

Oprawy wyrestaurował zakł. introlia-
gatorski Robert Jachody w r. 1935. W o-
kładkach dano nowe tektury, w miejsce
dawnego płóciennego usztywnienia. Grzbiet,
wyklejki i karty ochronne są nowe. Dawne
wyklejki pergaminowe wybito między przed-
nie karty ochronne.

Inc. Qu. 327

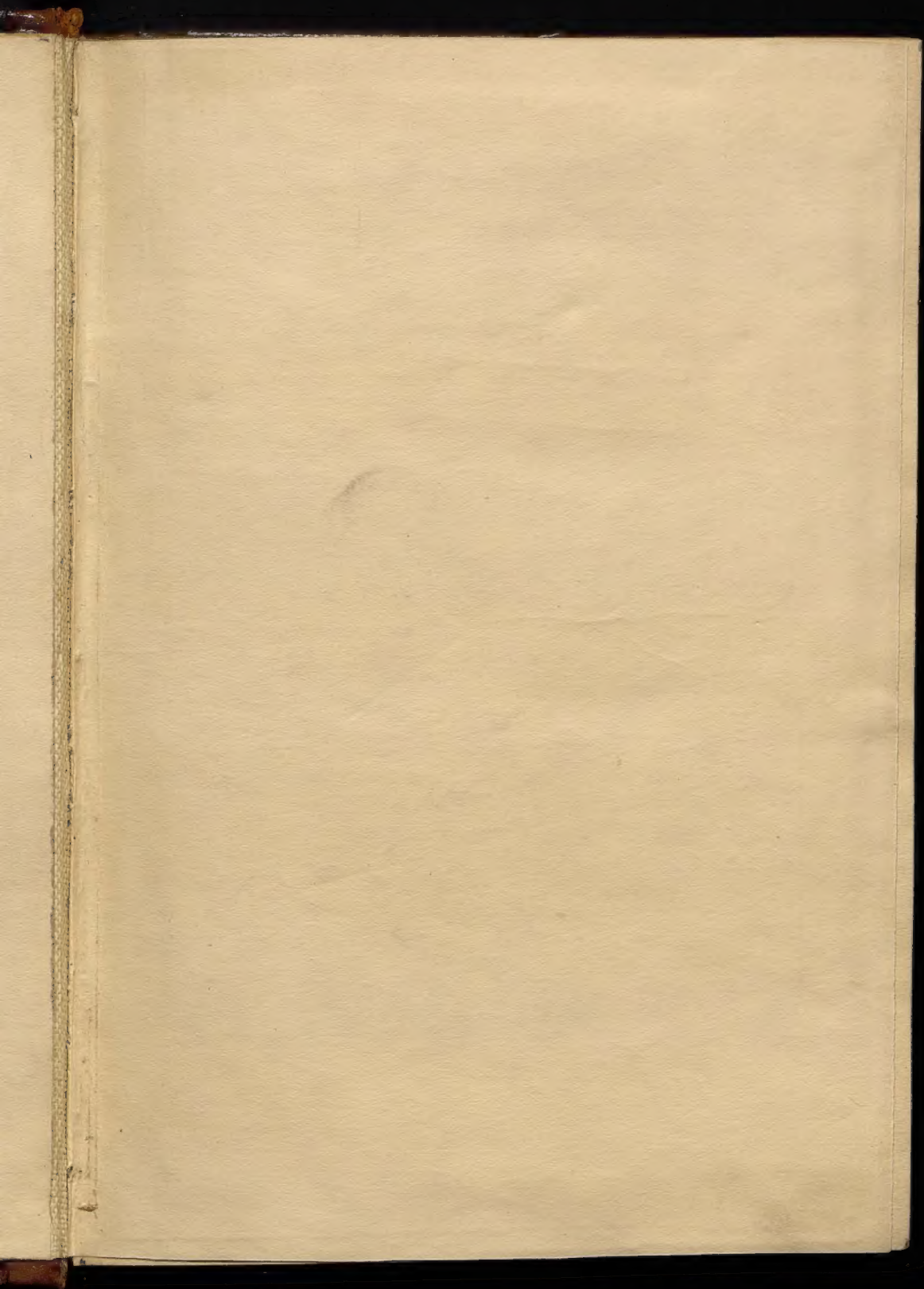
Bibl. Jag.

H^x 15

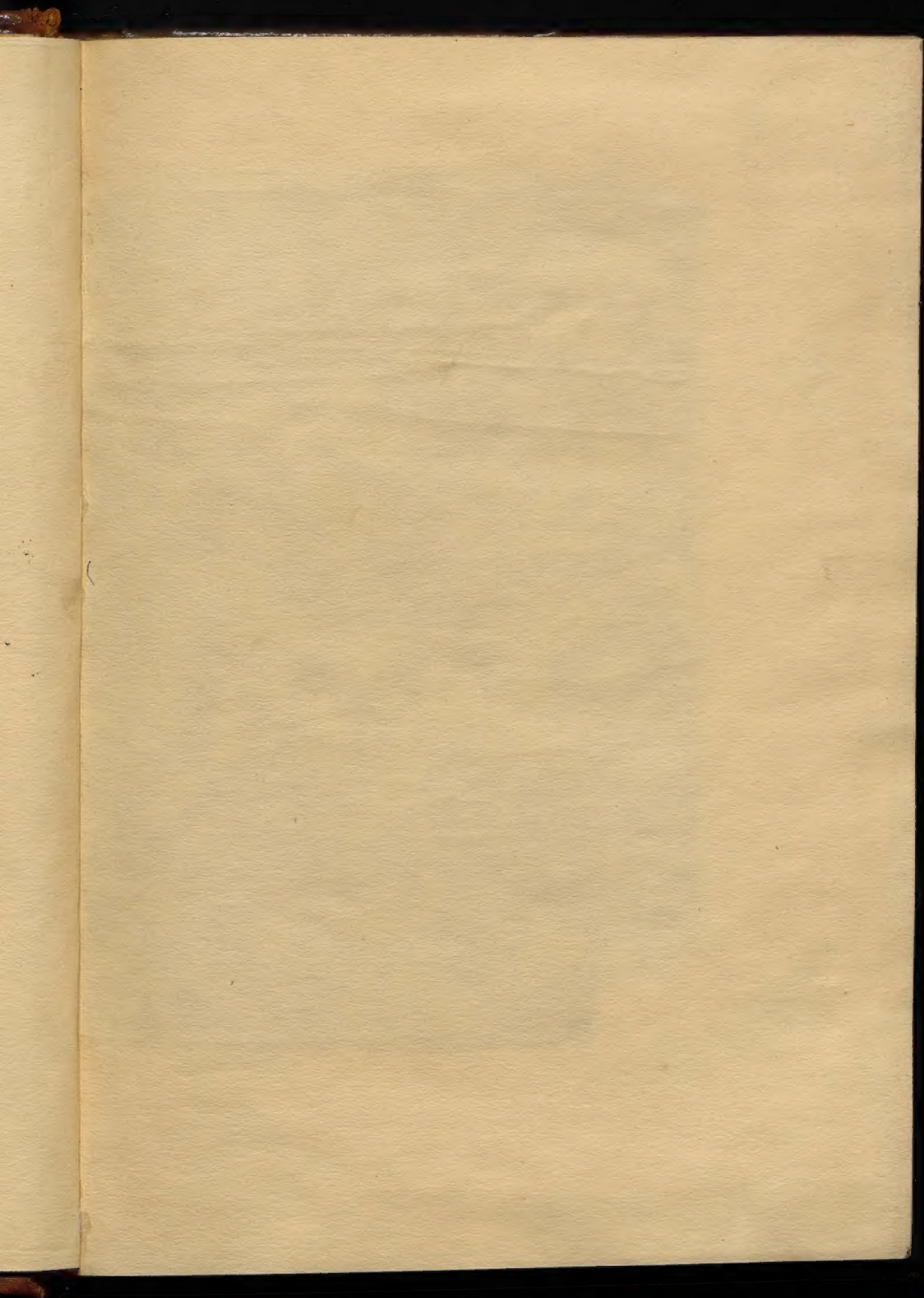

Inc. 327

*IXII°
31.*

IX
34

minutos ei **I**lluxit fulgura ei vbi tremit
 et **Q**uare sic erat illi

et **Q**uare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi

Quare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi

Quare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi

Quare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi

Quare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi

Quare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi

Quare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi

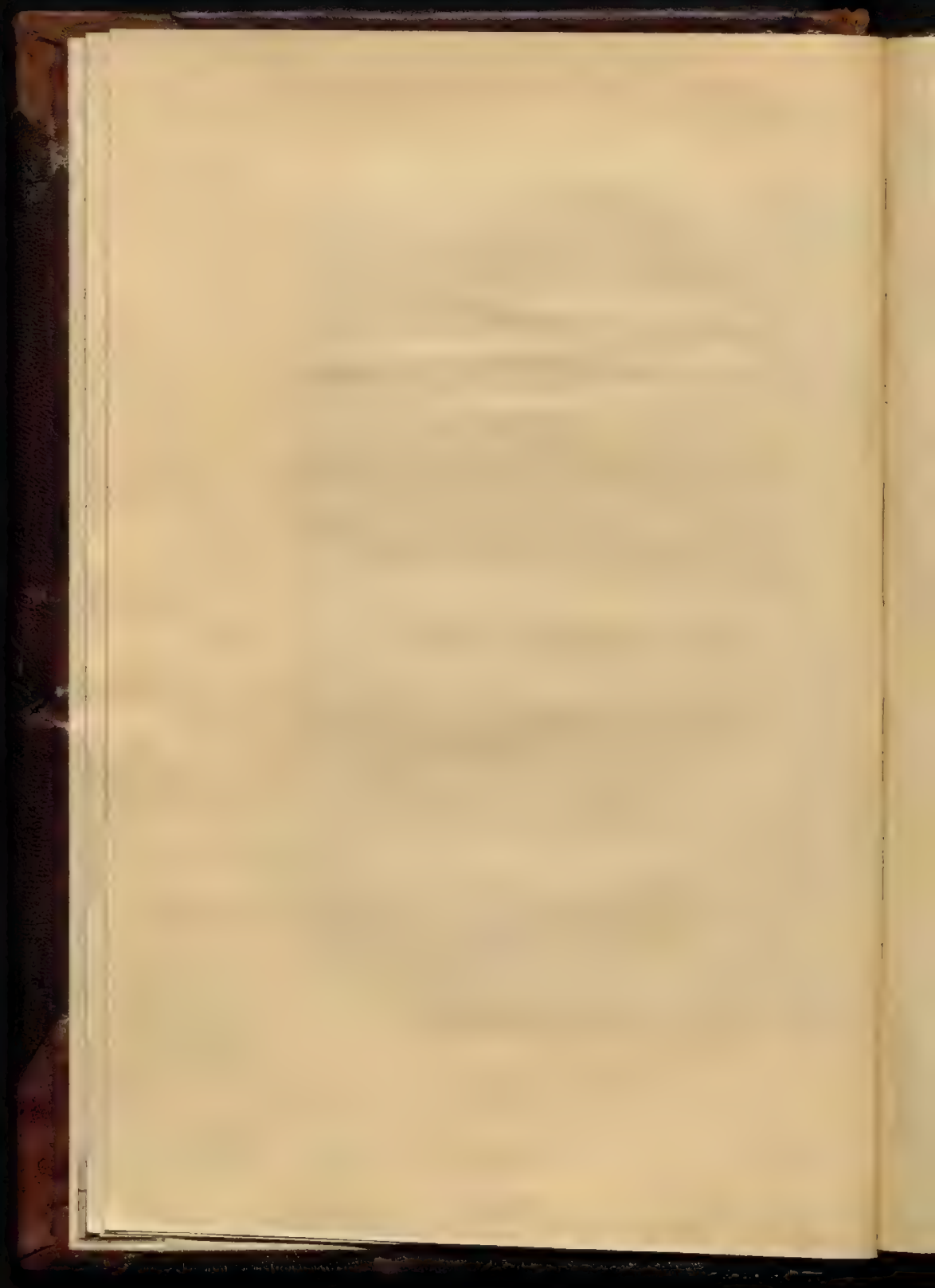
Quare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi
 et **Q**uare sic erat illi

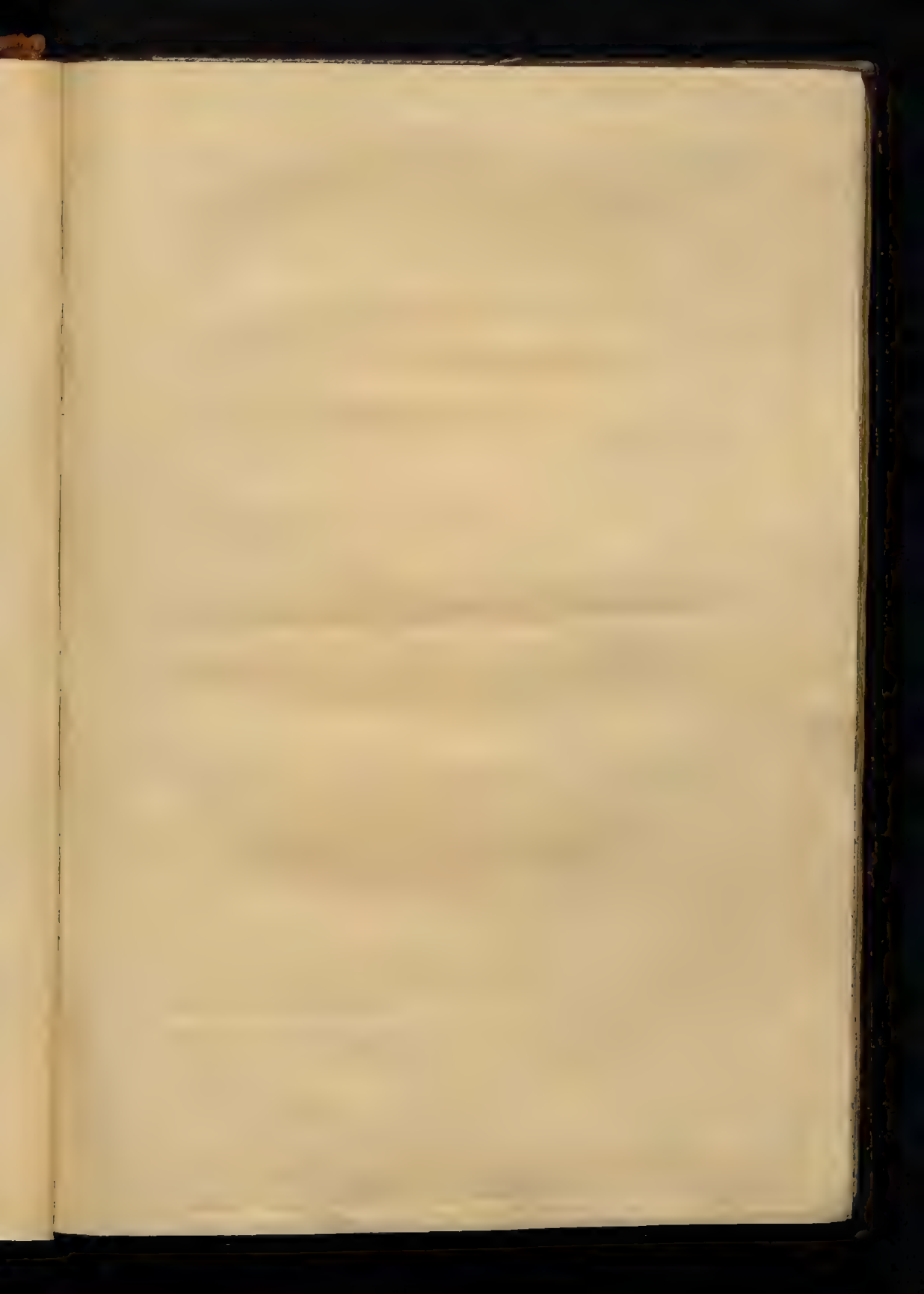
[illegible]

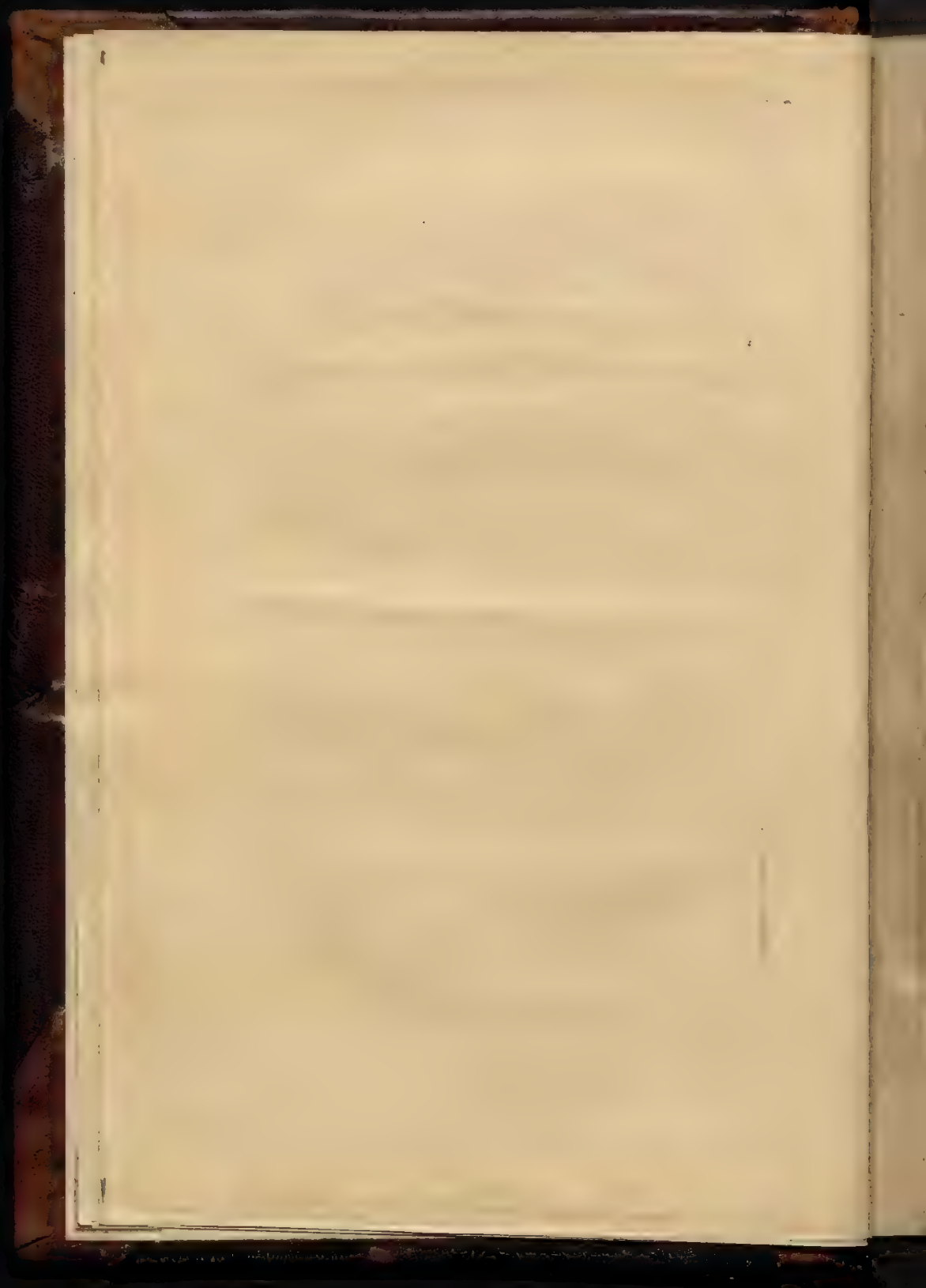
[illegible]

Et regem in os voluit

[The page contains dense, handwritten Latin text in a Gothic script, likely from a medieval manuscript. The ink is dark brown or black, and the parchment shows signs of age and wear. The text is arranged in several columns, though some are partially obscured by the binding or damage.]

Bermones de san ctis Dormi secure

IESUS C. VIX. MARIA

Maria Rotomf. C. M.

Tabula

Iron ho

notatus ē a dñō tri/
pliciter. ser. xxiij. Z

Ablata iniuste restitunt a passo
tormentum. sermo. xlvj. N

Abundantia sine aduersitate ma
lum signū est. sermo. iij. y

Abundantia rerū tpalū est peri/
culum castitat. sermo. lxxj. B

Acerbitas passionis christi in tri
bus consistit. sermo. j. B

Adaz infirmat z morit. f. xxiij. L

Aduersari noster quō pfecte vin
citur. ser. xlv. Ter ser. lxiij. U

Agēs oē agit ppter finē. f. liij. i pñ.

Agnes triplr cōmēdat a xpo suo
dilecto. sermo. xij. D

Albo color intelligit viginalis pu
ritas. sermone. lix. B

Amor quō describit. ser. ij. añ L

Amor dei nūqz ē ociosus. f. iij. L

Amor est virtus transformatiua
amant. in amatū. ser. lvij. Z

Ambrosi cōmēdat. ser. iij. p ro.

Amicitia stabilis z vera valde ra
ro inuenit in mūdo. ser. xxvj. N

Amicitia ē aīoz societas. f. xlv. i pñ.

Amicitia marie est bonoz z iusto
rum. sermone. lxiij. in pñ.

Andreas pcepit demōibz. ser. j. D

Angelus loquebat ad aures am
brosij pdicantis sermo. iij. B

Angelus rñdit gregorio missam
celebranti sermo. xviij. D

Angeli aliqñ assumūt corpa z de
ponunt ea rursus ser. xix. Z

Angeloz bonoz et maloz pprie
tas. sermo. xxxv. B

Angeloz ī infimo choro z ī alijs
choris officiū. ser. xlix. p totum

Angelus dñi dedicauit tēpiū qdā
dam. sermone. l. L

Angelis laudē z honore īpendere
dēm? mltiplici rōne. f. lvij. N.

Angeli custodiūt hoīez triplr. ibi.

Angeli exercēt triplex ministeriū
circa nos sermone. lvij. B

Animas de? de nihilo creat cor
poribz infundendo. f. viij. L

Anime decedētes de hac vīa q/
druplicem vīa ibunt. ser. xxx. L

Anime in purgatorio sunt in tri/
plici tribulatione. Ibidem

Anime in inferno clamant ve ve
ve. sermo. xxx. in fine.

Animabz in celo dabunt tria do/
na. sermo. xxx. in fi.

Aie q indulgeat nris suffragijs
onit in quadā visione. f. lxj. N

Animas defunctorū quō īquare
possum? sermone. lxj. in fine

Anime in purgatorio fient dolēt
egrotāt quare z qualr. f. lxx. P

Anime de purgatorio liberantur
oīonibz z elemosynis z hoc ha
bet in quadā historia. f. lxx. P

Animal hñs mediocre cor ē ma/
gnanimum z audax. ser. xxi. N

Animal bubens magnum cor est
timidum ibidem.

Annūciatiōis die reuolut. xxxiij
annis eodez die fuit sexta feria

in qua xps passus est. f. xix. U

Antichristi simulatio z mors ser
mone. lvij. R

Apis cōditiones naturales no/
tant. ser. iij. p totum

Apum ingressus in os ambrosij
quid ptendebat. ser. iij. A

Apes fecerunt corpi christi de ce
ra altare campanā cuz campa

Tabula

nili. sermo. lxxviiij. **A**
 Apparitiones decem dñi post re
 surrectionem. ser. xxxiiij. **A**
 Apparitio sancti michaelis. ser/
 mone. lvij. **A** **z** **A**
 Apparēc angeli tripliciter homi/
 nibz apparuerūt. ser. lvij. in fi.
 Apostolorz pfectio in quo consi/
 stat. sermo. xxxvj. **A**
 Apostoli z martyres in corpe po/
 sici z eruti corpe p hominibus
 orare pnt z potuerūt. f. xliij. **A**
 Aquila habet tres conditiones.
 sermone. x. **A**
 Arbitrabat paulus oia vt sterco
 ra. ppter tria. ser. xliij. **A**
 Ascendit dñs gloriose quadrupli
 citer. sermo. xxxiiij. **A**
 Ascendit modus quadruplex
 sermone. xxxiiij. **A**
 Assumpta est maria quadrupli/
 citer. ser. lxxvij. **A**
 Assumpta est maria corpe et aia
 sicut pie credit ecclia. f. xlvij. **A**
 Austeritas vite sancte iobis bap
 tiste ostēdit triplr. f. xxxvij. **A**
 Augustin⁹ doctor cōmendat ser/
 mone. liij. p totum.

Baculo san
 cti petri suscitatur ēmoz
 tuus qdam. f. xxxviiij. **B**

Baculus belizeci significat sanctā
 crucem. ser. lv. **B**
 Baculus dauid quo deiecit phi/
 listeum signat sanctam crucez
 sermone. lv. **B**
 Baptismus est necessarius. ser/
 mone. xxxiiij. **B**
 Baptismus est ianua omniū sa/
 cramentoz. ser. lxxvij. **B**

Baptismus valet ptra peccatus
 originale. penitencia ptra pec/
 catum actuale. ser. lxxvij. **B**
 Barbara habuit tria in se que se
 cerunt eam spiritualiter pul/
 chram. sermone. ij. **B**
 Bartholomei apli forma et vita
 sermone. l. **B** **z** deinceps
 Barnabas fuit vn⁹ de. lxxij. disci
 pulis dñi. ser. lvj. **B**
 Bellare siue pñari debet spūalis
 pugil xpi ptra qnqz. ser. xx. **B**
 Bellum viriliter aggressum pa/
 rat victoriam. ser. xlv. **B**
 Bñdictionē diuinā homo psequi
 tur ppter tria. ser. iij. **B**
 Benedictio symeonis qualis fue
 rit. ser. xv. **B**
 Bonis bona creata sunt sermo/
 ne. lix. in pñci.
 Bonum qto cōmuni⁹ tanto di/
 uinius. ser. lxj. in pñci.

Campane
 pulsant ideo. f. xxiij. **C**
 Candelaria appellat.
 festū purificationis. ser. xv. **C**
 Cara dicit agnes fm tres grad⁹
 compationis. ser. xiiij. **C**
 Caritas dat intelligit p lūmen
 ignis. ser. vj. **C**
 Caritas spūsancti facit ppe xpm
 omnia aduersa viriliter susti/
 nere. sermo. ix. **C**
 Caritas sincera. sermo. x. **C**
 Caritas facit hominez pulchrū
 sermone. xiiij. **C**
 Castitas perfecta que sit. sermo/
 ne. iij. **z** et ser. xxvij. **C**
 Castitas facit hoīem pulchrum et
 formosum. ser. xiiij. **C** **A** **z**

Tabula

Asticitas et puritas spiritualis signi-
 ficat p. veneres. sermo. lxiiij. **E**
Asticitas inter tria solet periclitari
 cathedra dignitas. sermo. lxvj. **D**
 tis triplex. sermo. xvj. **E**
Acilia compatitur lilio propter tres pro-
 pter rationes ipsius lili. sermo. lxv. **D**
Aelicus color intelligitur seruens
 desiderium celestis glorie. ser. lix. **B**
Lere mirabilis sanatur diuer-
 sas egritudines. ser. xv. **M**
Circularis figura habet tria que dominus ha-
 bere facit sacerdotes. sermo. xvj. **P**
Circulus quilibet sive celum cuiuslibet
 planete quantum spacium habeat.
Cicatrices vulnerum. ser. xxiiij. **M**
 cur dominus reservauit. xxiiij. **B**
Cognitio omnis fit per similitudi-
 nem. sermo. lxv. in pen.
Abori angelorum describunt. sermo.
 xxiiij. post. **E** usque in fi.
Color viridis albus et celicus quod si-
 gnificant. sermo. lix. **B**
Comedant tres species in veteri
 testamento propter virginem et puritatem.
Concauit maria in sua. ser. **D**
 assumptione angelus de suis vir-
 tutibus et perfectionibus. ser. xliij. p. to.
Conceptio marie facta sine origi-
 ni peccati probatur. sermo. v. p. totum.
Confessio fidei quantum munden. ser. ij. **E**
Confessio peccatorum qualis esse de-
 beat. sermone. xxvij. **A**
Confessio cum correctione est fons
 qui lauat. sermo. xxix. **B**
Confessorum perfectio in quo consistat
 sermo. xxxvj. **P**. **S**. quarto.
Confiteri diuersimode utile est pro-
 pter quatuor. sermo. lxvij. **K**
Confidentia firme spei. ser. ij. **M**
Confirmatio est sacramentum per quod gratia que

datur in baptismo confirmatur. ser. lxvij. **I**
Conformitas et similitudo sancti andree
 cum christo ostendit tripliciter. sermo. j. in pen.
Confortauit deus beatum stephanum
 quinq; rebus. sermo. ix. **B**
Confortant angeli hominem in bono
 non ut perseueret. sermo. lvij. **S**
Consecrata est domus dei ad quatuor
 tuorum officia. sermo. lxvij. **E**
Consolatio magis peccatorum. ser. xxvij. in fi.
Consuetudo laudabilis et bona de
 iure et merito est obseruanda. ser.
Continentia optime. xv. in pen.
 disponit hominem. sermo. lvij. **P**
Contritio qua quatuor debet ha-
 bere. sermone. xxvij. **P**
Conuersio sancti pauli. ser. xiiij. **A**
Cor debet mundari tribus scobis.
 sermo. xxix. **B**
Corona triplex. sermo. ix. **E**. **S**. vii
 notandum.
Corona clericorum vii sumpsit exor-
 dium et quod significet. ser. xvj. **E**
Corpa sanctorum plurimum sunt re-
 uerenda et quare. ser. liij. **E**
Corpi christi sumptio quid operetur
 in homine. ser. lxiij. **D**
Corpus christi quod digne accipere volumus
 quatuor debent facere. ser. lxiij. post.
Corux quare defertur modum
 in processione. sermo. xxij. **B**
Corux christi quod operata sit. ser. xxij. in pen.
Corux sancta est inuenta per tria si-
 gna ostensionis. ser. xxij. **E**
Corux sancta est facta ex quatuor
 lignis. sermo. xxij. **D**
Corux sancta in tribus locis est exal-
 tata. sermo. lv. p. totum.
Corux sancta exaltata est in ecclesia
 propter tria. sermo. lv. **E**
Cursus sancti pauli. ser. xiiij. **A**

Tabula

Quid pec

cauit peccō luxurie z ho
micidij. f. lvi. **I**
Declinare a malo facit hoiez pfe/
qui diuinā bñdictionē. f. liij. **U**
Decollatio sci Johis bap. q̄dru/
plici cā instituta est ser. liij. **M**
Dedicatio dñi q̄das noīe solēnitās
sci michaelis. q̄ref. lviij. **R**
Dedit laurenti⁹ thesaurū triplr.
Delicie electoz z sp̄calr (f. xlv. **S**
Aginū p̄sistit in cribz. f. xij. **T**
Demon in specie mulieris nitrif
temptare q̄ndam ep̄m. ser. k
Demon occidit hoiez q̄ volūtatē
ei⁹ voluit pficere fmo. xij. **D**
Demonis ē mala suggere no strū
est nō pfencire. fmo. xlv. **I**
Demon nullus p̄testare poterit
vbi signū crucis fuerit. f. lv. **A**
Desiderabāt patres vt. test. redē/
Desideria scā di (prozē. f. xix. **U**
latione crescūt. fmo. xxij. **E**
De⁹ pōt facere hominē quattuor
modis. fmo. viij. **y**
Deus nō pōt diligi sine p̄rio. nec
prim⁹ sine deo fmo. xij. **D**
De⁹ est cā oīs creature fm tripli/
cez rōnē causalitat. f. xxij. **B**
De⁹ ē finis deside. no. f. lxiij. in pñ
Die natiuitat. christi tres soles
apparuerūt in oriēte. f. viij. **A**
Dign⁹ iohis bap. quo dñm ondit
cōburi nō potuit. f. liij. **O**
Dignitas scōz mul. ondit f. lxiij. **A**
Dilexit maria magdalena xp̄s f̄z
triplicē st. arū fmo. xlv. p totum
Dilectionē triplicē hñit scētus lu/
Diligi dñs q̄s xp̄s (cas f. lviij. **A**
lex q̄ in eo esse dñt ser. lxiij. **A**

Disputatio iusticie cū mīa f. xix. **A**
Diuites q̄ nō largiunt paupibz si
milant arene fmo. xlv. **S**
Docuit xps tres lectōes in cruce
Docuit xps pficientes (ser. lvi. **y**
tria. sermo. lvi. **y**
Doctor bonus dñs hñe tria f. xviij. **I**
Doctrina beati petri fuit (in pñ
tota trinitate. ser. xvi. **E**
Doctrina nlla melior nllī vbi sp̄i
ritusscūs doctor adest. f. xviij. **D**
Dolor p̄cti dñs esse in p̄ritiōe. ser.
Dolor peccati q̄tus ēē (xviij. **P**
debeat fmo. xxi. **D**
Dolores actiozes demonū. xxi. **B**
Dolens de vno z aliud cōmittēs
cui assimilet ser. xviij. **D**
Dom⁹ dei est triplex. f. lxiij. **I**
Domus dei p̄secrata est ad quat
tuor officia Ibidem
Dyana dea cadit. ser. x. **C**
Diabolus q̄re seduxit euā. xix. **T**
Diabolus diligit q̄rit vt possit
seducere hoiez vt peat f. xlv. **I**

Ecclesie par

tes q̄d significant sp̄ualit
ter sermone. lxiij. **M**
Elegit dñs scēm matthā dñs statu
mōi ad societate ap̄loz. xviij. **E**
Elegit dñs ap̄los ad tria ser. xxx.
Elegit virgo maria tri (viij. i pñ
pliciter optimā p̄tē. f. xlvij. i pñ
Electi assumūt triplr f. xlvij. **I**
Electi triplr exaltant. f. xlvij. **U**
Electi suis de⁹ non pmisit in hac
vita gaudia z delectatiōes sed
amaritudines z tribulaciones
fmo. liij. in pñ.
Alemosyna dat nō solū p̄ncipibz
z longe possit. f. xviij. **M** **A** **z**

Tabula

Elizabeth vt posset bre cor mūdū
 z aiām purā castigauit corpus
 suū multipl. fmo. lxiij. **F**
 Incensia dantur q̄ntuplicatū
 sermone. xxviij. p totū.
 Apla saluatoris nr̄i habet. f. lx. **E**
 Aua seducit. fmo. xix. **S**
 Auāgelista quō describat. lviij. **E**
 Auāgelica p̄fectio cōsistit in vera
 obedientia. fmo. lx. **E**
 Eucharistia si p̄cipit vt debet q̄/
 dam delet p̄cā z marie i amo/
 re dei p̄fortat. fmo. lxxij. **I**
 Exaltata ē sc̄a crux cribi loci. ser.
 Exaltata ē sancta crux (lv. p. to.
 in ecclia p̄pter tria. f. lv. **E**
 Exclamatio bernardi z admira/
 tio de mag. fmo. xij. **L**
 Excusauit xps marīa magdale/
 nā cribi viciis er a cribi viciis.
 fmo. xij. **M** an fi.
 Exercent angeli triplex mysteriū
 circa nos. fmo. lviij. **S**

Asimilari
 tas ioh̄is euangeliste
 ad xpm ostēdit tripli
 citer. fmo. x. **A**
 Feria sexta deus hoīez formauit.
 Fernoz diuīe charitatē (f. xix. **A**
 facit hoīez spūalr pulchz. ij. **A**
 Festū ad vincula sc̄i petri q̄dra/
 plici cā institutū est. f. xliij. **B**
 Festa sc̄oz cur in terra agam? po
 nūt triplex ratio. f. lxj. **R**
 Fides est p̄ncipiū omniū virtutū
 fmo. vij. **L** z ser. lxiij. **S**
 Fidei signū est impletio manda/
 torum dei. ser. vij. **R**
 Fides fcat p̄solem. fmo. lxiij. **S**
 Fides est r̄tus qua credunt que

nō vident. sermone. lxxij. **M**
 Figuraf marthe⁹ in boie. Lucas
 in vitulo. **M**are⁹ in leone. Jo
 banes in aquila. f. lviij. **P**
 Finē suū nescit hō z q̄re. lviij. **V**
 Flores sup altare sancti stephani
 sanabāt infirmos. ser. ix. **M**
 Flos bz tres p̄ditiones. f. xj. **E**
 Fons aque in liquorē olei est con
 uersus i natiuitate dñi. viij. **A**
 Fons vite est ipsa diuina sapia ex
 qua fluunt oīa bona. ser. lix. **D**
 Forma z figura sc̄i bartholomei
 describit. fmo. l. **S**
 Forma z figura sup bñdiete faciei
 xpi describit. f. lx. **E**
 Fortitudo mētal in q̄ p̄sistat. ix. **S**
 Fortitudo fcat p̄ marē. f. lxiij. **A**
 Fortitudo p̄sistit in p̄ferēdis mo/
 lestijs. i. stando firmit in actio/
 nibz z passionibz tribulationis
 bus. ser. lxxij. **M**
 Futura p̄dicit gregor⁹ ex nomi/
 nibz. ser. xviij. **D**

Gaudere de
 bem⁹ de resurrectione dñi
 Gaudiosa fuit natiuitas dñi (xxx) **F**
 angelicis spiritibz cūctis gētibz
 z antiquis patribz. ser. viij. **B**
 Gaudiū in celo erit intus z extra
 Gaudium verū et p̄se (f. xvj. **L**
 erum vbi sit. ser. xxvj. **D**
 Gaudium regni celoz est imēn/
 sum z indicabile. f. xxx. **D**
 Gaudium celozum p̄quiret ser
 gradus. sermone. xxx. **D**
 Gaudium factū in ascensione dō
 mini. sermo. xxxij. **L**
 Georgij vita z obit. f. xx. p totū
 Gra⁹ dei nob ipetrāt āgeli. lviij. **A**

Tabula

Gradus tres pparitionis. f. xliij. **D**
Gregori⁹ doctor ecclie q^ualis vi
te fuerit. ser. xviij. **D**
Succurosa filia q^uini sanat o^{cu}
lando vicula sci petri. f. xliij. **C**

Eremita
q^udam magne virtut^{is}
in remuneratiōe eq^u

gregorio. f. mone. xviij. **R**
Eremitaz et mōachop^u pfectio
in quo p^{er}stat. f. xxxvj. **A**

Herodes tres fuerūt. ser. liij. **A**

Homo q^ulibet bz vnū angelū bo
num ad sui custodiā deputatū

Homo ordinat^{us} ad deū (f. lviij. **A**
z ad ei⁹ dilectōz tripl^{er}. f. lviij. **C**

Homo fm aīaz fac^{us} est ad imagi
nem z similitudinez tot^{ius} trinitat^{is}

sermone. lxiij. in p^{ri}mo.

Honor est exhibitio reuerētie in
testimonio^{rum} f. xxiij. in p^{ri}mo.

Honor infidū est cā supbie. xlv. **D**

Honoratus est sc^us laurent^{ius} tri
plicit^{er} inf^{er} martires. f. xlv. **A**

Honorificat deus electos suos.

Honorificauit d^{eu}s (ser. xxiij. **A**
moysen tripl^{er}. ser. xxiij. **C**

Honorificauit d^{eu}s aaron tripl^{er}
citer. sermone. xxiij. **E**

Honoram^{us} sc^us tripl^{er} d^e causa
sermone. lxi. **R**

Hostia corp^{is} xpi o^{mn}one vertitur
in cruentā carnem. f. xviij. **R**

Humilitates summa gregori⁹ sp
studuit habere. ser. xviij. **L**

Humilitas est origo virtutū z eu
stos. f. mone. xviij. **A**

Humilitas est triplex. Ibidem.

Humilitas vera z pfecta qualis
esse debeat. f. xviij. **D**

Hūilitas fecit p lunā. ser. lxiij. **L**

Hūil^{is} vult reputari. lxiij. **A**

Hymnū te deū laudam^{us} pposue
rūt ambrosi⁹ z aug^{ustinus} al^{ter}natim.

Hymn^{us} te deū laudam^{us} (f. liij. **B**
q^uantum gratus sit deoz angelis

z sc^us p^{er} q^undā visionē. lxiij. **R**

Iacobus ma
ior fuit magn^{us} in quattuor
sermone. xliij. **L**

Iesus dicit cū esses inimicus zc.

sermone. xviij. in fine.

Iesus xpus bz quattuor tēpla in
q^uo ipse eēntial^{iter} manet. xxiij. **A**

Iesus xps ē spes corona p se cer^{is}
tantum. f. lxiij. **A**

Igne triplici pbat deus electos.

Impetrat nob^{is} angeli (ser. xviij. **A**
glam^{us} dei. f. lxiij. **A**

Impossibilia olim erāt tria. xxiij. **P**

Impossibile est multozū o^{mn}ones
nō exaudiri. f. lxiij. **A**

Impossibile est pstantē frustrari
o^{mn}ones hominis. ser. lxiij. **P**

Incertitudo mort^{is}. f. xxiij. q^usi iⁿ f.

Increpant angeli boiem q^u p pec
catum recessit a deo. f. lxiij. **S**

Indie tres sunt. ser. xxiij. **L**

Indignis z ingratis q^udd dat p^{ro}dit

Indulgentie dant de (ser. xxiij. iⁿ p^{ri}mo
thesauro passionis xpi scōz an

geloz et scōz alioz. f. lxiij. **L**

Inferni destructio o^{mn}idit^{ur} q^u q^uam

In inferno scā crux (oz. f. xxiij. **A**
est exaltata p^{ro} tria. f. lxiij. **A**

Infirmas infligit hōmⁱⁿ multiplica

Innocētes pueri (de cā. xxiij. **A**
babue^{re} triplicē puritatē q^u **E**

Inq^usitio studiosa magoz cōmē^{re}

A 4

Tabula

dat in tribu. fmo. xij. **I**
 Intelligētia i celesti patria reple
 tur diuina cognitione. f. lix. **D**
 Intranda est dom⁹ dei cuz sūma
 hūilitate vt venias mereamur
 accipe delictorū. f. lxxij. **A**
 Iohes euāgelista in euāgelio qn
 quies appellat⁹ discipulus que
 diligebat iesus ser. x. **R**
 Iohes cur assimilef aqle. ser. x. **I**
 Iohes bap. fuit magn⁹ in seprez
 Iohes bap. sanctifica. f. xxxv. **S**
 Ius erat triplici. ser. xxxv. **V**
 Iosias scriba viso miraclo puer
 Ipolit⁹ cū familia. (tit. f. xliij. **A**
 Iuda viso miraculo de imagine
 xpi puerrebant. ser. lv. **F**
 Iudicā di mod⁹ qdruplex. f. xvj. **E**
 Iuniper⁹ arbor cui cineres igne
 pseruanc p totū annū qd signi
 ficet spūaliter. ser. lxx. in fi.
 Iustina virgo p signū sancte cru
 cis repulit demōes. f. xliij. **V**
 Iusticia est reddere vnicuiq⁹ qd
 suū est. ser. liij. **P**
 Iusticia qdā p̄sistit in subuenien
 dis miseris ser. lxxij. **M**
 Iustificari sum⁹ in sanguine xpi.
 Iupiter planeta valde. (ser. lx. **F**
 pmouet fruct⁹ et est valde vtil
 omnib⁹ frenascentib⁹ z signifi
 cat misericordiā ser. lxxij. **P**

R Athedra
 triplex iuent⁹ in sacra
 scriptura fmo. xvj. **I**
 Katherina sex habuit in se spūalr
 ppter q dilecta ē a deo. f. lxxj. **K**
 Katherine cōmēdat⁹ sponsus su⁹
 xpus ab heremita scō. f. lxxj. **P**

Katherina ppat⁹ patriarchis. regi
 bus. pphetis. aplis z ceteris san
 ctis sermo. lxxj. **F** z **S**

Lapidatur

Stephan⁹ eodē āno quo
 xpus ascendit. ser. lx. **M**
 Latro rotat⁹ mozi nō poruit sine
 eucharistia fmo. ij. **S**

Laurēt⁹ triplr cōmēdat. xlv. **S**

Laus qd sit ser. iij. añ. **A.** z ser. lxxj.

Laus scipauli. ser. xliij. **S** (in pñ

Laus z grāz actio debet danti z
 recipienti. fmo. xlv. in pñ.

Laude z honore angelis ipende/
 redēm⁹ mltiplici rōne. f. lxxj. **M**

Laudat de⁹ oēs scōs z vnūquēq⁹
 fm statū z meritū suū. lxxj. p to

Lectū suū. i. crucē xps dimisit di
 scipulis suis ser. j. in pñ.

Lectiones tres docuit christ⁹ in
 cruce. sermone. lv. **P**

Legatio maior nunq⁹ fuit scā ab
 angel⁹ q̄ in incar. dñi. f. xix. **P**

Leo bz qnq⁹ cōditiones. ser. xxj. **K**

Letania triplr vocat⁹ ser. xxj. **A**

Leticias inexplcables scē virgi
 nes psecute sunt. ser. xliij. **L**

Libertas z oportunitas inducēs
 est periculū castitat⁹. f. lxxj. **V**

Ligat⁹ est pctōr non ferro alieno
 sed sua ferrea voluntate. fmo.

xliij. in fi. et ser. lxxj. **S**

Liliū describit⁹. ser. xxvij. **S**

Liliū bz tres pditiones. f. lxxj. p to

Lra triplicē scripsit xps in mēti/
 bus sanctaz virginū. ser. lix. **S**

Locus altior z pfectior debet me
 liori z pfectioni ser. xxxij. in pñ.

Locut⁹ est xpus discipulis in die
 ascensionis qncuplr. f. xxxij. **A**

Tabula

Lucas euāgelista triplici cōmē
dat. sermo. lviij. p. totum
Lucia cōmēdat a tribu. f. vi. p. ro.
Lucra cū carne mūdo. z diabolō
restat post baptisimū z institū/
tionem. sermo. xx. in pñ.
Luna est dñb. planet. z stellis in
ferior. z fecit hūilitatē. f. lxiij. T
Lupanar loc⁹ oīoīs efficit. xij. D

Macula aīe
quid sit. fmo. ij. E

Magnitūdinē z di
gnitatē sci Johis bap. p. sidera
re possum⁹ in septe ser. xxxv. S
Maledictionis impcatio a mīe
pueris tremorē membrorū in
cutit ser. ix. M

Mansiones in domo patris ce/
lestis distincte ser. lxiij. A

Marc⁹ cōpat leoni pp̄ qñq; no
biles pditiones ei⁹. ser. xij. k

Marc⁹ sibi deuotū in hora mort⁹
uiscat fmo. xij. P

Margaretha noīat a qdaz p̄cio
sa gēma q̄ vocat margarita p
pter sex ei⁹ pditiones. ser. xl. i pñ.

Maria virgo sinū gratie omni/
bus apparuit sermo. v. D

Maria est a tribu psonis in diu
nis ab originali p̄suata. v. p. ro.

Marie v̄ginalis fecūditas figu
rat nobis in virga aaron in ru
bo ardente z in vaticinijs pphe
tarum fmo. viij. U

Maria v̄go nō rōne indigētē s;
rōne humilitatē lege purifica/
tionis subire voluit. ser. xv. E

Maria v̄go purissima voluit sb
esse legi pp̄ q̄ttuor. fmo. xv. F

Mari a excedit in tribu oēs sc̄os.

et angelos. ser. liij. in fine

Maria v̄go est assumpta corpe
z aīa. et hoc pbat. ser. xi. viij. S

Marie magdalene vita. xij. p. ro
Martyrum p̄fectio in quo con/
sistat. ser. xxxvj. P

Mars significat fortitudinē. z
di mars quasi mors. f. lxiij. U

Martin⁹ placuit dco pp̄ septe
virtutes. fmo. lxiij. p. totum

Mattheus ap̄lus ad tria vocat
sermone. lvi. S

Matthe⁹ peccauit peccato auar/
icie Ibidem J

Mattheus secut⁹ est xpm in cri
bus Ibidem k

Matrimonii quomodo descri
batur. fmo. lxiij. k

Maximus martyr plumbat⁹ ce
ditur quousq; sp̄m exalauit.
sermone. lxi. T. S. Igit.

Medicinam saluarem triplicez
dat nob sc̄us lucas. f. lxiij. U

Medicine sp̄uales sūt sacramē
ta ser. lxi. in pñ.

Medicine corpales sūt in tri/
plici differentia Ibidem.

Memoria sancti michaelis cur
dicat. sermo. lviij. S

Memoria in celesti patria satiat
eternitate. ser. lxi. U

Memoria omniū fidelīū defun
ctoꝝ cur habeat. ser. lxi. P

Merces tota electoꝝ est visio
oīpotentis dei. ser. xvi. D

Merces eterna quāta sit. sermo.
ne. xxxvj. M. S. secundare.

Mercurius significat pacē quē
optima v̄tus est. ser. lxiij. R

Michaelis archangeli solēnitatē
q̄ttuor noīa habet. f. lviij. R.

Tabula

Miles et pugil christi debet pertra-
quinq; plari. sermo. xx. f.

Miles qui vult victoriam acqui-
rere debet esse audax in aggre-
diendo. fmo. xlv. j.

Mirabile maius quod deus vnq;
in parua refecit. ser. j. k.

Miraculis exemplis probat virgi-
nem mariam conceptam sine ori-
gina. i. sermone. v. j.

Misericordia et pmpitudo com-
passionis meret diuinā benedi-
ctionē. ser. iij. a.

Misericordia significat per iouez.
sermone. lxiij. y.

Misericordia est ornamentū si-
dei. zc. fmo. lxiij. y.

Missa vel psalmus cuius per centū
animab; dicitur nihil minus quā si
per vna qualitate diceret accipit
sermone. lxx. in fine.

Missus est fili⁹ dei vt homines
liberarent. fmo. viij. k. in fine.

Mixturas tres fecit deus omni-
potens in assumptione nostre
carnis. fmo. viij. k.

Modus quo electi assumuntur
ē triplex. ser. xlvij. t.

Monachus tria nūmismata ha-
bens excommunicat. f. xviij. in fi.

Monachorū et heremitarum pse-
ctio in quo consistat. f. xxxvj. o.

Mortuus per quattuordecim an-
nos facta orōne a petro resusci-
tatur. sermo. xvj. u.

Mortis incertitudo. sermo. xxvj.
quasi in fine.

Mos ē amantū mutua collau-
datione letari. f. xiiij. in pn.

Moyses honorat⁹ est a dño tri-
pliciter. ser. xxiij. k.

Munera triū regum significant
in christo tria diuina mysteria
sermone. xij. m.

Mund⁹ nullū a throno dī desinit
quod per man⁹ marie nō transie-
rit. fmo. xliij. in pn.

Mysteriū summū sumus ange-
lus nūciat fmo. xix. in pn.

Ascuntur
tria et remanēt illi in-
berendo a quo nascun-
tur fmo. viij. k.

Natiuitas xpī ostendit nobis tri-
pliciter. fmo. viij. p. totum.

Natiuitas xpī transcendit huma-
num intellectū. fmo. eodem k.

Natiuitas dñi fuit gaudiosa tri-
pliciter. fmo. ne. viij. b.

Natiuitas marie dies reuelatur
cuidā sancto viro. f. liij. b.

Nato dño in ipsa hora ydola i tri-
bus locis ceciderūt. f. viij. z.

Natus est christus in summa pa-
ce et de virgine. et quare hoc. ser-
mone. lviij. y.

Nebula cum ascenderit ea die in
undacio pluuialis iminebit. et
quid h significet spūaliter. ser-
mone. lxx. in pn.

Nicolaus fuit magnus in tribu.
sermone. iij. o.

Nobilitas quid sit fm boetium.
sermone. iij. o.

Nobilitas ē triplex. s. generis mo-
ris et gfe. fmo. lxxj. b.

Nomina dñi imposita proprietati-
bus rerū. fmo. xxviij. in pn.

Nomen quadruplex dedit deus Jo-
hanni baptiste. fmo. xxxviij. r.

Nominat⁹ Johannes baptista in

Tabula

scriptura sex nominibz. sermo/
ne. xxvj. in pñci.

Nunc dimitteris qre in cōpletorio
cantat. f. xv. quasi in fi.

Nūcij gabrielis archangeli digni
tas ostendit in tribu. f. xix. R

Nunciāt nobis angeli sententiā
dei. fmo. lvij. Q

Obediens
verus mandatu hō pro
crastinat. fmo. lvj. R

Obediens verus dat suū velle et
nolle. fmo. lx. A

Obedientia est tā veteris q̄ noui
testamēti pfectio. f. lx. A

Obit⁹ abrosij reuelat. f. iij. A i fi.

Obit⁹ scōz nō mors s̄z natale vo
cat. ser. ix. J. z ser. lx. in fi. (S3 ē.

Oblat⁹ est xpus triplr. f. xv. V. S.

Obrulit hgo maria filiū suū
vngentū pp̄ tres cās. f. xv. R

Offerebant q̄nqz genera aīalium
in templo. ser. xxxvij. in fi.

Obsterrix nulla fuit ibi qñ virgo
maria pep̄t̄. f. iij. viij. p̄p̄ me.

Officiuz gregorianū z ambrosia/
num sermone. xviij. Q

Officiū oīm angeloz de nouem
choris. fmo. xlix. p totū.

Oleum misericordie h̄re non po
tuit adam. fmo. xxiij. A

Omnium sanctorū festum insti/
tuit ecclīa quadruplici de equi
ta. fmo. lxi. p totū.

Operatio virtuosa ostenditur in
tribu. ser. iij. A

Operati sunt apli cum gra diuī/
na triplr. fmo. xxxviii. p

Oratio z ieiunium saluat senem.
lxx. annoz. fmo. j. A

Oratione sancti stephani sanct⁹
paulus fuit puerlus. ser. ix. R

Orationis sancti iohis euāgeli
ste reintegrant lapides p̄tiosi.

sermone. x. A

Oratio nō est faciēda p damna
to. fmo. xviij. M

Oratione cuiusdam sacerdotis z
in cessione sc̄i laurencij trabs

nimis breuis exereuit. f. xlv. S

Orōne cuiusdā sacerdotis z inter/
cessione sc̄i laurencij panis in

clubano creat. fmo. xlv. S

Orationes multoz impossibile ē
nō exaudire. fmo. lxi. M

Orationez hoīs p̄stantē impossī/
bile est frustrari. ser. lxx. P

Oratio est p̄solatio silentium. cur
ra dolentiū sanitas egrotantiū

sermone. lxx. P

Oratio est diabolo suppliciu ibi.

Oratur frustra p aliquo qui hoc
nō meruit dum vixit recipere.

sermone. lxx. P

Orare in ecclīa est bonū pp̄ tres
causas. fmo. xxi. A

Oratores siue rethores quinquā
ginta cōuertunt. f. lxxi. A

Ordines quattuor p̄ncipales q̄s
christus dimisit in ecclēsia. ser

monē. x. U

Ordinis sacramentū est signacu
culum quoddaz quō potestas

datur ordinato absolūendi et
corpus xp̄i cōficiendi. sermo

ne. lxxij. R

Ordinatur homo ad d̄cum et ad
eius dilectionez tripliciter. ser

monē. lxxij. R

Ossa iohannis baptiste p̄cremā/
tur. sermone. liij. N

Tabula

Palma est si

gnum victorio. f. xxiij. **D**
 Paradisi terrestris qual
 dispositio fmo. lvi. k
 Passio xpi assimilata cythare ser.
 Passiois xpi medita. (xxviij. **I**
 rio valet q̄ oēm tentationem z
 aduersitatem fmo. xxviij. **I**
 Passiois xpi memoria oēs pe
 nalitates facit dulces. f. lvi. **Z**
 Passiois xpi memoria fuit cuidā
 bōi maior cā saluatiōis. f. lvi. **Z**
 Patiēcia i tribulatiōe ē qdā gra
 dus ad regnū celoz. f. xxi. **D**
 Pauli puerio facta ē eodē anno
 quo xps passus ē z Stephan⁹
 lapidat⁹ ser. xxiij. **U** z f. ix. **N**
 Paul⁹ peccauit pctō supbie ser.
 Pax fuit rome. xij. ānis. (lvi. **I**
 circa natiuitatē xpi. ser. viij. **Z**
 Pax vniuersal⁹ fuit appropinqn
 te natiuitate dñi. f. viij. **A**
 Pax significat p mercuriū f. lxiij.
 Peccata faciūt euenire diuersas
 plagas. fmo. xviij. **I**
 Peccatū est cā miserie. f. xxiij. i pñ
 Peccator poterit deū qdāms eo
 gere p verā p̄ritiōne. f. lxiij. **Z**
 Peccauerūt pmi pentes septupli
 citer. sermo. xix. **D**
 Peccauerūt tres sancti tribus pec
 cat⁹ q̄s si de⁹ nō vocasset fuiss⁹
 sent dānati eternalit⁹. ser. lvi. **I**
 Pecunia corripit veritas. xxiij. **S**
 Pena etna p̄sistit i duob⁹. xviij. **N**
 Pena satisfactoria est triplex. f. p
 pria z volūtaria. ppria z nō vo
 luntaria. z volūtaria f. lxi. **D**
 Pnia est scūda tabula post nau
 fragiū peccati mortali. f. lxiij. **I**

Penitencia p̄sistit in trib⁹ **I**bidē.
 Perfectio vtuosa i q̄b⁹ p̄sistit. ser.
 Perfectio statū spūa. (xviij. **S**
 lium vic⁹ p̄betaz aploz zc. in
 quib⁹ p̄sistat. fmo. xxviij. p totū
 Perfectionē charitat⁹ habuerūt
 apli triplr. sermo. xxviij. **X**
 Perfectiones oēs oīm p̄fectoz z
 electoz supabundantē habuit
 maria. fmo. lxiij. **Z**
 Perfectio tā veter⁹ q̄ noui testa
 menti est obedientia. ser. lx. **S**
 Perseuerācia ēvica filia sūmi re
 gio. f. j. **I**et ser. xl. **Z** et f. xliij. **A**
 Perseuerācia in bono meret⁹ di
 uinā bñdictionē. ser. iij. **U**
 Perseuerācia significat p plane
 tam saturnū. fmo. lxiij. **A**
 Petr⁹ z paulus receperūt triplr
 grām diuinā f. xxviij. in pñ.
 Ponderant bona z mala homi
 nis in statera. ser. lviij. **D** z **D**
 Porta ezechielis clausa designat
 mariam. ser. lxiij. **U**
 Portant angel⁹ aīas in celū. z in
 hoc tria faciūt fmo. lviij. **D**
 Porphir⁹ pnceps cū ducēt⁹ mī
 litib⁹ decollat⁹ p̄fide. f. lxiij. **Z**
 Precepta dei voluit xgo maria
 adimplere. id tria fecit. f. xvi. **K**
 Premiū scōz oñdit i trib⁹. xviij. **B**
 Premiū magnitudo oñdit in re
 muneratiōis mltitudine. xviij. **Z**
 Presentant angeli ofones nras
 deo fmo. lviij. **D**
 Priuilegia tria sancti stephani.
 sermone. ix. **I**
 Prophecia balaam oriet⁹ stella et
 iacob. fmo. xxiij. **I**
 Prophecia in quo p̄sistat. z vñ di
 cat⁹ p̄beta. sermo. xxviij. **D**

Tabula

Prophetā et plures prophetas fuisse
iobem bapt. ostendit tripl. sermo
Prosperitas est causa xxxvij. T
elationis et ambitio. f. xlv. D
Proximo tria debem? ser. lviij. A
Prudencia est in p̄cauendis insi
dijs et cogiscendis p̄cilijs op̄an
dis p̄ nos sp̄s p̄c̄ti di. f. lviij. D
Psalm? vt missa cū p̄ centū aiab
d̄z nihil min? q̄ si p̄ vna q̄libet
diceret accipit. ser. lxi. in fine.
Puer nouit nar? ad p̄ceptū ap̄lo
rū simonis et iude loq̄t. f. lx. S
Pugil et miles christi debet cōtra
quinq; p̄lia ri. sermo. xx. f.
Pulchritudo multū solet p̄clita
ri castitatē. sermo. lxi. D
Purgat angeli labia p̄cōis vt
p̄fiteat peccata sua. f. lviij. S
Puritas et castitas sp̄ualt signifi
cat p̄ venerem. ser. lxiij. Z
Purgatōis optm gen? f. lviij. A
Purificare nos debem? exemplo
virginis marie tripl. f. xv. S
Purgandi in purgatorio sunt in
in triplici d̄na. ser. lxx. p̄ et D

Quadruplex
est modus iudicandi. f. xvj. L
Qualis vnusquisq; est talia op̄at
sermo. lx. in p̄n.
Quāto q̄s diligent? obseq̄t tan
to maiorē gr̄am obrinebit. ser.
lix. in p̄n. et ser. lxi. in p̄n.
Quattuor requirūt ad cōmutatio
nem satisfactiois. f. lxx. D
Querit vtrū corpus xp̄i p̄ partes
manducet. ser. lxi. in medio
Questio quo pueniūt munera
magorū cuz maria in purifica
tione nō habuit oblationē di

uitum sed pauperū. ser. xv. Z
Questiones tres facit cū chait?
ascendit. sermo. xxiij. R
Questiones quattuor que queri
possunt. ser. lxiij. p̄ totum
Quid fiat ipsa imolationis hora
sermo. lxi. in medio
Quinta feria ascendit d̄ns p̄pter
tria mysteria. ser. xxiij. S
Quiriacus ep̄s et martyr marty
zatur. sermo. xxiij. f.
Quirin? tribun? p̄uertit. f. xliij. S

Refectiōes
ser in celesti cōuiuio. ser.
xxvj. p̄ totum
Refectio salutar? virginū p̄ xp̄m
sermone. lxi. D
Regum magorū cōuene? f. xij. Z
Reliq̄e sanctorū baiulant vt oia
nocua expellant. ser. xxi. S
Religionis substantia que sine
sermone. lxiij. S
Remuneratio sanctorū consistit
in tribu. ser. xvi. S
Requies p̄fecta et vera vbi sit. ser
mone. xxvj. D. S. sc̄da refectio
Requieuit rex celest? in vtero be
ate marie p̄ tres cās. f. xxi. L
Res n̄as p̄di meli? est q̄ falsa in
ratōe aīaz primi p̄m̄ere. f. liij. D
Resurrectione d̄ni p̄bant quat
tuor. sermo. xxi. f.
Resurrectio in sacra sc̄ptura ba
bet triplex. ser. xxiij. R
Resurrectio d̄ni ostendit ex q̄tuor
Reuelant iobi secre? f. xxiij. T
ta in mūdo et in celo. ser. x. S
Reuelauit iohes baptista caput
suum. ser. liij. A
Reuelatio elizabet de maria vir

Cabula

gine. sermone. xix. **Z.**
Romani inuenerūt adoptionez
Romani i februa (filioz. f. x. **P**
 rio dñs ifernalibz sacrificabāt.
 sermone. xv. **M**
Romani oibz ydol qdā tēplum
 maximū pstruerūt. ser. li. **I**
Rosa intincta rozi p annum cō/
 seruat. sermo. xxvii. **y**
Ruben habuit tria pūlligia pre
 ceteri sic ē scūs stephan⁹. ix. **I**
Rubedo inter colores significat
Ruta ē herba (amorē. f. xxvii. **y**
 amarissima p quā intelligitur
 pcti pgnitio. f. xxvii. **Z. S.** qnto
Ruta acuit visum. Ibidem.
Rube odor fortz rosas solz apire
 si ruta int eas plantet z inēdū
 moueat z qd p h fecit. f. lxx. **P**
Sacerdos dñs
 venerari ppē causas z digni
 tates. sermone. xxv. **L**
Sacerdos qre nō spēraudit. ibi.
Sacerdos malicia nocet sibi z nō
 alteri. ser. lxxvii. in fine.
Sacra sunt septē. ser. lxxvi. p corū
Saluari null⁹ pōt nisi fuerit iu/
 stificatus. ser. lviij. **M**
Salutaria qtuor baurit xpian⁹
 a fonte diuine pietat⁹. f. xxiij. **S**
Sanctitudo quid sit. ser. v. **S**
Sancti sunt amici dei. filij z here
 des dei. ser. li. **L**
Sapia scripturaz intelligit p lu
 men stellaz spūalr. ser. vi. **M**
Satificat xp⁹ plenarie z pfecte.
Saturnus significat (ser. xix. **L**
 pfeueranciam. ser. lxxij. **I**
Scala quā vidit iacob significat
 sanctam crucē. ser. lv. **L**

Signū egyptijs datū ē a Nere/
 mia ppba d casu idolor. f. viij. **Z**
Simeon iust⁹ tria fecit notāda.
 sermone. xv. **M**
Simeonis exēplo debem⁹ susci/
 pere xpm triplr. ser. xv. **R**
Simone z iudaz aplos vocauit
 de ad euāgelicā pfectōz. f. lx. **L**
Sol p siderat in tribu. suba. radio
 z calore. f. viij. **X.** z ser. xxvii. **L**
Sol sicut obscurat ad exequias
 xpi moriens. ita celer⁹ or⁹ est
 ad glām resurgens. f. xxij. **L**
Sol illuminat ceteros planetas
 z significat fidem. ser. lxxij. **S**
Spes veniā impetrādi dñs esse in
 pstricōe z pessione. ser. xxvii. **R**
Spes est virt⁹ qua spūalia z eter
 na bona credunt z cuz fiducia
 expectant. ser. lxxvii. **M**
Spes est certa expectatio futurū
 bñtudinū pueniēs ex gfa deiz
 ex meritis pcedētibz. f. lxxvii. **M**
Spūsanct⁹ cres effect⁹ opat in
 eo in quo est. ser. ix. p totum
Spūscūs docet oēm rē. ser. ix. **L**
Spūscūs inflāmat cor. ser. ix. **L**
Spūscūs opat miracula. f. ix. **M**
Spūscūs monet mēoriā docet
 intelligentiā z monet volūtātē
 sermo. ix. **L** in fi. et ser. xv. **P**
Spōsus xginū xp⁹us a qnqz cō/
Spōsus xgi (mēdat. ser. xiiij. **P**
 nū xp⁹. v. pferit sponē suis. ibid.
Strat⁹ triplex. incipientiū. pficiē/
 tiū. et pfectoz. ser. xli. **M**
Stephan⁹ fuit plen⁹ spūsancto
 tripliciter. sermo. ix. **L**
Stella que magos ad xpm duxit
 fuit ab alijs multipliciter distin
 cta. ser. xij. k. **S.** Unde est.

Tabula

Scola cādidā dat agnere. f. xij. **D**

Substantia solio a nulla creatu
ra causat. sermo. viij. **X**

Sumptio corpis xpi qd opetur
in homine. ser. lxi. **D**

Symbolum magis qn et a quibo
factum sit. sermo. lvi. **S**

Godeū lau

damus qtu gratū sic
deo z angelis z sanctis

per p qndaz visionem. f. lxi. **R**

Templū qdruplex dei. f. xxix. **A**

Templū dei est qdrangulare p
quattuor virtutes cardinales

sermone. lxxij. **M**

Temp^o bui⁹ vite nihil aliū ē nisi
cursus ad mortem. ser. lviij. **A**

Thesaurus sancti lauretū vnde
venerit. ser. xlv. **D**

Terra vbi altior sit oī celo. f. j. **K**

Tiburti⁹ z valerianus martyres
christi psecrant p eoz decolla

tionem. ser. lxx. **L. S. Igit.**

Thomas oīdie suā fidē quā ha
buit ad deū triplr. ser. vij. p. co.

Traian⁹ impator ofone gregoriū
a penis liberat. ser. xxvij. **D**

Trafcēdit maria ī sua assūptione
nouē choros āgeloz. f. xlix. p. co.

Trinitas purgatissimū mentibz
cernit. sermone. x. **X**

Trinitas psonaz z vnitas essen
cie multiplr oīdit. f. xxxij. **S**

Trinitas tota opa est in ordina
tione marie. ser. lūij. **T**

Tria mūera ad modū regū dño
deo debem⁹ offerre. ser. xij. in fi.

Tribulatio qd faciat hominī iu
sto. sermone. xlvj. in pñ.

Tuitur⁹ ppietates. ser. xxvij. **A**

Tuta nō posset ēē hūana infirmi
tas sine angeloz custodia. ser.
mone. lviij. in pñ.

Valerianus

et tiburti⁹ frēs cōuertūt
et baptisma suscipiunt.

sermone. lxx. **R. Et S**

Valerian⁹ z tiburti⁹ dñi sacrificia
re nollent ydolis pariter decol

lant. z sic xpi martyres conser
craut. ser. lxx. **L. S. Igitur.**

Venus planeta post solez z lunā
est splendidior alijsz significat

castitatem z puritatem. ser.
mone. lxxij. **Z**

Verbū solatorū. f. xxvij. in fi.

Verēcūdia est ornat⁹ omniū etaz
rum. sermone. vi. **D**

Vexilla quare portant in pcessu
nibus. sermo. xxij. **S**

Victoriam triplicē habuit scrius
laurenti⁹ quā etiam verus mī

les xpi habere debet. ser. xlv. **I**

Victorie corona dicit laurea. ser.
mone. xlv. in fine.

Victoria dicit festum sancti mī
chaelis vno noīe. ser. lviij. **R**

Victoria angeloz triplex. **Ibidē**

Vigilie sanctorum in conuerse sunt
in ieiunia retento tñ antiquo

nomine. ser. xlv. **D**

Viole color signat sta bilitatē. ser
mone. xxvij. **A. S. Et notandū**

Virgo qdam arriana morte pu
nitur ppter iniuriam illaram.

sermone. iij. **Z**

Virgines debent hēe ser vtyes.
ser. xxvij. **S. S. Et nota.**

Virginū pfectio in quo consistit.
sermo. xxxij. **D. S. Sexto.**

Tabula

Virgines sacre deuoti sui i hora
 mortis ptegiunt et solant. f. lxx. i. fi.
Virginicas comedat. f. xxviii. S
Virga moysi qua percussit filice si/
 gnificat sancta crucez. ser. lv. D
Viridis color intelligit secunda
 virtus fidei. ser. lxx. S
Virtus opatiua christi consistit in
 tribus. sermo. i. D
Virg nlla tm e digna excellencie et
 honoris sic humilitas. f. xxv. i. p.
Virtutes quatuor cardinales de/
 scribunt. sermo. lxxviii. D
Viri quatuor p cursu nate geniti
 et p angelos nuntiati. ser. xxxv. S
Visio quod sancti p nobis (in fi.
 orant. ser. lxx. D et ser. lxxviii. S
Vita xpi q est angelica pfectio co
 sistit i tribu. f. j. A et ser. lxxviii. S
Vita hominis pstitit in septē die
 bus. et isti septem dies signant
 septem vtutes. ser. lxxv. in pn.
Vndecim milium virginu laus et
 pconium. ser. lxx. p totum
Vncio extrema duplici d causa
 instituta est. ser. lxxv. k
Vox pfecta pdicatoris dz ee sua/
 vis clara et alta. ser. xxviii. D et
 sermone. xxxviii. R
Voces qd significet ser. xxxviii. R
Voluntas in celesti pria habituat
 seu disponit in pfecta dilectioe
 ita q deu sume diligit. f. lxx. D
Vtiliter pdicauit iohanes bapti
 sta in tribu. sermo. xxxviii. R
Christus spon
 te et volutarie e passus. ser. j. S
Xpūs in hac vita qnqz possedit.
Xpūs oblatu e tri/ sermo. x. P
 plr. ser. xv. D. S. Sed est.

Xpūs surrexit potēter veraciter et
 feliciter. sermone. xxxv. R
Xpūs vicit diabolū per quat/
 tuor. sermone. i. L
Xpianus quatuor bona salutaria
 haurit a dño. sermo. xxviii. S

Idola vni
 uersa corruerūt ingre
 diente dño in egyptū.
 sermone. viii. Z et ser. xj. S
Idola muta et surda rōnabili re/
 spuunt. ser. xlii. D
Idola ee plene demonibz ad ocu/
 lum apparet. ser. lx. in fi.
Imago sancte agnet/ a Paulino
 suscipit anulum. ser. xlii. D
Imago e cui/ generatio est p imi/
 tationē. ser. lii. in pn.
Imago crucifixi bonoz exhibuit
 notario q xpm negare noluit
 coram demonibz. ser. lv. A
Imago crucifixi sanguine et aqua
 effluxit. ser. lv. S
Ippapanti appellat festū purifica/
 tōis. f. lxx. D
Isop facit clarā (tionis. f. xv. D
 vocem. ser. xxviii. Z

Zaroēs et
 arphaxat magi a serō
 mattheo vincunt in
 suis maleficiis et fugiūt. f. lvi. k et A
Zaroēs et arphaxat magi secūdo
 vincūt a scis. simone et iuda. et
 ad pceptum aploz a serpētibz
 puniunt. sermone. lx. S
Zaroēs et arphaxat magi ingrati
 de sua misericordia punitione
 et refanatione. pontifices ydo/
 loz contra aplos simone et
 iudam cōmouerūt. ser. lx. D

Sermo

Primus

Bermones de

sanctis p annū factis notabiles et
vtilis omnibz sacerdotibz pasto-
ribz et capellanis q dormi secure
vel dormi sine cura sunt nūcupa-
ti eo q absqz magno studio facili-
ter possint incorporari et populo
pdicari. Incipiunt feliciter.

De sancto Andrea. Sermo. j.

Christo cō-

fixū cruci. ad Gal. ij.

Notate charissimi. Di-

cit em beat⁹ Aug⁹ sup verbo pdi-
cto q xp̄us dimisit lectum suū. s.
crucē discipulis suis. Quicūqz g
vult q̄scere cū christo iaceat i ter-
ra in isto lecto et moriatur in cruce.

Certe h̄ fecit sanct⁹ Andreas cuz
magno desiderio q̄uit p biduū
in cruce et in ea obdormiuit in do-
mino. Ideo cōuenient⁹ dicit. Chri-
sto p̄fixus sum. i. p̄formiter affix⁹
sum cruci. Et notandū q in p̄mis-
sis v̄bis p̄formitas s̄ silitudo san-
cti Andree quā habuit cū xp̄o tri-
pliciter ostendit. Primo q̄tū ad

vite sanctitatem in qua xp̄m secut⁹
est. qd notat cū dicit christo. Christ⁹
em̄ idē est qd sanctus et vnctus.

Secūdo ostendit q̄tum ad opa et
tionis virtutē in qua fuit sibi vni-
tus. cū addit p̄fixus sum. Tercio
ostendit q̄tum ad pene acerbita-
tem. qz fuit sicut xp̄us p̄fixus. cū
p̄cludit cruci. Dicit g Christ⁹ cō-
fixus sum cruci. Dico p̄mo q in
v̄bis p̄missis ostendit p̄formitas
siue silitudo sancti Andree cum

xp̄o q̄tum ad vite sanctitatem in q
xp̄m secut⁹ ē. qd notat cū dicit xp̄o.

Alterā qd sciendū q vita xp̄i
que est euāgelica p̄fectio p̄sistit in
tribz in qbz sanct⁹ Andreas xp̄o
suo m̄gro fuit p̄formis et silis. scz
in pauprate. obediētia et charita-

te. Primo em̄ vita xp̄i siue euāge-
lica p̄fectio p̄sistit in sūma paup-
tate que ē fundamentū p̄fectionis
sicut xp̄us dicit Mat̄h. xix. Si
vis p̄fectus esse vade et vende oia
que habes et da paupibz. Hāc p̄fe-
ctionē habuit in se xp̄us. Nam de
paupre matre nat⁹ est. in loco vili
reclinat⁹ est. p paupes nutritus.

cum paupibz p̄uersat⁹ est. et paup
mortu⁹ est. Un̄ dicit Luce. iij. Vult
pes foueas habēt et volucres celi
nidōs. fili⁹ autē hoīs nō habet vbi
caput suū reclinet. Unde Bern⁹.

Paup nat⁹ est. paup vixit. paup
obiit. In ista p̄fectione fuit sanct⁹

Andreas p̄formis xp̄o. Nam post
q̄ christ⁹ eū vocauit de mūdo ad

euāgelicā p̄fectionē statim secut⁹
est eum. Un̄ dicit Mat̄h. iij. q

ābulans iesus iuxta mare galilee
vidit duos fr̄es. Symonē qui vo-

cat⁹ Petrus. et Andream fr̄em eius
mittētes retē in mare erant em̄

piscatores. Et ait ill⁹. Venite post
me faciam vos piscatores hoīm.

Ac illi cōtinuo relictis retibz et
naui secuti sunt eū. Et ideo dicit de

sancto Andrea Job. i. q vnus ex
duobz supple p̄mis q secuti sunt

Iesum relictis omnibz erat An-
dreas fr̄ Symonis petri. **B**

Secūdo p̄sistit in vera obediētia

De sancto Andrea

et humilitate. **Uñ** dixit iesus **Luc.**
ix. Si quis post me vult venire ab
 neget semetipsum. s. ipse volutari
 renūciando. et sic seipsum propter deum
 humiliet et premnendo et deum obediens
 sequendo. **Nā** hanc perfectionem habuit
 in se ipso. quod prius fecit quod doceret.
Uñ dixit **Jo. v.** Nō quero volūta
 tem meā. s. volūtatē eius qui misit
 me. s. patris cui debeo obedire. **Uñ**
 ad **Phil. ii.** Humiliavit semetipsum
 factus obediens usque ad mortē. In
 ista perfectione fuit sanctus **Andre-**
 as per formam et filius christi. **Nā** sicut
 christus fuit obediens patri ita andreas
 fuit obediens christo. **Uñ** legitur in
 eius legēda quod post ascensionem domini
 diuisis apostolis **Andreas** apud syriā
 et **Mattheo** apud murgundia per
 dicauit. **Uñ** autē illi predicationem
 matthei penitus respuentes oculos
 eius eruerunt vinctūque in carcerē po
 suerunt. post paucos enim occidere
 disponentes. **Inter**ea angelus domini
 apparuit sancto andree. ipsumque mur
 gundia ad sanctum mattheum ire per
 cepit. **Quo** rudente se viā nescire
 iussit ut ad ripam maris iret et per
 nauē quā inueniret intraret. **Qui**
 velocius iussa complens ad urbem per
 ctam venit angelo ducere et per
 ro vento flante. et inuēto carcere
 apertō intravit. et sancto **Mattheo** vi
 so plurimū fleuit et orauit. **Tunc**
 reddidit dominus sancto mattheo visum
 et lumen oculorum quod prius priuauit ne
 quicia peccatorum. **Mattheo** autē inde
 secessit et antiochia peruenit **andrea**
 murgundie permanēte. **Frater**que illi
 de euasione matthei **Andream** ap

prehenderunt. et per plateas ligati ma
 nibus pertrahunt. **Tunc**que eius sanguis
 efflueret pro eis orauit. et eos ad
 christum sua ofone pertraxit. et inde an
 tiochia peruenit. **Et** sic per eius obedi
 entiam. **Uñ** potest dicere illud **Act. v.**
 Obedire oportet deo magis quam homi
 nibus. **Uñ** dicit **Bern.** Verus obe
 diens dat suū velle et suū nolle ut
 possit dicere. **Paratū** cor meum
 deo paratū cor meum. **Uñ** **Tercio**
 persistit in vera charitate. **Uñ** dixit
 christus **Jo. xii.** Mandatū nouum
 do vobis ut diligatur inuicē sicut di
 lexi vos. **In** hoc cognoscent omnes quia
 discipuli mei estis si dilectionem habueritis
 ad inuicē. ad **Col. iii.** **Super**
 omnia charitatē habentes quod est vin
 culū perfectionis. **Nā** dilectionem
 habuit christus ut dicit **Jo. xv.** **Nā** so
 rem hanc dilectionem nemo habet.
In hac perfectione fuit **andreas** si
 milis christo. **Ipse** enim sciuit quod christus
 precepit diligere primum. id est per salutem
 primum. s. vni peccatoris orauit. ac
 iunauit. fleuit quousque deus miser
 tus est eius sicut legitur in eius legēda
Uñ legitur quod erat quidam senex nomen
Nicolaus inuenerat in peccato luxu
 rie. quod accessit apostolus dicens. **Domine** ec
 ce. **lxx.** annis vite mee semper fui in
 luxuria. accepi ut aliqui euangeliz
 orans dominum ut mihi amodo largi
 ret continentiam. s. ipso peccato inue
 terat et a mala concupiscentia illece
 ratim ad opus illicitū reuerterbar
Quadā igitur vice concupiscentia in
 flammata oblitus euangelij quod
 super me posueras ad lupanar iui
 statique meretricis dixit mihi. **Egre**

vita

20

dere senex egredere. q̄ angel⁹ dei
es tu. me nō p̄iungas neq; huc ac
cedere p̄sumas. video em̄ sup te
mirabilia. **Stupefact⁹** in verbis
meretricis recolui qd̄ mecu euāge
liū detulisset. Nūc igit scē dei
p salute mea tuā pia oratio inter
cedat. Audiens h̄ scūs **Andreas**
cōpassione mor⁹ cepit flere z a tē
tia vsq; ad nonā orauit. z surgens
noluit comedere. z ait **Nō come**
dā donec sciam an de⁹ miserea
tur hui⁹ senis. Cūq; qnq; diebus
ieiunasset venit vox ad eū dicēs.
Obtines andrea p sene. s̄ sicut ie
iunjs macerasti te. sicz ipse ieiū
nijs affligat se vt saluetur. Sicq;
qnq; mensib; in pane z aqua ieiū
nauit. z postmodū plenus bonis
opib; in pace q̄ruit. Et itez venit
vox ad andrea dī. **Per orōnē tuā**
qd̄ p̄didi acq̄siui. Ecce q̄tū amo
rem habuit ad p̄mū z ad deum
Uñ dī. Eccl̄. iij. Qui diligit deum
exorabit p peccat⁹. Quare bñ dī d
eo **Isa. liij.** Oravit p transgresso
rib; vt nō perirent. Uñ scūs an
dreas bñ pōt dicere illud **Job. x.**
ij. Vestigia ei⁹ secur⁹ est pes me⁹
sez paup̄at⁹. obediēcie z charitat⁹
ipsi⁹ xpī. Quare bñ dicit andreas
qd̄ interpretat⁹ decorus. Nā in vita
suā fuit in istis tribus decorus et
xpō zformitas. z sic p̄z p̄mū. **Idē**
Secūdo dico q̄ zformitas san
cti andree ad xp̄m ostendit q̄tū
ad opationis virtutē in qua fuit
sibi vnit⁹. qd̄ notat cum dī. zfir
sum. Est notandū q̄ vir⁹ opati
ua xpī p̄sistit in trib⁹. s̄ in iuultu

rum z peccatoz vocatiōe. in cru
cis p̄dicatione. z in cruc⁹ deuotio
ne. **Prima** v̄tus opatiua xpī p̄si
stet in p̄ctoꝝ vocatiōe. **Unde dicit**
Mat. ix. Nō veni vocare iustos.
sed p̄ctoꝝ. q. d. Illos volo redi
mere p passionē z sanare p̄fecte.
Ideo dicit Aug⁹. q̄ xp̄s nūq; sa
nauit aliquē infirmū in corpe qn
etiā sanaret in mēte. **Certe illaz**
v̄tutē opatiuā vocādi p̄ctoꝝ ha
buit etiā sanct⁹ andreas. Nā ipse
cōuertit infideles ad inuicē et sa
nauit eos mēte z corpe s̄m q̄ xp̄s
sibi z alijs p̄cepit qn voluit ab eis
recedere z in celū ascendere. vt di
cit **Marc. vi.** Cūtes in mūdū vnt
uersum p̄dicare euāgelīū oī crea
ture. **Req̄re** in s̄mone de ascēsiō
ne dñi. Qd̄ p̄fecte fecit scūs andre
as. sicut legit in ei⁹ legenda. Nam
legit q̄ cū esset in ciuitate nicea z
p̄dicaret fidem xpī ibi. dixerūt ei
ciues q̄ extra ciuitatē sec⁹ viā eis
sent septē demones q̄ p̄tereūtes
occiderēt. Quib⁹ ad iussū apli
aī pplm in specie canū veniētib⁹
p̄cepit vt illucerēt vbi nulli bomi
num nocere possent. q̄ statiz eua
nuerūt. Illi aut hoc viso fidez xpī
receperūt. z cū venisset ad portaz
alteri⁹ ciuitatē ecce qd̄az mortu⁹
iuuenis ferebat. Querente aplo
qd̄ ei accidisset. dictū est ei q̄ septē
canes venerūt z eum in cubiculo
necauerūt. Et apls ait lachryman
do. Scio dñe q̄ fuerūt demones
q̄s z nicea ciuitate repulsi. Dixit
q̄ patri. Quid dabis mibi si susci
piero filium tuū. Qui ille r̄ndit

De sancto

Andrea

2

dimus hierosolimā z filius hoīs
cradet pñ. sa. zc. In q̄ intendebat
redemptionē z salutē peccatorū.
Certe hāc cruce opatiā habuit
etiā sanct⁹ andreas cum p̄dicauit
penitentia nre saluatiōis p lignuz
crucis. Un legi in ei⁹ legēda. q̄ cū
p̄dicasset in achata tota eaz eccle
sijs impleuit. et pplm ad fidē con
uertit vrozq; egeas p p̄sulis fidez
docuit ac baptizauit. Audies hoc
egeas ciuitatez patras ingredit.
cōpellens christianos ad sacrifici
cia ydolorū. Cui occurrēs andre
as dixit. Oportebat q̄ tu q̄ iudex
hoīm es iudicē z creatorē tuū qui
in celis est cognosceres. agnitum
colores. colēdo aīm a dñs penitē
reuocares. Cui egeas. Tu es an
dreas q̄ sup̄sticiosam sectā z falsā
p̄dicas quā romani p̄ncipes nu
per iusserūt exterminari. Ad quē
andreas. Romani p̄ncipes nōdū
cognouerūt quō dei fili⁹ veniens
docuit ydola esse demonia. q̄ hec
docent vñ offendat de⁹. vt offen
sus ab eis auertat. et auersus nō
eraudiat. z n̄ eraudiēdo ipsi a dia
bolo capiant. z capti tamdiu de/
ludant donec in peccat⁹ moriant.
z etnis penīs depurent. Cui ege
as. Dū iesus vñ vana ista p̄dica/
uit cruci paribulo est affixus. Cui
andreas. Doc. p salute nra spōre
sustinuit nō p culpa sua. Ad quē
egeas. Cū a discipulo zo fuit tra
ditus z a iudeis tent⁹. z q̄ milici/
bus crucifixus. quē tu dicis cum
sponte cruci paribulū subisse. ¶
Tūc andreas q̄nq; rōmib; p̄bare

Sermo

i

cepit eum sponte et volūtarie esse
passus. **Primo** q passionē suam
p̄ficiuit et discipul' suis futurā pre
dixit. **Acce** inq̄ ascendim' hie ro//
solimā et fili' b zē. **Secūdo** ex eo. nā
cū petr' cupiebat euz auertere ab
h di. **Nat. xxi.** Absit a te dñe. nā
erit tibi h indignat' dixit petro.
Uade retro sathanas qz nō sapi
ea que dei sūt. **Tercio** ex eo. nam
p̄tēz patēdi et resurgendi se h̄re
manifestauit di. **Potestātē** habeo
ponēdi aīaz meā zē. **Quarto** ex eo
nam. p̄dicorē suū p̄cognouit cum
panē intictū ei dedit p̄ signo tra
dicionis sue. nec tñ eum vitauit.
Quinto ex eo. nā locū in quē tra
ditorē suū uenurū esse sciuit ac
cessit. Et his oibz andreas asseru
it se interfuisse. **Insup** addidit q
cruc' mysteriū magnum eēt. **Cui**
egeas. **Mysteriū** dici nō pōt sed
suppliciū. vñ ait. **Nisi** dic' meis
obspaueris ipm mysteriū crucis
te expiri facias. **Cui** andreas. **Si**
crucis patibulū expauescerē cru
cis gl'iam qñqz rōnibz ostendere.
Primo nā p lignū facta est p̄uari
catio. g redemptio. **Secūdo** nam
p̄uariicator fact' est de imaculata
terra. g recōsillator in cruce suspē
sus fact' est de imaculata. v gine.
Tercio. nā p̄mus hō ad cibū veri
tūm extēdit man' maculatas. ita
secūsus hō imaculatas extendit in
cruce. **Quarto**. nā adam cibū de
lectabilē gustauit cōgruū fuit vt
xp̄us in cruce esca fellis cibaret.
Quinto. nā vt xp̄us nob imorta

litatem p̄ferret p̄gruū fuit vt nō
stram mortalitatē assumeret. **Ac**
sic p̄z quō salutē et gl'iam crucis
p̄dicauit. **Uñ** pōt dicere illud. p.
Cor. i. Nos p̄dicam' xp̄m crucis
fixū. **Tercio** vñ opatiua christi
p̄sistit in cruc' deuotiōe. nam ipse
deuote passionē et crucē accepta
uit. vñ dī. **Nat. xxi.** q p̄gressus
pusillū cecidit in faciē suā orās ee
dicēs. **Ni** p̄ si possibile est tran
seat a me calix iste. verū tñ non sic
ego volo s; sicut tu. **Sic** scūs an
dreas cum magna deuotiōe iuit
ad crucē. **Uñ** legi' in ei' legenda
qz cū vidēs a longe crucē saluta
uit eaz dī. **Salue** crux p̄ciosa dī
desiderata que in xp̄i corpe dedi
cata es. et ex membris ei' tanqz ex
margarit' ornata. secur' et gaudēs
venio ad te ita vt tu exultās susci
pias me discipulū ei' q pependit
in te mgt me' xp̄s. qz amator tu'
semp fui et desiderauit te amplecti
Uñ pōt dicere illud ad **Gal. vi.**
Nibi absit glo. nisi i cru. zē. **Qua**
re bñ dī andreas. qd interpretat re
spondēs qz sapiēs fuit i sua rñsio
ne et doctrina sic et xp̄s. **Ter**
cio dico qz p̄formitas sc̄i andree
ad xp̄m ostēdit q̄tū ad penē acer
bitatē. qz fuit sicut xp̄s crucifixus
qd notat cū dī cruci. **Est** notādus
qz acerbitas passionis xp̄i in tribz
p̄sistit. s. in dura flagellatiōe. i corz
poris nudatione. in cruc' p̄man
sione. **P̄rio** p̄sistit in flagellatiōe.
Nā dī **Jo. xix.** q pilat' app̄hendit
iesum et flagellauit et mi. p̄lec. co. d
spi. ipo. ca. ei'. **Sic** scūs andreas
B 3

De sancto Andrea

vita

2

fuit miserrime celsus. **U**n legi^t q^{uod} egeas p^{ro}cosul in ciuitate patras p^{ro} fide xpi incarceratione andrea. z po^{te} stea educ^{er} d^{icitur} carcere iussit eu^m a. xx boibo miserrime cedi q^{uod} patienter sustinuit p^{ro}p^{ter} xpm. Et cu^m egeas si bi mltia supplicia minaret p^{ro}pter xpm r^{ati}oⁿdit. Quicqd tibi videt in supplicijs ma^{gis} excogita. r^{ati}o em^{en} regi meo ero acceptior q^{uam}o fuero p^{ro} noie ei^{us} in torm^{en}tis p^{ro}stator. **U**n p^{ro}p^{ter} dicere illis ps. Prop^{ter} te mor^{tem} tificamur tota die. **S**ecundo p^{ro}sistit in cruce denudatioe. Na cu^m xps venit in locu caluarie tuc po^{te} fuerut cruce sup^{er} terra z denuda^{uer} uerunt tota^{li}r. vt p^{er}z **Marci. xv.** Et crucifigetes eu^m diuiserut vesti^{men}ta ei^{us} mittentes sorte q^{uod} q^{uod} tol^{er}eret. Sic sc^{ilicet} andreas semetip^{sum} expoliavit vt p^{ro}formaret xpo crucifixo. **U**n legi^t q^{uod} dum videt cruce parata dixit. O bona crux si ne in^{im}missioe q^{uod}lita. p^{ro}cupiscere aⁿio accipe me ab homib^{us}. z redde me m^{ag}ro meo. vt p^{er} z. ne recipiat q^{uod} p^{ro} te me redemit. Et hec dicet exu^{it} se z vestim^{en}ta carnificib^{us} tradi^{dit}. z sic eu^m vt iussi fuerat crucifixe^{re} erut. Et tuc fac^{it} est p^{ro}curus pop^{ulo} rum dicitu^m. Dic innoces sine ca^{usa} damnat. Ipse rogauit eos ne suu^m martyriu^m impediret. Sic i cruce bi duo viues. xx. milib^{us} hoim ast^{an}tiu^m p^{ro}dicauit z magnu^m pplm sic in cruce ad fide xpi p^{ro}uertit. **U**n po^{te} terat dicere illud **Job. ij.** Nudus egressus su^m de vtero ma^{ris}. zc. Sed nota q^{uod} noⁿ est eode^m mo^{do} crucifixus q^{uod} xps. Na dicit **Aug. i tra. de pas.**

dnⁱ. Dulci martyres passi s^{un}t sed nihil elucet qu^{od} caput n^{ost}ru^m. **M**az xps d^{omi}n^{us} n^{ost}r^{us} crucif^{ix}us est rect^{us}. p^{er}z tr^{ans} reuersus. b^{ea}t^{us} andreas tras^{vers} uersus. Xpus em^{en} tanq^{uam} caput ob^{tin}uit sup^{er}iora. Petr^{us} tanq^{uam} alter p^{ri}nceps vt tanq^{uam} pedes ob^{tin}uit inferiora. Jo^h couenies fuit vt an^{dr}reas teneret mediū. vt. s. mant^{us} d^{ext}era p^{ro}rigeret sursum ad xpm alia inclinaret deorsum ad petrū vt a xpo peteret auxiliū ascēdēdi ad celū. a petro peteret auxiliū vt ap^{er}iret regnū celo^{rum}. Xps in cruce fuit rect^{us} vt respiceret mūdu^m quē redemit. Petr^{us} reuersus vt respi^{ci}ceret celū cui^{us} clau^{es} tenebat. **A**n^{dr}reas at^que tras^{vers}us vt cū vna ma^{nu} peteret celū a xpo cū alia cla^{ue} ues a petro. **T**ercio p^{ro}sistit i cruce p^{ro}māione. Na xps noluit d^{omi}n^{us} cruce descēdere q^{uod}n iudei dixerūt. vt habet **Mat. xxij.** Si fili^{us} dei es. descēde d^{omi}n^{us} cruce zc. Ipse noluit q^{uod}uis ver^{us} fuerit fili^{us} dei z de cruce descēdere potuisset. Sic sc^{ilicet} andreas exēplo xpi p^{ro}stans erat z de cruce descēdere noluit. sed p^{er}seue^{ra}uit. Na dicit bern^{ardus}. Perseue^{ra}rantia ē vnica filia sūmi reg^{is} z cō^{su}mario v^{er}itū. Quat^{or} aut^{em} p^{er}seue^{ra}uerit legitur. q^{uod} turba minante egee mortē q^{uod} sanctū virū iustum z deo carū crucifixisset venit ad deponēdū eu^m. quē videt andreas dixit ei. Si p^{ro}p^{ter}nia venis ipsaz cō^{se}quer^{is}. si aut^{em} ad deponēdū me scias q^{uod} viu^m nō descēdaz. tam em^{en} video regē meū q^{uod} me expectat. **U**n^{de} dens aut^{em} q^{uod} plebs volebat eu^m de

Sermo

i

ponere dicte Aug⁹. q^o orauit lon-
gam ofonē ad xpm vt ipm nō p-
mitteret vniu deponi. q^o nō ince-
pisse p^ofecisse h^outis est. Et b^o fa-
cto splēdor nūm⁹ de celo venit p
dimidiā horā z euz circūdidit. ita
vt null⁹ eū videre posset. z abse-
dente lumie fil⁹ cū ipso lumie tra-
didit spūm. **Un** canit ecclia. **Die**
est q^o p amore xpi pepēdit i cruce.
z p lege eius sustinuit passionē.
Ad ximilla ac vxor egee tulit cor-
pus apli et honorifice sepeliuit.
Ageas aut anq^o domuz redisset
arrep⁹ a demonio in via corā ho-
minib⁹ expirauit. Et sic p^oz tertio
quō scūs an. fuit p^oformis xpo in
pene acerbitate. q^ore bñ d^oz andre-
as q^o interpretat viril⁹ q^o fuit mul-
tum viril⁹ in passiōe. **Jō** bñ dixit
xpo p^ofirus sū cruci. **g^o z^o k^o** **Epi**
scop⁹ q^odē bñs vitā religiosā z san-
ctū andrea in ceteros scōs valdē
venerabat z dilexit. **I**nuidēs igit
host⁹ antiqu⁹ viro scō epō. **Jō** ad d^o
eiendiū eū tota calliditate se co-
tulit. z se i formā pulchr⁹ mulier⁹
trāsformauit. venit ad pallaciū
epi asserēs se velle p^ofieri. mādāt
epus vt suo penitēciario p^ofiteat⁹
cui plenitudinē p^oat⁹ tradidit. re-
nuic illa z nll⁹ nisi sibi secreta sue
p^oscie reuelaret. **Sicq^o** e^o p^ovicus
eā ad se vire p^ocepit. **Cui** illa. **Ob**
secro dñe miserere mei. ego em in
ānis puellarib⁹ vt cernit⁹ p^osticua
a puericia delicate nutrita. nec n⁹
z regina. p^ogenita buc in pegrino
habitu sola veni. nā p^or me⁹ reryti
q^o potēs valde voluit me magno

pncipi in iugū sociare. cui rñdi
q^o oēm thozū maritalē abhorrerē
q^o v^oginitatē meā xpo in ppetuū
voui. z iō nūq^o posset in carnelez
copulā p^osentire deniq^o sic artata
q^o optebat me aut eius voluntati
obedire aut certe diuersa subire
supplicia fugi latent mag⁹ eligēs
exultare q^o sponso meo fidē infrin-
gere. **I**udicēs v^o v^ose sanctitat⁹ p^o
coniū sub alis v^ose p^oectōis p^ofū
g^o sperās me ap^o vos locū q^oer⁹ re-
perire z deo fuisse. **A**dmirās ep⁹
in ea nobilitatē gener⁹ pulchritu-
dinē corpis fer uozē deuotiōis ve-
nustatē eloquentie benigna voce
rñdit esto secura filia ne formidēs
q^o ille ob cui⁹ amorē te z tuos taz
viriliter cōtempnisti ipse tibi ob b^o
in pñci cumulu⁹ g^ore. z i futuro ple-
nitudinē glie largiet. **At** ego fu⁹
eius me z mea tibi offero et elige
māsiōnē vbi tibi placuerit z volo
vt hodie mecū p^oadeas. **Cui** illa
noli inq^o p^or me de hac re rogare
ne forte ex b^o aq^o suspitio mali p^o
ueniret. **Cui** ep⁹. **Nō** timeas. nā
nullū scrupulū male suspitōis in
aliq^o p^oor gnari. **V**eniētes itaq^o ad
mensaz intendit in eam ep⁹ cre-
bro q^o eius facie nō desinit intue-
ri z pulchritudinē admirari. z dū
facie eius nō desinit intueri. ant
qu⁹ host⁹ cor ei⁹ graui iaculo vul-
nerauit ac mag⁹ ac mag⁹ pulchri-
tudinē cepit augere. ita q^o ep⁹ de
illicito actu cogitauit q^on possibi-
litas se offerret. **Tūc** q^odā pegrin⁹
n⁹ venit ad hostiū crebris ictib⁹ et
magnis clamorib⁹ iussit sibi ap^ore

De sancta

Barbara

Nota
Tūc ep̄s interrogauit mulierē an ingressus peregrini sibi placeret. Cui illa dixit. pponat sibi aliqua questio fac. grauis quā si enoda. re sciuerit admittat. sin autē repel. lat. Fauet oēs ei⁹ snie. 2 q̄s sufficiēns eēt hāc questionē. pponere sci sciant. Quq; nullus sufficiēs inueniret dixit ep̄s. Dñā vos in sapiētia 2 eloquētia oēs nos pcellitis. igit q̄onē pponite. tūc ista dixit. Inroget qd mai⁹ mirabile sit qd de⁹ vñq; in pua re fecerit. Inrogaus de b̄ pegrin⁹ dixit diuersas facies. Naz int̄ tot hoīes q̄ fuerūt ab initio mūdi vsq; in finē nō pnt̄ rep̄ri duo quoz facies p oia sint siles. necnon in pua facie de⁹ oēs sensus corp̄is collocauit. Audiētes oēs rñsionē admirātes dixerūt. vera 2 optima ē solutio q̄ stionis. Tūc mulier ait. pponat sibi secūda qd grauior in q̄ melius possim⁹ sapiam ei⁹ exp̄ri. quērat ab eo vbi terra sit altior omni celo. Rñdit pegrin⁹. In celo empiro vbi residet corp⁹ xp̄i qd de tra id est v̄gine maria est formatum. At ecce oēs rñsionē ei⁹ approbat. Tūc itez ista dixit fiat ei tertia grauiissima qd vt ei⁹ sapia cōprobet 2 dign⁹ sit q̄ ad mēfaz ep̄i merito admittat. quērat ab eo q̄stus spaciū sit a terra vsq; ad celū. Requirit de b̄ pegrin⁹ dixit vade ad eū qui te misit ad me de b̄ diligēti⁹ euz p̄cunctare. ipse em̄ meli⁹ me b̄ nouit. nā ipse hoc spaciū mēsurauit. qñ de celo in abyssum cecidit. ego autē de celo nunq; cecidi

et iō illud spaciū nunq; mensuraui. nō em̄ est mulier s; diabol⁹ q̄ se trāformauit in silitudinē mulieris. Audiēs b̄ nūcius vehemēter expauit 2 dicta corā oib; recitauit. mirantib; igit oib; 2 stupētib; antiqu⁹ hostis de medio corp̄is euauit. Apus autē rediens ad se seipsum redarguit 2 de ppetrata culpa veniā lamētabilr deprecatur. misitq; nunciū vt pegrin⁹ inroduceret. s; nequaq; ampl⁹ inueniebat. Tūc ep̄s pplm̄ cōuocauit 2 totū factū ei exposuit. pcepit q; vt oēs ieiunijs 2 ofonijs insisterēt vt de⁹ dignaret̄ revelare q̄ nam pegrin⁹ fuerit q̄ euz a tanto p̄culo liberauit. Releuatū ē autē ep̄o ista nocte q̄ br̄s andreas fuerit. Lepitq; igit ep̄s in deuotio/nes sci Andree mag⁹ crescere ac eū exinde plus in reuerētia habere.

De sancta Barbara Sermo. ij.

Attor fa
ctus sum forme illius
Sap. viij. Notate cha
rissimi. Dicit em̄ Aug⁹. in li. d̄ spū
et aīa q̄ amor ē delectatio cordis
currēs p̄ desiderii ad aliqd. Dic
est q̄ cū sc̄a bar. fuit ita pulchra
in forma corp̄is 2 aīe. iō xp̄us dei
fili⁹ p̄ amorē desiderij ad eā curre
bat. Quare bñ d̄r Amator factus
sum r̄. *2* Est norandū q̄ san
cta bar. habuit tria in se q̄ fecerūt
eā spūalr pulchrā 2 formosā. p̄
que de⁹ quālibet aīam deuorā di
ligit 2 amator forme illi⁹ erit. Pri
mū est p̄fessio fidei xp̄iane. secundū

est. **f**idētia firme spei. tertiu ē ser
uor diuine caritat. **I**sta tria oñdit
apls. j. **1** Cor. xij. dicēs nūc manēt
tria hec. s. q̄ aīam ornāt z pulchrā
faciūt fides. spes z charitas. p̄pre
rea etiā tres mulieres ve. testa. cō
mendant. **D**ico p̄mo q̄ p̄muq̄ qd
san. bar. habuit in se qd fecit eam
pulchrā est cōfessio fidei. **N**am dicit
1 Cor. xij. fide purificās corda eorū
Un p̄fessio fidei t̄m mūdāt q̄ nō
solū deū excitat ad diligēdū aīaz
veritētiā allicit eū ad hoīem q̄ in
eo dignat̄ habitare. **I**ō dicit apls
1 Aphe. iij. **H**abitare p̄ fide xpm in
cordibz v̄ris. vñ dicit **A**ug. Fides
est mas oīm fructū et fundamētū
oīm bonorū. **A**erte hāc p̄fessionez
fidei habuit scā bar. **U**n legīt q̄ re
gnante mariano impatorez mar
ciano p̄fide qdā vir in ciuitate ni
comedia nomie dioscorus diues
valde h̄is vnicā filiā noīe **B**arba
ra de nobili genere ortā speciosaz
nimis. q̄ occulte dñm celi adora
bat z vnicū filiū ei⁹ dñm n̄m iē/
sum xpm die noctuqz sedulo cor/
de dep̄cabat. **A**ūqz ex more ciuita
tis vt fieri solet venirēt z q̄rerent
eā an maritari veller vñio magno
p̄ncipi. z req̄sita sup̄ bā p̄fe nega
uit z illa curuo vultu cū insperit
dicēs. q̄ nūqz vix cōḡscere p̄pone
ret h̄ dicente bar. p̄ ei⁹ ruit i am
plexus ei⁹ diu. deosculās eam eo
q̄ tale repudiū nuptiarū repisset
in ea nolensqz ipsaz marito trade
re. qz vnicā illi erat z dilexit eam
valde. iussit turrim excelsaz z pul
chram edificari z depingi cū sole

luna z stellis. vbi vnicā filiā suaz
in eminētiori loco p̄sistere voluit
Et cū totū firmamētū sic depictū
fuit ipsa vidēs tantā pulchritudī
nez cepit cogitare q̄ ille q̄ oīa illa
creauit pulchrior his oībz esset. et
statim sibi angel⁹ apparuit ipsaz
ad xpm p̄uerēs q̄ statim a valen
tino scō sacerdote baptizata ē. **A**ū
ḡ marian⁹ impator int̄ oēs secul⁹
nullā t̄m odiuit sicut christianorū
Adcepit em̄ q̄ sic veller fidē xpi ex
tinguere q̄ null⁹ in mūdo vinct⁹
xpm noiare auderet. **E**t qz diosco
rus dux ei⁹ fuit. iō mltū xpianos
odiuit. quadā aut̄ die ipe volebat
pgere in regionē lōginquā ad de
os suos p̄sulendū eos. qd cū filia
sua eēt facurus. dedit artificibz
magnā pecuniā vt pulchrū edifi
ciū facerēt. z q̄ nō plures nisi du
as fenestras h̄ret aq̄lonare z me/
ridianā. z sic p̄fect⁹ est z lōgo tpe
sterit extra. **Q**uadā ḡ vice scā bar
bara iuit ad artifices vt videret
edificiū z vidit q̄ t̄m duas fene/
stras fecerūt. z dixit artificibz q̄ re
t̄m duas fenestras fecist̄. **R**ñde/
runt. qz p̄r tu⁹ sic disposuit. Dixit
eis barbara. **F**acite adhuc vnam
fenestrā. dicit ei. timem⁹ dñā ne
indignē p̄r tu⁹ aduersus nos. **D**i
xit bar. **Q**d dico vob̄ facite. qz de
h̄ p̄ vobis rñdebo p̄r i meo. **A**rtifi
ces vñ sic bar. eis p̄cepit ita fecerūt
z tertiā fenestrā p̄struxerūt iussu
barbare vsus orientē. **E**t pambu
lans scā barbara in natarorio cō
tra orientē fecit crucē in marmo
re digito sup̄. cui⁹ figura p̄manet

De sancta

Barbara

Ubi in hodiernū diē ad cōpūctio-
nem intuentiū, ascēdēs sic in pa-
lacio vidit simlācra q̄ colebat. p̄
e^o expūēs i facies eoz dixit. Gile-
vobis fiāt q̄ faciūt vos z oēs qui
p̄fidūt. in vob. Rediēs autē p̄ ei^o
de pegrinatione vidēs tres fene-
stras in eadē turri dixit artificibz.
Nūqd nō dixi vob q̄ duas fene-
stras deberetis facere. et q̄re tres
fecistis. At illi dixerunt. Filia tua
tres fieri nob p̄cepit. Ipse puocā
filia dixit. Charissima filia quare
sic p̄cepisti. Illa rō rēdit p̄i di.
Ecce p̄i. ipsa diuinitas q̄ creauit
oīa visibilia et inuisibilia in tribz
p̄sonis p̄sistit. que sūt p̄r et fili^o et
sp̄s sc̄s. quaz vna carnē assum-
psit. s. fili^o q̄ me iam in iugū as-
sumpsit. Nā de^o p̄r filiū suū mibi
sociauit a cui^o amore nō sepābit
ylla tribulatio vel angustia. Sic
p̄r qualr habuit p̄fessionē fidei p̄
p̄ter quā fuit formosa effecta. Nū
verificat de ea illud p̄s. Cōfessio
z pulchritudo in p̄spectu ei^o. Nū
figurat in Iudith. de q̄ Iudith. r.
Nō est tal' mulier sup terrā in cō-
spectu z pulchritudine z in sensu
h̄boz. Iudith inter p̄rat p̄fiterē et
significat sanctā barbarā q̄ p̄fessa
est xp̄m i fide p̄p̄ q̄ bñ ē pulchra
in aspectu z in sensu h̄boz. Nam
sensus h̄boz suoz de fide xp̄iana
fuit ita magis q̄ nō fuit sibi filis
in fra. q̄ nec reges et p̄ncipes. tō
dē Nō est tal' mulier rē. Nū de ei^o
fide dē. Actū. v. Nō est digna pon-
deratio au. z arg. z bonitatē fidei
Ali^o. Nā p̄p̄ talē fidē desponsauit

sibi eā xp̄us. vñ. Osee. ij. Despōsa-
bo te mi. in fi. z rōnē dicit thema.
Nā amator facit^o sum rē. Nū
Secdo dico q̄ fm q̄s scā bar. hūit
q̄s fecit eā pulchrā z deo dilectāz
est p̄fidentia firme spei. Ipse ei tñ
diligit boiez sperantē in eū q̄ ipe
vult esse p̄fidentia ei^o. vñ. Niere.
ryū. Gndiet^o vir q̄ p̄fidit in dñoz
erit dñs fiducia ei^o. q̄re dicit p̄s.
Spes mea in deo ē. Certe p̄fiden-
tia spei hūit san. bar. Nū legit^o q̄
cū p̄r rēdisset q̄ desponsata esset
xp̄o in vā fide intellexit eā p̄r xp̄i
anā effectā. z furore replet^o est. tu-
lic sparā. i. gladiū vt eā occideret.
Ipsa rō p̄fidentia hūit in xp̄m sp̄o
sum suū fugit ad vnū montē a cō-
motatione patr^{is} z orauit z scissa ē
petra z suscepit eā int^o z elecit eā
sup montē. Pat^{er} autē ei^o sequēs in-
uenit duos pastores pascētes o-
ues. hos interrogauit q̄ prerisset fi-
lia sua. vn^o autē cōpariebat puelle
volēs saluare eā z dixit q̄ n̄ vidis-
set eā. ali^o rō digito demonstrauit
eā. z maledixit ei barbara et statiz
ei^o oues seu pecora facit sē locu-
ste q̄ adhuc pmanēt ad sepulchrū
ei^o. P̄r autē reperies eā z capillis
trahēs eā domū flagellauit. Quā
cū ab intēctione sua nullaten^o re-
uocare posset inclusit eā in cellu-
lam z furiosus adijt marcianum
p̄fidē narrans sibi vnicā filiā suā
auerfa a cultura ydoloz ad fidē
xp̄i p̄uersam. q̄ p̄cepit eā ad se ad-
duci. Barbara at spem hñs i deū
xp̄m inuocauit z dixit ad p̄fidez.
Quid me vis. z p̄fes ad eā. Abā

risissima si vis hñe nobile dñm z ee
ducissa vl regina sacrificia dñs. q
si nō fecerit traderet tormētis atro/
cibz. Cui bar. Ego habeo sacrificia
re xpo deo vero z falsa ydola tñā
respuo. nā hñt oīz nō loquūt. ocu/
los z nō vidēt. z siles his sñt oīz
q faciūt ea z q pfidūt in eis. **Pro**
les aut intus ei⁹ pulchritudinez
dixit ei miserandū ē aspectui tuo
z adolefcēcie tue. si dñci⁹ in hñta
tu pfeueraveris tormētis acer/
rimis punieris. Cui rñdit. **Mibi**
misereri vis tibi potius misere.
mibi minas minar. tibi penas p
timisce. me em̄ tpalia illa tormen
ta mittēt in eternaz reqem. te ho
tpalis dignitas oībz delitijs oz/
nata dirigit ad eternā penā. **Tūc**
marcian⁹ furore replet⁹ suggerēs
te pñe pcepit eā expoliari z suspē/
di cū pedibz ad trabē z hñs cedi.
ita vt om̄e corp⁹ ei⁹ in qñaret san
guinez carnes ei⁹ nervis thauri
nis discerpi. **Sācta** aut bar. exul
tauit di. **Qñd** dñc⁹ de⁹ q n̄ amouit
ofonē meā z misericordiā suā a
me. **Tūc** dñc⁹ expectaui qñiui z in/
ueni. **Et** cū ego laborasset i ma/
gnis doloribz dixit. **Ap̄phēde** dñe
arma z scutū z exurge in adiuto/
riū mibi. dic aīe mee sal⁹ tua ego
sum. **Et** inclusa ē in carcere. si for
te aim ei⁹ emoliret talibz plagis
fatigata. media aut lux de celo eā
circūfulsit z xpūs ei apparuit di.
Confide z pfortare filia mea dile
cta qm̄ magnū gaudiū est in celo
de tua passione. ne timeas. ego ei
teclū sum z eruā te ab oībz plagis

que inferunt tibi. z statiz nlla pla
ga apparuit i ea. **Et** hec dñc⁹ do
min⁹ bñdixit eā z abijt. **Et** sic pñz
ei⁹ pfidētia spei. **Qñ** pñt dicere il
lud ps. In deo speraui n̄ timebo
qd faciat mibi hñ. **Qñ** figurat no
bis in susanna. de q dñz **Dani. xij.**
q stens suspexit in celū. erat eniz
cor ei⁹ fiducia hñs i dñō. **Susan**
nā interpretat gaudiū. q etia signi/
ficat sanctā bar. q fecit gaudiū an
gelis in celo in sua passione. teste
xpo in legēda. **Illa** hñs fiduciam
spei ad deū pñt quā meruit diuī/
nam p̄solacionē. qñe potuit dice
re illud ps. In te dñe speraui nō
p̄fundar in eternū. **Qñ** pñt hanc
pfidentiaz spei ita pulchra effecta
est q xps facit⁹ ē amator forme il
lius. **Jo** desiderat eam di. **Cañ. ij.**
Ostende mibi faciē tuā. sonet vox
tua. s. pfidentie iñ auribz meis. **Jo**
dicit ebema. **Amator** facit⁹ sū zē.
¶ Tertio dico q terciuz qd san
cta barbara habuit qd fecit eam
pulchram z deo dilectā est feruor
diuine charitat. **Qñ** dicit **Jo. xij.**
Qui diligit me diligit a pñe meo
z ego diligo eum. **Sed** iste feruor
diuine charitat. p̄sistit in volun/
taria sufferencia. s. morte z passio
nem. p̄ christo sicut ipse p nobis.
Ad qd hortat aplūs ad **Ephe. v.**
Estote imitatores dei sic filij cha
ris. z ambu. in dile. sicut z xps dile
xit nos z tradidit semetipsum p
nobis in oblationē z hostiaz deo.
¶ Tertio hñc feruorē charitatis hñt
sācta bar. **Nā** p xpo. ē passio. **Qua**
lit ar passa ē legit q cū seqñti die

Trio

*ps
vita*

De sancta

thane facto marcian⁹ p̄ses fec̄ eā
adduci añ tribunal videntē oīa
ei⁹ vulnera sanata dixit. **D** clemē
tia deoz n̄foz q̄ circa ingratā rā
grati sūt vt inflicta vulnera a no
bis besterna die miseri iuuētus
tue sub vna nocte curarēt. ecce q̄
ppicij fuerunt tibi dñi n̄ri. Dixit ei
Barbara. Dñi tui ceci z surdi sūt
z sine intellectu quō possent pla
gas meas curare. me aut̄ curauit
dñs me⁹ iēsus xp̄s p̄ cui⁹ amore
corpus meū ad oīa supplicia offe
ro. **A**ūc marcian⁹ vidēs eam cō
stantioz iussit eā suspēdi i eculeo
vt corp⁹ eius itez vngulis discer
peret. z ad latera ei⁹ ardentes la
minas iussit apponi. ipsa aut̄ i ce
lum int̄uita dixit **D**ñe iēsu xp̄e tu
nosti cor meū q̄ hec libet p̄ te pa
tior. ne ḡ me dereliquas. **Q**uo au
dito p̄ses iratus iussit carnifices
māmillas suas adhuc paruulas
abscindi. qz v̄go erat annoz. xij.
Aūc ait ad p̄sidem. **D** bestia cur
secas in me femineū dec⁹. **S** dicto
susperit in celū dñs. **D**ñe ne p̄ici
as me a facie tua. z sp̄m sanctuz
tuū ne auferas a me. **V**idēs autē
p̄ses q̄ nihil p̄ficeret fecit eā expo
nari z nudā ferri p̄ circuitū cui
tatis vt eēt in derisum oī populo
Sacta barbara int̄uens in celum
ait. **D**ñe de⁹ q̄ opis celū nubibus
tege nudatū corp⁹ meū vt nō vi
deat ab ocul⁹ impioz. q̄ statiz mi
sit angelū suū de celis q̄ eaz stola
candida coopuit z curauit vulne
ra abscissionis. **A**ūc aut̄ p̄ quādam
v̄cū q̄ rathiss vocabat illā regi

Barbara

rent ad p̄spectū p̄sidis vt eā cō
spiceret sana effectā ac stola can
dida coop̄ta obstupuit exinanit⁹
a sensibus z velut lapis sedebat.
Quo viso v̄go clamare cepit. **N**ō
fundant q̄ adorant sculptilia zē.
Marcian⁹ at̄ ad se reuers⁹ dixit.
Illa ē magna v̄e z euacuatrix sen
suū. **S**i diuic⁹ vite reseruata fue
rit. alijs mēbris n̄ris infert debili
tatē. **A**ūc turba circūstans cepit
clamare. **P**erde maleficaz q̄ solo
carmine sensus aufert. **C**orinno
p̄ses dedit p̄tra eā sniam mortis.
Diascorus aut̄ p̄ eius oblitus q̄
caro sua esset fur orē replet⁹ cepit
eaz a p̄side z duxit eā ad locū vbi
decollāda erat. q̄ cū abducta eēt
orauit dicēs. **D**ñe iēsu xp̄e a maroz
mūdi cordis casti corp̄is exaudi
me in hac peritōe mea vt oēs qui
memoriā passionis mee fecerint
v̄t ipsis in oībz necessitatibz eozū
z angustijs misericordit̄ subueni
re ac oēs in extremis positos tuo
sacro corpe digner⁹ munire. et in
die iudicij p̄ctis eoz p̄picare. tu
em̄ nosti dñe qz caro sum⁹. **S**acta
peritōe z dicēte ea amē venit vox
de celo di. **V**eni dilectissima mea
z regesce in regno meo. qd̄ postu
lasti datū est tibi z peritio tua ē ex
audita. **Q**uā erēplū h̄ habem⁹
q̄ q̄cqd̄ petierim⁹ in mēoriā eius
passionis i fine obrinebim⁹. **M**az
accidit in colonia q̄ vn⁹ latro p̄
pter latrocinij cōmissuz captus
fuit rotat⁹ z viu⁹ in rota positus
Illa malicia nō obstāte sp̄ali orō
ne oī die sanctā barba. honozant

Cum autē in rota p biduū vel tri-
duū in pena viueret. requisit⁹ fuit
a trāseūtib⁹ quō sic viuere possit.
Rēdit se nūq̃ posse mori nisi sa-
cramētū eucharistie reciperet.
Toror ciuitat⁹ h̄ p̄cipiens ocul-
te denocē cū lancea venit ad ro-
tam querēs ab eo si viueret. Qui
ille dixit se nō posse mori nisi sa-
cramētū eucharistie reciperet. Ille
dixit. videbo si illud vez sit ⁊ mise-
rabilit̄ eū cū lancea p̄forauit. et
cū mori nō potuit scabinis h̄ p̄ci-
pientib⁹ venerūt ad eū ⁊ sic ut ge-
stus est eis reuelat ⁊ depositus ⁊
ad hospitale leprosoz. deportat⁹
ibi p̄fiterēdo sacm̄ recepit ⁊ obdor-
minūt in dñō. **De** sic sc̄a bar-
bara a p̄re suo decollata est. Sed
pater nō euasit. nam eo descēden-
te de monte ignis cecidit de celo
⁊ cōbussit eū ita vt nec puluis ei⁹
inueniret. **Tūc** valerian⁹ cultor
xp̄iane religionis corp⁹ virginis
mult⁹ adozamentis p̄ditū digno
honore cū beata iuliana quarta
die mensis decēbris sepeliuit. Et
nūc caput v̄ginis sancte bar. est
in colonia. ⁊ choro fratrū minoz.
digne reseruāt. Et sic martyri-
za est sancta bar. sub maximiano
imperatore ⁊ marciano p̄side. Et
sic cū ppl⁹ gentilis ei⁹ dēciuit.
tāq̃ de qua sancta bar. oīra ē sen-
sisset ⁊ tūc ⁊ miracula quib⁹ cho-
ruscavit virgo. compauerūt p̄cio-
sum lapidē postea ⁊ corp⁹ virgi-
nis in eū posuerūt ⁊ cū cathenis
aureis sursum traxerūt. **Tūc** autē
ciuitas illa ēēt christiana circū-

uallata eruit ppl⁹ ⁊ multos xp̄i-
anos interfecit. tñ ciuitatē p̄di-
derūt ⁊ xp̄iani eā obtinebāt. **Tūc**
autē vulnerati venirēt ad locū vbi
corpus bar. sepultū fuit oēs sani-
tatē receperūt. **Cum** h̄o ignoran-
tes qua v̄tute sani facti sūt. innu-
erūt antiquū sacerdotē gentiliū.
sedentē iuxta corp⁹ bar. qui p̄pter
meritū mozt⁹ ibidez se abscondit et
ille aperuit ⁊ tūc ⁊ miracula san-
cte bar. **Christiani** autē h̄ p̄cipien-
tes oēs mortuos suos ibidez de-
tulerūt ⁊ sani surrexerunt. Et sic
p̄z qualr̄ habuit feruorez diuine
charitat⁹ ad christū cū sic passa ē.
ob amozes eius. quare merito est
sic dilecta. **Nā** ipse dicit **Prover.**
viij. Ego diligētes me diligo. **Uñ**
figurat nobis in bester. de q̃ **De-**
ster. ij. q̃ erat formosa valde ⁊ in-
credibili pulchritudine oib⁹ ocul-
gratiosa ⁊ adamauit eam rex pl⁹
q̃ oēs mulieres. **Wester** interc̄p-
tat̄ eleuata ī pplō. ⁊ significat san-
ctam bar. que p̄pter feruorē chari-
tatis bñ inter electos xp̄i est ele-
uata. **Nam** fm̄ aplm̄. maior ho-
rum charitas. **Uñ** sancta barba-
ra p̄t dicere illud **Can. ij.** Dile-
ctus me⁹ mihi et ego illi. **Uñ** dic-
thema. **Amatoz** facit sum forme
illius ⁊c.

De sancto Nicolao Sermo. iij.
Multitu-
dine electoz habebit lau-
dem ⁊ inter bñdictos bñ
diceet. **Eccl. xliij.** Morate charissi-
mi dicit. tñ **Cassiodorus** q̃ laus

De sancto

Nicolao

est vocalis exrollentia alicuius bo-
ni cū attestatiōe proprii meriti. **N**ic
est em̄ q̄ dñs n̄ sanctū nicolaū
pp̄ sua merita extollebat ad bo-
nū magne dignitatē. q̄ ad ep̄atū
quare bñ dicit de eo. **I**n multitu-
dine electorū zc. **I**n quibz quidez
h̄bis tria notant in quibz sanctus
nicolaus tripl̄r cōmendat. **P**rimū
est magnitudo generosa cum dñs
in multitudine electorū. **S**ecūdu
est ei opatio virtuosa cum addit
habebit laudē. **T**ertiū est eius re-
muneratio gaudiola cū pcludit.
inter bñdictos bñdicet. **P**rimo
dico q̄ san. ni. cōmendat in eius
magnitudine generosa cuz dñs in
multitudine electorū. **N**icolaus
q̄s notandū q̄ fuit magnus in tri-
bus. scilicet in p̄genie. dignitatē et mi-
raculis. **P**rimo fuit magnus in p̄-
genie. nam penes ei⁹ fuerūt no-
biles in v̄tutibz. **D**icit em̄ **Plato**
Nobilis est ille quē nobilitat sua
virtus. **H**ac nobilitatē virtutū ha-
buerūt penes sc̄i nicolai. **U**n̄ le-
git q̄ pater ei⁹ noīe epiphanius.
mat̄ ei⁹ iohāna vocabat. **E**t erat
cuius patere v̄bis z valde diues.
ac illustri. p̄sapia or̄ z ambo fue-
runt magne dignitatē inter oēs.
et quibz eēnt magni honoris ap̄
hoīes tñ studuerūt magis esse ma-
gni apud deū q̄ apud hoīes. z iō
postq̄ ipsi in p̄m̄cio iuuentutis
flore sanctū ni. ei⁹ filiū genuissent
se cūcē voluptatibz abdicauerūt
deinceps p̄tēter viuētes vitam
sanctā duxerūt. **E**t sic patz qualis
sc̄us ni. fuit magnus q̄ de nobili

et virtuosa p̄genie nat⁹. **U**n̄ dicit
Boetius in de cō. phie. **N**obilitas
videt esse q̄dā laus pueniens d̄ me-
ritis p̄centū. **U**n̄ canit ecclia. **A**on
fessor dei nico. nobil⁹ p̄genie s̄z no-
bilior moribz ab ipso puerili euo
secut⁹ dñm. vñ bene d̄ nicolaus.
nam nicolaus d̄ a nictor q̄s est ni-
cor z laos ppl̄s q̄s nitor ppl̄i. nā
ipse habuit in se illa que nitorē et
mūdiciā faciūt. ideo bñ d̄ de eo.
Eccl̄. xlvj. q̄ fuit magn⁹ fm̄ nomē
suū. **R**/ **S**ecūdo fuit magn⁹ di-
gnitate. nam fact⁹ est ep̄us a deo
dilect⁹. vñ de⁹ potuit ei dicere il-
lud **Aggei. ij.** **A**ssumā te fue me⁹
et ponā te sicut signaculū qm̄ te
elegi. **Q**ualr̄ autē sit fact⁹ et elect⁹
in ep̄m̄ p̄z **L**egit em̄ q̄ defuncto
ep̄o miree ciuitatē cōuenerūt ep̄i
illi ecclie p̄uifuri de alio ep̄o. **A**d
erat autē inf̄ eos q̄daz ep̄s magne
auctoritatē ad cui⁹ nutū depende-
bat snia oīm. **C**uz igit oēs monu-
isset ofonibus z ieiunijs insistere
nocte illa audiuit vocē dicentem
sibi vt hora matutinali foras ec-
clesie obseruaret z quem p̄mū ad
eccliam venire p̄spiceret z cuius
nomen nicolaus eēt in ep̄m̄ eundē
cōsecraret. **H**oc ḡ alijs reuelans
adp̄onuit vt oēs ofoni insisterēt
z ipse p̄ floribz excubauit. **M**irus
in modum hora matutina a deo
missus venit nicolaus quē appre-
hendens ep̄s dixit. **Q**uod est tibi no-
men. ille vt erat colūbine simpli-
citatē plen⁹ inclinato capite. nico-
laus inq̄t fu⁹ v̄re sanctitatē. **Q**uē
in eccliam ductes l̄z plurimū re-

luctante in cathedra collocaverit
 et in ep̄m p̄secrauerit. ecce zc. Un̄
 implerū est illd̄ ps̄. Et exaltet̄ euz
 in eccl̄ia plebis et in cathedra senio
 rum laudēt̄ eū. **S**ecundo fuit
 magn⁹ in potētia et fructe faciēdi
 miracula. Un̄ dicit ap̄ls. ij. **C**or.
 ij. Potēs est de⁹ oēm gr̄az abun
 dare in vob̄. s. faciēdi magna mi
 rabilia. Un̄ in signum hui⁹ dixit
 xp̄s Jo. xiiij. Qui credit i me opa
 que ego facio et ipse faciet. Certe
 hāc gr̄am faciēdi magna mirabi
 lia habuit san. ni. Un̄ legit q̄ fuit
 vir qdā nobil⁹ q̄ rogavit san. ni. ut
 sibi a dño ipetraret filiū p̄mittēs
 filiū ad ei⁹ sepulchrū ducturū et
 cyphū aureū allaturū. Fili⁹ nascit⁹
 et ad eratē pducit. et cyphū fieri iu
 bet que sibi dū valde placeret cū
 suis vli⁹ adaptavit et aliū equa
 lentē fieri pcepit. Navigantib⁹
 ad eccl̄iam san. ni. iubet p̄ filiū
 ut in illo cypho quē p̄mo fieri p̄
 cepit aquā sibi afferret. Puer autē
 cū veller aquaz haurire cū cypho
 in mare cecidit et statim disparuit.
 P̄ autē amare flens nihilomin⁹
 vocē suū p̄fectē. veniēs autē ad al
 tare sc̄i nicolai. et cū obtulisset se
 cundū cyphū tanq̄ p̄iect⁹ de alta
 ricecidit. Cū autē eleuasset et iterū
 posuisset sup̄ altare longi⁹ est p̄ie
 ctus. Mirantib⁹ autē cūcē ad tā
 grande spectaculū. ecce puer san⁹
 aduenit et cyphum p̄mū manib⁹
 suis portavit. narravitq̄ coram
 omnib⁹ q̄ qñ i mare cecidit sc̄us
 nico. affuit et eū illesus euavit. sic
 q̄ p̄ ei⁹ let⁹ effect⁹ vtrūq̄ cyphū

sancto nicolao obtulit. Et sic p̄s
 ei⁹ potētia faciēdi mirabilia. **T**er
 cio dico q̄ sc̄us nico. comēdat⁹
 in ei⁹ opatione fructuosa zc. **A**irca
 qd̄ notandū q̄ ei⁹ opatio fructuosa
 oñdit i trib⁹. s. i sc̄itate vite. i p̄cta
 te et fidelitate. P̄rio oñdit in sc̄ita
 te vite. Nā dñs dicit **Le. xix.** Bc̄i
 estote qm̄ ego sanct⁹ suz. Certe h̄
 fecit sc̄us nico. Nā legit q̄ ipse in
 iuuetate sua ita pure et s̄acte vixit
 q̄ alioz iuuentū deuitas lasciuia
 eccl̄ias frequētauit et qd̄ ibi de
 sacra scriptura intelligere potuit
 memoriē retinuit. et castitatē non
 solū in corpore s̄ etia in mēte obser
 uavit. et oia que p̄tinet ad sanctū
 hoīem tota inrēctione fecit. et iō ca
 nit eccl̄ia d̄ eo. Amic⁹ dei nicola⁹
 amicitia dei p̄ mundiciā acq̄siuit
 Nam d̄ **Prover. xxij.** Qui diligit
 cordis mūdiciā habebit amicū re
 gem. qd̄ fecit sc̄us nico. Un̄ bñ d̄
 de eo **Eccl̄. xliij.** Valde speciosus
 ē in splēdore suo. Sc̄do oñdit in
 ei⁹ pietate. Nā dicit **Amb.** Cū oē
 peccatū depoluerit suspect⁹ ut sis
 pi⁹ et cōpariēs. qd̄ em̄ mibi est ca
 rere scelerib⁹ et nō esse mic⁹ et man
 suet⁹. Ideo in signū hui⁹ dixit xp̄s
Mat. ij. Discite a me qz mic⁹ suz.
 Certe h̄ fecit sc̄us nico. Un̄ legit
 de ei⁹ pietate q̄ cū defunct⁹ penitē
 to sc̄i nicolai cepit cogitare quō
 tamā coplā diuiciaz nō ad laudē
 humanā s̄ ad diuinā gl̄iam dispē
 sare. Tūc qdā cōuicane⁹ su⁹ sac̄
 nobil⁹ tres filias h̄gines ob iop̄tā
 p̄stituerē cogit ut sic earū infamē
 cōmercio aleret. qd̄ cū sc̄us nico.

De sancto

complecti scelus abhorruit et massam auri panno involuta in domum eius per fenestram nocte periecit et clam recessit. Tunc surgens homo ille reperit massam auri et deo gratias agens primo genite nuptias celebravit. Non multo tempore post famulus dei sile opus peregit. Ad rursus ille repertus et in laudes immensas prumpens de cetero vigilare cepit ut sciret quid esset quod sine inopia subuenisset. Post paucos autem dies duplicata massa auri iterum in domum periecit. ad cuius sonitum ille excitatus et nicolaum fugientem insequitur currensque velociter talique voce alloquitur. Siste gradus teque aspectui meo non subtrahas. sicque currens nicolaum esse cognovit. moxque homo humo prostratus osculari voluit pedes eius. Ad nicolaus renuens ab eo eregit ne cum quod diu viveret publicaret. Et sic pro eius pietas. Tunc convenienter dicit de eo illud psalmus. Tibi derelictus est pauper or tu eris adiutor. Tercio ostendit in eius fidei delicate. nam ipse fuit fidelis. primo non tamen in vita verum etiam post mortem. Nam dicit apostolus. Estote fideles usque ad mortem et dabo tibi coronam vite eterne. Tunc legitur quod quidam iudeus videns potentiam sancti nicolai in miraculis faciendis fecit imaginem eius sibi fieri eamque in domo sua collocavit et cum aliquo longius iret commisit. sanctus nicolaus res suas cum minus dicens hec verba. Ecce nicolae omnia bona tibi custodienda committo. et nisi omnia bene et fideliter custodieris ultionem de te expecta ver-

Nicolaus

beribus et plagis. Quadams autem vice dum abesset fures advenisse et cum ea rapuerunt solas imaginem derelinquunt. Tandem iudeus rediens sequi spoliatum videns imaginem alloquentem his verbis. Domine nicolae nonne vos in domo mea posui ut res meas a latronibus servaretis. cur hoc facere nolueris. et cur latrones non prohibueris. dura ergo tormenta recipieris et penam per latronibus lues. sicque meum damnum compensabo in vestris tormentis. et furorem meum refrigerabo. Verberibus et flagellis. Arris plenus ergo imaginem dure eam verberabat. dividendibus autem latronibus que rapuerat sanctus dei tanquam in se verbera de facto recepisset aperuit eis dicens. Ecce quod dure pro vobis flagellatus sum. ecce quod in corpore effusione sanguinis patior. Pergite citius et restituite cito que rapuistis alioquin ira omnipotentis dei in vos deferretur. ita ut scelus vestrum in medium publicetur et quod libet vestrum suspendium patietur. Ad quem illi. Quis es tu qui talia nobis loquendo minaris. Et ille. Ego sum nicolaus servus iesu christi quem iudeus per rebus suis custodiendis quod tulistis tam crudeliter verberavit. Territi illi ad iudeum veniunt et omnia restitunt. sicque latrones ad viam rectitudinis redeunt et iudeus gratias saluatoris amplectitur et credit. et sic pro eius fidelitas. quare bene dicit de eo illud Matthei. xxv. Euge servus boe et fideles. Tercio dico quod sanctus nicolaus commendat in eius remuneratione gaudiosa cuius dicitur.

inter bñdictos b. Circa qñ notā/
dum qñ in sacra scriptura tria iue/
niunt ppter que homo psequit di/
uinam bñdictionē que tñ scñs
nicolaus pfecte in se habuit. Pri/
mū est recessus a malo. secūdu est
pmptrudō ad misericordiā. ter/
tium pseuerantiā laboris in bono
Primo dico qñ homo psequit di/
uinam bñdictionē ppter recessuz
a malo. vnde dñ Job. 1. qñ erat hō
simpler z rect⁹ timens deū et re/
cedēs a malo. sequit operibz ma/
nuū eius bñdixit. Nam Job vl.
dñ. Et addidit dñs omnia quecū/
qñ fuerāt iob duplicata. Certe hñc
recessuz a malo hñt scūs nī. Un/
legit qñ in iuuetute sua incepit nō
tñ vitare malum. verū etiam stu/
duit qualr in iusticia se exerceret.
Sicut dicit apls ad Ro. 7. Sic
exhibuit men. ve. f. immū. z iniq.
ita nūc exhi. men. ve. u. in sancti/
ficationē. Certe b̄ fecit sanct⁹ ni/
colaus. qñ uis nñqñ seruiebat iniq/
tati z imundicie. Un̄ dñ in eius le/
genda qñ ipse p̄ma die cū balnea/
ref erectus stetit in pelui. z in pue/
ricia tñ semel feria q̄ta et sexta
vbera maris fugebat. Fact⁹ autē
vir z epus ofonibz ieiunijs z bo/
nis opibz insistebat ac corp⁹ suuz
macerabat. p quibz meruit diui/
nam bñdictionē. Ideo dñ de eo il/
lud ps. Dic accipiet bñdictiones
a dō. zc. Secūdo dat diuina bñdi/
ctio ppter pmptrudinē ad miseri/
cordiā z cōpassionē. vñ Prouer.
xxij. Qui pñus ē ad misericordiaz
bñdicit. Certe hoc fecit scūs Ni.

Un̄ legit qñ quodā tpe inuasit fa/
mes valida totaz puincia sancti
nicolai. ita vt omnibz alimēta de/
ficerent. Audiens autē vir dei na/
ues onustas tritico portui appli/
cuisse illuc statim pficiscit rogās
nauas vt saltez tribo modijs per/
quālibet nauē piclitanibz subne/
nrent. Cui illi. Non audem⁹ san/
cte pater. qñ mensuratū triticum
ab exactore opz nōs i bozea im/
paroris reddere. quibz scūs nico.
dixit. Facite nūc qđ dico et vobis
in dei frute pmitto qñ nullā mi/
nutionē habebit apud exactorē.
qđ cum fecissent z eandē mēsurā
quā ab exactore receperant reddi/
dissent. mīstris impatoris mira/
culū referūt. z deū in famulo suo
nicolao magnifica laude extollūt
frumentuz autē fm vniuscuiusqñ
indigētiā vir dei distribuit. ita vt
miraculose duobz ānis nō tñ ad
victū sufficeret s̄ esset ad vsum se/
minis abundans. Cū igit circa in/
digentes fuit ita pñus ad miserā/
dum. iō inuenit grām augmenti.
vñ dñ Prouer. ij. Misericordia
et ficas nō te deserant z describe
eas in tabulis cordis tui z iueni/
es grām corā deo z hominibz qđ
ipse fecit. ideo cōpetit ei illd Job.
xxij. Ab infantia creuit meū mī/
seratio z de vte. ma. egressa ē me/
cum. iō meruit diuinā bñdictio/
nem. Un̄ ps. Ecce sic bñdicit hō.
sez qui pñus est ad misericordiā.
Ideo dixit xp̄us. Mat. v. Beati
miseri. zc. Tercio dat diuinā bñ/
dictio ppter pseuerantiā in bono.

De sancto Ambrosio

Un dicit ps. Bñdictionez dabit
legilla. Ibunt de fructu. 2c. Ecce
banc pfeueranciã in bonis operi/
bus z virtutibz habuit scñs nico/
laus. quare meruit diuinã bene/
ctiõnẽ z dei eternam pfructiõnez.
Unde legit q anno dñi. cccxliij.
postqz sanct⁹ nicola⁹ diu pfeuera/
uerat in sanctor⁹ vtuoso exercitio
z dñs vellet eũ assumere rogauit
deum vt ei suam bñdictionẽ eter/
naz daret quã pmissit omnibz ele/
ctis. cñ dixit. Venite bñdi. ps. 2c.
et vt angelos suos sibi mitteret
qui eũ in celũ pducerent. **U**n ho/
norandus est sanct⁹ nicola⁹. qz p
curauit vitam eternã. Requie/
emplũ. Et inclinato capite vidit
ãgelos ad se venientes incepit istũ
psalmũ. In te dñe spe. non pfun/
vi. in ma. 2c. In his dictis emisit
spũm. Tũc angeli cñ gloria z dul/
ci cantu aiam eius in celũ dedu/
xerũt z rota celestis curia eam cñ
leticia recepit. Corpus t⁹ ei⁹ se/
pultum est in tũba marmorea et
a capite pfluxit fons olei. z a pedi/
bus fons aque z vsqz bodie sacri
oleum resudar valens in salutem
multoz. Successit autẽ ei vir qui
dam bon⁹ qui epus erat post san/
ctum nicolaũ q fuit expulsus de
sede sua. Duo eiecro oleũ effluere
desijt. sed eo reuocato p̄tinus re/
manauit. Et sic p̄z qualiter feli/
citer pfeuerauit z cñ benedict⁹ be/
nedictus ẽ. Unde dicit saluator.
Matth. x. Qui pfeue. vsqz in fi. h
sal. e. Quare bñ d̄ vt i themate.

De sancto Ambrosio

Ambrosio

Sermo. iij.

B Reuis in

volatilibz est apis z ini/
tiũ dulcoris habet fruct⁹ illius.
Eccl. ij. Morate kñi dicẽ cñ Ari/
sto. iij. ethi. q qualis vnusqz ẽ
talitã opat. Cum igit ap̄is sit na/
turalitẽ bona. merito ei⁹ opatio e/
rit bona. iõ dicit breuis in vo. 2c.
In quibz quidem vbis duo no/
tantur in quibus san. ambro. fm
allegoricũ sensum dupl̄ nob cõ/
mendat. pmo notat p̄ditio natu/
ralis. cum d̄ breuis in vola. 2c.
Secũdo notat opatio vtilis cñ ad/
dit. z initiũ dulcoris 2c. **A**
Dico pmo q notat ip̄ius ap̄is cõ/
ditio natural. i quo san. Ambros/
sius nobis cõmendat. Circa qd
norandũ q naturalis p̄ditio ap̄is
est q habet puritatẽ in pastu. Nã
meliores flores z nobiliores eligit
ex quibz fugit mel. Sic sp̄aliter
sanct⁹ ambrosi⁹ habuit hanc pu/
ritatem. qz ex nobiliozibz floribz.
id est vtuibz quibz xp̄us pascit.
Iuxta illud **Matth. iij.** Qui pascitur
inter lilia luxit mel puritat. Isti
autẽ sp̄uales flores sũt humilitas
paup̄tas et castitas. que hominẽ
purificant z deo multuz placent.
Sicut d̄ Eccl. xvj. In tribus scz
p̄dictis virtutibz bñ placitũ est spi/
ritui meo que sunt pbata coram
deo z hominibz. Dico pmo q san/
ctus ambrosi⁹ habuit florẽ humi/
litis. Est cñ hũilitas iste flos.
de quo d̄ **Isa. x.** Agrediet virgo
de radice yesse z flos de radice ei⁹

Bermo

iii

ascenderet et requiesceret super eum spiritus
domini. et alia. vlti. Ad quem respiciam
nisi ad pauperculū et peritū spū. id ē
humile. Certe hūc florē humilita-
tis habuit ambrosi⁹. Un legi⁹ q
cū quadā vice mediolanū venis-
set et ibidem tūc ep⁹ deesset ad-
uenit ppl⁹ sibi de epō puidere.
Iz cū inter arrianos et catholicos
de eligēdo epō magnā seditiō ori-
etur Amb. causa sedāde seditiōis
illuc prexit et statim vox infantis
insonuit dicēs ambrosiū eē ep⁹m
cui⁹ voci vnanimiter p⁹senserunt
ambrosiū ep⁹m acclamātes. Et il-
le p⁹tinuo eccliam extēns et se eē in-
dignum clamauit. ppl⁹s vō ma-
gis ac magis pclamauit eū esse
ep⁹m. sed cū se sic pficere videret
fugā media nocte petiit. Ecce q
humilis fuit q sic dignitates fu-
git. Nunq papiaz pgerē putaret
mane apud portas ciuitatis me-
diolanens inuenit. qui se iterum
abscondit. tū inueni⁹ est. et octa-
ua die in epālem cathedrā suble-
uatus est. Et iō dicit Grego. Qui
sibi vilis. apud deū magnus est.
Qd fecit sanct⁹ ambrosi⁹ cū hūi-
litem multū dilexit. ideo flores
et virtutē humilitat⁹ in se habuit
et ex ea mel puritat⁹ sūxit. Un di-
cit Hugo de claustro aīe. Sicut
mel condit⁹ in cōsecratione medici-
ne cū omnib⁹ diuersitatib⁹ specie-
rum. sic dulcedine hūilitat⁹ con-
diunt oīa genera virtutum. Nam
oīa opa que hō facit in hūilitate
fiunt meritoria et deo grata et pu-
ra. Un Grego. Illa virtus in nob

veraciter pullulat. i. erit que tra-
dice humilitat⁹ pdurat. **¶** Be-
cūdo dico q ambrosi⁹ habuit flo-
rem et virtutē paupertat⁹ que multū
placet deo et facit hōiem pfectum
Iuxta illud Lu. viij. Si vis pfe-
ctus zc. Un in signū hui⁹ dz Lu.
ix. q iesus cōuocatis. xij. apl⁹s de-
dit illis p⁹tatem sup oīa demonia
et vt lāguozes curaret et misit illos
pdicare regnū dei. et ait ad illos.
Nihil tulerit⁹ in via neqz virgam
neqz pecuniā neqz perā neqz pa-
nem neqz duas tunicas habeat⁹.
Certe hūc florē et virtutē habuit
be⁹s ambrosi⁹. nam oīa que ha-
buit paupib⁹ erogauit. Un legi-
tur q dixit. si de me aliquid posce-
ret aut dom⁹ aut aurū aut argen-
tum qd mei iur⁹ esset libēter offer-
rem nihil possū nisi de corde meo
tradere et ad hoc parat⁹ sum. ipse
diuitias multū abhorruit et pau-
p⁹tatem dilexit. Un legi⁹ q cū q
dam vice romam pgeret et in qua-
dam villa apud quendā hominē
nimis locupletā hospitat⁹ fuisset
quē de statu suo sollicitē reqsiuit.
Qui ille. Dñe stat⁹ me⁹ felix ecti-
tū gloriosus et p⁹sper. ecce diuitijs
et delicijs et ceteris infin⁹ bonis
abundo. seruos et famulos q plu-
res habeo. copiosam turbāz filo-
rum et neporum possideo nec vn-
q aliqd aduersi mihi accidit. Qd
audiens sanctus Ambrosius ve-
hementer obstupuit. et his qui se-
cum erāt in comitatu dixit. Sur-
gite et hinc quantocius fugite.
quia dominus nō est in loco isto.

De sancto

Festinare filiū nec in fugiēdo morari facite ne nos diuina ultio h
appēndatz ne in peccat^r eorum
pari^r inuoluamur. **U**n autē fuge/
rent z aliquatū pcessissent sub
to terra aperuit se z boiem illum
cū vniuersis que ad ipsum pīne
bant ita absorbit vt nullū vesti/
gium inde remaneret. qđ cernēs
Amb. dixit. Ecce frēs qđ mīericor
diter de^o parit cū aduersa tribu
it. et qđ seuerē irascit cum semp p
spera elargit. In eodē autē loco so
uea remāsisse dicit in testimoniū.
Un cūz videret auariciā crescere
itū mult^r rehemēter ingemuit. z se
de bu^r seculi crūna liberari instā
tius orauit. **U**n bñ poruit dicere
illud apli ad **Pbil.** iij. Omnia de
trimentū feci z arbitror vt sterco
ra vt xpm lucri faciā z inueniari i
ullo pfigurā. id ē filio. **U**n dicit
Bern. Beat^o qđ post illaz nō abiit
que possessa onerāt amata inqui
nant qđ fecit brūs amb^r. **Z** **Ter**
tio habuit florē virtutē castitatis
que deo multū placet z ex ea pa/
scit. Nam dicit aplus **Gal.** Fru
ctus spūs est castitas. ideo de^o ele
git electos suos in puritate. **U**n
Ep̃. j. Elegit nos añ mundi psti
tutionē vt essem^{us} sancti z imacu
lati. **C**erte hūc florē puritatis ha
buit scūs ambro. **U**n legit qđ cum
quadā vice iuisset in quadā ciui
tatē p quodam ep̃o ordinando z
ei^{us} electioni. **I**ustina impatrit^{is} et
ali^{us} heretici ptradicerēt volentes
vt de sua secta aliquis ordinaret.
Aūc vna de virginit^{is} arrianorū

Ambrosio

impudentior ceter^{is} ambrosiū cūz
vestimēto appēndebat volens
ipm ad partē mulier^{is} trahere vt
ab eis cesus de ecclia cūz iniuria
pelleret. **U**n ait am. et si ego tāto
sacerdotio indign^{us} sum. te tñ nō
debet in qualēcūqz sacerdotē ma
nūz mittere. **U**n timere debuisti
iudiciū dei ne tibi aliqd ptingat.
Qđ dictum pfirmatū est nam al
tera die mortua est. **E**t sicut ipsa
Ambrosiū manu voluit trahere
ad pumelias. ita ipse grām p cō
tumeliā reddens eā ad sepulchrū
deduxit. qđ factū oēs pferuit. **R**e
fert etiā **Nero.** cum dixisse. **U**ir
ginitatē nō solum efferim^{us} s^{ed} etiā
suam^{us}. **H**pe ei fuit castissim^{us}. z sic
p^{er}z qual^{is} florē castitat^{is} habuit.
Un bñ dicit deo eo xps ill^{is} **Añ.**
v. Dilectus m^{us} candidus z rubi
cūdus. **C**andidus ppter castitatē
z puritatē ment^{is}. z rubicūdus p
pter pulchritudinē corp^{is}. **N**ā p
secta castitas nō est tñ carnis ve
rumetiā ment^{is}. vñ **Diego.** Nulla
est castitas carnis quā nō cōmen
dat puritas mēt^{is}. **E**t sic p^{er}z p^{ri}mūz
scz qđr brūs amb^r ex nobilib^{us} fiori
bo id ē fructib^{us}. fuxit mel puritat^{is}.
Un bene d^{icit} ambrosi^{us}. i. spēs redo
lens dei. Nam ambrosi^{us} dicit^{ur} ab
ambra. que est spēs valde redolē
z p^{re}ciōsa. z sius qđ est de^{us} qđli spēs
redolēs dei. **U**n ipse ē de numero
illoz de quib^{us} dicit apls. ij. **Lop.**
ij. **C**hristi bon^{us} odor sumus. **B**
Secūdo dico qđ in v^{er}bis pmissis
notat ip^{si} ap^{osto}lis vtilis opatio cō
cludit. fruct^{us} illius habet. inicit^{us}

dulcoris. Est notandū q apīs ha-
bet triplicē opationem naturalr
quā etiā habuit Amb. spūaliter. s.
fecunditatē in pty. sagacitatez in
ope. sedulitatē in labore. Primo
dico q apīs habuit fecunditatē in
partu. qz singulis ānis geminos
fruct⁹ reddit. sic scūs ambrosius
habuit fecunditatē in partu bono-
rum operū. nam geminos fruct⁹
reddidit. s. iuuenturē z senectutē.
Iuxta illud Eccl. xj. *Mane femi-
na semē tuū z vespe nō cesset ma-
nus tua. q. d. In iuuentute incipe
bonū opus tuū z in senectute nō
dimittas. qd fecit scūs ambrosi⁹*
*In cui⁹ signū legit q cū nat⁹ esset
z cuna lacuisset z dormiret subi-
to examen apum adueniēs in os
ei⁹ ingrediēdi vices frequentauit
qsi in alueolum. i. bñkorū suū
intraret z exierit. que postea euo-
lantes in tantā aeris altitudinez
subleuante sunt vt oculis hominū
mimē videri poterāt. qd vidēs p-
fāt. Si vixerit infanculus ille ali-
quid magni erit z sic statim tradi-
tus lris z iuuentutē in bonis z san-
ctis operibz incepit z in senectute
z vsqz ad finē vitē psummauit.
Et sic p- qz quō habuit fecunditatē
in partu bonorū operū cum iuue-
tutem z senectutē in virtutibz cō-
summauit. Un ad Gal. vlti. Bo-
nū facietes non deficiam⁹ vllō
tpe. Sequit. *Tempe em suo me-
temus. s. vitā eternā. Unde dicit
saluator Matth. x. Qui psepēra-
uerit in finē hic saluus erit.* **B.**
Secūdo dico q apīs habet saga-*

ciatē in ope. nā miraz sagaci o-
patione domiciliū z mel componit.
Sic scūs ambrosi⁹ habuit sagaci-
tatem opis. Nam mel diuine sa-
piētie z dulcedinē sacre scripture
mira z sagaci opatione posuit in
cor suū z aliorū. vñ. Eccl. xv. *In
medio ecclesie aperuit os ei⁹ z im-
pleuit eū dñs spū sapiētie zc. Un
legit q ipse rome liberalibz scien-
tijs est edoct⁹ quibz diuinis scien-
tijs plures ad fidē cōuertit. Un q
dam beretic⁹ durus disputator z
incōuertibilis ad fidē cum audis-
set ambrosiū predicantē vidit ad
aures ei⁹ angelū loquentē verba
que ipse p- dicauit. Quo viso chri-
stian⁹ effect⁹ est. z fidem quā p-
fēbat cepit defendere. Ipse em
sanctū Augustinū doctore egre-
gium ad fidē cōuertit. sic d- in le-
genda sancti augustini. Cum em
Aug⁹. adhuc esset infidelis cepit
scrō Amb. adherere z audire ei⁹ p-
dicationes frequēter q p- tra erro-
rem z beresim manicheorū dispu-
tauit z ipm ap- rōnibz z aucto-
ritatibz cōfutauit. vt ita error ille
a corde Augustini penit⁹ pelleret⁹
z sic vltimatiz adueniēte pasche
tpe cum aug⁹. eēt annoz. xxx. me-
ris matris z p- dicatione ambrosi⁹
sacrū baptisma suscepit. Tunc si-
cut fert Ambrosi⁹ dixit. *Te deus
laudamus. Et augustin⁹ r- dicit. te
deum p- fitemur zc. Et sic ipsi duo
bunc hymnū alternatim cōposu-
erunt z vsqz in finē decantauērūt*
*Et sic parz qualiter mira z sagaci
opatione in cor suū z aliorū sem-**

Te dñs laud.

De sancto

Ambrosio

navit dulcedinē sacre theologie. Unde potuit dicere illud ad aug. Proverb. iij. Viam sapie mon- strabo tibi. scz sacre scripture. Et augustinus ad oēs quos ambrosius docuit potuit illud dicere Jobe. ij. Exultate et letamini in dño deo nro q̄ dedit nobis doctorē iusti- cie. **T**ertio dico q̄ ap̄is ha- ber sedulitatem in labore. qz raro ociosa existit. Nā de flore in flores volat et fugit mel. Sic sc̄t̄s am- brosius nunq̄ fuit ociosus. sed p̄pter amorē dei fuit semp̄ i sanctis occupationibz. Nam fm̄ Grego. Amor dei nunq̄ ē ociosus. Unde legit de eo q̄ ipse fuit ita sedulus i labore q̄ libros quos ipse dicta vit ex inspiratione divina p̄p̄ia ma- nus scriberet nisi cum infirmitate corpis graueret. de illo autē labo- re iuit ad aliū laborē. hoc ē q̄ fuit tante abstinētie q̄ quotidie ietu- navit nisi in sabbato et in die dñi- co et in sūmis festiuitatibz. Et de abstinētia iuit ad amorē dī p̄ desi- derium martyrii. Nā cum p̄posi- tus valentinus impatoris manda- vit Ambrosio dicēs. Tu p̄temnis i gatorē caput tuū tollo. Cui am- brosius. De p̄mittat te vt facias qd̄ minaris. Vñ cū a paulino in- rogaret cur sanctos q̄ moriebant sic desleret. rñdit. Nō putetis q̄ fleo qz recesserūt. sz ideo qz me ad gl̄iam p̄cesserūt. Au3 aut videret q̄ p̄ martyrium ad deū venīre nō poterat vehemēter ingemuit et se de crūna huius seculi librari ero- gavit. Qd̄ cū se obrinuisse p̄cepit

revelavit fratribz q̄ vsq̄ ad dñi- cam resurrectionis secū cēnt. Vñ ante paucos dies anteq̄ detine- ret infirmitate cum dīcāret aliq̄ subito ipsis videntibz ignis ca- put ei⁹ cooquivit i modū scuti bre- uis et paulatim p̄ os ei⁹ tanq̄ ha- bicatoz in domū intrauit. Tunc facies ei⁹ quasi nix effecta est. sed post aspersionem eoz reuerfa est. post paucos autē dies cepit labo- rare in infirmitate. Tūc comes p̄talie cū esset mediolani cōuoca- vit nobiles dicēs. q̄ tāto viro re- cedente. timendū ēēt ne italie in- terit⁹ imineret. Rogauitqz vt vi- rum dei accederet rogātes vt sibi adhuc spaciū viuendi impetraret. Qd̄ cū ille ab eis audiuir. Rñdit. Nō ita inter vos vixi vt me viue- re pudeat nec mori timeo. qz bo- num dñm habem⁹. Vñ honorat⁹ ep̄us vercellens qui obitū sancti Ambrosii expectabat cū se sopori dedisset vocē tertio se acclamātes audiuit. Surge qz. Ambrosius est recessur⁹. qui surgēs mediola- num p̄cit⁹ venit et ei sacm̄ dñi- ci corpis dedit. mor ille manus i modū crucis expandit. et sp̄m̄ int̄ verba ofonis efflauit. Cum autē in nocte pasche corp⁹ eius fuisset delatū plurimi infantes baptiza- ti eū viderūt. ita vt aliqui eum in cathedra sedentē aliqui eū ascen- dentē digito suis p̄ncipibz demon- strauerūt. Et sic p̄z qualis dela- bore in laborē. et de labore in eter- nam requiē iuit. Vñ ipse est d̄ nu- mero illoz de quibz sp̄s sanctus

Bermo

v

pos dauid dicit. Iuue de virtute in virtute. Ad ipse sapiens cognouit in spiritu sancto cum dicit Pro uer. iij. Iustorum semita quasi lux splendens pcedit et crescit usque ad perfectam diem. scilicet in patria. ubi cum magno gaudio cum omnibus electis gaudet. Un hec est dies quam fecit dominus erulem et lete in ea. Un concluditur de eo. Fructus illius habebit in seculum dulcedinis etc.

De conceptione beate marie virginis.

Sermo. v.

Concepit

me mater mea p. l.

Verba pnt esse virgi

nis marie cuius festum conceptionis ecclesia hodie celebrat. Morate charissimi. dicit enim Arist. in ii. de generatione. et cor. qd melius est esse qm non esse. Cum igitur voluit maria dilectam suam matrem in esse producere ordinavit ut anna sterilis eam conciperet et pareret. ideo misit angelum suum ut nunciaret sancte anne qd deberet concipere et parere filiam et nunc pare nomen eius Maria que concepit et peperit et filiam in esse nature secundum diuinam ordinationem produxit quare et beati Maria tunc dicere potuit. Concepit me mater mea. De Circa conceptionem virginis marie tria sunt notanda. que tangunt hominum diem festum. Primo quod ergo maria a matre sua equaliter est concepta. Secundo quod sine originali peccato. Tercio quod prius festum conceptionis celebrari debet. De primo sciendum qd beata maria concepta est

a parentibus singulari perfectionis. scilicet anna matre sua et ioachim patre suo. Hoc nota in sermone de natiuitate virginis marie. Secundo quod sine originali peccato est concepta. qd ostendit tripliciter. Primo quia fuit a deo preseruata. Secundo quod est per sacram scripturam prescriptum ac per dicta sanctorum doctorum approbatum. Tercio quod est exemplis pronuntiata ac confirmata. Dico ergo qd maria sine originali peccato est concepta. quia fuit a deo preseruata. Circa quod notandum qd preseruatio virginis ab originali peccato ostendit tripliciter secundum tria attributa in diuinis. scilicet per potentiam. sapientiam et bonitatem. que attributa sunt personis in diuinis. Nam ut dicit magister libro. j. dist. xxxiij. qd quis in deo sit unus et idem penitus potentia sapientia et bonitas. tunc potentia appropriatur patri. sapientia filio bonitas spiritui sancto. secundum ista tria virgo maria est a tribus personis in diuinis ab originali preseruata. Un conuenienter possunt dicere illud. j. Macha. ix. Absit ut inferamus crimen glorie nostre. id est virginis marie. Ipsa est enim gloria sancte trinitatis. Un dicit Bernardus. Maria sinum gratie omnibus aperuit ut de plenitudine eius accipiat vniversi captiuus redemptionem. eger curam rationem. tristis consolationem. peccator veniam. iustus gratiam. angelus leticiam. cora trinitas gloria. Acce quod maria secundum Bernardum est gloria sancte trinitatis. que beati deus absit etc. Un primo ostendit qd deus pater

De conceptione Marie

pseruauit mariā. q. potuit. iō sū-
 bi attribuit siue appropriat potē-
 tia. Un̄ m̄ḡ li. i. di. xij. dicit **O**-
 potētia dei ē. z oīpōtēs est de⁹. qz
 oīa potuit q̄ vult. Cū igit de⁹ sit
 oīpōtēs. ipe etiā potuit suā ma-
 trē pseruare. Et q̄uis de⁹ dede-
 rit illā legē z sniam. q. ppter p̄ctm̄
 p̄moz parentū oēs deberēt cō-
 trahere origiale tñ ipe voluit ex-
 p̄uilegiare suā matrē ne p̄trahē-
 re originale. Nā lex dicit. q. p̄n-
 cept vniuersal nō est astrict⁹ le-
 gibus suis. cū ipe sit sup̄ oēm legē.
 Igit q̄ntūcūqz fuerit diuine legē
 oēm hoīem p̄trahere origiale de-
 us tñ potuit pseruare sp̄ali p̄uile-
 gio suā dilectam matrē ne incur-
 reret maculam. sicut etiam ipse
 dedit speciale p̄uilegiūz Enoch z
 Melchē p̄ legē cōem moriēdi q̄s vi-
 uētes trāstulit de h̄ mūdo. vt ba-
 bet **Gen.** v. z. iij. **Reg.** ij. Qui cū
 debebat p̄m cōem legē a deo da-
 tā mori. Iuxta illō **Gen.** ij. Pul-
 uis es z in pul. reuer. sic de⁹ po-
 tuit facere dādo in sp̄ali m̄ri sue
 p̄uilegiū p̄tra cōem legē datā oī-
 bus vt acciperet in p̄ctō originali z
 ip̄a h̄go nō. Un̄ ppter illud posse
 ponit vna p̄clusio q̄ est de intēctio-
 ne scōi doctoris subn̄. dñi aure-
 ole. fr̄cis̄ci marōis. hugōis de no-
 uo claustrō. z alioz p̄limoz do-
 ctōz. q̄ est talis. q. sic h̄go dei ge-
 nitrix talit̄ fuit sc̄ificata añ suaz
 natiuitatē q. nūqz aliqd p̄ctm̄ a-
 ctuale habuit. ita veracit̄ sc̄ifica-
 ri potuit q. nūqz p̄ctm̄ origina-
 le habuisset. Un̄ dicit **Aug.** de na-

tura z ḡa. Nāc h̄gine p̄cepta sū-
 oēs sc̄i z sc̄e dei p̄gregari possēt
 z q̄reret ab eis an p̄ctm̄ haberēt.
 qd r̄nderēt. nisi qd **Joh.** ait. Si di-
 xerim⁹ q. p̄ctm̄ nō habem⁹ nos ip-
 sos sedu. z vitas in nobis nō est.
S. Sc̄do ondit q. de⁹ fili⁹ p̄ suā
 sapiāz pseruauit suā dilectā ma-
 trē ab originali p̄ctō. qz decuit eū
 facere. iō attribuit sibi sapiā que
 se tñ in aīas sc̄as trāstert. vt dicit
Sap. vij. Cū ḡ dicit fili⁹ q̄ est sa-
 piētia p̄is voluit inbitare h̄gine
 mariā decuit vt eā pseruaret. vñ
 dicit p̄s. in spū. Domū tu. de san-
 dñe. Sed sc̄itudo vt dicit **Pro.** est
 mūdicia ab oībo in q̄namētis libe-
 ra. s. mortalibz venialibz. z origia-
 libz. z ḡ decuit. ip̄m pseruare m̄ez
 suā ab originali p̄ctō. Un̄ dicit
An̄. in li. de p̄ceptu h̄gialit̄. xviij.
 mūdissima dei fili⁹ n̄at⁹ ē. Nā q. d
 h̄gie decebat vt illi⁹ hoīs p̄ceptio
 d m̄se puriss̄a fieret. z decēs erat
 vt m̄r dei ea puritate niteret q̄ s̄
 deo neqz maior intelligi. cui de⁹
 pat̄ vnicū filiū suū quē ita datur
 disposuerat. vt naturalit̄ eēt vnus
 de⁹. z idē cōis fili⁹ dei p̄is z h̄gis
S. i mō h̄go n̄ fuisse p̄fuata ab ori-
 giali tē maior fuisse puritas s̄b dō
 q̄ puritas h̄gis. qd deū nō decui-
 sset. p̄z s̄b in p̄ma muliere q̄ fuit
 creata in ḡa in statu innocentie z
 in puritate origialit̄ iusticie p̄ quā
 poterat stare in sūma puritate cō-
 p̄etēti rōnali creature. vt p̄z p̄ ma-
 gistrū li. ij. di. v. vbi dicit q. hōi
 creatōe data est potētia stare. iū
 declinare ab eo qd accepit. i. pu-

¶ Bermo

D

ritas originalis iusticie. sed si vir
go gloriosa nõ fuisset pseruata ab
originali pctõ. z incurrisset pctm
originali tñ puritas eue que fu
it auctrix imudicie z iniciu pecca
ti fuisset multu maior q puritas
marie q destruxit totu pecca
ti. qd deũ nõ decuisset. qd conueniet
cludit q deº filius cui attribuit
sapia p sua sapiam pseruauit ma
trem sua. cum eni decuit facere q
sit sine origina^{li} peccato pcepta.
Un dicit Bern. Hanc fecisti dñe
imaginẽ bonitatis tue vt in ea ye
lut artifex ostenderes mĩm pcta
tis tue. **¶ Tertio ostendit q deº**
spũs sanctus p sua bonitate pser
uauit virginẽ mariã ab originali
peccato. ideo attribuit sibi boni
tas que oia a deo creata facta sũt
bona. Nam dicit Arist. iiii. ethi. q.
qualis vnusq; est talia opatur
Cum g deº sit summũ bonũ. seqt
necessario q facta sua sint bona.
Ideo dñs Gen. j. Vidit deº cuncta
que fecerat zc. Cum igit deº p oĩ
bus creatur p̄legit mariã i ma
trem vt ex ea sumeret bñanã na
turam in qua recuperare voluit co
tum bonũ p peccatũ amissum. se
quit conuenienter q ipse eã pser
uauit de facto ab omni peccato.
Un dicit Ans. in li. quẽ edidit de
pceptione v̄ginis. Indignũ est q
illa que futura erat mat̄ dei z do
mina angeloz aliqui fuisset de cõ
sorzio hoim peccatoz. Ideo dicit
ibidẽ exp̄sse q nõ p̄traxit origina
le. Un totũ mortuũ quo ista snia
de pseruatõe v̄ginis ab originali

fulcit p̄sistit in hac rōne. s. q deus
potuit facere q̄tum ad primũ. et
si potuit decuit q̄tũ ad secundũ.
et si decuit ad factũ fuit ad terciũ
Un dicit Ans. li. de natura z grã
in virgine maria nullũ vnq; fuit
peccatũ. Cum eni de peccatũ agit
ppter honorẽ dei nullã q̄nez vo
lo h̄c d ea. Si ḡ est dei bonor. cer
tũ qd factũ sit. Un dicit Ans.
Dñ bñdicta in mulieres q an
gelos vincis puritate z cõs supe
ras sanctitates. **¶ H̄c dñs dico**
q. virgo maria est sine pctõ origi
nali pcepta. qz hoc est p sacra scri
pturam pfiguratũ. ac p̄dicta san
ctoz doctoruz pbatũ. Un figura
huius p̄cessit in ezechia rege. de q
dicit Is. xxxv. et. iiii. Reg. xi. q
ipse erat mortuũ fm oēs causas
inferiores z fm dei ordinationẽ z
voluntatẽ. Nam deº misit Isaiã
p̄phetã ad eũ vt diceret ex pte dei.
Dispone domũ tue qz morier̄ et
nõ viues zc. Et tñ mors a cã pzi
ma puenta fuit cũ deus. xv. aũs
vite sue addidit. Sic q̄uis virgo
gloriosa fm cõem cursuz poterat
p̄cipi in originali. tñ deus puenit
ne ei mat̄ dilecta sicut ceteri ho
mines inq̄naret. Un figura etiã
patz in abrahã qz fuit redempt̄
de yr. i. (fuer) caldeoꝝ ne cõbure
ret in quo aram frat̄ suũ fuit cõ
bustus q tñ naturali opatiõe ip
sius ignis potuit cõburi nisi fuisset
a deo pseruat̄. Figura p̄z etiã
Dan. iij. Ubi dñs q tres pueri i for
nace accẽsa fuerat pseruati ne cõ
burerent. sic vgo maria fuit pser
uata

figura

D

De conceptione Marie

nata ab originali. Un̄ dicit D^{ro}.
in li. de áglica hierarch. c. vij. pre
x. **O**primū gen^o purgatois est nō
a forde q̄ infuit sed ne infit qd ac/
cidit in ḡgine maria. Et hoc quō
fuit salutata p̄ angelū sūme dice
do. Ave qd est sine ve. si mācula/
ta fuisset vicio z ve original^{is} pec/
cati seu culpe. Quare dicit Aug^o.
in li. de heresib^{us} in p̄sona xpi sic si
potuit mī mea inq̄nari cū ea fa/
cerem. potui ex ea inq̄nari cū ex
ea nasceret quoz vtrūq̄ est ipos/
sibile. Si mō est ipossibile q̄ ma
ria mī dei inq̄naret. vt vult aug^o.
seq̄t q̄ nūq̄ bñt originale p̄c̄m.
Itē idē dicit Ans. in li. quē edidit
de p̄ceptioe ḡginis. z dicit exp̄sse
q̄ nō p̄rit originale. Itē Rich. de
scō vic. Itē doc. subtil^{is} in fmōe d
p̄ceptioe ḡgis. Itē venerabil^{is} lin
comiens i suis dicit idē tenet. Itē
aug^o. i li. de nata z ḡa mltipl^{is} p
bat z dicit brāz ḡginē eē sine oī pec
cato. Cū igit^{ur} tot magni z solēnes
doc. tenet q̄z aliq̄ sē magni scri^{pti} q̄
maria sit sine originali. seq̄t q̄ a q̄/
libet catholico ē tenēdū. Et rō est.
Nā dicta scōz fūerūt in q̄libet p̄ci
lio p̄firmata. vt p̄z. xv. dis. c. sc̄a.
Ibi ei sc̄a synodus p̄firmat dicta
scōz. s. aug^o. hiero. z alioz. Et dicit
q̄ a cūct^{is} fidelib^{us} sē retinēda sicut
q̄rtuor euāgeliste. cū sc̄i doc. dicūt
ḡginē mariā esse cōceptā sine ori/
ginali. sequit^{ur} p̄posituz. Et tē nec
mirū q̄ ista affirmatio a catholi/
cis teneat. cūz etiā saraceni illō p̄
coniū sibi attribuāt. Nā in q̄dā li.
suo q̄ dicit alkoran. q̄ lib^{er} fuit editus

p̄ discipulū machometi z ē autē
ticus int̄ eos. vbi sic inq̄t macho
meti discipul^{us} audini nūciū dei
dicentē. Null^{us} de filiis adā nascit^{ur}
quē nō tāgāt satham p̄ter mariā
z filiū ei^{us}. quap̄pter ipse macho
met^{us} collaudās ḡginē in suo alco
rano sic dicit. **M**aria de^{us} vtiq̄
deputauit te z elegit te sup̄ sc̄ia
seculoz. **M**aria de^{us} annūciauit
tibi ḡbū suū de se. nomē ei^{us} messi
as. et iesus marie fili^{us} honorabit^{ur}
in h̄ seclō z in alio zc. **T**ertio
dico q̄ ḡgo maria ē sine origina/
li p̄cepta q̄z ē exemplis p̄firmatū.
Ep̄e alt^{er} asstē trib^{us} exēplis q̄ facta
sūt in trib^{us} magnis doc. scē mat^{ris}
ecclie. s. in m̄gro alexandro nyccā
in dño bonauictura cardiali. z in
scō ber. Et p̄mo p̄firmatū z p̄ba/
tum ē miraculo z exēplo qd factū
est in m̄gro ale. nyccaz. de q̄ legit^{ur}
q̄ trib^{us} viab^{us} p̄sequēter p̄mulga
uit se det̄minaturū beatā ḡginē
esse p̄ceptā in p̄cō originali q̄ sp̄
p̄ infirmitatē p̄bibit^{ur} est. tādē p̄po
suit z p̄misit final^{iter} declararet de
f̄minare hāc p̄clusionē. q̄ iterū no
cte p̄cedēte incidit magnaz infir/
mitatē z multū patiebat. Tūc in
uocauit brāz virgine vt ei subue/
niret. Un̄ virtute illi^{us} inuocatois
venit brā virgo de nocte regio si/
lentio ipso tñ vigilante dicēs ei.
Dāc infirmitatē pater^{is} p̄ eo q̄ me
esse p̄ceptā in p̄cō originali p̄ba
re niteris. Et arrepto cultello pe
dissequē sue excidit de latere ma
gistri maximā z fetētē putredinē
z assumpto acu z serico filo p̄soli

*Book
no*

dat lat⁹ vbiqz. Et recedete beata vir-
gine. mgi⁹ optime pualuit. et voca-
uit scolare secū in camera dormi-
entē q̄ inuenit fm rē gestā plen⁹ et
pfecte. **M**gi⁹ vō postea amouit
impiā opionē. et cōposuit magnū
librū de pceptōe v̄ginis q̄ sine oī
peccato originali eēt pcepta. **U**n
i eodē lī. expofuit de beā v̄gie. illd
An. iij. Tora pulchra es amica
mea et macula nō ē in te. qz nec ori-
ginalis nec actual⁹ pccī. Scdo p.
batū est p miraculūz exēplū qd fa-
ctū est in dño bonauētura q̄ etiā
tener lī. iij. dī. iij. q. ij. z. iij. q̄ vgo
maria sic sine originali pccō pce-
pta. **U**n fert⁹ eodē qd accidit pa-
rīf⁹ q̄ qdā deuor⁹ frater ordinis
minoz frequēter oī nocte deuote
orauit in choro. q̄ cū sic in ofonī/
b⁹ extitit audiuit quēdā sonū q̄ si
vni⁹ musce. et mirabat⁹ qd b⁹ eēt z
qd significaret q̄ audiret talē so-
num tpe insolito et attenti⁹ pside-
rauit et pluribz noctibz semp au-
diuit sonū supra altare virginis
marie. postqz aūt plurief audiuit
et multuz mirat⁹ est dixit. adiuro
te p dñm nfm iesum xpm vt di-
cas mihi qd q̄ sis. audiuit vocem
dicentē sibi. **A**go sum bonauētū-
ra q̄ ait. **D** eximie mgi⁹. Quō ē vo-
bis et quare facies talē insolitum
sonū. qui rñdit. **B**n⁹ erit de me qz
sum de numero saluandoz. sz et
quo tenui illā pclusionē q̄ beata
vgo eēt in pccō originali pcepta.
Idco sustineo b sup altare brē vir-
ginis purgatorū et penā meaz. et

postqz purgatus fuero euolabo
ad cellū. **U**n bonauētura pōt illd
dicere ps. de ista pclusionē. pro
p te mortificamur tota die. **T**er-
tio pbatum est p exemplū qd fa-
ctū est in scro Berni. qui tenuit
beatā v̄ginē esse pceptaz in pec-
cato originali. **U**n dicit in qdam
fīnone exponēs de beata virgine
illud vbum. **A**ufer rubiginem de
argēto et sic egrediet⁹ vas pulcher-
rimuz. hoc de v̄gine maria dicit.
aufer rubiginē. i. originale pecca-
tum. et sic egrediet⁹ vas pulcherri-
mum. i. virgo gloriofa. igit⁹ fm eū
fuit in ea originale peccatuz. **U**n
ppter hanc opionē fert⁹ de san-
cro Bernharo. eum post mortē
cuidam cū macula apparuisse as-
serens se illam habere ppter hoc
q̄ ipse tenuit beatā virginem esse
pceptam in originali. et sic patet
quō pbatum est p tria exempla q̄
vgo gloriofa sit sine originali cō-
cepta. **U**n bene dicit⁹ illud. j. Jo.
v. Tres sunt qui testimoniū dāt
scilicet virgini marie q̄ sit sine ori-
ginali. **E**t Daniel. iij. **D**ij tres q̄ si
ex vno ore laudabant deum. sci-
licet q̄ matrem suam pseruauit
ab originali. **4** **T**ercio prin-
cipaliter dico q̄ hoc festum con-
ceptionis debet celebrari. **U**nde
dicit Anselmus. **N**on est verus
amator v̄ginis q̄ non vult colere
diem pceptionis eius. sicut mul-
ti faciunt qui loco conceptionis
v̄ginis dicunt sanctificatio. **C**ir-
ca quod norandum q̄ libenter

De conceptione Marie

debem⁹ diē conceptionis marie ce/
lebrare et colere. p^{er} utilitatē quā
inde p^{er}sequimur. Nā qui illud festū
digne celebrāt in omni sua necessi/
tate et angustia p^{er} beatā virginē li/
berant. **Aut⁹** exēplū habet in ab/
bate belsino. q^{ui} postq^{uam} illud festū
celebrare p^{ro}misit suē p^{er} beatā virginē
a piculo naufragij liber⁹. vt p^{er} in
ei⁹ legenda de cōceptiōe. Nā legit^{ur}
q^{uod} t^{em}p^{or}e illo q^{uod} diuine pierati placu/
it gentem angloz corrigi de suis
malis morib^{us} et officijs sue serui/
tutis art^{ibus} astringere subegit ean/
dem patriā gl^{ori}osissimo duci nor/
mandoz noīe **Guilhelmo** q^{ui} eius
virtute et industria dignitatē ecclia/
stici ordinis in meli^{us} reformauit
Aut⁹ bonis et seris opib^{us} inuidēs
diabolus inimic^{us} oīm iustoz q^{ui} li/
beter p^{re}dicti dñi successib^{us} cū ma/
licia occurrisset. q^{uod} tñ dño p^{re}gē/
te nō poruit. **Un^{de}** cū daci audire/
rant corā anglia esse subiectā nor/
mandis grauiter indignati sunt ri/
mentes se p^{ro}uari suo hereditario
iure. pauerūt se vt venientes p^{re}di/
ctum dñm normānoz de anglia
expellerēt. quo cōperito p^{re}dict⁹ rex
et dñs misit quendā abbatez noīe
belsinū virū religiosum in daciaz
vt inq^{ui}rat hui⁹ rei veritatē. q^{ui} veri/
tate habita reuertētes ad angliaz
Qui cū vt fidelis nūci⁹ factū per/
scrutare^t intrauit. et cū eēt in na/
ui sup^{er} mare subito sugentib^{us} den/
sis vent^{ibus} vndiq^{ue} horrida tēpestas
ac vñ magne q^{uod} naut^{is} fatigat^{is} fra/
ctis remis rupt^{is} funib^{us} cadētib^{us}
velis spes salut^{is} amittit^{is}. **Atq^{ue}** d^{ominus}

vita despat^{is} solūmō curā aīarū
creatori suo magnis clamorib^{us}
cōmēdarēt. ecce subito cōspiciunt^{ur}
quendā viz pontificalib^{us} insulis
vestitū quasi int^{er} vndas stantē na/
ui p^{ri}mo. **Qui** aduocās ad se abba/
tem belsinū dixit ei. **Vis** piculū
maris euadere. vis in patriā san^{ctam}
redire. **Atq^{ue}** ille iⁿ fletu se toto cor/
de cōsiderare id solū rūderet. **Tūc**
scias inq^{ui}t mea dñā n^{ost}ra dei genit^{rix}
trice maria quā ita seriose inuo/
casti directū. **Et** si dic^{as} meis ob/
t^{em}pore voluer^{is} san^{ctus} cū comitib^{us}
euades iminens piculū maris. q^{ui}
p^{ro}misit corū si euaderet. **Tūc** ait.
p^{ro}mitte deo et mihi q^{uod} diē p^{re}ceptio/
nis mat^{ris} xpi annuatim solēni^{ter}
celebrabis et celebrādū p^{re}dicab^{is}. at
ille q^{ui} die erit h^{ab} festū celebrādū. q^{ui}
ait. vñ. y^{esu} d^{ominus} decēbris h^{ab} festū solēni^{ter}
zandūz tenebis. **Et** q^{ui} inq^{ui}t abbas
officio vtēmur in eccliastico obse/
quio. Omne inq^{ui}t officiū q^{uod} dic^{as}
in ei⁹ natiuitate dicet^{ur} et in p^{re}ceptio/
ne. excepto q^{uod} nomen natiuitatis
mutabis in nomē p^{re}ceptōis. **Vñ**
dicet^{ur} ille disparuit et cit⁹ dic^{as} se/
data est tēpestas **Abbas** cū suis
incolumis p^{er} cito statu anglie ap/
plicuit littorib^{us} et q^{ui} viderat et au/
dierat oib^{us} notificauit. et statim in
suo cenobio statuic idē festū solē/
niter celebrari. et ipse q^{ui}diu vixit
deuote celebrauit. **Un^{de}** dicit **Anf.**
Quisquis p^{re}sul aut abbas aut p^{re}/
latus es recole diligēt^{er} hāc festi/
uitatē et cunct^{is} iube coli ipsaz. q^{uod}
sicam toto corde amauer^{is} nunq^{uam}
de gradu tuo depositus eris. **Un^{de}**

canit ecclesia. **C**um iocunditate conce-
prione cele. **I**te exemplum de cleri-
co fornicatore in secana aqua sub-
merso. cuius animam beata **E**go redu-
ctam ab inferis corpori restituit et
diem conceptionis sue ei indicit ce-
lebrandum. quod statim vitam beremiti-
cam assumens beneficium ab ipsa rece-
pitum omnibus enarrauit et diem conce-
ptionis quod diu vixit deuote celebra-
uit etc. Et sic maria **E**go vult sub-
uenire omnibus diei conceptionis eius di-
gine celebrantibus. et ipsam in pectore
originali non esse conceptam credentibus
sic illi quod dicunt ipsam esse conceptam in
pectore originali non dunt ab ea veniam
sive gratiam petere. **U**n **A**ns. in de co-
ceptu virginali dicit illi non debe-
re veniam sperare a maria impetra-
dam quod originalis macula peccati
ter poneret in eadem.

De sancta Lucia. Sermo. vi.

De in te

nebris lucis et tenebris
eam non apprehenderunt.

Ioh. j. **N**otate charissimi quibus
istud verbum sit dictum de christo. cum co-
uenienter potest dici de sancta lucia. **I**n
quibusdam vobis tria notantur quod
bus sancta Lucia nobis tripliciter comen-
dat. **P**rimum est nobilitas nominis
quod notat cum dicitur lux. **S**ecundum est cla-
ritas illuminationis cum additur
in tenebris lucet. **T**ertium est cons-
tantia fortitudinis. cum claudit et te-
nebre. e. non co. **D**ico primo quod in
bis promissis notatur nobilitas no-
minis in qua sancta lucia nobis comen-
dat cum dicitur lux. **L**ux enim habet pulchri-

tudinem in aspectu. **N**am ut dicit **A**mb
Natura lucis hec est ut omnis gratia in
aspectu eius sit. **T**erte hanc gratiam et
nobilitatem lucis habuit in se san-
cta lucia. **N**am ipsa fuit quadrupli-
ci lumine decorata. scilicet lumine solis
lunae stellarum et ignis. **P**rimo
fuit decorata lumine solis. per lumen
solis intelligitur fides. **N**am ut dicit
libro de planetis. quod principium illu-
minationis planetarum est a sole.
sic fides est principium spiritualis decoris
et omnium virtutum. **U**n dicit **A**ug. quod
fides est principium omnium virtutum et
fundamentum omnium bonorum. **N**o di-
cit apostolus. **1**. Cor. iij. **F**undamentum
aliud nemo potest ponere preterquam id
quod positum est. scilicet fides. **U**n sicut sol
naturaliter illuminat ceteros plane-
tas. ita fides illuminat omnes virtu-
tes. **U**n sanctus petrus vocat fidem
lumen. cum dicit. **1**. **P**et. ij. **V**ocauit
nos de tenebris in admirabile lu-
men. id est fidem. **U**n in signum huius
dixit christus ceco ut habet **L**. xviij.
Quid vis ut faciam tibi. respondit cecus
dicens. **D**ne ut videam lumen. **C**ui
christus. **R**espice quia fides te saluauit
fecit. **T**erte isto lumine solis fuit
sancta lucia decorata. scilicet fide. quod bene
notatur in eius legenda. **N**am legitur quod
dum fama beate agathe crebresce-
ret per vniuersam puinciam sicilie
et per ad suum sepulchrum in ciuitate ca-
thacenensi multa fierent miracula. ita
quod populus de ciuitate syracusana.
de qua sancta lucia oriunda fuit ad se-
pulchrum agathe frequenter iret
quapropter et sancta Lucia cum
matre sua nomine eutychia que habu-

vita

De sancta

Lucia

te quattuor annos grauē infirmitatem scz fluxum sanguis. ita q nullo medicorū remedio poterat curari. venit ad sepulchrū sancte agathe. Et dū essent ibi. ecce legebat euangelii illud. Si tetigero tū fimbriam vestimēti ei⁹ salua ero. **Tūc** lucia dixit matri. **Crede** bis q legunt. **Crede** agathaz passam p amore ei⁹. z ipsa pōtētiab ab illo. s. xpō sanitatez impetrare. **Cōtinge** g sepulchrū eius credens z liberaberis. **Et** sic accesserunt ad sepulchrū eius ma⁹ et filia z pstrauerunt se in orationē z ceperūt lacrymis rogare suffragium. **Et** dū orōnis plūritas tenderet virgo Lucia obdormiuit et vidit in somnis beatā agathā in medio angelorū ornata stantez et dicentē sibi soror mea lucia virgo deo deuota qd a me peris qd ipa poteris p̄stare p̄tinuo matri tue. **Fides** em̄ tua subuenit ei. et ecce sanata ē. **Et** sicut p me ciuitas cathanensū sublinat a xpō. ita per te syracusane decorabit. qz iocundum habitaculū deo pparasti in tua uirginitate. **Et** bis audiet ex p̄gefacta surrexit tremens. et ait matri sue. **Mater** mea ecce salua facta es. **Et** sic p̄t̄ quō sancta lucia fuit decorata lumine solis. id est fidei. **Uñ** bene xp̄us dicit ei illud. **Mat. x. O** mulier. magna est fides tua fiat tibi sicut vis. **Nō** merito verificat de ea illud **Eccl. vii. Nō** est digna ponderatio auri z argenti p̄tra bonitatem fidei illi⁹. **Uñ** Aug⁹. p̄ verbis dñi. Nulla sci

entia mūdi maior q̄ fides catholica que peccatores saluat. infirmos curat. cathecuminos baptizat. cecos illuminat. z in eterna hereditate cū sanctis angelis collocat. **Secundo** dico q sancta lucia fuit decorata lumine lune. **Per** lumen lune intelligit uerecundia. **Nam** sicut luna hz splendorem rubicundū. sic uerecundia habet p̄uersationem pudicā. id ē schembroet. **Unde** si cor tangit aliqua inbonesta cogitatione. si aures audiūt aliquid inonestum. si oculi vidēt aliquos gest⁹ inbonestos. facies uerecūdi hominis mutat in rubidīnē. z ideo uerecūdia compāt lumini lune. **Unde** Bern. sup. **Añ.** dicit. **Uerecūdia** est ornatus omniū etatū. sed pulchrius innotescit in tenera etate. **Quid** amabili⁹ uerecundo adolefcente. **Uerecūdia** est em̄ splēda gemma mox in vultu adolefcenti. **Uñ** **Eccl. xxi. dicit.** **Gratia** sup grām mulier sancta z pudorata. **Terre** tali lumine uerecūdie fuit decorata sancta lucia. **Uñ** legitur q ipsa dixit matri sue dum esset sanata. **Precor** te p illam cuius p̄cib⁹ es sanata vt nūq̄ mibi sponsum nomines. sed que da tu ra es mibi ad maritū. illa da pauperib⁹ ppter nomen dñi iesu xbi. **Iti** quez p sponso elegi. **Ecce** quō fuit decorata lumine uerecundie cū noluit sibi notari aliquē sponsum. nisi xp̄m. **Uñ** bene dicit xp̄s de ea illud **Mat. vii. Sup** salutē z sp̄m dilexi illam z pposui p lū

cebre illam. qm̄ inextinguibile ē
lumen illi. Et rōne assignat sp̄s
ritu sanctus p̄ os David dicens
Abrons et sicut sol in p̄spectu
meo et sic lūa p̄fecta in eternū. **U**n̄
de tali pulchritudine bñ dicit ad
mirando angeli in **Can. yj.** Que
est ista que p̄gredit quasi auroza
p̄lurgēs pulchra vt luna. vñ **Am**
bio. Q̄ pulchra vir? est verecū
dia. **g. zc. iij.** Tertio dico q̄ san
cta lucia fuit decorata lumie stel
larū. Per lumen stellaz intelligi
tur sapia scripturaz. **U**n̄ dicitur
Daniel. xij. Qui ad iusticiā erudi
unt multos q̄si stelle in p̄petuas
eternitates. Qui autē docti fuerūt
fulgebūt quasi splēdor firmamē
ti. **E**tte hanc doctrinā et sapiam
luminis stellaz habuit sancta lu
cia. **N**az ipsa instruit matrē suā
salubriter. et rñdit paschasio sapi
enter. sicut legit in legēda. **N**am
postq̄ rogauit matrē suā vt sub
stantiā suam daret paup̄ibz. **R**e
spondit mater di. **D**ia que fuerūt
parris tui defuncti añ nouē an
nos intacta custodiēs patrimo
nium tuū potius ampliant q̄ mi
nui mea vera sunt oīa que sunt.
Rege p̄us oculos meos et quod
cūq̄ tibi placuerit de ipsis facul
tatibus facito. **L**ucia dixit. Audi
mater p̄ciliū meum. **N**ō satis deo
charū est qui sibi s̄ dat. quo ipse
p̄sui nō potest. **N**am qd̄ das mo
riens. ideo das. qz ferre tecum nō
p̄uales. **U**iuens q̄ ad salutē cor
poris tui tenēs da x̄po q̄ possides
et quicqd̄ te mō daturaz s̄pon

deris vel excogitabis x̄po incipe
tradere. **U**n̄ tunc oīa quasi croga
ta sūt paup̄ibz. viduis. orphanis.
p̄grinis. et deo seruicibz. **Q**d̄ cū
sp̄sus suus repit qui fuit sibi in
matrimoniu p̄missus p̄tra p̄sen
sum suū venit in iudicio pascha
sij p̄sularis et p̄ponit lites dicens.
sponsam suā christianā esse. et cō
tra leges augustoz viuere. **Q**uaz
paschasi? app̄henfaz corripēs ce
pit eam ad sacrificia demonū cō
pellere. **Q**ui brā lucia dixit. **S**a
crificiū verūz imaculatum apud
deū et patrem. hoc est visitare pu
pillos et orphanos in tribulatiōe
eoz. **P**aschasi? dixit. **P**atrimo
nium tuū expendisti cū corrup
tibus tuis. et ideo quasi meretrix lo
queris. **L**ucia rñdit. **V**os estis de
quibz dicit apl̄us. **C**orumpunt
bonos mores colloq̄a p̄ua. **S**ua
detis em̄ animas hominū mere
tricari et discedere a suo creatore
et sequi demonia atqz vanissimos
lapides colere. **C**orruptores et
corp̄is sunt q̄ tempalem delecta
tionem p̄ponūt epulis semp̄ter
nis. **P**aschasius dixit. **A**esabūt
verba cū p̄uentum fuerit aduer
bera. **L**ucia rñdit. **D**ei verba nō
cessare poterunt. **P**aschasi?. **A**u
gēs de. **L**ucia rñdit. **D**ei summi
ancilla sum. s̄. iesu x̄pi. **Q**ui dixit.
Dū steteris añ reges et p̄sides noli
te co. quō zc. **P**aschasi? dixit. **I**n
te ergo est sp̄s sanctus. **L**ucia re
spondit apl̄us dicit. **Q**ui caste et
pie in hoc seculo vixerint templū
dei sunt et sp̄s sc̄us habitat in eis

De sancta

Lucia

Pascasius dixit. Ego facia te ad
lupanar duci et dū fueris scortata
fugiet a te spūscūs. Lucia rīdit.
Nūq̃ coīgnabit corpus nisi de
psensu mentis. Nā de psensu et ro
luntate iudicat deus. Ecce q̃ pru
dent Lucia fecit cū matrē suam
ita salubrit̃ instruxit et pascasio
ita sapiens rīdit. Uñ canit ecclia
In pspectu p̃ncipis loquebat sa
pientiā. et dñs oīm dilexit eā. Uñ
bene dicit de eius sapia. Prover. iij
Melior est sapia negociatiōe au
ri et argenti. seq̃t. Ne ei⁹ vie pul
chre. Ideo ipsa ppter suaz sapiam
bū est vna de q̃nq̃ sapientib⁹ vgi
nib⁹ q̃ accipietes lampades suas
venerūt obuiā sponzorē. Ut dicit
Mat. xxv. vñ dicit de Sap. vij. Est
em̃ speciosior sole et sup stellarū
dispositiōe lucie compāta inue
nit prior. **¶ Quarto dico q̃ scā**
Lucia fuit decorata lumie ignis
plumen ignis intelligit charitatē
fm̃ intellectum xp̃i dicet Au. xij.
Ignē veni mittere in terrāz quid
volo nisi vt ardeat. Uñ dicit **Bre**
Ignez dñs in terrā mittere cū cor
terrenū et frigidū a flaru spūs in
flāmar. Tali igne et lumie fuit cor
scē Lucie inflāmatū q̃ poti⁹ vo
luit mori q̃ xp̃m sponsū suū ne
gare. Uñ dicere potuit cū sancto
Petro. Et si oportuerit me mori
rectū nō te negabo. Nā ignis diui
ne charitatē em̃ ardebat in corde
suo vt mortē sustinuit ppter xp̃m
Uñ legit in e⁹ legenda q̃ cū pa
schasius. amīnabat ei mortē si xp̃m
nō negaret et ydolis imolaret tā

q̃ deo. **¶** Qui lucia rīdit. Diuitias
meas paupib⁹ erogavi. et iaz am
plius nihil habeo qd offerā. ideo
meipsam sibi. xp̃o offerendā tri
buo. Et ecce corp⁹ meū ad omne
suppliciu est paratū. qd moraris.
incipi fili diaboli desideria pena
rum tuaz in me exercere. Ecce q̃
liter ardebat i amore xp̃i. Uñ po
tuit dicere illud Ro. viij. Quis
pōt nos separare a charitate dei. se
q̃t. Scio q̃ neq̃ mors neq̃ ignis
nec vita nec gladi⁹ nec alia crea
tura pōt nos separare a charitate
dei. Et rō est q̃ fortis est vt mors
dilectio. Et sic p̃t̃ qualr scā Au
cia q̃druplici lumie fuit decorata
Uñ ipsa bñ pōt esse illa mulier. d
qua Apo. xij. dicit q̃ signū magnū
apparuit i celo mulier amicta so
le et luna sub pedib⁹ ei⁹ et in capi
te ei⁹ corona. xij. stellarū zc. Ideo
merito dicit Lucia a luce dicta. Uñ
verificat de ea illud Eccl. xij. In
firmamēto celi resp̃lens glorio
se. Spēs celi gloriā stellarū. **¶**
Secūdo dico q̃ norat claritas il
luminatōis in q̃ nobis scā lucia
cōmendat̃ cuz dicit. In tenebris lu
cet. Circa qd norandū q̃ sancta
lucia i tenebris luxit sua charita
te fidei. et bono exemplo in hōies
ita q̃ plures q̃ nihil d lumie fidei
habuerūt fuerāt illuminati et puer
si ad vez lumen. Iesum xp̃m p̃t̃
ei⁹ sanctā vitā quā salubrit̃ ince
pit mediauit et finivit. In p̃nci
pio matrē suā suis p̃cib⁹ sanādo.
In medio xp̃m sponsū suū p̃t̃
do. In fine boib⁹ suā p̃t̃atē ostē

Quod dedit. Un legiſt cū pascbaſi vidit
 qd eā a fide xpī nō poterat reuoca
 re. tūc nimio furore pcepit miſtr
 vt ignem copioſuz circa eā iacta
 rent vt celer⁹ coſumeret. et illa in
 noie dñi nſi i eſu xpī ſtetit imobil
 dicēs. Ego rogauī dñm meū ieſū
 xpī vt ignis iſte non dñet mei. et
 ipetraui ab eo inducias martyriū
 mei vt timentibz timorē paſſiois
 auferā zc. Et ſic pz quō ſuo bono
 exemplo luxie in tenebris infide
 liū vt pforterent in fide. Un potu
 it dicere illud Mat. Sic luceat
 lux vſa corā hoibz zc. Un ps. hoc
 in ſpūſancto coſguit. A facie eius
 ignis exarſit et carbones. i. infide
 les ſuccenſi ſc ab ea. ſ. in fide. Un
 dicit Seneca. Inſtrueda ē via il
 luſtribz exēplis et ad hēctē de⁹ ve
 nire ſcōs vt illuminēt mundum.
3 De Terrio dico qd notat in tñis
 pmiſſis pſtātia fortitudinis in q
 nob Lucia cōmēdat qd notat cū
 pcludit. et tenebre eā nō pphende
 runt. Circa qd notādū qd ſancta
 lucia vtute dei fuit ita pſtans et
 fortis qd inimicos qd ipſam tene
 bre pctōp. i. hoies exiſtētes ſine lu
 mine veritatē nō poterāt ſupare.
 qd de⁹ erat cū ea. Iuxta illd. Cum
 ipſo ſum i tribulatiōe zc. Doc co
 gnoſcens David in ſpūſancto dī
 xit. Dñe in lumine vult⁹ cui am. et
 in no. tu. exul. tota die. Ido nihil
 pficiet inimic⁹ in eo. et fili⁹ iniqui
 tas nō nocebit ei. Un legiſt qd cū
 pascbaſi videns qd eā nō poterat
 amouere a bono. ppoſito a xpō et
 a caſtitate. tūc iuſſit venire leonel

id ē (ruſſianer) et tradidit eā illis
 dicēs. Inuitate ad eā omīe pplm
 et rādiū illudaſt donec mortua de
 nūciēt. Qui cū volebāt eā trahere
 ad lupanar tāto pondere eā ſpūſ
 ſanctus fixit vt penit⁹ moueri nō
 poſſet. fecitqz pascbaſi mille vi
 ros accedere et man⁹ et pedes liga
 ri ſz nullaten⁹ eā poterāt mouere
 Tūc adducta ſt ex pcepto pascā
 ſij mille paria boiū vt ab ipſis tra
 beret et nec ſic poterāt virginem
 xpī mouere. Pascbaſius dixit.
 Que ſc illa maleſicia tua. Lucia
 rñdit. Iſta nō ſunt maleſicia. ſed
 dei bñ ſicia. que eſt rō qd puella de
 licata a mille viri tracta et nō mo
 ta ē. Lucia rñdit. Et ſi adhuc de
 cem milia adhibueris eque vt p⁹
 imobilē me videbis. Et audies p
 me ſpūſanctū dicentē. Eadē
 in latere tuo mille et decē milia a
 dextris tuis. Quo audito pl⁹ ro
 quebat. Et iuſſit ignem copioſuz
 circa eam accēdere. vt ſup habet.
 Tūc amici pascbaſij vidētes euz
 nūmis anguſtiari et torqueri iuſſe
 runt gladiū mergi in gutture ei⁹
 Et cōfeſtim peuſſa eſt in igne que
 neqz loqūā amittēs. ſz qdū vo
 luit orauit et qdū voluit allocu
 ta eſt turbā et circūſtāntem di. An
 nūcio vobis pacē ecclie dei darā.
 Mariano hodie mortuo et Dio
 cleſiano de regno ſuo expulſo. Et
 ſic ciuitati cathanēſiū ſozor mea
 agatha data eſt. pteccrix et infuen
 trix. ita ſciatis me eſſe a dño darā
 huic ciuitati ſyraculanē ſi volun
 tatē dei feceris. Dum bec tgo

De sancto Thoma

loquitur ecce ministri romanorum ve-
niunt et paschali compbenderunt
et vincit ad cesarem ducunt. Audi-
uerat enim cesar quod vniuersas pu-
ciam fuerat deuastat et deperdat.
Qui pducit ad vrbem romanam et se-
natui accusat et conuict capitali
sententia ab omni senatu est punitus.
Virgo vero Lucia loco in quo percussa
penit non est mota neque mortua sed
diu superuixit confortans fideles in
fide donec sacerdotes venerunt et
ei corpus christi traderet. et tunc ad
dominum migravit. In eodem autem loco
est sepulta et ecclesia fabricata. Pas-
cha est autem christi constantini et maxen-
tini circa annos domini. ccc. et x. Et sic
per eius constantiam fortitudinis quod
sic luxit in tenebris et tenebre eas
non compbenderunt.

De sancto thoma aplo.

Sermo. vij.

Nolle esse in-
credulus sed fidelis Jo. xx.

Notate charissimi. dicit
enim apostolus ad Hebr. xj. quod impossibi-
le sit sine fide placere deo. Cum igitur
christus vult homines et specialiter electos
et suos amicos saluare. id hortatur
secundum thomam ad fidem cum dicit. Noli
esse incredulus. Est notandum quod
sanctus thomas ostendit suam fidem quam
habuit ad deum tripliciter. Primo im-
plendo dei mandatum. secundo in pre-
dicando dei verbum. tertio in cole-
rando mortem propter christum. **R.** Di-
co primo quod sanctus thomas ostendit
suam fidem implendo dei mandatum
id est in signum te obediencie prestebat

christum dominum deum suum ut habet Job.
xx. quod christus dixit sibi. Infer tuum
digitum huc. et vide manus meas. et
affer manus tuas et mitte in latus
meum et noli esse incredulus sed fide-
lis. Respondit thomas et dixit ei. Dominus
meus et deus meus. quod d. tu es dominus
meus et deus meus. ideo tibi obedi-
re debeo et te diligere. sicut per dicitur.
Act. v. Obedire deo oportet. Qua-
liter autem deo obediuit et ei preces-
sum impleuit notat in eis legenda.
quod cum esset apud cesarem apparuit
ei dominus dicens. Rex indit Gondosor
misit propositum suum abbanem quere-
re boiem architectoria arte erudi-
tum ut edificet sibi palatium. veni
igitur mittam te ad eum. Qui thomas
domine quod vis mitte me propter ad idos
Qui dominus. Vade secure. quia ego te-
cum sum. Cumque in idos perueris
ad me venies cum palma martyrii.
Qui thomas dixit cum obediencia
dominus meus et deus meus. et ego seruus
tuus fiat voluntas tua. Cumque propositum
tuus foris pambulare ait ei dominus.
Quid vis perire iuuenis. Qui ille
dominus meus misit me ut adducam sibi
seruos in arte architectoria eru-
ditos ut romano opere sibi pala-
cium construatur. Tunc dominus tradidit
ei thomam afferens eum in tali arte
multum eruditum. Nauigantes autem
ad quamdam ciuitatem venerunt in qua
rex filie sue nuptias celebravit. b
cum perconsulenti fecisset ut omnes nu-
ptius interessent als regem offende-
rent. percingit illum abbanem et tho-
mam introire. puella autem beata
in manu gerens fistulam uniuersos

laude aliqua comēdabat. Vidēs
 q̄ aplm intellexit eū esse hebreum
 eo q̄ nō māducaret sed oculos fi
 ros in celū haberet. **A**ūq̄ puella
 corā eo hebraice caneret dicēs. vn?
 est de? hebreoz. q̄fecit celū z terrā
 aplus eā hec vba repetere satage
 bat. **V**idens aut̄ pincerna q̄ non
 manducaret neq̄ biberet. sed tm̄
 oculos in celū leuaret ip̄m in ma
 xillā percussit. **C**ui dixit apls. **M**e
 lius est te h̄ puniri q̄ in futuro se
 culo. nō hinc surgas. donec man?
 que me percussit huc a canibz affe
 rat. **D**ic ergo abiit ad hauriendū
 aquā leo eū occidit z sanguinem
 ei? bibit. **L**acerantibz autē canibz
 corp? eius. vn? niger canis dexte
 ram manū ei? in mediū cōuiuiuz
 apportauit. **Q**uo viso oēs obstu
 puerūt. **P**uella aut̄ vba ei? refe
 rens piecra fistula ad pedes apli
 se piecit. **T**ūc apls ad petitionez
 regis spōsum z sponsaz bñdixit dī.
Da dñe adolescētul̄ istz bñdictio
 nem dextre tue z in eoz mentibz
 semia semē vite. **A**beūte aut̄ aplo
 sponsus z sponsa ambo obdormi
 uerūt z ī somno videbat eis q̄ rex
 german? eos amplecteret. z dixit
 Aplus me? bñdixit vos vt eēne
 vite p̄cipes sitz. **A**uigilātibz q̄
 mutuo sibi somnia reuelantibz.
 apls ingredit̄ dicēs. **R**ex me? mō
 vobis apparuit z me clausis ia
 nuis huc adduxit. vt sup̄ vos bñ
 dictio fructificet habearz carnis
 integritatem que est regina oīm
 virtutū. z fructus salut̄ eterne z
 soroz angeloz. **N**ec illo referente

Duo angeli apparuerūt eis dicē
 tes. **N**os sumus angeli ad custo
 diam vestri deputati. z si monita
 apli bñ seruauerit offerim? deo
 omnia vota v̄sa. **A**plūs aut̄ edo
 baptizauit z in fide diligēt̄ edo
 cuit. **P**ostea aut̄ sponsa noīe **P**e
 lagia sacro velamie p̄secrata mar
 tyriū patit̄. **E**t sponsus noīe **D**io
 nysius illi ciuitati in ep̄m p̄secrat̄
Post hec oīa apls z abbanes ad
 regez indie puenerūt. **D**esignaro
 aut̄ ab aplo mirabili palatio z co
 piozo thesauro accepto rex gun
 doforus in aliā puinciā p̄ficiscit̄
 et aplūs totū thesaurū paup̄ibz
 elargit̄. **E**t p̄ totū bienniu quo de
 fuit rex aplūs p̄dicationi inuistit̄
 z innumerabilē populū ad fidem
 cōuertit. **R**ediens aut̄ rex et que
 thomas fecerat audiēs ipsum cū
 abbate in ima carcerz reclusit vt
 postmodū viuos excoziatos vlti
 mo daret flāmis. **I**nterea frat̄ re
 gis morit̄ et ei sepulchrū solēne p̄
 parat̄. z quarta die a mortuis re
 surrexit z omnibz stupefactis con
 citisq̄ fugientibus dixit fratri suo
Frater h̄ hō quē excoziare viuū
 z incendere disponebas amicus
 dei est. z angeli famulant̄ ei q̄ me
 in paradisum duxerūt. z ostende
 rūt mibi q̄ddam palaciū ex auro
 z argēto z lapidibz p̄ciosis mira
 biliter fabricatum. **E**t cū pulchri
 tudinem eius admiraret̄ dixerūt
 mibi. **N**oc est palaciū qd̄ t̄bo
 mas fratri tuo construxit. **A**um
 autem dicerem. **S**i ianitor eius
 essem dixerunt mibi. si vis in illo

De sancto

Thoma

mane dñs rogabim⁹ vt te suscita
re digner⁹ vt illd a fr̃e tuo possis
ppare z reddere ei pecuniā quam
estimasse pdidisse. z ḡ indignū se
cit. hec dicens. cucurrit ad carcerē
petēs indulgenciā fratri suo. so/
luti qz vincul⁹ cepit rogare aplm
vt vestē p̃ciosaz rectper. Qui apo/
stolus. Ignoras qz n̄bil carnale.
n̄bil terrenū gestiunt qz cupiunt
in celestibz h̄re p̃tatem. Egredien
te autē aplo de carcere rex occur/
rit ei z puolus genubz veniā po/
stulabat. Qui dixit apls. Multū
vob̄ p̃stitit dñs vt secreta sua vo
bis oñderet. Credite in xpm z ba
ptisemini vt eterni regni p̃cipēs
sitis. Tūc dixit ei frater regis. vidi
palaciū qd fratri meo fecisti et il/
lud ppare merui. Qui apls. Hoc
in p̃tate fratr⁹ tui ē. Qui rex. Illd
erit meū. z aplus tibi fabricet al/
terum qz si forte nequerit. tibi et
tibi s̄ vnū cōe sit. Quibz apls di/
xit. Innumerabilia palacia in ce
lis sūt ab initio seculi p̃parata. qz
p̃cio fidei z elemosinis cōparant
Diuitie autē v̄re ad illa vos ante/
cedere p̃nt. sequi v̄o oīno nō p̃nt.
Post vnū v̄o mēse apls fec̄ oēs
paupes illi⁹ puicie aggregare. qz
bus p̃gregat⁹ debiles z infirmos
scorsum stare fecit z sup̄ eos ora/
uit. Cū autē qz docti fuerūt oēs re/
spōdissent amē. choruscatio d̄ ces/
lo veniēs tā aplm qz alios. quasi
p̄ dimidiā horā sic p̄strauit vt oēs
putarent se ictu fulgoris perijisse
Erigens autē se aplus dixit. Sur
gite. qz dñs me⁹ sicut fulgur ve/
nit z vos sanauit. Exurgētes autē

sani deū z aplm p̄dicauerūt. tunc
aplus docuit fidē trinitat⁹ eos z
articulos fidei. z pulchrū smonē
fecit. post p̄dicationē autē baptiza
ti sunt. ix. milia hoim except⁹ par
uulis z mulieribz. Et sic p̄z qua/
liter diuinū p̄ceptū obediēter im
plēit. Vñ dicit Bern. Ver⁹ obe
diens suū velle zc. Sic sc̄us tho
mas fecit. Vñ p̄t dicere ad deū
patres qd dixit fili⁹ antiquior fra
ter fili⁹ pdigi ad patrē suū Lu. xv
Ecce tot annis serui tibi z nūqz
mandatū tuū p̄erui. Tūc deus
p̄t p̄t dicere sibi qd p̄t filio re/
spondit. Fili tu semp̄ mecū es. et
oīa mea tua sunt. Ideo dicit Aug⁹
in li. de speculis v̄ginū. Obedien
tia est spes mercedis. Req. in ser
mone symonis z iude. **S. Se.**
cūdo dico qz sc̄us thomas oñdit
suam fidē in p̄dicādo v̄bum dei.
Nam xps dicit Io. xiiij. Qui cre/
dit in me oga qz ego facio zc. Sed
xpus hoc opus fecit qd p̄dicauit
vt ḡ thomas suā fidē oñderet ver
bum xpi p̄dicauit vt ad fidem xpi
pplm p̄uertit. Et tō i signū hui⁹
dixit xpus discipulis suis Mar
ci. vi. Eūtes in mundū vniuersū
z p̄dicare zc. Quatr autē sc̄us tho
mas hoc fecerit legi⁹ in legēda. qz
post p̄dicta abiit in indiam supio
rem in qua pplm docuit ac mul
tis miracul⁹ choruscavit. Et sen
dicem amicam migdomie vxor⁹
karisij cognati regis apls illumina
uit. z dixit migdomia ad syndicē
Putas si pofo eū videre. Qui ait.

Sis vis videre eū muta habitū.
 Tūc migdomia de p̄cilio ei⁹ mu-
 tauit habitū z inē mltos paupes
 vbi apls p̄dicauit aduenit. apls
 aut cepit de miseria hui⁹ vice p̄di-
 care q̄ ista vita cuz dolore finiret
 et q̄ eēt fugienda. Nam cū crede-
 ret h̄ri trāsire z q̄ deberet sei v̄tuti
 bo exercere v̄bū dei libentē audire.
 sacerdotes honorare. ecclias fre-
 quētare hoc aplōs p̄dicante mi-
 gdomia deinceps p̄p̄ doctrinaz
 apli thoz viri vitauit z se a pecca-
 tis custodiuit. Vir migdomie a
 rege impetrauit z aplm in carce-
 rem posuit. tūc migdomia venit
 ad eū z rogauit vt sibi ignosceret
 q̄ p̄pter eā in carcere missus eēt.
 quā aplus benigne p̄solans z bec
 oia libentē se pati asserens kariss⁹
 aut regē rogauit vt reginā vxoris
 sue ad ipsam mitteret vt si eā re-
 uocare posset. Missa regina ad
 migdomiā cōuertit ab ea quam
 puertere disponebat. Et cū vidis-
 set tot signa miraculoz q̄ aplus
 fecit dixit. Maldicti sunt a deo
 q̄ nō credūt his opib⁹. z aplm p̄di-
 cantē audiuit z miracula faciētē.
 Reuertēte aut regina dixit ei rex
 Ut qd rādiu morata es. Que re-
 spondit. Putabā migdomiā stul-
 tam esse s̄ sapiētissima est. Nam
 ipla me ad aplm dei duxit q̄ viāz
 v̄itat⁹ me agnoscere fecit z nimis
 stulti sunt q̄ in xpm nō credūt. et
 deinceps regia noluit regi copu-
 lari. Scrupescit rex dixit cogna-
 to suo karissio. Duz tuā vxorē tibi
 recuperare vellem meā p̄didit z pe-

tor facta est mihi q̄ tua tibi. et sic
 p̄z qualr fidem oñdit cū fidē xpi
 sic fideliter p̄dicauit. Tūc bñ dicit
 ad xpm illud Jo. xviij. Ego clarifi-
 caui te sup terrā opus cōsummaui
 qd dedisti mi. zc. Ideo meruit p̄-
 mium doctoris. Regre atibi. **3**
 Tercio dico q̄ scūs thomas ostē-
 dit fidem suā in sustinēdo mortēz
 p̄pter xpm qd bñ ostendit Job. xj.
 vbi d̄z q̄ Iesu⁹ dixit. d. f. Camus
 in indiā. iterū dicunt ei discipuli.
 Rabi nūc querebāt te iudei in fr̄-
 cere z lapidare z itez vadis illuc
 S̄ thomas cuz magna audacia
 dixit ad discipulos. Nam⁹ et nos
 z moriamur cū illo. qd bñ fuit cer-
 tum signū fidei. Nam xpus dixit
 ad eos vt habet Jo. xv. Nō ē su-
 maior dñs suo si me p̄secuti sunt
 z vos p̄sequent. s̄z bec oia faciente
 vobis p̄p̄ nomen meū. Qualiter
 aut mortē sustinuit p̄p̄ xpm nō
 tatur in legēda. Regit em̄ q̄ post
 q̄ reginā p̄uertit. tūc rex ligat⁹
 manib⁹ iussit aplm ad se duci. p̄-
 cipiens ei vt vxores ad suos ma-
 ritos reuocaret. Qui aplus ait q̄
 q̄zdiu in errore p̄sisterent b̄ facere
 nō deberent. Et dixit. Tu m̄ cuz
 sis rex nō vis h̄re inq̄nata serui-
 tia sed mūdōs seruos parit z an-
 cillas. q̄to magis debes credere
 deum amare mūdissima seruitia
 Quid igit culpor si deū amari p̄-
 dico in seruis suis que tu in tuis
 Tūc iratus rex iussit afferri ardē-
 tes laminas ferreas z aplm stare
 nudis pedib⁹ sup eas. sed prius
 mur⁹ dei sono ibi erupit. z eos ex-

legenda

De natiuitate domini

tinxit. tūc rex d' palio sui cognati
karisij aplm in fornacē ardentes
misit. q̄e tñ sic refrigerata est vt
altera die illesus ide exiuit. Tūc
karisij dixit regi. fac illū sacrifi-
cium offerre deo solis. vt sic incur-
rat iram dei sui q̄ euz ab his libe-
rat. Tūc ad hoc vrgeret dixit re-
gi. Tu putas sicut dicit karisius.
qz de me irascit mibi postq̄ ado-
rauerō deū tuū. magis autē irascet
deo tuo z euz cōminuet. adoro bo
em eū. Si ḡ me adorāte deū tuū
deus meus nō euertat eū. adoro bo
eū. Si autē sicut dixi deus meus fa-
ciat dō tuo z tu crede dō meo. cui
rex adhuc mecū de pari loqueris
crede ne intereas. Tūc ap̄lus he-
braice p̄cepit demoni q̄ in ydolo
erat l' q̄ cito corā ydolo genua fle-
cteret statī illud cōminueret. Fle-
ctens ap̄lus genua dixit. Ecce ado-
ro sed nō ydolū. Ecce adoro s; nō
metallū. Ecce adoro s; nō simula-
crū. adoro autē deū meū iesū xpm.
in cui⁹ noīe tibi p̄cipio diabole q̄
in eo habitas vt simulacrū cōmi-
nuas. Statimq; q̄si cera liquefa-
cta ē. tūc oēs sacerdotes mugitus
dabāt. Pontifex autē tēpli eleuās
gladiū aplm transfuerberauit dī.
Ego vindicabo iniurias dei mei
Rex autē z karisius fugerūt vidē-
tes q̄ pplus aplm veller vindica-
re z pontificē viuū incenderunt.
Ab̄stianī autē corp⁹ apli tulerūt
et honorifice sepelierūt. Et sic p̄tz
qualr ip̄e fidem xpi passus ē. Un-
j. p̄e. j. Oportet p̄tristari in varijs
tribulationib; vt p̄batio fidei ve-

stre multo p̄ciosior sit auro q̄ p̄
ignem. p̄bat inueniat in laude z
gloriam iesu xpi. Qd factū est i sup-
ceo thoma q̄ passus ē in vera fide
quaz habuit ad xpm. vt sic hoīes
xpm laudarēt. Un ipse bñ p̄or di-
cere illd. ij. **Thi. iij.** Bonū certa-
men certauī. cursū p̄sumauī. si-
dem seruauī. de reliq; reposita est
mibi corō. iusti. zc. Ipse em̄ bonū
certamē certauit dei p̄ceptū obe-
diēter implendi. z cursū p̄sumā-
uit verbū dei p̄dicando qd sibi a
xpo fuit iniunctū. z in his fide ser-
uauit finalitē sustinēdo mortem p̄-
pter xpm. q̄re meruit vitā eternā
Iō dicit. de reliquo reposita ē mi-
bi corōna iusticie zc. **Un. j. p̄e. j.**
Audentes autē exultabitis leticia
inenarrabili reportātes finē fidei
v̄re salutem aīaz. Un dicit sapiē
in sp̄s sancto. **Sap. iij.** Et si corā
hominib; tormēta passi sūt spes
illoz immortalitate plena est. ergo
etiā p̄fessus est z nō negauit zc.

De natiuitate domini.

Sermo. viij.

Euangelij
zo vobis gaudiū ma-
gnū qd erit omni po-
pulo. qz natus ē nobis hodie sal-
uator mūdi. **Lu. ij.** Notate chari-
simi. Dicit em̄ **Arif. j.** etbi. q̄ bonū
q̄ro cōmuniū tanto diuinius.
Cum igit illud summū qd de⁹ est
fm̄ Ihs. de illa occulta habitacōe
sua egressus est descendit visitare
et p̄solari oēs qui eū ex toto cord

desiderabant. Ideo illa diuina bo-
nitas voluit se oibz communicare.
vt oēs hoīes fierēt eo diuiniorez
z meliores qđ est valde gaudiosū
qđe dicit angelus Euāgelizo vo-
bis gaudiū zc. Vel sic Charissimi
dicit em̃ Leo papa in ser. bodier/
no de natiuitate. Saluator no-
ster charissimi frēs hodie nat⁹ est.
gaudeam⁹. neqz em̃ phas ē locuz
esse tristitie vbi natal⁹ est vite. Iō
bñ dicit i euāgelio. Euāgelizo vo-
bis gaudiū magnū. Est notādūz
qđ natiuitas dñi nr̃i iesu xpi nob
ōndit triplr. Primo in b qđ ē mi-
rabiliter facta. secundo in b qđ est
mulez miraculis pbata. tercio qz
est nob vtilit exhibita. **U** dico
p̃mo qđ natiuitas dñi nr̃i iesu
xpi ostendit nobis. qz ē mirabilr
facta. Qđ ostendit triplr. **P**rimo
ex pre matr̃ generand⁹ qđ p̃tra nā
turā filiū generauit. Nam qđ natu-
ram ē esse m̃r z hgo. sicut factuz ē
in maria que hgo p̃cepit et pepit
Nā dicit Aug⁹. in ser. Maria vir-
go est añ partū in partu z p̃ par-
tum. Vñ ipsa ē illa virgo qđ nobis
in sacra scriptura multiplr est p̃/
figurata. Nā ei⁹ hginialis fecūdi-
tas figurat nob in virga aaron.
de qua d̃r Nu. xxiij. qđ sine oī bu-
mido floruit vna nocte fronduit
z fructū ptulit. qđ figurabat hgi-
nem sine virili semie parturiētes
fructū eterne diu lcedinis filiū dei
Itē figurat in rubo ardente. de qđ
d̃r Exo. ij. qđ moyses vidit rubuz
ardentē z nō cōburentē. z deū au-
diuit sibi de rubo loquentē. Sol

ue calciamēta tua. terra in qua
stas zc. Rubo ardēs qđ nō p̃sume
bat fecit hginē p̃curientē sine cor-
ruptione hginitat⁹. qz hgo pepit
z hgo p̃māsit. vñ canit ecclia Ru-
bum quē viderat zc. Itē figurat
Dan. ij. Lapis sine manibz absci-
sus de mōte. Itē Dier. xxxj. Area
uit dñs nouū sup terrā scia circū-
dabit viz. Itē figurat Isa. vij. Ec-
ce hgo p̃cipiet. Req. de nati. hgi-
nis. Et sic p̃z ei⁹ hginialis fecun-
ditas p̃figurata multiplr. Vñ cū
Gabriel qđ fuit missus ad salutādū
eandē ac ei annūciādo qđ deberet
p̃cipe z parere filiū. vt d̃r Lu. j.
Ecce p̃cipes z paries fi. zc. Dixit
maria. Quō fiat istud qm̃ viz nō
cognoſco. Rñdit. Sp̃s sc̃s sup
ueniet in te z h⁹ altissimi obum-
brabit tibi. **S**ecdo fuit mira-
bilis facta ex pre geniti. Nā ei⁹ na-
tiuitas fuit ita mirabilis qđ sp̃s
sc̃s dixit p̃ Isa. llij. Generatiōez
ei⁹ qđ enarrabit. q. d. Natiuitas
ei⁹ transcendit būanū intellectuz.
Nam vt dicit Bern. In eadem p̃-
sona eternū antiquū nouū mira-
biliter cōuenerunt. Aternū. id est
diuinitas. antiquū. i. humanitas
cui⁹ caro ab Adam transducta ē
nouū. id est anima d nouo forma-
ta. Naz vt dicit m̃gr li. ij. dis. xviij.
Deus animas d nōbilo creat cor-
poribz formatis infundēdo vt ho-
mo constans ex anima z corpore
egrediatur viuus ex vtero quod
bene transcendit humanum in-
tellectum quia illa tria sic cōuene-
runt in eadem persona. Unde ait

2da
gust

De natiuitate domini

Bern. in sermone de natiuitate xpi.
Tres mixturas fecit dñs omni/
potens in assumptōe nre carnis
ita mirabiles vt tales vltalia nec
facta nec audita nec amplius faci/
ende sint. Cōiuncti quippe sūt deus
et homo. mater et vgo. fides et cor
humanū etc. Et vt possumus clariū
intelligere videamus aliqua q̄ ha/
bemus in natura que nascunt et
pcedūt et remanēt illi inherēdo a
quo nascunt et pcedūt. Sic simili/
mō fili⁹ dei natus est tpaliter fm
humanā naturā et remāsit fm di/
uinitatē idem de⁹ cui⁹ p̄re eterno
Sūt estī trīs que nascunt et rema/
nent illi inherēdo a quo nascunt
et pcedunt. Sicut de sole pcedit
splēdor. de igne calor. de balsamo
odor. et q̄rto sicut virt⁹ de gēma.
Primo em̄ descendit de sole splē/
dor. et tñ remanet cui⁹ sole. Sic fi/
lius descendit nascēdo de patre et
facit⁹ est hō tpaliter. et tñ māsit idē
cum p̄re. **U**n dicit **A**ug⁹ sup **Jo**/
hannē. Si sepi⁹ solis candorē a
sole. separas verbū a p̄re. q̄ dñs
primū est impossibile igit et scdm
Un cum sc̄tus **Philipp⁹** in cena
dñi diceret **Jo. xiiij.** Dñe ostende
nobis p̄rem et sufficit nobis. Dixit
ei iesus. **Philippē** q̄ videt me vlt/
det et patre. Et certum est. q̄ videt
solem videt et splēdorē. **U**n dicit
Aug⁹. In sole tria p̄siderāt. s. sub/
stantia solis radi⁹ et calor. Radi⁹
ab vtroq; p̄gredit. sic spūssanc⁹
ab vtroq; spirat. Suba vō solis
a nulla creatura causat. et de⁹ pat̄
a nullo deriuat. **U**n sicut in sole

tria sūt. s. rotūditas. radius. calor.
que tñ sunt vn⁹ sol. Ita est in di/
uinis. p rotūditatē namq; intelli/
ge patre qui ē sine p̄ncipio et sine
fine. Per radiū pcedentem a sole
intellige filiū. p calorē pcedentē a
rotūditate et a radio solis intelli/
ge spūssancū. Et iō aug⁹ sup illd
apli **Heb. j.** Qui cui⁹ sit splēdor
gl̄ie et figura sube et⁹ dicit. Pater
est gl̄ia et idem fili⁹ cū eo et cū hoc
homo nōrificās hō facit⁹ vt radi⁹
solem. **S**ecundo descendit calor et splē/
dor dei igne. sic descendit dei filius
de p̄re. vñ **Marco** sup **Apo.** Sic
ignis et splēdor et⁹ coeua sūt. sic p̄
et filius coeterni sūt. vñ **Aug⁹.** mo/
uer q̄stiones di. Si querit an ful/
gor ab igne an ignis a fulgore ois
ratio mihi rñdet. et nemo dubitat
q̄ splēdor d igne existat et n̄ ignis
a splēdore. pponam⁹ ḡ ignē ve/
lut patre et splēdorē tanq; filiū.
Un da mihi ignē sine splēdore et
trado tibi patre sine filio. Tercio
pcedit odor de balsamo. sic descē/
dit vel nascit⁹ dei fili⁹ de p̄re. **N**az/
sicut odor d balsami fragrat. et tñ
remanet idem cū balsamo sic fi/
lius etc. **U**n p̄ bñ dicit **Act. xxiij.**
In plateis sic cynamomū et bal/
samū aromatizans odorem dēdi
Un dicit in plateis. nā q̄si in pla/
tea hodie in cōmuni domo nāt⁹ ē
saluator. **Q**uarto pcedit virtus de
gēma. sic nascit⁹ vel descendit filius
a patre. **U**n **Bern.** in sermone de
v̄bis dñi dicit Iesus xps dñs v̄t.
q̄ ois p̄as patris in ipso p̄sistit.
Un ipse ait **Matth. xl.** Data est

hystoria

mibi ois potestas in celo z i ter/ ra. **Hec** v^o nob a p^{re} descendit in huc mundū vt nos liberaret. vñ **Richardus** de trini. li. v. ca. xliij. **I**deo missus est dei fili^{us} a p^{re} vt homines liberarētur. venit natu- ralis filius missus a p^{re} vt ado- prandos in hereditates vocaret. **Uñ** iubilado ait p^{re}. **Redēptionē** misit dñs pplo suo. misit em pa- ter filiū pro filiis. venit filius pro fratribus factus est filius dei fili- us hominis vt filios hominū fi- lios dei faceret. **Hec** ille. **T**ercio fuit mirabilē facta ex p^{re} te modi nascendi. **Naz** maria ge- nuit vltra naturā eo q^o virgo cō- cepit. **Sup** rōnem eo q^o deum ge- nuit. **Sup** p^{re}uetudinē eo q^o spiri- tualitanti op^{er} erat. **Quia** vt dicit m^{ag} li. iij. di. iij. **Ex** purissimis et sanctissimis sanguinib^{us} vginis accepit z corp^{us} illud formauit. **D**icit em m^{ag} in historijs q^o d^e pōt facere boiem q^utuor modis. scz si ne viro z femia sicut fecit **Adam**. de viro sine feia sicut fecit **Eua** de viro z femia sicut pbat cōmu- nis v^{ir}us. de feia sine viro z homi- nem sicut hodie naturalr factum est. **Uñ** **Ans. li. ij.** **Aur** deus hō di- cit. **Congruū** nanq^{ue} fuit vt deus nasceret de muliere virgine. qz si virgo erat que fuit cā tot^{us} mali bñano generi. multo mag^{is} debet esse vt virgo sit que eēt causa to- tius boni. **Qualr** autē hoc hodie factū est. docet historia eccl^{esi}asti- ca p^{ar}te. z historia **Auce** euāge- liste ca. ij. **Uñ** norandū q^o cōplet

q^uq^{ue} milib^{us} annor^{um} z. cc. xviij. an^{is} nis ab adam q^u erat an^{is} d. cccc. et. xxx. vt d^{icit} **Gen. v.** **Tūc** facta est natiuitas dñi. **Uñ** cū tps sc^{ri}ptē ma- rie pariēdi instaret. assumpsit **Jo- seph** mariā imp^{er}gnatā a spūsan- cto secū z duxit eam in bethleem. qd^o ideo factū est. naz cesar **Augu- stus** q^u vniuerso orbi p^{re}siderat. scz **Octavian^{us}** q^u fuit dict^{us} cesar a **Julio** cesare. z **August^{us}** ab augendo eo q^o rempublicaz auxit. **Iste** igit^{ur} octavian^{us} voluit scire quor^{um} p^{ro}uin- cie. quor^{um} ciuitates. q^ute ville. q^ute ca- stra in toto orbe essent z quor^{um} ho- mines sub suo imp^{er}io haberet. er- go erūt edictū. i. generale manda- tum ab ipso octauiano vt descri- beret^{ur}. i. numeraret^{ur} tot^{us} pp^{op}l^{us} suo imp^{er}io subiectus. **Uñ** hec descri- ptio p^{ri}ma facta est a **Eyrino** p^{re}sidente syrie q^u fuit missus a cesare **Augu- sto** ad syriam tanq^{ue} p^{re}siderens z iu- dex. **Et** nota q^o ista d^{icit} p^{ri}ma descri- ptio vniuersi orbis z vniuersalis qz alique p^{ar}ticulares p^{re}cellerant. **Nam** dauid fecit etiā populū suū numerari. **Uñ** iuxta mandatum ibant oēs hoies ad ciuitates z vil- las z castra vñ nati erant vt qui- libet vnū denariū p^{re}sidi traderet et vt sic cer^{te} numer^{us} haberet. **Jo- seph** cū esset de bethleem ciui- tate dauid ascendit de galilea de ciuitate nazareth. z p^{er}fectus est in bethleem. **Proficiscēs** autē ioseph in bethleē cū maria p^{er}gnante du- xit secū bouem forte vt eū vende- ret z censum p^{ro} se z p^{ro} maria solue- ret. **Nam** denari^{us} erat argenteus.

E

De natiuitate domini

valens decem vsuales. z sic etiam
de residuo viueret. z vnū asinum
vt virgo sup eum eqtaret. **Bos** q
z asinus miraculose dñm cogno/
scentes exis genubz ipm in vte/
ro adorabāt z reuerrebant. Cum
igit ambo berblee venissent z alij
homines q ppter p̄dictaz cām ve/
nerūt oīa hospicia occupauerunt
Ioseph z **maria** qz paupes erant
hospitiū nullo mō hñe poterant.
Diuerterūt ergo in cōmuni trāsi/
tu ad vnū diuersorū habēs ope/
rimentū inter duas v̄m̄ sub q
ciues vt dicit in historia scholasti/
ca ad colloquēdum vel ad p̄fēcē/
dum in diebz ocl se diuerrebant.
vbi forte **Ioseph** p̄sepe boui z asi/
no fecerat. Vel fm q̄dam. Rusti/
ci cum ad forum veniebāt aīalia
sua ibi ligabāt. z ideo ibi p̄sepe cō/
structū erat. Et factū est dum ibi
erant. impleri sunt dies **Marię**
pariēdi. In ipsa media nocte do/
minice diei maria virgo peperit si/
lium suū dilectum dñm nostrū
iesum xpm z pannis eū inuoluit
z sup fenū in p̄sepio posuit. Nota
aut q ibi nulla obsterrix fuit. Nā
fm textū euāgelij **Maria** p se pu/
erum pānis inuoluit z reclinauit
eum in p̄sepio. Et rō est. nāz ipsa
puerū sine dolore peperit z cū ma/
xima leticia in p̄sepio posuit. Tū
dicit **Aug⁹** in fin. one. Precisum
est in ea illud elogiū infelicitatis
Eue de quo dicit. In tristitia pari/
es filios tuos. qz ista in leticia do/
mini pcuriuit. Ea em luxit ista
exultauit. Ex quibz patz q nō indi

guit cuiuscūqz seruicio. Ideo dicit
Diero. nlla ibi obsterrix fuit. nul/
la sedulitas mulierū. ipsa infante
pannis inuoluit. ipsa mat z ob/
sterrix fuit. **Scqz** q pastores erāt
in regione illa scz iuxta currim in/
ter berbleem z hierlm vbi **Jacob**
rediens de mesopotamia moza/
tus fuerat cū grege suo. vbi **Ra/
chel** mortua est scz sepulta. z dicitur tur/
ris gregis. de quo dicit **Mich. iij.**
Regnabit dñs sup eos in mon/
te syon z hoc nūc z vsqz in eternū
Et tu turris gregis nebulosa si/
lia syon vsqz ad te veniet. **Scz** pa/
stores erant vigilātes z custodiē/
tes vigilias noctis sup grege suū
Mos em erat gentilibz vt i vtro/
qz solsticio. i. (ymbgang der sun/
nen) scz estiuāli circa festum **Jo/
hannis** bapti. z hyemali circa nati/
uitatem dñi vigilias noctis custo/
dire solebāt ob venerationē solis
Et ecce angelus dñi stetit iuxta il/
los. et claritas dei circumfulsit il/
los. Et dixit illis angelus Nolite
timere. Ecce em euāgelizo vobis
gaudiū magnū qd erit omni po/
pulo. qz nat⁹ est vobis hodie sal/
uator mūdi qui est xps dñs in ci/
uitate **David** scz berbleem. Et b
erit vobis signū. Inueniet⁹ infan/
tem pannis inuolutū z positum
in p̄sepio. Et subito facta est cum
angelo multitudo militie celestis
exercit⁹ laudantiū deū z dicentiū
Gloria in excelsis deo z in terra p̄.
His audit⁹ z vñs pastores loqū/
tur ad inuicem. transcamus vsqz
berbleem z videamus hoc q bu

vs. Aug.
Cura. 146
not.

7

hystoria
o

qđ factum est. qđ fecit dominus et ostendit nobis. Et venerunt festinantes et innoverunt. Maria et ioseph et infantem positum in presepio. Videntes autem cognoverunt de verbo qđ dictum erat eis de puero. Et omnes qđ audierant illa de pastorebus admirati sunt. Pastores vero reuerſi sunt glorificantes et laudantes deum in omnibus que audierant et viderant sicut dictum est ad illos.

Secundo principaliter dico qđ natiuitas dñi ostendit nobis in hoc qđ est multis miraculis probata qđ ostendit tripliciter. Primo per ydolorum destructionem que tunc in ipsa hora natiuitas in pluribus locis ceciderunt. Unde legit in historia scholastica qđ Hieremias propheta in egyptum descendens post mortem godolie regis egyptijs signum dedit qđ eorum ydola caderent quoniam ego filium parerem. Quapropter sacerdotes imaginem virginis puerum in gremio baiulantes in secreto loco templi statuerunt et eam ibi adorauerunt. Sed a ptholomeo rege post hoc interrogati. quid hoc sibi vellet dicerent. Paternae traditionis est signum a sancto propheta acceptum maiores eorum. et sic in rebus futurum credebant. Et hoc etiam fuerat prophetatum Zach. xij. Et erit in die illa dicit dominus disperdam nomina ydolorum de terrarum non memorabunt ultra. Et pseudo prophetas et spiritum imundum auferam de terra et dicit pater eius et mater eius genuerunt eum. qđ factum est in natiuitate dñi. Unde dicit Innocentius

tertius qđ rome sunt par. xij. annis in quibus romani templum pacis pulcherrimum construxerunt. ibique statuatam Romuli posuerunt. Consilientes autem appolinem quod diu durare deberet risum est eis. donec virgo pareret. Hoc audientes dixerunt. ergo in eternum durabit. Impossibile enim putabant qđ virgo pareret. Unde in foribus templi hunc titulum sculpebant. Templum pacis eternum. Sed in ipsa nocte dum ego perierit funditus corruit. et ibi est in ecclesia sanguis Marie noue. Unde dicit Osee. x. Ipse confringeret simulas lachra eorum. qđ dicent. non est rex nobis. non enim timeamus dominum. Ecce quod predictum est qđ ipsi verum deum non adorabant sed ydola. Quod cognoscens propheta in spiritu sancto dicit. Omnes dii gentium demonia. Idem. Confundant omnes qđ adorant sculpsit et qui gloriantur in simulacris suis. Adorate eum omnes angeli. scilicet puerum natum. qđ d. ps. Nam ipse est verus deus et solus adorandus. Unde Isa. ix. Parvulus enim est natus nobis et filius datus est nobis et vocabitur nomen eius admirabilis consiliarius deus fortis. pater futurum seculi. princeps pacis. Unde exemplum huius habetur et testatur Eusebius et Innocentius tertius. qđ Octavianus imperator uniuerso orbe ditioni romane subiugato tantum senatui placuit ut ipsum pro deo colere vellent. Prudens autem imperator mortalem se intelligens nomen immortalitatis noluit usurpare. sed ad ipsoportunam instantiam eorum

De natiuitate domini

Sibillam aduocauit scire volēs
p eius oracula si aliqñ in mundo
maior eo nasceret. Cū gñ in die na
tiuitatē dñi scilicet sup hac re cō
uocasset z sibilla in camera ora
culis insisteret die media appa
ruit circulus aure⁹ circa solem, z
in medio circuli vgo pulcherri
ma puerū gestās i gremio. Tūc
sibilla cesari bñdixit. Cū at ad p̄di
ctam visionē cesar multū mirare
tur. audiuit vocē dicētē sibi. Nec
est ara celi. Dixitq; ei sibilla. Dic
puer maior te est. ideo ipm adora
Eadē autē camera dedicata est in
honore Marie sancte z vsq; ho
die dr ara celi. Intelligēs autē im
pator q; h puer maior eo eēt. de
de cetero vocari renuit. Un bene
dr in psal. Annūciauerūt celi iu
sticiam ei⁹ et viderūt oēs populi
gloriam ei⁹. Sequit. Qm tu domi
nus altissim⁹ sup oēm terram ni
mis exaltatus es sup oēs deos.

2 **¶** Secūdo ostendit p opa mi
raculorū que multipliciter in ipsa
nocte natiuitatis facta sūt. Nam
sibilla p̄betauit q; qñ erūper fōs
olei saluator mundi nasceret. Qd
totū factū est in natiuitate dñi.
Nā dicit Innocēti⁹ tertio z Ro
sius q; rome in ipsa nocte natiui
tatē dñi fons aq; i liquore olei dēo
uersus z vsq; in tyberim erūpēs
p̄fluit. et tota illa die largissime
emanauit. Itē in hac nocte sic dīc
Ezechiel⁹ in sua cōpilatione
vinee engadi que p̄ferunt balsa
mū floruerūt. p̄tulērūt fructum z
liquorem dederūt. Tercio osten

ditur p pacē denūciationē. Nam
in natiuitate xpi ira dei fuit seda
ta. z iō omnib; hominib; angelo
rū testimonio fuit annūciata. ve
dr. Lu. ij. q; facta ē cū angelo mul
titudo zc. Un legit in cronici⁹ q;
appropinquāte die natiuitatē dñi
Octauian⁹ impator p mundum
ius publicū fieri pcepit. et oia de
bita romāis dimisit z fuit pax vni
uersalis in dieb; illis. Iō tres re
ges eo facili⁹ poterant venire ad
xpm. Un dicit ps. Dñe in dieb;
eius iusticia et abundantia pacis.
Un dicit glosa Bede. q; rāta fuit
tranqllitas pacis in toto orbe tē
ad lram videret impletū qd pre
dixit Isa. ij. Constabunt gladios
suos in vomeres z lanceas suas
in falces. Nō leuabit gens z gen
tem gladiū. nec exercebunt vltra
ad plium. **¶** Tercio pncipali
dico q; natiuitas xpi est nob; ve
litter exhibita. q; est gaudiosa. Nō
dixit angelus. Euangelizo vobis
gaudiū magnū zc. Circa q; notā
dum q; natiuitas dñi nostri iesu
xpi fuit gaudiosa tripl. s. in celō
angelic⁹ spiritib; in mūdo cūctis
gentib; in limbo antrīs patrib;
Dico primo q; natiuitas xpi fuit
gaudiosa angelic⁹ spiritib; ppter
reparationē ruine eorū. Ipsi em scie
bant esse p̄betatū. Maie. li. Qd
labit dñs syon z solabit oēs rui
nas eius. Et ponit desertū ei⁹ qñ
delicias. z solitudinē ei⁹ quasi or
tū dñi. Gaudiū z leticia inueni
etur in ea ḡarumactio z vōr lau
dis. Syon interpretat. speculatio

et significat supnos spūs q̄ semp
speculant̄ diuinā essentia in qua
p̄sistit plenitudo toti⁹ gaudij. Isti
hodie indicibilē p̄solati s̄ q̄ dei
filius ver⁹ saluator et recuperator
celestis gaudij homo nar⁹ est. **Naz**
p̄ eum ruina celestis patrie refor/
mata est. Un ipse posuit desertus
celestis patrie q̄si delicias et soli/
tudinē eius quasi ortū dñi q̄n in
bñana natura redemit gen⁹ hu/
manū et oēs fideles ad eternā pa/
triam duxit vbi eternā lē cuz san/
ctis angelis letabunt. Und dicit
Isaie. Gaudij lēcia inuenit in
ea. qd̄ hodie sumpsit initiū cū ipe
natus est in mūdū. **Un legit̄** **2 u.**
q̄. q̄ facta est cū angelo multitudo
militie celestis exercit⁹. **Un** hec
exultatio bñ figurat nobis. **1. Re**
gum. 1. q̄ saule vincto in regē sup
isrl̄ descendit cune⁹. i. societas p
phetarū de excelso. et añ eos psalte
rium et cythara et cybia et lyra pro
phetabāt. **Moralit̄** p societate p
phetarū intelligit̄ multitudo cele
stis exercit⁹. **Un** pphete dicunt vi
dentes. et bñ significāt exercitum
angeloz. quia semp vident facies
dei patris teste saluatore **Mat.**
xxij. **Di** hodie cum magno gau/
dio et ḡfrazctione laudabāt deū
et descenderūt de excelso celestis
regni in ortu xp̄i qui hodie vnct⁹
est humana natura in regem isrl̄
Quare Pilatus scripsit titulum
Jesus nazaren⁹ rex iudeoz. **Qd̄**
bñ figurat nobis in saul. **Nā** saul
inr̄p̄rat petiit⁹ est. cum aliq̄ dīce
runt **Mitte** quē missurus es et

Ille hodie vincto in reges israhel. i.
q̄z hodie est nar⁹ in hūc mundus
tota celestis curia gaudet et ḡfraz
actione deū glorificat. **Un Bern.**
in qdam ser. de natiuitate dñi dī/
cit de gaudio angeloz p̄pter ho/
diernū festus. **Donuit** vox lēcie
in terra nra. vox exultatōis et salu/
tis in tabernaculis iustoz. **Audi**
tum est v̄bū bonū. verbū p̄solato
rium. fmo omni iocunditate ple/
nus. q̄z iēsus dei fili⁹ qui dī xp̄us
in berbleem nascit̄. **O** bñue v̄bū
et salubre. **O** natiuitas illibata.
mūdo honorabilis. hoīs amabi
lis. angel⁹ delectabilis. **1. 2. Se**
cundo dico q̄ natiuitas xp̄i fuit
gaudiosa in mūdo cūct⁹ gentib⁹
p̄pter nouā illustrationē. **Nā** qui
fuit inuisibilis fact⁹ est hodie vi/
sibilis illustrado cecitate generis
hūani. **Un** dixit angelus **Luc. ij.**
Ecce ego euāgelizo vobis gaudij
magnum. **Un Aug⁹ in ser.** de natiui
tate. **Tempalis** natiuitas filij dī
fm carnē añ secula p̄destinata ē.
in hoc seculo p̄sentata. a pphetis
p̄nūciata. ab angelis tripudata.
ab apl̄is p̄dicata. patrib⁹ p̄missa
nobis exhibita. s. p nouā illustra/
tionē. **Un** dñs dixit **Malach. iij.**
Oriet vobis timētib⁹ nomē meū
sol iusticie qd̄ factus est. **Un** dixit
xp̄s **Jo. xij.** **Ego** sum lux mundi
Ante aduentū em xp̄i fuit totus
mūdus inuolut⁹ cecitate ignorā
tie. quare destruit⁹ est omni gau/
dio. sed hodie orta est claritas fa/
piērie et lēcie et deleta est cecitas
ignorantie. **Qd̄** bñ figurat nobis.

Sermo

ix

in sermone paschali. **U**n hoc totus
pphetatū fuit **Isa. li.** Qui redem/
pti sunt a dño reuertent̃ z veniet
in syon laudates. z leticia sem. su
per ca. eoz. Gaudiū z exultatiōz
obtrinebūt z fugiet ab eis dolor z
gemit̃. In signū hui⁹ gaudiose li
berationis dixit xpus discipulis
suis **Job. xij.** Iterus aut̃ videbo
vos. s. post passionē. qua liberabo
totū gen⁹ hūanū. Sequit̃. z gau/
debit cor vrm et gaudiū vestrum
nemo tollet a vob. **U**n Leo papa
vt supra. Saluator n̄s hodie na/
tus est. gaudeam⁹ zc. Una est em̃
cōmunis rō leticie cunctis. qz dñs
n̄s destructor peccati z mortis sic
nullū a reatu liberū repit. ita libe
randis oib⁹ venit. g zc. **N**odie po
bis celoz rex d virgine nasci di/
gnat⁹ est vt hoiez p̄ditū ad regna
reuocaret gaudet exercit⁹ ange/
loz. qz salus eterna hūano gene/
ri apparuit. **N**odie nobis d celo
par vera descēdit. **N**odie p totuz
mundū mellisui facti s̄ celi. **N**o
die deus nat⁹ est hō. vt homo fie/
ret deus. **N**odie fact⁹ deus filius
hominis vt hō fieret fili⁹ dei. **N**o
die descēdit de celo vt homo ascē
deret ad celum. **N**odie xpus de⁹
factus ē mortalis vt homo fieret
imortalis. **N**odie xpus iesus fa/
ctus est paup vt homo fieret i re/
gno celoz diues. **N**odie xps de⁹
factus est seru⁹ vt homo fieret ce
li dñs. **N**ō nobis pcedat zc.

Descō Stephano. Sermo. ix.

Stephanus

plen⁹ spūs sancto intēdens

in celum vidit gloriā dei. **Act. viij.**
Notate charissimi dicit em̃ sc̄us
Ans. de eo in orōnib⁹ q̄ tāta cor/
dis mūdicia vixit adhuc in terris
posse ac tāta luce sc̄itac̄ resplen/
duit vt venerabil⁹ vult⁹ ei⁹ ange/
lica puritate fulgeret et p̄ p̄ns vt
suis b̄tis ocul⁹ i glia deū videret.
Uel sic dicit em̃ **Dyo.** q̄ creata rō
nal⁹ est sic speculū. **N**atura at̄ spe
culū ē q̄ sp̄s ē filis rei ad quā vertit̄
Si vertit̄ ad terrā sile ē terre. **S**i
vertit̄ ad celū sile ē celo. **S**ic spūal⁹
ata est sic speculū. **S**i vertit̄ ad fraz
silis est fr̄e inordinate frena dili/
gēdo. **S**i vertit̄ ad celestia silis erit
celestib⁹ ita q̄ nihil aliud cogitat
nec diligit nisi celestia. **S**ic sc̄us
Stephan⁹ totū cor suū vertit̄ ad
diligendū celestia. iō magna ne/
cessitate posuit̄ intēdēs in celū vi
dit gl̄iam dei. q̄re bñ d̄r. **S**tephan⁹
plen⁹. s. s. zc. **E**st notandū q̄
sc̄us **S**tephan⁹ fuit plen⁹ s. s. triplē
citer s̄m tres effect⁹ eius q̄s opat̄
in eo in quo est. **P**rio docet oēm
veritatē z facit rephēdere oēm in
iusticiā. **U**n dixit xps **Jo. xxi.** **U**n
venerit ille spūs veritatē docebit
vos oēm veritatē. z cū venerit ar
guet mūdū de pctō. **I**n cui⁹ figu/
ra d̄r **Act. ij.** q̄ apli repleti s̄ oēs
spūs sancto. z ceperūt loqui varijs
linguis pur spūsanct⁹ dabat clo
qui illis. s. loqui veritatē z rep̄
bendere iniusticiāz. **S**ic sanctus
Stephanus plenus spiritus san/
cto fecit. **N**am ipse docuit fidem
catholicā et rephēdit iniu/
sticiā. **U**nde legitur. **Actū. vi.**
q̄ **S**tephanus plenus gratia et

De sancto

Stephano

fortitudine faciebat prodigia et signa magna in populo. Et multum sapienter predicauit ex instinctu spiritus sancti. ita quod nullus poterat sibi resistere. Tunc sequitur quod surrexerit plures de synagoga disputantes cum eo et non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur per eum. Tunc dicit Christus Luca. xij. Ego dabo vobis os et sapientiam cui non poterunt resistere et contradicere omnes aduersarii vestri. Et ideo dicit Christus Matthei. x. Non enim vos estis qui loquimini sed spiritus pater. v. Tunc spiritus sanctus? ita sapienter fecit eos loqui quod nemo poterat eis contradicere. et confortauit eos quod neminem timebant sed audacter iniusticiam arguebant. Unde dicit Act. vi. quod ipse cum omni fiducia arguebat eos multiplex Ipse etiam Christus arguebat. ut legitur alibi principes uideorum tanquam infideles et homicidas Christi et successores eorum qui occiderunt iustos et prophetas sicut Zachariam filium Ioiade quem occiderunt in templo et altare. Et hec de causa. Erat enim in hierusalem vnus locus deputatus solui virginibus tempore officii vel diuini officii quem locum denegauerunt beate virginis Maria propterea quod dixerunt quod non peperisset virgo. Et quod Zacharias habebat increpabat asserens virginem mariam illam locum super omnes uirgines esse dignissimam quod ante partum in partu et post partum permansisset virgo. ideo fuit occisus a iudeis in templo et altare. Etiam plures alios ante illud tempus. Dicte. Amos. x. iniuste occiderunt propter quod sanctus Stephanus viriliter

eos arguit dicens. ut habet Act. viij. Dura ceruice et incircumcisi cordibus et auribus vos semper spiritum sanctum resististis. sicut et presbiteri vestri. Quoniam enim prophetarum non sunt persecuti presbiteri vestri. et occiderunt eos qui pronuntiabant de aduentu iusti. Quis vos nunc perditores et homicidas fuit? Et sic per quod ex instinctu spiritus sancti ita sapienter docuit veritatem et viriliter arguit iniusticiam. Unde dicit Bernardus in sermone penthecostes. Ad faciendum spiritus sanctus mouet memoriam docet intelligentiam et mouet voluntatem ad faciendum predicta. Unde Gregorius in sermone. Qui huius mundi posteritatem peritrie non plumeret nisi eos spiritus sancti fortitudo solidasset. Tunc ipse bene dicit Stephanus quasi strenue fano id est loquens. Nam ipse audacter predicauit veritatem et arguebat iniusticiam. Secundum spiritus sanctus inflammat cor illius in quo est ut deum summe diligat et propter amoris omnia mala etiam mortem sustineat. Tunc ad Romanos. v. Caritas dei diffusa est in cordibus nostris per inhabitantem spiritum sanctum qui datus est nobis. Ipsa enim caritas spiritus sancti facit propter Christum omnia aduersa viriliter sustinere. Tunc in signum huius dicit Act. v. quod postquam apostoli receperunt spiritum sanctum ibant gaudentes a conspectu gentium etc. Tunc dicit Paulus Act. xij. Ego enim non solum alligari sed etiam mori paratus sum pro nomine Iesu Christi. et Roma. viij. Quis potest nos separare a charitate Christi etc. Et rationem assignat aia de uocata. Iam. viij. di. Nam forte est

Sermo

it

mors dilectio. Terre hanc chari/
tatem spiritus sancti habuit san/
ctus Stephanus et fortitudine su/
stinendi. ideo dicitur Act. vi. Stepba
phanus plenus gratia et fortitudine.
Sed ista fortitudo non est corporalis
sed spiritualis et mentalis que ita per
per deum omnia suffert. Unde dicit ma
crobius. Fortitudo dicitur est animus
supra metum periculi agere. nihilque
nisi turpia timere fortiter tolera
re aduersa velut prospera. Hanc for
titudinem mentalem habuit sanctus
Stephanus. quia nihil aduersitatis
timebat nisi peccata vitia quibus
fortiter resistebat. et patienter tor
menta propter Christum tolerauit. Unde
canit ecclesia Impius super iustum ia
cruraz. id est. (vnrecht hofen gewalt.
fecerunt ut eius mortem traderet. Ac
ille gaudens suscepit lapides ut
mereret accipere coronam glorie. Unde
dicitur Ia. i. Bonus vir qui suffert ten
tationem etc. Qualiter autem sanctus Ste
phanus pro Christo passus est. legitur
Act. vi. et vii. Cum enim iudei viderent
quod non poterant eum vincere dis
putando propter spiritum sanctum qui lo
quebatur tunc submiserunt falsos tes
tes qui dicerent se audisse eum di
centem verba blasphemie in Moy
sen et in deum. Admouerunt itaque
plebem et seniores et scribas et cur
rentes rapuerunt eum et adduxerunt
eum in consilium et statuerunt fal
sos testes dicentes. Homo iste non
cessat loqui aduersus legem. audi
uimus enim eum dicentem. quoniam Iesus
nazarenus hic destruet locum istum.
et mirabitur traditiones quas tradi

dit nobis Moyses. Et incutentes
eum omnes qui sedebant in consilio vi
debant faciem eius tanquam faciem angeli.
Dixit autem princeps sacerdotum
Si hec ita se haberet. Qui ait. Vi
ri fratres et patres audite. et recitauit
plura ex veteri testamento. ut ha
beret Act. vii. per totum. Audientes
autem hec discubant in cordibus suis
et stridebant dentibus in eum. Cum autem
esset Stephanus plenus spiritu sancto
intendens in celum. quid dicit. Dicit iam
video seuitias iudeorum contra me
ut possim vincere. quod exaudiuit eum
ut promissum per psalmam diceret. Cum ipso
sum in tribulatione eripiam eum et
glorificabo eum. **Sermo** Unde in illa ho
ra fecit sibi deus quicquid quibus con
trauit eum ut vinceret. quod fuit multum
necessarium. quia primus martyr post
Christum. que etiam nobis sunt necessa
ria sciri. Nam dicit Augustinus. in ser.
Necessarium est nobis fratres charis
simi agnoscere quibus armis per
secutus. Stephanus seuitias iudeorum
potuit superare ut ita meruisset fe
liciter triumphare. Nam sicut miles
non potest vinci sed fortiter dimicet
quoniam habet grande exemplum scilicet quoniam
videt regem fortiter dimicantem
ante se. Aut quoniam habet grade specta
culum. quia scit totam ciuitatem ipsum
considerantem et expectantem. Aut quoniam
habet grande premitum si vicerit. Aut
quoniam habet grande auxilium. quia scit
pugilem fortissimum in sui adiuto
rium preparatum. Aut quoniam videt tutum
refugium ad quicumque vult potest
fugere. et si tutus est ille bonus fortiter
dimicet. et non potest vinci. Ista quicquid

De sancto Stephano

habuit Stephanus in suo certamine. ideo non potuit vinci sed viriliter dimicauit. **Un** de Act. vii. **Un** de eum Stephanus plenus spiritu sancto intendens in celum vidit gloriam dei et iesum stantem a dextris crucis dei et ait. **Acce** video celos apertos et filium hominis stantem a dextris crucis dei. **Ubi** ipse ostendit quod illa quoniam habuit. **Primo** enim habuit grande exemplum quoniam vidit regem Iesum christum qui ita fortiter dimicauit in suo certamine. scilicet passione. **Un** de. **Inten** dens in celum vidit iesum a dextris dei. propter quod fuit confortatus quod vinci non potuit sed fortiter dimicauit. **Un** de dicit gloria. ne deficeret homo lapidandus in terra. deus homo crucifixus apparet in gloria. **Un** de **Be** emplo dicit beatus petrus. **Pe** .ij. **A**barissimi christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius. **Secundo** habuit grande spectaculum quoniam vidit celos apertos et totam celestem curiam ipsum considerantem in suo certamine et expectantem. **Tertio** habuit grande premium quoniam vidit gloriam dei que est premium sanctorum. sicut ipse dicit **Be** .ij. **E**go pector tuus sum et merces tua magna nimis. **Un** de **Aug** .**T**ota merces electorum est visio beatorum. ideo fortiter dimicauit. **Un** de **Grego**. **C**onsideratio premium minuit vim flagelli. **Quarto** habuit gratiam auxilium. quod vidit iesum stantem et in sui adiutorium preparatum. **Id** est vidit eum stantem non sedentem. nam stare ut dicit glossa recte est pugnare. **Un** de dicit **Aug** . in ser. bodierno.

Hoc munimine regio septem nullo latens est ab aduersario superatus. **Un** de potuit dicere illud psalmi. Auxilium meum a domino qui fecit celum et terram. **Quinto** habuit grande et forte refugium ipsum celum. ideo dicit. **Ac** ce video celos apertos ad quod celus introiuit. **Un** de canit ecclesia. **Ste** phanus vidit celos apertos vidit et introiuit. beatus homo cui celi patebant. **I**ta sunt arma quibus Stephanus vincebat. **Un** de **Aug** . in sermo. bodierno. **M**iles de tabernaculo corporis exterioris triumphator migravit ad celos. **Sequitur** quod postquam Stephanus predicta dixisset. **Ex** clamantes voce magna perinuerunt aures suas et imperium fecerunt unanimiter in eo. **Et** eicientes eum extra civitatem lapidabant. **Et** testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis qui vocabatur Saulus et lapidauerunt Stephanum inuocantem et dicentem. **D**omine iesu accipe spiritum meum. **P**osuit autem genubus clamauit voce magna dicens. **D**omine iesu ne statuas illis hoc peccatum. et cum hoc dixisset obdormiuit in domino. **F**acta est autem lapidatio eo anno qui dominus ascendit in primum mense augusti tertia die intrate. **S**ancus vero Gamaliel et Nicodemus qui erant per christianis in omnibus presulibus iudeorum sepelierunt eum in agro ipsius Gamalielis et fecerunt planctum magnum super eum. **Et** facta est magna persecutio christianorum qui erant in iherusalem. quod occiso stephano uno de principalioribus quod apostoli elegerant per misterio dei iudei alios

christianos ceperunt graviter persequi
in tantum ut omnes christiani propter apostolos
qui erant fortiores ceteris pro tota per
vincia iudeorum sunt dispersi. sicut
dominus precepit. Si persecuti vos fue
rint in una civitate fugite in aliam
Et sic per quod sanctus stephanus ple
nus spiritu in hac charitate qua in
flamavit spiritum sanctum cor eius mor
tuus est pro christo et fortiter dimicavit
contra iudeos et vincebat. Unde conue
nienter potest dicere cum christo illud Jo.
xv. Maiorem charitatem nemo habet
re. Unde dicit Augustinus in sermone. Cha
ritas que precessit in rege ipsa sub
sequens effulsit in milite. Unde bene
figurat nobis in ruben de quo dicit
Salm. xlii. Ruben primogenitus me
us. principium doloris mei post in
donis maior in imperio. Ruben in
terpreta videtur deus et bene significat
sanctum stephanum qui in suis an
gustijs vidit filium dei in gloria patris
tunc dixit. Ecce video celos apertos
et. Sicut enim ruben habuit tria
privilegia preceteris. sic etiam sanctus
stephanus. **1.** Primo ruben ha
buit privilegium primogeniti. ideo dicit
Ruben primogenitus meus. Sic san
ctus stephanus habuit illud privile
gium quod inter christi electos primo ascen
sionem domini fuit primo in celo natus
Unde Augustinus in sermone. Fratres charissimi
hesternam die celebravimus episcopalem
regis nostri natalis. hodie celebramus
militis passionem triumphalem. Veri
christus est pro nobis panis involutus
hodie stephanus ab eo est scola imor
talitatis induit. Veri presepis an
gustia christum portavit infantem. ho

die immensas celi suscepit stepha
num triumphantes. Ideo bene nos
inuat a christo primogenitus meus.
Unde dicit stephanus perbomari
tyr. id est primus martyr. Et ideo
propter suum martyrium quo mor
tuus est mundo. natus est in celo.
Unde Augustinus in sermone. Natus
est christus in terris ut stephanus
nasceretur in celis. Ideo obiit san
ctorum non mors sed natus voca
tur. Unde dicit Act. vii. quod dixit.
Domine iesu christe suscipe spiritum
meum. hoc est quod intravit gloriam
dei et natus est in celo. Unde legi
tur de sancto Ambrosio. Requi. an
in sermone de sancto Ambrosio.
Unde Col. iij. Dormi enim estis
seculum mundo et vita vestra abscon
dita est cum christo in deo. seculum in
quo et cum quo vivitis eternali
ter in gloria. **Exemplum de san
cta Agnete.** Require in sermone
Agnetis. Unde hoc figurat nos
bis Apocal. xxi. quod Iohannes dixit
Ego iohannes vidi civitatem san
ctam hierusalem novam descende
tem de celo a deo paratam sicut
sponsam ornata viro suo et au
diuit vocem magnam de throno di
centem. Ecce tabernaculum dei cum
hominibus et habitabit cum eis sci
licet ipse deus. Et absterget om
nem lachrymam ab oculis eorum
et mors ultra non erit re. Hoc co
gnovit sapiens in spiritu sancto cum
dicit. Proverb. xiiij. Sperat ius
tus in morte sua. quasi diceret pro
pter predicta. unde Bernardus in epistola dicit
f. 2

De sancto

Stephano

Bona mors iusti p[ro]pter regem. melior p[ro]pter nouitate[m]. optima p[ro]pter securitate[m]. vñ Apoc. xiiij. Audiui vocem de celo dicente[m] mihi. scribe beati mortui q[ui] in domino moriunt[ur]. Ammodo iam dicit sp[iritu]s vt requi. a labo. suis. **R.** Sec[un]do Ruben habuit p[ri]uilegiu[m] q[uo]d fuit p[ri]ncipiu[m] doloris. ideo d[icitu]r Ruben p[ri]ncipiu[m] doloris mei. i. p[ri]m[us] q[ui] fuit filius xp[isto] in passiōe fm aliq[ui]s p[er]ditiones. Nam dicit glosa. xp[istu]s extra portaz parit. stephan[us] extra ciuitate[m] lapidat[ur]. Ideo d[icitu]r Aſcien tes cu[m] extra ciuitate[m] lapidabant. Abriſtus ait tanq[ua]m filius. Pater in man[us] tuas comēdo sp[iritu]m meū. Stephan[us] tanq[ua]m seru[us] dixit. Dñe ne statuas. i. reputes illis b[ea]t[itu]d[ine]m pec[cat]o[rum]. Vñ sicut p[ro]pter p[re]dicatione[m]. Petri fuerūt octo milia hominū p[er]uersi qui fuerūt infideles. vt habetur Act. ij. z. iij. Sic p[ro]pter of[fe]n[s]am stephani fuerūt etia[m] aliqui cōuersi. Vñ dicit Aug[ustinus] in s[er]mone Ipsa sancta charitas que erat in stephano desiderauit orando acquirere q[ui]s nequiu[n]t moriēdo cōuerrere. Nam ipse vt sup[er] dictum est cu[m] omni fiducia arguebat eos z libe[n]t[er] eos cōuertisset. q[ui] tñ i sua malicia p[er]durabāt ac eum lapidabant p[er] quib[us] tñ ipse non cessauit orare. Vñ Aug[ustinus] in s[er]mone. Per charitate[m] dei arguebat errātes vt cor rigerent. p[er] charitate[m] p[er] lapidantib[us] orabat ne punirent. Vñ p[ro]pter of[fe]n[s]am sancti stephani fm doctores scilicet. Paulus fuit conuersus. Ipse em[en] specialit[er] p[ro] eo do-

minum rogauit. Quis fuerat n[on] mis seuiēs z crudelis in lapidat[i]one ei[us]. Sed b[ea]t[us] ideo. Na[m] dicunt doctores q[uo]d q[ui]cunq[ue] in antiq[ui] le[gi]ge puto moſayca inueniebāt p[ro]p[ter] p[re] alijs subtilioris ingenij illi specialit[er] reſeruabāt vñ iudco no mine Gamaliel q[ui] illos i lege moſayca instrueret. Nodo stephan[us] z paul[us] fuerūt assignati huic gamalieli. q[uo]d fuerūt ingenioſi. et sic fuerūt facti socij in ſynagoga. Stephan[us] aut[em] multu[m] p[re]fecit in lege siue in fide catholica z a q[ui]cunq[ue] poterat informari solerter audiuit z retinuit. Paulus v[er]o in lege iudaica. Et iō stephan[us] fuit ex[er]osus a paulo. quap[ro]pter cu[m] stephan[us] lapidaret[ur] saulus. q[uo]d iuxta uenis erat nō h[ab]ens p[re]tatem. p[ro]p[ter] q[uo]d di sanctu[m] stephanu[m] omniu[m] lapidat[i]um vestes seruauit. vt sic mors sue causa fieret. S[ed] stephan[us] p[re]fatus sp[iritu]s ſancto g[ra]tia z charitate me mor societatis singularit[er] dñm p[ro] saulo exorauit z exaudie[re] est. Vñ Aug[ustinus] in s[er]mone. Saulu[m] crudelit[er] seuientem que[m] habuit in terra p[er] seculo[rum] in celo meruit h[ab]ere cōſortem. sequit[ur]. Adiu[n]ct[us] est ita q[uo]d saulus stephano z fact[us] est agnus ex lupo. Ecce nūc paulus cu[m] stephano regnat z exultat adiut[us] of[fe]n[s]ibus stephani. Ecce quō of[fe]n[s]io stephani fuit vtilis saulo q[uo]d sic p[ro]pter suā of[fe]n[s]ionem fuit p[er]uersus cum tñ fuit maxim[us] p[er]secutor christianor[um]. Vñ dicit Aug[ustinus]. Si stephan[us] non orasset hodie eccl[esi]a paulu[m] nō haberet. Et ideo mgr[ati]a li. ij. vñ. xxxij.

*Perkasi 100
50*

Ideo monemur orare p inimicis nostris nolentibus pie vivere vt deus operetur in eis velle. **3** **Ter** tio Ruben habuit privilegium primo geniti. i. duplicem substantiam. Ideo dicitur pater in donis maior i impio. Sic sanctus Stephanus habuit privilegium quod fuit primus inter omnes martyres celestibus donis ditatus. **Un** canit ecclesia. Quam saluator noster dignatus est p omnibus pati hanc mortem primum ille reddidit saluatori. id est triumphat in celis coronatus. **Un** bene dicitur Stephanus. i. coronatus. **Na** Stephanus grece dicitur latine corona quam meruit p passiones suas. **Un** **Aug** in sermone. Stephanus vt meruisset nominis sui coronam accipere. charitatem p armis habebat et p ipsam vbiq; vincebat. **Un** nota dumque triplici corona Stephanus in celo est coronatus. **Primo** habet coronam roseam in quantum fuit martyr. Hanc coronam promissit dominus. **Apoc** ii. dicens. Ego fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam vite. **Il** lam coronam recepit hodie sanctus Stephanus propter suum martyrium. **Un** **Aug** in ser. Veri rex noster trabea. i. vultu carnalis induitur de aula vteri vaginali egrediens. **Mo** die miles d tabernaculo corporis exiens ascendit ad celos sanguine coronatus. **Secundo** habet coronam gemmatam in quantum fuit purus et sanctus. **Un** dicitur de eo **Ans** i orationibus. Stephanus ad huc in terris posuit tanta luce sanctitatis replenduit. vt venerabilis vultus eius angelica dignitate fulgeret. **Un** dicitur. **Act** vi. Et inquiretes

eum omnes qui sedebant in consilio viderunt faciem eius tamquam faciem angelicam stantis inter illos. id est coronatus est corona gemmata. **Nam** sicut lapideus preciosus habet claritatem. sic Stephanus propter puram vitam habuit angelicum vultum. **Un** **ps**. Posuisti domine super caput eius coronam. **Ter** tio habet coronam auream in quantum fuit plenarius divini claritate que omnia operatur est in eo. nam sicut aurum est ductibile sic sanctus Stephanus fuit ductibilis in omnibus aduersitatibus et in nullo resistebat. **Un** **Aug** i. sermone. Charitas in Stephano superperavit seuitiam iudeorum. id est meruit possidere regnum celorum. **Un** **Ecc** i. xlv. Corona aurea super mitram eius expressa signo sanctitatis. gloria honoris et opus virtutis. **Quare** merito dicitur Stephanus. i. coronatus. **Ter** tio spiritus sanctus operatur miracula p illum in quo est. **Un** dicitur **Lu** vi. quod ipse promissit discipulis suis spiritum sanctum ad faciendum miracula dei. **Vos** inquit sedete in ciuitate donec induamini virtute ex alto. i. spiritus sancto. vnde tanta virtutem spiritus sanctus eis infudit quod poterant infirmos curare. mortuos suscitare. et plura alia. Ideo dixit Christus **Ioh** xii. Qui credit in me opera que ego facio et ipse faciet. **Ter** te si est sanctus Stephanus plenus spiritus sancto vt faceret miracula. **Un** dicitur **Act** vi. Stephanus autem plenus gratia et fortitudine faciebat signa et prodigia magna in populo. vnde primo sanabat infirmos. **Nam** **Aug** refert in libro de ciuitate dei. quendam matronam cuius

Legit

De sancto Stephano

diu infirmitatē grauissimā pate/
ret et multa adhiberet remedia quō
tū nō sanabat. tādē quēdā iudeus
psuluit quē ei annulū cū quodā la/
pide tribuit ut eū cū zona ad col/
lum cingeret ut exheredate illi lap/
dis sanitatē recipet. Cum autē h/
sibi nihil valere spiceret tunc ad
ecclesiam sancti stephani peruenit et p/
sua salute eū rogauit. tunc subito
annulus cū zona in terrā resiliit et
perfectā sanitatē recepit. Idem re/
fert Aug⁹. quod flores super altare san/
cti stephani ponebant et inde ab/
laci super infirmos ponebant et sta/
tim curabant. Ipsi etiā flores ut
refert Aug⁹. ut supra de altari sancti
stephani sumpti cuiusdā mulieris
cece sunt oculis impositi et illa tri/
nue lumen recepit. Refert et in eo/
dem libro quod cū vir quidam p^rmari⁹
ciuitatis noie marcialis infidelis
esset et nequaquā cōuertere vellet cum
tū plurimū egroraret. gener su⁹ fi/
delis ad ecclesiam sancti stephani ve/
nit et de floribus ipsius quod super altare
erāt accipiens ad caput foceri ipso/
floribus latens posuit. Super quos
cum ille obdormiisset. prius acie
diluculū clamauit ut ad ep^m mit/
teretur. Cū autē ep^s abisset sacer/
dos ad eum venit et ipm cum se/
credere diceret baptizauit. h⁹ quā
diu vixit sp^s in ore habuit verbum
Iesu accipe spiritū meū. cum tamē
hec verba vltima fuisse sancti ste/
phani nesciret. Idem refert Aug⁹.
quod erat quedā nobilis matrona
apud cesareā que habuit decē pu/
eros quorū septē mares et tres fe

mine fuisse perhibentur. Quadā
autē vice dum mater ab eis offen/
ditur ipsa pueris maledictionē
imprecat ira quod pueri tremorē mē/
brorū incurrerūt. qui suorum cini/
um oculos nō ferentes per totum
mundū vagari ceperunt. Quorū
duo frater et soror yponiā venerūt
et ecclesiam sancti stephani intra/
uerūt et ante altare sancti stepha/
ni se in os omib⁹ prostrauerūt et p^rse/
ctam sanitatē receperūt. quod ibi/
dem sancto ep^o aug. omnia p^oz/
dinez narrauerūt. Secūdo fecit
miracula quod mortuos resuscita/
uit. Cū refert aug⁹. quod cū quedā
mulier eēt mortua ihoies tunicā
illius in ecclesiam sancti stephani
portauerūt super altare posuerūt
et postea posuerūt super corpus de/
functē que prius sana surrexit.
Et dicit Aug⁹. beatū stephanū in
numeris miraculis claruisse et sex
mortuos suscitasse. Tercio facta
sunt per eum et propter eū diuersa mi/
racula. Nam angeli super eum can/
tauerūt. demones clamauerunt
mortui eū in reuerētia habuerūt.
Cū legūt quod Alexander senator cū
uxore hierlm adijt et sancto stepha/
no ibidem oratoriū construxit. et p^o
obitum suū se iuxta corp⁹ stepha/
ni sepeliri iussit. Evolutis igit⁹ se/
ptem annis Juliana uxor ei⁹ vo/
lens in patriam redire corp⁹ viri
sui voluit secum deferre et ignora/
bat quod eēt locus viri sui vel san/
cti stephani. et amplexata est cor/
pus sancti stephani. Sic dū cor/
pus viri sui putauit accipere co/
-

Sermo

L

fu corp⁹ sancti stephani accepit. Cum autē nauem cū corpe cōscen-
disset vt cōstantinopolim trans-
fretaret hymni angelici audiunt.
et demones clamabāt in aere. ser-
uus dei venit qui lapidatus est
ad impijs iudeis et suscitauerunt
tempestates q⁹ naute naufragiū
nimis timerēt stephano inuoca-
to continuo apparuit eis dicens.
Ago sum nolite timere. Sciatim
erāquillitas facta ē. Postmodū
vero cū de cōstantinopoli romam
duceret vt iuxta sanctū Lauren-
tium sepeliret vox angelica in ae-
re audita est dicens. O felix roma
que corpus laurētij hispani. et cor-
pus stephani hierosolimitani tā
gloriosa pignora vno claudis man-
soleo. Et cū volebāt eū in vna alia
ecclesia tumulare demon q⁹ p⁹ ad-
uentū sancti stephani de filia The-
odosij exiuit. sicut legit⁹ q⁹ demon
p⁹ filiam theodosij clamauit dicēs
Nisi stephanus romā venerit nō
eribo. et sic adueniēte stephano ex-
iuit. Vñ cum in alia ecclesia vellēt
eum sepelire clamauit demon di-
cens. Frustra laborat⁹ q⁹ nō h⁹ sed
apud frēm suū laurētij sedē ele-
git. Et cum sepulchrū scī lauren-
tij fuit apertū mor. Laurentij in
lacus se vertit et mediū sepulchrū
scō stephano reliquit. Et sic pat⁹
ergo etc.

De sancto Iohanne.

Sermo. x

Ic ē disci-
pulus quē diligebat ie-

sus Jo. xl. Notate charissimi. di-
cit Aristo. q⁹ amicitia est beniuo-
lencia mutuo. Cum igit⁹ scūs Jo-
hannes xpm intime dilexit. id eū
iesus econtra dilexit. quare hū d⁹
Dic est discipulus etc. Vel sic dic⁹
Isidorus de sūmo bono lib. iij. ca.
xxvij. q⁹ amicitia ē aio⁹ societas
Cum igit⁹ iohānes in vera chari-
tate animi fuit xpo cōiunctus et
xpus sibi in amicabile familiari-
tate. ideo hū d⁹ Dic est discipulus.
In quib⁹ v⁹bis duo norant. Pri-
mū est singular⁹ familiaritas san-
cti iohānis cū xpm cū d⁹ Dic
est discipulus. Secundū est diui-
nalis amicabilitas cū pcluditur
quēdā i. iesus. **N** Dico p⁹mo q⁹
norat singularis familiaritas io-
hannis ad xpm. qd ostendit tri-
pliciter. Primo ex p⁹sanguinitate
secūdo ex puritate. tertio ex since-
ra charitate. Dico p⁹mo q⁹ singu-
lar⁹ familiaritas iohānis ad xpm
ostendit ex p⁹sanguinitate. Solēt
cōsanguinei inter se naturaliter
habere mutuā familiaritatem q⁹
naturalis inclinatio iducit ad hoc.
Sic scūs iohānes merito habuit
familiaritatē ad xpm ppter p⁹san-
guinitatē. Nam d⁹ q⁹ fuit p⁹paga-
tus de inclita radice vesse sic xps
ex pte scē Anne ex q⁹ p⁹cellerēt tres
preciosissimi rami. q⁹ ipsa genuit
tres marias. Anna em hūit tres
viros. Req. in nati. marie. Vñ de
scā Anna hū d⁹ illō **M**at. viij. **O**is
arbor bōa fruct⁹ bonos fac q⁹ isti
fuerūt scī et p⁹sanguinei xpi. vñ dice-
re pnt illō **Act. xvij.** sic ap⁹ls dixit.

De sancto

Ipsi em̄ genus sum⁹. Et iō scūs iohes. p̄t istā p̄sanguinitatē cin⁹ adbelit x̄pō q̄ ceteri apli. z fuit ei familiar⁹. Petrus em̄ z andreas fuerūt in etate maiorē q̄ iohānes qñ vocati fuerūt a x̄pō. Sz iohānes in etate florida reliquit mundum z sequebat x̄pm. etiā in aduersitatib⁹. Un̄ dicit Mar. xiiij. q̄ tpe passionis discipuli relinqueres eū oēs fugerūt. Adolecēs autē qdam sequebat cum. Ecce quō in etate florida in qua difficillimū ē relinquere mūdū eo q̄ tñc maxie videntur passiones. Unde Aen. ij. Bonū erit viro cū portauerit iugum ab adolescētia sua. Un̄ iohānes bñ pōt dicere ad x̄pm illud. Re. xiiij. qd̄ dixit adolescēs ad iohānam. Fac oīa que placent aīo tuo. Perge quo cupis z ero tecū vbicūq; volueris. Un̄ dicit Mar. iij. q̄ Iesus ambulās iuxta mare galilee vidit duos frēs iacobū zebedei z iohē frēm eius in navi cū zebedeo patre eorū z vocauit eos. Illi autē statim relicti retib⁹ z p̄se secuti sunt eum. ¶ **¶** Secūdo dico q̄ singular⁹ familiaritas iohannis ad x̄pm oñdit ex puritate. Nam ipsa puritas z v̄ginitas est multū familiar⁹ x̄pō. vñ dicit Apo. xiiij. Virgines em̄ sunt z sequunt agnū quocūq; ierit. Et rōnez assignat Bern. dicēs. Diuina sapiā ē candor luc⁹. etne. z candida oportet esse aīam in qua sedem elegerit. Ecce hāc puritatē habuit sanctus iohes. nam purus v̄go fuit. Un̄ dicit Greg. q̄ special⁹ proga-

Johanne

tiua. (eyn besunder vor gab) castitatis fecerat eū dignū q̄ ipse virgo elect⁹ est a x̄pō z virgo in eūz pmanit. Et est notandū q̄ in veteri tel. fuerūt tres cōmendati p̄pter virginitatē z puritatē. Primus fuit Abel quē occidit Cayn frater su⁹. Istius v̄ginitas cōmendat q̄ in etate florida obseruata. et cū esset iuuenis in p̄ncipio mūdi. Secūdus fuit. hieremias fuit in v̄tero sanctificat⁹ z postea a corruptione fuit. Et isti v̄ginitas cōmendat. q̄ diuinitus ordinata. dicēte ei dñs **Diere. xij.** Nō accipies vxorē z nō erūt tibi fili⁹ z filie. **Tertius** fuit daniel q̄ fuit ab infantia p̄tinctissim⁹. Et isti virginitas fuit cōmendata. q̄ fuit diuinitus reuelationib⁹ munica. eo q̄ ei datum fuerat intelligere oīa genēra visionū. Itē trib⁹ modis fuit cōmendata v̄ginitas sancti iohannis. Nam p̄mo cōmendat q̄ i etate florida obseruata est. Secūdo cōmendat. q̄ sic hieremias a deo fuit a corruptione seruatus. ita iohānes. Nam quis fuerat in matrimonio desponsatus. z cui⁹ nuptie credunt fuisse in q̄b⁹ dñs aquā in vinū mutauit. z sponsas ibi fuisse mariā magdalēnā. Itē x̄ps de q̄ nunq̄ alibi legit in fuisse nuptiis vocauit eū a nuptiis z nō p̄misit eū in nuptiis pmanere. z sic maria fuit quēra qñ sponsus fuit. ubi ablat⁹. Un̄ **Diero.** sup iohē in plogo dicit q̄ postq̄ iohannes a x̄pō fuit vocatus z i m̄mōnio desponsat⁹. tñ de illis nuptiis a

Sermo

x

xpo sine corruptione fuit tract⁹.
3 Tercio commendat. nam sicut & gi-
nitas danielis commendat ex eo
q̄ fuit ab infantia p̄tinentissimus
& diuinis reuelatiōibz munita cū
dātū ei erat intelligere oīa gene-
ra visionum. ita & ginitas sancti
iobānis ab infantia fuit abundan-
ter diuinis reuelatiōibz munita.
cum de⁹ sibi multa reuelauit. vt
p̄t̄ in Apo^c. Et ideo iohes p̄pter
& ginitatē suā fuit xpo multū fa-
miliaris. **Uñ** in signū hui⁹ fami-
liarit̄ p̄t̄ virginitatē cōmēda-
uit xpus scō iobāni suā dilectissi-
mam matrē que ē exemplar toti⁹
& ginitatis. & nō tanq̄ alieno nec
tanq̄ cognato nec seruo. s̄ tanq̄
filio adoptiuo. **P**xpus nanq̄
in hac vita q̄nq̄ possedit. s. corp⁹.
aiam. modicā t̄palem subam. ec-
clesiam & suā dilectā matrē. Cor-
pus cōmēdauit nicodemō. aīaz
patri dicēs. **P**ater in man⁹ tuas
cōmēdo spūm meū. **T**palem sub-
stantiā inde. ideo d̄r q̄ iudas por-
tauit loculū. **E**cclīaz petro dicēs.
Pasce oues meas. **M**atrē & o di-
lectam iobāni. **Uñ** d̄r Jo. xix. q̄ cū
vidisset iesus matrēz discipulum
stantē iuxta crucē dixit m̄i. **M**u-
lier ecce fili⁹ tu⁹. **Iñ** h̄ fm docto-
res cōmēdauit sibi matrē. nam
& ginitis solaciū fuit diminutū. **L**e-
git q̄ romani orbat⁹ litteris inue-
nerit adoptiōē liberorū eis i so-
latium. ita xps in solaciū matris
sue amittent⁹ filiū suū naturalem
in cruc⁹ morte dedit ei filiū hunc
adoptiuū. **I**deo deinde dicit disci-

pulo. **E**cce m̄r tuus sibi loco sui in-
stituit sanctū iohes vt custodiret
matrē. ideo d̄r q̄ ex illa hora acce-
pit eam discipulus in sua. s. cu⁹. o-
dia. vñ canit ecclīa. **V**irgo elect⁹
est a dño ac in ceteros mag⁹ di-
lectus cui xps in cruce matrē vir-
gini cōmēdauit. **Q**uarto di-
co q̄ singular⁹ familiaritas osten-
dit ex sincera charitate. **I**pse enīz
xpm plus ceter⁹ diligebat. q̄ ince-
pit in cruce tenera. s. in adolescen-
tia que est p̄nīor ad ardentē amo-
rem. **Uñ** p̄pter sincerā charitatēz
hortat⁹ oēs ad diligendū deū. **Uñ**
dicit. j. Jo. iij. **N**os ḡ diligamus
deū. qm̄ de⁹ por dilexit nos. **L**er-
te hanc familiarē charitatem ad
xpm hūit iohes. qd̄ ostēdit tripli-
ci signo. **P**rimū signū fuit frequē
locutio. **N**am fm testimoniū xpi
Au. vi. & Math. xij. **E**x abundan-
tia cordis os loquit⁹. hinc ē q̄ san-
ctus iohes maxime loquebat⁹ de
dilectione xpi. vt p̄t̄ in suis cano-
nicis & euāgelijis. q̄ oēs suas ad-
monitiones et p̄cepta p̄cludit de
dilectione dei. **Uñ** legit in eius le-
genda & scūs **P**iero. **r**estat q̄ cum
scūs iobānes vsq̄ ad senectutēz
ephe⁹ moraret⁹ & vir in⁹ man⁹ di-
scipuloz ad ecclīam deferret nec
iam plura verba dicere posset. ad
quēlibet passum dixit hec verba.
Filioli diligite alterutrū. **T**andē
frēs q̄ cum eo erāt admirantes q̄
semp eadē repeteret. **Uñ** dixerūt
ei. **Q**uid est p̄ q̄ rotiens eadē lo-
queris & multiplicas. **R**ba de di-
lectiōe dei. **R**ndit. **I**dcirco roties

De sancto

Johanne

2
repliko. qz si solam dilectionē ha/
buerim⁹ sufficit. *Ecce qz familia/
ris fuit. Un̄ dicit. j. Jo. iij. Deus
charitas est z q̄ manet zc. Scdm
signū est gravis offensio. Nā q̄to
quis aliū plus diligit. tanto am/
plus offendit ex ei⁹ iniuria. Un̄
dicit *Tullius in li. de amicitijs q̄*
amicitia est in rebo honestis idem
velle z idēz nolle cū amico. Certe
sic fecit sc̄tus iohānes. qz ipse non
poterat sustinere iniuriātes xp̄o.
Un̄ legit in hystoria ecclesiastica q̄
cū iohānes apud ephesus balnea
*grā lauandi intrasset. z ibidē che/
rincuz hereticū vidisset. inde pri/
nus exiit di. Fugiamus hinc ne*
spelunce sup nos cadāt in qbo la
uat cherine⁹ veritatē inimic⁹ zc.
Un̄ etiā Lu. ix. dixit cū fratre suo
z samaritanos q̄ recusabāt xp̄m
recipere. vis dicim⁹ vt descendat
ignis de celo z deuoret eos sicut
belyas fecit. Req. in ser. de sancta
*Katherina quasi in fi. Tertiū si/
gnū est firma adhesio. Nā dr̄ Pro*
uerb. xviij. Qui tpe diligit q̄ amic⁹ ē
q. d. Insepabilis adheret illi qd̄ di
ligit. Certe b̄ fecit sc̄tus iohānes.
*Nāz eū nemo poterat a xp̄i chari/
tate auertere. Un̄ legit q̄ p⁹ pen/
tbecosten diuisis aplis iohes ē in*
*asiam pfectus vbi xp̄m suū dile/
ctum pdicauit ac multas ecclesias*
ibi fabricauit. Domician⁹ ḡ impa
tor q̄ sequebat xp̄ianos intelligē
ei⁹ samā volens eū a xp̄i dilectio
ne auertere vt sic ab ei⁹ pdicatiōe
cessaret p̄bendit eū. Iohes vero
*rūdit. Obedire oportet mag⁹ deo q̄**

boibz. Ideo nec xp̄m dñm meū
negabo. nec a pdicatiōe nois ei⁹
quiescā donec p̄sumē cursum mi
nistrij mei qd̄ suscepi. ad cur⁹ res
sponsionē mor⁹ p̄consul iussit eū
velut rebellē cesari in doliū seruē
tis olei mitti z mergi añ porā la/
cinam. Ille autē illeus exiuit qz di
lectio quā ad xp̄m habuit ignem
olei in eo extinxit. *Vidēs autē im/
pator q̄ nec sic a pdicatiōe cessa*
ret. nec euz a xp̄o auertere posset
tūc p̄cepit eū in exiliū duci i insu
lam que dr̄ patmos. in q̄ insula
apocalipsiz quā ei dñs reuelauit
manu sua p̄scripsit. Domicianus
autē eodē anno q̄ iussit sanctū io
bannē exulari ppter nimia crude
litatē suā a senatu romano inter
fectus est. Et que deo cura fuit de
aplo suo ex tot⁹ senatus cōsultu
diffinitū est b̄ vt qd̄d domician⁹
fieri voluit cessaret. Vnc factū ē
q̄ sc̄us iohānes q̄ volūrate domi
ciani cū iniuria fuerat deportat⁹ in
insulā cū honore ephesū remearet
Occurrit autē illi oīs pplus viro
rum z mulierū exultātes z dicen
tes. Bñdicit⁹ q̄ venit in noie dñi.
Auz autē ingrederet ciuitatē dru
sianā que semp eū secuta fuerat.
z aduentū ei⁹ multū desiderauit
efferebat mortuā. Tūc sc̄us iohā
nes vidit flentes penes z paupe
res z viduas simul euz orphanis
clamātes z dicētes. Sancte iohā
nes ap̄le dei ecce drusia nā efferi
mus mortuā que semp tuis mo
nitis obepans nos oēs alebat ser
uiens deo in castitate z būilitate

Sermo

x

z quidie desiderauit redire tuum
dicēs. Si videam aplm dei ante
q̄ moriar. Ecce venisti z te videre
nō potuit. Tūc iussit feretrū de
poni z corā omnibz resolui corp⁹
eius di. Dñs me⁹ iesus xps susci
tet te drusiana. surget pedibz tuis
reuertere in domū tuā z ppara mi
bi refectionē. Statimq; illa sur
rexit z cepit ire sollicita de iussio
ne apli. ita vt videret ipsi drusia
ne quasi nō de morte sz de somno
eaz suscitasset. fact⁹ ē autē clamor
ppli p tres horas dicent. Un est
de⁹ quē p̄dicat iohes vere vn⁹ est
dñs iesus xpus. Et sic parz firma
adhesio sci. io. ad xpm. q̄re bñ fuit
sibi familiaris. Nā dicit aplus. j.
Aoz. vi. Qui adheret dño vnus
spūs est cū eo. Ecce q̄ familiaris
fuit. Un in signū hui⁹ dixit xpus
discipul⁹ suis Jo. xij. In b cogno
scant oēs qz discipuli mei est⁹ si di
lectionē habuerit ad inuicē. Un
Aug⁹. Dilectio est certuz signū q̄
discernunt filij dei a filijs diaboli
Un ad Ro. viij. Quis pōt nos se
pa. a cha. dei zc. R. Secūdo p̄n
cipalit⁹ dico q̄ in h̄bis p̄missis no
tat diuina amicitia xpi ad
iohem cū d̄r. quē diligebat iesus.
Aīca qd notanduz q̄ quīs dñs
diligat oēs cū diligētēs. sicut dicit
Prover. vij. Ego diligētēs me di
ligo. tñ sp̄ali amore dilexit iohā
nem sup alios z maiora signa di
lectionis z familiaritatis ostēdit ei
Et idō d̄r dñi grā. q̄si dño ḡfusus
Un adducat figura de Gen. xlij
vbi d̄r q̄ iacob hūit. xij. filios int.
quos minor iuenebat beniamin

et d̄ illo scriptura dicit q̄ p̄r tenerrit
me dilexit eū. Per iacob intelligi
tur xpus. id iacob interpretat sup
plantator z significat xpm q̄ sup
plantauit diabolu generis hūani
inimicu. Per filios iacob intelli
gunt. xij. apli int quos iohes fuit
iunior q̄ intelligit p beniamin q̄
fuit iunior int filios iacobz mag
dilect⁹. Un sicut beniamin vocat⁹
fili⁹ x̄tur. ita iohānes fuit plen⁹
fratribz. q̄re eū xps tenerrime di
lexit. Un in sacro euāgelio q̄ n̄q̄l
appellat discipul⁹ quē d̄it. iesus.
in q̄ ostendit q̄ xps sibi q̄nq; fecit
p alijs que sunt signa diuine dile
ctionis. Un p̄mo noiā in sacro
euangelio discipul⁹ quē diligebat
iesus in cena dñi. qñ diuina eucha
ristia fuit instituta. Un dicit Jo.
xij. Erat recubēs vn⁹ ex discip. ei⁹
in sinu iesu dis. quē d̄it. iesus. in q̄
ostendit q̄ sibi secreta reuelauit.
Secūdo i die pasceves qñ xps pen
debat in cruce. Un d̄r Jo. xix. Cū
vidisset ihs matrē z dis. statē quē
diligebat. In q̄ ostēdit q̄ sibi ex sin
gulari dilectione cōmisit matrem.
z curā peccatoz. p̄r quos pende
bat in cruce. Tercio in die resur
rectōis. vñ d̄r Jo. xx. Maria mag
venit ad petru z aliū discip. quem
amabat iesus. In q̄ ostēdit q̄ sibi
ex singulari dilectōe cōmisit p̄dicare
statū m̄di. s. ei⁹ salutarē z etne gl̄ie
felicitatē. Quarto p̄r resurrectionē
nem qñ manifestauit se discipul⁹.
Un d̄r Jo. xx. q̄ stante iesu in litto
re z discipulis stantibz in mari ce
teris ipsum nō cognoscentibz. di
xit discipul⁹ ille quē d̄it. ie. petro.

De sancto

Dñs est. in quo oñdit q̄ sibi ex singulari dilectiōe fecit eū pbare miraculis fidē. **Q**uō in salutari vocatiōe. **U**n̄ legit **Jo. xj. q̄** xp̄us dixit ad **Petrū. seque me.** **C**ouer sus pe. vidit discipulū quē dili. i.e. sequēte. **I**n q̄ oñdit q̄ ex singulari dilectiōe xp̄s p se habuit curam de eo. **U**n̄ dic̄ **Grego. q̄** privilegio amoris p̄ceter a dño meruit honorari z vocari discipulū quē dili. **I**esus. **D**ica p̄mo q̄ san. **Jo. ex** singulari dilectiōe q̄ xp̄s eū dilexit noiat̄ est dis. quē dili. i.e. et b̄ in cena dñi cū d̄r **Jo. xij. Erat** recubē. **U**n̄ in q̄ oñdit q̄ sibi secreta reuelavit q̄ nō nisi intimo amico se reuelanda. **U**n̄ nō tñ sibi reuelavit secreta in mūdo verūctiā in celo. **U**n̄ bñ d̄r **Jo. qd̄** interpretat̄ in q̄ ē gr̄a d̄uinor̄ secretor̄. **S**i p̄mo em̄ reuelavit sibi secreta in mūdo qd̄ oñdit in tribu. **P**̄mo in ostēsiōe dñice trāsfīguratōis. **S**ic em̄ p̄ncipes solēt nō nisi pauc̄ z maxime familiarib̄ facta occultissim̄ reuelare. **S**ic xp̄s i dñica trāsfīguratōe nō admisit nisi tres discipulos. quoz̄ vn̄ fuit **Iohes** vt habet **Mat. xvj. q̄** iesus assūpsit petrū iacobū z iohēz z dunt illos in montē excelsū seorsuz̄ z trāsfīgurat̄ est añ eos z resp̄l̄d̄uit facies ei⁹ sicut sol. vestimēta ei⁹ facta sunt alba sic̄ n̄r. **E**t ecce apparuit illis moyses z helyas cū eo loquētes. necnō z vocē de celo audierūt dicentē. **H**ic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ n̄b̄ complacui. ip̄m audite. **Q**d̄ fuit ita magnū secretū sicut d̄

Iohanne

xp̄o vn̄q̄ dictū v̄l factū fuit ita q̄ esset fili⁹ dei. qd̄ fuit signū magne dilectiōis. **U**n̄ dicit **Jo. xv. Iaz** nō dico vos suos s̄z amicos. quēcūq̄ audiuī a p̄re meo nota feci vobis. **S**c̄do in p̄ditiōis insinuatōe. **A**ū em̄ xp̄us cenauit cū discipul̄ suis dixit q̄ vn̄ ex eis eet̄ eū traditurus. **A**ūc libent̄ sciuisent qd̄ fuisset dicētes. **N**ūq̄d ego suz̄ dñe. **I**pse v̄o noluit eis dicere s̄z occulte iohāni dixit. **U**n̄ d̄r **Job. xij. q̄** ipse sup̄ pecc̄ dñi i cena recubuit z **Petr⁹** annuit sibi vt̄ interrogaret xp̄m qd̄ esset eū traditurus. **T**unc iohes dixit. **D**ñe qd̄ est q̄ te tradet tūc iesus submissa voce p̄ditiōis signū insinuauit. **C**ui ipse int̄m. ctuz̄ panē porrigeret ille esset zc̄. **T**ertio in passiōis imminētis p̄t̄statiōe. **S**icut em̄ p̄ncipes in cōmuni sūt dissimulātes z suas angustias solēt tñ maxime ei⁹ familiarib̄ explicare ne tot⁹ populus diffidat. **S**ic xp̄s qñ imminētē passiōe cepit p̄t̄stari z mest⁹ esse. z ne forte ceteri scandalizent̄ dum viderēt eū timere mortē recepit se cuz̄ maxime familiares. **U**n̄ dicit **Mat. xxvj. q̄** facta cena iuit cum discipulis suis in ortū z dum intrasset ortū dixit eis. **S**edete h̄ donec vadaz̄ illuc z orem. **E**t assum̄ pro petro iacobo z iohanne dixit eis. **A**rist⁹ est anima mea vsq̄ ad mortem. **S**ustinete hic z vigilare mecum. **S**c̄do reuelavit sibi secreta celestia qñ ipse sup̄ pectus dñi in cena recubuit. **U**n̄ dicit **Grego. Quando** in pectore

Sermo

x

Iesu xpi recubuit sancta euangelij
de ipso sacro fonte dñici pectoris
portauit. Un fin doctores xpus
ei sopore immisit dum sup pect^o
eius recubuit. Nam qñ aia est ab
tracta ab exterioribz sensibz. tñc
ad celestia est meli^o disposita. Un
dicit Aug^o. in li. de spū z anima.
qñ aia debet calcare bona extero
ra. z ab interioribz ascēdere ad su
periora vbi inuenit summū bonū
vñ **Ma. ix.** Videbis z afflues z mi
rabit^o z dilatabit^o cor tuū. Sic san
ctus iohes fuit abstractus ab illo
fonte ab exterioribz ad interiora.
vbi ascendit z venit ad celestia se
creta. Un legit^o **Job. xxxij.** p som
nuz i visione nocturna qñ irruit
sopor sup hoies z dormiūt. tunc
instruit eos. Un in ista dormitio
ne aperuit iohi oculos mentales
vt posset videre spūalia. sicut etiā
dñi aperuisse oculos pueri mistri
belisei vt videret angelos. vt ha
beretur. **iii. Re. vi.** Cūqz beliseus
orasset ait. Dñe aperi oculos pue
ribz vt videat scz secreta. z ape
ruit dñs oculos pueri z vidit. Et
ecce mōs plen^o equoz z currū
igneoz in circuitu belisei. sic serō
iobāni fuerūt secreta celestia re
uelata. vt cerneret z alios p^o mo
dum doceret. Un Aug^o. in omel.
De fonte dñici pectoris solus bi
bit. sed ipse dñs euāgelij omnibz
bibendū diffudit. cū ipse iohes di
cit. **i. Jo. i.** qd fuit ab initio z qd vi
dimus z audiui^o et p^ospeximus
oculis nris de verbo vice vob an
nūciamus vitam eternā que erat

apud patrem z aperuit nobis. et
annūciam^o vobis vt z vos socie
tatem habeat^o nobiscū cum p^ore z
filio ei^o iesu xpo. Un ppter ista ce
lestia secreta que sic in altissimis
videbat assimila^o aquile volā
ti. sicut **Ezech. j.** in spū vidit cū dñc
Ezech. j. Facies aquile desup ipso
rum q^otuor. Ipse eñ vidit in spū
ritu q^otuor aīalia que eleuabant^o
a terra. z similitudo vult^o quattuor
aīalium fuit facies hoīs. facies le
onis. facies bouis. z facies aq^oi
le desup. Mōdo p faciez hoīs de
signat sanct^o **Mattheus** q descri
bit humanitatē christi. Per faciē
leonis designat **Marcus** q de
scribit regnum xpi. Per faciē bo
uis designat **Lucas** qui describit
sacerdotiū xpi. Per faciem vero
aquile desup ipsoz quattuor de
signat **Johes** qui describit diu
nitatem xpi. cum incipit euange
lium suū di. In pncipio erat ver
bum zc. Un dicit **Chrys.** q sicut
facies aquile sup faciem hoīs leo
nis z vituli ab ezechiele extollit.
Sic scīs iohes euāge. omni ho
mini excepta maria in merito et
p^omio dignior compa^o. Un ipse ē
bñ illa aquila de qua **Ezech. xxiij.**
Aquila grandis magnaz alaruz
venit ad libanum z tulit medullā
cedri. In qua auctoritate sanct^o
Johes cōmendat^o tripl^or z cōpa
rat aquile ppter ei^o p^oditiones q^os
aquila habet que etiā iobānes ha
buit. Un p^omo aquila hz exē
plaritatez suo volatu. nam docet
suos pullos euolare. quare dicit^o

De sancto

Johanne

Deus. cccij. Sicut aquila puocans ad volandū pullos suos et super eos volitans. sic san. **Jo.** suo volatu exemplo et doctrina puocauit fideles ad volatum premlarōis semp faciens mentionē de sublimibus et de veritate fidei sine q̄ nulus pōt saluari. teste **Arbanasio** dicēte. Quicūq; vult salu⁹ esse añ oīa opus est vt te. ca. fi. 22. Certe hūc volatū fidei ostendit et docuit **iobānes. j. Jo. y.** cum dicit. **Tres** sunt q̄ testimoniū dant i celo. pater et filius et spūs sanctus. et hi tres vnū sunt. **Vic** nota si placet quō fides catholicā p̄dicauit. iō p̄cipat cū omnib; p̄dicantib; et dicentib; veritatē. **Dicit** em̄ ap̄lus **Ephe. iij.** q̄ cū xp̄us ascēdit in celū ipse dedit q̄sdam ap̄los. q̄sdam p̄phetas alios euāgelistas. alios ac doctores ad p̄sumptionē scōz in op⁹ mīsterij. donec occurrām⁹ oēs in vnitatē fidei. **Un** ap̄lus ondit q̄ tuos ordines p̄ncipales q̄s xp̄us dimisit in ecclīa. **Prim⁹** ordo est ap̄loz. ideo dīc dedit q̄sdā ap̄los qui articulos et veritatē fidei cōposuerūt. **Secūdus** est p̄phetarū qui veritatē fidei p̄dixerūt. iō dicit q̄sdam p̄phetas. **Tert⁹** ē euāgelistaz qui vitā xp̄i p̄scripserūt. ideo dīc alios euāgelistas. **Quartus** est doctoz q̄ veritatē fidei annūciauerūt. iō dicit alios doctores. **Isti** ordines ac gradus diuine dignitatē oēs p̄currūt i sancto **Johanne.** **Primo** em̄ fuit ap̄lus. Nam veritatē in secūdo articulo fidei cōposuit que est de secūda p

sona in diuinis. s. de filio dei cum dicit. **Et** in isum xp̄m filius eius do. no. **Secūdo** fuit p̄beta. nam veritatē fidei p̄dixit. vt p̄z in **Ap̄o.** quē libz cōposuit in insula que ēz patmos. In qua insula fuerūt ei quattuor p̄ncipalr reuelata q̄ conscripsit et p̄dixit tanq̄ p̄beta. **Quoz** primū fuit cursus totius militantiē ecclīe vsq; ad fines. **Secūdū** fuit ordo iudicij p̄sumanti. **Tertū** fuit calamitas dānatoz eternaliter. **Quartū** fuit felicitas saluandoz. vt p̄z p̄ ordine inueniēti libz. **Un** sicut scriptura sacra fuit p̄ moysen inchoata. ita p̄ ip̄s est cōsummata. **Ipse** dicit **Ap̄oc. vlti.** Cōtestor em̄ omni audienti et ba p̄betie libri hui⁹. Si quis apposuerit ad hec. apponet de⁹ sup illum plaga scriptas in libro isto. **Et** si q̄s diminuerit de et̄bis p̄betie hui⁹ li. auferet deus p̄tem ei⁹ de libro vite et de ciuitate sancta. **Tertio** fuit euāgelista. nam vitā xp̄i in euāgelio conscripsit. **Quarto** fuit doctor sic paulus qui veritatē fidei p̄dicauit et conscripsit. **Sic** ipse veritatē fidei in epl̄is et p̄dicationib; mysteriū sancte trinitatis euident⁹ p̄ oib; alijs exp̄ssit. ecce 22. **Un** **Aug⁹.** **Baptista** dei in cor hominis nō ascendit. et in cor eius ascendit. hoc em̄ nō inq̄stum hō erat. sed inq̄stū angelus esse cepit intrauit in cām carnarū. **Secūdo** aquila bz claritatem in suo aspectu. **Nā** vt dīc **Dionysius** i angelica hierarchia. ca. 1. **Vidit** ocul⁹ mentalib; in som

Bermo

x

no deum p essentia z solem diu-
nitatis. Ad bn ostendit **Joh. j.** cu
dicit **Uidim** gliam ei⁹ quasi vni
geniti a patre. Ecce apte et clare
fuit sibi reuelatu mysteriu eterne
generationis qua nullus pot co
gnoscere sine terminio suo. termin⁹
aut ist⁹ generationis est ipsa dei
tas. Et sic videt q sibi reuelata sit
ipsa diuinitas. Sicut em paulus
vidit in raptu essentia diuina. sic
vult **Aug.** dicere ad **Prostii** sup
hoc vbo. **ij. Cor. xij.** Rapt⁹ est in
padium. dicit em q sicut sancti
vident in regno eterne beatitudis
diuina essentia. sic paulus vidit
in raptu aperta visione dei. Sic
etiā scūs **Johes** oculis mentalibz
in somno vidit deū p essentia. vñ
dicit **Aug.** Trinitas q summuz
bonū est purgatissimis mentibz
cernit. sic isti duo sancti viderunt
deū. Vñ dicit **Orige.** paulus ra-
ptus est vsq ad tertiu celū **Johā**
nes transiuit omne celum, **pau-**
lus raptus est in padisuz. **Johes**
aut transiuit cor⁹ in deuz. Et alit
Johānes nō poterat ascendere in
deū nisi cor⁹ fieret deus. **¶** Per
tio aquila habet sublimitatē in vo-
latu suo. Nam dicit **Aristo.** in li.
de natura animalū q aquila alit⁹
volat ceteris auibz in sublimē z ni
dificat in locis sublimibz z arduis
Vñ dicit **Joh. xxxij.** Ad pceptum
ruuz eleuabit aquila z in arduis
ponet nidum suū. Sic scūs **Johā**
nes fuit eleuat⁹ ad sublimitatem
diuinitatē in ptemplatione z po-
fuit nidum suū in pderatiōe tri-

nitatis. ideo vltra oēs scōs hait⁹
sit secreta diuinitatis. Ideo dicit
Ezech. vbi sup. q aquila grādis
magnaz alarū venit ad libanū
z tulit medullā cedri. **¶** Mons li-
bani significat thronū trinitatis
ad quē venit **Johānes** in spū z tu-
lit medullā cedri. i. diuinā genera-
tionē z secretū diuinitatē. **¶** phete
em mirabant⁹ qd ita familiar⁹ eēt
deo q posset ei⁹ generationē enar-
rare. Sicut dicit **Isa. liij.** Generatio-
nez ei⁹ qd enarrabit. q. d. q trāscē-
dit humanū intellectū. Certe b se-
cit scūs **Johes** dicēs. Verbū caro
factū est. i. fili⁹ in diuinis q ē **fbū**
patris. Ecce qualr intellexit diui-
nam essentia. **Jōo** dicit **Aug.** Si
Johānes altius volasset cor⁹ mū-
dus eū cape nō potuisset. **¶** **2**
Secūdo scūs **Johānes** notat⁹ est
discipulus quē diligebat **iesus.** z
b in die pascue qñ xps pependit
in cruce. sicut dicit **Jo. iij.** Cum vi-
disset **iesus** matrē z discipulū stā-
tem quē diligebat. in q oñdit q si
bi ex singulari dilectione cōmisit
sibi matrē tanqz suo dilecto z si-
deli amico. **Re. añ R.** in b fer. **¶**
sic. In q oñdit q cōmisit sibi curā
pctōz p qd pendebar in cruce.
sicut ipse dicit **Mat. ix.** Nō veni
vocare iustos sz pctōres. Qualit⁹
aut **Johes** habuit curā pctōz ho-
rā. Refert em bñs **Alemens** sic
in libro eccliaſtice hystorie legitur
q qdam tpe aplū quēdā iuuenē
pulcherrimū z feroce cōuertit. et
eum cuidaz epō sub noie deposuit
z mēdauit. **¶** Aliq⁹ tps iuuenis

Legenda

De sancto

epm dereliquit et factus est princeps latronum. Aplos itaqz ad epm venit et depositum requisivit. Tunc ille de pecunia intelligeret et ad eum vehementer stuperet dixit aplos Tu venem illu a te repero que tibi causa studiose commendavi. Cui ille. Pr sancte in aia mortuus est. et in tali monte cum latronibus est quoz ipse princeps existit. Quo audito valde tristis efficitur et dixit. Bonum cum stodem te dereliqui aie fratres tui. Confestim g equum pparari iussit et dux itineris advenit et ad montem illu intrepidus festinavit. Quod cum iuuenis insperisset p pudore nimio statim aufugit. Aplos aut etatis oblitus vixit calcaribus equi et post eum clamavit. ut quid fili dulcissime fugis psem incrimem et senes. Ne timeas fili. quia christo pro te reddo rationem et pro te libenter moriar sicut pro nobis christus mortuus est. Revertere fili revertere quia deus misit me. Quod audies iuuenis complaceat punctus rediit et amarissime fleuit. Aplos aut ad pedes eius prostravit et manum eius osculare cepit. ieiunante et orante pro eo apostolo veniam impetravit. Post hoc ipsum in epum ordinavit. Unde sic implevit preceptum domini sicut dicit Job. xij. **T**ercio noiarus est iobis discipulus quem diligebat Iesus. et hoc in die resurrectionis. sicut dicit Jo. xx. Maria venit ad petrum et aliu discipulum quem diligebat Iesus. In quo ostendit quod sibi ex singulari dilectione commisit predicare statum mundi seculi eius falsitatem et eterne glorie se-

Johanne

licitatem. Iuxta illud Dier. Ad omnia que mittas te ibis. et quaecumque madaucro tibi loqueris. falsitatem mundi etc. Terre beatus fecit scilicet Iobes. Unde dicitur Job. ij. Nolite diligitur mundum neque ea que in mundo sunt quia omne quod est in mundo. aut est concupiscentia etc. Qualis autem est mundana predicavit notat in legenda. quod altera die post epheum de insula patibmos remeavit. tunc crato phus in foro populum convocavit et ostenderet quod hic mundus esset concupiscentia. et sic duos ditissimos fratres iuvenes fecit distracto patrimonio suo totaliter. emere gemas preciosas ut eas in conspectu omnium frangeret. Quod cum faceret perigiam apostolum ibi transiit facere vocantem ad se cratonem per hunc dixit. Scilicet est iste contemptus mundi qui ore hominum laudatur. et divino iudicio condemnatur. Sed iste contemptus est meritorium quoniam homo sua pauperibus elargitur. Unde magister meus iuvenem cupientem ad vitam eternam perungere informavit dicens. Si vis proficere esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo. Crato dixit. Si vere deus tuus vult ut precium harum gemmarum pauperibus eroget fac eas reintegrari ut quod ego feci ad famam hominum tu facias ad gloriam eternam fieri quem tu habes per magistro. Tunc scilicet Iobes colligens fragmenta gemmarum et tenens in manu eleuavit oculos in celum dicens. Domine iesu christe cui nihil impossibile est sed omnia potes fac istos lapides reintegrari ut precium

1. Ad
 2. cūq;
 3. icarē
 4. obes
 5. lige/
 6. lo fūr
 7. ē cō
 8. mun
 9. da. q
 10. inū/
 11. crato
 12. uit ve
 13. ter cō
 14. imos
 15. patri
 16. emas
 17. minū
 18. ptiq;
 19. canig
 20. brul?
 21. ze ho/
 22. cio cō
 23. est me
 24. bo elar
 25. nē cu/
 26. ingere
 27. esse
 28. r? da
 29. ū in cē
 30. rous
 31. p pau
 32. egrari
 33. oim cu
 34. quē cu
 35. Jobes
 36. maz?
 37. oculol
 38. ū nūbil
 39. res fac
 40. ye pēu

1. Ad
 2. cūq;
 3. icarē
 4. obes
 5. lige/
 6. lo fūr
 7. ē cō
 8. mun
 9. da. q
 10. inū/
 11. crato
 12. uit ve
 13. ter cō
 14. imos
 15. patri
 16. emas
 17. minū
 18. ptiq;
 19. canig
 20. brul?
 21. ze ho/
 22. cio cō
 23. est me
 24. bo elar
 25. nē cu/
 26. ingere
 27. esse
 28. r? da
 29. ū in cē
 30. rous
 31. p pau
 32. egrari
 33. oim cu
 34. quē cu
 35. Jobes
 36. maz?
 37. oculol
 38. ū nūbil
 39. res fac
 40. ye pēu

100

五

De sancto Iohanne

etationibus quod amiseritis et acqui-
sistis vobis locum tenebrarum plenū
draconibus et imundis spiritibus plenū
horribilibus aspectibus demoniorum
plenū cruciatibus et finibus et infini-
tis in quibus die nocturnaque non cessat
ululatus et gemitus. Iam nihil aliud
superest nisi ut rogetis apostolum ut pro
nobis intercedat. Tunc idem sta-
teus qui suscitatus est et stravit se cum
omni populo et cum duobus fratribus
illis scilicet Arrinico et Eugenio om-
nes pariter exhortabantur apostolum
ut intercederet pro eis ad deum. Qui
bus apostolus ait. Prius agite tri-
ginta diebus inter quos orate ut la-
pides et virge in suam naturam reuer-
tatur. Ad cum factum esset ait. Ite et
vultus et gas et lapides deferat.
Ad cum fecissent et haberet lapides in
sua natura versos et omnem disposi-
tionem quam prius habuerat receperat.
Et sic prius quod sibi commissum ex sin-
gulari dilectione fideliter perfecit. Unde
bene dicit dominus de eo illud Isa. xliij.
Acceperunt me et susceperunt eum electi
mei et placuit sibi in illo anima mea.
Dedit spiritum meum. id est charitatem super
eum. **Quarto** notatur est san-
ctus Iohannes discipulus quem dili-
gebat Iesus. et hoc pro resurrectione
nem. sicut dicit Io. ix. qui stante iesu
in litore et discipulis stantibus in
mari ceteris ipsum non cognoscentibus
dixit discipulus quem diligebat
Iesus petro. Dominus est. in quod ostendit si-
bi quod per singularem dilectionem fecit eum
per agere miraculis fidei ut infideles
christum non cognoscentes verum deum
ipse eos informaret quod christus est de-

minus. Qualiter autem hoc fecerit ostendit
in eius legenda. Unde legitur quod
cum sanctus Iohannes per totam puinciam
assereret christum verum deum predicaret. et sic
multos ad fidem christi converterit. acci-
dit quod cultos ydolorum seditionem
in populo excitaverunt. ita quod iohannem
traderent ad templum dyane cognos-
centes eum sacrificare. Tunc iohannes ait.
Ducam vos in ecclesiam domini nostri iesu
christi et inuocetis nomen dyane ve-
stre ut faciat cadere ecclesiam christi et
sententiam vobis. si autem hoc facere non
poterit. ego inuocabo nomen dei mei
iesu christi et faciam cadere templum dyane
vestre et comminam ydolum vestrum
ut credatis vos in christum qui ipse sit
deus. Tunc finis cum maior pars
populi sentisset. tunc ipse iussit exire
populum longe a templo et clara vox
ex coram omnibus dixit. Ut sciat omnes quod
ydolum hoc dyane demonium est et
non deus. corrumpat cum omnibus ydolis
que colunt in eo. ita quod nullus
hominem ledat. Tunc continuo ad vo-
cem apostoli omnia ydola cum templo
suo ita corruerunt sicut pulvis quem
piccit ventus a facie terre. Tunc
conuersi sunt in eodem die. xij. milia
gentilium ad fidem exceptis par-
uulis et mulieribus. et baptizati sunt.
Tunc aristodemus qui erat pontifex
ydolorum repletus spiritu maligno
excitauit seditionem in populo ita ut
populus pararet in bellum. Tunc
Iohannes ait. Dic mihi aristode-
me. Quid faciam ut collam indi-
gnationem de animo tuo. Qui ait.
Si vis ut credam deo tuo. dabo
tibi venenum bibere. quod cum bibe-

ris et non moreris apparebit verum
esse deum tuum. Cui apulus. Fac ut
locutus es. Qui ait. fa cia. sed prius
volo dare alijs ut te vidente inde
moriant ut sic amplius primescas.
Perrexit igitur ad presules et petijt
ab eo duos viros. qui p suis sceleribus
erat decapitandi et statuit eos
in medio foro coram populo et in conspectu
apli dedit eis bibere venenum.
Ad mori ut biberunt exalarunt
spiritum. Tunc scius iohannes in
noie dñi nři iesu christi signo crucis
se munies totum venenum bibit
et nihil sibi nocuit quapropter oēs
deū laudare ceperunt. Tunc Aristo
demus dixit. Adhuc mihi est du
biteras. sed si mortuos veneno su
scitaueris vere credam. Tunc apo
stolus dedit ei tunicā suam. Cui
ille. Cur mihi tunicā tuā dedisti.
Qui ait. Ut sic pfusus a tua infir
mitate discedas. Qui ille. Niquid
tua tunica me credere faciet Cui
apulus. Vade et mitte eam super
corporē mortuorum et dic apulus Iesu
christi misit me ad vos ut in nomi
ne dei eius surgat. Ad cum fecis
set illico surrexerunt. Tunc aristo
demus credidit et cognouit quod christus
est verus deus. Et baptizatus
est cum omni parietela sua quod
in honore sancti iohannis ecclesiā
construxit. Et sic pater quomodo
iohannes informauit homines quod
christus est deus. quare merito fuit
sibi dilectus. Unde potest dicere illud.
Ioh. xxi. Manifestaui nomen
meum hominibus. predicando re

esse verum deum. Sequitur. Nunc
cognouerunt. quia omnia que des
disti mihi scilicet facere miracula ob
te sunt et c. **De Quinto noia**
est discipulus quem diligebat iesus
et hoc in vocatiōe salutaris. Unde
dicit Ioh. xxi. quod Iesus dixit ad pe
trum. Sequere me. Cōuersus pe
trus vidit discipulum quem dilige
bat iesus sequentē. In quo ostendit
quod et singulari dilectione christus
p se curam habuit de eo. Unde
dixit petro quādo dixit. Domine
hic autē quid. sic eum volo manere
donec veniam. Et ideo tempe
quo placuit deo apostolū habere
secum vocauit eū. non p vnū
angelum nec p plures sed p p
pria persona. Qualiter autē eum vocaue
rit legit. Testatur etiā Hieronymus.
et cuius sanctus iohannes esset
ephesi. et c. xviij. annorum apparuit
ei dominus Iesus cum discipulis
suis dicens. Veni dilecte mi ad
me quia tempus est ut epuleris
cum fratribus tuis in mensa mea.
Surgens autē iohannes cepit ire.
Tunc dixit ei dominus. Domini
ca die resurrectionis mee que post
quinque dies ventura est tunc ven
ies. Et cum hoc dixisset celo re
cepit. Veniente igitur die vniuersus
populus venit in ecclesia que
fuerat ipsis nomine fabricata. et
in prima cantu pullozum missam
celebrauit et postea eis predicauit ex
hortans eos ut in fide essent sta
biles. et in mandatis dei seruen
tes. me etenim dominus vocauit

7

8

De Innocentibus

de hoc mūdo. Post hoc iuxta al/
tare fecit foueā quadratā fieri. et
terrā extra eccliam portari. et de/
scendēs in eaz expāsīs manibz ad/
deum dixit. Dñe iesu xpe ecce ve/
nīo grās agens. qz dignar⁹ es me
ad tuas epulas inuitare. sciēs q
ex toto corde meo desidero te. Tu
em es xps filius dei viui. q cū pfe
et spūs sancto viuīs et regnas in se
cula seculor. Aūqz oīs pplus re/
spondisset Amen. tāta lux sup eū
apparuit qsi p horā q nullus eū
respicere potuit. Recedēte autē lu/
mine foueā plena māna inuenta
est. Iohes tō sublat⁹ est. Unde
ipse est de q xpus Lu. ix. et Mar.
xvi. et. Amen dico vobis et. Sūt
qdam de hic stantibz q nō gusta/
bunt mortē. Un cū dñs dixit Io.
vlti. Sic eūz volo manere. scqz q
extit sermo inter frēs q discipul⁹
ille nō morit vñ ipse bene pceptat
cū amicis dei in ve. tel. q transla/
ti sunt. Sicut hylas de q dicit iij.
Reg. q cū helyas et helyseus pge/
rent simul. ecce currus igneus. et
ascendit helyas p turbinē in celū
et nō vidit eū ampli⁹ helyse⁹. Itē
sicut enoch de q dicit Gen. ix. q cūz
essent oēs dies enoch. cccv. anni
ambulauit cū deo et nō apparuit
qz tulit eum de⁹. sic iohānes ī no/
uo test. est sublat⁹. Un dicit Vie/
ro. Tam a dolore mort⁹ inueniū
extrane⁹ qz a corruptione carnis
nosciū alien⁹. Un bñ dicit de eo illd
Acti. xliij. Placuit deo et trāslat⁹
est in paradys. Est norandū q di/
uinalis amicitia xpi ad iohā

nem ostendit tripliciter. Primo in
secretor⁹ reuelatione. Reg. ante.
secūdo in domor⁹ largitione. I. sa/
ciendi miracula. Reg. et. et. an.
tertio in salutarī vocatiōe. Reg.
paulisper ante. g. et.

De innocentibz. Sermo. ij.

Flores ap
paruerūt in terra ista.
Añ. ij. Notate charissi/
mi. dicit Aug⁹. in ser. de ist⁹ puul⁹
q ipsi iure dicunt⁹ flores martyriū
quos in medio frigore infidelita/
tis exortos decorit qdam puiua
psecutionis velut pmas gēmas
erumpentes ecclie. qre ipsi hodie
apparuerūt ī terra viuentiū. hoc
est in celo. Ido ipsi angeli bñ pnt
dicere. Flores apparuerūt in ter/
ra nostra. In quibz qdēs t̄bis isti
sancti pueri innocētes tripl⁹ nō/
bis cōmendant. Primo a purita/
te sanctitat⁹ cum dicit⁹ flores. Secūdo
manifestatiōe acerbitat⁹ cū addit⁹
apparuerūt. Tercio a locatiōe
hereditatis cū cōcluditur in terra
nostra. Dico igit primo q isti pu/
eri nob cōmendant a puritate sci/
tatis cū dicit⁹ flores. **¶** Et circa qd
norandū q isti pueri dicunt⁹ flo/
res martyriū ppter tres pditiones
florum quas isti pueri specialit⁹ in
se habuerūt. P̄ia cū p̄dictio flor⁹
est q est purus. Nā dicit⁹ natura
les q flos generat⁹ ex purissima et
subtilissima suba arboris. Ido cō/
uenienter p ipm florem puritas
sanctitat⁹ scōz innocētū designa/
tur. Un p̄dictū est a spūs sancto p

phetam dicentē Sup ipm. s. flo
rem efflorescit sanctificatio mea.
id est scā gregatio puerorū efflo/
rescit in puritate. **Uñ** notandū ē
q̄ isti pueri habuerūt triplicē pu/
ritatem. s. mentis. oris. z corporis.
Primo habuerūt puritatē mentis
nam nitore interiorē nō amiserūt
et rō est. **Nā** macula est q̄dam ta/
ctus aīe qñ hō peccat adberendo
aliquibz rebz p amorē p̄ra lumē
rōis z diuie legē. s. isti pueri fuerūt
occisi anteq̄ habuerūt vsum libe/
ri arbitrii. ideo p amorē rebz tpa/
libz adberere nō potuerūt. et p cō/
sequēs mundiciā mentis nō ami/
serūt. **Uñ** canit ecclia d̄ eis illud
Apo. xiiij. Sine macula sunt añ
tizonū dei. **Uñ** dicit **Aug.** in ser.
Ecce pphan. i. (vnuersissen) ho/
stis nūq̄ beat̄ puulis tñ pdesse
potuisset obsequi q̄ntuz p̄fuit odio
Ipse em̄ eis inicitū glorie dedit q̄
terminū pñt̄ vite imposuit. **Sez**
cūdo habuerūt puritatē oris. **Nā**
nullū mēdaciū dixerūt nec aliq̄
maluz vbum. **Uñ** canit ecclia de
eis illud **Apo. xiiij.** Qui empti sunt
ex hominibz p̄micie deo z agno z
in ore eorū nō est inuentū menda/
cium. vñ **Remig.** sup illud **Di**
empti sunt dicit. Sicut ex multo
grege optim⁹ eligit agn⁹. sic istos
pueros tanq̄ p̄micias elegit dñs
ex multitudīe electorū. **Uñ** que/
rit p̄pheta in ps. Dñe q̄s habita/
bit i tabernaculo tuo zc. Et rñdet
Qui ingredit sine macula zc. q̄ lo/
quit veritatē. z sic vsq̄ in finem ḡ/
filij hom̄ vsq̄quo graui corde zc.

Tertio habueit puritatē corporis
quia nunq̄ amiserunt castitates
vñ **Apo. xiiij.** Qui sunt q̄ cū muli/
eribz nō sunt coīnq̄nati virgines
em̄ sūt zc. **Uñ** figurant nob̄ in istis
pueris de quibz **Dan. iij.** q̄ rex na/
buchodonosor elegit ex omnibus
iudeis tres pueros i quibz nō eēt
macula z decoros forma q̄ fuerūt
Sydrach. Misach z Abdenago.
vt introducerent in aulā suam et
seruirent ei. Sic rex celest̄ elegit
istos pueros in iuuetute qñ fue/
runt adhuc sine omni macula vt
introducerent in cel. Et aulam et
ibi eternalit̄ seruīrēt deo. **Uñ** bñ
querit ps. Dñe q̄s habitabit in ta/
bernaculo tuo. Rñdit q̄ ingredit
sine macula. **Uñ** **Aug.** in smone
Beata es o bethleem terra iuda/
que sub vno tpe candidatā plebē
infantie deo offerre meruisti. **Secūda**
p̄ditio floris est q̄ habet
dulcem odorē. vt p̄z sic isti pueri.
dederūt bonū odorē xpo. vñ dicere
pñt illd. ij. **Cor. ij.** Xpi bon⁹ odor/
sumus. **Uñ** p̄pter istū odorē xps
pōt dicere angelis in celo de q̄libz
puero illd **Ben. xxiij.** Ecce odor fi/
lij mei sicut odor agri pleni zc. Et
angeli ad eos illd **Eccl. xxxij.** Flo/
re te flores quasi liliū z date odo/
rez. q̄si dicerēt. qz celest̄ odor erit
de vobis. **Tercia** p̄ditio floris est
qz habz dulcedinē. **Nā** naturales
dicūt q̄ flos est generatio mellis.
Uñ apes sugūt mel ex floribz qd ē
dulce gustui. Sic isti sancti pueri
fuerunt. dulces toti celesti curie
propter augmentationem numeri.

De innocentibus

beatorum. Numerus autem beatorum et angelorum fuit per eos augmentatus. quod fuit eis dulce gaudium. Unde ipse dicit **Lu. xv.** Gaudium est angelis dei etc. Super quod dicit venerabilis Beda. quod tota trinitas gaudet de conversione peccatoris. Gaudet enim pater quod videt imaginem suam deformatam per penitentiam reformari. Gaudet filius quod videt amarā passionem suam non frustrari. Gaudet spiritus sanctus. quod videt templum sibi augmentari. unde nos etiam debemus cum ipsis gaudere. Et ideo exhortando nos dicit Augustinus. Hodie fratres dilectissimi natalis infantium colimus. Quod ab herode crudelissimo rege interfectos tertius euangelij loquitur. et ideo cum summa exultatione gaudeat terra. Et sic patet quod isti sancti pueri commendantur puritate sanctitatis etc. **¶** **Be-**
2 cundo dico quod commendantur a manifestacione acerbitate eorum de apparuerunt. Apparuerunt enim hodie per proprio sanguine baptizari. materno affectu deplorari. et celesti dyademate coronari. Unde dicit Augustinus. i. ser. quod ipse Herodes fuit ipsis causa peccati neque extitit et causa coronationis. Quasi autem non fuerunt absconditi ab herode. et inuenerunt interfecti. notat in legenda. Legitur enim quod innocentes ab herode ascalonita interfecti sunt. Tres enim herodes sacra scriptura commemorat. Primum dicitur est Herodes ascalonita sub quo dominus natus est. et pueri innocentes ab eodem occisi sunt. Secundus est herodes antipater paschus qui iohannem baptistam decollauit.
3 Tertius agrippa qui Iacobum occi-

dit et Petrum incarceratione. Unde hystoria primi herodis videamus secundum ascalonitum. Legitur in hystoria sebastica quod anticipatus ydumeus duxit uxorem neptem regis arabum ex qua filium habuit quem vocauit herodes qui postmodum ascalonita dictus est huius a cesare Augusto regnum iudee accepit. et tunc primus sceptrum ablatum est de iuda. sub illa natione est christus. Unde dicit Matheus. quod cum natus esset Iesus in bethleem iudee diebus herodis regis ecce magi venerunt ab oriente hierosolimam querentes et dicentes. Ubi est qui natus est rex iudeorum. vidimus enim stellam eius in oriente et venimus adorare eum. Audiens autem herodes rex turbatus est et omnes hierosolima cum illo. hoc est potentiores. Et congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi consuebat ab eis ubi christus nascetur. Et illi dixerunt ei in bethleem iudee. Sic enim scriptum est per prophetam. Et tu bethleem terra iuda nequaquam minima es in principibus iuda. ex te enim erit dux qui regat populum meum israel. Iste est per prophetam micheas. Requirere in ser. de ephraim. Herodes autem hoc audiens turbatus est timore ne de iudeis aliquis rex natus esset qui eum de regno expelleret. Ideo clam vocans magis diligenter discit ab eis tempus stelle que apparuit eis et rogans eos ut inuenirent rege sibi renuntiarent ut et ipse veniens adoraret novum regem simulans se adorare quem querebat occidere. Ideo magis adiuuans ab angelo in somnis ne redirent ad

herodem p aliam vltā reuerſi ſunt
in regiones ſuas. Videns autē he
rodes q reges nequaq; ad eū ve
nirēt credidit eos deceptos in vi
ſione ſtelle: z ſic erubeſcerēt ad eū
venire. Et ideo ab inqſitione pue
ri aīm reuocauit. Tūc autē poſtea
audiſſet q paſtores dixerūt. Naz
vt dicit **Luc. ij.** q paſtores erant in
regione illa. **Require** in ſermo
ne natiuitatis domini ſi placet.
Et ſequit q hoc factum dixerunt
omnib; paſtores. ſ. que viderant.
Un cū herodes h audiuit. timenſ
ſe z ſe magi illuſum videns tūc d
nece puerorum q erāt in berthele
z traccare cepit vt in omnib; finib;
eius cū pueris ille puer quē igno
rabat cū alijs occideret. Angelus
autē dñi vt dicit **Matth. ij.** appa
ruit interim i ſomniſ Joſeph di.
Surge accipe puerū et matrē ei
et fuge in egyptū z eſto ibi vſq; dū
dicā tibi. Nā herodes qrit puerū
ad pdendū. Qui ſurgens accepit
puerū z matrē ei⁹ z iuit in egyptū
in ciuitatē bermopolim z manſit
ibi ſeptēz annis vſq; ad obitū he
rodis vt adimpleret qd dictū eſt
p pphetā. Et egypto vocauit filiu
meū. Ingreſſiēte autē dño in egyptū
ſm vaticiniū **Iſaie.** vniuer
ſa ydola corruerūt. **Require** i ſer.
natiuitatē. **Refert Caſſiodor⁹**
in hystoria triptita qd in hermo
poli dicit eſſe arbor que vocat perſi
dis valēs i ſalutē mltorū ſi fruct⁹
aut folia aut ps corticē collo egro
tātium alligēt. Cū autē hystoria vir
go cum filio in egyptum fugeret.
hic arbor vſq; ad terrā inclinata

eſt z chriſtū ſuppliciter adorabat.
Interim dū herodes de nece pue
rorum ſe diſponere vellet a ceſa
re **Auguſto** p eplam ē citat⁹. Qui
cum p tharſim iter faceret intel
lexit q naues tharſenſiu; magos
trāſuerit. z ideo omnes comburi
fecit. qz vidit ſe illuſum a magis.
Rediens autē herodes mittēs oc
cidit omnes pueros qui erant in
berthele z in oib; finib; ei⁹ a bima
tu z infra. ſm tempus qd exquisi
erat a magi. Et eſt ſenſus a bima
tu infra. ab infantib; duorūz an
norū vſq; ad pueros vni⁹ diei.
Tunc impletum eſt qd dictūz eſt
per pphetam **Viere.** **Vox.** i. plora
tus z vlulatus piarū matrum
audita eſt in rama. id eſt in excel
ſis. Rachel plorās filios ſuos zc.
Unde ppheta **psal.** Effuderūt ſan
guinē innocentem zc. Deus autē
iuſtus iudex vt in hystoria ſcho
laſtica legiſ. nō dimiſit tantā ne
quiciā multā. ſed herodem puni
uit. Un diuino iudicio factum eſt
vt qui plura mala fecit malo ſine
periret. Un cum ipſe iam. lxx. an
nos haberet cecidit i grauiffimā
egritudinē. Naz febre valida. pri
rigine corpis. colli cōtinuū tor
mentis. pedū inflatione. verme
ſcentib; teſticulis. intolerabili fe
bre. crebro anbelitu torquebat. a
medicis in oleo poſit⁹ inde quaſi
mortu⁹ delat⁹ eſt zc. **Remigi⁹** au
tem in originali ſup **Matth. di.**
cit q **Herodes** gladio ſe interfe
cit et q **Salome** ſoror eius om
nes viuctos ſicut frater cū ea oz
dinauerat occidit. Qd ſic accidit.

De epi phania domini

Qum em̃ fuit in maria infirmita
te audiēs iudeos mortē suā expe
ctare cū gaudio. iō nobiliores iu
venes ex omni iudea collectos i
carcerauit. dixitq; Salomone so
roni sue. Scio iudeos de morte
mea gaudiosos. sed multos pote
ro hñe lugētes et magnas exeqas
funer̃ si meis mandatis volueris
parere q; cū spm̃ emisero omnes
qs in custodia suo occidas vt sic
ois iudea desheat me. Et sic patet
quō isti pueri nō sunt absconditi
sed adinuenti et p xpi noie occisi.
Uñ canit ecclia Innocētes p xpo
infantes occisi sunt ab iniquo re/
ge ipsi sequunt agnū sine macula
et dicūt glia tibi dñe. Uñ hoc co/
gnosceps ps. In spūs sancto dicit.
Innocētes et recti adbeferunt ei.
Uñ puer iesus bñ dicit ad patres
illud Job. i. Pueros percusserunt
et ego efugi solus vt nūciare tibi.
Idco cum pater querit a filio illd.
Apoē. xij. Si qui amicti sunt sto
lis albis q; sunt et vñ veniēt. Rñ.
Si sunt q; venerūt ex magna tri/
bulatiōe. et lauerūt stolas suas in
sanguine agni. iō sunt añ thronū
dei. **T**ercio dico q; cōmēdāt
a locatiōe bereditatē cum dñ. in
terra nra. Ista em̃ terra est celest̃
patria in quā locati sunt pp̃ eoz
puritatē et passionē. vñ dicit Mie
ro. Nuptie terrā implent. virgini
tas paradisum. Uñ deus p̃ potest
dicere de istis puer̃ Lu. xij. Ecce
pueri mei mecū sunt i cubili. Lu
bile est locus quies et significat ce
lestem patriā vbi est eterna quies

in omni gloria et gaudio. Uñ di/
cit ps. Exultabūt sancti in gloria
letabunt in cubilibz suis. Hoc fi
gurat nobis in illa beata visione
quā iobānes vidit in spū. vt habe
tur Apoē. xij. Vidi sup̃a montē
syon agnū stantē et cum eo centus
quadraginti quatuor milia hñtes
nomen ei⁹ et nomen patr̃ ei⁹ scri
ptum in frontibz suis. et cantabāt
quasi canticū nouū añ faciez dei.
Ubi nota q; mons syon inter p̃a
tur speculatio. et significat celum
vbi sancti p̃templant gloriā dei.
qd est eis summū gaudiū. In illo
monte ē agnus dei. s. xpus cū eo
omnes electi q; euz eternalit̃ lau/
dant et in sua charitate iocūdant
Uñ possunt dicere euz petro illd.
Matth. xxij. Dñe bonuz est nos
hic esse zc. Sup̃ quo verbo dicit
Remig⁹. Uisa dñi maiestate per
trus adeo delectat⁹ est vt cuncta
et temporalia obliuione traderet
ibi semper in ppetuum vellet ma
nere. Si aut̃ petrus sic ascensus
est cum vidit xpm̃ transfigurati
q̃ta tūc est iocunditas scrōz qui
vident regem in decore suo. Dec
ille. Hanc beatā visionem habēt
pueri innocētes. quare merito cō
mendant a locatiōe bereditatē
cum dñ. In terra nostra. Idco an
gelip̃nt dicere. Flores. i. isti san
cti innocētes pueri apparuerūt
in terra nra. i. in fra viuetiū. g. zc.

De epi phania dñi. Sermo. xij.

Ubi est qui
natus est rex iudeorum

vidimus em stellam et in orietate
et venim⁹ adorare eu^m Matth. ij.
Notate charissimi. dicit em pbs
xij. metha. Un⁹ e pnceps ad que
sebz totu vniuersus. Vnc est em
q magi quibz diuinit⁹ revelatur
est q nat⁹ e rex iudeoz et pnceps
z rector oim venerit ab oriēte vt
eum tanq pncipē vniuersoz ho
noraret. qre dixerūt. Ubi est q na
tus est zc. In quibzdem vbis in
quisitio studiosa magoz cōmen
dat in tribu. pzo in h q cōfiteat^r
in rege nato dignitatē nobilitatē
qō notat cum dz. Ubi est q nat⁹ e
rex iudeoz. Secūdo in h q facēt^r
in eo signū noue claritatē. cū addi
tur. vidim⁹ em stellā et in oriēte.
Terrio in h q fatent^r sibi impēde
re obsequiū honorabilitatē. cū cō
cludit venim⁹ adorare eum. **I**n
Dico primo q inquisitio studiosa
magoz cōmendat nobis in h q
pntent^r in rege nato nobilitatē di
gnitatē cum dz. Ubi e qui nat⁹ est
Est notandū q fuit pphetia per
balaam. vt habet^r Nu. xxiij. Stel
lam oriū indicantē oriū noui re
gis. dicentē. Oriet^r stella ex iacob
et p surget virga de isrl^e et pcutiet
duces moab. De iacob erit q do
minet. Sequit^r. Vastabūt hebre
os z ad extremū ipsi etiam pibūt.
In qua pphetia oñdit^r q xp̄us de
beret nasci q regeret z dñaret om
ni pplo et destrueret pplm iudai
cum z pncipes z reges eoz. et in
signū tps sui aduentus deberet
oriū stella Ideo dicit glosa. Oriet^r
stella ex iacob z nascet homo qui

destruet pplm moab. Qui pphe
cie alludit etiā pphetia Zach. xij.
Et erit in die illa dñs rex vn⁹ sup
oim terrā. etiā Dan. ij. Cum vene
rit scūssanctoz cessabit vinctio ve
stra. z Ben. xliij. Nō auferet sceprz
de iuda zc. Un⁹ plus in die regio
nis expectabat cū magna deside
rio tpus illud in q possent videre
oriū stellā illam. Et p̄siliū inierūt
z quesierunt in omni regione. xij.
astrologos sapiētiōres vt diligēt^r
p̄sideraret oriū stelle z b nō fe
cerūt tñm ppter stellā s; ppter nouū
regem nasciturū q sic deberet dñā
ri z regere oim pplm. Un⁹ ordina
uerūt q qñ vn⁹ de. xij. astrologis
moriebat statim loco illi⁹ elegerūt
aliū. z sic p singulos ānos ascē
derunt montē victoriālē vt vide
rent qñ stella illa oriēret. Cum igit^r
de⁹ voluit dare plenitudinē tps
et fili⁹ suus nat⁹ est in mundum.
Statim ea dē hora q nat⁹ e xp̄us
orta est stella ista. Et fm Chrys. in
ista stella apparuit puer portans
signū crucis sup se. Et audita ē vox
de stella dicēs. Hodie natus est
rex iudeoz. qui a pplo indie est de
sideratus. Ite in terram iuda et
ibi regem quē desiderat inuenie
tis. Vis visis z auditis gauisi sūt
astrologi nūciantes omni pplo p
phetiam. Balaam esse cōpletam
Un⁹ tres magi gauisi sunt q illa
pphetia tps eoz fuit cōpleta. qz
cum ingenti desiderio expectabāt
oriū noui regis. Iō in inq̄sitōe et
cōfitebant^r dignitatē nobilitatis
ipsi⁹ eterni regis cū dixerūt. vbi est

lypica

De epiphania domini

qui hactenus rex iudeorum. neminem
timētes. **Un** querit **Chriſt**. Nūq̃d
neſciebant q̃ in hierl'm regnabat
herodes crudel'. nūquid ignora-
bant q̃ quicūq; regē viuente aliū
regē. p̃nūciauit puniret. **Et** rñ det
nō. qz toto cordis affectu venera-
bant regē inuiſibile. iō viſibile nō
timebant. **Et** ſubdit. **O** beati ma-
gi q̃ ante ſpectuſ crudeliſſimi re-
gis priuſq; xpm cognocerent fa-
cti ſūt xpi p̃feſſores. **Hec** ille. **Un**
quis ſolū puerū iuenerit i bñana
naſa. tñ ipm nō vt pu. r. hoiem. ſz
vt deūz hoiem cōfeſſi ſe. **Un** dicit
Leo papa i fmo. **C**ōſummāt ma-
gi deſideriū ſuū. z ad puerū dñm
ieſum xpm veniūt. adorant i car-
ne verbū in infantia ſapiāz. in ve-
ritate hois deū maiestatis. **Unde**
Remigi in originali. **I**pli magi
verū hoiem z verū regem z verūz
deū p̃feſſi ſunt. **U**erum hoiem cū
dixerūt. xbi eſt q̃ natus eſt. **U**erū
regem cū aiūt. rex iudeoz. **U**erūz
deū cum ſubiūgunt. venim⁹ ado-
rare eum. **Et** ſic p̃z p̃muſz qualiſ
p̃ſitebant in rege nato dignitatez
nobilitat'. **R**. **S**cdo dico q̃ in q̃
ſitio magoz cōmendat in hoc q̃
p̃ſent in puero ſignū noue clari-
tatis cū addit. **V**idim⁹ em̃ ſtellaſ
in oriente. **Un** **Aug**. in ſer. **N**o-
die de iſtis loquendū eſt quos de
remot' terris fides duxit ad xpm
Venerūt em̃ z queſierūt eū dicē-
tes. **U**bi eſt q̃ natus eſt rex iudeoz.
Vidim⁹ em̃ ſtellaſ ei⁹ in oriente et
venim⁹ adorare eū. **A**nnūciant z
interrogāt credūe z querūt tanq̃
q̃ ambulāt i fide. **N**ōne aliū reges

iudeoz iam toties nati erāt quid
eſt q̃ iſte puer ab alienis agnoſcit
in oriente videt ſtella. in iudea in-
telligūt regem. **Un** eſt notandū
q̃ iſta ſtella ſic nouit creata q̃ ma-
gos ad chriſtuſ duxit ſuit ab alijs
ſtell' multipl'r diſticta. **P**rimo in
ſuba. nā materia aliaſ ſtellaſ eſt
celeſt' p̃maſua z in p̃ncipio mun-
di creata. **N**az ſicut dicit **Sen**. **p**. **D**e
poſuit ſtellaſ i firmamēto celi zc.
Nec aut ſtella fuit d materia cor-
ruptibili z nouit creata. **N**az xps
creauit eā ipſo nato z poſtq; xpm
oñdit z magos ad ipm pduxit de
ſinebat eē. **S**ecūdo in ſitu. qz nō
erat i firmamēto celi cū alijs ſtel-
lis. **N**ā vt dicit **P**tolome⁹. **Q**uē-
bet ſtellaſ firmamēti maior ē fra-
ſta forte nō fuit vltra q̃titate m-
triū cubitoz. z erat vicina terre z
ſuſpenſa in aere. **A**ls em̃ ſm do-
ctores nō potuiſſet determinare
demonſtraſſe locū z ortum pueri
Nā in tāta diſtācia nec vna dom⁹
i ciuitate. nec vna ciuitas in regio-
ne ab aliqua ſtella fixa. vel ex pla-
netis poſſet dephēdi. **T**ertio in
claritate. naz alie ſtelle ſolū lucēt.
in nocte z hñt claritatē a ſole. z ſo-
le lucēt in die ipſe nō lucēt. **I**ta
vero ſtella p̃ ſe lucida erat z in me-
ridie ſole lucente apparebat. nec
poterat i meridie p̃ radios ſolis
obſcari. **Un** dicit hystoria q̃ iſta
ſtella fulgebat ſicut ſol z illumina-
bat in nocte z in die quaſi ſol z il-
luminabat totā regionē illam ex-
pendebat in aere. **Un** dicit **Aug**.
in fmo. **T**ribo magi in regione
orientiſ ſtella nocte claritat' appa-

runt clarior sideribus. dedit aspiciē
tibus intellectu fecit inquiri. Ideo
magi pp̄ signū nouitarū q̄li erūt
nouū regē. Quarto in motu. alie
em̄ stelle mouēt cū firmamēto cir
cularit̄ ab oriēte in occidentē. Nec
autē ferebat motu recto z cū magi
eūtibz ibat. z cū stantibz stabat. et
descētibz descēbat. z sic motu pro
gressiuo z directo duxit reges ad
xp̄m. **Un̄ dicit Chrysostomus.** Veniēs stel
la sup̄ vbi puer erat stetit sup̄ ca
put pueri. **Un̄ dicit Mattheus.** Ecce
stella quā viderāt in oriēte aūcedē
bat eos. i. motu recto vsqz diuēniēs
staret sup̄ vbi erat puer. **vñ Aug⁹**
in ser. Nob̄ lingua nūciauit ap̄loz
illis stella tanq̄ lingua celoz. vñ
innenerūt qd̄ q̄sierūt. Ideo dicit
Mat. Vidētes stellā gaudsi sunt
gaudio magno valdē. Et intrātes
domū inuenerūt puerū cū maria
m̄re ei⁹. **vñ Grego. in omel.** hodie
Redēptore nato in iudea pasto
ribz apparuit angelus magos ad
adorandū puez. nō angel⁹ s̄ stel
la perduxit. **Un̄ tunc fuit p̄phetia**
Isaie p̄pleta. **Isa. lx.** Ambulabāt
gētes in lūie tuo. z reges in splē
dore ore tui. **2o** **Tertio dico qd̄**
in q̄sīrio magoz p̄mēdat̄ i b̄ qd̄ p̄fi
tenē sibi ip̄edere obsequz honor
cū p̄cludit venim⁹ adorare eū. **vñ**
dicit Seru. Quid faciē o magi qd̄
faciē. lactētē puez adorāt. in tu
gurio vili. in vilibz pānis. ḡne de
us ē iste. Quid faciē qd̄ auz offer
tis ḡne rex ē iste. Et vbi ē aula re
gia. vbi thron⁹. vbi frequētia rega
lis curie. nunq̄d aula est stabulū
thron⁹ p̄sep̄iuz. frequētia regalio

curie **Maria z Joseph.** Dicit qd̄
doctor. Nascit̄ fili⁹ pastoris. lecc⁹
sternit̄. nascit̄ fili⁹ dei z i p̄sepe po
nit. Quātr̄ autē reges se disposue
rūt z vbi inceperūt iter suū z quō
venerūt ad adorādū puez notat
in hystoria. **Un̄ notandū qd̄ illi re**
ges fuerūt diuisi z quilibet fuit in
regno suo. z nullus sciuit de alio
z quēlibz dispōebat se alijs duobz
nesciētibz cū magno comitatu. ca
melis. mul. eqs z mīeribz videre
z adorare nouū regē iudeoz z in
ceperūt iter suū i oriēte vbi sol orit̄
et qd̄ dicit qd̄ illi tres reges nō fue
runt insimul. ideo sciendū qd̄ sūt
tres indie siue regiones indie z s̄
insule circūdate magnis flumini
bz. et s̄ ibi diuerse horribiles be
stie. **Prima** em̄ india siue insula
vocat̄ nubia in qua est vñ regnū
qd̄ vocat̄ arabia. cui⁹ regn̄ erat
rex tpe natiuitatis xp̄i **Melchiar**
qd̄ obtulit xp̄o aurū. **Voc** iō. nā qd̄
libet voluit regē honorare cū no
bilioz vñ melioz bono qd̄ i regno
suo hūit. s̄ i arabia ē nobili⁹ auz
qd̄ crescit i m̄do. **Io** portauit auz
xp̄o. **Tūc** ipletū est illd̄ p̄s. Dabit̄
ei de auro arabie z adorabit̄ eū. s̄
reges. **Scda** india siue insula vo
cat̄ **Sodolia** in q̄ ē vñ regnū qd̄
vocat̄ **sabba**. cui⁹ rex erat **Baltha**
far. qd̄ obtulit xp̄o th⁹. iō qd̄ ibi cre
scit nobilissimū th⁹ qd̄ sub celo re
perit̄. tūc ipleta ē p̄phetia **Isa. lx.**
Dēs de sabba veniet aurū z thus
deferentes z laudem dño annū
ciantes. **Tertia** india siue insula
vocat̄ **ebartlis**. cui⁹ rex erat **caspar**

De epiphania domini

q̄obtulit xpo mirrā. nā ibi melior mirra crescit. Tūc fuit cōpleta pphetia dauid dicē. Regi tharlis z insule mūera offerēt. reges arabum z sabba dona adducēt. **M**ūn hec tria significāt in xpo tria diuina mysteria. Nā dicit Grego. Buccozem salutē nre magi uenerati sunt in cunabul. z thesauris suis mysticas spēs muneruz obtulērūt ei. z hnt in se diuina mysteria in auro vt ostendat regis potentia. in thure sacerdotē magnū p̄sidera. z in mirra dñicam sepulturā. Et cū reges sic erāt dispositi cū muneribz quibz arripuerunt iter suū de regno suo. alijs ignorantibz stella aīcedebat eos eq̄liter. ita q̄ vn⁹ ita bñ vidit eaz sic alius. z qñ steterūt stetit z stella z nocte luxit sicut sol. et fuit pax in diebz illis vbiq̄. **Requi. in ser. de natiuitate A. z ideo** ppter cōmunitatem pacē die ac nocte eq̄tauerūt. et quocūq̄ venerūt mirabat populus in nocte ppter claritatē stelle z ppter reges trāsēntes qz nesciuit qd esset vel q̄ pplus siue exercitus intēderet. Postq̄ autē p̄trāsauerant qlibet in via sua et dies orta est. exiuit pplus ciuitatē z viderūt vestigia equozū et mirabat qd ibi fuisset. Cū autē venerūt p̄p̄ hierlm p̄ distantiā duozū miliariū qlibet p̄ viā suā z null⁹ adhuc sciuit de alio. descēdit nubes turbi da z obtenebrauit totā patriā illā z p̄didit stellā. Et sic Melchiar q̄ venit de arabia sic cū suo comitatu in illo nube venit ad mōrem

caluarie vbi xps passus est. Eodē tpe venit rex Balthasar de regno sabba p̄ aliā viā ad montē oliueti de quo xps ascēdit. Rex caspar q̄ venit d̄ regno tharlis venit p̄ aliā viā z steterūt sic qlibz in loco suo donec nubes incepit clarescere. s̄ nō apparuit eis. z sic venerūt hierusalem circa horā tertiā. Cū autē viderūt se mutuo incepit vn⁹ loq̄ alteri q̄re venisset z qd intēderet. Qui oēs dixerūt eandē cām. **Uñ** gauisi s̄ valde z amplexati z osculati sunt se. z sic in hierlm inuenerunt gabār de nouo rege. vt etiā testat euāgelium dī. **Ubi est q̄ natus est rex iudeoz.** Vidim⁹ em̄ stellam in oriente. i. in orientali pte que aīcessit nos. z venim⁹ adorare eum. Cū autē herodes rex p̄cepit reges venisse cū magno comitatu z querens nouū regē z dicētes se vidisse stellē ei⁹ turbat⁹ est. z oīs hierosolima cū illo. Tūc p̄gregas oēs p̄ncipes sacerdotū z scribas populi sciscitabat ab eis vbi xps nasceret. Et illi dixerūt ei. In bethleem iude. Sic em̄ scriptū est p̄ p̄phetā **Mich. y.** Et tu bethleem effrata puula es i milibz iudā. Et te egrediet⁹ q̄ sit dñator i isrl. Et egressus eius ab initio a diebz eternitatis. Bethleem effrata d̄ ad distinctionem alteri⁹ bethleem q̄ est in galgalis in tribu zabulon. Et si sis puula in milia ciuitatū iudā p̄p̄tine tñ nō es mīma in ciuitate ex quibz p̄ncipes p̄dierūt. qz ex te nascet xpus q̄ erit dñator isrl. Et cum Herodes hec audiuit valde

turbat⁹ est et quesiuir a magi⁹ tps
stelle diligenter que apparuit eis.
qui dixerunt sibi totum sicut factum se
habuit. Tunc rogando misit eos in
berthelem dicens. Ite rogo et inter/
rogare diligenter de puero. et cum in/
ueneritis eum renunciate mihi ut ego
ueniens adorem eum. Ecce quod falsa
fuit promissio Herodis. Nam dicit
Raban⁹ quod herodes fingit se tam
vultu quam vobis adorare velle quem
mala cogitatione tractabat inter/
ficari. Sequitur. Qui cum au/
dissent regem abierunt scilicet unus berth/
leem et ecce stella que eos duxit ab/
orientem usque per hierusalem et sic ab/
scondita est ab eis. ite apparuit
eis et antecedebat eos usque in berth/
leem. cum iterum viderunt stellam
gausi sunt gaudio magno valde.
Et sic in Hierusalem a die natiuitatis
christi venerunt in. xiiij. diebus ab oriente
in berthelem. Et ratione assignat di/
cens. quia ipsi habuerunt diomedas/
rios qui sunt valde veloces ad cur/
rendum et. xiiij. die circa meridiem
ingressi sunt berthelem. et descende/
runt de equis suis et induerunt ve/
stes regales obreuerentiam noui re/
gis. Tunc stella ducens eos ascendit
modicum et steterat super domum ubi
puer iesus erat in qua fuit cum ma/
tre sua. Reges vero secuti sunt stel/
lam per unum vicum. interim stella ob/
reuerentiam pueri descendit in domum
repetere et repleuit domum miro splen/
dore et iterum ascendit in aerem et ste/
tit supra domum. Reges vero qui secu/
ti sunt stellam intraverunt domum paup/
culam cum magna reuerentia. ita quod

omnes ibi videntes valde mirati sunt et
inuenerunt puerum hunc et matrem eius.
dierum cum maria matre eius que fuit
etgo. xv. annorum. Tunc magi pocius
tes in terram ante puerum et adoraue/
runt eum. et aperis thesaurum suis ob/
tulerunt ei aurum. et mirram. **Re.**
Melchiar qui offerebat aurum fuit
homo puer stature **Balthasar** qui offe/
rebat thus fuit maior stature quam
melchiar. **Aspar** qui offerebat mir/
ram maior illis in statura fuit et bi/
ops. Unde prophetia fuit completa in
ps. **Coram illo** procident ethyopes
Sequitur. Adorabunt eum omnes reges
terre omnes gentes seruiet ei. Et quicquid
beata virgo dixerit ad reges totum
obliti sunt nisi si retinuerunt. quod humiliter
inclinavit cuiuslibet singuli dicens
deo gratias. Vis pacem reges come/
derunt biberunt et dormierunt. Et ad/
moniti sunt ab angelo in somnis ne
rediret in hierusalem ad Herodem sed per
aliam viam reuersi sunt in regionem suam.
Requies sine finis innocentium Unde
notandum quod per hec tria ad spirituales
sensum per aurum thus et mirram intelli/
gitur mystice tria que ad modum regum
domino deo debemus offerre. scilicet dilectio
nem. que per aurum significatur. Nam sicut
aurum est ductile. ita charitas debet esse
ductilis. scilicet ad deum primum. Unde precipit
Deus. vi. Diliges dominum deum tuum et
Hec de devotos et orationem. que per thus
fecit. Unde ps. Dirigat offo mea te.
Vel devotos. unde apostolus. ij. Cor. ij.
Christi bonum odor sumus. Tercio mor/
tificatorum. que fecit per mirram que est amar/
ra. unde ps. Propter te mortificamur
tota die. Ut puritatem que etiam per

De sancta

Agnete

mirram significat. Nam mirra cō
fuit a corruptiōe. ita puritas rē.

De sancta Agnete. Sermo. xij.

Quam pul

chra es et decora charissi
ma in delicijs. An. xij.

Notate charissimi. dicit em̄ sc̄us

Grego. q̄ mos est amantū mu

tua collaudatiōe letari. Vñc est

em̄ q̄ dei fili⁹ qui est candor lucis

eternae speculū sine macula aduer

tens pulchritudinē sancte Agne

tis quā habuit in corpe et aīa. bñ

cōmendat eā dicēs. quaz pulchra

es rē. In quibzq̄dem v̄bis sancta

Agnes tripl̄r cōmendat a christo

1 suo dilecto. Primo in cōplacētia

2 affectuosa feruens charitatē cum

3 d̄r charissima. Secūdo in venu

state formosa pure castitatē. cum

d̄r. Quā pulchra es et decora. Ter

tio in suauitate gaudiosa et fine so

cunditas. cuz pcludit in delicijs.

Quod dico p̄mo q̄ sc̄a Agnes cōmē

dat nobis a suo dilecto in cōpla

centia affectuosa ē notandū q̄ sc̄a

Agnes d̄r tripliciē chara fm̄ tres

gradus comparatiōis. s. chara cha

rior charissima. Char⁹ em̄ d̄r q̄ di

ligit. S̄z charior q̄ p̄ ceteris diligit

Charissim⁹ autē q̄ p̄ omnibz dili

git. Primo sc̄a agnes d̄r chara qz

1 ipsa xpm̄ in suis mēbris dilexit. i.

in prio. Nam dicit Aug⁹. q̄ deus

nō pōt dilgi sine primo. nec pri

mus sine deo. Unde p̄cepit dñs.

Deu. vi. Diliges dñm deū tuū rē.

Qualiter autē xpm̄ in mēbris suis

dilexit. p̄z in quo dā exemplo. Ac

git em̄ q̄ qdam vir noīe Pauli

nus in eccl̄a sancte agnetis fūgēs

officio sacerdotij cepit mira car

nīs tentatione verari. S̄z cū deum

offendere noller a sūmo pontifi

ce licentiā petijt p̄trahendi. Cui⁹

simplicitatē papa p̄siderās annu

lum suū cuz smaragdo sibi dedit

et iussit vt formose imagini sancte

Agnetis que in eccl̄a sua depicta

erat ex pre sua et dei p̄ciperet vt se

pmitteret desponsari. Tunc b̄ sa

cerdos imagini imparet. illa p̄tē

nuo digitū annularē porrigēs et

annulo suscepto retrahēs manū

oēm tentationē a sacerdote fuga

uit. Predict⁹ autē annulus adhuc

d̄r in eius digito apparere. Et sic

p̄z quō p̄pter amores xpi et ne ille

sacerdos deus offenderet recepit

annulū desponsatiōis ab eo vt eēs

sponsa sua spūalis cum tñ recula

uit diuitias et icorpa biles ne car

naliter p̄sensum suū p̄iugio copu

laret. Quare bene dicit agnes ab

agno qui est aīal purū et mansue

tum. sic ipsa fuit pura pia et misē

ricors. Ideo xps ecōuerso eam di

lexit. Nam ipsa dicit Prover. viij

Ago diligēs me diligo. **P**

Secūdo d̄r charior. Charior em̄

dicit que p̄ ceteris diligit. Unde in

signū hui⁹ dixit xps petro Jo. vi.

Symon iobānis diligit me plus

bis. Rñ dicit. Aīa dñe. Terre b̄ fe

cit sancta agnes. naz ipsa p̄ ceteris

dilexit xpm̄. Vñ legit et testat Am

brost⁹ qui vitā et passionē eius eo

scripsit. q̄ Agnes ego prudētissi

ma. xij. anno etatē sue mortē pdi

die et vitam inuenit. que erat pulchra facie. s; pulchrior fide. corpe iuuenula sed aio cana. **Que** duz a scholis reuertit a filio pfecti vrbis adamat qui ei gemas et diuicias incompatibiles pmisit si psum eius suo pugio nō negaret. Deniq; secum detulerat p̄ciosissimi ornamēta que a beata agnere velut stercorea sunt recusara. **Un** factū est vt iuuenis ille maiori stinulo purgeret. et putās eā meliora ornamēta velle accipe. iō oēm p̄ciositatē lapidū secū defert et per seipsum et p̄ nos et affines cepit aures et gēnis appellare diuitias domos. possessiones familias p̄misse si p̄gium sibi nō negaret. **Tūc** agnes dedit sibi tale m̄sum. **Discede** a me fomes peccati. facinorū nutrimentū. pabulum mortis. qz iam ab alio amatore puenia sum q̄ mihi meliora ornamēta obtulit. **Et** cepit amatore suum et sponsū in q̄nq; cōmendare. **Primo** a nobilitate generis di. Sponsus me^{us} dilectus multū nobilior te est. **Cui^{us}** mater et go est. cui^{us} pat̄ femina nescit. et cui angeli seruiūt. **Secūdo** a decore pulchritudinis dicēs. Sponsus me^{us} multū pulchrior est. nā ei^{us} pulchritudinē sol et luna mirant. **Tercio** a diuitiaz abundantia di. Spōsus me^{us} multū ditior te est. nā ei^{us} opes nūq; deficiūt. nam dñs est terra et plentudo ei^{us}. **Quarto** ab efficacia potentie et fortitudinis di. Spōsus meus multū fortior et potentior te est. nam ei^{us} ad ore reuoliscunt

mortui. eius tactu p̄stant infirmi. **Quinto** ab amoris excellētia dicēs. Amor sponsi mei castitatis est. eius tactus sanctitas. et vnio virginitas. **Iaz** amo sponsū xpm meū quem cū amauero casta suz cum accepero et go sum cū tetigerō mūda sum christo soli seruo fidem ipsi me tota deuotione cōmittro. Deinde adnecti q̄nq; beneficia que sibi sponsus su^{us} cōtulit et alijs etiā p̄fert. Nam ipse me et eas annulo fidei sue subarrauit. multiplici varietate virtutū me et eas vestit et ornat. **Sanguine** passionis sue me et eas signat vinculo amoris me et eas sibi copulat et thesaurū celestis glie me et eas dicitat. **Que** q̄nq; exposuit sic dicens. **Annulo** suo em̄ fidei subarrauit me dñs meus iesus xps. et tanq; sponsam decorauit me corona. **Ecce** fidei subarratio dexteram meā et collum meū cinxit lapidib; p̄ciosis et imensis monilib; ornauit me. **Ecce** virtutū ornatio. posuit signū in faciem meā vt nullū p̄ter eū amatore admittā. nā sanguis meus ornauit genas meas. **Ecce** passionis sue signatio. Nam ei^{us} castis amplexib; stricta sum et corp^{us} eius corpi meo sociatum est. **Ecce** vinculū amoris. **Osten**dit mihi thesauros incompatibiles. quos se mihi daturū si in eo p̄seuerauero pmisit. **Ecce** celestis glorie dicatio. **Nūc** q̄ nō possum eū derelinq̄re. qz etiā mihi iaz ab eo thalam^{us} collocat^{us} est. **Iā** mel et lac ei^{us} ore suscepit ei^{us} casti amplexib;

De sancta

Agnete

constricta sum. Et sic patz qualiter
xpus ei⁹ sponsus fuit sibi charior
ceteris. Ideo etiā merito fuit sibi
charior ceteris cōuerso. Un⁹ dicit
Joh. xiiij. Qui diligit me diligit a
patre meo. ⁊ cōuerso ⁊c.

3

Tertio dicitur charissima charissim⁹
est qui sup oēs diligitur. Certe sic
sancta Agnes xpm sup oia dile/
xit. Chust⁹ em⁹ dicit Joh. xv. Ma/
iorem hac dilectionē nemo habet
⁊c. Hoc fecit sancta Agnes. nam

legenda

corp⁹ ⁊ vitaz suā posuit p xpo suo
dilecto. Un⁹ legit⁹ in legenda. qd cū
filius pfecti pdicta audiuit a san/
cta Agnete qd xpus fuit ei⁹ spon/
sus et eum diligere noluit nimis
cruciabatur animo. ⁊ lecto. pstermit
et amore egrotauit. Tuncq pater
ei⁹ virgini replicaret vt filiū suū
diligere. Ipsa pōis sponsi fede/
ra violare nō posse asseruit. Accepit
pfectus inq̄rere qd esset ille spon/
sus de cui⁹ potestate Agnes se ia/
ctaret dicit xpm esse sponsum suū.
Audiens hoc pfectus. let⁹ effect⁹
est qd hoc poterat habere ptra eā.
Et pmo qdem blandis sermoni/
bus eā secret⁹ p̄monebat. de hic
terrorib⁹ eā pulsabat. S; virgo xpi
nec blandimēto seduct⁹ nec terro/
re p̄cutit. sed eodem vultu ⁊ eodē
aio p̄seuerans terrentē filī ⁊ blan/
dientem aīa deridebat. Videns
ergo pfect⁹ tantā stantia in pu/
ella alloquit⁹ parētes ei⁹ ⁊ qd erāt
nobiles ⁊ vim eis inferre nō po/
terat. idco titulū christianitatis eis
imposuit. qd p tunc fuit eis ma/
gna p̄sulio. Sequenti autē die p̄ce/
pit sibi p̄sentari sanctā agnetē aī
tribunal. et iterū atq; iterū repli/
care cepit fmonē d iuuentis amo/
re. ⁊ cū vidit se nihil oīno p̄ficere
dixit ei. Sup̄sticio christianoz de
qua te magic⁹ artibus iactas nisi
fuerit a te segregata non poteris
equissimis p̄liis p̄bere tuū con/
sensum. Un⁹ necesse ē te iam ad ve/
nerandā deam vestī p̄perare. vñ
si p̄seueretia virginitat⁹ tue ei pla/
cet ei⁹ sacrificijs venerandis die
noctuzq; istas. Ad hec brā agnes
dixit. Si filium tuū boiem rōna/
lem qd videre loqui ambulare po/
test. q̄uis inīq; amore diligit me
nō possum nec volo eū respicere
quō possum tūc ydola muta ⁊ sur/
da colere. Cui p̄fect⁹ ira mot⁹ dix/
xit. Unū tibi de duob⁹ elige. aut
cum virginibus deē veste vl⁹ dīs
nris sacrificia aut eū meretricib⁹
scortaberis. Tūc sancta agnes cū
ingenti cōstantia dixit. Si scires
quis esset de⁹ meus tu ista ex ore
tuo nō p̄ferres. nam ego noui vir/
tutes dñi mei iesu xpi ⁊ secure cō/
temno minas tuas. nec sacrificia
bo ydolis tuis. neq; polluar sor/
dib⁹ alienis. meū cū habeo cū
stodem corpis mei angelum dñi
Tūc insanus iudex iussit eam et
p̄olari ⁊ nudam ad lupanorē du/
ci. statim autē vt spoliata est crine
resoluto tanraz densitatē capillis
eius gratia diuina cōcessit. vt me/
lius capillis q̄ vestib⁹ regeretur.
Ingresa autē agnet⁹ turpitudinis
locum angelum dñi p̄paratū in/
uenit. qui eā tanto lumine circū

dedit ita q nullus eaz p splendo
re videre vel ptingere potuit. Ful
gebat em tota domus illa qsi sol
radians in virtute sua. **L**unq se in
ofonez pstravit apparuit an ocu
los eius stola candida. qua app/
bendens induit se et dixit. **G**ratias
ago tibi dñe iesu chris te qui mihi
hanc vestē largitus es. et me i nu/
mero ancillari tuaruz cōputare
voluisti. **I**nterea lupanar locus
orationis efficit vt omnis qui fu
isset ingressus adoraret et dās ho
norē imenso lumini mūdior egre
deret foras q fuerat ingressus. Fi
lius autē pfecti qui fuit actor hui⁹
sceleris venit cum alijs iuuenibz
ad lupanar. et eos ad ipsam pūo
inuicauit vt euz ea peccaret. **Q**ui
cum ingressi sunt inuenerūt vir/
ginem orantē et ingenti lumie cir
cūdatam. **E**t q ita territi sūt q ho
nozem deo dederūt et cōpuncti re
dierunt. **T**ūc filius pfecti argue/
bat eos et miseros eos iudicauit
ac deridens eos et ad locum in q
virgo orauit audacter ingressus
est. et viso tanto lumine circa eam
nō dedit honore deo sed intrans
irruit in ipsuz lumē et añqz eā tan
geret cecidit in faciē suam et pfo/
catus est a diabolo et expirauit.

R. **Q**uōd audiens pfectus cū ma
gno ploratu venit ad domū et cāz
mortis filij sui diligēter a virgine
inquirebat. **A**it ad eū scā Agnes
Ille cui⁹ voluntatē voluit pfice/
re ipse eum occidit. **Q**uare autem
oēs alij qui ad the ingressi sunt sa
ni sunt. ideo qz dederūt honorem

deo q misit angelū suū mihi. et in/
duit me hoc indumēto. et custodi
uit corpus meū. vñ videntes an/
gelicum splendorē adorabāt oēs
et redierunt cōpuncti et illesi. **C**ui
pfectus. in hoc apparebit q non
magicis artibz b egisti sicut mul/
ti tibi imponūt q arte magica in
terfeceris filiū meū si impetrare
poteris vt resuscitet. **T**ūc sancta
Agnes dixit vt ante turbaz hanc
virtus dñi mei iesu chris ti mani/
festet egredimini oēs foras vt so/
litam ofonē ei faciaz. **L**unq oēs
essent egressi. psternens se in faciē
suaz plorans cepit orare dñm vt
iuuenem suscitaret. **O**rans autē
illa. apparuit angelus dñi q ele/
uauit eam et pfortans animū ei⁹
suscitauit iuuenē mortuum. **Q**ui
statim egressus foras cepit voce
alta clamare et dicere. **U**n⁹ est de⁹
in celo et in terra q est de⁹ christia
noz. **N**am oia templa deoz va/
na sunt. **T**ūc pont. fices templo/
rum excitauerūt seditionē in po/
pulo et clamauerūt. **T**olle magaz
tolle maleficam que mentes mu
tat et animos alienat. **P**refectus
autē viso miraculo eā liberare vo/
luit. sed ptra pontifices templo/
agere ausus nō fuit. **I**deo ad ses
dandam seditionē populi suū vi
cariū dereliquit et tristis abcessit
eo q eam nō potuit liberare post
resuscitationē filij sui. **T**ūc vica/
rius noie Aspalus seditionē po/
puli nō ferens iussit in conspectu
omniū ignē copiosum accendice
in mediū pcepit eam iactari. tūc

De sancta

Agnete

flarim diuise sunt flāme in duas
p̄tes ⁊ sediciosum pplm cōbure/
bant. ⁊ ego autē illesa p̄māsit. Tūc
⁊ ego expandēs man⁹ in celum in
medio ignis orauit dicēs. Dipo/
tens pater dñi mei iesu xp̄i te bñ/
dico. qz p filium tuū euasi minas
hominū impioꝝ spurcicias dia/
boli impulluro calle trāsīuit. Ec/
ce nūc p sp̄m sanctū roze celi p̄fu/
sa suz. flāma diuidit ⁊ ardor hui⁹
incendij refundit ad eos a q̄b⁹ mi/
nistat. Bñdico te pater q̄ me in
flāmas ad te venire p̄mittis. ecce
iām qd credidi video. qd speraui
iam teneo. qd ꝓcupiui amplector
te ꝓfiteor labijs ⁊ corde ⁊ tot⁹ visce/
rib⁹ ꝓcupisco. Ecce ad te deū vnū
et verū venio q̄ cum dño n̄ro iesu
xp̄o filio tuo ⁊ sp̄s sancto uiuis et
regnas in secula seculorū amen.
Aū cōpleuisset ofonem oīs ignis
ita extinct⁹ est q̄ nihil de calore in/
cendij remansit. Tūc asp̄sus vi/
carius vrbis rome in guttur eius
gladiū imergi. l. (stechen) ꝓcepit.
sponsus su⁹ xp̄us ipsuz sibi spon/
sam ⁊ martyre ꝓsecrauit. Passa ē
autē vt credit tpe ꝓstantini magni
q̄ cepit anno dñi. cccix. Parentes
⁊o nullā penit⁹ tristitiā hñtes. s;
ipsi ⁊ aliq̄ christiani cū gaudio eoz
sepeliērūt. et vir euaserūt lapides
q̄s pagani in eos miserūt. Et sic
p̄tꝝ qualr xp̄s fuit ei⁹ charissim⁹.
qz mortē ꝓt ei⁹ sustinuit. Un̄ dicē
Amb. de ea Nupta nō sic festinat
ad thalamū sic bec festinauit leta
ad supplicij locū. Un̄ ipsa bñ po/
terat dicere illud *Añ. viij. Fort*

est vt mors dilectio. vñ Amb. Be
ata agnes oblectamēta. i. (kurez
wilygetrost) despiciēs celestēz di/
gnitatē meruit. vota hūane socie/
tat⁹ ꝓtēnit ꝓfortio eterni reg⁹ so/
ciata est. ꝓciosum mortē p xp̄o su/
scipiēs. iō filis facta est ei. q̄re me/
rito est sibi charissimā. *Sy. Dico*
secūdo q̄ sc̄ā agnes cōmendat a
xp̄o i venustate formosa puritatē
cum dī. Quā pulchra es ⁊ decora
Circa qd noranduz q̄ sunt tria q̄
faciūt aiām formosam. primū est
castitas. secundū est fides. tertiu⁹
est charitas. Primo castitas facit
hoiēm pulchru⁹. Un̄ dicit Bern.
Quid pulchru⁹ castitate q̄ facit de
hoiē angelū. Naz castitas est par/
carnis. sera sensuū. portio angeli
ce nature. decor membroꝝ. orna/
mentū vite. Terre hāc castitatem
habuit sc̄a Agnes. *Requre modicū*
cū añ in b̄ sermone. *P. Un̄ bñ di/
cit xp̄s ad eā. Cañ. iij. Tota pul/
chra es amica mea ⁊c. Un̄ ipa est*
de numero illoꝝ de quib⁹ dī. *Re*
q̄re in ser. d̄ letania. l. sancte de⁹.
Sc̄o fides facit aiām vl' hoiēm
pulchru⁹. Un̄ dī. *Acc. Requ. in ser.*
sc̄a *Barbare in pñ. Certe hāc fidē*
habuit sc̄a agnes. nā in ⁊a fide in
tm̄ adheſit xp̄o q̄ nullus poterat
eā remouere. *Requ. modicū añ. Q*
Un̄ dicit Amb. Agnes ⁊go pru/
dentissima fuit pulchra facie Un̄
pōt dicere illd. ij. *Ibi. iij. Fidem*
seruauit. iō reposita ē mibi corona
iusticie. Tercio charitas facit ho/
minē pulchru⁹. Un̄ dicit aīa deu/
ta *Cañ. ij. Dilect⁹ me⁹ loquit mi⁹*

hi surge amica mea formosa mea
et veni. q. d. **N**ā charitas refacit
pulchritudinem. Ideo hortat nos apłus
Ephe. v. Estote imitatores dei sic
filij charissimi. et ambulate in dile
ctione sicut et xp̄us dilexit nos et
tradidit semetipsum in oblationē
et hostiā deo q̄ semp̄ est pura. **S**er
te hāc charitatē habuit scā agnes
que ipsas custodiuit purā. **U**n̄ le
git q̄ dixit tyranno. Si scires q̄s
eēt de me? **zē. Reg. an̄ in d.** **U**n̄
pp̄ hāc charitatē dicit xp̄s bñ de
ea illō. **Sap. xij.** Nanc amant et
exq̄sui eaz a iuuetute mea. et ama
trit facta suz forme illi. **U**n̄ **U**n̄
3 tio dico q̄ cōmendat a suauitate
gaudiosa et sine iocūditate cū solu
dit. in delicijs. **A**st notandū q̄ scā
Agnes cū alijs virginibz inexpli
cables leticias ē psecuta. **N**ā bñs
Aug. dicit sup̄ illō saluator **Dat.**
xij. Semē qd̄ cecidit in terrā bo
nam. aliud fecit fructū tricesimū
aliud fructū sexagesimū. aliud cen
tesimū. **Q**d̄ exponit **Aug.** in que
stionibz euāgelij dices. q̄ fructus
est gaudiū celeste. **U**n̄ fruct⁹ trice
sim⁹ p̄tinet ad p̄uargatos. sexagesi
mus ad viduas. centesim⁹ ad virgi
nes. **H**ic est em̄ q̄ beata agnes hz
fructū cū alijs virginibz centesimū
id ē plenū gaudiū. iō dicit in plu
rali. Quā pulchra es et decora cha
rissima in delicijs. **S**z est sciendū
q̄ delicia electorū et specialit̄ virgi
num p̄sistūt in tribz. **P**rimo in or
natu et decore. **U**n̄ ps. d̄ qualibet
virgine **A**sticit regina a dextris tuis
zē. **C**erte b̄ ornatu fuit vestica scā

Agnes. **U**n̄ legit et testat **Am̄b.** q̄
dū parētes scē agnet̄ assiduis et
noctationibz vigilarēt ad tumultū
ei⁹. in octaua ei⁹ in medio noctis
silentio viderūt exercitū virginū
que oēs auro textis cykladibz in
dute cū ingenti lumie p̄teribant.
int̄ quas viderūt agnetē sili veste
fulgentē et a dextris ei⁹ agnū cādi
diorē insue. **N**ec dū vidēt pentes
et q̄ sil̄ erāt stuporē mēt̄ incurrūt.
Sz beata agnes rogauit virginēs
parump gradū figere. et stās dixit
parentibz suis. **V**idete ne me q̄si
mortuā lugeat̄ s̄z gaudete mecū
q̄ cum his omnibz lucidas sedes
accepi. **E**t illi sum iuncta in celis
quē in terra tota inrentiōe dilexi.
Et his dicit̄ p̄rāsiit. **E**t hec visio
publice ab omnibz q̄ viderūt quo
tidie diuulgabat̄. **U**n̄ pp̄ hāc vi
sionem celebrat octaua **Agnetis.**
Erat aut̄ p̄stantia regina filia cō
stācini angustī laborās grauissī
ma lepra. que cū banc visionē au
disset tumultū ei⁹ adijt. licet paga
na tñ credula p̄ces fideliter sum
debat. **E**t cū in orōne p̄sisteret ob
dormiuit. viditq̄ beatā **Agnetē**
sibi dicentē. **C**rede dñm tesuz chri
stum filiū dei esse et sanaberis. **A**d
hanc vocē euigilāa p̄fecte se sanā
inuenit. que baptisimū recipiens.
pulchra eccliam sup̄ sepulchrum
sanctē **Agnetis** fecit. et ibi in virgi
nitāte multas virgines suo exem
plo aggregauit que omnes sacra
velamina receperūt. **E**t sic pater
quomō **Agnes** fuit ornata. **U**n̄
dixit q̄ xp̄s ei p̄tulit q̄nq̄ bñficia

De sancto

Paulo

Regre in lra R. **U**n ipsa est d nu-
mero d quibz d: **M**at. xij. Fulge-
bunt iusti sicut sol in p̄spectu dei.
Un rps b̄ndicit d ea illud. **G**ap.
vii. **S**up salutez zc. **R**egre in ser.
Lucie. **S**ecundo p̄sistit in locūda
decanatioe. **U**nde d: **A**poē. xij.
Uidi sup montē syon agnū stan-
tem z cū eo cētū q̄dragita q̄tuor
milia h̄ntes nomen ei⁹ et nomen
patris ei⁹ scriptū in frontibz suis. z
cantabāt q̄si canticū nouū an se/
dez. dī. z nemo poterat dicere can-
ticum nisi illa. c. xliij. milia q̄ em/
pri sunt de tra. **S**equit. virgines
em sunt. **U**n canie ecclia. **D**ym/
nosq; dulces p̄sonant. **T**ertio p̄si-
stunt i secura seq̄la. vñ **A**poē. xij.
Di sequunt agnū q̄cūq; ierit. **U**n
Aug. **Q**uo ire putam⁹ hūc agnū
in q̄z salt⁹ z praeta. certe nō i gau-
dia hui⁹ seculi. s; in gaudia regni
dei. **U**n ecclia canie. **Q**uocūq; p/
g; h̄gies sequit atq; laudibz post
re canētes cursitāt. vñ **Aug**. **A**gnū
sequi. **R**eg. in ser. **M**argarethe.
De sancto **P**aulo. **S**ermo. xij.

Est quaz
cōuertisti me egi peni-
tenciam. **V**iere. xxxj.

Notate charissimi. dicit em̄ **A**ris.
in lib. de causis. q̄ prima cā regit
omnes res causas. **Q**uaprop̄
dñs n̄r iesus rps. q̄ est p̄ma cā et
causator oīum rerū videns sanctū
paulū errare a via veritat⁹ z salu-
tis cōuertebat eum vt ageret pe-
nitenciā. ideo bñ dicit postq; con-
uertisti me egi p̄nitāz. **I**n quibz q̄z

dem duo notant. **P**rimū est mo-
pus p̄uersionis cum dicit. postq;
p̄uertisti me. **S**ecundū est satisfā-
ctio op̄is cum addit. egi p̄nitāz.
Dico p̄mo q̄ in v̄bis p̄missis no-
tat modus p̄uersionis. **U**n **C**ir-
ca q̄b notandū q̄ p̄uersio sci pau-
li facta est eodē anno q̄ xp̄us pas-
sus est z stephan⁹ lapidat⁹ q̄ ora-
uit p̄ eo. **R**egre in **f**imone stepha-
ni. **R**. **U**n. xij. kal. aprilis. passus
est dñs. **S**tephan⁹ eodē anno. iij.
die augusti lapidat⁹ est. **P**aulus
xo. xij. kal. february. cōuersus ē
Qualiter autē sit cōuersus legitur
Act. ix. **I**n dieb illis **S**aulus ad
hūc spirans minarum et cedis in
discipulos dñi accessit ad p̄ncipē
sacerdotū z petijt ab eo ep̄stolas
in damascum ad synagogas. vñ
quos inueniret hui⁹ vie viros et
mulieres vincros p̄duceret in hie-
rusalem. **E**t cū iter faceret cōgite
vt appropinquaret damasco z sub-
ito circūfulsit eum lux de celo. z ca-
dens in terrā audiuit vocē dicen-
tem sibi. **S**aule saule quid me p̄-
sequeris. **Q**ui dixit. **Q**uis es dñe
Et ille. **E**go suz. iesus nazareus
quē tu p̄sequeris. **D**urum est tibi
p̄ra stimulū recalcitrare. **A**t t̄p̄-
mens ac stupens dixit. **D**ñe quid
me vis facere. **E**t dñs ad eū. **S**ur-
ge z ingredere ciuitatē z dicet tibi
quid te oporteat facere. **V**iri autē
illi q̄ comitabant cū eo stabāt stu-
pefacti. audientes quidez vocem
nemine autem videntes. **S**urre-
xit autē **S**aulus de terra. ap̄p̄s
oculis nihil vidit. **E**d man⁹ autē

illum trabētes introduxerūt da/
mascū. Et erat ibi tribz diebz non
vidēs. z nō māducauit neqz bibit
Erat autē qdaz discipul⁹ damasci
noīe Ananias. Et dixit ad illū in
visu dñs Anania. Tu ille ait. Ecce
ego dñe. Et dñs ad illū. Surge z
vade in vicū q vocat rect⁹ z que/
re in domo iude saulū noīe thar/
sensēm. Ecce em̄ orat. Et vidit vi/
rū noīe Anania introeuntē z im/
ponentē sibi man⁹ vt visum reci/
piat. Rñdit autē ananias. Dñe au/
diui a multis de viro b. q̄sta mala
fanci⁹ tuis fecerit i bierlm. Et ha/
ber p̄tētes a p̄ncipibz sacerdotū al/
ligandī oēs q inuocāt nomē tuū
Dixit autē ad eum dñs. Vade qm̄
vax electōis est mihi iste. vt poz/
ret nomē meū corā gentibz z regi/
bz et filijs isrl. Ego em̄ ostēdā illi
quāta opreat eū p noīe meo pati
Et abiit ananias z introiuit i do/
mum z iponēs eis manus dixit.
Saulē frat. Dñs iesus misit me
q apparuit tibi in via qua venie/
bas vt videas z implear⁹ sp̄sctō
Et p̄stiz ceciderūt ab oculis ei⁹
tanqz lquame z visum recepit. Et
furgēs baptizat⁹ ē. z cū accepisset
cibū p̄fortat⁹ est. Fuit autē cū disci/
pulis q erant damasci p dies ali/
quot. Et p̄tinuo ingressus ad sy/
nagogas p̄dicauit dñm iesuz qm̄
h est fili⁹ dei. Scupebāt autē oēs
q eum audiebāt dicētes. Nōne h
est q expugnabat in bierlm eos q
inuocabant nomen illud. Et huc
ad h venit vt vincros illos duce/
ret ad p̄ncipes sacerdotū. Saul

lus aut multo magis qualiscebat
 ⁊ fundebat iudeos q̄ habitabāt
 in damasci affirmās. qm̄ b̄ ē x̄ps
 Et sic p̄t̄ qualr̄ est p̄uersus a deo
 ⁊ q̄n pulchre loquit̄ Aug⁹. i ser
 mone dicens. Hodie dilectissimi
 nobis lectio de actib⁹ ap̄loꝝ pro
 nūciata ē quō paul⁹ ex p̄secutore
 xp̄ianoꝝ fact⁹ ē ānūciator x̄pi. p̄
 curtiens eū xp̄s ⁊ sanās. occidit ⁊
 viuificās occisus est agn⁹ a lupis
 faciēs agnū de lupis. Predict⁹
 eū erat in p̄clara p̄phetia cū Ia/
 cob patriarcha benediceret filios
 suos p̄ntes tangēs. futura p̄spici
 ens. qđ in paulo p̄tigit. Nam cū
 iacob b̄ndixit filios suos ⁊ veni/
 set ad b̄ndictionē beniamin ait d̄
 illo vt habet̄ Gen. xlii. Beniamin
 lupus rapax. mane rapiet p̄dam
 ⁊ ad vesp̄erā diuider̄ escas. Hoc
 in ap̄lo paulo impletum est. qz de
 illo dictū erat. Nam paulus sicut
 d̄ seipso testat̄ erat de tribu benia/
 min. Iudiam⁹ illū mane rapiē/
 tem. Saulus accept⁹ lris a p̄nci/
 pib⁹ sacerdotū zc. hoc est mane ra/
 piens. Nā et qū lapidat⁹ est Gre/
 phan⁹ primus martyr p̄ noīe xp̄i
 aderat ⁊ salus. z vt esset in manib⁹
 omniū lapidantiū ipse vestimēta
 omniū seruabat magis seuiēs oēs
 adiuuando q̄ suis manib⁹ lapi/
 dando. vñ p̄t̄rat⁹ audiuit. Gau/
 le faule qđ me p̄sequeris zc. vsq̄
 dum dicit̄. Dñe quid me vis face/
 re. iam format⁹ ex p̄secutore p̄dica/
 tor. ex lupo ouis. ex hoste miles.
 et sic ad vesp̄erā diuider̄ escas. cū
 in diebus nouissimis fuit christi

De sancto

Paulo

pdicator zc. **Un** dicitur i. ppheta
 Gen. xlii. Vocauit at iacob filios
 suos. z ait eis. **C**ogregami vt an/
 nūciem que vctura sunt vob die/
 2 bus nouissimis zc. **Secundo**
 notat in vbis pmissis satisfactio
 opis cū addit. egi pniaz. Ipse em
 postq sic puerlus est ad viā veri/
 tatis z salus z ad fidem catholi/
 cam semp adhesit xpo. z pdicauit
 ipm verū dei filiū z mūdi saluato
 rem. z ptatem tyrānoz nō timuit
 Ideo dicit. **Abi. iij.** Bonū cer/
 tamen certauit zc. **In** q vbo osten
 1 dit quattuor. **Primū** est ei⁹ vtilis
 doctrina. qd notat cuz dz. **Bonū**
 2 certamen. **Secūm** est ei⁹ virtuosa
 puerfactio. cum dz cursum psumā
 3 ui. **Tertiū** est sua gloriosa passio.
 cuz subiungit fidē seruauit. **Quar**
 tum est eius gaudiosa remunera
 tio. cum pcludit. Ideo reposita est
 1 mihi corona iusticie. **Dico** primo
 q notat eius vtilis doctrina per
 quā bonū certamē certauit cuz p
 eam potentia tyrānoz expugna/
 bat z corda infidelīū z obstinato/
 rum iugit ad fidē xpī puertebat.
 vt supra dictū est q ille mltō ma/
 gis cōualefcebat z pfundebat iu
 deos q habitabant damasci affir
 mans qz hic est xpus. **Sequit.** ibi
 dem q cū implerent dies mūci.
 scz q sic egit in damasco fecerunt
 iudei pciliū vt eū interficerēt. **Nā**
 sibi note facie erāt insidie eoz. vñ
 custodiebant portas die ac nocte
 vt eū interficerēt. **Accipientes** di
 scipuli ei⁹ eū nocte p murū misē/
 runt eū in sporta. **Tuncq** venisset

in hierlm cēptabat iūgere se disci
 pulis z oēs timebāt eū nō creden
 tes q eēt discipulus. **Barnabas**
 autē ap pphensuz illū duxit ad apo
 stolos z narrauit illis quō in via
 vidisset dñm z locut⁹ est ei. et quō
 in damasco fiducialit egerit i no/
 mine iesu. **Et** erat cū illis intrans
 z exiens in hierlm. fiducialt agēs
 in noie iesu **Loquebat** qz gentibz
 z disputabat cū grecis. **Ecclia** q/
 dam p torā iudeā z galileam et sa
 mariā habebat paces z edificabat
 ambulans in timore dñi z p sola
 rione spūssanc⁹ replebat. **z**
Un dicit **Ahyf.** q corda omnīū
 gentium inflāmauit tanqz ignis.
 z insultus. i. (storm) demonum z
 2 minas tyrānoz fugauit. z null⁹
 angelus tm pplm lucrificet sicut
 ipse. **Un** sicut oriēte radio solis te
 nebre fugant sic eo euangeliū pre
 dicante fugabat error z lumen fi
 dei resplēdebat ppter suā sapientē
 doctrinā. **Un** benedictus est pau
 lus. **Nāz** paulus dz grece astuci
 id est sapiēs. Ipse em bñ fuit sapi
 ens doctrinā suaz didicit in tribz
 scholis z spūssancus fuit doctor
 su⁹. **Et** qz dicit **Breg.** q nulla do/
 ctrina sit melior nisi vbi spūsscūs
 doctor adest. **Primo** didicit i sco
 lis iudeoz legē mosaycā. nam di
 cunt doctores. **Req.** in sermone
 stephani in lra **R.** **Un** dicit **Acc.**
 xxi. q ipse dicit etiam se erudituz
 secus pedes Gamaliel. **Un** dicit
 Ego sum vir iudeus nac⁹ charlo
 cilicie nutrit⁹ in ista ciuitate. sec⁹
 pedes Gamalielis erudit⁹ iuxta

2 veritatem paterne legis. **S**ecundo in scholis aploz didicit legē euāgelicam. **U**n dicit **Act. xiiij.** de eo. qd spūscūtūs dixit. **S**egregate mibi paulū in op^o ad qd assumpsi euz scz euāgelice doctrine. **N**ā ad op^o doctrine. **R**eq. in ser. petri z pauli **3** Tercio in scholis celestibz didicit legē diuinā. qm̄ in terciū celuz fuit raptus vbi deus reuelauit sibi se creta celestia. sicut ipse testatur. **1. Cor. xj.** Et sic per eius vtilis doctrina p quaz bonū certamen zc. **U**n canit ecclesia. Tu es vas electionis sancte **Paul**e ap̄le p̄dicator veritatis z doctor gentiū. **4** **S**ecundo notat eius vtuosa puerfatio cum addit. cursum p̄sumāui. **A**irca qd notandū qd ipse cursum suū siue vtuosam vitā suam inchoauit in supnaturali cōuersatione. mediauit in charitatiua p̄gressione. p̄sumauit in p̄fectionis aggregatione. **P**rimo inchoauit vitā suam in supnaturali puerfatione. in qua lux d̄ celo subito circumfulsit eū. sicut legit **Act. ij.** qd cum iter faceret ad pducendum xpianos in hierl̄m zc. **U**n de ista luce dicit **Abr̄h̄.** p illaz irradiationem lucis paul^o fuit in amore diuino inflāmarus qd in terra grauiens sic se gerebat in cunctis qsi frueret angeloz cōsortio. **U**n p̄ hunc diuinū amorē quo ipse fuit inflāmarus cōpleuit officium angeloz. vñ **Abr̄h̄.** Restat vt cōparemus pauluz angelis p̄beta ad mirando dixit. Qui facit angelos suos spūit^o et mīstros suos ignez

vrentem. Et potētes virtute facientes vbum eius. **N**oc totum in paulo possum^o inuenire qd velut ignis ac spūs totū orbem terraz pcurrit z pcurrēdo purgauit. **A**ngelis quidē sepe cōmissa est cura diuersoz gentium. sed null^o illorum sibi ita creditum pplum gubernauit vt **Paulus** vniuersum orbē. vñ vībili corp̄i colligat^o in nullo inferior supnis vtuibz certabat. **5** **S**ecundo mediauit in charitatiua p̄gressione. Ipse enim in p̄fecta c̄haritate quotidie dupliciter se offerrebat deo. i. corpore p mortificationez. **U**nde dicit **A**stigo corpus meuz z in seruicūtem redigo. **U**nde **Abr̄h̄.** de laudibz **Pauli** dicens. **I**ohānes baptista locustas et mel siluestre in cibis sumebat. sed paulus in medio strepitu mūdi ita quiete puerfatus est sicut in heremo. **N**ā modo dico victu p̄tensus **Iobes** p̄dicauit cōtra herodiadē corripiendo. **Paulus** nō vnum aut duos aut tres sed innūeros simili mēte p̄sitos corripuit. **O**fferrebat se etiaz in corde p deuotam oronem. **U**n dicit **Dauid** de eius vita z deuotione. qd a primo cantu galli laborauit manibz vsqz ad quintā horam. deinde p̄dicauit z vīam veritatis docuit. z residuū tempus dedit deuote orationi z vili cōestioni. **U**nde de eius offertorio dicit **Abr̄h̄.** qd sacrificium pauli qd deo quotidie offerebat tantū excessit sacrificium iusti. **A**bel quātū celum distat a terra. **N**am

De sancto

Paulo

Abel offerebat oues. ille vero se/
ipsuz deuote z obediēter p singu/
los dies imolauit. Et nō solū se/
ipsum imolauit sed oēm hominē
deo offerre cupiebat ac si ipse ge/
nuisset vniuersū mūdū. sic oēs ho/
mines ad regnū celoz adducere
desiderabat. Ipse etiā anteq̃ pe/
rūisset a glia p eis excludi affecta/
bat. **M**oses x̄o p salute viuozū
deleri elegit de libro vite z obtu/
lit se cū ceteris perire. **P**aulus autē
p ceteris p̄ire voluit z vt ipsi sal/
uarent ab eterna glia p eis exclu/
di affectabat. **H**ec ille. **U**nō dicit
Ro. ix. Optabam em̄ ego ipse ana/
thema. i. sepatus esse a x̄po p fra/
tribz meis. **U**nō dicit **C**hr̄s. Nam
nō saluari multos acerbī extime/
bat q̃ seipm̄ p̄ire. **U**nō bene cōpe/
rit sibi mutatio nois. nam an̄ cō/
uersionem vocabat **S**aulus qd̄
interpretat̄ petitio mortis qd̄ sibi bñ
cōpetebat tpe sue p̄secutionis cū
mortem sanctorū petebat intimo
corde. sicut habet **A**ct. ix. **S**aulus
adhuc spirans zc. **I**n p̄uersatiōe
autē sua d̄ **S**aulo facit̄ est paulus
qd̄ interpretat̄ latine modicus. ipe
em̄ fuit humilis z modicus in p/
p̄ia reputatione. p̄pter qd̄ ipse ni/
mis p̄fect⁹ fuit christian⁹. **U**nō di/
xit. **1** Cor. x. Ego sum minimus
ap̄loz qui non sum dign⁹ vocari
ap̄lus. qz p̄secut⁹ sum eccliam dei
Unō sicut ipse intimo corde perse/
quebat xp̄ianos. ita postea dilexit
eos q̃ p eis multa bona fecit. vñ
ps. **H**ec mutatio dextere excelsi.

Tertio vitam suā virtuose cō

summauit in p̄fectionis aggrega/
tione. nā vitā suam tñ desiderā/
uit p̄formari vite xp̄i. ideo fuit p̄/
fectissimus p̄tempoz mūdī. **U**nō
dicit **Phil. ii.** Omnia arbitroz vt
stercora vt xp̄m lucrificā z inue/
niar i illo. **S**equit̄ p̄figurat⁹ mor/
ti eius. i. filis. **I**n qua auctoritate
ostendit tripl̄r quare oīa mundi
p̄pter xp̄m p̄tempit. **P**rio vt chr̄i/
stum z eius regnū in futuro pos/
sideret. **N**am xp̄us dixit discipul̄
suis **Matth. xix.** Vos q̄ reliquistis
omnia z securi estis zc. ideo ipse cō/
tempit oīa. quare dixit omia zc.
Unō dicit **C**hr̄s. de abraaz mirat̄
oēs q̄ ad dei p̄ceptū patriam z co/
gnatos reliquit. sed paulus totū
mūdū z seipm̄ deseruit. **S**ecun/
do vt ipe in p̄nci vita xp̄o intime/
incorpet. **U**nō dicit. vt inueniar in
illo. q. d. tanq̃ membz in suo cor/
pore. vñ **C**hr̄s. **P**aulus cūcta de/
sperit̄ aduersitates cum gaudio
sufferebat z q̄tidie surrexit. arden/
tior. nec aliqd̄ erat sibi desiderā/
bile nisi soli deo seruire z placere.
Nam sic ferrū in ignē missus totū
igneū efficit. sic paulus successū
in charitate tot⁹ efficit charitati/
uus. qz ignez diuine charitat⁹
mo in eo extinguere poterat. **S**equit̄
guram z exēplū habem⁹. **A**ct. x.
vbi dicit. **E**go em̄ zc. **R**eq̃. in l̄r.
petri z pauli. **T**ertio vt ipse p̄/
ctus passioni xp̄i p̄figurat⁹. **N**am
miliaret. vñ seq̃t̄ p̄figurat⁹ mortē
ei⁹. **N**ā sicut xp̄us passionē pati/
ter sustinuit. ita paulus p̄tume/
lias z penas sibi multip̄r illatas

patientē sustinuit. Unde dicit ad
Gal. vi. **M**ibi absit gl'ia zc. **U**nd
dicit **Chrys.** Paulus mag' gloria
bat carthena vince' q' dyademate
coronat'. **U**n in signū hui' q'n fue
rat duct' ad mortē noluit fugere
vt pz in legenda. **R**eq. in ser. pe/
tri z pauli. **T**ertio notat ei' gl'o/
sa passio cū subiungit. fide' hui'
quare fuit occisus. **Q**ualr fuit oc
cusus. **R**equi. in ser. petri z pauli.
Quarto notat ei' gloriosa remu/
neratio. cū cludit. iō reposita est
mibi corona iusticie. qualr autē sit
remunerat'. **R**equi. in cathedra
petri zc.

De purificatione Marie
Sermo. xv.

Distinquaz
impleri sūt dies pur/
gationis Marie fm legē **M**oysi
tulerūt in hierlm vt sisterent eum
dño. i. p'seruarēt **Luce. ij.** **N**otate
charissimi p'suetudo laudabilis z
bona de iure z merito est obseruā
da. **Nā** **Aristo.** in. ij. retbo. sic inq't.
Qui p'suetudinē legis nō seruat.
leg' vigorē debilitat. **N**unc est em
q' dñs nř q' nō venit soluere leges
s; adimplere vt inq't. **Mat. v.** vo
luit vt expletis. xl. dieb' purifica/
tionis mř sua offerret eū dño fm
legē. q' scriptū est. **M**ie mascul'
nū adapiens vuluā zc. ideo dicit.
Postq; impleri zc. **E**st notā/
dum q' pceptū erat i lege. q' mu/
lier si suscepto semie pareret ma/
sculinū imunda eēt septe diebus
s; p'ortio hoim z ab ingressu tem

pli z tactu sacroz. s; cōplet' septe
dieb' die octauo circūcideret pu/
er. **E**t ipsa q'dē mūda efficiebat q'
ad p'ortū hoim. s; adhuc quo ad
ingressuz tēpli z tactū sacroz im
mūda erat trigintatib' dieb'. **Cō**/
pletis ho. xxiiij. cū septe p'cedēti/
bus q' faciūt. xl. z tūc q'dragesima
die mulier incrabat tēplū z p'sen/
tauit natū puey. offerēs dño. p se
et p puero sacrificia. **S**i autē femi
nā peperisset duplicabant dies q'
ad p'ortū hoim z q' ad ingressum
tēpli. **E**t hec ordinatio p'cepti ha/
bet **Leui. xij.** vbi dī q' dñs dixit ad
moysen. **L**oquere filiis isrl' et dī/
ces ad eos. supple ea q' sequunt'.
Mulier si suscepto semine peperit
masculū imūda erit septe dieb' et
octauo die circūcider' infantul'.
ipsa ho trigintatib' dieb' mane
bit in domo sua in sanguie puri/
ficatōis sue. **S**i autē feminā pepe
rerit imūda erit duab' hebdoma
dis iuxta ritū flux' mēstrui. z. lxxvj
dieb' manebit in sanguie purifi/
cationis sue. **C**ūq; impleri fuerūt
dies purgatōis. mulier. p filio si/
ue filia deferet agnū āniculū aut
duos turtures. aut duos pullos
colūbaz. **S**ic maria cōpletis. xl.
dieb' a natiuitate dñi. b est. hodie
duxit puerū suū in templū. vt ad
impleret legē. **I**ō dicit euāgeliz.
Luce. ij. **I**n illo tpe postq'z. **E**t dic
euāgeliz. **E**st notandum q'
in hodierno euāgelio tria notant
que ad pñez solēnitatē ptinent.
Primū est diez purificatōis imple
tio. z b notat cū dī. **P**ostq; impleti

De purificatione marie

2 Tunt dies pur. zc. **E**cclm ē pueri
iesu pñtatio. qđ notat cū additur
tulerūt. s. pñtes illū in hierlm vt
sisterēt. i. pñtarēt vel offerrent aut
fm glosaz pñtarēt eū dño. **T**er/
3 tiū ē pueri a symeone cōmēdatio.
qđ notat cū dī. q. symeon accepit
eū in vlnas suas z bñdixit deū di/
cens. **U**ic dimittis ser. zc. Quia vi/
derūt oculi zc. Et iō pp̄ ista tria
psuevit ecclia istud festū tribu no/
minibz appellare. s. purificatio et
ppapanti qđ idem est qđ pñtatio.
Nā xps eodē die ē in tēplo pñca/
tus z tertio cādelaria ex eo q. can/
delas in manibz portam⁹. **P**ri/
o dico q. notat diez purgatiōis im/
pletio cū dī. **P**ostq. impleti sunt.
Iō ecclia appellat h̄ festū purifica/
tionē. **S**z est notandū q. xgo ma/
ria nō rōne indigēte. s. rōne bu/
militat⁹ legē purificatiōis subire
voluit. **N**ā ipsa omni imūdiā ca/
ruit. nec pepit. suscepto semie sed
spūssancī coopatione. **E**t iō dixit
dñs. **M**ulier si suscepto semie pa/
reret masculū imūda erit zc. Et
qz xgo nō ex virili semie s. mysti/
co spiramine dei filiū pcepit. teste
angelo **L**u. q. dixit qm maria qsi/
uit. **Q**uō fiet istud qm virū nō co/
gnosco. **R**ñdir. **S**pūsscūs supue/
niet in te zc. **I**ta q. illa lex nō teci/
git mariā. **I**ō bñ dī sibi illud **D**e/
ster. xv. **N**ō em̄ p te sed p oibz bec
lex pñtatura. **S**z **M**oluit tñ xgo
purissima subesse legi. pp̄ q̄tuor
Primū pp̄ cōplementū legi. ipsa
em̄ nihil de p̄cept⁹ dei voluit pre/
rire. **S**icut em̄ fili⁹ suus nō indi/
gu it circūcisione q. tñ. pp̄ter cōple/
mentū z p̄fectionē legis circūcidī
voluit sicut dixit **M**at. v. **N**olite
putare qm veni soluere legē aut
p̄betas. **N**ō veni soluere s. adim/
plere. **I**ta maria noluit p̄terire
minimā legē. **U**n̄ dicit **B**ern. **M**e/
re xgo nō habes cāz nec tibi op⁹
est purificatio s. esto in muliere
tanq. vna illaz. qz fili⁹ tu⁹ sic ē in
numero puerorū p̄cōz. qz sic fi/
lius tu⁹ se bñlīauit q. facit ē par/
uulus. ita tu in mulieres vis ē
bñlīs ac legi subiecta. **E**cclō pur/
gari voluit vt bereticos p̄funde/
ret dicētes veterē legē nō esse a bo/
datā. istos p̄fundeat dñ ipsa legē
gem obseruauit. **U**n̄ canit ecclia
hodie de ea. **G**aude maria virgo
cūctas hereses sola interimisti in
vniuerso mundo. **U**n̄ aug⁹. dicit
Virga glīosa est regula mox. for/
ma vite. ac oīs sanctitat⁹ exēplar.
Tertio purgari voluit vt legē pu/
rificatiōis terminaret z finiret. **N**ā
sicut adueniēte purificatiōe xgo
cessat purificatio typica siue figu/
rata. **I**bi em̄ aduenit purificatio
vera n̄ra. s. xps q. p fidē nos puri/
ficauit fm q. dī. **A**ct. xv. **F**ide puri/
ficans corda eoz. **D**inc ē q. de ce/
tero matres mulieres nō tenent
ad purificatiōē nisi q. ad tēplū in/
gressionē. **Q**uarto vt nos spūalr
purificādos demonstraret. **N**ā dīc
Origenes sup eplaz ad romanos
Deuote mētes ad bñ faciendū sa/
cilius exēplis q. verbis inuitant.
Ideo brā xgo vt nos ad spūales
purificatiōē inuitaret ipsa puri/
ficari voluit vt nos seqmur eius
exēplo. **B**rego. dicit q. pl⁹ monē

exempla q̄s vba. **S**ecundo exemplo
 & gnis debent nos etiā purifica
 re. et h̄ triplr. **P**rimo p̄ p̄ritiōē
 z lachrymaz effusionem. **U**n̄ p̄s.
 Lauabo in f̄ino. ma. me. i. p̄sciam
 Nec purgatio figurat nob̄. **N**u.
 viij. vbi d̄r q̄ dñs dixit ad moysen.
 Purificabis eos iuxta hūc ritū. i.
 hoc mō. **A**spergant aq̄ lustratiōis
 id est (reynikey) z radant oēs pi
 los carnis sue. per pilos designa
 tur sup̄fluitas malaz cogitatio
 num i corde. q̄s oēs debet hō de
 lere p̄ p̄ritiōz i corde z lachrymaz
 effusiōē vt purget̄. **N**ā dīc̄ **A**mb
 lachryme lauat delictūz. **S**ecdo
 p̄ p̄fessionē. **N**ā apl̄s dicit ad Ro.
 i. **O**re p̄fessio fit ad salutē. **U**n̄ dīc̄
 glōsa. **A**ma cōfessionez si affectas
 decorē. qz vbi p̄fessio ibi pulchri
 tudo. **E**t iō dīc̄ p̄s. **C**ōfessio z pul
 chritudo in p̄spectu ei⁹. i. in p̄fite
 re. **U**n̄ in signū bui⁹ d̄r. **N**a. yj. **U**
 lauit ad me vn⁹ de seraphin q̄ te
 tigit os meum z dixit. **E**cce tetigi
 la. tu. mūdabit peccatū tuuz. **U**n̄
 p̄s. **D**ixi p̄fitebor z tu remisisti zc̄.
Tercio p̄ satisfactiōz. **U**n̄ ad Ro.
 yj. **S**icut em̄ exhibuisti mēbra ve
 stra seruire imūdiciez iniquitati. ita
 nūc exhibete mēbra v̄sa seruire iu
 sticie in sanctificationē. i. purifica
 tiōē. **N**ā dicit dñs. **R**eq. de sc̄s
Nicolao. **T**. **E**t sic p̄z p̄mū. **N**
Secdo dico q̄ notat pueri iesu p̄
 sentatio cū d̄r. tulerūt illū i bierlm̄
 zc̄. ideo ecclia appellat sc̄do h̄ fe
 stum p̄p̄anē. qd̄ idez ē qd̄ p̄sen
 tatio. **N**ā x̄ps hodie i tēplo ē p̄sen
 tat⁹ a m̄re z oblat⁹ deo. sicut scri

ptū est in lege dñi. **L**egit em̄ **E**xo.
 xij. q̄ dixit dñs ad moysen. **S**an
 ctifica. i. p̄nta vel offer mibi om̄e
 p̄mogenitū qd̄ ap̄it vuluā in filiis
 isrl̄ tam de hoibz q̄ de iumentis.
Mea em̄ s̄c̄ oia. **I**ō v̄go maria h̄
 legē hodie p̄ntauit filiū suū i tē
 plo. **S**z ē norandū q̄ x̄ps triplr
 est oblat⁹. **P**rio a p̄re ad redimen
 dum mūdus. **S**ecdo a m̄re i tēplo
 adimplendū legē. **T**ercio a semet
 ipso p̄ p̄cto ad satisfaciendū. **Q**ue
 triplex oblatiō figurat nob̄ in tri
 plici oblatiōe veteri testi instituta
 sc̄z oblatiōe. decimatiōe z sacrifici
 oīz imolatione in q̄ erat effusio
 sanguis p̄ quē marie opus n̄re re
 demptiōis exp̄mebat̄. **N**ā p̄ obla
 tiōē exp̄mit modus redimendi.
Un̄ p̄cepit dñs moysi. **E**xo. xij.
Om̄e aut̄ p̄mogenitū hoīs de fi
 liis tuis p̄cio redimes. **U**n̄ cayn
 obtulit deo mūera d̄ frugibz. abel
 de gregibz. z sic mod⁹ redimendi
 exp̄mebat̄ p̄ oblationē. **P**er deci
 mationē fecit z exp̄mit oblatiō sa
 cerdotis. **U**n̄ abraā melchisedech
 sacerdoti obtulit decimas. p̄ quā
 decimationē hō signat̄. **I**ō virgo
 maria deū z hoīez hodie sūmo sa
 cerdoti in tēplo p̄ntauit z obtulit
Per sacrificioīz imolatōz exp̄mit̄
 et fecit ipm̄ p̄ciū in q̄ erat sangui
 nis effusio. **U**n̄ dixit dñs ad mo
 sen z aaron. **E**xo. xij. **L**oq̄mini ad
 filios isrl̄ z dicit̄ eis. **T**ollat vn⁹
 q̄sqz agnū absqz macula z occidat i
 mola bitqz eū. **U**n̄ p̄mo x̄pus
 oblat⁹ ē a p̄re ad redimendū mōz qd̄
 fecit p̄ oblatiōez vt s̄. vii. j. **I**o. iij.

De purificatione marie

In h apparuit charitas dei in nobis. qm filiu suu vnigenitu misit in mundu vt viuam⁹ p eu. **Ecce zc.** Un hec oblatio figurat nobis in Isaac d quo dz **Gen. xxi.** q deus tentauit Abraa. Tolle filiu tuu vnigenitu Isaac que diligis z vade in monte visionis. z offer eum ibi in holocaustu sup vnu mōtiu quez mōstrauero tibi. q tertia die venit cū filio ad locu que ostēdit ei de⁹ z arripuit gladiu vt imolaret filiu suu. Et ecce angelus dñi de celo clamauit di. Abraa nō extendas manū tuā sup puerū tuū nūc cognoui qm timeas dñm. et nō pepercisti filio tuo vnigenito. **Mozalr** p abraa q interpretat pat multaz gentiu intelligit de⁹ pat omniu. **Per Isaac** q interpretatur risus vel gaudiu intelligit dei filius q est salus oim. hūc de⁹ pater ppter nimiu amōre obtulit i mōre caluarie p nobis et pccis nrīs vt nos eternāl^r viuam⁹. Un de⁹ p p dicit b **Isa. liii.** dicēs. Propter scelus ppli mei pcussi eu. s. filium dilectuz. Et ibi dicit **Isaas.** Ipse vulnerat⁹ est ppter iniquitates nostras zc. Et iō dicit apl's ad **Ro. vii.** Proprio filio suo non peperit de⁹ sed p nob omnib tradidit illum. Un dicit **Thyrs.** Dulcu dilexit nos. nō ei suu. nō angelū. nō archangelū dedit sz filiu suu. **Ecce zc.** **Secundo oblat⁹** ēa matre in templo adiplendu legē qd significat p decimationē vt supra Un dicit euangeliū. Tulerūt illū scz maria z ioseph in hierlm. por

tantes eū in brachijs vt sisterent eum dñō. sicut scriptuz est in lege dñi. qz omne masculinu adapiens vuluā. sanctū dñi vocabit^r. i. sanctificabit^r z pntabit^r. vt sup dictuz est. Un dicit **Amb.** Omne pmo genitū dicebat^r sanctū. qz ipm xpm sanctū sanctorū pfigurabat. **Seq** cur. Et vt daret hostiā fm qd dictuz est in lege dñi. s. **Leui. xii.** vbi dñs pcepit moyli dicēs. Aliq expleti fuerint dies purgarōis mulier p filio deferet agnū anniculū in holocaustū. aut duos turtures aut duos pullos columbarū. Un maria cōplet^r die b duxit puerū in templū vt offerret eū dñō z cū eo par turturū. aut duos pullos columbarū. Ipsa em virgo gloriosa pcepta dei voluit p oia adimplere. ideo tria facit que erāt p dicta z pcepta in lege z in veteri testō. **Primo** em erat pceptū vt puer pscntaret ad locū que elegit. z nō erat licitū sacrificare iudeis domino in qlibet loco. Dicit nanc **Deut. xii.** Nec sunt pcepta q facere debet. Ad locū que elegerit dñs de vester de cūcti tribub vris vt ponat nomen suū ibi z habitet in eo veniet^r z offeret^r in illo holocausta z victimas vras. decimas z p micias z pmo genita. Locus aut ille que elegit dñs erat hierlm vt habet. **iij. Re. xii. Et. ij. Paral. vi.** vbi dz q **Salomō** dixit. Dñs de isrl locut⁹ est **Dauid** pfi meo di. A die qua eduxi pplm meū d tra egypti nō elegi ciuitatē de cuncti tribub isrl vt edificaret^r in ea do/

mus nomini meo. s. elegi hierlm
ut sit nomē meū in ea. **Iō** virgo z
Ioseph tulerit iesum de bethleem
in hierlm. **Secūdo** pceptus erat
ut p̄mogenitū dño offerret. ut su
pra habet **Aro. xij.** Ideo vgo ma
ria filiū suū vnigenitū obtulit.

Prima cā erat ut ex b ostenderet
q̄ infans nō tm̄ erat virginis s. z
etiam dei. z ideo infans tanq̄ res
dei erat sibi p̄sentanda. Et ex hac
causa vgo maria xpm̄ infantē p̄
cipue p̄ntare debuit. qz nihil ita
dilectū est deo patri sicut ei⁹ vni/
genit⁹ fili⁹. Et ideo dicit p̄r **Mat.**
xij. Hic est filiū me⁹ dilect⁹ in q̄
mihi p̄placuit. **Secūda** cā erat ut
ex tūc deus infantē custodiret. vñ
de ipso dicit p̄s. Angelis suis de⁹
mandauit de te zc. **Tertia** cā erat
ut vgo ostēderet q̄ eēt grata et re
ferebat gr̄arū actiones deo patri
de tanta ple z munere q̄ ipsa vir
go p̄cepit z vgo p̄mansit z q̄ non
tm̄ hoīem sed z deū z hoīem ge
nuit. S. qd̄ dixerit scriptū nō ha
bem⁹. s. forte potuit dicere. Ecce
dñe sancte p̄r p̄nto tibi filiū meū
a te nātū genitū. z de me t̄palit̄
natū. gr̄as tibi ago q̄ me elegi/
st̄ esse matrē et vginē tui dilecti/
simi filij. **Tertio** pceptum erat ut
cum puero hostias imolarent ut
supra habet **Leui. xij.** Ideo virgo
obtulit par turturū qd̄ erat offer
torij pauperū. Nā dicit **Aug⁹.** q̄
diuites obulerūt agnū q̄ erat ob
latio diuitū. paupes vgo obulerūt
par turturū. aut duos pullos co
lumbaz qd̄ erat oblatio pauperū.

24 Sed h̄ pōt queri cū vgo pau
lo ante a maḡm̄lta pondera auri
recepit. cur erga obrulit munera
pauperū cuz bñ potuisset emisse
agnū. Dicendūz s̄m̄ **Bern.** q̄ sine
dubio maḡ magna mūera obtu
lerunt sed br̄a virgo illud sibi nō
retinuit s. statim paupibz eroga
uit. Et dicit **Hierō.** q̄ br̄a vgo co
lo. i. (eyn rocken) z acu. i. (nadel)
acq̄rebat vñ se z saluatores mūdi
nutriabat. **Iō** offertoriū pauperū
obtulit. Et nota q̄ licet br̄a virgo
alterū illoz obrulerit. s. par turtu
rum aut duos pullos colūbarū.
et nō vtrūqz. **Euāgelista** tm̄ nō dīc
qd̄ alterū isto z obrulerit sed h̄ p̄
pter mysteriū. Quia em̄ turtur⁹ ē
avis casta. z colūba secunda quo
rum vtrūqz fuit in v̄gine. iō vtrū
qz ponit euāgelista zc. **Mer**
rio a seipso oblat⁹ est ad satisfaciē
dum. p̄ p̄ctō. qñ significat p̄ imo
lationē sacrificioz in q̄ erat san
guinis effusio ut sup̄. Ideo xp̄us
imolauit se deo patri imaculat⁹
hostiā p̄ peccat⁹ n̄ris. **Un̄** ad **De**
bze. ix. Semetipsum obrulit ima
culatum deo. s. p̄ peccatis n̄ris ut
sic nos mūdaret. **Un̄** dicit apl⁹
ut supra. Si em̄ sanguis bircoz
aut thauroz z cinis vitule asper
sus inq̄natos sanctificat ad emū
dationem carnis. q̄to maḡ san
guis xp̄i q̄ ut nos mūdaret z pro
peccat⁹ satisfaceret obrulit se vo
luntarie ad mortē cruc̄. **Ad** etiā
sc̄us **Andreas** pbauit q̄nqz rōnibz.
Requē in fmo. Andree. f. Un̄
Isa. liij. Oblat⁹ est qz ipse voluit.

De purificatione marie

more solito ire nō potuit. itrauit
Uñ dicit **Bern.** O bone iesu qđ ti
bi nos debuim⁹ tu soluis. nos pec
cauim⁹ ⁊ tu tollis. grā sine meri
to. ⁊ charitas sine mō. **Et** vñ sine
mō. nā maiore charitatē nēo hz zē
Sic nos exēplo xpi dēm⁹ nos deo
offerre hostiā scāz. vñ **Ro. xij.** Ob
secro vos p misericordiāz dei vt
exhibeat⁹ corpa vřa hostiam scāz
deo. **Hoc** figurat nob **Deu. xij.** vt
supra. **Primitie** ⁊ p̄mogenita sūt
corpus ⁊ aīa que debem⁹ deo pu
re offerre ⁊ nō ydolis. i. peccat⁹ no
stris et diuitiis zē. **Qui** exemplū
habem⁹ in f̄mone de scāz **Lucia.**
O. vñ apls hortat⁹ nos ad **Ephe.**
v. Estote imitatores dei sicut fili
charissimi ⁊ ambulate in dilectōe
dei zē. **Et** sic p̄z pueri iesu p̄sen
tatio. **Vel** aliter. ideo ecclia appel
lat h̄ festū. ypapanti qđ idē est qđ
obuiatio. qz symeon ⁊ anna obu
auerūt dñō cū offerret⁹ in templū
Et ideo dī ypapanti ab ypa qđ est
ire. ⁊ anti qđ est q̄ quasi p̄tra ire. i.
obuiare. **Et** sic symeon recepit eū
in vlnas suas zē. vt post dicitur.
Tercio dico qđ notat⁹ pueri a
symeone susceptio ⁊ cōmendatio
cum dī qđ symeon accepit eum in
vlnas zē. **Consequēter** sequit⁹ **Lu**
men ad reuelationē gentiū. i. xps
quidat⁹ est gentib⁹ ad illuminā
dum eos. **Uñ** **Ma. xlix.** Dedi te in
lucem gentiū. **Ideo** ecclia appel
lat hoc festū candelaria. i. festū lu
minis eo qđ candelē accense por
tant in manib⁹. **Airca** qđ notan
dum. qđ **Bergius** papa statuit vt

christiani ad honorez matris dei
omni anno p totū mundū in hac
die bñdict⁹ ⁊ accensis cereis illu
strarent ⁊ cereos accensos in ma
nib⁹ portarēt. **Nam** dī qđ romani
in februario dijs infernalib⁹ sacri
ficabāt. ⁊ hoc p animab⁹ antecess
sor⁹ suor⁹ vt p̄piciarent eor⁹. et iō
solēnes hostias eis obtulerunt. ⁊
tota nocte laudib⁹ insisterēs cuz
cereis ⁊ accensis facib⁹ vigilabāt
Qđ originē traxit a qbusdā fabul
poetar⁹ qui dicūt qđ p̄serpina fuit
ita pulchra qđ pluto de⁹ inferna
lis eā p̄cupiscēs ipsaz rapuit ⁊ eā
deam fecit. **Parētes** aut⁹ sui p̄ fil
uas cū facib⁹ eā multo tpe quesi
runt quare mulieres romanorū
hoc representātes cuz facib⁹ circue
bant. **Et** qm̄ difficile est p̄suetu re
linquere. iō christiani de gentib⁹
ad fidē p̄uersi difficile poterāt re
linquere h̄mōi p̄suetudinē paga
nor⁹. **Ideo** **Bergius** papa hāc erro
neam p̄suetudinē in meli⁹ muta
uit vt ad honore matris dei zē. vt
supra. **Uñ** de h̄ exēplū pulchrū ha
bem⁹. **Legit** em̄ qđ qdā nobil⁹ ma
trona in beatā v̄ginē deuotionēz
habuit ⁊ ad honore ei⁹ vñā capel
laz iuxta domū p̄struxit ⁊ habuit
ppriū capellanū i qđ omni die mis
sam de brā virgine audire voluit.
Appropinquāte aut⁹ die festo pu
rificationis v̄ginis sacerdos ob qđ
dam negociū suū longi⁹ iuit. ⁊ do
mina illa die missaz h̄re nō potu
it ⁊ oīa que h̄re poterat etiā vesti
menta p honore v̄ginis dedit. vñ
cū clamidē dedisset. ⁊ sic ad ecclāz

capellam et ante altare virginis se prostravit. Tunc subito in excessu mentis videbatur sibi quod esset in quadam pulcherrima ecclesia et vidit turbam magnam virginum in ecclesiam venientem quas quidam pulcherrima virgo precipuebat valde ornata. Cumque omnes per ordinem sedissent. Ecce turba alia iuvenum qui etiam secundum ordinem sedebant. Et ecce quidam magnam faciem cereorum deferens et cereum pro me virginique ceteris antea dedit et postea alijs virginibus et iuvenibus tribuit. Deinde ad illam matronam venit et cereum ei tribuit. tunc per choros respiciens vidit duos ceroferos diaconum et subdiaconum et sacerdotem sacris vestibus indutos procedentes ad altare tanquam missam volentes celebrare. Videbatur autem sibi quod acoliti essent laurei et vincenti. Diaconus et subdiaconus duo angeli. Sacerdos autem christus. Facta autem professione duo pulcherrimi iuvenes medio choro missam et officium de beata virgine alta voce et solenniter inceperunt et alij omnes persequuntur. Cum autem ad oblationem venisset regina virginum cum ceteris virginibus cum alijs qui erant in choro cereos suos sacerdos ut videtur mox est flexis genibus obtulerunt. Cum sacerdos expectaret illam matronam ut sibi cereum offerret et illa nollet ire. misit ad illam regina virginum nuncium dicens. quod rusticitate faceret quod sacerdos sic faceret expectare. Illa autem respondit quod sacerdos missam suam finiret. quod cereum sibi non offerret. tunc iterum regina misit alium nuncium dicens. quod cereum

suum cito offerret et missam officium non impediret. qui ait quod cereum nulli daret. sed illum ex devotione teneret. Regia autem nuncio precepit dicere. Vade iterum et rogo eam ut cereum offerret si autem violent de manu eius auferas. Cumque nuncius iussisset rogavit eam dicens se in mandatis habere ut ipsum ab ea violent auferret si ipsa recusaret. Illa vero fortiter tenebat et cum nuncius ipsum auferre conabatur ipsa se viriliter defendebat. Cumque longa fieret altercatio et hinc inde cereum violent traheret. subito cereum est fractum et medietas in manu nuncii. et alia medietas in manu ipsius domine remansit. Ad hanc vehementissimas fractiones illa subito ad se rediit et iuxta altare ubi se posuerat invenit cereum fractum in manu sua. de quo valde admirans imensas gratias habere virgini reddidit. quod eam illa die sine missa manere non permisit. sed tali officio interesse fecit. Illa autem cereum per magnis reliquijs obstruxit. Et omnes qui tangebant cereo a quocumque derinebant infirmitate primum liberabantur. Et dicitur quod fuit sancta Elizabeth. quod etc.

¶ Vel sic. Est notandum quod in bodie non euangelio tria notantur. Primum est pueri precatio. ut beatus secundum pueri a symeone susceptio. tertium est pueri commendatio. Dico secundo quod notatur pueri a symeone susceptio cuius dicitur. accepit eum in brachio. Est notandum quod circa istum senem tria sunt notanda. Primum est quod magnus desiderium videndi puerum. Secundum est quod miranda aduentio quod venit in spiritu in templum. Tertium est pueri iocunda susceptio a symeone. quod tria

1
2
3

De purificatione marie

notant in textu euangelij. **Un** dicitur
Et ecce homo erat in hierusalem cui no-
men Symeon et homo iste erat iustus
et timoratus. expectans consolationem
israel. et spiritus sanctus erat in eo. et hoc quatuor
ad primum. **Sequitur.** Et rursus accepit
a spiritu sancto non visurum se mor-
tem nisi videret christum domini. et venit
in spiritu in templum. Et hoc quatuor ad se-
cundum. **Sequitur.** Et cum induceret
puerum iesum pentes eius ut faceret
sibi legem pro eo ipse accepit eum in vli-
nas suas. Et hoc quatuor ad tertium.
Primo dico quod de isto sene notat
eius magnus desiderium videndi puerum
cum dicitur. Et ecce homo erat in hierusalem
et cui nomen symeon. Ille homo ex-
pectabat consolationem israel. id est christum qui
est consolatio nostra. **Un** poterat dice-
re illi **Aggei.** **ij.** Veniet desideratus
vultus vultus gentibus. quod. **Tu** es enim
nostra consolatio et redemptio. **Un** hoc
figurat nobis **Judith.** viij. ubi dicitur
quod **Judith** dicit. Nos aliter decem
nescimus propter ipsius. **Expectemus**
hunc consolationem eius. et huiusmodi
omnes gentes quousque insurgunt con-
tra nos dominus deus noster. **Un** dicit
Abacuc. **ij.** et respondit mihi dominus et di-
xit. **Adhuc** visus percul. **Sequitur.** **Ve-**
niens venit et non tardabit. **Ideo**
symeon iustus frequenter cum suspirijs
et lachrymis orando ad deum clama-
uit ut mitteret redemptorem. et con-
solatorem israel. quare recepit rursus a
spiritu sancto non visurum se mori nisi
si prius videret christum domini. **Id** bene di-
xit illud psalmus. **Non** moriar sed vivas
et narrabo opera domini. Et rationem assi-
gnat **Job.** xix. dicens. **In** carne mea

videbo deum salvatorem meum. **Quare** bene
dicitur symeon quod interprecatur exaudibilis.
Na longum desiderium suum videndi
christum deum exaudivit. **Un** dicit psalmus.
Desiderium anime eius tribuisti ei. **Un** dicitur
bene fuit ipse alter **Daniel.** id est vir des-
ideriosus. **De** quo dicit **Daniel.** ix. quod ga-
briel ad eum volans dixit. **Ab** ero-
dio primum tuam egressus est fimo
a deo. et ego veni ut indicarem tibi
scilicet consolationem israel. et salvatorem sta-
tim esse visurum. quod vir desideriosus
tu es. **Secundo** dico quod de isto
sene notat eius miranda adventio
quod venit in spiritu in templum cum dicitur.
Et rursus accepit a spiritu sancto. **Un**
ipse enim moriturus instigatur a spiritu sancto
tali hora venit in templum ut illius
quod videret gestari in vlnis virgi-
nis oblationem pauperum deferentis
ipse esset christus. **Un** iste venerandus
senex advertebat diligenter quando vi-
deret introferri parvulum natum
ex virgine cuius mater oblationem pau-
perum portaret. et non curabat ob-
lationem nec pueros dimitti et non
bilibum. **Un** accidit quod eadez hora
quando instigatur est a spiritu sancto maria
et ioseph portaverunt christum in tem-
plum. tunc statim cognovit symeon
infantem et mor dimissis alijs cur-
rens venit ad virginem. **Ubi** excla-
mat **Brege.** **O** quam beatus est iste sa-
cer introitus ad sacra pro quibus ad chi-
stum pervenit. **Ac** certe non immerito
nam ipse sacer introitus est ipse spi-
ritus sanctus. **Un** psalmus. **Spiritus** tuus
bonus deducet me. **Un** hoc figura-
tur nobis. **Azech.** viij. xvi dicitur. **Alia**
vit me spiritus in celum et terram

aperuit ostiū tēplī in q̄ erat siliu
do aialū depicta in pariete. z se/
miores hīces incensum in manu
sua. in quoz medio Ieconias sa/
cer. Arpone. zc. **Un̄. Bern̄.** in ser/
mone de p̄becostē dr. Ad facien/
dū bonū spūscūis mouet memo/
riaz. docet intelligentiā. z mouet
voluntatē. **Nā** memorie suggerit
bona in sanctis cogitatioibz. intel/
lectui in p̄is effectioibz. volūtatē
in bonis opibz. **Ista** oīa fecit spū/
scūis in eo. **Jo** dr̄ in euangelio. q̄
spūscūis erat in eo. z venit in spū
in tēplū. **¶ Q̄. Tercio** dico q̄ de
istō sene horat̄ pueri Iesu a **Sy/
meone** iocūda susceptio cū dr̄. Et
cū induceret̄ puez̄ Iesum. zc. ac/
cepit eū in vlnas suas. **Sup** quo
dicit **Bregō.** O beate man⁹ q̄ ver/
bū vite palpaucrūt. **Ipsē Symeō**
on portabat infantē. z fac⁹ est in
puero puer. **Un̄ Aug⁹.** in smone
Ipsē ferebat z xps̄ regebat. **Syme**
on senex xpm̄ ferebat infantē. xps̄
regebat. **Symeonē** senē i senectū
te. **Unde** ip̄e **Symeon** mltas cō/
solatōes recepit a puero. **Nec** mi/
rūq̄ dr̄ **Ougenes.** Si ad tactuz
simbrie vestimēti ei⁹ mlt̄ sanata
est. qd̄ dicendū est de **Symeō** q̄
in suas vlnas accepit infantēz q̄
venerat ad vinctos liberādos ac/
eos p̄solādos. **Un̄** nō sufficit tibi
videre puez̄ sicut pmissū est sibi
a spūscō nō mori nisi p̄us videret
xps̄ dñi. **Et** sic adimpleret̄ deside/
riū suū. nec sufficit sibi mirabilis
aduēcio ad tēplū. q̄ venit in spī/
ritu in tēplū vt adoraret puerūz.

nisi etiāz acciperet eū in brachiā de
sinu matr̄. **vñ Aug⁹.** in scr̄. hodi/
erno. tūc cogit̄ tūc adorauit tūc
q̄ ferebat. z ideo nō ē mir⁹ q̄ h̄ gō
nō phibuit senē accipe puerūz ad/
eum z amplecti eū. q̄ ipsa cogno/
uit in spū euz deuotū z desiderū
ei⁹. z itellerit placere deo patri q̄
iste hō p̄solaret in amplexu pueri
¶ R̄. Sic nos exēplo hui⁹ scī **Sy/
meonis** debem⁹ suscipe xpm̄ hō/
die triplr̄. **Primo** desiderare euz
toto corde. **Secdo** venire in tēplū
z eū querere z adorare. **Tercio** ei
obuiare z eū suscipe. **Prō** debe/
mus euz desiderare toto corde et/
dicere cū aīa deuota. **Can. y. Ne/
niet dilect⁹** meus in ortū suūz. s.
cor meū. **Nam** ego dormio. s. mū/
do. z cor meū vigilat scz deo. **Cor**
em̄ dormiens⁹ vigilat qñ effectus
cordis viger in grā z desiderio de/
uotionis. **Un̄ Isa. xxy.** Aīa mea
desiderauit te in nocte. s. in tene/
bris hui⁹ mundi. sed z spū meo in
p̄cordijs meis de mane vigilabo
ad te. s. in cordis deuotōe. **Sicut**
etiā sanctus **Dauid** dicit. Quēad/
modū desiderat ceru⁹ ad fontes
aquaz zc. sic desiderauit sancti.
Regre desiderare **Secdo** debem⁹
venire in tēplūz eū querere z ado/
rare. **vñ Mat. xi.** Querite p̄mūz
regnū dei zc. **Nā** tēplū dei ideo
factū est vt de⁹ adoret in eo. **Unde**
dixit xpus **Mat. xij.** Dom⁹ mea
dom⁹ ofonis ē. z q̄ sic venit i tem/
plum venit in spū sicut **Symeon** z
iuenit qd̄ querit z exaudiet. **Hoc**
figurat nobis. **ij. Re. vi.** q̄ fac⁹ ē

De purificatione marie

fmo ad Salomonez q edificauit
 templū deo in hierl^z di. Domus
 hec quā edificas si ambulauer^{is} in
 pcept^{is} meis firmabo finem meū
 quā locut^{us} sū ad dauid p^{re}em tuū
 Et habitabo i medio filioz isrl^z z nō
 derelinquā pplm meū isrl^z. **Un** in
 signū h^{oc} dixit xps **Mat. vi.** Ecce
 ego vobiscū suz oib^{us} dieb^{us} vsq^{ue} cō
 sumatiōz seclⁱ. **Un** bona ista intē
 ctione p^{re}secrat eccl^{ia} vt de^{us} adoret^{ur}
 in ea. **Tertio** debem^{us} q^{ui} suscipe et
 ei obuiare sic symeon xpo obuia
 uit z suscipe eūz portare i brachijs
 p bona z sc^{ri}ptaz p^{re}sertationē. **Un. j.**
102. vi. Glorificare z portare zc.
Un hec gestatio xpi figurat nob^{is} i
 p^{re}ssione sc^{ri}ptaz psonaz q^{ue} hodie fa
 cta ē. Nā maria z ioseph symeon z
 antia hodie venerabilē p^{re}ssionez
 fecerūt z puez iesuz in tēplū p^{re}tra
 uerunt. Sic nos p^{re}ssione facere
 dēm^{us} z cereū accēsum p quā fecit
 iesus i māib^{us} baiulare p exercitiū
 bonoz opez z sc^{ri}ptaz p^{re}sertationē: Nā
 sic in cereo sūt tria. s. cera lichmen z
 ignis z tria hec fecit tria sacra q^{ue} sūt
 in xpo. Nā cera q^{ue} fit opatiōe apuz
 ex pura materia fecit hūanitatē
 xpi q^{ue} nata ē de v^{ir}gine pura. In li
 chmine interi^{us} i cera candissimā
 aīaz i carne latentē. Ignis v^o siue
 lumē fecit diuinitatē. Sic nos de
 bem^{us} h^{ab}ere tria q^{ue} p^{re}dicta tria sunt
 fecita si volumus digne portare
 xpm. s. puritatē p^{re}sertā significatā
 z sic cū qnq^{ue} prudētib^{us} v^{ir}ginib^{us} ac
 censis lāpātib^{us} bonoz opez xpo
 obuiem^{us} sic dicit **Mat. xxv.** q^{ui} sile
 ē regnū celoz p qd^{um} intelligit tem^{plum}

pluz zc. Nota hystoriz. At sic xpm
 portando dicam^{us} introitū misse.
 Suscepim^{us} de^{us} miscōtam tuā zc.
Secundo notat pueri a symeo
 ne cōmēdatio cū d^{icitur} z bñdixit deū
 z dixit Nūc dimis^{it} zc. Nec bñdi
 ctio fuit laude z grāz actio. q^{ue} de^{us}
 cōpleuit qd^{um} sibi p spm sc^{ri}m p^{re}misit
 scz videre xpm. **Iō** rōnē assignat
 dicens. Quia viderūt ocu. zc. In q^{uo}
 cārico laude p^{re}mēdat puez triplē
Prio noiando euz salutare. sc^{ilicet} ho
 lumē. **Tertio** glaz. pl^{ur} if. **P**rio cōmē
 dat iesuz noiando eū salutare. qd^{um}
 notat cū d^{icitur} Quia vi. ocu. zc. i. i. i. i.
 q^{ue} intēp^{re}rat saluator. vnde Aug^{ustinus}.
 Quid ē iesus nisi saluator zc. **I**ll^{ud}
 salutare vidit ocul^{us} carnis z non
 min^{us} cōguit ocul^{us} mēt^{is} esse deum
Un dicit **Bre. p. b.** q^{ue} vidit xpm ocu
 lis corp^{or}alib^{us} oculi mēt^{is} fuesit illuz
 minati fulgore spūsc^{ri}. q^{ue} hūm
 efnū in carne cōguit z saluatores
 mūdi oib^{us} p^{re}dicauit dicēdo cull^{us}
 ber illud **Iob. xxxij.** Videb^{is} faciem
 ei^{us} i iubilo. et qm^{oniam} hec sal^uerat vni
 uersalis. iō subdit. Qd^{um} parasti zc.
Un ps. Videēt oēs f. zc. **Un**de
Saruth. iij. Dic ē de^{us} n^{ost}r^{us} z nō est
 mabit ali^{us} aduersus eū. **P**ost hec
 in terr^a visus ē zc. **S**ecundo cōmēdat
 eū noiando lumē. cū dicit^{ur} Lumē
 ad reuela. zc. Dicit emⁱⁿ arbanas^{ius}
 q^{ue} gētes aī aduentū xpi erāt in te
 nebris p^{re}stite. i. cognitione diui
 na puate. **Iō** eo^{rum} cecitatē xps tri
 pliciter illuminauit. s. doct^{ri}nis m^{ul}
 racul^{is} sacramēt^{is}. ideo dicit^{ur} Lu
 men ad reuelationē zc. vñ **Mat.**
Populus q^{ue} ambulabat in tene^{bris}

Sermo

xvi

bris vidit lucē magnā. i. xpm. **Un**
Ita. xlii. Dedit te in lucē gentium.
Jo in signū hui⁹ dicit **Job. vii.** Ego
 suz lux mūdi. **Tercio** comēdat eū
 noīando glīaz. cū dicit. **Et** glīaz ple
 bis t. isrl. Ipse em erat de isrl na/
 tus fm carnē qd erat eis magna
 glīa. **Un** fuit p̄betatū **Ita. iiii.** In
 die illa erit germen. i. (somen oō
 geschele) dñi in magnificētia et
 glīa z exultatio hui⁹ q saluati fuerit
 de isrl. **Un** hāc glīam desiderabat
 videre moyses cū dixit **Exo. xxxii.**
Quā de mibi glīaz tuā. **Rōd** dñs
Ego ostendā tibi oē bonū. i. filiuz
 meū. **Et** quis nō tibi cū posteris
 tuis. **Un** p̄cludit dñs. Videb po/
 steriora mea. i. hūanitatē quā i fi/
 ne mūdi assumpsit. facit aut mēā
 videre nō poter. i. diuinitatē. vñ
 p̄batū **Ita. xl.** Reuelabit glā dñi
 z videbit oīs caro salutare dei nri
 q os dñi locutū ē. **Et** qz canticuz
 p̄tinet plenitudinē laudis xpi z cō
 solationē senis morientis. **Jo** in se
 ro cātāt i p̄pletorio. **Sic** nos de/
 bem⁹ ipm comēdare. **Prīo** noīan
 do eū saluatore. scō lumē. **tercio**
 glīaz. **Prīo** ipm comēdare. i. noīan
 do salutare iuxta ps. **Ecce** de⁹ me
 us sal. **Jo** in signū hui⁹ dixit an/
 gelus ad ioseph **Lu. j.** Vocab no
 men ei⁹ iesuz zc. **Nota** quō saluat
 z liberat. **Regre** in tabula. **Scō**
 debem⁹ eū comēdare noīando lu
 men. vñ ps. **Dñs** illuminatio mea
 vñ **Jo. j.** Erat lux vā que zc. **Nota**
 quō illuminat zc. **Tercio** debem⁹
 eū comēdare noīando glīam. **Un**
 ps. **Tu** dñe susceptoz me⁹ es zc.

In cathedra Petri.
Sermo. xvi.
Exaltent eū
 in ecclīa plebis z in ca/
 thedra semōz laudēt euz **ps. cxi.**
Notate charissimi. dicit em brūs
Aug⁹ in ser. hodierno. dignuz est
 vt fundamentū b in ecclīa bono/
 ref. p qd ad celū ascendit. **Petrus**
 itaqz fundamentū ecclīe noīauit.
 et iō digne eū ecclīa colit. **Et** iō dicit
Exaltent eū zc. **Est** notādū q san
 ctus pe. hodie exaltat⁹ est i cathe
 dra **Ideo** festū hodiernū dicit cathe
 dra petri. **Un** dicit **Aug⁹** in ser.
Institutio hodiernae solēnitatis a
 senioribz nris nomē cathedre ac/
 cepit. **Ideo** q p̄m⁹ aploz petrus
 hodie aplar⁹ cathedrā suscepisse
 referat. **Un** notandū q in sa
 cra scriptura inuenit triplex ca/
 thedra dignitat. **Prīo** inuenitur
 cathedra sacerdotalis dignitat. **1**
 vt habet. **j. Reg. j.** de **Ueli** sedēti
 sup sellaz. **Secūdo** inuenit cathe
 dra magistral⁹ dignitat. vt habet **2**
Matth. xxiij. Supra cathedram
 moysi se zc. **Tercio** inuenit cathe
 dra regalis dignitat. vt habet. **3**
Regum. xxiij. **David** sedens i ca/
 thedra **Istā** triplicē cathedrā hūit
 scūs petrus. **Ipse** em sedit supra
 cathedrā sacerdotalis dignitatis
 qz fuit caput z pastoz omniū clert
 coz. **Sedit** etiā supra cathedram
 magistral⁹ dignitatis. qz fuit do/
 ctor oīm christianoz. **Sedit** sup
 cathedrā regalis dignitat. qz fuit
 p̄nceps omniū regū. **Prīmo** qd **1**
 R z

De cathedra Petri

inuenit i sacra scriptura cathedra
sacerdotalis dignitas. vt legit. j.
Re. j. ubi dicit qd Heli erat sacerdos
dñi. z sedebat sup sella añ postes
templi dñi ad soladū pplm dñi
dei. vt eis diceret petitiones eoz eē
exauditas. In cui⁹ figura legit ibi
dem qd dñs zcluserat vulnū ang
ra qd non pepit. iō tñm tristabat qd
ñ comedit. vñ dixit ei belcana vir
su⁹. Anna cur fies z qre nō come/
dis. z qre affligit cor tuū. Nunqd
nō ego melior suz tibi qd decē filij
Surrexit autē anna postqz come/
dit z bibit z intrauit tēplū dñi et
adorauit ad dominū vt ei misere
ret z subueniret. sedēte autē heli sa
cerdote sup sellaz añ postes tēpli
dñi z vidit afflictionē ane z ei⁹ de
p̄cationē ad deū dixit ei. Vade in
pace z de⁹ isrl det tibi petitiones
quā rogasti eū. **Qd** factū ē. Nam
āna pcepit z pepit. **Sup** hanc ca.
sacerdotalis dignitas exaltat⁹ ē
scūs pe. in ecclia dei vt eēt caput
et pastor oīm z haberet prātem ex
pte dei retinēdiz dimitte di hoib⁹
pctā sua. **Uñ** dixit ad eū dñs **Jo.**
vi. Symon iohis diligi me pasce
oues meas. **Mat. xvi.** dixit. **Tu**
es pe. z su. h. p. edic. me. z tibi da
bo cla. re. celoz. **Et** qd cūqz ligauē
ris su. ter. erit li. z i cel. **Et** qd cūqz
solueris su. ter. erit solu. z in cel. zc.
Uñ Quātr autē exaltat⁹ ē ad cathe
dram sacerdotalis dignitas legit.
Añ em scūs pe. xbu dei in antio/
chia p̄dicauit oēs de ciuitate illa
occurrerant ei nudis pedib⁹ cili/
cijs se induentes. puluere capita

aspergētes. p̄nias agentes qd zēu
cū symone mago p̄sensissent. **Pe**
trus xō p̄niam eozū vidēs grās
deo egit. **Tūc** illi obrulerūt ei oēs
infirmos et demoniacos. sup qd
cū orasset p̄tin⁹ oēs sē sanari cur/
rentes z osculantes pedes scī petri
Et tūc infra septē dies pl⁹ qd decē
milia ad fidē p̄uersi sūt z baptizati.
Qd audies theophil⁹ p̄nceps ill⁹
ciuitat⁹ dixit **Petre** quare pplm
meū eueris. **Añ** aut pet⁹ fide ei p̄/
dicaret. tūc ille fecit eū vincularia
sine ciboz potu manere fecit. **Et**
cū pet⁹ fame q̄si deficeret. eleua/
tis in celuz oculis dixit. **Dñe** iesu
xp̄e miserozū adiutor adiuua me
in his tribulationib⁹ deficientes.
Añ dixit dñs. **Ardis** petre tea
me derelictū bōitaci mee derogat
Presto es qd tuc miserie subueni/
at. **Audies** autē paulus de incarce
ratione petri ad **Theophilū** ac/
cessit z se in multis artib⁹ artifices
asseruit. ligna z tabulas se sculpe
re scire. tentoria depingere. z mul
ta alia. **Quē** rogat theophilus ob
nixe vt i curia sua maneret. **Quoqz**
lucis aut pau⁹ dieb⁹ paulus ab/
sconse ad petrū i carcerē intrauit
Et vidēs eum pene mortuū cepit
flere z in amplex⁹ irruens ait. **Qd**
frat mi petre. glia mea. gaudium
meū. dimidiū aīe mee. meo incery
uentu sine introitu resume viros.
Tūc pet⁹ oculos agiens et ipm
cogscens lacrimari cepit. sed sibi
loq nō potuit. **Tūc** paulus vir et⁹
os apuit z iponēs cibū ipm refec/
tillauit. **Añ** at pet⁹ cibo p̄forat⁹

vita

fuisse. accurrens in osculi Pauli
ruit. et ambo fleuerunt. **Paulus** aut
oculce rediens dixit **Theophilo**
O bone theophile. **M**agna ē glo
ria tua et te decet honestas. quare
gliaz tuā maculas. **M**emento qd
fecisti amico dei petro quē captū
detines q tibi posset vult esse. **N**ā
sicut d illo boies dicit infirmos
sanat. mortuos suscitāt **C**ui theo
philus. **I**ta sē fabulosa q tu dicis.
q si mortuos suscitare posset. et
seipm de carcere liberare posset.
Cui paulus. **S**icut xps mgt su
a mortuis resurrexit vt dñs q de
cruce descendere noluit. sic petrus
vt aut. b exēplo se nō liberat et pa
ci p xpo nō formidat. **C**ui theophi
lus. **F**ac g vt filiū meū tā mortuū
p. xlii. annos resuscitet. tūc eū li
berū dimittā. **I**ngredies g paul
dixit petro. quō resuscitationē fi
lii pncipis pmisisset. **C**ui petrus.
Paule rem grandē pmisisti. s. vir
tute dei facili. **C**ū aut petr⁹ edu
ctus erat de carcere et monumen
to apto p eo orasset pūno resur
rexit. **T**ūc theophilus et oīs ppli
crediderūt dño. **E**t theophil⁹ do
mum suū in glōsiam ecclīaz fecit
fabricari. **I**n cui⁹ medio excelsam
cathedrā collocari fecit. et petrus
vt ab omnibz videri et audiri pos
set exaltauerunt. in q seprē annis
sedit. **S**z postea venit romā et in
cathedra romana. xv. ānis i pon
tificali honore sedit. **C**ū tūc i ple
tum est vbu themat. **E**t exaltent
eū rē. **E**t sic petz quat⁹ de⁹ exalta
uit eū in cathedra sacerdotal⁹ dis

gnitac⁹. **C**ū bñ dicit illd **Eccl. xl.**
Dñe de⁹ me⁹ exaltasti sup terram
habitationē meā. **S**z est no
randū q fm traditionē aliquoz
corona clericoz b primo sumpsit
iniciū. **N**ā dñ pet⁹ antiochie pdi
caver. tūc in pumeliāz noīs chri
stiani sūmitatē capis et⁹ abrafer
qō quidē postmodū toti clero tra
dit in honorem qō p xpo pncip
aploz in pumeliā fuerat irroga
tum. **S**z est notādū q in corona
clericoz tria notant. s. capitis ab
rasio. capilloz detriticatio. forme
circulatio. **P**rio fit capis abrasio
que fm dionysiu in ecclīastica bie
rarchia signat mūdā et nō formabi
lem vitā. i. nō secularē ornatū. sed
ad abrasionē capilloz siue capis
tria sequunt. s. mūdicie pseruatio
ornat⁹ deformatio. et capis denu
datio. **P**rimo sequit mūdicie con
seruatio. **N**ā ex capillis in capite
sordes aggregant. s. iplis abrasio
caput mūdū pseruat. **S**ecūdo se
quit deformatio. qā capilli ad or
natū sunt. **N**ō clerici nō debēt hñe
ornatū secularē exteri⁹ rē. **T**ertio
sequit denudatio capis qō signat
q inf clericos et deū nihil debz eē
mediū. s. imediate dñt deo vniri.
et reuelata facie glām dñi specu
lari. **M**ora de qlibet mēbro addē
do ad ppositū. **S**ecūdo fit capilloz
detriticatio siue abscisio. p qō dat
intelligi q clerici dñt oēs cogita
tiones superfluas abscindere de
mente suā ne ipediant eos. et oīa
tpalia pterqz ad necessitatem a se
pēt⁹ remoueret et soli dō adheret

De cathedra Petri

Sed talis abscissio fm Bern. consistit in cribis. s. in affectione vt sit pura et scia et sursum ad deum directa vt veraciter possit respondere qm sacerdos dicit i missa. sursum corda habemus ad dominum. Nota desiderare celestia Regre. Secundo consistit in intentione vt sit recta. Regre. Tercio fit forme siue figure circularis. p qd dat intelligi q sicut hec figura non habet principium neque finem. et sic clerici dñe sine fine eē in seruitio dei. sicut apłs dicit d iplis. iij. ad Co. xj. Ministri xp̄i sūt et ego. Io tñ sacerdoti commissus ē illud sacm siue sacru officiu psecrādi et sacratissimū sacm tñ a sacerdotibz cōficat. vñ Bern. Mirāda sacerdotij dignitas intra quorū man⁹ de⁹ velut in vtero matr̄ incarnat. De q etia Aug. mirat di. Sacp et celeste misteriu qd p vos p̄r et filii et spūscūs opat mirabil q vno eodemqz momento idē de⁹ q p̄sident i cel̄ in sinu patris ē in sacrificio in manibz v̄ris. qd fit v̄tute quinqz x̄boz. Sicut em̄ ego maria ipm de celo i v̄tre ginalē traxit qnqz x̄b̄is. s. fiat mihi fm x̄bū tuū. sic q liber sacerdos p qnqz x̄ba de sinu patris eū in man⁹ suas venire p̄t. tit. 24. p̄s. ē notandū q circularis figura habet tria q dñe h̄e sacerdores. Primo q nullū angulū habet q clerici dñe h̄e veritatez in doctrina qm v̄itas angulos non amat fm Hiero. Nota h̄ p̄dicare xpm q ē v̄itas. Regre. Secundo hec figura ē oim figuraz simplicissima. Nulla em̄ figura vt dicit Au.

consistit ex vna linea s. sola circulari figura. q vna linea claudit. per qd fecit q clerici dñe h̄e simplicitate colubinas. Vñ dicit xps Mar. x. Astores prudentes sūt serpentes et simplices sicut colūbe. Nic pōt notari quō esse dñe solitarij zc. Vñ nota verecūdiā zc. Tercio hec figura est oim figurarū pulcherrima. vñ in hac de⁹ celestes creaturas fecit. s. celū qd est circulare et rotundum. vñ Beda. Nox vt creatū ē celū sancti angel⁹ est repletū. p qd significat q clerici dñe celestē v̄itaz ducere. vt d iplis verificet illud 1. Jo. iij. Scim⁹ qm cū apparuerit filius ei crim⁹. s. in claritate. qz v̄it debim⁹ eū sicuri est. q tūc oēs sc̄i bñ p̄nt dicere de eo illud Acti. xliij. Ecce sacerdos magn⁹ q in diebus suis. pla. deo zc. Tercio dico q inuenit in sacra scriptura cathedra m̄ḡal dignitat⁹. vt h̄et Mar. xxiij. vbi dicit q iesus locut⁹ ē turbis et ad discipulos suos. di. Sup cathedras Moysi sederūt scribe et pharisei. Dia q necūqz dixerint vobz suate et facite. Vbi notandū q p cathedra moysi intelligit doctrina moysi quā docuit in veteri lege et pre dei. sup quā cathedraz m̄ḡal dignitat⁹ sedet sui seq̄ces. s. scribe et pharisei annūciādo septuaginta pplo. Sup hāc cathedra m̄ḡal dignitat⁹ exaltat⁹ ē san. pe. i nouo testō a xpo vt h̄et Mar. vi. q cū situs dixit. di. s. Aures i mōm v̄ri. p̄di. euan. oī crea. zc. Sequit. Vñ autē p̄fecti p̄dicauerūt vbiqz zc. Et est notandū q san. pe. habuit suā

Doctrinā a p̄re z filio z spūs sancto
Primo a deo p̄re. **Un̄ Mar. xij. q.**
 xps sibi dixit. **Et** es symon bar
 iona. qz caro et sanguis nō reue/
 lauit tibi. s3 p̄r me⁹ q̄ i celis ē. **Be-**
cūdo a deo filio. **vñ Au. xij.** **A**go
 rogauī p̄ te petre vt nō deficiat fi
 des tua. z tu aliqñ p̄uersus cōfir/
 ma fr̄es tuos. s. doctrina. **Ad bñ**
 p̄z i barnaba z paulo. q̄b p̄cepit
 dñs p̄di. ver dei zc. **Petrus** p̄ eis
 orauit z eis man⁹ iposuit ac eos i
 aplos z doctores gentiū p̄firma/
 uit. **Tercio** a deo spūscto. **Nā** xps
 pmisit sibi z alijs discipulis q̄ eis
 vellet mittere spūs sanctū q̄ doce
 ret eos oīa sic dixit **Jo. xij.** **A**dhuc
 multa habeo vob̄ dicere s3 nō po/
 testis portare mō. **Cū** aut̄ venerit
 spūs veritatis do. vos oēm verita
 tem. **Ad** iplētū ē in die pentheco/
 stes. vt b̄t̄ **Act. ij. q.** dū cōplerent
 dies penthecostes zc. **Beq̄t.** q̄ re
 plerit s̄ oēs spūsco z cepe. lo. va. li.
 put̄ spūsctūs dabat eloq̄ illis. **vñ**
 in signū hui⁹ dixit eis **Mar. xij.**
Dū steterit añ regēs z p̄sides zc. **vñ**
 de hac doctrina dīc̄ **Be.** **Nā** me
 lior doctrina nist̄ vbi spūsctūs do
 ctor adest. **Un̄** hāc doctrinā fidei
 quā petrus sic a p̄re filio z spūsco
 habuit vtr̄ docuit. z seq̄ntibz si/
 gnis z signacul⁹ p̄firmavit. **Ad**
Qualit̄ aut̄ docuit q̄uis h̄ in pl̄to
 loc⁹ sacre sc̄pture repiat qd̄ cā bre
 uitatis obmitto. tñ breuīt narrat̄
 ei⁹ vtr̄ doctrina i p̄uersione triuz
 miliū hoīm. vt b̄t̄ **Act. ij.** petrus
 stās i die p̄thecostes eleuauit vo
 cem suā dī. **Viri** iudei z q̄ baptizati

eis hierlīm audite vba bec **Iesus**
 nazarenū virū approbatū a dō in
 vob̄ vtr̄tibz z signis et p̄digijs q̄
 fecit p̄ eū de⁹ in medio vtr̄ sic vos
 scit̄ hūc traditū p̄ man⁹ iniquoz
 affigētes interemist̄ quē de⁹ susci
 tauit tertia die c⁹ nos oēs testes
 sum⁹. **Dextera** igit̄ dei exaltatus.
His audis̄ p̄p̄cti corde s̄. z dixe
 rūt ad petrū z ad reliquos aplos
Quid faciem⁹ viri fr̄es. **Petr⁹** ait
 ad illos. **Pniam** agite z baptizet̄
 vnusq̄sqz vtr̄m in noīe iesu xpi in
 remissionē p̄ctōz vroz. **Qui** gr̄e
 ceperūt smones ei⁹ baptizati sūt
Et apposite s̄ in die illa aīc circūf
 tria milia hoīm. **Et** sic p̄z qualis
 vtr̄ docuit. z sic meruit a deo i re
 gno celoz exaltari. **Nā** xpus dicit̄
Mar. v. **Qui** fecerit z docuerit h̄
 magn⁹ vocabit̄ zc. **Un̄ Seneca. j.**
Tibi. v. **Di** duplici honore digne
 sūt q̄ laborat vt fideles euāgeliz
 ste p̄dicādo zc. **Un̄** doctores figu
 rant̄ nob̄ **Sen. j. p.** stellas d̄ q̄b d̄
Posuit de⁹ stellas in firmamēto
 celivt lucerēt sup̄ terrā. **Acce** quō
 p̄pant̄ celice nature. **Un̄ d̄. Dan.**
xij. **Qui** aut̄ docti fuerit fulgebūt
 q̄si splēdor firmamēti. **Et** q̄ ad ius
 sticiā erundiūt s̄ q̄si stelle in p̄pe/
 tuas eternitates. **Id̄** dicit̄ ap̄lo **Re**
quire in ser. sc̄i **Stephani.** **H̄** est
 notandū q̄ suā doctrinā p̄firma/
 uit miraculis. **Req̄re** in ser. petri
 et pauli. **Erāt** petr⁹ efficacior in
 vtr̄te sanādi q̄ ceteri. **Nā** ipse m̄
 verbo iussiois sanauit. vt sic p̄z
Act. ix. in sanātoe **Ene** cui dixit.
Tibi dico surge. z statī surrexerit. q̄

De cathedra Petri

erat palatius et cepit loq. Sana
uit etiā sola umbra sui corpis. vt
p̄z Act. v. vbi d̄z q̄ ponebat infir
mos i plateis q̄ p̄ solaz vmbra ei⁹
sanabant. Sanauit etiā p̄ solam
impositionē sui baculi. **Un̄ legi**
quēdā discipulū p̄ xl. diē mortuū
q̄ p̄ solā impositionē sui baculi re
suscitat⁹ est zc. **Un̄ bñ d̄z** d̄ eo illd̄
Eccl̄i. xxx. Laudabim⁹ eū. fecit em̄
mirabilia in vita sua zc. **Per**
tio dico q̄ in sacra scriptura iuenit
cathedra regalis dignitat̄. vt b̄t
ij. **Re. xxiij.** David sedēs in cathe
dra sapientissim⁹ p̄nceps. Per da
uid q̄ interpretat manu fort̄ intelli
git scūs petr⁹ q̄ fuit ita fort̄ q̄ x̄ps
dixit ad eum. vt habet **Dat. xvj.**
Aues pe. z su. b. pe. edi. ec. meam.
Un̄ sicut David fuit sapientissim⁹
p̄nceps. sic petr⁹ fuit p̄nceps apo
stolorū. iō dixit sibi x̄pus Jo. j. Tu
vocaberis cephas qd̄ idē est qd̄ ca
put. p̄ b̄ insinuās q̄ deberet eē ca
put z p̄nceps ap̄lorū. **Un̄ canit** ec
clesia Tu es pastor ouīū p̄nceps
ap̄lorū. tibi tradidit de⁹ clauēs re
gni celoz. Per cathedrā tō rega
lis dignitat̄ intelligit celest̄ gl̄ia
in q̄ sedet in magna gl̄ia z digni
tate. Quāra ḡ gl̄ia z honore ipsuz
sublimauerit in celo ac dirauerit
ostendit **Dat. xix.** q̄ cū petrus a
x̄po de p̄mio q̄reret dicēs. Accē
nos reliqm⁹ oīa z secuti sum⁹ te.
scz tuā volūtātē p̄ oīa iplendo. qd̄
gerit nob̄. R̄ndit iesus exp̄mens
eis p̄miū eoz dicēs. Amē dico vo
bis q̄ vos q̄ secuti estis me. cū sede
rit fili⁹ hoīs in sede maiestāt̄ sue

sedebit et vos sup̄ sedes duodeci
iudicātes. xij. tribu isrl̄. Et oīs q̄ re
liquerit domū vel fr̄es aut soror
res aut p̄res aut matrē aut filios
aut agros p̄p̄ nomē meū cētuplū
accipiet z vitā etnā possidebit. In
q̄ auctoritate oñdit x̄pus magni
tudinē p̄mij eoz in tribu. **P̄tio** in
iudicādi auctoritate cū dicit. **Aū**
sederit zc. **Secūdo** in remuneratio
nis multiplicitate. cū addit. z oīs
q̄ reliquit domū zc. **Secūdo** cētuplū
accipiet. **Tertio** i celest̄ vite felici
tate. cū zcludit. z vitā etnā possi
debit. **P̄tio** p̄mo q̄ x̄ps oñdit ma
gnitudinē p̄mij sci petri et aliorū
in iudicādi auctoritate cum dicit
Aū sederit fili⁹ zc. qd̄ ē magna di
gnitat̄. **Un̄ dicit** Iher̄s. **Per. xij.** se
des ip̄soz significauit ineffabiles
honore z gl̄iaz. **Magn⁹** em̄ honor
est vt q̄ b̄ fuerint despecti toti mū
do z bñlt̄ obediētes regib⁹ iudici
bz z tyrātis. p̄p̄ x̄pm illi habebūt
in iudicio regale dñūm iudicādi
impatores reges et p̄ncipes. imo
totū mundū. **Un̄ Job. xxxij.** Ju
diciuz paupib⁹ tribuit. i. paupib⁹
ap̄lis. vñ dicit **Hiero.** Ap̄li babe
būt i iudicio regale dñiuz alijs al
tius p̄sidenti. z alios ex eoz opa
tione iudicādi q̄ ip̄sis discipulis
credere noluerūt. vñ **Cap. x.** Af
fer illis sceptrū regni z potentiaz
aduersus eos q̄ euz dep̄nebat. et
mēdaces oñdet q̄ maculauerunt
illū. i. dicēdo eū vel eos p̄p̄ fidem
esse seductores. sic oēs tyrāni se
cerūt sancti. **Qd̄ bñ** cognit sapiēs
in spū cū dicit **Cap. v.** **Aū** stabūt

iusti i magna pstantia aduersus
eos q se angustiauerit. **V**identes
turbabunt. i. in iudicio timore hor-
ribili. **S**equitur. et p angustia spūs
gemetes. **V**i sunt qd aliqui habui-
mus in derisuz et in similitudinē im-
perij. nos insensari vitā illoz est
mabam? insaniā. et finē illoz sine
honore. **E**cce quō cōpurati sūt in
filios dei. et in scōs sors illoz est.
Sequitur. **I**ō accipiet regnū deco-
ris et dyadema speciei d māu dñi
qm dextera sua teget illos. **I**deo
pā bñdixit. **C**ū sederit fili? ho. zc.
Sed nota q fm **S**rego. nō so-
lum discipuli sed oēs illi qui res
possessas et ppiā volūtates p xpo
reliquerit cū xpo iudicabūt. **C**ū
est sciendū q qdruplex ē modus
iudicadi. **P**rim? ē pmarie et ppi-
etatis. et sic solus deus iudicabit
Secūsus est delegare siue cōmisse
pietatis. et sic xps iudicabit in qstuz
bō. qz pā oīne iudiciū dedit filio.
vñ **J**ob. v. **P**otestare dedit ei iudi-
cium facere. qz fili? hois ē. **I**ō dī-
xit. **C**ū sederit fili? zc. **T**ertius est
assessorie dignitatis. et sic iudica-
bunt apli q etiā erūt alijs eminē-
tiores. et ideo dñt sedere sup thro-
nos iudicātes duodeciz tribz isrl
Quart? est approbatōis. et sic oēs
sancti et angeli cū xpo iudicabunt
qz eius verā et iustā sniam appro-
babūt. **C**ū in ps. **L**etabit iust? cū
vi. vii. **S**ecūdo dico q xps oñdit
magnitudinē pmi remuneratio-
nis mltitudine. cui addit. **E**t oīs
q reliquerit zc. centuplū accipiet. i.
spūalem iocūditatē. **N**az **D**iero.

erponit. **Q**ui reliquerit domū vel
agrū zc. centuplū accipiet. hoc est
spūale. cōsolationē et dulcedinē q
in infinitū excedit tpalem posses-
sionē qstuz centenari? numerus
excedit minorem numez. **C**ū pā
Quā magna multitudo dulcedi-
nis tue dñe. q. d. zc. **C**ū dīc **A**ug?
Premiū beatitudinis qd de? pā
parauit oibz sanctis eius. cū est q
intellectu nō capit. acqri pōt. est
mari nō pōt. q. d. qz tante magni-
tudinis est. **C**ū de h premio dicie
Isa. lx. **V**idebis et afflues mirabit
et dilatabit cor tuū. **V**idebis in q
p cōtemplationē magnitudinem
pmij. et afflues p p nīmā delecta-
tionē dulcedinis. et mirabit. i. in-
tellect? tu? dilatabit cor tuum in
gratū actione. **E**t rōnem assignat
Serū. dīcēs. **V**i iudicant in oēm
plenitudinē. et sponsus. i. xps ad-
ducens et deducēs eos in montes
sanctū suū et in tabernacula sua. et
ad speciosa padisi. et ad flores ro-
sar. et lilia cōuallū. ad amena or-
toz. ad diuitias cellarioz. postre-
mo ad ipsa secreta trinitat. **C**ū h
cognoscens pā. in spūsancto dīc
Inebrīabunt ab vbertate. i. d ma-
gnitudie dom? tue. **C**ū dīc **A**ug?
gaudiū erit intus et extra. gaudiū
sursū atqz deorsū. gaudiū vbiq.
pleniū. **T**ertio dico q xpus
oñdit magnitudinē pmi in etne-
vite felicitate cū bz. et vitā eternā
possidebit. **Q**ue possessio vite eter-
ne est clara dei visio. **C**ū dīc xps
Io. xvij. **P**at qd dedisti mibi vo-
lo vt vbi ego sum et illi sint mecum.

De cathedra Petri

ut videat claritatē meā. i. q̄ scz cō/
sistit bñtudo vite etne. vñ Aug.
Tota merces electoz ē visio oīpo
rent. dei. q̄ visio facit nos etnāl
brōs. Nā ex ista visione trāsforma
mur i similitudinē ipsi dei fm quaz
creati sum⁹. qd ē sūmū felicitatis
vñ. j. Job. iij. Scim⁹ qm̄ cū appa
ruerit filies erimus. qm̄ videbim⁹
euz zc. Un̄ dī. ij. 4oz. iij. Nos vō
oēs reuelata facie gliaz dñi specu
lantes i eādē imaginē trāsforma
mur a claritate i claritatē. q̄ scz sē
regalia. z felicia signa etni regī q̄
bō feliciē pmiabit z honorabit ele
ctos i resurrectionē eoz. Qd bñ fi
gurat nob in Vester. vi. vbi dī q
rex assuerit dixit ad aman. Quid
dī fieri viro quē rex honorare de
siderat. Rñdit. Vō quez rex vult
honorare dī indui vestib⁹ regis
et iponi sup equū q̄ de sella regī ē.
z accipe regium dyadema sup ca
put suū. z p m⁹ de pncipib⁹ regī p
plateā ciuitat⁹ clamet z dicat. sic
honorabit quē rex voluerit hono
rare. Morat⁹ p regē assuer⁹ intel
ligit bñtudo z dñs n̄ ē etna bea
tudo. Per virū quē rex honora
re desiderat intelligit elect⁹. Per
vestes regias intelligit cores aīe
et corpis glificari. Per equū q̄ est
de sella regī. i. de ornatu sic equus
regī dī ornari intelligit thron⁹ dei
Et p p m⁹ de pncipib⁹ regī intel
ligit angelica natura q̄ p plateam
celesti ciuitat⁹ clamabit z dicet cū
viderit scm̄ pe. sic gliose vestitum
Vōc honore dign⁹ ē quēcūqz rex
voluerit honorare. Un̄ i pō spūs

scūs dīc. Vñmis honorati sūt amī
ci tui deus. Un̄ sic honorant oēs
electi. z tam scī in dōtib⁹ aīe z post
resurrectionē in dōtib⁹ corpis ve
stient stola etni regī. vñ Apoc. iij.
Ambulabūt mecū in albis qz dī
gni sūt. Un̄ scūs petr⁹ iaz i dōtib⁹
aīe honorat fm tres potēcias aīe
ei⁹. q̄ sunt mēoria. intellect⁹ z vo
luntas. qd ē sūma felicitas. Per
intellectū etnī pgnoscat deū qd est
felicitas eterne vite. vñ Job. xviij.
Nec ē vita etna vt cognoscant te
solū verū deū et quē misisti iesum
xpm̄. Per volūtātē diligit deū. vñ
Aug. Diligere deū ex toto corde
zc. solū implet in p̄ria. qd itez ē fe
licitas vite etne. vñ Bern. Deus
charitas ē quid p̄ciosius est z qui
manet i charitate i deo manet qd
secur⁹. z de⁹ i eo. qd iocūdi. Per
mēoriā tenet etnāl. Un̄ m̄g l. ij.
dī. j. De⁹ fecit hoīez vt sūmū bonū
zc. Qd ē felicitas etne vite. Un̄ pō
Memor fui dei z delectat⁹ suz zc.
Honorabit et i resurrectionē i dōti
b⁹ corpis glificari. q̄ sūt īmortal
tas. agilitas. subtilitas. claritas.
Prō i mortalitate. vñ Apoc. xij.
Absterget de⁹ zc. z mors ultra nō
erit zc. Scdō i agilitate. vñ Aug.
dīc. Ubicūqz volet spūs ibi p̄riū
erit z corp⁹. Tercio i sublimitate
vñ. j. 4oz. xv. Gemiat corp⁹ aīale
surgit corp⁹ spūale. Quarto i cha
ritate. vñ Mat. xij. Tunc fulge
būt iusti sic sol i p̄spectu dei. Per
equū intelligit thron⁹ dei. Un̄ pō
dicere illd Accē. vi. Dñe de⁹ exalta
sti sup trā bitatiōez meā. Per dīa

Morat⁹

dema itelligit eterna gloria. ps. Gloria
et honore co. re. Per primum de pnci
pibz reg; itell igit angelica societas
que clamabit p ciuitate celestis sic
honorabitur.

De scō Marthia. Sermo. xvij.

Fide et

lenitate ipsi scō fecit
illū. et elegit eū ex oī car
ne. **Act. xij.** No. charissimi. dic iu
lius cels. li. iij. de regalibz sedibz.
Nulla rē tm est digna excellētie et
honor; sic hūilitas. Nō scōs ma
thias q hūil interptat; ppē suā hu
militatē fidei et lenitatē meruit q
dñs fecit eū scōm et elegit eū i aplm
grē rē. i qbz qdē t̄bis tria notant
Prīmū ē electio glōsa. qd notat.
cū dñs elegit eū rē. **Secōm** ē pfectō
t̄mōsa. cū addit. In fide et lenita
te. **Tertiū** ē remuneratio gaudiosa
cū cludit. scōm fecit illū. Dico p
mo q in t̄bis pnotat; notat ele
ctio glōsa. qd rē. **Est** notādū
q dñs elegit scōm marthiā de statu
mūdi ad societate apłoz. Ipse em
dñs hūit. xij. apłos qz elegit vt se
derēt sup sedes duodeci iudicātes
duodeci tribz isrl i nouissima die
iuxta enāgelii **Mat. xix.** Cū sede
rit fili; hōis rē. Et iudas pdidit
illā dignitatē et fact; ē discipulus
diaboli. et iō loco illius elegit dñs
marthiā. Quatr autē b factū ē legi
Bedā scripsisse marthiā loco iude
substitutū. Et pmo ortū et origi
nē ipsi iude pdictor; breuē videā
mus. Aegit em in qdā hystoria l3
apocryfa q fuit qdā vir dicit; Ru

ben in hierlm q alio noie dicit; est
Symon de tribu dan. vl fm Nie
ro. d tribu isachar q habuit vxorē
noie Cybozeā. Quadaz igit nocte
cū sibi mutuo debiti exoluissent.
cybozea obdormiēs somniū vidit
qd pterrita cū gemitibz suspirijs
viro suo retulit di. Videbat mihi
qd filiū flagitiosuz parerē q toti
gen; nre cā pdictōis existeret. Cui
ruben. nepharea rez nec relatiū di
gnā farior spū sic puro phitonico
raper;. Cui illa. Si me cōcepisse
senseroz filiū pepo absqz dubio n
spū phitonico rapior l3 reuelatio
certa ē. Procedere itpe cū filiū pe
pisset parētes plurimū timuerūt
et qd de eo facerēt cogitauerūt. et
cū filiū abborrerent occidere. nec
vellēt destructorē sue gen; nutri
re. ipm in fiscellā positū mari ex
ponūt. Quē marini fluct; ad ins
ulam q vocat scariorh. pulerūt.
Ab illa igit insula iudas scariorh
appellat; est. Regina autē loci illi
carens liber; ad litt; mar; cā spq
ciandi pcessit. et fī cellā a marinis
fluctibz iactari vidēs ipsaz aperit
ri iussit et inuenit puez elegantis
forme. q suspirās ait. O si solatijs
tate sobolis subleuaret ne regni
mei successore pvarer. Pueruz q
secrete nutrirī fecit et se gravidam
simulauit. tandē se pepisse mēit.
At p totū regnū fama bec celebris
dimulgatur. Princeps autē pio su
scepra sobole vehementer exultat
et ingenti gaudio. plebs letatur.
Regina ipsum fm regiam digni
tatem et magnificentiam edu

De sancto

Nathia

carī fecit. Nō post multū tēpōs regīa
de rege cōcepit. et suo tēpōe filiū pēu
riuit cū autē pueri aliq̄tulum cre
uissent ad inuicē sepi⁹ colludebāt
et **Budas** puer⁹ regis crebris iu
rijs molestauit et ad fletū sepi⁹ p
uocauit. **Regina** autē hoc moleste
ferēs et iudā ad se nō p̄tinere sci
ens ip̄m crebris⁹ verberauit. s. nō
sica molestia pueri cessauit. **Tā**
dem res pandit et iudas nō ver⁹
fili⁹ regine sed inuētus fuisse ap̄p̄
Quod iudas vt p̄perit vehemen
ter erubuit et fr̄s putatiū filiū
regis latenter occidit. Et ob hoc
capitalē sniaz subire timēs cū tri
butarijs in bierlm fugit. seq⁹ pi
laci curie tūc p̄sidis mācipauit. et
qm̄ res siles sunt sibi habiles. **Pi**
latus iudā suis morib⁹ aptū iue
nit. et cepit eū valde chaz habere
Preficit igit⁹ vniuerse curie pila
ti et ad ei⁹ nutū oīa disponūtur
Quadam igit⁹ die **Pilatus** de pa
lacio suo in quoddaz pomerium
aspiciēs illoz pōmoz tanto desi
derio cap⁹ est vt pene deficere vi
deret. **Erat** autē illud pomeriū ru
ben p̄is iude. sed nō iudas rubē
vl⁹ ruben iudam cogit. qz ruben
ipsuz in marinis fluctib⁹ perisse
putabat. et iudas q̄s esset p̄ vel
patria sua penitus igrabat. **Pi**
latus itaq⁹ accersito iuda ait. **Tā**
to desiderio illoz fructū cap⁹
sum. q⁹ si de his fructib⁹ frustra
tus fuero spiritū exalabo. **Conci**
tus igit⁹ iudas in pomeriū insilijt
et veloci⁹ mala carpit. **In**terea ru
ben venit et iudā mala sua carpēs

tem inuenit. fortit⁹ ambo p̄cedit
et iurgia supaddunt. **Post** iurgia
surgūt ad vbera⁹ mutuis se inu
rijs affecerūt. **Tandē** iudas ru
ben in ea pte q̄ ceruic collo cōne
cit lapide pcussit et occidit. **Pos**
ma⁹ tō sustulit et **Pilato** qd acci
derit enarrauit. **Taz** die inclināre
et nocte supueniēte **Ruben** p̄p̄
tu⁹ inuenit et subitanea morte
uent⁹ fuisse putat. **Tūc** pilat⁹ oēs
facultates ruben et cybozeā vxorē
ruben iudei p̄iugē tradidit. **Qua**
dam igit⁹ die cū cybozea grauitē
suspiraret. et iudas vir ei⁹ qd babe
ret diligens interrogaret. **Rūdit**
Deu infelicissima sum⁹ oīm seiaz
qz infantulū meū marinis fluctib⁹
b⁹ imersi. et virū meū puentū mor
te inueni. **Viz** et dolozi misere ad
didit pilat⁹ dolorē q̄ me mestissī
mā tradidit nuptui. et iuicissimaz
tibi in p̄iugē copulauit. **Atq⁹** illa
oīa de illo infantulo. i. iuda enari
rasset. et iudas ea q̄ sibi acciderāt
ptulisset. inuentū ē q⁹ iudas m̄rem
suā in vxorē duxeret. et patrē suuz
occiderit. **P̄nia** igit⁹ duce⁹ suadē
te cybozea dñm n̄m iesum xpm
adijt et suoz delictoz veniā iplo
rauit. **Ducusq⁹** apocrysa **82. f. 1.**
Dñs ar iudā suū aplm elegit. q̄s
deo familiar⁹ sibi extitit vt eū face
ret suū pcuratorē. quē tñ postmo
dū p̄ulit suū p̄ditorē. **Debat** em̄
loculos et ea q̄ xpo dabāt furabat
Dolēs tō tēpōe dñice passiōis qv̄n
gentū qd. acc. denarios valebat si
fuerat v̄ditū vt illos denarios se
furaret. abijt et dñs p. xxx. dñarijs

vendit. quoz vnusq; valebat
decē denarios vsuales z ita dānū
yngenti tricentoz denarioz reco
pensauit. **Uel** vt qdaz aiūt. oīm q
xpo dabant decimā prem furabat
Et iō p decima pre quā in yngēto
amiserat. scz p. xxx. denarijs dñm
vendit. qz tñ pnia dicitur reulit
z abiens laqueo se suspēdit. et su
spēsus crepuit medi⁹ z diffusa sūt
oīa viscera ei⁹. **Dignū** em̄ erat vt
viscera que pditionē pceperāt ru
pta scinderent. z guttur a q. pdi
tio exierat laqueo artaret. in aere
etiā interit vt q angelos in celo z
boies in tra offenderat ab ange
loz et hoīm regione secluderet et
in aere cuz demonibz sociaret. **Et**
ideo dñs voluit vt numer⁹ duo
denari⁹ eēt cōplet⁹. **Jo** legit **Act. 1.**
q cū apli int ascensionē z penthe
costen i cenaculo simul eēnt. **U.**
dens petr⁹ q numer⁹ duodecim
aploz esset iminutus. qz tñ dñs
in hoc nūero elegerat vt fidē trini
tatis in q̄tuor mūdi p̄bzo p̄dica
rent. surrexit in medio fratrūz dī.
Uiri frēs op̄z impleri scripturaz
quā p̄dixit spūs sc̄t̄s p os **David**
de iuda q fuit dux eoz q p̄bēde
rūt iesum q cōnumerat⁹ erat i no
bis. **Et** h quidē possedit agruz de
mercede iniquitat. z suspensus cre
puit medius z diffusa sūt oīa vi
scera ei⁹. **Et** notū factū est omnibz
babirgibz hierlm. Ita vt appella
ret ager ille in lingua eoz achel/
demach. **H** est ager sanguis. **Scri**
ptuz ē em̄ in li. psalmoz. **Fiat** ba
bitatio eoz deserta. z nō sic q inba

bitet in ea. **Et** ep̄atū eius accipiat
alter. **S**oportet g vt aliquē loco iu
de substituciam⁹ q testificet nobis/
cum resurrectionē xpi. qz dñs dī
xit nob. **Et** erit mibi testes in hie
rusalē z in omni iudea z samaria.
vsqz ad vlcimuz ēre. **Et** qz testis nō
nisi de his q vidit z audiuit debet
testimoniū ferre. eligēdus ē vnus
ex his vir⁹ q nobiscuz semp fuerūt
z miracula dñi viderūt z doctrinā
ei⁹ audierūt z statuerūt duos de
lexij. discipul. s. **Ioseph** q cognōia
tus ē iust⁹ p sua scit̄ate. q fuit frat
Iacobi alphet z marthiaz. z orātes
dixit. **Tu** dñe q nosti corda oīm
quē eleger⁹ ex his duobz accipe lo
cum mīsterij et apostolat⁹ huius
quē iudas amisit. **Et** dederūt sor
tem z cecidit sors sup marthia z an
numerat⁹ est cū vndecim. **Dionys**
sius autē q fuit discipul⁹ scī pauli
dicit q sors quā dedert illis duo
bus fuit qdā splēdor celest⁹ p quē
dñs ostēdebat q marthias i aplm
esset assumēdus. **Jo** bñ dicit dñs
Isa. lxx. **Acce** seru⁹ meus suscipiā
eū. elect⁹ me⁹ cōplacuit sibi in illo
aīa mea. **Sed** spūm meū sup eūz.
Expone zc. **Uñ** figurat nobis in
saule. de q. j. **Re. x. dz.** **Samuel** di
xit ad omne pplm. **Ac**te videris
quē elegit dñs. qm̄ non est filius ei
in omni pplō. **Sic** certe elect⁹ est
marthias a dño i aplm. **Uñ** bñ dz
marthias. **Naz** marthias hebraice
dicit latine donat⁹ a dño zc. **S**
Sed dico q i his vbi⁹ notat p
fectio vtriusq. qd notat cuz addit.
In fide et lenitate. **Nam** sine fide

De sancto

impossibile ē placere deo. vt dicit
Deb. ij. Nō dñs elegit eū de infi/
delitate ad fidē in q̄ potuit vtu/
le ⁊ pfecte ac meritorie viuere. vñ
dicit **Job. xvj.** Nō vos me elegistis
s; ego elegi vos. ⁊ posui vos. s. ad
fidē catholicā vt eat ⁊ fructū affe/
ratis. ⁊ fruct⁹ vñ maneat. Vñ no/
randū q̄ vtuosa pfectio aploz cō/
sistit in tribz que saluator ostēdit
in v̄bis p̄dicis. **Pr̄o** i abnegatio
ne sui ipsi⁹ et oīm rerū tpaliū. Nō
dicit. vt eat. s. renūciando mūdo
et pprie voluntati. Vñ qñ docuit
eos viā pfectōis dixit eis **Lu. xij.**
Nisi q̄s renūciauerit omnibz que
possidet nō pōt me⁹ esse discipul⁹
et iō in signū hui⁹ qñ voluit eos
mittere p mūdū vt p̄dicarēt euan/
geliū Dixit **Lu. ix.** Ecce ego mitto
vos sicut agnos in lupos. Moli
te portare sacculū neq; perā neq;
calciāmētā zc. Certe h̄ pfecte imple/
uit scūs marthias cū alijs aplis.
Nāz post diuisionē aploz ipsi in
pres mūdi iuerūt sine sacculō ⁊ pe/
ra p̄dicando et vtuose viuēdo ac
miracula faciēdo. ⁊ sic infideles
ad fidē puerēdo. vñ **Mar. vi.**
Illi autē pfecti zc. Sc̄do p̄sistit in
p̄mpra obediētia p̄dicandi v̄bz
dei. Nō dicit vt fructū afferat. s. p/
ducēdo infideles ad fidē. ⁊ dicen/
do eis q̄ ego suz saluator mundi.
Vñ in signū hui⁹ dixit eis qñ vo/
luit ascēdere. vt d̄ **Act. i.** Cris̄ mi
hi testes in hierl̄m ⁊ i omni iudea
et samaria zc. Certe h̄ obediēter
⁊ fidelit̄ fecit marthias. Nā semina
uit v̄bū dei et p̄dicauit fidē xp̄i

Gregorio

Vñ legi⁹ marthias d̄ tribu iuda ⁊
ciuitate bethleem illustri p̄sapia
oriūndus fuit. Qui l̄ris tradit⁹ in
breui oēm sciam legi et p̄phetarū
app̄hendit. Lasciuit q̄z abhorre⁹
pueriles ānos morū maturitatē
vincebat. et in oibz v̄tutibz vixit.
Satagebat vt qd̄ sensu p̄ceperat
ope cōpleret ac doctrinā oris ma/
nuū opatione mōstraret. Nic cū
p iudeā p̄dicaret. cecos illumina/
bat. leprosos mūdabat. demones
expelebat. claudis gressū. surdis
auditiū. mortuis vitā restituebat.
Nā vt d̄ **Lu. ix.** Misit illos p̄di/
care regnū dei ⁊ sanare infirmos
zc. Reliqua hui⁹ f̄monis p̄cipue
terciū mēbrū qd̄ erat remūeratio
gaudioſa. Req. in sermone p̄ce/
denti in littera. D.

De sancto Gregorio papa.
Sermo. xviij.

Alli sion
exultatez letamini in
dño deo v̄ro. qz dedit
vob̄ doctorē iusticie **Job. ij.** No/
rate charissimi. dicit em̄ **Aristo. j.**
Metba. q. signū scienti⁹ est posse
docere. Vñc em̄ q̄ scūs Grego.
doctor egregi⁹ q̄ suā sciam et do/
ctrinā a spūs sancto recepit vtiliter
docuit v̄bo ⁊ exemplo. ⁊ sic vitaz
iusticie manifestauit. Nō bñ d̄ no/
bis xp̄ianis. Filij syon zc. Est no/
randū q̄ bonus doctor debet h̄e
tria. **Pr̄mo** d̄z esse vita scā cōpro/
bat⁹. **Sc̄do** debet esse dulci v̄bo ⁊
venustat⁹. **Tercio** debet esse in ce/
lo coronat⁹. **Que** tria p̄fecte sunt

et fuerunt in scō Grego. egregio do-
croze. **Nō** est vn⁹ de quatuor docto-
rib⁹ christianitat⁹. **Nō** dico pmo
q bon⁹ doctor dē esse scā vita cō-
parat⁹. **Nā** dicit idem grego. **Cui⁹**
vita despiciat restat vt ei⁹ pdicatio
preminat. **Nō** bon⁹ doctor dē esse
vita scā cōprobat⁹. **Certe** sic ppro-
bat⁹ est sc̄us Grego. nā ipse vitaz
sanctā duxit. **Un⁹** notandū q ei⁹
scā vita oñdit in trib⁹. i. pauprate
hūilitate z pietate. que faciūt ho-
minē sanctū. **Prio** oñdit in pau-
perrate q est fundamētū pfectōis
testo xpo q dicit **Mat. xij. Si** vis
pfect⁹ esse zc. **Certe** h fundamētū
pfectōis z scē vite hūit sc̄us Gre.
Un⁹ legīt de eo. z refert **Hobes** dia-
con⁹ q vitā sci Gregorij sc̄p̄it z cō-
pilauit. q ipse fuit natione roma-
nus. pgenitusq⁹ senatoria stirpe.
id ē (erlich geschlecht) **Cui⁹** pater
gordian⁹ z mī silua dicebat. **Nic**
summū apicē pbie in adolescētia
sua attingebat ac copā reruz ac
diuitiaz plurimū abūdauit. **Co-**
gitauit bec oīa deserere z in religi-
onem intrare. z sic in pauprate et
trutib⁹ viuere. **Un⁹** mortuo patre
sex monasteria in silicia pstruxit z
septimū intra menia vrb. i. (rinck-
mur) sub honore sci Andree apli
in pprio domate fabricauit. **In** q
relicis sericis auro z gēmis radi-
antib⁹ vili habitu z monastico re-
gebat. **Ubi** i breui ad tātā pfectio-
nem puenit vt i ipso initio sue cō-
uersionis posset iaz in nūero pfe-
ctorū cōputari. **Iple** etiā intm di-
lexit paupratez q oīa q hūit pau-

perib⁹ postulantib⁹ non negauit.
Un⁹ accidit qdā vice q angel⁹ dñi
i specie paupis sibi affuit z lachry-
mabiliter misereri sibi postulauit.
Gregori⁹ hō sibi sex argēteos dari
iussit z ille abiit. **Eadē**q die iterū
redijt z se mltā pdidisse pauca hō
recepisse pbibuit. q cū ab eo torti-
dē argēteos recepiss⁹. iterū etiā vice
reuer⁹ misereri sibi ipotunis cla-
morib⁹ postulauit. i. cū grego. a p-
curatore suo didicisset nihil dādū
p̄i scutellā argēteā quā mī sua cū
leguminib⁹ mittere solebat. i. (ein
muss vō linsen od bonē) vel hmoi
i mōasterio remāsisse. **Illā** statim
dari pcepit q ille libet recipies. le-
tusq⁹ abscessit. **Nic** ar angel⁹ dñi
sic se postea sibi reuelauit. nā alio
tpe cū eēt sūm⁹ pōtifer. pcepit can-
cellario suo vt. xij. paupes ad mē-
saz iuitaret. q pges iussa cōpleuit.
Dū ar sil⁹ discūberet incuēs papa-
riū. nūerauit. **Et** accersito cācella-
rio cur p iussione suā. xij. p̄sūp̄s-
set inuitare inq̄siuit. **Quos** cācel-
lari⁹ nūerauit tm. xij. iueniēs ait.
Crede mibi p̄ nō sē nisi. xij. **Ad**
uertit Gre. virū vultū sc̄p̄ mutat⁹
tem. i. a adolescētē. nūc hō vetera-
nū qdā venerāda canicie sibi sila-
re. **Finito** ar p̄iuiio illū in cubicu-
lū suū duxit vehemētē adiurās vt
sibi se z nomē suū pdere dignaret⁹
Qui rñdit. **Cur** infrogas denoie
meo qd ē mirabile. **Scire** em̄ de-
bes q ego sū naufrag⁹ ille cui scū-
tellam argenteā tribuisti quā tibi
misit mater tua cum leguminib⁹
Et hoc tibi p̄certo sic notuz q ab

De sancto

Gregorio

illo die q̄ dedisti mihi b̄ ordinauit
te de^o fieri sue ecclie p̄sulē et petri
ap̄li successorē. **Cui Greg.** Et quō
b̄ nosti q̄ tūc me dñs ecclie sue p̄/
sulem p̄destinauit. **Qui ait.** Quia
ego angelus ei^{us} suz. et me tibi dñs
tūc misit vt te sp̄ debeas p̄gere. et
oīa que petieris p̄ me apud ipsū
ualeas ipetrare. et sic disparuit.
Quatr aut̄ b̄ accidit q̄ summ^o
pontifex fac^o ē oñdit̄. **Nā** legit̄ q̄
qdā tpe tyberis fluiū egressus tūc
excreuit vt sup̄ muros vrbis in/
flueret et plimas dom^o euerteret
tūc etiā p̄ cyberim fluiū multitu/
do serpentū euz magno dracone
in mare descendit. s; a fluctib; ad/
lit^o p̄iecti sunt et totū aerē sua pu/
tredine corruerūt. Sicq; plaga
pessima quā inguinariāz vocāt. i.
apostema secuta ē. **Que** plaga pri/
mo oīm pelagiū papā pculit. et si/
ne mora extinxit. **Postmodū** vō
in reliquū vulg^o ita defecit vt sub/
tract^o habitatorib; plimas dom^o
vacuas reliquit. **Sed** qz ecclia dei
sine rectore esse nō poterat. omīs
plebs gregoriū licet renitēte to/
ris virib; elegit. **Cū** ḡbñ dici de/
beret et lues. i. plaga vel mors po/
pulū deuastaret fingē ad pplm
fecit et letanias instituit et p̄cessio/
nem faciēs. **Req. i. ser. de letanijs**
Et vt oēs arcenti^o dñm exorārēt
admonuit. **Ipsa** tñ lues incm̄ se/
uit vt in vna hora. lxxx. hoies spi/
ritū exalarēt. **Sed** nequaquā cessa/
uit pplm admonere vt ab ofone
nunq; desisterēt donec diuina mi/
seratio istā pestē p̄pulsaret. **Cū** si/

nita p̄cessionē voluit fugere s; ne/
quirit qz vigilēs die noctuq; por/
tas vrbis p̄p̄t cū obfuebāt. **Tan**
dem mutato hītu a q̄busdā nego/
ciatorib; obtinuit vt in qdā dolio
sup̄ quadrigam de vrbe educeret
Qui mor siluas expet̄t caueria/
rum latibula req̄siuit **Ibiq;** dieb;
trib; latuit. **Veruntū** dū sollicitē
q̄reret colūna lucis p̄fulgida de ce/
lo pendēs sup̄ locū in q̄ latitabar
apparuit. **In** q̄ colūna āgelos as/
cendētes et descēdentes qdam re/
clusus asperit. **Moxq;** ab vniuer/
so pplō capīt. et sūm^o pontifex cō/
secrat̄. **S; qz** adhuc romā pestis
sup̄dicta vastauit more solito p̄/
cessionē cū letanijs itez. qdaz tpe
pascali p̄ circuitū ciuitat^{is} ordina/
uit. **In** q̄ imaginē brē vginis ma/
rie q̄ adhuc est rome quā scūs **Au**
cas arte medic^o pictor egregius
formasse dī. et eidem vginī filio p̄
oīa p̄hibet aū p̄cessionē reuerentē
portari p̄cepit. **Et** ecce tota aeris
ifectio et turbulētia imaginē cessit
ac si ipsaz imaginē fugeret et eius
p̄fencia ferre nō posset. **Sicq;** p̄
imaginē mira serenitas aeris re/
mansit. **Tūc** i. aere iuxta imaginē
audite s̄t voces angelice canentiū.
Regina celi letare alla. **Tūc** bea/
tus **Grego.** vidit sup̄ castrū crelē
tū angelū dñi q̄ gladiū cruentatū
tergēs i vaginā reuocauit. **In** cel/
leritq; qz pestis illa cessasset. et sic
factū est. **Cū** castrū illū deinceps
castrū angeli vocatū est. **¶** **¶** **¶**
em̄ i tali dignitate vixit qz cū ma/
gno dolore p̄tifer fuit et libēt^o in

paupere vixisset. **U**n sc̃psit i epi/
stola ad patriciu sic di. **D**um p̃re/
placiōis alta describit. ruine mee
mibi gemitus renouat. qz audiui
qd̃ in eis pdidi dum foras ad cul
men regiminis imeritus ascendi
Tanto aut̃ me merore pcussū co/
gnosceite vt vix loq̃ sufficiā. **N**oli/
te g̃ me vocare noemi. i. pulchru
sz vocare me maram. qz amaritu
dine plen⁹ sum. **U**n oēs q̃ me ad
ep̃atus ordinē cognoscit puenit
se si me diliget plangite. qz hoc
ego incessant̃ defleo. **U**n legit q̃
tpe sancti **G**regori⁹ fuit qd̃a here/
mita vir magne virtutis q̃ oia p̃p̃
deū reliquerat z nihil p̃ter carituz
possidebat quē blandiēs sepe q̃si
cōhabitatricē in suis gremijs cō/
fouebat. **O**ranit aut̃ ad dñm vt si
bi ostēdere dignaret̃ cū quo futu/
re remuneratōis mansiōē spera
re deberet. qz illi⁹ amore nihil ex
seculi diuitijs possideret. **Q**uadā
igit̃ nocte sibi reuelat q̃ cum **G**re/
gorio romano pontifice mansiōē
sibi sperare deberet. **E**t ille fortit̃
ingemiscēs parū sibi voluntariā
paup̃catē pfuisse putabat si cum
illo remunerationē acciperet q̃ tan
tis mūdialibz diuitijs abūdaret.
Cum g̃ diuitias gregori⁹ sue pau
pertati die noctuqz suspirādo cō/
ferret. alia nocte audiuit dicentes
sibi. **C**um diuitē nō possessio diui
tiarū faciat sed cupido cur audes
paup̃catē tuaz compare diuitijs
Gregori⁹. **N**ā magis illū caritū quē
habes quoridie palpādo diligere
cōprobatis q̃ ille rātas diuitias

quas nō amādo. sed p̃temnendo
cūctisqz liberalit̃ largiēdo disper/
git. **N**is audiet̃ solitari⁹ deo gr̃as
egit. z qui meritū suū detent⁹ esse
putauit si p̃ferret̃ **G**rego. orare ce
pit vt cū eo mansiōē q̃nqz p̃cipe
mereret̃. **E**t sic p̃z eius paup̃ras
Un dicit in omet̃. **S**i cōsidrem⁹
fr̃es charissimi que et quāta sunt
que nobis p̃mittunt̃ in cel̃ vi zc.
Secūdo ostendit̃ in ei⁹ hūilis/
tate que p̃seruat fr̃utes. sicut pa
pa **G**rego. dicit. **Q**ui ceteras fr̃u/
tes sine hūilitate p̃gregat facit sic
ille qui puluerē in ventuz portat.
Un dicit saluator **M**at. xj. **D**ilci/
te a me qz mit⁹ sum z hūilis cor
de zc. **U**n p̃fectā hūilitatē hūit.
Grego. exemplo dicētis. **E**xpluz
em̃ dedi vobis. s. hūilitatis vt quē
admodū zc. **S**ic fecit sc̃s **G**reg.
Nam sūmā hūilitatē semp̃ stu/
duit b̃re. **U**n scribit in quadā epi/
stola. **E**go em̃ p̃ ep̃atu tuo factus
sum seru⁹ oim̃. **N**ō se in suis epl̃is
p̃mus seruuz seruoz dei scripsit.
Et alios sic notari instituit. **L**i/
bros suos dum adhuc viueret ob
nimia hūilitates publicari noluit
z i comparatōe alioz doctoꝝ suos
nihil valere estimabat. **T**ante em̃
hūilitatē exerceit q̃ se laudari nul/
lo mō p̃mitteret. **U**n **S**tephano
ep̃o qui em̃ in suis epl̃is laudane/
rat. ita scribit. **V**os nimis lauda/
stis me. cum tñ scriptū est. **N**e lau
des hoim̃ q̃diu uiuit. **I**te in epi
stola ad **A**nastasiū patriarchā.
Quia vos me lucernā dñi dicitis
q̃ loquēdo mult⁹ p̃desse multisqz

De sancto

Gregorio

posse lucere phibis. existimationē
meā mibi faccor in dubitationem
marinā pduxis. **C**ōsidero nāq;
q̄ sum z nihil ex me hmoi boni si-
gno dephendo. **C**uz q̄ credere vo-
lo qd̄ dicit p̄tradicit mibi ifirmi-
tas mea. **C**ū disputare volo qd̄ in
laude mea ē. **I**ndicit mibi sancti-
tas v̄sa. **S**z queso igit vir sancte
nō sic mibi scribere. **U**n̄ vocabu-
la iactantiā vel vanitatē sonācia
oīno respuebat. **I**re **E**ulogio p̄f-
arce alexandrino q̄ eū vniuersa
lem papaz ac dñm vocauerat. ita
scripsit. **I**n eplā quā mibi direxi-
stis est v̄bū supbe appellatōis. di-
cendo me vniuersalē z dñm. **P**e-
to q̄ sanctitas v̄sa vltra nō faciat
Ago em̄ v̄bis p̄sperari nō quero.
sed moribz. nec deputo eē honore
in q̄ frēs honore suū p̄dere cogno-
sco. **R**ecedāt q̄ v̄ba que vanitatē
inflant charitatē vulnerāt. **U**n̄ ex
emplū de ei⁹ humilitate. **L**egitur
em̄ q̄ qdam scūs abbas noīe **J**o-
hānes cū romā ad visitandum li-
mina sanctorz aduenisset z scñm
gregoriū papā p̄ mediū ciuitatis
trāsire vidisset. voluit ei occurre-
re. ac vt decebat reuerentiā ei ex-
hibere. **U**n̄ cernēs scūs **G**re. q̄ se
in terraz vellet p̄sternere festina-
uit z p̄us se corā illo in terram p̄-
strauit. nec inde surrexit quousq;
abbas p̄ino surrexit. i quo ei⁹ hu-
militas cōmendat. **U**n̄ ipse **G**re.
dicit. **I**lla v̄tus in nobis veracit̄
pullulat q̄ in radice humilitat̄ p̄-
durat. **E**t sic p̄z scōm. **M**er-
ito ostendit in ei⁹ pietate miser-

cordia z cōpassione. **U**n̄ ad **L**o-
q̄. **I**nduite vos sicut electi dei vi-
scera misericordie zc. q. d. qz p̄er-
ner ad misericordiā. **U**n̄ dicit sal-
uator **M**at. v. **B**ei misericordes
qm̄ ipsi mi. cō. zc. **C**erte hāc mise-
ricordiā pietatē z cōpassionē ha-
buit scūs **G**rego. **U**n̄ legit q̄ ipse
tātē largitat̄ elemosynaz extitit
vt nō solū p̄nibz sz longe positio
subuenit. **N**am oīm indigentiu
noīa sc̄pta habebat. **U**n̄ in mōre
synai monachis necessaria mini-
strabat. monasteriū hierosolimis
instituit illic de gētibz dei famul̄
necessaria ministrari curauit. **A**ri-
bus qz milibz ancillis dei p̄ quo-
tidianis stipendijs octoginta li-
bras auri ānualit̄ offerebat. **Q**uo-
tidie etiā ad mensaz suā pegrinos
quoslibet inuitabat. **I**n quos q̄
dam die vn⁹ accessit in cui⁹ mani-
bo dum ipse ex būlitate aquā fun-
dere vellet p̄uersus v̄cetū accepit
sz repente eū in cui⁹ manibz aquā
fundere vellet nō inuenit. **L**unq;
hoc factū secū ipse miraret. eadez
nocte dñs ei p̄ visionez apparuit
dicēs. **C**eteris diebz me in mēbris
suscepisti. besterno aut̄ die me in
memetipso suscepisti. **E**t sic patz
ei⁹ misericordia z pietas. **I**re eius
cōpassio p̄z cū orauit p̄ traiano
damnato. iuxta illud **I**sa. liij. ora-
uit p̄ trāsgressoribz vt nō perirēt.
Un̄ legit q̄ dū quadā vice traia-
no iam diu mortuo scūs **G**rego.
p̄ forū traiani trāsfiret. z ei⁹ man-
suetudinē z iusticiā quā ipse traia-
nus exercuit recordat⁹ fuisse gre-

gorius ad basilicā sc̄i pe. puenit
et ibidē p eius errore amarissime
fleur. z p eius liberatione orauit.
Tūc sic diuinū r̄sum ē. Ecce pe
titionē tuā cōpleui z traiano iu/
dicato ad penas eterni pecc̄i. De
cetero autē diligētē caueas ne p
aliquo dānato p̄ces fundas. fert
q̄ angel⁹ illud adiecerit dicēs
q̄ em̄ p dānato rogasti. duoz ti/
bi dat op̄tio. aut em̄ in purgato/
rio duobz diebz cruciaberis. aut cer
te toto corpe vite tue infirmitati/
bus z doloribz fatigaberis. Qui p/
elegit toto tpe vite sue doloribus
p̄cuti q̄ duobz diebz i purgatorio
cruciari. Un̄ factū est q̄ sp̄s dein/
ceps aut febribz laborauit aut po
dogra. i. (gefuchte d̄ fueß) p̄sus
fuit. Aut etiā validis corpis dolo
ribz cōquassat⁹. aut dolore stoma
chi miserabilr cruciat⁹. Un̄ in q̄/
dam eplā sic loquit. Tācīqz dolo
ribz p̄moz. vt vita mibi grauissi/
ma pena sit. q̄tidie enī in dolore
deficio. z mort̄ remediū expectan
do suspiro. Ecce quātā cōpassio/
nem hūit. qd̄ zc. Un̄ p̄fectissime
pōt dicere illd̄ Job. x. x. flebā qn/
dam sup eo q̄ afflicto erat. z cōpa.
aia mea pau. **N** Johannes 8o dya
conus q̄ legendā ei⁹ cōpleuit. dic
q̄ aia traiani nō est ab inferno li/
berata z i padiso posita. s̄ simplr
ab inferni cruciatibz liberata. va
let em̄ vt dicit aia i inferno existe
re z cruciar⁹ inferni p̄ misericor/
diā dei nō sentire. cum in inferno
nulla sit redēptio. Un̄ aliq̄ dicit
q̄ pena et̄na p̄sistit in duobz. s̄ in

pena sensus. z in pena dāni q̄ est
carentia visionis dei. **P**ena igit
et̄na q̄tū ad p̄mū ē dimissa. s̄ ad
secundū ē retenta. **S**z nota q̄ gre
gori⁹ fleur z orauit p traiano ro
mano impatore p̄t mansuetudi
nem z iusticiā ei⁹ quā habuit. Nā
legit q̄ quodā tpe traian⁹ ad bel
lum uehemētissime festinauit. cui
qdam vidua occurrit flebiliter di
cens. **O**bsc̄ro vt sanguinem filij
mei innocent̄ pem̄p̄i vindicare
digneris. **A**ui traianus. **S**i sanus
reuerteret̄ vindicare eū testaret̄.
Vidua dixit. **E**t q̄s mibi hoc p̄sta
bit q̄ tu in p̄lio nō moriaris. **A**ra
ianus dixit. **S**i ego mortu⁹ fuero
ille q̄ post me impabit te vin dica
bit. **L**ui vidua. **E**t qd̄ tibi p̄derit
si alter mibi iusticiā fecerit. **T**raia
nus dixit. **U**tiqz nihil. **E**t vidua
inqr. **N**ōne melius ē tibi vt mibi
iusticiā facias z p hoc mercedē
accipias quā vt alteri transmi
tas hanc. **T**unc traian⁹ pietate
cōmōtus de equo descendit z ibi
dem innocent̄ sanguinem vindi
cauit. fert etiam q̄ cū quidam fi
lius traiani p urbem equitando
nimis lasciuie discurreret filium
cuiusdam vidue. interemit. z cuz
vidua lachrymabiliter **T**raiano
exponeret. ipse filium suū qui hoc
fecerat vidue loco filij sui defun/
cti tradidit magnifice eā ditauit.
At sic p̄z **T**raiani pietas z mise
ricordia p̄pter quā merebat̄ mise
ricordiā dei. Un̄ **M**at. y. **B**eati
misericordes qm̄ ipsi miseri. zc.
Secundo p̄ncipalit̄ bonus

q̄o

2

2 2

De sancto Gregorio

doctor dicitur esse homo dulci venustus.
Unus saluator **Mat. v.** Sic autem
primo ut non non. ita ita. **Ad** autem his
abundantem est. a malo est. **Et** talis
doctor est bonus. **Unus** dicitur de co. **Lan.**
ij. Vox tua dulcis et facies tua de/
cora. **Aerte** sic fuit sanctus gregorius
dulci et salubri verbo venustatus
Tradit enim **Isidorus** quod perfecta vox
predicatoris dicitur esse suavis clara et
alta. **Suavis** ut animus audientium
bladiat. **Alta** ut aures impleat ve/
ritate. **Alta** ut in sublimis suffici/
at. **Et** subdit. Si aliquid ex his de/
fuerit perfecta vox non erit. **Sic** fuit
vox sancti **Be.** fuit enim primo sua/
vis. **Dicit** enim **Arist.** quod voces sunt
note earum passionum que sunt in anima.
Aerte sic fuit vox et dulce et bonum scri/
ptorum. **Nam** ipse maxime copartie/
bat de infidelibus quod errauerunt a ve/
ritate. **Unus** legitur quod ipse quadam die
per foras vias rome transiens cernit
quosdam pueros forma pulcherri/
mos. vulcu venustos. capilloz ni/
tore perspicuos esse venales. **Inter**
rogat igitur mercatorem de qua patria
illos attulisset. **Qui** respondit. De bri/
tannia. **Interrogavit** iterum an christi/
iani essent. **Qui** mercator. **Non.** sed
sunt pagani erroribus implicati.
Tunc gregorius acriter ingemiscens.
Deum inquit qui splendidas facies pro/
ceps tenebrarum nunc possidet. **In**ter/
rogat insuper quod esset vocabulum
gens illius. **Qui** mercator. **Anglici**
vocant. **Unus** inquit angelici. quod angelicos
vultus habent. **Interrogat** iterum. quod no/
men haberet provincia eorum. **Sic** mer/
cator. **provinciales** illi vocantur dei.

Et gregorius. **Unus** inquit dei. quod de/
ira dei sunt eructi. **Rursus** dicitur nomine
regem interrogat. **Sic** mercator. quod ille
diceret aelle. **Et** gregorius. **Unus** aelle.
quod alleluia in prebui illis decantari
operet. **Qui** mox ad summum ponti/
ficem accedens cum multis instantia et
precibus vir obtinuit. ut ad illos com/
uertendos mitteret. **Atque** ita iterum
arripuisset romani dicitur et absentia
plurimum perturbati papa advenit et cum
taliter alloquuntur Petrum offendisti
Roma destruxisti. **Gregorius** dicitur
misisti. **Sic** quod papa preerit ad re/
vocandum eum continuo nuncios desti/
navit. **Atque** gregorius iam triu die/
rum iter peragisset. et in quadam loco diuer/
tens ceteris desertibus quadam locusta.
(mathschreck vel haufschreck) super/
eum veniens coegit eum a legendo quod
escere. **Et** gregorius ex consideratione
sui nominis. id est locuste mansit. et stetit
in eodem loco. **Quia** locuste dicitur quasi lo/
costa. **Ad** ille spiritu prophetico discens
statim exhortatus comites ut velo/
cius perficerent. sed superuenientibus apusti/
cis nunciis redire compellitur. licet de/
be multum peristaret. **Quia** tunc pa/
pa est a monasterio suo extraxit. et
eum suum diaconum cardinalem ordina/
vit. **Quia** autem ipse factus est papa mi/
sit mellitum augustinum et iohannem et
alios plures monachos cum eis
timentes deum in angliam sicut ipse de/
sideravit ut gentes angelorum con/
uerterent ad dominum iesum christum. et sic
perz et. **Unus** gens angelicana dicitur pot/
dicere illud **ps. de eo.** Quam dulcia
saucibus meis eloquia tua super mel/
ori meo. **Vel** et bonum et bonum. **Secundo**

fuit vox et vbi sue doctrine clara
ut aures impleat veritate. Juxta
illud ps. **V**ia mandata tua veritas.
id est doctrina. **U**n legi q ipse ve/
ritate sacre theologie docuit et pdi/
cavit. Ipse em exposuit omelias
euangelioꝝ numero qdraginta. in
Job. xxxv. in **E**zech. xx. pastorale.
et dyalogoru li. iij. et multa alia q
enumerari non pnt que oia a spu/
sancto recepit. **N**a xps die **M**at.
x. **N**o em vos estis. **U**n die **S**te.
Nulla doctrina melior nisi vbi spi/
ritus sanctus doctor adest. q doctor et
magister suerac. **N**a legi q petr^{us} dy/
aconus q fuit familiarissim^{us} cum
q. iij. libros dyalogoz. disputaue/
rat asseruit q sup caput sci **G**reg.
q. iij. libros dicavit spm sanctu in
specie et similitudine colube frequen/
tissime pseriss. **Q**uod sibi gregori^{us}
pibuit ne s reuelaret. **N**a si s mi/
raculu de visione colube manife/
staret p^{ro} s vivere non valeret. **U**n
cu ipse petr^{us} testimoniū sanctitati
sci gregori^{us} pibuit et tactis sacro/
sanctis euangelis affirmavit se vi/
disse spm sanctu in specie colube
sup caput gregori^{us}. spm in vba
vere pfectionis efflauit. **U**n verifi/
cat de eo illd ps. **T**estimonia tua
credibilia facta sunt nimis. **U**n
scus **S**te. pot dicere illud **1**ren. i.
De excelso misit igne i ossibus meis
et erudit me. **U**n dicit xps **L**uc.
xij. **D**abo vob os et sapiam cui non
poterit resistere et d dicere oēs ad/
uersarij vři. **Q**uare scus **G**reg. bñ
habuit clarā vocē ac veritate ple/
nam. **U**n bñ dicit de eo illud ps.

Declaratio ser. t. illuminat et itel)
lectum dat p **V**el vbi thematis.
Tertio fuit vox et vbi sue do/
ctrine alta q in sublimis sufficie/
bat. Juxta illud **Isa.** lviij. **C**lama/
ne cesses qsi tuba exalta vocē tuā
zē. **A**erte h fecit scus gregori^{us}. **N**a
ipse semp de celestib^{us} docuit. **U**n
in signū hui^{us} dicit q ipse in canone
apposuit. **D**iesq nros in tua pa/
ce disponas. atq ab etna dānatio/
ne nos eripi et in electoz tuoz zē
Item vox sua fuit alta in q an/
gelus dñi sibi rñdit. **N**am legi q
cum scus **G**reg. apud sanctā ma/
riam maiore in die pasce missam
celebraret. et cu par dñi (vt solitus
est) pnūciaret angelus alta voce
rñdit. et cu spu tuo. **U**n papa eodē
die apud eandē eccliam stationez
facit nec sibi cum dicit par dñi zē
rñdet in testimoniū hui^{us} miraculi.
Un angel^{us} bñ pot sibi dicere illd
1an. ij. **S**onet vox tua in aurib^{us}
meis. Ipse etiā officiū diuinum et
ecclasticū instituit qd qsi p totaz
christianitatē fuit. qd diuinitus
ostēsum ē. **L**egi em in vita **L**uge
nij q cu adhuc ambrosianū offi/
cium magis q gregorianū officiū
ab ecclia seruaret **R**oman^{us} ponti/
fex noie **A**drian^{us} piliū puocauit
vbi statutu est vt gregorianū offi/
ciū deberet ab ecclia vniuersali
teneri et obsuari. **A**ui^{us} rei gra **K**a/
rolus impator executor existēs p
diuersas puinclas discurrēs oēs
clericos minis et supplicijs ad s
coegit. et libros ambrosiani offici
vbiq cōburebat. **P**rofisciscēs autē

De sancto

Gregorio

brūs Augen⁹ epus ad pcellius in/
uenit ipm cōcilium p tridū iam
diuissum. Tūc dñm papā induxit
q̄ oēs platos q̄ fuerant in cōcilio
z iam p tres dies recesserat reuo/
cauit. Concilio autē puocato oim
patrū hec snia fuit vt missale am
brosianū z gregorianū sup altare
sancti Petri apli ponerent et so/
res eccle optie clauderent. ac plu
rimoz epoz sigillis diligent mu/
nirēt z ipsi tota nocte orōni insi
sterent vt dñs p aliqđ signū reue
laret qđ hoz officioz ab ecclesijs
magis veller seruari. Itē p oia oz/
dinauerāt faciētes. mane ianuās
eccle aperuerūt. z missale Grego.
penit⁹ dissolutuz z huc atq̄ illuc
dispersuz inuenerūt ambrosianū
ho apertū sup altare in eodē loco
in q̄ ipsum posuerāt inuenerunt.
Quo signo diuinit⁹ sūt edocti. vt
gregorianū officiū p totū mūdū
deberet dispgi. ambrosianū vero
tū in sua eccle obseruari. Et sic
patres sancti vt diuinit⁹ fuerant
edocti statuerūt. Et sic vsqz hodie
obseruat. Tūc bñ dī Grego. quasi
egregi⁹ p̄dicatoz z doctoz. Vā dī
a grex z goze. i. p̄dicare. Tū canit
eccle. **D**octor optime eccle scē
lumen zc. Et sic vbu themas p̄t
dicere christianitas ad oēs fideles
3 **P**rimo pncipalr bon⁹ doctor
debet esse in celo coronat⁹. Unde
Eccl. xlv. Corona aurea super mi
trā ei⁹ exp̄ssa signo sanctitat⁹ glia
honoris z op⁹ vtrūq̄. Per mitraz
intelligit ei⁹ sapia et doctrina zc.
Quatr autē i celo sit coronat⁹ ostē

ditur. Legit⁹ em̄ q̄ ipse scūs Gre
anno ab incarnatione dñi q̄ngen
tesimo. xcv. salubrit⁹ p̄fuit ecclesie
dei. Nic p̄m⁹ Grego. noie. z in oz
dine papari. lxxv. Qui cū sedisset
ānis. xij. mensibz sex. z diebz decē
plenus bonis opibz migravit ad
xpm q̄ eū in celo coronauit. iuxta
ps. Posuisti in capite ei⁹ coronā.
Tūc dīc Seneca d̄ doctoribz. Vt
in cōiuiio etno duplici ferculo. i.
duplici honore digni sūt q̄ laborāt
in p̄nci sicut fideles euāgeliste p̄/
dicantes arguēdo obsecrādo. La
lentū em̄ sibi traditū sub terra nō
abscondit. s. doctrinā. Tūc bñ fīz
gurat nob eius doctrina p̄p̄ quā
in celo est coronatus p mulierez.
Apoē. xij. Signū magnum appa
ruit i celoz. Tūc Dan. xij. Qui do
cti fuerint. Req. in ser. Lucie. 11.
Exemplū. Quedā matrona rome
cā deuotionis oblatiōes siue ho/
stias psueuerat facere z sumo pon
tifici scō Grego. singul⁹ dñic⁹ die/
bus obculit. Que cum quadā die
ad cōicandū de manu aplica cus
alijs accederet. z pontifer illi cor
pus dñicuz porrexisset di. Corp⁹
dñi n̄ri iesu xpi custodiat te in vi
tam eternā. Illa subruit. Ad scūs
Gregori⁹ cernens sacm ei subtru
xit z separatū cum patena sup al
tare posuit. Et expleto sacro my
sterio brūs Grego. interrogauit eā
dicent. Quare resisti. Et illa. quia
panē illum quē p̄p̄ijs manibz se/
ci tu corpus dñicum appellabas
ideo risti. Tūc scūs gregori⁹ fecit
sermonē ad pplm. z postea p̄tra

uit se in ofonez. z pplm iussit ora
re. **U**n ipso ac pplo orantibz pdi/
cta hostia. s. oblata. tunc vltima est in
carnē ad instar digiti auricularis
sanguine cruentata. Quo facto vi
so macrona ac tor^o pplus multū
sfortata est in fide zc. Quidaz ab
bas qui pperat monasterio sancti
Grego. ei nūciauit q qdaz mona
ch^o penes se tria nūmismata ha/
beret. quē gregori^o ad terrore alio
rum excōicauit. Qui post modi/
cum tpus morit^o scō Grego. nesci
ente. Qui turbat^o q sine absolu/
tione mortu^o fuerat. ofonem i ce
dula scripsit in q eum ab excōica/
tionis vinculis absoluit. deditqz
vni dyaconoz p̄cipiens vt eā sup
fouē fratr^{is} defuncti legeret. Quo
iussa cōplente sequenti nocte q de
funct^o fuerat abbati apparuit. et
se vlt^o mō fuisse i custodia deten/
tum beri esse absolutum pbibuit.
De annūciatione Marie.

Bermo. rit.

Missus est.
Angelus gabriel a do
in ciuitate galilee cui
nomen nazareth. ad vginē despō
satam viro. **L**u. i. Notate charis/
simi. dicit em̄ br̄s gre. q ad sum
mū mysteriū sūmū angelū venire
dignū fuit q sūmū nūciabat. s. an
gelus gabriel sūmū opus nūcia/
uit. s. incarnationem filiū dei. ergo
dignū fuit eū venire z mitti. ideo
dr Missus ē angel^o. g. zc. Est no/
tandū q circa hodiernū festū q̄t/
noz norant que euāgelista rāgic

in b euāgelio. Prīmū est nūciū dī/
gnitas. qz archangel^o. ideo dicit.
Missus ē an. ga. Scdm ē dei be
nignitas z grā. cū dr. a deo. **T**er/
ciū est vginis ac psone idoneitas
cū dr. ad vgi despon. vi. Quartū ē
hois pditi recupabilitas. qd no/
tat eū pcludit. Ecce p̄cipies z pa/
ries filiū. z vocab nōm ei^o iesus
qd interptat saluator Ipse em̄ re
demt nos. **U**n de ist^{is} q̄tuor dīc
Ber̄. Felix ē q mittit. felix a quo
mittit. felix ad quaz mittit. vt fiat
felix p quo mittit. s. bō. **S** Dico
pmo q notat nūciū dignitas. cuz
dicit Missus ē an. ga. Ipse enim
fuit vn^o d archangelis. qz fm ma
gistrū li. ij. di. ix. Maiores maio/
ra nūciauit. sic gabriel maiora q
vnqz fuerāt audita marie nūcia/
uit. secreta vlt^{is} ipsi^o dei. cuz dicit.
Que grā plena dñs tecū zc. z illd
Ecce p̄cipies z paries filiū zc. **U**n
dicit Greg. ad Mariā nō ois an/
gelus s. archangelus gabriel mīc
titur. Nam ad hoc mysteriū sum/
mum angelū venire dignum fuit
qui sūmū omniū nūciauit. Olim
em̄ missus ē diabolus ad Euam
vt eam seduceret. z falsam pmis/
sionē ei nūciaret. z sic humanū ge
nus periret. **U**n dixit vt haberetur
Beri. ij. ad mulieres. **T**ur p̄cepit
vobis de^o ne comederit^{is} de omni
ligno paradisi. Rndit mulier. De
fructu lignorum que sunt in pa/
radiso vescimur. De fructu vero
ligni quod est in medio paradisi
p̄cepit nobis deus ne comede/
remus z ne tangeremus illud ne

De annūciatione marie

forte moriamur. **C**ui diabolus. Ne
quaquam moriemini. **S**cit enim deus
quod in quacunque die comederitis ex eo
apient oculi vestri. et eritis sicut dii
scientes bonum et malum. **E**t sic mulier
recepit de fructu vitæ et comedit.
deditque viro. **V**ocavitque dominus
deus Adam dei. **A**dā ubi es. **A**ui
ait. **V**ocem tuam domine audiui in para
diso et timui eo quod nudus essem. **C**ui
dominus. **Q**uis ei indicavit tibi quod nu
dus esses. nisi quod ex ligno de quo tibi
precepam ne comederes comedisti.
Dixitque adam. **M**ulier quam dedisti
mibi sociam dedit mihi de ligno et
comedi. **T**unc dixit dominus ad mulie
rem. **Q**uare hoc fecisti. **Q**ue respondit.
Serpens decepit me et comedi. **E**t
ait dominus ad serpentem. **Q**uia fecisti
hoc maledictus es inter omnia animantia
et bestias terre. **S**uper peccatum tuum
gradieris. et terram comedes omnibus
diebus vite tue. **M**ulieri quoque dixit.
Multiplicabo erunas tuas et co
ceptus tuos. **I**n dolore paries fili
os tuos. **A**de hoc dixit. **Q**uia au
disti vocem mulieris tue plusquam me et
comedisti de ligno ex quo preceperam
tibi ne comederes. maledicta fra
in ope tuo spinas et tribulos ger
minabit tibi et comedes herbas
terre. **I**n sudore vultus tui vesceris
pane tuo donec reuertaris in terram
de qua sumptus es. quia pulvis es et in
pulverem reverteris. **S**equitur. **E**t mi
sit enim dominus deus de paradiso volupta
tis ut operaretur terram. de qua sumptus es.
Et sic per quod diabolus etiam. **T**u
Nunc potest queri quare diabolus sedu
xit eam. **R**espondit magister li. ij. dis. xxi.

dicens. quod diabolus videns homines posse
ascendere per humilitatem obediencie.
vnde ipse per superbiam corruerat iudic
ei. et factus est sathan. id est adversarius
et aggressus est mulierem in qua minus
rationem vigere novit quam in viro. ve
si in muliere prevaleret. postmodum
fiducialiter virum qui robustior fuit ac
cederet. **N**e autem fraus illi nimis
manifestaretur in sua specie non venit
sed in specie serpentis. quia eum novit
creatum esse et officium loquendi a deo
accepisse pariter. et sic stans coram
secula dixit. **C**ur precepit vobis deus ve
niam comederetis de omni ligno pa
radisi. **C**ui respondit mulier. **D**e fructu
ligno etiam. vultus moriamur. **D**is di
xit diabolus. **H**abuit propositum suum.
Sequitur. **C**ui diabolus. **D**e quaquam mo
riemini. **S**cit enim deus quod in quacunque
die comederitis ex eo apient oculi
vestri et eritis sicut dii scientes bonum
et malum. **S**equitur. **M**agister. dis. xxi.
Quo audito statim surrepsit mentem
mulieris quedam elatio. id est sensit et
madducavit. et dedit viro quod etiam
comedit. **E**t sic facti sunt transgressores
precepti dei. quapropter expulsi
sunt de paradiso in vallē huius mundi.
et in iram dei. **U**nde dicit **S**en. iij.
Aitque dominus adam et collocavit eum
ante paradisum voluptatis. posuitque
angelum hntem gladium flammeum ad
custodiendam viam ligni vite ne hu
mano generi pareret aditum ad vitam
eternam. **U**nde dicit **S**en. iij.
Berri. **D**eus habuit consiliarios. vi
delicet iustitiam et misericordiam. que
disputatione inter se habuerunt super
hoc negotio ut elici potest ex sacra

scriptura. iusticia em̄ hoīem reus
p̄petue dānatois iudicauit dicēs
moriat̄ hō p̄petue dñe vt iustifice
ris in sermonibz tuis q̄bz scz dixi
sti **Gen. ij.** In quacūqz em̄ die co/
mederis ex eo scz de fructu verito
morte morieris. Et idō dō illud iu
diciū. **ps.** Veniat mors sup il/
los z descēdant in infernū. Et in
ista ira iusticia tenuit deū quinqz
milibz annorum. ita qz ianua fuit
clausa. **Regre in ascēsiōe.** Un̄
clamauerūt scī parres veterē testi
p̄ liberatore. **Nā moyses** dic̄. **Mir**
te quē missurus es. **Nā pphatū ē**
Isa. xix. **Alamabūt ad dñm** z mit
ter eis saluatore q̄ liberet eos. **Sz**
cū iusticia deū sic diu tenuit i ira
iterū clamauerūt illud dauid. **Et**
cita dñe potēcia tuā z veni vt sal
uos facias nos. **Et illud Isa.** **Uti**
nam dirūperes celos z descēden
res. Et sic de singul. Quibz audir̄
misericordia accedēs z destrues
rōnes z iudiciū iusticie. dixit illd
ps. **Aur obliuiscet̄ misereri deus**
aur p̄tinebit in ira sua misericor
dias suas. q. d. **Doc derogaret di**
uine bonitati z misericordie. **Nāz**
si tu iusticia soror mea es vsqz ad
nubes. ego misericordia vsqz ad
celos sū. Un̄ de me dicit spūscūs
p̄ dauid. **Misericordia ei⁹ sup oīa**
opa ei⁹. Idē misericordia dñi ple/
na est terra. z sic misericordia cō/
uertens se ad deū dicit. **Miseri**
cordissime de⁹ si humanū genus
in eternū pderes. q̄s te tūc lauda
ret. cum tñ eū ideo creasti ad lau
dandū te. z tibi seruendūz. Nōne

spūs sancto inspirāte dicir̄. **ppheta**
qz infernus non p̄fitebit̄ tibi neqz
mors laudabit te. neqz oēs q̄ des/
cendūt in infernū. **Sz** viuens vt/
uens ipse p̄fitebit̄ tibi. **gac quiesce**
p̄ filiis meis. et p̄picius esto. Audi
ens iusticia bonū p̄siliū cū mise
ricordia p̄uertēs se ad dñm dixit.
dñe qz miserendū est. tu ergo mise
reberis spon. i. aie et humano gene
ri. qd̄ creasti vt te summū bonum
intelligeret. itelligēdo amaret zc.
Et sic misericordia cū iusticia di
xit. qz temp⁹ est parce g. vt viuen/
tes laudent nomē tuū dñe. **Quo**
audito. aliterūt reges terre z p̄n
cipes. s. pat⁹ z filius z spūscūs. s.
approbauerūt p̄siliū dicētes illd.
Isa. xy. **Quis ibit ex nobis ad redi**
mendū hoīem. Et fili⁹. **Acce ego.**
mittite me. **Quo audito. ecce mi**
sericordia z veritas iusticia z pax
fecerunt salutare amicabile con
nubiū. z p̄ nimio gaudio se oscu
late sunt. **Qd̄ bene p̄uidit dauid**
in spūs sancto cū dixit. Misericor
dia z veritas obuiauerūt sibi. et
iusticia z pax osculate sunt. Et sic
dictata est legatio (botshafft) in
p̄sistorio trinitatē z cōmissa est an
gelo **Gabriel** vt annūciaret vir/
gini eā esse p̄cepturā filiū dei z pa
rere redemptorē mūdi. **Qd̄ factū**
est fm̄ doctores in sexto millena
rio in mense sexto a p̄ceptiōe Jo
hannis baptiste p̄cursoris dñi q̄
d̄z in latino septēber (herbst mon
atū. die eiusdē mēsis. Et dñs. xy
die mens Marcij feria sexta. Un̄
sic feria sexta de⁹ hoīem formauit

De annūciatione marie

ad imaginē zc. vt dicit **Beñ. j.** sic xps reformator generis huani feria sexta voluit concipi. z sic tali die fuit annūciatiois virginis facta. **Eodē** ho die annūciatiois reuolut. xxx. iiii. annis fuit feria sexta in q̄ fuit xps passus fm Aug. de trini. De hora dicēdū est q̄ hora cōpletorij et iō singulr saluat maria a nob eadem hora. qz ab angelo fuit illa hora saluata. **Un̄** **Beñ.** inducit nos ad saluationez v̄gis gabriel exēplo. **Ac** sic hodie impletū est q̄ angel⁹ venit ad mariā afferēs reuerēdā salutationē di. **Aue** grā. **Ac** fm doctores illa deuotissima collocutio durauit vsqz ad mediā noctē. vt dicit sapiēs in spūs sancto **Sap. xviij.** **Aum** em̄ quiescēt silectū tenebēt oīa. Et nox i suo cursu mediū iter haberet. oīpotens sermo tu⁹ dñe exiliēs de celo a regilibz sedibz venit. **Un̄** dicit **Luc. j.** **Missus** est angelus gabriel. **Nic** nota diuisiones sermōis vt. s. **Dico** pmo q̄ notat nunciū dignitatis qz archāgelus. iō dicit. **Missus** est angelus gabriel. **Est** notandū q̄ dignitas ist⁹ nūciū oñdīt triplīcter. **Prio** dicit **Greg.** descēdit velociter vt cito veniret ad virginē ppter magnū gaudiū qd inde habuit. **Nā** dicit saluator **Lu. xy.** gaudiū est angelis dei. zc. **Si** aut̄ gaudent de vno peccatore puerfo. qm̄ cū tūc gaudebat **Gabriel** qm̄ debebat nūciare salutē toti⁹ mūdi. vñ de eo bñ dicit ps. **Exultauit** vt gigas ad currendā viā. zc. **Ipsē** em̄ bñ est gigas. **Nā** gabriel interpretat̄

tur fortitudo dei. zc. q̄uis festinauerit tñ dignitatē diuine v̄siois ac pñtie nō amisit. **Un̄** dicit hugo d sacris. **Angeli** q̄ ad exteriora exēūt. ab interiori p̄tēplatiōe nō recedūt. qz illū respiciūt q̄ pñs ē ip̄s q̄cunqz vadūt. **Un̄** dicit **Lu. j.** ego sum **Gabriel** q̄ asto añ deū. qd est magna dignitas. **Un̄** de saluator **Mat. xviij.** **Angeli** eoz sp̄s vident faciē patr⁹ mei q̄ i celis ē. **Secdo** dicit gntas oñdīt. qz ipse nō venit sol⁹ s̄ cū eo magn⁹ exercitus inferiorū angeloz. vt dicūt doctores. z per suadet b̄ p silē. **Nā** cū idē angelus gaudiū natiuitat⁹ xpi nūciauit veni cū eo multitudo zc. **Reinler.** natiuitat⁹ xpi. **Igit̄** cū mysteriū incarnationis incimaret. dignus est cū eo multitudinē angeloz venisse. qd incarnatio siue annūciatio xpi nō est minoris dignitat⁹ q̄ ē ei⁹ natiuitas. **Un̄** pfiguratiū est b̄ in **Abraam.** de q̄ **Beñ. xxxiiij.** q̄ cū ipse abraā p vxore adducēda filio suo mitteret seruū eliezer mltos sibi adiunxit **Iea** de⁹ pat⁹ q̄ intelligit p abraaz q̄ interpretat̄ p mltaz gentiū mittēs angelū suū p electa spōsa z m̄se adducenda filio suo. angeloz multitudinē merito credit̄ ei adiūxisse. qd fuit angelo magna dignitas. z cū b̄ poterat esse q̄ gabrieli soli verbū loq̄bat alijs angelis nō audientibz illō archāgnū colloquiū. **Un̄** dicit **Beñ.** sup̄ missus. **De⁹** nulli brōz spiritū p̄siliū reuelasse putat añqz v̄ginē excepto gabriele. **Atia** nō soluz cū gabriele descēdit exercit⁹ angeloz

verūetiam ipse de^o. Deus em̄ tñ
hāc dignitates & gnis amauit vt
eam em̄ festinauit q̄ reditū ange
li nō expectauit sed ipsuz puenit.
¶ Un̄ dicit Bern. sup. 1. an. omel. lx.
Deus puenit gabrielē ad virginē
eodē angelo attestāte q̄ dixit. Ave
grā plena do. te. Tercio ostēdit q̄
ipse angel^o i forma corporea vni⁹
iuuenculi ad &ginem venit. put
cōiter doctores volūt. q̄uis nō ba
buit illud corp^o a natura sua. cuz
ipsi sine naturāl^r incorporei. Un̄
dicit m̄g^r li. ij. dis. viij. q̄ aliqui su
munt corpa qñ dñs iubet & depo
nit ea rursus. Sumit em̄ aliqui
corp^o vsc manifestet. Et illd cor
pus de aere vaporabili. Angelus
bon⁹ ex pte supiori q̄ est nobilior.
malus ex pte inferiori. Un̄ assum
pro corpe vni⁹ pulcherrimi iuue
nis siue adolecenti. ingressus est
ad &ginē quā inuenit solā in oīo.
ne. Un̄ dicit Bern. sup. missus ē.
Suspiciat angel^o nō est q̄ angel^o dñi
inueniret hostiliū virginis apri
cui erat in pposito fugere frequē
tationes hoīm vitare colloq̄. ne
silentiū orant⁹ & castitas p̄tinene
p̄urbaret. Ave ofones & peritio
nes postea dicent. Et sic āgelo in
trante cū magna reuerētia nūcia
uit ei diuinā saluacionē dī. Ave
maria grā ple. z. Un̄ de āgelo bñ
dicit &go illud iudiciū. xij. Venit
ad me vir di bñs vultu āgelicū. z.
¶ Secūdo dico q̄ notat dei beni
gnitas & grā cum dī. a deo. Nūq̄
em̄ fuit ita magna legatio facta.
¶ Quis olim de^o miserit mltas

legationes p angelos & pphetas.
ista tñ fuit maior et dignior oib⁹.
¶ Un̄ Richard^o de p̄tēplatione ga
briel ad mariā mittit ob eam qua
maior eē nō potuit. in q̄ bñ oñdit
dei benignitas q̄ fuit ita magna
q̄ maior esse nō potuit. q̄ a sumo
bono & a tota trinitate pcessit fili⁹
dei incarnatio. Un̄. j. Jo. iij. In b
apparuit charitas dei i nob q̄ fi
lium suū vnigenitū misit. Unde
Aug^o. de tri. li. ij. c. v. Missus est
fili⁹ a deo p̄re & spūscro & a seipso.
q̄ ille p̄cept⁹ & par⁹ Marie opa
tione trinitat⁹ ē factus. Un̄ p̄ m̄
suā benignitatē posuit ibi suā po
tentiam fili⁹ suā sapiam. spūscūs
suā grām & subtilitatē. **Tria enī**
olim erāt impossibilia. Prīmū q̄
aliq̄ scia intra vterū suū deū p̄ci
peret quē celi cape nō poterāt. Jo
p̄ posuit potētā quā dedit &gini
potentiā. s. receptiua deitāt⁹ vt in
tra suū vter⁹ possz recipe deū. Un̄
dicit angel^o Lu. j. Virtus altissi
mi obūbrabit tibi. Et b fuit pūssū
in spūscro p pphetam. **Viere. rrr.**
Areauit dñs nouū sup terrā scia
circūdabit viz. Nec mlier ē mag
q̄ statī post p̄sensuz p̄cepit p̄fecū
deū & hoīem. Un̄ m̄g^r li. iij. dis. ij.
dicit & allegat Grego. **Mor vt ve**
nit & bñ in vterū suū. de^o fili⁹ fa
ctus ē p̄fectus hō. Un̄ Grego. An
gelo nūciantē & spūsancto adue
niente mor & bñ in vtero caro fa
ctū ē. **Secūdo impossibile erat q̄ &go**
concepit & virgo pmaneret. Ideo
filius posuit suā sapiam q̄ saluo
sigillo virginitat⁹ virgo concepit

*¶ Tercio q̄ nūq̄ hōm p̄tēplationē a dñs et ad 2
p̄tēplationē p̄tēplationē p̄tēplationē p̄tēplationē p̄tēplationē
quā ip̄s deū p̄tēplationē et dī p̄tēplationē dñs et a nob
p̄tēplationē q̄ saluacionē saluacionē q̄ saluacionē q̄ saluacionē
p̄tēplationē dñs et a nob quāle q̄tēplationē quāle q̄tēplationē
p̄tēplationē dñs et a nob quāle q̄tēplationē quāle q̄tēplationē*

De annūciatione marie

3 et pepit zc. **Req. natiuitat.** **A**er-
tio impossibile erat q aliqua mī
sine pctō filiū generaret. **I**ō spūs
scūs posuit ibi suā grām z subtri-
litate que eā ab omni ptagiōe pre-
seruauit. **Un pā.** Sificauit dñs
spūs scūs tabernaculū suū. i. vter
gīnis. **I**ō dixit xps **Lu. i.** Spūs
scūs supueniet in te zc. **3** **A**er-
tio dico q notat psonē virginis
idoneitas. i. (bequemker) vel p-
bitas cū dī ad gīnē. **D**ecuit enī
q fili⁹ dei haberet matrē optime
dispositā ac sup oēs mīlīeres san-
ctam. **I**uxta illud ps. Domū tuā
dñe decet scītudo. **A**erte hāc opti-
mā et scāz dispositiōz habuit ma-
ria. **N**am ipsa toto tpe vite sue ce-
licam vitā duxit. z quō deo place-
ret toto cordis desiderio affecta-
bat. **S**icut apl⁹ dicit. **i. Lox. vii.**
Virgo cogitat q dñi sūt. vt sic scā
corpe z spū. **D**ō fecit maria. **U**nō
dicit **D**iero. q cū virgo maria eēt
triū annoz z cōplero tpe ablecta-
tionis parētes ei⁹ q vouerūt dño
q si eis sobolē pcederet eā serui-
tio dei māciparet adduxerūt ma-
riā ad templū dñi cū oblationib⁹
Regre natiuitatis marie vsq ad
hūc locū. **Q**uartodecimo āc āno zc.
Un etiā **D**iero. ex libro reuelatio-
num elizabēth dicit q quadā vi-
ce in vigilia natiuitat⁹ dñi dñ scā
elizabēth eēt intēra salutationib⁹
brē gīnis z cogitauit cū magna
deuotione de sua scā vita z puer-
satione angelica. apparuit ei gō
maria dī. **E**lizabēth ex quo cū ma-
gna deuotione desideras. scire g

debes q postq pī me⁹ z mī mea
dimiserunt me in tēplo sic me vo-
uerūt dño. tūc ego statiz in corde
meo cogitauī quō ego scām vitāz
ducere vt dñs me ad suā grām lu-
meret. **S**ic ppha p dicit. **P**ī me⁹
et mī mea dereliquerūt me. dñs
autē assūpsit me. **U**n tria pīpuei
quib⁹ pendet tota lex. ppha dispo-
sui in corde meo fuare pī sacraz
scripturā que dicit. **A**scēsiōnes in
corde meo disposui i valle lachry-
marū. **A**tem bñdictionē dabit le-
gislator zc. **Q**ue tria sunt diliges
dñm deū tuū zc. et certium. **D**io
habebis inimicū tuū. s. diabolū z
oīa vitia que ex corde meo odiui
vt veracitē possem dicere illud ps
Iniquis odio habui z legē tuā dile-
xi. **3** **M**is trib⁹ i corde meo sta-
tut⁹ semp surrexi in medio nocē
ad orandū deū meū an mediū al-
tare tēpli. **E**t sic stādo in ofonēce
pstrata in deuotiōe petiui tria. s.
vt pmo p grāz efficerer sibi grōsa
ante psectū suū qd erat mibi val-
de necessariū. **Q**uo audito dixit
Elizabēth. **O** dulcissima dñā. **N**ō
ne eras tūctib⁹ z grā plena. cum
fuisi pseruata ab omni pctō. z in
vtero iterū sanctificata. **M**aria
rñdit. **S**cias elizabēth q ita iuri-
lem z grā dei indignā me reputa-
ui sicut aliq boim. qz vt dixit fī-
lius me⁹ **Lu. xvi.** **A**n fecerit oīa
que p. sunt vo. dī. zc. ppter ea peti-
ui grām tūctā. **E**t iō fecit de⁹ me
cū de sua grā sicut cytharista fa-
cit cū sua cythara multa p. corda-
rum q ad reddendum dulcem

cordem sonū omnes cordas dis-
ponit. et ordinat. put sibi videtur
sonū placibilē reddere. et sic ipsis
bene ordinatis ludit in cythara.
Ita deus corpus et animā. spūm
et mentem et omnes sensus meos
intra et extra sua sapiētia ordina-
uit q̄ omnia ad suū beneplacitū
cōcordauit. **Uñ** hoc puidit sapi-
entia. **Eccl̄. xxxviii. dicēs.** **Aor** suū
dabit in cōsummationē operum
et vigilia sua ordinauit impfectio-
nem zc. **Require** in finone nati-
uitatis marie. **Uel sic.** **Uñ sonus**
hui⁹ cythare. i. virginis traxit dei
filium de celo in vterū marie. **Qd**
pulchre ostendit. **Theodolus p̄**
sulatheniēsis in libro paradisi re-
ferens poetice. q̄ **Alachia** ego de
cora de semine dauid regis iuxta
fōres pascebat oues. acceptaq; cy-
thara. **Dauid** tam delectabilē cy-
tharizauit sedens iuxta aquā q̄ p̄
pter dulcedinē illius melodie flu-
uius cape⁹ substitit et vltra nō flu-
xit. **Moraliter** p̄ alachiam intelli-
gitur virgo maria. **Nā** alachia ab
alendo ē dicta que significat ma-
riam que nos suis p̄ciibus et me-
ritis alit. et nutrit seruos suos af-
fectu quasi oues iuxta fontē diui-
ne gratie. **Virgo** vtiq; decora ni-
mis descendēs d̄ nobilissima stir-
pe regis dauid. **Qui⁹** cytharas in
manibus tenebat quādo in cor-
de veram humilitatē et virtutem
suabat. **Nec** em̄ fuit cythara da-
uid quā p̄cutiebat in omni angu-
stia dicens. **Ludam** et vilior fiam
plusq; factus sum. et ero humilis

in oculis meis. **ij. Regū. vj.** **Ista;**
cytharam p̄cutiebat maria iuxta
fontem diuine gr̄e. quādo seipsa
vocans ancillam domini angelo
annūciante assensuz p̄bēs respō-
dendo humiliter. **Ecce** inquit an-
gilla domini zc. **Ad** cuius cytha-
re somnū stetit fili⁹ dei in maria et
vltra nō fluxit. **Unde** **Serū.** sup-
missus est. **Deus** em̄ sup̄bis resi-
stit. humilib⁹ dat gr̄as. **Virgo** em̄
brā et si ex v̄ginitate deo placuit.
ex humilitate tamē concepit. **Uñ**
dicit dei fili⁹. **Agn̄. ij.** **Sonet** vox
tua in auribus meis zc. **Be** 2
cundo gratiā reuerendi et obediē-
di mādatis et ordinationib⁹ pon-
tificuz templi in quo parētes mei
dereliquerūt me vt ibi seruire deo
dō fuit mihi necessarium. **Nā** scri-
bitur **Eccl̄. xij.** **In** tota anima tua
time deū. et sacerdotes illi⁹ sancti-
fica. qd̄ sp̄ feci. **Quo** audito dixit
iterum **Elizabeth.** **O** sanctissima
domina qd̄ tamē diuine dulcedi-
nis et cōsolationis habuisti. **Ma-**
ria respondit hoc vt refert etiam
Hieronym⁹ ex libro reuelationū.
Ego portabar quotidie ab ange-
lo in secreta dei. et ibi recepti tantā
cōsolationem et gaudiū q̄ penit⁹
nō recordabar me vnq; natam in
hoc mūdo fuisse. nec hunc mūdū
vnq; vidisse. **Habui** em̄ tantas fa-
miliaritatē cum deo et angelis q̄
mihi videbatur i tali extasi me in
vera gloria stitisse. **Et** cum cādiu
ibi steti sicut altissimo placuit tūc
reddidit me angelis suis qui por-
tabant me ad locū templi vbi me

De annūciatione marie

ante ofonem posuerā. **A**unq̄ re/
uerſa fuiſſez in me vt videret me
in terra poſitam ⁊ vbi fueram re/
cordabar ex hac recordatōe ⁊ igne
diuini amoris accenſa. terram. la/
pides. ligna. ceteraſq̄ creaturas
apprehēdens amore illius oſcula/
bat qui eas creauit. **A**cce ⁊c. **U**nd
Acc. 1. **A**mor dñi gloria ⁊ gloria
tio ⁊ leticia ⁊ corona exultationis
Amor em̄ domini delectabit cor
⁊ dabit leticia ⁊ gaudiū in longi/
tudine dierum. **U**n bene figurat
in **A**bſac que a ſeruis regiſ dauid
fuit adducta in cubicu. ⁊c. **E**

3^a

Terrio vt pmitteret me tempus
illud videre in quo naſci deberet
virgo illa que deberet concipere
parere filiū dei fm̄ illud vaticiniū
Iſaie dicēt. **A**cce ⁊c. **E**t vt ꝑſua/
ret oculos meos vt digne poſſez eā
videre aures meas vt poſſem eaz
audire. lingua meaz vt poſſem eā
laudare. manus meas vt poſſem
ei digne ſeruire. breuiter petiui vt
omnes ſenſus poſſem in ei⁹ ſer/
uitio exponere. **E**lizabet̄ dixit o/
pulcherrima ob quā cauſam tan/
to celeſtis deſiderio ardebas illā
virginem videre que concipere ⁊
parere deberet. **M**aria reſpōdit.
Ago frequēter habui illos conſo/
lationes ſicut dixi tibi. **C**um autē
ꝑſolationem ſubtracram ſentirez
illius abſentiam ſuſtinere nō po/
tui. quia ſtatui i corde meo ab eo
nunq̄ recedere. ideo in ei⁹ abſen/
tiam aut vellem orare aut de ſa/
cra ſcriptura aliqd legere. qđ ani/
mū meum confortaret. **U**n cum

iui ad legendum. diuina ordina/
tione factum eſt qđ cū aperuiſſem
libroz occurrit mihi primo illud
Iſa. viij. **A**cce virgo concipiet ⁊c.
cogitaui qđ deo placeret qđ ego de/
berem videre illam virginē. et ſic
ſtatim ꝑpoſui i corde meo me tra/
dere ſibi in ancillam ⁊ ei ſemp ſer/
uire ⁊ ab ea nunq̄ recedere. ⁊ ſic ex/
pediret cum ꝑ totum mundū pe/
regrinari. quia talis virgo bñ eēt
omni reuerētia digna. et ecce ſubi/
to apparuit coram me qđdā ſplen/
dor diuinus. ⁊ de medio ſplendo/
ris audiui vocem dicentēz mihi.
paries filium meuz. **E**t ſcias cer/
tiſſime qđ illam ſubiectionē quaz
amore mei alteri volebas facere
volo qđ ab alijs tibi fiat. **N**ec mei⁹
amores habebit qui te nō amaue/
rit. nec regnū meuz vnq̄ poſſide/
bit. **N**is audieſ ꝑdulci timore in
faciem corru. tunc angeli ſtatim
leuauerūt me dicēteſ. **N**e timeas
maria. qđ tu eſ ſup omnes mulie/
res benedicta ⁊ domin⁹ erit rectū.
Et extunc dedi me diuinis laudi/
bus die ac nocte ꝑfectiſſime. **M**ie/
ronym⁹ dicit. qđ cū virgo ad. xiiij.
anni puenit. ⁊ pontifices **R**egre
in ſimone **n**ariuitatis marie. **E**t
ibi expectauit diem ꝑmiſſionis.
Unde ſexta etate mundi que fuit
ab origine mūdī in ſexto millena/
rio annozū circūuoluto menſe. vi
a ꝑceptiōe ſancti iobānis baptiſte
uenit angeluſ gabriel ⁊c. **D**
Dico quarto qđ notat hominis ꝑ/
dicti recupabilitas que facta eſt ꝑ
cruſtum qđ notatur cū concluſ

dicur. Vocabis nomen ei⁹ iesum
id est saluatorem. Dicit em⁹ Amb.
q⁹ statim post culpam p⁹mi homi
nis decreuit de⁹ q⁹ nunq⁹ aliquis
hominem ad visionem faciei sue
admitteret nisi p⁹m⁹ homo ei sa
cificaret. Ideo omnes sancti pa
tres ad limbum descenderunt zc.
S³ nullus purus homo potuit
genus humanuz redimere nec ei
aperire aditum celestis regni nisi
vnu qui esset deus z homo. Na
tantu fuit peccatu nostrum q⁹ sal
uari nō poteramus nisi vni geni
tus dei filius moreret pro nobis
Et rationē assignat magister lib.
iij. dis. xiiij. dicens q⁹ i p⁹mo hoie fuit
tanta supbia inobedientie q⁹ om
nibz nocuit. et ideo ppter inobedi
entiam vni⁹ omnes aliij hoies de
bitores erant vsq⁹ ad vltimu pro
pter peccatu originale. Et vir vni
cuiq⁹ sua virtus z humilitas suf
ficiēbat. z ideo nullus hominum
poterat offerre hostiam sufficien
tem nostre reconciliacionis. Sed
christus de⁹ z homo fuit sufficiēs
et pfecta hostia que tantā humi
litem obedientie habuit quam
maior esse nō potest. Ideo opor
tebat q⁹ ipse sacrificaret p pecca
to. Unde norandū q⁹ ipse sacrifi
cit vt ostendit magister fm q⁹ pri
mi parētes peccauerūt. Peccaue
runt em⁹ sextupliciter. Primo i ap
petitu p⁹prie excellentie. Nam cuz
diabolus dixit vt habet Gen. iij.
Nequaq⁹ moriemini sed eritis si
cut dii scientes bonū z maluz. tūc
vt dicit magister li. ij. dis. xxiij. sta

tim surrepsit mēti mulieris que
dam elatio ppter quā deceptum
transgressa estz manducauit z de
dit viro suo. Secūdo in auditu. 2
q⁹ magis diabolus audiebant q⁹
deum. Ideo dixit dñs. Quia audi
sti vocem vxoris tue plusq⁹ me et
comedisti de ligno ex quo pcepes
ram tibi zc. Tercio in visu. Unde
dicit. Vidēs igit⁹ mlierq⁹ bonū eē
lignū ad vscendū zc. Quarto i ra
ctu. Unde dicit. tulit de fructu il
lius. Quinto odoratu. q⁹ fuit fru
ctus valde odoriferus. Vñ. Cā.
iij. Odor eius sup omnia aroma
ta. Sexto in gustu. Ideo dicit q⁹
mulier de fructu illi⁹ comedit et
dedit viro suo. Et quibz sex pater
generalis infectio corporis anime
Corporis in qnq⁹ sensibz anime.
et mentis in appetitu p⁹prie excel
lentie. **¶** Es³ Contra ista sex r⁹s
plenarie z pfecte satisfecit. P⁹mo
ptra appetitū p⁹prie excellētie hu
milianit se Phil. ij. Humilianit se
metipsum fa. obe. vs. ad mor. zc.
Secūdo ptra auditū. q⁹ sibi p⁹u
melie z blasphemie mltiplices ir
rogare sunt. Unde d⁹ Job. xviij.
Si nō esset h malefactor zc. et il
lud Mar. xv. Vach qui destruis
templū dei zc. Tercio ptra visum
ipse fleuit. Heb. x. Cū clamore va
lido in lachrymis seipsuz offerēs
exauditus est pro sua reuerentia.
et Luc. xxiij. q⁹ velauerunt eum et
pcuriebant dicentes. Prophetiza
nobis christe quis est qui te per
cussit. Quarto contra tactū pas
sus est spinee corone imp⁹ssionez
M 4.

De sancto

Georgio

Unde **Matth. xxvij.** Et plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius. Item passus est totius corporis flagellationem pedum et manuum acerrimam pro rationem et lateris operationem. **Quinto** contra odoratum est passus fetore spirituum iudeorum. **Unde Matth. xxvij.** Iludebant ei dicentes. aue rex iudeorum. et expuentes in eum. Et dicit **Berni.** quod propter illa fetida spiritus omnino fuisset suffocatus nisi virtus divina eum preseruasset. quod manus fuerunt sibi ligatae quod spiritum abstergere non poterat. nec attrahere anhelitus. Item fetor cadaverum mortuorum in loco caluarie. **Sexto** contra gustum. Nam cum sitiret nostram salutem dicens **Sitio.** quod fuit secundum doctorum nostram salutem desiderauit. tunc dederunt ei bibere vinum mixtum cum felle mixtum. etc. **Quo** gustato dixit. Consummatum est. id est genus humanum est redemptum. ergo. etc.

De sancto Georgio.

Sermo. xx.

Esto vir fortis

et periclitare bella domini. **1. Reg. xviij.** Morate charissimi dicit **Aug.** Ecce baptisati sunt omnes. iustificati sunt omnes. restat tantum lucta cum carne mundo et dyabolo. quare deus bene dicit ad sanctum georgium militem suum. **Esto vir fortis.** Quia uerbum istud dixit **Saul** ad **Dauid** dicens **Acce** dabo tibi filiam meam et dimmo

esto vir fortis. tunc deus beatus dicit ad sanctum. n. etc. **1. Morandum** quod spiritualis pugil et miles christi debet contra quinquapreliare in isto mundo ut in celo coronetur. **Unde** dicit **Apl. ij.** **Abimo. ij.** Non coronabit nisi qui legitime certauerit. **Unde** dicit **Bre.** Neque electis promisit deus in hac uita gratia et delectationes sed amaritudines et tribulationes ut in fine possint coronari. **Unde** primo debet contra nocivam pugnare quam cumque illa sine. **Secundo** contra carnem. **Tercio** contra mundum. **Quarto** contra diabolum. **Quinto** contra tyrannos. etc. **Que** quinquaginta nobis pulchre figurantur in quinquaginta lapidibus quos strenuus pugil dei dauid recepit. sicut dicit. **1. Reg. xviij.** Quia ipse dixit ad **Solias** Tu uenis ad me cum gladio hasta et clipeo. ego autem uenio ad te in nomine domini. et dabit te dominus in manu mea et percussam te et auferam caput tuum. **Ubi** tulit baculum pastorem in manu sua et elegit sibi quinquaginta lapidissimos lapides de torrente et processit aduersus philistinum et tulit unum lapidem et funda iecit et percussit philistinum in fronte et cecidit super terram. et tulit gladium eius et interfecit eum. **Mozart. etc.** Dico primo quod miles christi debet pugnare contra nocivam quamcumque illa sine. Nam omnia facta sunt nostra propter peccatum et ideo dicit **Iob. xij.** Militia est uita hominis super terram. **Ubi** uerus miles christi scilicet sanctus. **Secundo** uiriliter pugnavit contra nocivam

scz draconē. **U**n legi q̄ georgius
tribunus genere capadox scz pro
uincie capadocie puenit quada
vice in puiniciam libie in ciuitatē
que dicit **Silena**. iuxta quā ciui/
tates erat stagnū instar maris in
quo draco pestifer latitabat q̄ se/
pe populū cōtra se armatū in fu/
gam cōuertebat z statu suo acce/
dens ad muros ciuitatis homi/
nes inficiebat. Quapropter com/
pulsī sunt ciues q̄ sibi q̄cidie du/
as oues dabant vt ei⁹ furores se/
darent. alioquin multi aere infe/
cto interibant. **A**um aut oues de/
ficerent in ciuitate sorte hominē
cum sola oue dabant. **A**um autē
fors nulli parceret quada vice fi/
lia regī vnica sorte dephensa dra/
coni est adiudicata. **A**d sanct⁹ ge/
orgius dum ibidez puenit ad lo/
cum z vidit puellam lachriman/
tem. interrogauit eaz quid habe/
ret. **E**t illa. **B**one iuuenis velocit̄
equū ascende z fuge ne parit me/
cum moziaris. **A**ui georgi⁹. **N**oli
timere filia sed dic mihi qd hic ex/
pectas omni populo spectāte. **E**t
illa. **B**one iuuenis video q̄ tu es
magnifici cordis sz cur desideras
mecū mori. fuge velociter. **A**ui ge/
orgius. **N**ō discedam donec mihi
quid habeas intimabis. **A**ū ergo
illa sibi totū exposuisset. **A**it geor/
gius. **F**ilia noli timere. qz in noie
iesu christi te iuuabo **A**ui illa. **B**o/
ne miles mecuz nō pereas sed te/
meripuz saluare festines. sufficit
em si sola pereā. **N**am z tu mecuz
perires z me saluare non posses.

Aū ille recedere scūsaret ecce dra/
co ad solitum pabulū de lacu ext/
uit. **T**unc georgi⁹ equum ascen/
dens z signo crucis se munies dra/
conem cōtra se veniētes audacter
aggredit. z fortiter lanceā vibrās
et se deo cōmendans ipsum gra/
uiter vulnerauit z ad terram de/
iecit. **Q**uē puella iussu **G**eorgij cū
zona velut canes mansueti in ci/
uitatem duxit. **D**um autē popul⁹
fugeret dixit sanctus **G**eorgius.
Nolite timere sz in dominū iesuz
christum pfidite z credite qui me
ad vos misit vt vos a dracone li/
berarem. **T**ūc rex z tot⁹ populus
baptizatus est z georgi⁹ draconē
cū gladio occidit. **B**aptizati sunt
autē viginti milia hominū excepti
mulieribz z paruulis. **R**ex autē in
honorē sancti georgij z sancte ma/
rie eccliaz mire magnitudinis cō/
struxit. **D**e cui⁹ altari fons viuus
emanauit cui⁹ potus omnes lan/
guidos sanauit. **T**ūc sanct⁹ geor/
gius regē de articulis fidei instru/
xit. z vt ecclesiā dei in cura habe/
ret. sacerdotes honoraret. diuinū
officiū libenter audiret. z semp
paupe z memor esset. **E**t sic ab eo
recessit. **E**t sic patet primū quali/
ter zc. **U**nde verificatus est in eo
illud ps. **C**onculcabis leonem et
draconē. **S**ecūdo dico q̄ zc
Nam caro concupiscit aduersus
spiritū. vt dicit apl⁹ ad **Gal. v.**
Ibidez. **I**deo desideria carnis nō
perficientis. **A**erte hoc fecit sanctus
georgius. **N**am ipse abiecti mili/
tarē habitū quē caro desiderat zc.

bayi sat

2

De sancto

Georgio

Unde legitur quod eo tempore imperantibus
b^o dyocleciano et maximiano im-
peratores sub perfidia daciono tan-
ta fuit persecutio christianorum ut in
tra unum mensem. xxij. milia homi-
num martyrio coronarentur. unde
inter tot tormenta genera multi
christianorum propter infirmitatem car-
nis deficiebant et ydolis sacrificaban-
t. et sic secundum carnem vivebant.

Ad videns beatus Georgius do-
lebat maxime in corde et omnia que
habuit ad concupiscentiam carnis ab-
iecit et dispersit ac militare habi-
tum reiecit. et habitum vilem quem
christiani portabant induit et secundum
instinctum spiritus sancti in medium pro-
siliens exclamavit dicens. Omnes
dij gentium demonia. dominus autem
celos fecit. Et sic patet quomodo
non secundum desideria carnis sed secundum spi-
ritum vivit. Cum opera carnis sunt
ydolorum servitus ut innuit apo-
stolus ad Gal. v. quare pugnavit
propter eam. Unde Richardus de sancto
victore. Qui carnem suam debel-
laverit ipse eternaliter victus erit.

Tertio dico et contra mundum.
Nam mundus desiderat honores
divitias et. Iuxta illud. i. Job. ij.
Omne quod est in mundo et. que omnia
impediunt salutem anime. Ideo san-
ctus georgius pugnavit contra mun-
dum resignando omnia. Unde legitur
quod postquam dixit Omnes dij gentium
et. Iratus spiritus dixit ei. Quomo-
do audes deos nostros demonia
appellare dic mihi unde es tu aut
quo nomine vocaris. Qui ait. Geor-
gius vocor ex nobili prosapia oritur

capadocie. et palestina deo fauente
deuici. sed omnia deserui ut liber
deo celi possem servire. et omnia aduer-
sa propter christum paratus sum pati.
Cum autem spiritus eum declinare non
posset iussit eum in eculeum levari.
et membrum corporis eius ungulis
laniari. appositis etiam facibus ad
latera patentibus viscerum rimis
plagas eius iussit sale fricari. Eadem
nocte apparuit ei dominus cum
ingenti lumine et ipsius dulciter com-
fortavit. Qui mellis sua locutione
et visione sic est confortatus ut pro
nullo duceret cruciatum. Et sic pa-
tet quomodo contra mundum pugnavit.
ipsum et omnia que in eo sunt de-
serendo. ac pro christo libenter aduer-
sa mundi sustinendo. Unde potest dici
illud ad Phil. ij. Omnia ar-
bitror ut stercora ut christum lucrifaciam
et. Quarto dico contra ty-
rannos eorum falsis persuasionibus
non consentiendo. Iuxta illud ps.
Omne viam iniquam odio habui.
Vel illud. Iniquos odio habui.
Ad fecit georgius. Unde
legitur persequenter quod cum Dacianus
vidit quod eum penis superare non pos-
sunt. rogavit quandam magum ut eius
arte sua superaret. et dixit. Christianus
non enim suis magicis artibus tormen-
ta ludificant et deorum nostrorum sa-
crificia percipiunt. Qui magus
Si artes eorum superare nequivero.
Inimice capitis reus ero. Et sic ma-
lificijs suis interitis et deorum suorum
nominibus invocatis venenum vino
imiscuit et sanctus georgius ad potum
dum dedit propter quod georgius signum

207 milia.

Richardus

5

crucis edidit ⁊ hausto eo nil lesio
nis sensit. Rursus magus forti⁹
priori venenū inmiscuit. ⁊ vir dei si
gno crucis edito sine lesione totū
bibit. Quo magus viſo ad pedes
eius cecidit ⁊ veniā lachrymabiliter
petiit ⁊ se christianū fieri postula
uit. quē mor iudei decollari fecit.
Sequenti die iussit georgi⁹ in rota
ponti gladijs bis acut⁹ vndiq; cir
cumſcripta ⁊ statim rota fracta est.
⁊ georgi⁹ illeſus penitus inuenit.
Tūc iratus dacianus iussit eū in
sarraginem. i. (roſſophan) plenam
plumbo liquefacto pūci. Qui fa
cto signo crucis intrauit in eaz et
virtute dei cepit in ea quasi in bal
neo reſoueri. Ad videns dacian⁹
se eſſe ſupacum dixit. Et sic patet
quomodo tyrannū ſuperauit. dū
ſic fideliter ſe in fide tenuit. Unde
ipſe eſt de numero illorū de quib⁹
dicit ad Heb. 11. Fortes facti ſunt
in bello ⁊c. Quinſo dico q̄ cōtra
dyabolū. Nam dicit petrus. 1.
Pe. 5. Aduerſarius veſter diabo
lus. cui reſiſtite fortes in fide. Ad
fecit ſanc⁹ georgius cū ydola di
minuit virtute chriſti. Un legitur
cōſequenter q̄ videns dacianus
q̄ eum ſupare tormentis nō po
tuit. cogitauit eum emolire blan
dictijs. Unde dixit ei. Vides cha
riſſime. Georgi quante māſuetu
dinis ſunt dī nōſtri qui te blas
phemus tam patienter ſuſtinene.
parari nīlomin⁹ ſi conuerti vo
luer⁹ indulgere. Age ergo dilecte
filij qd̄ horroz vt ſupſtitione reli
q̄ dī nōſtris ſacrifices et ma

gnos honores ab ipſis ⁊ a nobis
cōſequeris. Cui ait georgi⁹. Qua
re mihi in pncipio nō magis per
ſuaſiſti blādīs fmonib⁹ q̄ tormē
tis. Ecce paratus ſum qd̄ hortari.
Iſtā pmiſſione dacianus de
luſus letus efficit. et iussit ſub vo
ce pconis vt omnes cōuenirent.
et georgiū tamdiu luctantē ſacri
ficare viderūt. Mortata igit̄ rota ci
uitate p̄ gaudio. cum georgi⁹ tem
plum ydolorū ſacrificatur⁹ intra
ret. ⁊ omnes ibi gaudētes aſtarēt
genuſflexionib⁹ dominū orauit vt
templum cum ydolis ſic oīno de
ſtrueret quatin⁹ in laudem ſui et
cōuerſionē populi nīl de eo pe
nit⁹ remaneret. Gratinq; ignis
de celo dſcēdit cēplū cū ydol⁹ dījs
⁊ ſacerdotib⁹ cremauit. ⁊ fra coſ
degluriuit. Tūc audiēs dacian⁹
georgiū ad ſe duci pcepit et dixit.
Quor ſunt maleficia tua peſſime
hoim q̄ tū facinus cōmiſiſti. Cui
geor. Ne credas ſic eſſe ſ; mecum
pge ⁊ iterum me ſacrificare vide.
Cui ille. Intelligo fraudē tuaz. qz
vis me facere abſorberi ſic cēpluz
⁊ deos nōſ abſorberi feciſti. Cui
georgi⁹. Dic mihi miſer. Dī tui q̄
ſe iuuare nō pnt quō te iuuabunt.
Irat⁹ nimis dacian⁹ dixit alexā
drie vxori ſue. Deficiēs moriar qz
ab h̄ hoie ſupacū me cerno. Cui il
la. Tyrāne crudel⁹ nunqd nō dixit
tibi ſepi⁹ ne xpianis moleſt⁹ eſſes
qz deus eorū pugnat pro eis. ec
nūc ſcias me velle fieri chriſtianā.
Scrupeface⁹ imperator ait. Deu
nunquid ⁊ tu ſeducra. es. Ac feciſ

Janus delubus

ignis d' dolo

De sancto

Marco

eam p capillos suspendi. z flagellis durissime cedi. Que dum cederet dixit georgio. Georgi lumē veritatis. quo putas pueniā nō dum baptizata. Qui georgi? Nil hil besices filia. qz effusio sanguinis tui baptismus tibi reputabit z corona. Tūc illa orans ad dominū emisit spiritū. Sequēti hodie georgius tales sententiā accepit vt p totam ciuitatē traheret z postmodū capite truncaret. Orauit autē ad dominū vt quicunqz auxilium eius peteret. petitionis sue consequat effectū. diuina autē vox ad eum puenit dicēs q sic fieret vt oraui. Completa autē oratione capite abscissione martyrius cōsumauit. Dacianus autē euz de loco in quo decollatus est georgius ad palatiū rediret. ignis de celo cecidit. z eum cum ministris suis cōsumpsit. Et sic patet quomodo cōtra diabolū pugnaui et vici zc. Quare meruit eternā gloriā. Un bene dicit de eo Roz. iij. Confortat est in fide. qua fortiter se tenuit z omnes inimicos vicit. Unde Ambrosi. Bellū viriliter aggressum parit victorias. Un bene dicit Georgi quod interprat sacer luctator. nam dicit a geor. id est sacrū. z gion. id est luctatio. quasi sacer luctator. Unde Ambro. de eo in pfatione. Scorgius fidelissim christi miles in trepidus filium dei est confessus. Un z innumerabilia nō formidabat tormēta. O felix domini plicitor quem nō solum nō persuasit

blanda repromissio temporalis regni. verū etiaz psecutor de luso simulacra in abyssus deiecit zc. Un bene plicauit bella domini. quare dicit cōueniēter de eo. Esto vir fortis zc. Cum quodā tempe christiani ad obsidendā hierusalē pergerent. quidā iuuenis speciosus cui dam sacerdoti apparuit dicēs ei sanctū georgiū esse duces christianozi. Et monuit vt reliquias eius secum in hierusalē deportaret. et ipse cum eis esset. Quo facto beatus georgi armis albis induit z cruce rubea insignitus apparuit eis innuēs vt post secure accederent z ciuitatē obrinerēt. quo facto saracenos occiderūt.

De sancto Marco.

Sermo. xij.

Eo fortissimus bestiarū ad nullū paret occursum. Pro verb. xxx. Notate charissimi. dicit em Aristo. in li. de naturis animalū. q ossa leonis sē duriora alijs ossibus. ppter ea qn vnum os colliditur alteri. i. ad inuicē pmissio emicat ignem. Vinc est q leo ex maxima firmitate ossū se sentiens fortissimū. efficit ita audax q ad nullū occursum pauet. Ideo dicit Leo fortissim zc. Et notandum q p leonem intelligit in sacra scriptura scūs marcus. Nam legit Ezech. i. q ipse ezechiel vidit in spū quatuor aialia. quoz similitudo vult eoz fuit facies hois facies leōis facies bouis facies aqle

Per illa quattuor aialia intelligunt
quattuor euangeliste. Nam p facie ho/
minis. Reg. in ser. Nobis euage.
in lra **2. An Apo. iij.** Aial pimus
sile leoni. scdm ille vitulo. tertius
hns facie hois. quartu sile aquile
volanti die noctuqz dicetia. scus
scus scus dñs deus oipotēs. qui
erat z q est. z q ventur est. **Unde**
Bregio. sup Ezech. Quattuor faci
es sunt vni. qz si regras qd mar/
cus de incarnatioe dñi sentiat
hsentit qd lucas marcus z iohes
bi qd marc⁹ z euangelista. gfa
cies ad hūanitatez dñi pñer. qz
oipotēs dei filiū dñm nrm iesū
xpm oēs cōcorditer pñcant. **Un**
notandū q scus marc⁹ compāt
leoni. pp qnqz nobiles pñiciones
ei⁹ quas scus marcus spūalr i se
habuit. **Prima** cōditio leonis est
prudētia. **Nā** dicit **Bril. in li. vt s.**
q leo pcul vidit venatores et co/
gnoscit eos. nam vestigia sua cu/
cauda prudētē delet et regit ne a
venatoribz capiat. iō dī prudēs. i.
pcul vidēs vel puidus. **Sic** scus
marcus fuit prudens. i. pcul vi/
dens cū celestia vidit z cognouit.
z a sancto petro mgtō suo audi/
uit z didicit. **Nō** rogat scpsit euā
gelicam doctrinā. sicut legit i vi/
ta sua. **Legit** em marc⁹ euangelista
elect⁹ dei z petri apli in baptisma
te filius atqz in finone dei disci/
pul⁹ sacerdotiū agens in isrl fm
carnē leuita qd erat magnū gen⁹
cōuersus ad fidē xpi ostendēs in
eo qd generi suo deberet z xpo. s.
seruire deo. qz leuita h cum scō pe

tro aplo romā pfectus est. **Cum**
euangelii ibidē pñicaret fideles q
erāt rome rogauerūt brm marcū
vt ad ppetuā mēoriā fidelii scri/
beret euangelii qd ille vt ex oje ma
gistri sui scri petri audierat. fidei
stilo pñscripsit. **Pñt** aut illud di/
ligent examinas vbi omni verita
te plenū cōspexit approbauit. **Ac**
vt dicit **Alemēs in. vj. li.** informa
tionū ecclie oibz fidelibz legendū
sua auctoritate dedit. **Videns** ac
scus pe. marcū pñstantē in fide ip/
suz aquilegia ciuitatē destinauit.
vbi ipse ita sapient⁹ z fidelit⁹ xbus
dei pñcauit. z gentes docuit q i/
numerabilē multitudinē gentiuz
ad fidem xpi pñertit. ac euangelii
suū ibidem silr cōscripsit. qd qdez
hodie in aqlegia ciuitate ostēdit.
et magna deuotōe reseruāt. **Tā**
dem brūs marc⁹ quēdā aqlegien
sem ciuem noie **Armogorā** quem
ad fidē pñertit romā ad scm petz
duxit. vt eū in epm aquilegie pñe
craret. **Suscepit** itaqz **Armogo**
ras pontificat⁹ officio cū aquile/
giensem eccliaz optie gubernasset
Deide ab hoibz capit⁹ z ibidē mar
tyrio coronat⁹. **Ac** sic pñz quō scus
marc⁹ fuit prudēs. cū sic prudētē
docuit z euangelii pñscripsit. qua
re magnū pplm ad xpm pñertit.
Un pñt dicere illud ps. **Docebo**
iniqs. i. gētiles q ydola adorabāt
et creatorē celi z terre negabant.
vias tuas. i. veritatē sacre scptu/
re. z iō impij ad te pñertent. **Qua**
re bñ dī marc⁹. **Nā** marc⁹ interp/
tat terr⁹ in doctrina qz docerina

De sancto

euangelij sui tradidit certā sicut a magistro suo petro didicit. **U**n potest ram dicere illud **Iohel**. ij. exultate et letamini in domino deo vestro quod dedit vobis. **S**ecunda predictio leonis est rectitudo in incessu. **N**ā dicit **Aristoteles**. vrsus quod leo se anteponit pedē dexterū. quod dignior est sinistro. In pede enim dextero intelligunt celestia et virtutes in sinistro terrena et vicia. **I**nc enim quod rectus ordinatus fuit cum digniorem rem minus digne proponit. **I**gitur quod leo pedē dextrū proponit sinistro beatus **Marcus**. quod celestia et virtutes terrenis proponit. **Q**ualiter enim habuerit per multiplicem quorum tamen vnum dico. **L**egit enim quod post predicta sanctus **Marcus** a sancto petro ad alexandriam missus est. et ibi primus verbum dei predicauit. **E**t sic predicauit ita fecit. **E**xemplo christi quod vult dicit **Actus**. j. cepit facere et docere. **S**ic beatus **marcus** vixit in omnibus virtutibus et sanctam vitam duxit. et sic sub bono exemplo multos ad fidem et ad sanctam vitam introibat. **U**n in primo introitu suo in alexandriam maria multitudo in deuotione et continentia et vita sancta adunata est. **U**n **papias** **Ieropolitana** episcopus dicit quod **Marcus** tunc doctorum et vite continentie fuit ut omnes sectatores christi ad exemplum sui cogeret. **P**etrus autem **damiani** de eo sic dicit. **T**anta gratia de sancto **marco** promulgauit ut quod alexandrie ad fidem perueniret morum continentiam ac sanctam peruersationem tanquam ad fastigium monastice perfectioris perueniret atque eos non miraculorum et predicatione sed criminibus exemplis perueniret. **P**apias episcopus etiam

Marcus

ipsum mire laudat dei. **T**unc etiam beatus **marcus** fuit ut pollicetur sibi amputauerit ne ad ordinem sacerdotum posset humano iudicio promoueri verum dei dispositio et sancti petri auctoritas prevaluit quod eum et alexandria episcopus ordinauit. **U**n beatus **de** de eo illud **psalmus**. **D**ilexisti iusticiam propterea rectus in episcopo. **Q**uare iterum beatus **cyprianus** sibi nomen **marcus** quod interpretatur sublimis mandaro. **I**pse enim fuit sublimis mandaro ratione perfectioris in vita quod non solum suauiter mandata contra se etiam sublimia. **U**n potest dicere illud **psalmus**. **A**d omnia mandata tua dirigebar omnem viam rectam. **T**ertia conditio leonis est medicina. quod vult dicit **Aristoteles**. ut super medicinalia ossa habet. **S**ic sanctus **marcus** beatus **papa** leoni. quod et ipse fuit medicinalis. cum opera sua fuerunt sanatiua. **U**n legitur propter mortem autem ut alexandria est ingressus subitotale calcamentum eius est ruptum atque solutum. **V**ides autem **marcus** quodammodo torum vetera peruenire. eidem tradidit calcamentum ad reformationem. quod cum ille faceret sinistram manum grauius vulnerauit clamare cepit. **V**nus deus. **Q**uo audito **marcus** lumen fecit ex spuito et manu eius unxit. et per nouo sanitate recepit. **V**ides beatus **de** le tunc eius efficaciam introduxit illum in domum suam et quod esset et vixit veniens peruenire cepit. **E**t ille seruus domini iesu christi confessus. **C**ui ille ait. **V**elle ego videre eum. **E**t **marcus**. **A**go enim tibi ostendam. **I**ncipies **marcus** christi sibi euangelizare et ipsum cum tota domo sua baptizauit. **A**udietes autem viri ciuitatis illius aduenisse

Bermo xxi

quēdā galileū q̄ deoz sacrificia cō
temneret ei infidias posuerit. **Mo**
mar^o cōgicēns hoiez illū quē cu
rauerat q̄ dicebat Anian^o dei au
toritate ibidez ep̄m ordinauit. et
ipse pentapolim pexit. ⁊ ibide p̄di
cauit. **Et** sic p̄z quō fuit medicinal
cū sic sanauit defectus. **Un** dixit
x̄ps Jo. xiiij. Qui credit i me opa
q̄ ego facio ⁊ ipe faciet. **Un** sic x̄ps
fecit lucū ex spuro ⁊ sanauit eum
a natiuitate. vt d̄r Jo. ix. fra ⁊ sc̄us
mar^o p̄p̄ fide quā habuit. **Qd** co
gnoscēs dauid in spū dicit. **De**
dici suscitabit. i. sanabit. ⁊ p̄f. ti/
bi. i. credēt i te. **Quarta** cōdi
tio leonis ē audacia. Dicit ei **Tris.**
i. li. v̄s. q̄ aīal h̄ns mediocre cor
est magnanīmū ⁊ audax. ⁊ aīal ha
bens magnū cor ē timidū. vt p̄z
in asino ⁊ lepore. q̄ magna corda
h̄nt. iō sunt timida. **Cui** rō est qz
calor cordis in eis ē modic^o et nō
p̄eplere magnū cor. sic ignis mo
die^o par calefcit i magna domo.
in pua rō multū. **Sic** calor natu
ralis in magno dilatat. et p̄ p̄ns
aīal min^o audax efficit. sed in leo
ne q̄ bz cor parū. in q̄ ca lor natu
ralis multū feruet ē mltū audax
⁊ absqz terrore. iō ad nullū pauē
bit occurrūz. **Sic** sc̄us marcus
habuit puū cor. i. hūile. et iō mltū
habuit. d̄ calore spū sancti. quare
fuit multū audax. **Un** legit̄ conse
quēt q̄ cū pentapolim duobz an
nis stetit eo q̄ ppl̄s ciuitat̄ ale
xandrie ei infidias posuerit. **Iple**
cū maḡ audacia itez alexandriam
rediit ⁊ fideles ibi multiplicatos i
uenit. **Pō**rifices āt p̄doloꝝ ⁊ tem

ploꝝ conabāt eū p̄phēdere. **Ut** āt
in solēnitare pascale. i. i die pasce
ipse missaz cebraret puenēre illuc
oēs ⁊ funē collo ei^o misso ip̄m p ci
uitatē trahēbāt ad loca bucculi. i.
culture q̄ erat sub rupibz vbi erat
ecclia p̄structa dicētes. **Arabam^o**
bubalū. vel vt alō b̄f bucculū. i.
cultorē ad loca bucculi. **Carnes**
rō ei^o in trā fluebāt ⁊ lapides rē
gabāt sanguie ei^o. qd̄ sustinuit cū
maḡ audacia. **Et** sic p̄z ei^o auda
cia. **Un** pōt dicere illō **Phil. iij.**
Oia possū i eo q̄ me p̄fortat. ⁊ illō
p̄s. **Nā** ⁊ si ambulauero in me. ⁊c.
Quinta p̄ditio leonis ē q̄ ē for
tissim^o. iō d̄r. **Leo** fortissim^o b̄f.
Dicit em̄ **Tris.** v̄s. q̄ leo ē fortissi
m^o i pecore. sic mar^o fuit fortissi
m^o in pecore p qd̄ intelligit cordis
dilectio quā h̄uit ad deū q̄ patiē
sustinuit mortē p eo. **Iuxta** illud
Aa. viij. fortis ē vt m. di. **Quali**
aut̄ p̄p̄ x̄pm i vera dilectōe pass^o
est ond̄r. legit̄ em̄ q̄ postqz eū tra
hebāt vespe facto misēnt eū in car
cerē. in q̄ circa mediaz noctē p̄mo
āgelica visiōe p̄fortat^o ē. deide ipe
dñs iel^o x̄ps appuit sibi di. **Par**
tibi marce euan. me^o. noli timere
qz ego tecū suz vt eruā te. ⁊ ad cele
stia regēte voco. **Mane** ḡ facto su
nē itez i collo ei^o m̄itūt ⁊ huc atz
illuc eū p̄trabūt exclamātes. **Tra**
hite bubalū ad loca bucculi q̄ erāt
sub rupibz. i. saris. **Ille** aut̄ dum
traheret fortissime ⁊ patiēter susti
nuit ⁊ gr̄as egit deo di. **In** man^o
tuas dñe ⁊c. **Et** hec dicēs sp̄m ex
altauit. **Un** bñ verificat d̄ eo illō
Ro. viij. **Cert^o** sū qz neqz moris ⁊c

De rogationibus

Iohanne bene dicitur marcus. q̄ interpre-
tatur amar. rōne acerbior. pene
cū sic vbiq; p ciuitatē tractus fue-
rat. et inter hec tormēta spm̄ tra-
didit. Passus est. viij. āno nerōis
q̄ cepit circa annū dñi. lviij. **A**ū ac
pagani vellent eū oburere subito
aer turbat. grando orit̄. conterua
inonāt. fulguraq; conuiscāt ita vt
omnes pagani fugerūt z sc̄m cor-
pus ibidem intactum reliq̄runt
Xpiani hō eius corp⁹ rapuerunt
z in ecclia cū omni reuerētia sepe
lierunt. Anno autē dñi. cccclxviij.
sc̄m corpus eius de alexandria i
venetias trāslatum est. vbi ecclia
in honore sc̄i marci mire pulcri-
tudinis fabricata est. Refert pē.
damiani q̄ corp⁹ mortē ad italiā
demū sic reuersus. vt terraz in q̄
datū est sibi euāgelij scribere sa-
cras reliquias ei⁹ mereret possi-
dere. **U**n̄ dīc Beā es o alexādria
trīsp̄hale sanguine hui⁹ purpu-
rata felix z tu. alia chesayro h⁹
corpi⁹ diues effecta. **P** **A**irca
ānos autē dñi. mclj. apud papiā
quidā deuotus frater noīe iulia-
nus ordinis p̄dicatoz infirmita-
te mortē laborās qui dum dormi-
ret in lecto vidit. s. mar. ad se ve-
nisse z se iuxta lectū ei⁹ collocasse
z ecce vox facta est ad eū dīcēs. **O**
marce qd agis h. **A**t ille **A**d mori-
entē illū accessi qz deo accept⁹ est
At itez vox ad euz. q̄re inter cete-
ros scōs marie tu ad eū venisti. z
ille. qz speciale deuotionez ad me
habuit. z locū vbi corp⁹ meū qui-
escit sedula deuotōe visitauit z iō

veni eū in hora exitus sui visitare
Aūc quidā abbatī totā domū im-
pleuerūt. quib⁹ ait marce⁹ q̄re buc
venistis. **E**t illi. vt isti⁹ aiām in cō-
spectu dñi p̄sentem⁹. **Q**uigilas autē
p̄dicat⁹ frater misit p p̄iore dom⁹
z oīa que viderat recitās cuz mul-
tum gaudio in dño felicit̄ obdormi-
uit. zc. **D**e rogationib⁹.

Sermo. xxiij.

Sancte deus
sancte fortis. sancte z im-
mortalis miserere nobis canit ec-
clesia. **M**orate charissimi. dīc em̄
Aug. de doctrina xp̄iana. q̄ nūl-
lus pōt saluari nisi fuerit iustifi-
catus. iustificari nō pōt sine me-
rit⁹. merita habere nō potest sine
gratia. gratiā h̄re non potest ni-
si impetret z petat. **E**t hoc sciens
sc̄tā mater ecclia iō ex diuina reue-
laciōe ordinauit illos p̄ces quib⁹
fideles debēt gratiaz dei impetra-
re. quare dīc ecclia. **S**acte deus. zc.
Dicit m̄gr li. iij. dis. iij. q̄ ex p̄cō
miseria ē. i. fieri tēpestates siue dis-
cordias siue sterilitates terre et
bmōi. zc. vt patet in sacra sc̄ptu-
ra qualiter oīa talia acciderāt p̄
pter p̄c̄m. zc. **I**ō ordinauit ecclia
sancti vt fierēt letanie. i. rogatio-
nes quib⁹ imploremus deū z oī
scōs vt liberēt nos ab omī malo
Dicit em̄ **I**oh̄ damas. q̄ cū apud
cōstantinopolim p̄pter q̄ndā tri-
bulaciōez letanie fierēt. quidā pu-
er de medio ppli in celū rap⁹ est
z illud cāticū. i. **S**acte deus. zc. cōl-
pplō decātauit z mor oīs tribula-

rio cessauit in signū. **2c.** **¶** Sed
est notādū q̄ in letanijs eria fuit
Primū est p̄cessio. scdm̄ est cruce
z verilloz portatio z campanoz
pulsatio. tertiū dei ac oim̄ scōz i
ploratio q̄ notat p̄ interpretatiōez
illius em̄ni letania. **¶** Naz letania
erip̄r vocat. p̄mo p̄cessio septifor
mis. scdo d̄r crucez nigre. tertio
rogatio. **¶** Un̄ p̄mo fit p̄cessio que
ordinata est ab eccl̄a p̄pter exēplū
sci gregoriū q̄ in roma p̄cessiōez fe
cit p̄pter magnū morbū q̄ inuasit
hoies p̄pter p̄c̄m. **¶** Romani em̄ vt
legit cū in q̄dragesima p̄tinēt vt
xissent. z in pasca corp⁹ dñi rece
pissent. postmo d̄ū cōmessatiōibz
ludis z luxurie frena labāt. **¶** Jo
q̄ dñs puocat⁹ pestē maximā in
eos misit q̄ tā seua fuit vt hoies i
via mēsa. ludis z colloq̄is subi
to morerent. ita q̄ cū aliq̄s ster
nutabat. sepe cū ip̄a sternutari
one sp̄m̄ exalabat. **¶** Un̄ cū aliquis
aliquē sternutare audiuit statim
accurrens dixit. deus te adiuuet.
¶ Et inde adhuc hec p̄suetudo ser
uat vt cū aliquē sternutare audi
mus dicim⁹ deus te adiuuet. **¶** Et
cū aliq̄s offitabat frequēter subi
to emisit sp̄m̄. **¶** Un̄ cū aliq̄s se vel
le offitare seriebat p̄tinuo signū
crucis sibi ip̄mere ex ordinatiōe
festinauit. **¶** Et hec cōsuetudo filr
vsq̄ mō fua. **¶** Quasr̄ eūt hec pe
stis orū habuit. regre in vita sci
Gre. **¶** Nec aūt p̄cessio d̄r septifor
mis. **¶** Jo q̄ sc̄s gre. p̄cessiōez q̄s
fecit p̄ tūc p̄ septe ordies dispone
bat. **¶** Naz in p̄mo ordine erat ois

cler⁹. **¶** Et in scdo oēs monachi et
relegiosi. **¶** In tertio sancte monia
les. **¶** In quarto omnes infantes.
In q̄nto laici. **¶** In sexto vidue. **¶** In
septimo iugate. **¶** Sz qd̄ mō non
possum⁹ in numero p̄sonaz sup
plem⁹ in nūero letaniar. **¶** **R.**
¶ Decat letania seu p̄cessio d̄r ma
ior. q̄ a magno gregorio papa in
vrbe roma instituta ē. z omni an
no ab eccl̄a seruat in festo sancti
Marci p̄ pestilentia. **¶** Alia est leta
nia minor q̄ fit tribz diebz añ ascē
sionē quā br̄s Namert⁹ ep̄us
viennens añ institutionē p̄me in
stituit tpe Leonis imp̄atoris. scz
Anno dñi. cccc. lviij. que d̄r leta
nia minor. q̄ a miori est instituta
Qui⁹ cā est. **¶** Naz apud viennēsem
terrā frequētes z maximi tremo
tus fiebāt q̄ domos z eccl̄as pl̄
mas subuerrebāt. **¶** Un̄ z in die pa
sce etiā accidit q̄ ignis de celo ce
cidit z palatium reg⁹ p̄cremauit.
Aliud etiā mirabili⁹ accidit. **¶** Naz
p̄missione dei p̄pter p̄c̄ā hoim̄ de
mones lupos. z alias feras intra
uerūt z nullos timētes nō soluz
p̄ vias sed p̄ ciuitates publice de
currebāt. z passim pueros z senes
viros z feias deuorabāt. **¶** Cū igit
tam dolorosi casus q̄ridie fierēt.
p̄dict⁹ ep̄s triduanū ieiuniū indi
xit. letanias instituit. z sic p̄dicta
tribulatio cōquieuit. **¶** Deinde sta
tutū ē ab eccl̄a vt hec letania vni
uersalr̄ obfualet. **¶** Et qñq̄ aliqua
tribulatio accidit q̄ tūc fiat p̄ces
sio in q̄ de⁹ placeat. **¶** Sic nos dēn⁹
facere p̄cessiones zc. **¶** Un̄ b̄ cogno

De rogationibus

scens ps. in spūscō dicit. Venite
adorem⁹ ⁊ pcedam⁹ añ deū. ploze
mus coraz dñō. s. in pcellione. qz
ipse ē dñs de⁹ nř zc. Nō potes
no

2

g

Secdo fit cruc⁹ ⁊ verilli porta
tio. iō letania secūdo dī crucel nī.
nā in signū meroris tāte strag⁹ al
taria ⁊ cruces velabāt facc⁹. In le
tania scī Bre. nigr⁹ vestib⁹ indue
bant in signū pñie. Un notandū
q in hac pcellione dñt qnqz fieri.

1

Prio pulsant cāpane vt demōes
in aere caligioso morātes q sepi⁹
tēpestates p̄citāt territi fugiant.
Nā sicut rex in suo exercitu bz in
signia regalia. s. tubas. sic xp̄us in
sua ecclīa militāre bz cāpanas p
tubis. Un sicut aliq⁹ tyrān⁹ val
de timet qñ alicui⁹ potēt⁹ regio
sui inimici tubas ī sua terra audi
ret. sic demōes q in isto aere cali
gioso morant⁹. Nāz in eū detrusi
sūt. vt dīc mgt⁹ vehement⁹ metuūt
qñ tubas xp̄i. s. cāpanas sentiunt
pulsari. Et ista est special⁹ vna rō
qre ecclīa cōsuevit pulsare cāpa
nas qñ tēpestatē p̄citari videt. vt
scz demōes q h faciūt. tubas efni
regl⁹ audiat ⁊ sic territi fugiat. et a
tēpestatē p̄citatiōe p̄descant. Alia
etiā rō ē vt cāpane fideles admo
neāt vt p instāci piculo ofoni insi
stāt. Secdo crux defert⁹. qz ē signus
sūmi regis. qd demones valde ti
mēt. Un dīc **A**br̄h. Signū dñiciū
vbiqz demones viderint fugiūt
timētes baculū q plagā receperūt.
Alexplū bui⁹ **R**eq. inuētiōis cru

cis **D**. Un hec ē rō qre in qbusdā
ecclīis crux de ecclīa trahit⁹ tpe
tēstas ⁊ opponit⁹ tēpestati. vt. s. d
mones videāt signū eterni regl⁹. et
territi fugiat. Quare figurat nob
in baculo ipsi⁹ dauid cum q vicit
inimicū. **R**eq. **G**eorgij. Un dicit
Origenes. Null⁹ demonū p̄p̄sta
re poterit vbi signū cruc⁹ fuerit ti
mens gladiū in q deiecit⁹ est. Un
dicit **A**assi. in li. collationū scōz
patz. **C**ruce em xp̄i fidel⁹ insigni
tus itabo imp̄territ⁹ ⁊ oēs impe
tus ⁊ insult⁹ demonū. **T**ertio ve
rilla portant⁹ p̄p̄t res̄sentandā vi
ctoriā resurrectōis. Un sic xp̄s po
tēt⁹ resurrexit a morte ⁊ ab omni
miseria. ita ⁊ nos resurgam⁹ ab
oī miseria ⁊ p̄cō. p̄pter qd nob oc
currerūt oīa mala. ⁊ sic etiā vinca
mus potēt⁹ eū. s. diabolū q nō est
ita fortis ⁊ nos sicut fuit. Un in
aliq⁹ ecclīis ⁊ maxie gallicanis
psuetudo habet⁹ q qdā draco cui
longa cauda inflata plena palea
vñ aliq⁹ hmōi in letanijs minorib⁹
que fiūt trib⁹ dieb⁹ añ ascensionē
dñi. duob⁹ p̄mis dieb⁹ añ crucem
portat⁹. ⁊ tertia die cum cauda va
cua post crucē defert⁹. **P**er qd si
gnificat q in p̄ma die añ legē. ⁊ in
secūda sub lege diabol⁹ in h mun
do regnauit. In tertia añ die scz
tpe gr̄e p passionem xp̄i de suo re
gno expulsus ē. **Q**uarto cande
le portant⁹ qd significat q nos in p
cellione iesuz xp̄m in cordib⁹ nřs
deuote portare debem⁹. Nā p cel
reum accensus fcat iesus. **R**eq. in
ser. purificatōis circa finē. **Q**uinto

reliquie baiulat vt oia nocua ex-
pellant z extinguant q̄cūq; sine
z salutaria et p̄spera eueniāt. **Un**
in signū hui⁹ legi in vita sci **De.**
Req. in ser. ibidem. **U**n figu-
rat nob puenient in p̄sside quā
fecit rex **Dauid** portado archam
dñi cū iubilo in ciuitatē dauid. **ij.**
Re. y. Dicit em̄ q̄ dō p̄gregauit
oēs electos isrl vt addūcerent ar-
cham dei sup quā inuocatū ē no-
men dñi. **U**nq; tulissent eā dauid
et ois isrl laudabant corā dño in
oib; lignis fabrefact; z cytharis z
lyris z tympanis z systris z cym-
bal. **Et** diuertit eā in domū. **Obe-**
dedom gethei z bitauit archa dñi
in domo obededom gethei tribo
menfio. **Et** benedixit dñs obede-
dom z oēm domū ei⁹ p̄ archam
dñi. **Sic** morat̄ zc. **Tertio** fit dei
ac oim scōz imploratio siue roga-
tio. **Ideo** dicit letania. i. rogatio **Un**
dicit **Jacobi** in **Can. c. v.** **Aristat**
aliq; v̄m oret. **Infirmat** quis in
vob inducat p̄s̄bros ecclie et oret
sup eum. z oīo fidei saluabit infir-
mū. **Un** ecclā in letania rāgit oia
mala que p̄nt accidere hominib;
vt p̄z inuēnti. **Et** iō ip̄lorat grāz
dei ac in cōfessionē oim electoz dī.
Pat de celis de⁹ miserere nobis.
Sācta trinitas vn⁹ de⁹ miserere
nobis. **Sācta** maria ora p nobis
Sēa dei genitrix ora p nobis. **Et**
p̄nter rogat patriarchas p̄phetas
angelos ap̄los zc. **Et** in fine dicit
oēs sancti z sancte dei orate p no-
bis. **Dō** tūc faciūt. **Et** b̄ cogitens
p̄s. in sp̄s sancto dicit. **Pro** hac. s.

petitione orabit ad te supple deū
ois sc̄ūs. **Ipsi** em̄ oēs intercedūt
p nobis. z sic p̄ eoz suffragia faci-
lius possum⁹ dei misericordiā et
grām impetrare. **Qui** exemplum
habem⁹. **Req. oim** sanctorū zc.

De sancto **Philippo** et **Jacobo.**
Sermo. xxij.

Nimis ho-
norati s̄ amici tui de⁹
nimis cōfortat⁹ ē p̄n.
eoz p̄s. **cxviii.** **Notate** charissi-
mi. dicit **Tullius** q̄ honor est exbi-
bitio reuerēcie in testimoniū v̄tu-
tis. **Nunc** est em̄ q̄ v̄tuosi sancti z
ap̄lī s̄z **Philippus** z **Jacobo** ha-
buerūt illā virtutē q̄ deū dilexēt
sup oia. **Ideo** in testimoniū hui⁹
v̄tus de⁹ exhibuit eis reuerentiā
honoris. qd̄ p̄s. bñ oñdit in v̄bis
p̄dict; dī. **Nimis** honorati sūt zc.
In quib; quidem v̄bis tria notā-
tur in quib; isti sancti tripliciter cō-
mendant̄. **Primū** est specialis di-
gnitas. qd̄ notatur cum dicit̄. **D**
de⁹ nimis honorati sunt zc. **Secū-**
cundū est ipsorum familiar; ami-
cabilitas cū addit̄ amici tui deus
Tertius est salutaris felicitas. cū
concludit̄. nimis cōfortatus est
p̄ncipatus eozū. **U**n **dico** pri-
mo q̄ in verbis p̄missis notatur
specialis dignitas istorūz ap̄osto-
rum cum dicit̄ deus nimis hono-
rati sunt. **Circa** qd̄ notādū q̄ do-
minus istos ap̄los multipliciter
honorificauit fm̄ q̄ rep̄t in sacra
sc̄pturāq; ipse honorificauit suos
n 2

De sancto philippo et iacobo

electos. Legit enim in *ye. tel. q. de*
honorificauit duos i *ye. tel. mul-*
tipl. scz Moysen et aaron fratres
ei. Sic xps in nouo tel. honorifi-
cauit philippu et iacobu q ppter
suas laudabiles pdictiones ab eo
honorati st. Un figurat p moysen
et aaron Naz p moysen intelligit
scus philippu. qz moyses interp-
rat assump de aqua. et significat
sanctu philippu que assumpsit dñs
de aqs. vt legit *Act. viij. q. qdam*
vir ethiops et eunuchus candaq re-
gine venerat adorare in hierlm et
reuertebat sedes sup curru suu le-
gensq. *Isaia. ppheta scz* Tanqua
ouis ad occisione ductus est. et sicut
agnus coram rudente se sine voce.
sic no aperuit os suu. Dixit at spi-
ritus philippo. Surge et vade ad
viam q descendit ad hierlm in ga-
zara. Qui abiit. Tunc sps dixit
ad philippu qñ erat in via eunu-
chi. *Adiuge te ad curru istu.* qd fe-
cit et audiuit eunuchu legentem pro-
phetam. Et dixit. Putas ne intelli-
gis que legi. Qui eunuchus. Obse-
cro te de q dicit. philippus et re-
spondit. de iesu. et dixit sibi multa
de fide. et sic puenerunt ad quandam
aquam. Et ait eunuchus. Ecce aqua
baptisma me. Qui philippus. Credis
Qui ait. Credo dei filiu esse iesu.
Et descenderunt vterq in aquam
philippus et eunuchus. et baptizauit
eu. Cu aut ascēdisset d aqua sps
dñi rapuit philippu. quare bn si-
gurat p moysen. qz interpretat zc.
qz etia ipse fuit assump de aqua
p filia pharaonis. vt *Exo. ij. A*

Ihu sanctu honorauit dñs sicut
moysen. Honorauit at dñs moy-
sen tripl. *Prmo* in b q fecit eum
nunciu et seruū suū ad regē pba-
raonē dicere ei. *Dimitte* populu
meū vt sacrificet mihi in deserto.
vt habet *Exo. viij.* qd fuit moysi
magnus honor. sic honorauit xps
sanctu philippu in misterio suo. si-
cut habet *Ioh. xij.* Un sex dies pa-
ste venit iesus bethaniā ubi Laza-
rus fuit mortuus que suscitauit iesus
Seceit aut ei cenā magnā et ibi ma-
ria ministrabat. Lazarus eto erat
vñ ex discipulis cū eo. *Cogno-*
uit aut turba multa ex iudeis. qz
illic est. et venerunt nō pp̄ iesu em
sed vt lazarus viderent que suscita-
uit a mortuis. Arat aut gentiles
qdam ex his q ascenderunt vt ado-
rarent i die festo. *Vi g* accesserunt
ad philippu et rogabat eu dicētes
Dñe volumus iesum videre. *Pbi-*
lippus eto dixit iesu zc. *Itēz* legit
Jo. ij. q qdā vice venit mag mul-
titudo ad eu. s. iesum. cumqz sub-
leuasset oculos iesus et vidisset q
multitudo magna venit ad eu dicit
ad philippu. Un emem panes vt
manducet hi zc. Un bn dicit xps
Isa. xlij. Ecce seruus meus suscipias
eu electus meus. *Secdo* in hoc q fecit
eu potentē in sanādo. Nam legit
Mu. xij. q filij isrl dixerunt ad moy-
sen. Cur eduxisti nos d egypto vt
moreremur i solitudine. Deest pa-
nis nō sunt aq. *Mia* nra iam nau-
seat sup cibo isto leuissimo. Quā
obrez misit dñs in pplm ignitos
serpētes zc. tūc dixerunt moysi. pec-

cauim⁹. qz locuti sum⁹ ptra dñm
 Dra vt collat a nob serpētes. Dra
 tur moyses p ppho. Et locut⁹ est
 dñs ad eū. fac serpentē eneū z po
 ne p signo q pculsus aspexit eum
 viuet. Fecit g moyses spentē eneū
 z posuit p signo z aspiciētes sana
 bant. Sic xps fecit phi. porentez
 in sanādo. Nā legi⁹ q ipse ptra fla
 tum draconis q pplus inficiebat
 pcepit statuā pfringere z draconi
 vt recederet vt ppls sanaret. Un
 dicit iesus philippo z ceter⁹ aplis
 Job. xiiij. Qui credit in me opa q
 ego facio zc. **¶** Tercio i b q ma
 nifestauit sibi gloriā suā. Legitur
 em Aro. xxiii. q moyses dixit ad
 dñm. Ostēde mibi glīam tuā. Re
 spōdit. Ego oñdā tibi omne bonū.
 Sic xps honorauit philippū cuz
 sibi dixit qñ philippus petiuit vt
 habet Job. xiiij. Dñe ostēde nobis
 patre z sufficit nob. Dixit ei iesus
 philippe q videt me videt z ptez
 Ad ē magna glīa. nā q videt deus
 videt omne bonū. Quare bñ dicit
 ps. vsum themar⁹. Nūm⁹ hono
 rari sūt zc. **¶** Scdo p aaron intelli
 git scūs Jacobo. Nā aaron interp
 tat mōs. z bñ fcat sanctū iacobū
 Nā sicut mōs ē magn⁹ rōe quāti
 tatis. Sic iacob fuit magn⁹ rōne
 nois sui. Vocat em iacob albei.
 Jacob frater dñi. Jacob minor.
 Jacob iust⁹. **¶** Prio vocat Jacob
 albei nō em q fuit filius ei⁹ sed
 etiā fm interpretationē. Albe⁹ em
 interpretat doctus siue documētū.
 sic iacob dicitur iacob albei. i. docu
 menti v⁹ docti. Nā fidē christiānā

docuit z suā doctrinā a spūscō re
 cepit sic ceteri. Un **¶** Act. ij. Reple
 ti sunt oēs spūscō. **¶** Scdo vocat
 Jacobo frat dñi rōne silitudinis.
 Ipse em siliū⁹ xpo adeo vt plerū
 qz in eoz specie fallerent. Un cuz
 iudei ad capiendū xpm pgerēt ac
 ceperūt signū osculī a iuda q xpm
 a iacobo optime discernebat. Un
 ne forte iacobū in psona xpi cape
 rent. iudas dedit eis signū dicēs
 Quēcūqz osculat⁹ zc. Un in signū
 bui⁹ silitudinis desiderabat igna
 tius videre eū. Un scripsit i epla
 sua ad Johem euāgelistā. Si lici
 tum est mibi apud te ad hierosoli
 me ptes volo ascēdere vt videam
 illū venerabilē Jacobū q cogno
 minat iust⁹. quē referunt xpo iesu
 similitū facie. vita. z mō puerla
 tionis. ac si eius dēvteri frat eēt ge
 mellus. Quē dicūt. si video. video
 z ipsum iesum xpm fm oia corpis
 ei⁹ lineamēta. **¶** Tercio vocat Jaco
 bus minor ad differentiā Jacobi
 zebedei. Nā quis eēt pōr natus.
 tñ est vocat⁹ ad aplatū posterior.
 Un in qbusdā regionibz ille q pri
 or ingredit maior dicitur. et qui poste
 rior minor. licet sit prior et maior
 etate. **¶** Quarto vocat iacob iust⁹
 ppter excellentiā sanctitatis. Un de
 ei⁹ scititate dicit Hiero. z legit in
 ecclīastic⁹ hystorijz q i vtero ma
 tris fuit scūs. vinū z sicerā nō bi
 bit carnes nūqz māducauit. fer
 rum in caput ei⁹ nō ascēdit. nūqz
 attritus ē. oleo nō est vnct⁹. bal
 neis nō est vnct⁹ syndone. i. veste
 linea sp fuit induc⁹. et veste lanea

Defancto philippò ⁊ iacobo

nō vtebat. toties in oñe genua
flexerat vt callos in genubz sicut
in calcaneis bñe videret. Pro hac
incessabili iusticia appellat⁹ ē iust⁹
Dic sol⁹ in aplos pp̃e nimia sci-
tate suā pmittebat intrare in sc̃a
sanctor⁹ cō ofonis nō tñ immola-
tionis. Nō merito cōpetit sibi illd
Eccl̃i. xlvj. q̃ fuit magnus fm no/
men ei⁹. q̃rebñ significat p aaron
Uñ honoraui eū xp̃us sicut dñs
aaron. **Zep̃. 3.** est notandū q̃ do-
min⁹ honoraui aaron tripliciter.
Pr̃io in dignitate sacerdotali. nā
ipse fuit p̃m⁹ pontifex in ve. testd.
Uñ legit⁹ **Exo. xviij.** q̃ dñs dixit
ad moysen. Applica ad te aaron
fr̃em tuū d̃ medio filioz isrl⁹ vt sa-
cerdotio tibi fungat⁹. faciesq; ve/
stem tibi sanctā in gloriā ⁊ decore
in q̃bz vestibz sanctificat⁹ mīstrer
tibi. Sic sc̃us Jacob⁹ i nouo te/
stamento fuit p̃m⁹ ep̃s elect⁹ ⁊ ordi-
natus. qd fuit magn⁹ honoz. Uñ
legit⁹ q̃ inter aplos p̃m⁹ fuit qui
missaz celebrauit in hierosolimis
Nā pp̃e excellentiā sue sc̃itaz apli
hic honozē sibi fecerūt q̃ p̃ ascen-
sionē dñi ipsum in ep̃m hierosoli/
mis elegerūt tanq̃ a deo vocat⁹ ⁊
ab aplis elect⁹. Nā dicit ap̃lus ad
Heb. v. Nec q̃sq; sumit sibi bono/
rem s; q̃ vocat⁹ a deo tanq̃ aaron
Quare bñ d̃r de eo illd **Eccl̃i. xliij.**
Ecce sacerdos magn⁹ ⁊c. Secūdo
in diuinali cura ⁊ sollicitudinē. Nā
ipse de⁹ met habuit curā d̃ eo. Uñ
legit⁹ **Exo. xix.** q̃ dñs dixit moysi
Er̃iet⁹ p̃secratōis tolles ⁊ coques
carnes in loco sc̃o quibz vescetur
aaron. Oīa que p̃cepti tibi facies

sup aaron. Sic xpo habuit curas
de sco Jacobo cu met apparuit si
bi dices vt comederet. **Un** legit q
postq comedit cu xpo z alijs disa
pulis de agno paschali i cena dñi
tuc ut dicit Hiero. z Joseph^{us} Ja
cob fecit votu se no comesturum
donec videret dñm a mortuis
surgere. **Un** i ipsa die resurrectio
nis apparuit ei dñs z eis q cu eo
erant di. **Ponite mēsam z panes**
deinde panē accipies bñdixit de
dit iacobo iusto di. surge z comed
frat mī. qz fil^{us} hoīs a mortuis re
surrexit. **Tercio** i pfectōe filiālī. nā
pfectio filioz dei ē ozare p psequē
tibus. teste xpo **Mat. vj.** **Orate** p p
sequētib z calūniantib vos vesti
tis filij pīs vñ. **Ad illā** pfectiōē
vocavit de^{us} in re. **tes. aaron.** quia
ipse ora vit. **Un legit** **1ª Thē. xvj.** q
dñs multitudo filioz istri murmu
rabat q moysen z aaron. ita vt ori
res sedizio z tumult^{us} cresceret.
Dixitq dñs ad moysen z aaron.
Recedite de medio hui^{us} multitu
dinis etiā nūc delebo eos. **Lungs**
iacerēt in t^{er}ra currit aaron ad me
diam multitudinē quā iaz vastaba
bat incendiū z stans in^{ter} mortuos
z viuētes p p^{ro}plo dep^{re}cat^{us} est. z pla
ga cessauit. **Fuerūt** autē q p^{er}cuss^{us} sūt
xliij. milia hoīm z septingēti. **Sic**
in nouo tes. honorat^{us} est a c^hristo
iacob^{us} in filiālī pfectiōe ita q ora
uit p psecutorib. **Un legit** q cur
lapidaret p^{er}cibens sup genua vi
dit. **Quo** te dñe dimittē eis qz ne
scūtū quod faciūt. **Et sic** p^{er}z qualis
sunt honorati. **Ideo** dicit b^en^ed^{ic}tio
Deus nimis honorati sūt. **z c.**

Secundo notat in verbis pmissis
ipsoz familiarz amicitias. cuz
addit. amici tui. Circa qđ notan-
dum qđ dilectio istoꝝ apłoz phi-
lippi z iacobi fuit magna. qz ppe
xpm mortui sunt qđ est signū &
dilectionis. Un̄ dicit xps Jo. xv.
Maiore hac dilectione zc. Terre
fecerūt isti apli. Qualit̄ aut passi
sunt p xpo oñdit in legēda eozum
Legit̄ em qđ scūs philipp⁹. xx. an-
nis p sycharz pđicasset a paganis
teneb̄ z ad imolandū ydolis cōpel-
lit. Tūc subito qđā draco magn⁹
d statua. xl. de subbase statue mar-
tis vbi philipp⁹ debebat imolare
erijt. z filiū pontificis qđ ignē mistra-
uit in sacrificio interfecit. z duos
tribunos qđ mistri habebāt phi-
lippū in vincul. extinxit. ceterosqz
feroze flac⁹ sui adeo infecit. vt oēs
morbidi redderēt. Dixit philipp⁹
Aredite mibi z statuā illā pfringi
te. z in loco eius crucē dñi adora-
te vt infirmi vñ curent et mortui
suscitent. At illi qđ cruciabant cla-
mabant. fac vt sanemur z ydolū
pfringem⁹. Tūc philipp⁹ draco-
ni pcepit vt in locū desertū disce-
deret. ita vt nulli omnino noceret
Qui statim recessit z vltra nō cō-
paruit. Tūc philippus oēs sana-
uit z illis tribz mortuis vitā resti-
tuit z sic vniuers credēto p vñū
anū eis pđicauit. Et ordinauit eis
psbyteros z diaconos qđo ordina-
tis z multis ecclesijs pstruēt ipse
reuelationē in aspam venit ciuita-
tem Ierapolim. Ibiqz beresum be-

blonitaz dicentiū xpm carnē san-
ctificā assumpsisse. extinxit. Arat
aut̄ ibi due sacratissime & gines p
qđ dñs multos puerit ad fidem
Philipp⁹ at̄ añ seprē dies sui obl-
tus oēs epōs ps bños z diaconos
prouocauit eis dē dixit. Nos septem
dies de⁹ mibi pcessit ppe admoni-
tionē vřaz. g. memores estore dñi
nři iesu xpi. z state virilr. Dñs aut̄
cōpleat pmissuz suū z corroboret
ecclesiam suā. Nec z filia eo pđican-
te cū erat annoꝝ. lxxvij. isideles
ipm tenuerūt z cruci ad instar ma-
gistri sui quē pđicabat affixerūt.
Et sic ad dñm migravit. Un̄ pōt
dicere ad Gal. ij. Apo pfixus sum
cruci zc. Isidorus dicit qđ etiā la-
pidatus fuit. z iuxta eū due pđi-
cre virgines vna a dextris et alia
a sinistris zc. *Jaco* De sancto ia-
cobo vero legit qđ septio anno epi-
scopat⁹ sui cum apostoli ad diem
pasce hierosolimis cōuēssent. in-
rogante eos Iacobo quāto p eos
dominus fecisset ipse coram eis
referebant. Cum aut̄ septem die-
bus Iacobus in templo pđicas-
set coram caypha et aliquibus iu-
deis et iam ppe esset vt baptizari
vellent repente quidam templuz
ingrediens clamare cepit. O viri
israelite quid facitis. cur ab istia
magi vos decipi pmititis. z in tñi
pplm cōcitant vt apłos lapida-
re vellent. Et ascendit hō ille sup
gradum vbi scūs Iacob stetit et
pđicauit et pcpitauit eum deoz
sum z ex tūc plurimū claudicauit

Jaco

De inuentione sancte crucis

in anno .xxx. epas^{us} sui iudei vidētes
q^{uo}d paulū nō possent occidere eoq^{ue}
cesarē appellasset z romā missus
fuisse. tyrannidē sue psecutionis
in iacobū puerterūt z cōuenē/
rūt ad eū dicētes. **Oram^{us}** te vt re/
uoces pplm qz ipsi erāt ī iesu pu/
tantes q^{uo}d ipse sit xp̄s. deprecamur g^o
te vt p̄suadeas oībz pueniētibz in
die pasce de iesu. qz iust^{us} es z p̄so/
nam nō accipis. Statuerūt g^o illū
sup pinaculā templi z voce mag^{is}
clamaueſt dicē. **Tiroz** iustissime
cui oēs nos obepare dēm^{us} qm̄ er/
rauim^{us} post iesum q^{uo}d crucifixus ē.
enūcia nobis qd tibi videt. **Tūc**
iacob^{us} cuz mag^{is} voce r̄ndit. Quid
me infrogat^{is} de filio hoīs ipse se/
det a dexter^{is} patr^{is} in celis. z ē ven/
turus iudicare viuos z mortuos
Hoc audientes christiani gauisi sūt
z libens eū audierūt. **Pharisei** ar/
et scribe dixerūt. **Nale** fecim^{us} ta/
le testimoniū iesu p̄stare. s. ascen/
dam^{us} z p̄cipitem^{us} eū deorsum vt
ceteri terreant^{ur} z ei credere nō p̄su/
mant z sūt voce magna clamaue/
rūt dicētes. **O** o z iustus errauit.
Ascenderūt g^o et p̄cipitauerūt euz
Am g^o p̄cipitassent euz lapidibz
ipsum obruebāt dicētes. **Lapide**
m^{us} iacobū iustū. **Qui** cū lapida/
ret nō solū mori nō potuit sed p/
cumbēs sup genua dixit. **Rogo**
te dñe dimitte eis qz nesciunt qd
faciūt. **Tūc** vn^{us} ex sacerdotibz cla/
mauit. **Parcite** queso qd faciis.
Dic iust^{us} p^{ro} nob orat quē lapida/
tis. **Tūc** vnus ex eis particā ful/
lonis accipies. i. (eyn stecken dē

do bruchen ferber oder bleycher)
valido ictu caput ei^{us} imperij z ce/
rebrū excussit. taliqz martyrio mi/
grauit ad dñm. **Et** sic p̄z qualis
exposuerūt vitā p^{ro} xp̄o ex vera cha/
ritate. **Un** veracit^{er} dicere p̄nt illō
Romanoz dicētes. **Quis** sepabit
nos a charitate xp̄i tribulatio an
psecutio an fames an nuditas an
periculū an gladi^{us}. sicut sc̄ptū est
qz p̄p̄ te mortificamur tota die
sed in his oībz supam^{us} p̄per eū q^{uo}d
dilexit nos. **Ac** sum em qz neqz
mors neqz vita zc. **Quare** pueni/
unt eis ista duo noia scz **Philip**/
pus z **Jacob**. **Nā** philippus b̄s o
philos qd est amor. z ipos qd est
sup. quasi amor supnoz. qz tñm vi/
lexit xp̄z celestia. id exposuit vici/
suā p^{ro} xp̄o. **Un** canis ecclia de istis
duobz in sequencia iacob^{us} min^{us}
fuisse cesus. i. (mit eyn stecken)
Sed philipp^{us} satis iesus dem^{us}
crucifixi. **Et** sic p̄z eoz familia/
ris amicitias. quare amici tui
deus zc. **Dico** tertio q^{uo}d in x̄bis p̄/
missis notat ipsoz salutar^{is} felici/
tas cū celudit. **Nimis** p̄forat^{us} est
p̄ncipat^{us} eoz. i. glia corū in celo.
Quanta g^o gloria z honore z p̄nci/
patu eos in etna felicitate p̄fora/
uerit z dirauerit oñdit **Mat.** xij.
q^{uo}d cum petrus cathedra petri

De inuentione sancte crucis
Sermo. xxiij.

Qui me in
uenerit inueniet z hau/
riet salutē a domino.
Proverb. xij. **Notate** charissimi

rba ista puenient dicit sapiens in
 spū sancto in psona scē crucis. **V**az
 ut dicit **A**ssidoro qd crux est vi/
 ctoria xpī de predatio diaboli. de
 structio inferni. reparatio celestis pa/
 trie ac vita iustoz. **Q**uare bñ dīc
 Qui me inue. rē. **I**n qbdē r̄bis
 duo notant. **P**rimū ē inuētio sa/
 lucis qd notat euz dī. Qui me in
 ue. inueniet vitā. **S**cōm est opa/
 tio diuinalis. cū cludit. r̄ bauriet
 salutē a dño. **S**cōm pmo qd no
 tat in r̄bis inuētio salutaris scē
 crucis. **P**er tria autē signa ostensio/
 nis crux scā est inuēta. **P**rimū si/
 gnū ostētionis scē crucis factū est
 ab angelo qd ostēdit r̄ dedit scē fi/
 lio ade. **L**egit em̄ in euāgelio **M**i/
 codemi qd cum adam infirmaret.
 scē fili⁹ ei⁹ portas paradisi adijt
 vltū misericordie qd corpus patr⁹
 pungeret vt sanitatez recipet po/
 stulat. **Q**ui apparēs angel⁹ mi/
 chael ramusculū d ligno in qd pec/
 cavit adam tradidit ei dicens. qd
 qñ faceret fructū p̄ ei⁹ sanaretur
Noli ḡ laborare nec flere p oleo li/
 gni misericordie obrinēdo. qz nul
 laren⁹ illud assequi poter⁹ nisi qñ
 cōpleti fuerint qñqz milia ānoz
 r̄ in sexto millenario tunc veniet
 sup terras dei fili⁹ xp̄us qd sanabit
 patrē tuū. **Q**ui rediēs patrē mor/
 tuū inueniēs. ipsuz ramū sup tu/
 mulum p̄ris plantauit. qd in ma/
 gnā arborē creuit. r̄ vsqz ad xp̄us
 salomonis p̄durauit. **S**alomon
 aut arborē taz pulchrā p̄siderans
 ipsam p̄cepit p̄cidi. **E**t cū edifica/
 ret domū fecit in domo ei⁹ locari

et tñ nunq̄ potuit locari. qz aut
 excedebat longitudine aut deficie
 breuitate. **O**b h̄ indignati artifi/
 ces ipsuz reprobauerūt r̄ sup quē
 dam lacum picerūt vt eēt pons
 trāseuntibz. **C**ū ḡ regina saba ve/
 nisset audire sapiāz **S**alomonis
 r̄ p̄dictū lignū vidisset qd erat su/
 per lacuz. vidit in spū qd saluator
 mūdi in ligno suspēdendus erat.
 r̄ iō sup eū trāsire nolebat. s̄ ipm
 p̄tinus adorabat r̄ salomoni inci/
 mabat qd i illo ligno saluator mū
 di eēt suspēdend⁹. **S**alomon inde
 lignū sustulit r̄ in visceribz fre di/
 mergi fecit. **P**ostea p̄batia ibi fa/
 cta est. vbi nathinnei hostias ablu/
 erunt. r̄ nō tñ p̄p̄ descensum an/
 geli sed etiā ex virtute ligni infirmi
 curabant ibidē. **A**ppropinquāte
 autē die passiōis xpī p̄dictū lignuz
 supnatasse dī. **A**d cū iudei vidis/
 sent acceperūt r̄ inde crucem dño
 parauerūt. **D**e s̄ nota qd m̄gr
 hystoriaz dicit qd scā crux ē facta
 ex q̄tuor lignis. **P**es em̄ crucis
 erat de cedro. **C**edrus ē arbor al/
 ta r̄ natura ei⁹ ē qd nō putrescit in
 terra nec in aqua. r̄ iō fecerūt pe/
 dem cruc⁹ de cedro estimātes euz
 nunq̄ deponēdū. sed semp affixū
Stipēs siue longitudo de cyp̄sso.
 qd nō lentirēt transeūtes putredi
 nem crucifigi. **T**rāsuerfale siue la/
 titudo fuit de palma. **V**ā palma ē
 signū victorie sicut legit in veteri
 testamēto qd si qd cepit victoriam
 de hostibz deberet laureari. i. coro
 nari cū palma. **S**ic iudei putabāt
 xp̄m se supasse. iō ponebāt palmā

3 no
 pes 10

De inuentione sancte crucis

sup crucē pro latitudine. **Coop-**
tozū siue tabulā in q̄ sc̄ptuz fuit
Iesus nazaren⁹ rex iudeoz. fuit
de oliua. Oliua est signū pacē. Nā
vt dī. **Gen. viij.** q̄ colūba q̄ reuer
sa est ad Noe in archaz portauit
ramū oliue in signū cessassent aq̄
z q̄ pac̄ esset facta inter deū et ho
mines. Sic iudei putabāt se h̄re
pacē. Nā multū timebāt iesum si
cut dicit. **Job. xj.** q̄ cū ipi audie
runt q̄ xps Lazaz resuscitauit
rat z alia miracula fecerat p̄pterea
m̄lti crediderūt in eū. iō timebāt
ex hoc eis piculū imminere. quare
cōciliū collegerūt dicētes. Quid
facim⁹. q̄ h̄ homo m̄lta siḡ facit
si dimittim⁹ eū sic oēs credent i
eū z veniūt romaniz tol. zē. Et sic
putabāt h̄re pacē q̄n̄ **Abriſt⁹** esset
crucifixus. At iō in signū hui⁹ fe
cerunt cooprogium de oliua. zē.
2 **¶** Secundū signum ostensiois
sancte crucis factuz cum ab **He**
lena m̄re **Cōstantini** ipatoris q̄
lignum sancte crucis vt hodie
na die celebratur inuenit. **Unde**
nota q̄ illo tpe fuit p̄gregata in
numerabil̄ m̄ltitudo gentilium
iuxta danubium volētes fluvij
crāfire z om̄es regiones vsq̄ ad
orientē suo dño subiugare. Qd̄ vt
Cōstantin⁹ impator compit con
gregauit magnū exercitū et pro
cessit p̄ eos. Qui cū vidit q̄ multi
tudo gentiliū creuit nimio terro
re p̄cūit. vidēs q̄ esset cū eis cra
stina die bellum cōmissurus. Be
quēti igit nocte ab angelo excitat⁹
et vt sursum respiciat admonet.

Qui in celū aspiciēs vidit signū
crucis ab orientē p̄em in celo. ex
clarissimo lumine factum. habēs
hūc titulū aureis l̄tis sc̄riptuz. in
hoc signo vinces hostes tuos. Et
dū **stantin⁹** miraret⁹ qd̄ hoc esset
q̄ nōdum erat **christian⁹**. Et sic
dī in hystoria tripartita **Abriſt⁹** ei
in eadē nocte apparuit cū signo
qd̄ añ exercitū ad bellū portaret.
et sic vinceret. Qui celesti visione
et xpi admonitione p̄fortat⁹. cru
cem fecit z añ exercitū portari iū
sit. z sic irruēs in hostes magnam
multitudinē interfecit ac oēs in
fugā cōuertit. Tūc **stantin⁹** oēs
temploz pontifices p̄uocauit. et
cui⁹ dei hoc signū esset requisit⁹. q̄
bus se nescire dicentib⁹ qd̄a xp̄ia
ni aduenerūt. z ei signū scē crucis
mysteriū et fidem trinitatē plen⁹
narrauerūt. Qui tūc in xpm cre
didit z sacroz baptisma suscepto
siluestro papa. **Mortuo** autē im
patore **stantino** fili⁹ ei⁹ **cōstan**
tin⁹ memor victorie patr⁹ sui quā
virtute sancte crucis habuit. matrē
suaz **Helēnā** hierosolimā misit. p̄
ipsa cruce inueniēda. z cum ibi ve
nisset oēs iudeos p̄ toraz terrā ad
se p̄gregari p̄cepit. Iudei autē for
midātes dixerūt ad inuicē. Qua
re putat regina ad se nos fecit cō
gregari. Unus autē ex eis noīe **Iu**
das dixit. Scio q̄ iam vult a no
bis scire vbi sit lignū crucis in quo
xpus crucifixus fuit. videte q̄ ne
aliquis dicat. Sinautē certissime
sciat⁹ q̄ lex n̄ra enacuabit⁹ z patet
ne traditiones destruent. **Zache**

legenda

eni auus me⁹ p⁹nuciauit p⁹ri meo
Symeon. Et pater me⁹ mories
dixit mihi vbi ascōdita est. Et di/
xit mihi. Vide fili q⁹n inq⁹ret crux
x⁹pi manifesta eā a⁹nq⁹ patiar⁹ aliq⁹
cōmēta. Nusq⁹ em⁹ extitit gens iu/
deor⁹ regnabit. sed illi q⁹ x⁹pm ado/
rant. q⁹ ipse est dei filius. Qui dixi
Paf⁹si vere cognouerūt p⁹res n⁹ri
esse filiū dei. cur em⁹ crucifixerunt.
R⁹ndit. Nouit d⁹ns q⁹ nunq⁹ con/
fessi sed semp⁹ eis p⁹tradixi. Quia
h⁹o dicta z vitā p⁹hariseor⁹ contra/
dixit z exp⁹robauit. id em⁹ crucifixe/
rūt. Ipse h⁹o die tertia resurrexit.
z celos ascendit. In quē stephan⁹
frater me⁹ credidit z lapidatus ē
Vide g⁹ fili mī ne ipm⁹ aut discipu/
los e⁹ blasp⁹bemes. Dixerūt g⁹ lu/
dei ad iudaz. Si regina de h⁹ que/
fierit vide ne sibi dicas. Quz g⁹ illi
a⁹n reginā stetit. z ipsa eos inē/
rogasset de loco vbi d⁹ns crucifix⁹
fuit. z ipsi nollent ei locū nec cru/
cem indicare iussit eos om⁹s igne
cremari. Et illi timētes tradiderūt
Judam dicētes. D⁹na h⁹ optie no/
uit. Tūc illa iudam tenuit z dixit
Adors z vita tibi p⁹posita est. eli/
ge q⁹ vis. Ostende mihi locū vbi
d⁹ns crucifixus ē vt crucē inueni/
re possim. Qui ille. Quō scire pos/
sum cū iaz plus q⁹ ducēti anni sūt
q⁹ x⁹pus crucifixus ē. z nōdū nat⁹
fui. Qui regina. Per crucifixum
fame te perimā nisi mihi dixer⁹ ve/
ritatem. z iussit eū p⁹hēci in puteuz
siccū z ibi fame cruciari. Quz g⁹ in
sex dieb⁹ sine cibo māsisset septiō
die se extrahi petijt z se crucē indi

caturum p⁹misit. Tū igit extrac⁹
fuit. ad locū cū regina iuit⁹ ora/
uit dicēs. De⁹ meus onde mihi li/
gnū scē crucis. Et cū orasset lo/
cus subito cōmouet. z fum⁹ ar o/
matū miri odoris sentit. ita vt iu/
das ambabo manib⁹ plauderet z
diceret. In vitate christe tu es sal/
uator mūdi. Post hoc iudas p⁹re/
cinxit se z fodit fornē. z viginā p⁹f/
sus fodiens tres cruces inuenit.
quas regine p⁹rinus portauit. Et
sic p⁹z quō ab helena sancta a cruce
est inuēta. **¶** Tertiū signum
ostētionis sancte cruc⁹ factum est
p⁹ mortuor⁹ resuscitationē. Unde
legit⁹ q⁹ cuz tres cruces inuēte fue/
runt et nō poterāt discernere inē/
crucem d⁹ni et latronū. tūc posue/
runt eas in medio ciuitat⁹ ibidez
gloriā d⁹ni p⁹stolantes. Et ecce cir/
ca horā nonā quidā iuuenis mor/
tuus deferēbat Judas ferentū re/
nuit. p⁹mam z secundā crucez sup⁹
mortuū posuit sz nequaq⁹ ille sur/
rexit. Apponēs autē tertiā crucem
p⁹rin⁹ defunct⁹ redijt ad vitā. Le/
git etiā q⁹ diabol⁹ in aere clama/
uit di. O iuda q⁹d fecisti mihi in cō/
trariū Jude traditori opar⁹ es. Nā
ille me sua dente fecit. p⁹dicionē. z
tu me renuēte iuenisti crucez iesu
Per illū lucrāt⁹ suz animas mul/
torum. p⁹ te multas p⁹dam. p⁹ illuz
regnabam in populo. p⁹ te crucez
expelloz a populo. Veruntamen
tibi vicem rependam et contra te
aliū regem suscitabo. qui fidem
crucifixi deferens cum tormen/
tis te faciet abnegare crucifixuz.

De inuentione sancte crucis

Ad audiēs iudas nihil extimuit. sed p̄stanter diabolo maledixit di-
cens. **C**hr̄st̄ te dānet in abyssum
eterni ignis. **P**ost h̄ iudas bapti-
zāt. et defuncto ep̄o hierosolimoꝝ
ibidem in ep̄m ordinat̄. et **Q**uiri-
acus noīat̄ est. **V**erū cum beata
belena clauos dñi nō haberet. ro-
gauit ep̄m quiriacū vt ad locū p̄-
geret et clauos dñi quereret. **Q**ui
cū venisset et ad dñm p̄ces fudiss̄
p̄tinuo velut aurū clauī fulgētes
in t̄ra apparuerūt. **Q**uos ille acci-
piens regine detulit. **I**lla aut̄ ge-
nua figēs in t̄ra et caput inclinās
eos cū multa reuerēcia adorauit.
Crucis ḡ parē belenā detulit fi-
lio. p̄rem ḡo thecis argēteis cōdi-
tam reliq̄t in loco clauos ḡo q̄b̄
dñicūz corp̄ fuerat affixū portat̄
ad filiū. ex quib̄ vt **E**usebi⁹ cesari-
ensis refert frena quib̄ vteret̄ ad
bellū cōposuit. et ex alijs galeam
suā armauit. **E**t postmodū **I**ulia-
nus apostata ex eo q̄ scām crucē
inuenit quiriacū maximis tormē-
tis interfecit cū vbiq̄ scē signum
crucis destruere niteret̄. **C**epit ḡ q̄-
riacū p̄dicet̄ ad sacrificia p̄doloꝝ
inuitare. q̄d cū renuit dexterā sibi
abscidi p̄cepit dicēs. **N**ac manu
scripsit mltas epl̄as quib̄ mltos
a deoꝝ sacrificijs reuocauit. **C**ui
dixit q̄riac⁹ **I**nsensate canis mul-
tūz p̄fuiti mibi. **N**ā priuſq̄ i xp̄s
crederet sepi⁹ ad synagogas ep̄i/
stolas sc̄psit vt null⁹ in xp̄m cre-
deret. et ecce nūc scandalū corp̄is
mei abscidisti. **T**ūc iulianus plū-
bum liquari fecit et in os ei⁹ infū-

di. **D**einde lectū ferreū afferri et in
eū quiriacū extendi. et desup̄ car-
bones et salem et adipem spargi. q̄
tū immobilis p̄māsit. **A**d vidēs
iulian⁹ dixit. **S**i nō vis sacrificia-
re dñs saltē dic te nō eē christianū
q̄d cū noluit facere **I**ulian⁹ iussit
foues fieri et serpentes venenatos
impomi et q̄riacū in mediū iactari.
Tūc serpētes p̄tinuo sūt mortui.
Tūc iulianus iussit in caldariū
plenū oleo feruētissimo eū mitti.
Qui cū in nullo lesus eēt irat⁹ iu-
lianus iussit pecc⁹ eius gladio p̄-
forari. et sic martyrem christi fecit.
Et sic p̄teritū. **S**ecūdo dī-
co q̄ in v̄bis p̄missis notat̄ opa-
tio diuinalis. cū p̄cludit̄. et bau-
riet salutē a dño. **C**irca q̄ notan-
dum q̄ christian⁹ q̄tuor bona sa-
lutaria haurit a fonte diuine bo-
nitat̄ p̄ lignū sancte crucis fm̄ q̄
sancta crux h̄z q̄tuor brachia sc̄z
infimū. a dextris. a sinistris et sup̄
p̄mūz et̄. **P**er que intelligunt̄ q̄-
tuor salutaria bona. **N**am p̄ infi-
mū brachiū intelligit̄ infermi fra-
ctio ac exp̄siatio. **P**er brachium
a dextris intelligit̄ demonū impu-
gnatio. **P**er brachiū a sinistris in-
telligit̄ infidelitat̄ et erroris extin-
ctio. **P**er brachiū extremū siue su-
p̄remū intelligit̄ celest̄ paradisi
apertio. **D**ico ḡ p̄mo q̄ p̄mū bo-
num salutare q̄d verus xp̄ianus
p̄pter sanctam crucē haurit a deo
q̄d per infimū brachiū intelligit̄
est inferni expoliatio. **E**rat em̄ ge-
nus h̄ianū p̄pter peccatū in infer-
no captiuum. **I**uxta illud **I**sa. 2

Propterea ducit^r est pplus capti
uus scz ad infernū. Et m^g li. iij.
distin. ij. dicit. Nō iuste tenebat^r a
dyabolo. qz meruit p culpā. Sed
xps p lignū scē crucis fregit infer
nū z expoliavit eū. Quod ps co
gnosces in spūsco pdirit. Aduric
eos de tenebris z vmbra mortis et
vincula eoz dirupit. **Seqt.** Non
truit portas ereas z vetes fer
reos pfregit. **Nic** nota in euāge
lio **Nicodemi** **Reqre** in sermoe
resurrectione. **Un** **Ala. xij.** Acce
dēs asportari te facies scz de infer
no z subleuabit te. **Coronās** coro
nauit te. z mittit te in terrā lorā z
spaciosam. s. celū. **Un** hoc pulcre
figuraf nobis. **Ben. xxij. xvi** dixit
Jacob dixit. In baculo meo tran
siui iordanē istū nūc autē euz dua
bus curmis regredior. **Per Ja**
cob intelligit xps. **Nā** **Jacob** inē
prerat supplātor. z bñ fcat xps
q dyabolū supplātauit resurgen
do z infernū spoliādo. **Nic** cū ba
culo suo. i. cū scā cruce tran siuit
iordanē. i. fluuiū a mare passiōis
sue. **Nā** iordanis interpretat būlū
descēsus. z bñ significat amaraz
passiōē xpi quā sustinuit in cru
ce. **Juxta** illud **Philip. ij.** Humi
lianit semetipm facit obedies vs
qz ad mortē mortē autē crucis. Et
sic cum duabz curmis. s. iudeoz
z gentiū q erāt captiui limbo re
gressus est ad pñaz. **Un** **Zach. ix**
Tu qz in sanguine testamenti
tui eduxisti vincros de lacu. **Un**
canit ecclesia. **Crucē** scām subit q
infer. z. **N** **Secdo** dico q scdm

bonū salutare qd hō ppter sanctā
cruce baurit a deo qd p brachiū a
dextris intelligit est demonū impu
gnatio. **Un** h cognosces psalmi
sta in spūs sancto dicit. **A** dextris est
mibi. s. xrus scē crucis ne comouet
ar. i. veyer a diabolo. **Seqt.** Pro
pter h letatū est cor meū zc. **Dia**
bolus em multū timet crucē. **Jo**
data ē nobis in adiutoriū. **Juxta**
illud **Ezech. ix.** Signa thau super
frontes gementiū z dolentiū. id ē
christianoz q sunt signo crucis si
gnati. **Un** cū diabol⁹ vidit signū
scē crucis timet z fugit. **Exemplū**
hui⁹ legit in legenda **Aypriane** et
Iustine. **Legit** em q ego scā **Ius**
tina dño seruies eccliam frequē
tauit. **Beladius** autē qdā scholasti
cus. vidēs hginē frequēter eunē
ad eccliam exarsit in amore ei⁹. et
cū nullo mō possz pringere ad eā.
rogauit cyprianū pollicens pctū.
vt arte sua magica demones iuo
caret q eaz in amorem ei⁹ excitare
possent. **Ayprian⁹** autē mag⁹ voca
tis demonijs cepit agere vt virgi
nem xpi ei adduceret. **Qui** semel
bis vel tertio venientes ad sanctaz
iustinā nihil apud illā suis deces
ptionibz valuerūt sz signo scē cru
cis repulsi victi recesserūt. **Aypria**
nus vō cū illoz xtrū aduersus
virginē nequaqz valuisse videret
dixit ad diabolū. **Dic** mibi quēad
modū victi estis a hginē christiana
Aui diabolus. **Dicere** tibi nō pos
sum nisi pus iures mibi. **Aūqz** cy
prian⁹ illi iurasset. **Ait** diabolus.
Vidi signum crucifixi et extimui.

Iustina

De inuentione sancte crucis

Appan⁹ dixit. Argo crucifix⁹ maior est. Cui diabolus. Etia⁹ maior est oim. Iudies cyprian⁹ trutem xpi christian⁹ effect⁹ est p xpo passus. **U**n dicit **A**bryf. **Re**q. in rogationib⁹ **S**. **U**n dicit euangelio **N**icodemi. qn xps ad inferos descendit exclamauer⁹ demones. **U**i cui sum⁹ a te. **Re**q. in ser. de resurrectione. **D**. **T**ertio dico q⁹ tertiu⁹ salutare est infidelitatis et erroris extinctio. **A**rat em⁹ mudus in tenebris infidelitatis et erroris constitut⁹. **N**am aliq⁹ adorab⁹ solem. aliqui lunam. aliq⁹ ydola. et sic errabant ydola adorando et a via veritatis declinando. qd sapiens coquerit. **E**ap. v. Errauim⁹ a via veritatis et lum⁹ iusticie. no⁹ luxit nobis. **I**o xps passus e⁹ dedit nob⁹ lucem. nam. i. sancta⁹ cruce qua totu⁹ mu⁹du⁹ illuminauit. et in ea cruce potiam qlibet scire et videre qd in veritate sit adorandu⁹. **U**n dicit **I**sa. xj. **I**n die illa radix iesse. i. crux xpi stat in signum pploz scz in ecclesia ipm gentes dep. et. **Re**q. in alio festo scz exaltationis. **U**n de h⁹ habem⁹ figuram **A**po. x. vbi **I**o. dixit. **U**idi angelu⁹ forte descendentez de celo amictu⁹ nube. et iris in capite ei⁹. et facies ei⁹ erat sicut sol. **E**ap. **A**t posuit dextru⁹ pedem sup⁹ mare. sinistru⁹ aut⁹ sup⁹ terra. **S**pual⁹ ex⁹ponedo angelus iste e⁹ xps deus et ho⁹. q⁹ fuit amict⁹ nube. i. humana carne. et iris in capite ei⁹. i. sancta crux qua ipse portauit ad collum cluarie in capite et sup⁹ dorsum. et facies ei⁹ sicut sol. p⁹ que intelligit

fides q⁹ credim⁹ dei filiu⁹ pedem disse in cruce. **U**n scus petr⁹ vocat id⁹ lum⁹ cu⁹ dic⁹ **P**e. ij. **V**ocauit nos de tenebris in admirabile lumen suu⁹. i. fide. q⁹ fide etia⁹ cognoscim⁹ xpm esse saluatore⁹ passuz in cruce ac eu⁹ adorandu⁹. **C**ui⁹ etia⁹ exempluz habet. **Re**q. in ser. **L**ucie. l. **U**n ap⁹ hanc illuminatione⁹ fidei dicit **I**ohes chryf. q⁹ crux et cycas trices xpi in iudicio erunt lucidiores radijs solis. qua⁹ illuminatoz receperunt sci p⁹res in limbo existeres qn xps ad eos venit. et erunt oes q⁹ sederunt i tenebris et ymbra mortis. **Q**d nota⁹ p⁹ h⁹ q⁹ posuit pedes suos dextru⁹ sup⁹ mare et sinistru⁹ sup⁹ terra. **Q**d bñ offidit nobis in euangelio **N**icodemi. vbi dicit quod **K**arrin⁹ et **L**enci⁹ recitauerunt iudeis qual⁹ xps scos patres illustrauit. **Q**uarto dico q⁹ qrtu⁹ bonuz salutare qd xpianus haurit a deo qd p⁹ sup⁹ mu⁹ brachiu⁹ intelligit est paradisi aptio. **I**o scrip⁹tu⁹ fuit ibi nom⁹ iesus. i. saluator. **C**eli em⁹ erat. clausuz multis anis et oes antiq⁹ p⁹res ad infernu⁹ descenderunt. et null⁹ poterat an⁹ ascensionem dñi in celu⁹ intrare. **Re**q. in festo ascensionis. **Q**d totu⁹ p⁹ cruce et passionem xpi factum est. **I**o in signu⁹ bui⁹ **S**tephan⁹ post passionem vidit celos ap⁹ros. vt dicit **A**ctu. viij. **I**o crux dicit clauis regni celo⁹. **U**n **I**sa. xxiij. dicit dñs. **P**otestare dabo in manu ei⁹ et dabo clauem dom⁹ dauid sup⁹ humer⁹ ei⁹. et aperiet et. **I**n signu⁹ bui⁹ dicit latrone in euangelio **N**icodemi. q⁹ cu⁹ oes

sancti dicit ad eū. **Quis es tu?** **Uñ** crucifigā figurat nob in virga aurea de q̄ dicit **Vester**. q̄ nul-
lus palatiū regis **Assūpti** intrare
audebat nisi aurea vga extēsa ip̄s
introducere. qd̄ fuit signū placatio-
nis rē. Sic null⁹ poterat intrare
palatiū celi cēni regis nisi extēsa vir-
ga aurea. i. scā cruce. z iō signū scē
crucis impositū est nob in baptis-
mo vt illo ostēso post mortē sine
p̄dicatione introitūra mur. **Iō** di-
cit ap̄ls ad **Gal. vj.** De cetero ne-
mo mihi molest⁹ sit. **Uñ** Aug⁹. di-
cit de p̄dicis q̄tuor. Per mortem
xp̄i. de morte ad vitā. de luctu ad
gaudū. de tenebris ad lucē. de exi-
lio ad patriā vocatū sum⁹. Quare
bñ dicit ebema. Qui me inue. ve-
niet vitā z hauriet salutē a dño.
Quod p̄stare zē.

De dignitate sacerdotis.

Sermo. lxxv.

Ecce mel

chisedech sacerdos dī
sūmi. ad **Neb. vii.**

Notate charissimi q̄ sacerdos dī
venerari p̄pter tres cās z dignita-
tes. **P̄mo** q̄ est mediator inē deū
et hoīez. **Secdo** q̄ pōt soluere pec-
catōz. **Tertio** q̄ pōt nob p̄stare
saluatōz. De p̄mo dīc **Aris. ij.** et bi-
cor. Bonū cōe est dīuini q̄s pua-
tum. z sacerdos est cōe bonū oībz
p̄cōzibz exīs mediator orādo p
eis. **Uñ** **Leui. iij.** Sacerdos ro-
gabit p̄ eo z p̄ p̄cō suo z dimittet
illi. Acce quō est mediator inē pec-
catōz z deū. **Uñ** angel⁹ dei vocat

Malach. ij. Labia sacerdotis cu-
stodiūt scia z legē reqrent ex ore
ei⁹. q̄ angel⁹ dñi exercitūū est. Ec-
ce quō reqrit eos esse sapiētes. q̄
hoīez dñi vitā suā p̄m doctrinam
eorū regere. q̄ ipsi angeli z nunciū
dei sūt mediū inē mittentē z eos q̄
bñ mittunt. **S**rat ḡ sacerdos tāq̄
mediator in missa orās p̄ p̄plo vi-
uo dī. **N**emēto dñe famuloz fa-
mularūq̄ tuoz zē. **N**oc idē facie
orās scdo p̄ defūctis offerēs hostiā
viuā filiū dei deo patri suo p̄ pec-
cat⁹ viuoz z mortuoz. **Bñ** ei qui
digne facit. **P**ostea dicit cū mag
fiducia. **Ite** missa ē. s. hostia filius
dei p̄ vob. **Uñ** merito ē venerād⁹
s̄ tñ nō semp exaudīt p̄pter peccata
hoīm. **Nice. xij.** **N**oli orare pro
p̄plo illo q̄ scz pleni sūt p̄ctis p̄pe-
rea nolo te exaudire. **A**liqñ etiam
nō exaudīt p̄pter p̄ctā p̄p̄ia. **Pro-**
uer. xij. **N**ostie impioz abboiabi-
les deo zē. **De** secūdo dīc **Aris. ij.**
et bi. **I**llud qd̄ facit mai⁹ bonū est
eligendū. **Sz** sacerdos facit maxi-
mū bonū hoīez saluādo a p̄cō. ḡ
marie est eligēdus z venerandus
Mat. xij. **Q**dcunq̄ solueris sup
terrā erit solutūz in cel. **Uñ** firmi-
ter credendū ē. q̄ncunq̄ sacerdos
manū suā ponit sup caput penitē-
tis. z dicit hec vba intēctione sol-
uendi. auctē qua fungor zē. statiz
penitēs absolūt⁹ ē a p̄ctis suis oī-
bz p̄fessis p̄rit⁹ z oblit⁹. s. a culpa.
q̄uis nō a pena. s. ep̄ali b̄ pagēda
vel purgatorio p̄ quāritate p̄cti.
Lu. xij. **Ite** oñdite vos sacerdoti
bñ. p̄tri. z p̄fel. z sic dñe mūdari.

De diuisione apostolorum

Et sequitur. dux irent mudari sunt.

Sermon. Ubi p[re]fessio ibi pulchritudo in p[re]spectu dei. q[uod] o[mn]ia in p[re]fessione mudant. Iam merito sacerdos secundo est venerandus. De tertio dicit **Arist.** iii. p[ri]m[o]. O[mn]is magnitudo est p[er]petua. Et q[uod] i[es]us voluit facere rem. s. de pane corpus suu[m] et de vino sanguine suu[m] voluit illa co[n]tinuari p[er]petualit[er]. Dans tale p[er]testare apl[ic]is suis et p[ro]pter omnib[us] sacerdotib[us]. **Lu.** xxi. Hoc facite in mea[m] co[m]memoratione[m]. q[uod] extendit in fine[m] m[un]di. q[uod] ibi celebrauit sua p[ri]ma missa et ordinauit p[ri]mos sacerdotes. quib[us] dedit p[re]tatem b[e]n[e]ficiendi. et tunc vltim[us] nobis q[uod] firmiter est credendu[m] cu[m] sacerdos dicit illa v[er]ba q[ua]nq[ue] sanctissima q[uod] ibi fit de pane veru[m] corp[us] x[p]i. et de vino verus sanguis nec cu[m] corp[us] sine sanguine nec sanguis sine corp[us]. s[ed] fit vnu[m] corpus veru[m] p[er]fectu[m]. **Iob.** Ago sum panis viu[us] q[ui] de celo descendit. et b[e]n[e] sacramentalit[er]. Et hoc facit p[er] ministeriu[m] sacerdotu[m]. quod etia[m] no[n] angeli facere p[oss]unt. q[uod] talis potestas data est solu[m] modo sacerdotib[us]. **Richardus** sup[er] cantica. Insigni p[ri]uilegio sacerdotis stupet celus. mirat[ur] terra. vere[re] homo diabolus co[n]cremascit. infern[us] exhorret. venerat angelica cellitudo. **U[n]d[e] Gregori[us].** Sic sacrificiu[m] istud instituit cuius officiu[m] co[m]mitti voluit solis p[re]byteris vt sustineant et dent ceteris.

De diuisione apostolorum.

Sermo. xxvi.

Venite ad me o[mn]es qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Verba p[re]missa **Mat.** xi. ca. sunt scripta et ad laudem o[mn]iu[m] apostoloru[m] su[n]t dicta quoru[m] bodie diu[er]sio colit[ur]. Et sunt v[er]ba saluatoris sanctos ap[osto]los ad co[n]uiu[er]satione[m] post certame[m] laboris talib[us] v[er]bis eos alloquens v[er]s[us]. **Uenite ad me** o[mn]es qui tribulationes et passiones p[ro] me sustinistis. et ego reficiam vos in celesti co[n]uiuio se[pius] refectionib[us] vos reficiendo. **Prima** est sanitas sine languore. **Secunda** q[ui]es sine labore. **Tertia** e[st] amicitia sine corruptione. **Quarta** e[st] gaudiu[m] sine tedio. **Quinta** e[st] vita sine terminio. **Sexta** e[st] o[mn]iu[m] bonoru[m] co[m]prehensio. **U[n]d[e] d[omi]n[u]s** volebat mittere discipulos suos in m[un]du[m] p[re]dicare p[ro]uocauit eos et dedit eis p[re]tatem et p[re]tates sup[er] omnia demonia. et vt languores curaret et mittere illos p[re]dicare regnu[m] dei. et dixit eis. **Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporu[m].** S[ed] nolite timere. q[uod] ego sp[irit]u vobiscu[m] sum. Sic me misit p[ater] sic ego mitto vos in m[un]du[m] ite g[er]ite in m[un]du[m] vniuersu[m] et p[re]dicare v[er]bu[m] dei omni creature cora[m] regibus et p[ri]ncipib[us] dicet[is]. **Appropinquare** in vos regnu[m] dei. Et tunc diuiserunt se ap[osto]li iuxta verbu[m] d[omi]ni in vniuersu[m] m[un]du[m]. **U[n]d[e] de eis** scilicet canit ecclesia. **In omne[m] terram extulit son[us] eoru[m].** **Sciendu[m] aut[em]** q[uod] sancti ap[osto]li p[ro] d[omi]no multa sunt passi. et ideo dixit d[omi]n[u]s eis. **Venite ad me**

lugu mei sup vos. s. laborē in hoc mūdo. et discite a me qz mihi sum z hūilis corde z inuenietis requiez aīab vris. **Hoc** fecerūt apli. fide līter em laborauerūt z deo diligēter seruiuerūt in mūdo. z ideo eterz nam requiē possident in celo. **Co**ta vita pñs i qua iam sum⁹ labor est. z diuersimode querit hō reqez et nō inuenit. qz nō est locus vere regei nisi in celo. **Hoc** scripsit **Gre**. dicens. Perfecta regez in hac vīta nō est. sed sola vera regez est in eterna vita. Sic em hō mercedē laboris z requiē eternā quaz dñs dabit post laborē cogitaret mīto libentī⁹ z forz laboraret. Unde hortat nos **Berni**. dicens. Si la bor terreat. merces inuitat. que s. merces etna est tā magna qz nō pōt mensurari. tā multa qz nō potest numerari z finiri tā pñosa qz nō pōt estimari. **Sz** pigris et deo non seruientibz dicit dñs. **Niere. xvi.** Vos autē efficiā in terrā aliēnā quā ignorat z ibi fuset dijs aliēnis scz demonijs q nō dabunt requiē die noctuqz. Argo si eternaz requiē possidere volum⁹ in celo. tūc dēm⁹ fidelitē laborare i mūdo. **¶** **Tertia** refectione est amicitia si ne corruptione. i. amicitia vera si ne omni iuidia. Amicitia stabilis z vera valde raro inuenit in mūdo. **Hoc** scribit ppheta **Niere.** dicens. Omnis amīc. i. oīs qz videt tibi amīc fraudulēt incedit nec par diligit filiū sicut deberet nec puer patrē. **Hoc** pbat **Matth.** in euāgelio di. Tradet autē frātrēm

De diuisione apostolorum

in morte. et p̄ filiū. ⁊ sic nec fides
nec amicitia est sup̄ terrā. **Qui** ho
die est amic⁹ cras est inimicus et
odit te. ⁊ sic amicitia h⁹ mūdi fal
sa ⁊ instabilis est. **Sz** vera ⁊ stabil
amicitia sola ē in celo. qz ibi veri
amici nr̄i sunt. **Naria** cū oib⁹ vir
ginitib⁹. **Petr⁹** cū oib⁹ apl̄s. **Lau
rent⁹** cū oib⁹ martyrib⁹. **Marti
nus ⁊ Nicolaus** cū p̄fessorib⁹. san
ctus michael cū omnib⁹ angelis.
Ibi ver⁹ amicus ē iēsus xp̄us cū
toto agmine curie celest⁹. **De** hac
amicitia scribit **Ierem⁹** dicens.
Si de amicitia querit⁹. ⁊ vbi vera
sit certa ⁊ vera ī celo. qz oēs ibi ex
stetēs diligūt deū plusq̄ seip̄os.
Sciend⁹ aut̄ qd hō triplici de cā
inducit ad hāc celestē amicitiam.
Prima est p̄emptus mūdi. **de** h
scribit **Iacobi**. **Qui** voluerit ami
cus esse hui⁹ seculi inimicus deo
constituit. **Imund⁹** p̄temnam⁹ vt
amicitiaz gēi acq̄ram⁹. **Secūda** ē
obseruatia diuini p̄cepti. hoc ipse
dñs dixit **Joh. xv.** **Vos** amici mei
estis si fe. que p̄ci. vobis. **Tertia** ē
mūdicia cordis. hoc **Prouer. xxij.**
legim⁹ vbi dī. **Qui** diligit cordis
mūdiciā amicū habebit regem scz
Iesum xp̄m regē celi ⁊ terre. **Hoc**
impleuerūt scī apl̄i. qz mūdū p̄tem
pserūt. p̄cepta dei impleuerūt ⁊ fer
uauerūt. ⁊ cū hō cordis mūdiciam
seruauerūt. ⁊ sic deū dilexerunt ⁊
iō amicitia efna fūt reffecti. **¶**
Quarta reffectio ē gaudiū sine ce
lio. **Nō** em̄ est aliqd gaudiū sup̄
terram qn hō. aliqn afficiat redio
sz vez et p̄fectū gaudiū solū est in

celo. vbi mille anni videntur sicuna dies. **O**mne em gaudiu solu pfitur in facie diuina q ta pulchra est q **Bern.** dicit. **O**culus no vidit. nec aur' audiuit. nec in cor hois afce/dit. **Q**uarta claritas. qta fuit vifio dei. Nostra illa vifione erit iocundi tas. qn videbim' deū facie ad facie q ē lux illuminatoz reges exercito iū vita viuentiū corona victiū. i. vicia z peccata. d q gaudio fcribit **bern.** **Aug.** di. **O** gaudiū fup gau diū excellens oē gaudiū qn ve/ nia ad te vt videā dñm meli uelut xpm. **I**n tali gaudio apli funt re/ fecti in celo. **Q**uinta refectio ē vi/ ta fine termino. **V**ita pñs finem bz fed nescit qn aut quō. de q fcri/ bit **Bern.** **dicens.** **A**terū est q mo/ rieris. z incertū quō. qn. vbi. quī/ nihil certū morte. z nihil incertū/ hora mori. **I**bi horat nos **Aug.** dicēs. **V**is vbi mori dicē bene/ uere. nūqz em bñ morier' fi nō bene vixeris. **Uñ.** **Cap.** **I**ufti in p/ petuū viuēt. z sancti apli et om/ nes deū diligentes viuēt in etnū. **S**exta refectio est omniū bonoz/ apphenfio. **N**oc em fcribit **Johā** nes dicēs. **I**n illa die fcz refectiois/ veftrę qn reficiet vos dñs omni/ bono nō petetis quicqz. fed acci/ pteris q̄tum placet. **I**bi accipit q/ libet homo iuftus gaudiū z folā/ tiūm fine mēfura q̄tuz vult z de/ fiderat. **Uñ Aug.** **O** qui hoc gau/ dio fruet quid illi erit. qd illi non/ erit. certe quicqd velle erit. z quic/ quid nō vult nō erit. **M**odo con/ cludit fentus fmonis hui' in vna

De penitentiis.

les de vno peccato z vis cōmitte/
re aliud. qd aliud agis q̄ si dedis/
ses alapā vni vt peteres veniāz et
manū haberes extensam z daret
ei altā. nunqd ignosceret tibi. cer
te nō qz poti⁹ videris subsanare
q̄ veniā petere. Sic subsanas qm
veniā petis de vno z alios vis cō
mittere **Idoz⁹**. Irrisor est z n̄ pe
nitens qui ad buca agit qd penitet
nec videt deū poscere subdit⁹. sed
subsannare supbo. **Tercio** in con
tritione dz b̄e ppositū cōfitendi.
ps. **Diri** p̄fitebor aduersus me in
iusticiā meā dñō z tu remisisti im
pietate peccati mei. **Cassio. diri.** i.
deliberaui Magna dei misericor
dia q̄ ad solā pmissionē peccatorū
dimittit. **Votū** em̄ p ope iudicat
Aḡ sniaz. li. iij. ca. ix. **dic.** Vere
penitēs nō est q̄ p̄fitendi votū nō
h̄. **Cōfessio** em̄ in pposito ē si ad
est facultas. **Audi** p̄cōr si toto cor
de doleres de peccat⁹. si sanguine
as lachrymis fūderes z nō habe
res ppositū p̄fitendi nūq̄ inueni
res grām. **Prover. xxvii.** Qui ab
scōdit scelera sua nō diriget. qui
aut̄ p̄fessus fuerit z requit ea mīse
ricordiā p̄sequet. **Sz** dic⁹ tā feda
z imunda sūt p̄cā q̄ verecundoz
ea dicere. **Noli** h̄ dicere. imo qz fe
da sunt dic vt emunder⁹. **Isa. xliij.**
Dic tu iniquitates tuas vt iustifice
ris. **Propter** qd dñs p̄cepit lepro
so. **Vade** onde te sacerdoti **Luy.**
imo si modo nō vis p̄fiteri sacer
doti. toti mūdo reuelabunt p̄cā
tua in iudicio fm illō **Naū. iij.** **Re**
uelabo pudenda tua i facie tua et

onās in gentib⁹ nudatē tuā z re
gnis ignominia tuā. **Stult⁹** esset
q̄ haberet vuln⁹ z veniret ad me
dicū q̄ posset eū curare z noller ei
parefacere. **Sic** stulti sūt oēs q̄ ve
niūt ad p̄fessionē z occultāt p̄cā.
vel oīno tacēdo vel se excusando.
vt ita obscure. vt ita curiose dicē/
do q̄ sacerdos nō p̄c̄ scire qd in
tendat. **Nō** p̄c̄ medic⁹ vulnerato
sufficiēter p̄sulare nisi vulnus vi
deat. **Sic** nec sacerdos p̄cōr nūq̄
p̄c̄m cognoscat. **¶ Quarto** in
p̄tritione dz esse spēs veniā impe
trandi. **ps.** **Sperate** in eo oīs cō
gregatio ppli. effūdite coram illo
corda v̄sa. q. d. **Si** habuer⁹ veraz
p̄tritionē necesse ē vt habeas spēs
sine q̄ p̄tritio v̄a esse nō p̄c̄. **Noli**
dicere cū **Layn.** Maior ē iniquitas
mea q̄ vt veniā merear. **Gen. iij.**
Judas desperās laq̄o se suspēdit.
z pl⁹ offendit deū desperādo q̄ eū
tradēdo. **Sz** forte dicerēs mīsa sūt
p̄cā mea z tā magna q̄ dñs nūq̄
remitteret mibi. **Noli** hec dicere. **Co**
gita q̄ mīa dei sp̄ maior ē cū sit in
finita. **ps.** **Misericordia** tua ma
gna ē sup me. z eruiſti aīam meā
ex inferno inferiori. **Et** alibi. **Mi**
sericordia dñi plena est ēra. **Audi**
Ab̄i p̄solatorū. si mille p̄cā mor
talitā cōmisisses. si xp̄m manibus
tuis crucifixisses. si oēs ap̄los et
martyres occidisses. si n̄ haberes
copiā sacerdot⁹. si loq̄ nō posses.
sz cogitares tm̄ in cord. **De⁹** p̄p̄c̄
esto mibi p̄cōr. toto corde doleo
q̄ vnq̄ te offēdi. si sic morer⁹ nūq̄
p̄cēderet aīa tua i infer. **Audi** do.

Confessio

pheta dicentē. In quacūq; ho-
ra peccator ingemuerit. oim iniq-
tatu suaz nō recordabor ampli⁹
Ezechie. xviij. Si adhuc dubitas.
respice mariā magdalēnā. Petrū
paulum. latronē. dauid. longinū.
qui transfixit latus dñi. Un loq̃t
egregi⁹ verificator. Spem dat la-
tro. dauid. paulus. petr⁹ atq; ma-
ria. Perfidus inspiciat petrū. pre-
doq; latronē. Crudelis paulum
querēs frenā. Mattheū. zacheū.
cupidus imūdus carne mariam
Abys⁹. dicit. Talis mihi crede est
erga boies pietas dei q̃ nūq; sper-
nit pñiam si ei sincere z simplici-
ter offerat. Etia si ad summū q̃s que-
rit maloz et inde velit reueri ad
veritatis viā suscipit libent⁹ z reci-
pit. z facit oia quatin⁹ ad porē re-
pocertatum zc.

De nouo anno. Bermo. xxviij.

Quatu est

nomen ei⁹ iesus. Lu. ij.
Audist⁹ themar⁹ intro-
ductionē. formo talē rōnez. Quia
xpo fuit collocatū vt p ipsum sal-
uaret gen⁹ humanū. digne ē ergo
vocatū nomen ei⁹ iesus. p̃z pñia.
quia noia dñi imponi a p̃phetati-
bus rerū. iij. metha. Vide postil-
lam nicolaī de lyra sup euāgelij.
Dicit em̃ Bern⁹ a soliloquio. Sau-
dere i natali iesu vestri o patriar-
che qz in eo completa est ois expe-
ctatio ṽra. At ecce sublimis ē val-
de. z bñdicent⁹ in ipso semine ṽro
ois genes. sicut olim pollicitus
est imo diuin⁹. Gaudere g̃ in iesu

māgno. Et Abacuc p̃pheta. Exul-
tabo inq̃t in deo iesu meo zc. Aha-
rissimi p̃suetudo est terre vt ami-
cus det amico enceniū. z qz argē-
tum z aurū non est mihi eo q̃ res-
gnum mūdi z om̃e ornatū ei⁹ cō-
temp̃si. p̃t amorem dñi mei iesu
xpi. qd aut habeo p̃ grām dei hoc
vobis do. Un spūalr volo bodie
q̃ntuplicem statū enceniare. p no-
uo anno p̃mo x̃gines. **S**ecūdo vi-
duas. **T**errio p̃iugatas. **Q**uarto reli-
giosos. **Q**into peccatores. tria mu-
niscula cuiuslibet statui spūalr lar-
giendo. **S**up̃ p̃mo do enceniū
virginib⁹. sicut de folijs liliorū q̃
orneris. **S**ecūdo mysteriū musi-
cale q̃ gratuleris. **T**errio dilectū
diuinale q̃ delecteris. **Q** x̃ginale
dec⁹ assigno tibi p encenio seu no-
uo āno. sc̃um spūale de folijs lilio-
rū p̃textū. Nā sicut flos lilij est ros
taliter alba et candida. sic x̃ginal
castitas dz esse clara taz ad intra
q̃ ad extra. Nā s̃m Amb. virginis-
tas sup̃gredit⁹ p̃ditionē hūane na-
ture. p quā boies angelis assimi-
lant⁹. **M**aior tñ est victoria virgi-
nū q̃ angeloz. qz angeli sine car-
ne viuūt. x̃gines in carne trium-
phant. **F**igurā habem⁹ in Apo. q̃
Iohes euāgelista. voluit adozare
angelū sz ipse renuit di. **V**ide ne
feceris. p̃seruus em̃ tu⁹ sum z fra-
trum tuoz. **D**ic etiam Amb. glr.
In carne p̃ter carnē viuere. n̄ ter-
rena vita est sz celest⁹. **Q**uare x̃gi-
nes merito habebūt ferrū d folijs
liliorū. qz p̃t mūdiciā. z castitatē
lilio compant⁹. qz int ois flores ē

De nouo Anno

2
 mūdissima. Et nora sicut lilium bz
 sex folia. sic in virginibus dñt esse sex
 virtutes que sunt vere virginitas si
 gna. et cause pseruatōis virginita
 tis. Per p̄mū folium intelligit so
 brietas. qđ foliū lacerat excessus
 cibi et potus quasi qđaz spina que
 via est ad luxuriā. **Un Loth Ben.**
xix. Postq̄ egressus ē de sodoma
 que p̄t immūdiā et gulā perie
 rat et ipse ebr̄ fūerat de vino for
 nicationē cōmisit cū p̄p̄is filiabo
 quare v̄gines dñt se cauere a cra
 pula et a gula cibi et pot̄ in quo ē
 luxuria. ad qđ hortat dñs. **Luce**
xxi. Attēdite negrauent corda v̄ra
 in crapula et ebrietate. sed cibo tu
 sit in pondere et in mensura. Nec
 autē sobrietatē cōpetit v̄ginibz vt
 p̄seruet v̄ginitas. Per scōm foliū
 intelligit modestia sermonis siue
 loquēdi. qz vt dicit sapiēs. In mlti
 loqo nō deerit peccatū. Et ap̄lus
 Nolite seduci. Corrūpunt em̄ bo
 nos mores colloq̄a mala siue pra
 ua. **Diero.** Sic fmo v̄ginis pru
 dens modest⁹ et rarus. qz p̄t im
 moderatā loquēdi ipudicitia ge
 nerat n̄ tñ qz aīa maculat s̄ etia
 De q̄ habem⁹ figurā d̄ sorore moy
 si. q̄ cū detraxisset moȳsi p̄t ethio
 pissam facta est leprosa in signū
 vindicte qz de⁹ nō vult detractio
 nes fieri in v̄ginibz. Per tertium
 foliū intelligit verecundiā et fuga
 occasionis peccādi. qz qñ v̄gines
 temprañt. tūc nullo mō dñt p̄sen
 tirez verecū dare dñt. nec etiā dñt
 dare occasionē peccādi. **Un legit**
ij. Reg. xii. qz Thamar corrupta

fuit ab Amon fratre suo. qz sola
 fuit cū eo in thalamo. Etia legim⁹
 in **Ben. qz Joseph temptat⁹ fuit**
 ab vxore dñi sui. s̄ nō acquiescēs fu
 git zē. **Ben.** Solēt v̄gines q̄ v̄
 v̄gines s̄ sp̄ pauide et nunq̄ secu
 re eē et vt caueāt timēda etiā cura
 p̄mescere. Per q̄rtū foliū intelli
 git labor. s̄ spina lacerās ē quies
 ignavia vel ociositas q̄ est via ad
 luxuriā. **Ezech. xxi.** Nec iniquitas
 sodome sororis tue. supbia. satu
 ritas pants et vini abundantia et
 ocii. Per q̄ntumfolium intelli
 git asperitas et hūilitas vestium.
Un legit de Jobe bap. Mar. iij.
 qz habebat vestimētū de pilis ca
 meloz et zonā pelliceā circa lūbos
 suos. S̄ spina lacerās foliū istd
 est sup̄b habitus vel mollit⁹ et via
 ad luxuriā. **Nu. xxi.** Filij isrl forni
 cati sūt cū mulieribz moabitaz q̄
 se ornauerāt in vestimētis p̄ciolis
 deauratis et margaritis. Per sextus
 foliū intelligit custodia q̄nqz sen
 suū vt ē visus. vt videre vana ma
 la et audire noua est velut spina la
 cerans et via ad luxuriā. vt p̄t in
 Dyna filia iacob q̄ egressa ē vt vt
 deret mulieres regionis illi⁹ et cor
 rupta ē a sychem filio emor. **Ben.**
xxiiij. Et dñs in euāgelio. Qui vi
 derit mulierē ad cupiscēdū cam
 iā mechaz ē eā in mēte sua. Item
 glosa **Prover. vi.** Virginitas cor
 poris nihil p̄dest vbi opat corrup
 tio ment⁹. q̄ hñt v̄ginitatē corp̄i
 nō ment⁹ siles s̄ sepulchris deal
 batis exteri⁹ et interi⁹ v̄mibz ple
 nis. Itē q̄uis v̄ginitas siue casti

tas ē optim⁹ stat⁹. tñ nō valet sine
charitate. **Un̄ glo. Mat. xxy. Ca-**
stitas sine charitate est lāpas sine
oleo. qz sicut lāpas sine oleo nō lu-
cet. sic castitas deo nō placet sine
charitate. **At** hec ē cā qre fatue vir-
gines nō recepte fuerāt ad nupti-
as. qz nō habuerūt secū oleū cha-
ritatē. **¶** **2o** Scdo do vginibz cy-
thara spūale in q gratuler. p quā
intelligit meditatio passionis xpi
Et cā ē. qz tu habes inimicos tuo
statui insidiātes qā fugere potes
rangēdo cytharam passionis xpi.
Passio em̄ xpi assilāt cythare in
sacra scptura fm̄ illud ps. **Exur-**
ge glia mea. exurge psalteriū z cy-
thara. Nā sicut in bmoī instrō cor
de trahunt z fm̄ lignū extendunt
sic in ligno crucis nerui corporis xpi
fuerūt tracti crudelitē z extēsi. **In**
cui⁹ cythara tu vgo dilectabilr lu-
de z tui inimici fugient a te. **In** h⁹
figurā legim⁹. **1. Re. xxi. z. xviij.** de
dauid quō pcutiebat cytharā co-
ram rege z cessauit ira regis. **Sup**
q dicit scholastica hystoria cū tex-
tu. qz qñ dauid pcutiebat cytha-
ram recessit spūs malign⁹ a saul.
Nota b est qd dicit **Bern.** Cū im-
pulsat aliq mala rēptio siue cogi-
tatio. recurro ad vulnera xpi. Cū
me pmit caro. recordatōe vulne-
dei mei resurgo. **Cū** mibi diabol⁹
parat insidias fugio ad viscera mi-
sericordie dei mei et fugiet a me.
In oibz aduersitatibz meis nō in-
ueni tā efficac remediū sicut vul-
nera xpi in illis secur⁹ reqresco z i-
repi. **¶** **Dec** ille. **Tertiu** encensū ē

qz do tibi dilectū amasiūz vocatū
ē nomē ei⁹ iesus. z sic ille erit spōs
suo tu⁹. **Un̄ dic Bern.** i. soliloqo.
Gaudete inq̄ in iesu o vginēs in
vginū scificatore. **¶** **Vos** oēs pa-
radisi cole vginēs z āgeloz filies.
Quia ecce quē amastis. quē opastis
quē ardētibz desiderijs expectastis
p cui⁹ amore spōsos z oēs ornatū
seclī p̄tēpistis. sūmi regis filiū videtis
nūc teneris. i. castis ei⁹ aplexionibz q
escite. illū diligite p oibz. illū i cor-
dibz fuare. illi fuit. **Ille** ē tā pul-
cher qz de pulchritudine ei⁹ sol z lu-
na z oīs creatura mirāt. **At** qz
diligite ille diliget ab eo. **¶** **2o** **Un̄** Se-
cūdo do vidue tria. **Prō** sērtū de
floribz viole vt orner illo. **b. ē.** hūi-
litate p̄cipue tuo statui cōpetere.
Viola em̄ int vernātes flores p̄-
mo orit. sic vt dic **Breg.** origo vir-
tutū est hūilitas. **Quāto** em̄ viola
semē sparsit tāto capit pl⁹ de loco
vbi crescit z odore mistrat. **Sic** tu
vidua q̄to ei hūilior es i statu vi-
duitatē tāto maior meriti es apd
istū cui nomē iesus **Itē** de hūilita-
te dic **Amb.** Custos virtutū ē hūili-
tas. **Itē** sine hūilitate audeo dice-
re vginitas marie dō n̄ placuiss
Quā hūilitatē de⁹ sp docuit. **Un̄**
Mat. x. Discite a me rē. **Itē** hūili-
tas ē triplex. s. sufficiēs. abundās.
z supabūdās. quā diuisione inuit
glo. **Mat. iij.** Sic decet nos ad-
implere oēs iusticiās. i. hūilitatē. **¶** **2o** **¶**
ibi. p̄fca hūilitas hz res qd. **¶** **3o** **¶**
m⁹ ē subdere se maioriz se n̄. pferre
eq̄li. **b. ē** sufficiēs qz suffic aliqz eē
sic hūilē. z iste qd⁹ oī iusto ē ncar⁹.

De nouo anno

2
3

Secūdo gradus est se subdere eq̄li
hic est abūdās. **Tertio** ē subijcere
se in minori in q̄ ē oīs iusticia. Il
lam obedientia xps adimpleuit.
Ite sciendū est q̄ de hā vidua di
cit **Ap̄ls.** 1. ad **Thi.** v. Que vere
vidua est z delolata speret in deū
z instet orōibz ieiunijz. z vigilijs
Al erat **Anna** de q̄ legit in euā
gelio q̄ q̄tidie erat in. tēplo fuit
deo. **Sic** z tu vidua deuote orōi
bus iiste. solitaria loca quere. **Et**
norandū q̄ color viole signat sta
bilitatē seu fidelitatē. ad oñdēdū
q̄ licet sp̄sus tu⁹ vl' sp̄sa sit na
turalit' mortu⁹ vl' mortua. verū
tū in tuo corde maneat sp̄sal' vi
uus. **Un** legit de natur' aialitū q̄
turtamisso p̄pari alteri⁹ copulā
nō req̄rit. sz p̄ solitudinez incedit
et mēor p̄dicte societatez sp̄ gemit
solitudinez diligit. z auiū p̄fortiuz
fugit. ad ortos z agros ascendit
z q̄rit cibū. sed cito obrēto itez so
litaria loca req̄rit. **Nō** sedet in ra
mo viridi sz in arido. etiā nō solz
bibere aquā mūdā sz aūq̄z bibit i
mū dat aquā pede. In om̄ibz his
moment' vidue. qz necessitate cor
pis obrēta itez ad loca solitaria
recurrat ieiunādo z deo fūiendo
in hūilitate. **Ad** qd̄ monēs beat⁹
Hiero. dicit. **Esto** pu⁹ in oculis tu
is vt sis magn⁹ in oculis dei. **Tā**
to em̄ er' ap̄d deū p̄ciosior q̄nto
fuer' in ocul' tuis despectior. **Sic**
ergo fr̄ tuū vidua z ornat⁹ tuus
vt placere possis altissimo regi.

q̄m

2

Ite scdm̄ donū est monocordiū
in q̄ gratuleris. qd̄ ē instrumētus

vn⁹ corde. p̄ qd̄ intelligit vnitas
z simplicitas tue vite. In isto in
strumēto sp̄ualit' lude z delectare
q̄uis n̄ generat alienā melodiaz
tū dulcem. **Sic** stat⁹ vidua' bea
rior ē q̄z m̄rimonia'. naz generat
fructū sexagesimū z plugat' tricez
simū. **Et** est norandū q̄ instrum
tum monocordē ad p̄sonādū euz
difficultate trahit' diu nō p̄sistit
in musicali stabilitate. **Sic** mora
liter tu vidua si tu anbelas mūda
na gaudia. corpalia solacia. z tpa
les vanitates. illa optime nequa
q̄z p̄nt saluare tuā famā nisi cum
magna difficultate. **Tertio** do ti
bi p̄ nouo āno dilectū aduocatu
quo bñ indiges i tuis causis. z vo
catum ē nomē ei⁹ iesus. **Dicit** em̄
Iohes in canonica sua. **Aduoca**
tum em̄ habem⁹ apud p̄fz dñm
n̄rm iesum xpm. **Nec** tria sezsfer
tum de violis humilitat' et mo
nocordiū vanitat' z aduocati ap̄d
iudicē equitat' sit tuū encenitum.
Ille aduocat⁹ debet tibi p̄esse in
om̄ibz aduersitatibz tribulatio
nibz tuis. **¶** **Tertio** do plugat'
etiā tria p̄ nouo āno. **P̄rio** do vo
bis serti de rosis rubeis vt illo co
neris. **Rubedo** inē colores signi
ficat amorē que precipue requirit
inē plugatos. **Doc** p̄z rōne. **Dic**
em̄ **Arist.** 1. etbi. **Gile** simili ē ami
cum. z mulier est cōsiliis viro. fm̄
dictū p̄mi artificis. **faciam⁹** ei ad
iutoriū sile sibi. **¶** **Et** etiā merito de
bet esse amor z vnitas inter eos.
Arumē rose hz stipulos acutos
z nō pōt t̄gi nudis manibz. **Sic**

amor iugal' oēm amorē alienuz
carnalē dē renuere z reculare. Et
sicut rosa artificiali pōt cōserua-
ri. vt dicit **Theophrastus** in libro di-
uersarū artū q' si rosa rozi intin-
cta fuerit in vase coopert' in loco
humido p' totū annū pōt cōserua-
ri. Sic cu'z paciētia z silencio vni-
cōiugati tpe furoris alteri' amor
eorū roseus stabit. Dicit em̄ **Cap.**
Ratio mollis frangit iram. s'z ser-
mo durus suscitāt furore. qz q'to
fortius insufflat ignis tanto am-
plius augmentat. Hoc igit' diligen-
ter custodias fertū istud. h' ē. amo-
rem roseuz. z tua fama sic q'si flos
rosarū in dieb' vernis. z est p'muz
donū. **Secūdo** do tibi instrū musi-
cale. s'z q'nternam. et bz q'tuor cho-
ros cordaz. sic tu debes p'sidera-
re q'tuor. **Primo** te. secūdo cōiu-
gem. tertio liberos tuos. q'to ser-
uos z ancillas tuas. S'z beu' ra-
ro inueniunt tales q' statū suū p-
prium p'siderant qd' vouerūt deo.
nec suos pueros discūt quō ad vi-
tam eternāz dñe venire. sed poti-
us quō bonum t'pale possunt acqui-
rere nec suos z ancillas inspicit.
Et ideo nō sunt fideles xpiani. te-
stante ap'lo. i. ad **Thi. v.** Qui suo-
rum z magis domesticorū curā nō
habent fidē negant. In ista quin-
terna est ludendū z singla fin sta-
tū suū sunt regēda. **Tertio** do
vobis heredē. et vocatū ē nomen
eius iesus. Ipsum heredē bonorū
vestrorū p'stituit dīcēs cū p'p'a.
Dñs p's hereditas mee. Nō ē
seruus s'z filius. q' si fili' et beres

p' deum. **Quarto** do tibi reli-
gioso d' florib' yfopi fertū. Verba
yfopi facit claraz vocē. qz p'ngat
pectus. Nec herba puenit clerici
z religiosi q' habent vba dei p'di-
care z diuinū officiū decātare. Et
alta g' vocem tuā z annūcia p'p'o
tuo scelera eorū. **Isa. lviij.** Et can-
tate dñō qz bñfecit vobis. p'bēdas
largas bñficia pcedēdo. **Secūdo**
do tibi instrū musicale lucinam.
Nā lucina ē instrū magnū respec-
tu aliorū instrū. sic tua vita de-
bet esse in exemplū oīm statuz et
in seclariū hominib' bonā z san-
ctam vitā causare. Si ludis istuz
tenorē fundati tecū sanctitudi-
ne vite exemplari' p'cordabūt. **Ter-**
tio do tibi p' dilecto patrē p'sola-
tionis. De quo dr. **ij. Cor. vj.** Im-
mūdū ne tetigeris. et ego recipiam
vos. eroq' vob' in patrē. z vos cri-
stis mibi in filios. **Utere** g' imita-
tores dei sic fili' charissimi. z am-
bulate in dilectione sicut z xp'us
dilexit vos. **Sequit.** Et fili' lucis
ambulate **Ephe. v.** **Quito** do vob'
peccatorib' fertuz de ruta que est
amarissima herba. p' quā intelli-
gitur pcti cognitio z detestatio. Nā
ruta crude comesta acuit visum.
vt dicit m'g'r de p'prietatib' rerum
Sic tu pctōr cognosce miserabi-
lem statū tuū. z sic ex illo pueniet
detestatio pctōrū cū amaritudine
Isa. xxxvij. Recogitabo tibi oēs
annos meos in amaritudine iei-
mee. Nā fin m'g'r de p'prietatib'
re'p. Ruta iuxta sicū f'cudior erit
aroz crescit. Sic pctōr iuxta sicū

De dedicatione templi

2 misericordie et benignitatis dei in
spūali vita qualescit. **S**ecūdo do
tibi in istm musicale. s. fiellaz. que
tres cordas hz. p. quas intelligūt
tres pres pnie. s. p. tritio. p. fessio et
satisfactio. **A**pplica **D**e tres pres
pnie dulcificant oīa alia in ista. i.
3 stat^o et aperūt aures dei. **T**ertio
do tibi p. nouo anno parū puer
et vocatū est nomen ei⁹ iesus. id ē
saluator. q. se saluat ab oīb. pecca
tis tuis. **N**ō em̄ offero tibi regem
pomposū in cui⁹ p. sencia pauper
nō audet apparere. nō senē quem
times. nō iudicē quē metuas. **S**z
paruulū benignū iesuz. i. saluato
rem q. tibi. p. p. uo obsequiō. i. affe
ctiōne cordiali deuoto tibi dabit
castrū sui patr⁹ eterni. **U**n̄ **A**ug⁹.
dicit in p. sion hui⁹ paruuli. **L**um
esses inimic⁹ patri meo recōcilia
ui te p. me. **Q**uā inter siluas et mon
tes errabas quesui te. laborās su
dauī. caput meū spinis apposui.
man⁹ meas clauis adieci. latus
meū lācea aperui. tot vt dicam in
iurjs et asperitatib. lacerat⁹. san
guinē meū fudi. et aīam meam po
sui. vt p. lūgerē te mibi. et tu p. pec
catū diuideris a me. **R**euertere dile
cte mi. accipe me puerū paruū.
pone me vt signaculū sup. cor tuū
et dabo tibi coronā vite. **D**anc co
ronam tu amātiſſime puer do tibi
bi p. nouo anno cū toto isto p. p. lo
supradicto zc.

De dedicatione templi.

Sermo. xlii.

Emplum
hoc sanctū ingredien

tes rex pie exaudi dñe. **I**ta scribit
iij. Regū. xij. **E**t illa vba sumpta
sunt ex orōne salomonis quā fe
cit in templo in hierl^m postq. edi
ficauerat illud et intrauit in templū
et dixit. **D**ñe deus si quis cogno
uerit plagā cordis sui et expande
rit man⁹ suas in domo hac tu ex
audies in celesti loco habitatiōis
glie tue. **I**deo nō immerito dicit.
Templū hoc sanctū ingredietes
rex pie zc. **A** **B** **N**ota q. dñs nō
ster iesus xps habet q. tuor tēpla
in q. b. ipse essentialit^r manet. **P**ri
mū ē quelibet ecclia. **S**ecundū
est cor cuiuslibet boni hoīs. **T**er
tiū est vter⁹ marie et ginis. **Q**uar
tum est regnū celoz. **P**rimū est
quelibet ecclia que edificat et con
secrat ad laudē et ad glām dei vt
in ea dñm rogem⁹ p. peccat⁹ et tri
bulatiōib. nris. **Q**uō bñ figurat⁹
est in veteri lege q. quicūq. aliqua
tribulatio oriebat⁹. tūc moyses et
aaron currebāt in templū et cū de
uota orōne clamauerūt ad dñm
et liberati fueūt. **E**t hoc fecerūt no
bis in exemplū cū in aliq. tribula
tiōne sum⁹ debem⁹ currere i tem
plum dei. q. deuota orō multū
placet deo in ecclia. **E**t b. p. tres
cās. **P**ri⁹o p. intūctū crucifiri. q.
tūc statim maior incitat deuotiō
q. alibi. **U**n̄ dñs dixit p. regem sa
lomonē. q. **P**ara⁹. xij. **A**legi et san
ctificavi mibi locū istū vt nomen
meū sit ibi vsq. in sempiternū s. s.
inuocandū et laudandū. **U**n̄ dñs
dixit. **D**om⁹ mea domus orōnis
vocabit⁹ zc. **S**ecūdo bonū ē orare
in ecclia p. magnā et tūc vba.

qz epalis bñdictio q̄ facta ē in ec-
clesia p̄fert oranci salutē z oīo cō-
fert z meret magnā grām z maio-
rem quā petit. **Un̄ dicit Gregori⁹**
Quicqd̄ hō iuste ac recte petit qd̄
nō est p̄tra salutē aīe sue. de h̄ d̄z si
dem verā b̄fe qd̄ a dño exaudir̄
Un̄ dicit dñs. In ea omis q̄ petit
accipit z q̄ querit iueniet. **Tercio**
bonū est in ecclesia orare p̄p̄ p̄sen-
tiam angeloz z oīm sanctoruz. qz
tūc oēs assūnt qñ sacerdos cōfi-
cit corp⁹ c̄bistit. **Ibi** bonū ē boiem
deū adorare. qz ibi de⁹ corp⁹ affi-
nit. **Ibi** sunt angeli q̄ ofonē tuaz
si deuota fuerit offerūt coraz deo
Ibi sunt sci quoz honore ecclesia
p̄leat q̄ orates adiunāt excitāt
deuotionē corz vt fideles facilius
imperēt quicqd̄ petūt. **Jo** bonuz
est in ecclesia orare. **¶ B.** **Secūm**
templū in q̄ xp̄us essentialr̄ inba-
bit ē cor cuiuslibet boni hominis
Un̄ dicit paulus. Templū dei san-
ctum ē qd̄ estis vos. s. si sic mūdi
in cordib⁹ v̄ris. **Un̄ Mac. v.** dicit
Si mūdo corde qm̄ ipsi deū vide-
būt. **Jo** si vis esse templū dei tunc
optet mūdare te cor cū trib⁹ sc̄bo-
bis vt nulla sordes vicioz rema-
neat in corde tuo. **¶ Pro** cūz pura
p̄fessione vicz q̄ sit p̄ lachrymaruz
effusione. **Un̄ dicit Aug⁹.** Acro-
res dolores demonib⁹ in inferno
nō sunt q̄ cū p̄cā p̄fitendo deplā-
gim⁹ qz lachryme q̄ p̄cedūt de cō-
fiteo corde plus lauant aīam q̄
oēs aque tot⁹ mūdi. **Jo** pura cō-
fessio est medicina aīe. Sicut em̄
medicina v̄nosa expellit infirmi-
tatem a corp⁹. sic cōfessio expellit

oēs ifirmicates aīe. vñ d̄c **Aug⁹.**
Cōfessio cū p̄tritione ē fons q̄ la-
uat oēs vicioz sordes aīe. **In** hoc
fonte fuit lor⁹ latro cui dñs dixit
Hodie mecū eris in paradiso. **In** h̄
fonte fuit lor⁹ ille publican⁹ cui
dñs dixit. **Descēdit** h̄ iustificatus
in domū suā. **In** h̄ fonte fuit etiā
lora **Maria** magdalena cui dñs
dimisit oīa p̄cā. **Jo** qñ aīa tua h̄
fonte lora fuerit. tūc dñs ī corde
tuo vult habitare zc. **¶ Secundo** de-
bes cor tuū mūdare cūz hūilit̄ de-
uotione. **Un̄** legīt hodie in euan-
gelio de **Zacheo** q̄ querebat dñm
videre cū magna deuorē z hūili-
tate z nō poterat p̄ turba qz sta-
tura pusill⁹ erat z p̄currens ascen-
dit in arbores zc. Et tō ibi meruit
audire a dño. **Zachee** festinās de-
scende. q. d. deuotionez tuā vidi z
audiui qd̄ me iuicasti z videre me
desiderasti. q̄ oz me in domo tua
manere. **Jo** fac vt zache⁹ z sis hūi-
lis ī tua ofone zc. **¶ Tercio** si vis eē
templū dei debes mūdare cor tuū
cū h̄a p̄tritione. vñ d̄c **Ezech.** Qua-
cūqz hora p̄cōz sgemuerit oīa pec-
cata sua n̄ recordabunt corā dño
deo tuo **Jo** h̄as p̄tritoz vt dāuid
vt maria magd. vt latro. vt sic de
alijs. **¶ Tercū** repluz ē vterus
marie v̄gis ī q̄ suscepit suā hūani-
tate p̄ nob p̄cōtib⁹. z māsit in hac
domo. ix. mēib⁹. sic ipsa brā v̄go
dicit. **Qui** creauit me sequit ī ra-
bernaculo meo zc. **¶ Hora** q̄ rer ce-
lesti requit ī vtero brē marie vir-
ginis. ix. mēib⁹ p̄p̄ tres cās. **¶ Pro**
p̄p̄ dulce odore q̄ fuit ī cord̄ ipsi⁹
vñ **Bern.** Quid dicā d̄ te scīssima

¶ Hic

2

3

3

1

De dedicatione templi

Ego maria pulcherrima mulier.
Si solē te dixerim splendor es. si
lunā candidior es. si synamomuz
et balsamū tūc tu oēs spēs aroma
ticaq̃ p̃cellis nobilissimo odore
tuo. vñ dicit **Gap.** Multe filie cō
gregauerūt diuitias. tu sup̃gressa
es vniuersas. i. q̃ q̃dore tuo nobi
lissimo oēs frutes virginū et her
barū vires p̃celliorē. **S**ecūdo p̃p̃
eius fructuam vbertatē quā hūit.
Uñ dicit Salomon in p̃sona ma
rie. **E**go q̃si vitē fructificauī suau
tatē odoris. et flores mei fruct⁹ ho
noris et honestat⁹. q. d. Quis vnq̃
nobiliorē fructū sub celo vidit q̃
fruct⁹ mei corporis et. **T**ercio p̃p̃
eius magnā pulchritudinē. **Uñ di
cit Salomon.** Pulchra vt luna
electa vt sol. **I**te **T**ota pulchra es
amica mea et macula nō est in te.
Ideo brā ego maria tāte pulchri
tudinis erat q̃ sub celo pulchrior
nō est nec erat. **I**stā tñ grāz a dño
habuit vt nullus eā in malū aspī
cere potuit. sed q̃cūq̃ eā inspice
ret de ei⁹ pulchritudine deuotio
nez arripiebat. **E**t iō p̃p̃ has tres
causas requirit dñs in vtero eius.
De **Q**uartū templū est regnū ce
lorū i q̃bo ipse cū omnib⁹ scis suis
habitat. ibi est gaudium sine fine.
Uñ Aug⁹ dicit. Quia ibi est gau
dium inensurū et indicibile et gran
de q̃ mille āni ibi vident⁹ ac si eēt
vna dies. **Uñ Paulus dicit.** Ad
ocul⁹ n̄ vidit nec aur⁹ audiuit nec
in cor hoīs ascēdit que p̃parauit
de⁹ diligentib⁹ se. **I**bi tūcerit so
cietas delectabilis vic⁹ cū angel

dei. **Uñ dicit Bern.** Angelorū et
hoīm vnū erit gaudīū. **N**oc gau
dium requirit gradus nec ē alia
via salut⁹ illi q̃ vult venire ad ce
lorū regnū. **P**rim⁹ gradus est do
lor in p̃tritione. **Uñ Hiero. dicit.**
Si quer⁹ quātus debeat esse do
lor. rñdeo. q̃to maior tāto melior.
Si quer⁹ q̃dū d̃z durare. de hoc
dicit **Aug.** Ubi dolor finit ibi des
ficat p̃nia. **Uñ dicit Cyprian⁹** Qui
veracit⁹ penitet laborē p̃nie nō ab
horret. **S**ecūdo gradus ē humi
litas in p̃uersatiōe. **Uñ dicit Hiero.**
Nec est v̄a et p̃fecta humilitas
vt nos semp̃ reputem⁹ imperfectos.
Uñ dñs dicit discipulis suis cu⁹
oīa hñ fecerit que ego p̃cipio vo
bis et que p̃cepta sunt vob⁹ adhuc
dicere debet⁹ q̃ serui inutiles fue
ritis. **Uñ dicit Grego.** Quāto ma
ior es in bonis opib⁹ tāto mag⁹
humilia te in oīb⁹. **T**ercio gradus
est patientia in tribulatione. **Uñ**
d̃z in actib⁹ ap̃lorū. **O**poret nos
p̃ multas tribulatiōes intrare i re
gnū celoz. **Uñ d̃z Mar. v.** Bñ
qui p̃secutiōnē patiunt⁹ p̃p̃ iustī
ciam. **Q**uart⁹ gradus ē misericor
dia in cōpassiōe. **Uñ d̃z Mar. v.**
Beatī misericordes q̃m ipsi mis
ericordiā p̃sequunt⁹. **Uñ d̃z in decre
tis.** Afflictis nō debet addi affli
ctio. sed miserationis compassiō.
Audi qd dicit **Jacobus ap̃lus.** Iu
diciū sine misericordia fiet illi q̃
nō facit misericordiā. **Q**uin⁹ gra
dus est feruor in dilectiōe dei. **Uñ**
d̃z **Deut. x.** Diliges dñm deum
tuū. vt beneficit tibi et abundes iū

omnibz bonis. **Ser**o gradus est
pseuerantia i finali pclusionione. **Un**
dicit **Matth. x.** Qui pseuerauerit
vsqz in fine bñ salu⁹ erit. **Jō** dicit
saluator illud **Lu. viij.** Vos estis
q mecu pmasistis in tentationibz
meis. et ego dispono vobis sic dis/
posuie mihi p⁹ me⁹ regnū vt eda/
tis et bibatis i regno celoꝝ. **Ad** no/
bis omnibz pcedat iesus christus
marie fili⁹ Amen.

De animabz. Sermo. xxx.

Memento

mei dum bñ tibi erit.
Ite scribit **Gen. x. c.**
Verbū positū dixit Ioseph etis
in carcere pharaonis regi. **Et** pñt
esse verba animaz in purgatorio
existentiū. q. d. **O** pater et m⁹ soroz
et frat⁹ q adhuc estis in mundo et
opa misericordie exercere valetis
memetore n⁹i et subuenite nobis
cū bonis operibz vestris vt libere
mur de isto carcere. **Ligne** purga/
torij. **Nota** q aie discedetes
de hac vita qdruplicem vñ ibūt.
Prime ibūt in tenebras. sicut pu
eri nō baptizati. **Secūde** ibūt in
purgatorio. vt aie contrite et con/
fesse. et tñ nō satisfecerunt. **Tertie**
ibunt in infernū. sicut aie dānate.
Quarte ibunt in celū. sicut aie be
ate et vnaqueqz bz suū clamorem.
Primo autē pueri nō baptizati q
ibunt in tenebras qd clamāt. ve/
re clamāt illud qd scribit **Aren.**
v. ca. **Ve** nobis qz cecidit corona
capit⁹ nostri. **Corona** capit⁹ est vi/
sio diuina quā de cetero nunqvi

debunt. **Ideo** bñ pñt dicere illud
Aren. v. **Pupilli** facti sum⁹ absqz
patre. **Et** pñt est xpus q eis nunq
miserabit. quia si oēs lachrymas
sanguineas effunderem⁹ vnū tñ
eripe nō possem⁹. **Secūdo** aie in
purgatorio sic clamāt **Miseremi**
ni mei miseremini mei saltez vo/
amici mei qz man⁹ dñi tetigit me
Ite clamant. **O** pater et m⁹ qui po
testis leuare oculos in celū et ex/
tendere man⁹ ad paupes memet
rote nostri. **Et** sūt in triplici tribu
latione. **Primo** sūt in ore leonis.
Un **David** dicit. **De** ore leonis ly
bera me dñe. **Trem** secūdo sunt in
magno igne positi. **Un** **Aug⁹.** dñe
Ignis purgatorij licet nō sit eter
nus. tñ grauis est. qz excedit oēm
penaz hui⁹ mūdi. **Tercio** sunt in
tenebris. **Unde** dixit angelus ad
Abobā. **In** primo ē vt a deo cu/
reris. **Qui** rñdit. **Quale** mihi gau
dium q in tenebris sedeq. et lumē
celi nō video. **Ideo** ecclesia scā orat
p istis q sunt in purgatorio et dñe
Lux ppetua luceat scis tuis dñe.
Tercio aie i inferno existentes cla/
mant illud **Apoc. iij.** **Ve** ve ve. **Pr**
mo dicūt ve. qz etis supplicij
deputati sum⁹. **Secūdo** ve. quia
a pfortio beate **Marie** tginis et
omniū sanctorū eieci sum⁹. **Ter**
tio dicūt ve. qz iocundissima facie
iesu xpi sepati sumus et. **Quarto**
aie bñ in celo clamāt illud qd dix
it **David.** **Ans** nostra sicut passer
erepta est de laqueo venātiū. **Et**
illis dabunt⁹ etia dona **Primo** qz
de cetero nunq dolebūt. **Secūdo** qz

De resurrectione domini

in consorcio beate Marie virginis et
omnium sanctorum nunquam eicietur. **Tertio**
quia a facie iesu christi nunquam separabuntur.
Rogemus dominum iesum christum etc.

De resurrectione domini.

Sermō. xxiij.

Hec ē dies
quā fecit dñs exultem⁹
m⁹ ⁊ letemur ī ea. ps.
cxv. Notate charissimi. dicit em

Cxxij. Notate charissimi. dicit em
Aug. in f'mone d' festo hodierno
Dilectissimi resurrectio christi de
funce est vita. peccatoribus venia.
sanctis gl'ia. **N**ec est dies quā fe-
cit dñs in qua resurrexit et mētes
singulorū gaudio et exultatione p/
tudit. **H**oc cognoscēs psalmista
spūs sancto. ideo hortat omnes fi-
deles ad gaudiū cū dicit. **N**ec est
dies quā fecit dñs exultem⁹ et le-
temur in ea zc. ¶ **E**st notandū
q' bodie merito debem⁹ gaudere
de resurrectione dñi nostri iesu xpi
q' ipse fecit quattuor valde glo-
riosa. **P**rimo veraciter resurgendo
Secūdo infernū ponēter destru-
endo. **T**ertio in limbo p'ies dul-
citer solado. **Q**uarto ipsos letā-
ter in celū p'ducendo. quē bñ sum⁹
glo'ia. **P**rimo q' p'imum glozio-
sum factū qd' xpus hodie fecit. est
qd' veraciter resurrexit. q're meri-
to debem⁹ gaudere. vii d' 2. u. vl.
Resurrexit dñs vere zc. **A**irca qd'
notandū q' quattuor sunt quē p/
bante resurrectione dñi. **P**rimum
est ioseph in clausū p' xpm liberatio.
Secūdū est custodiū sepulchri re/
stificatio. **T**ertiū est sudariū inue-

tiō. **Quartū** est mortuoz refur-
 ctio ac eoz q̄ p̄ ap̄d inferos egit
 recitatio. **Prīmū** pbat resurrecti-
 onē xp̄i Joseph inclusi liberatio.
Aggit enī in euāgelio Nicodemū
 q̄ postq̄ iudei crucifixissent iesū
 erat q̄dam vir bon⁹ ⁊ iustus nō
 Joseph de arimathia ciuitate iuda
 q̄ erat expectās regnū dei ⁊ nō
 fuit ꝑsentiens voluptatibz accu-
 sationibz iudeoz ꝓtra xp̄m. **Re-**
 rogauit pilatū ⁊ petijt corp⁹ iesū
 ⁊ deponēs eū de cruce in uolui-
 in syndonē mūdā. ⁊ posuit eū in
 monumētū suū nouū in q̄ null⁹
 positus fuerat. ꝓpter qd iudei eū
 oderāt ⁊ oēs q̄ cū ipso ꝓtra iesū
 nō ꝑfenserūt. **Un̄** iudei querebat
 eos. omnibz autē se occultatō. **Ni-**
 codem⁹ ostēdit se illis. qz ꝓncep-
 iudeoz erat. **Aui** dixerunt iudei.
 Quō audes intrare synagogā cū
 ꝑsentiens eras xp̄o. ꝓs illi⁹ sicut
 cum in futuro. **Rōndit** Nicodem⁹
 Amen amen amen. **Sistit** Joseph
 ostēdens se dixit. **Quarē** confitanti
 estis aduersum me. qz petij corp⁹
 iesū. **Eccē** in monumēto meo ꝓ-
 sui eū ⁊ in uolui syndonē ⁊ appo-
 sui lapidē ad ostiū speluncę. **Da-**
 le egistis ꝓtra eū. **Quo** audio ap̄
 ꝓbenderūt eū ⁊ iusserūt eū custo-
 diri vsq̄ ad vnū diez sabbatoz. ⁊
 dixerūt ei. **Ignosce** qz hac hora nō
 cōpetit aliqd agere aduersum te.
 qz sabbatū ē. sꝫ scia sq̄ dabim⁹ car-
 nes tuas uolacilibz celi ⁊ bestijs tre-
 et sic clausert eū in cubili vbi nō
 erat fenestra ⁊ signauerūt hostiū
 cubilis sup̄ clauē ⁊ obierunt. **Aui**

in ip
appa
z in a
piz p
furre
chri
q mu
incr
bis e
iesu
ange
mon
crus
men
mora
et au
multi
chri
cruci
pdi
posi
tici
dici
vide
Qu
ang
Rñ
fuer
pber
tuc
dn
spon
dets
tem
didi
Bñ
mir
aue
cor
hij

in ipsa hora resurrectionis xpus apparuit et eum de carcere eduxit et in domum suam ire precepit. Et sic per primum. **S**ecundo probat resurrectionem christi custodiam sepulchri testimonium. **U**n legimus sequentes milites qui custodiebant sepulchrum intrantes synagogam dixerunt. **N**obis enim custodiendum monumentum iesu facta est tremor et vidimus angelum dei quod remouit lapidem monumenti et sedit super eum. et aspectus eius erat sicut fulgur. et vestimenta eius candida sicut nix et per timorem eius facti sumus sicut mortui. et audiimus angelum dicentem ad mulieres que venerunt ad sepulchrum. **N**olite timere quia scio quod illud crucifixus queritis. Surrexit sicut predixit. Venite et videte locum ubi positus erat. sed cito euntes dicite discipulis eius. quia surrexit a mortuis et precedet vos in galileam ibi eum videbitis. **Q**uo audito dixerunt iudei. **Q**uem mulieres ille quod locus est angelus. et quare non tenuistis eas. **R**esponderunt. **M**ulieres nescimus quod fuerint et quod potuissimus eas apprehendere cum facti fuimus ut mortui per timorem dixerunt iudei. **V**ivit dominus quia non credimus vobis. **R**esponderunt milites et dixerunt iudeis. **T**anta miracula dei faciem vidistis et audistis et ei non credidistis quod nobis credituri estis. **S**i dixistis. vivit dominus. et vere dominum vidistis quem crucifixum vidistis. **N**os audiimus quod ioseph qui sepeliivit corpus iesu inclusistis in cubiculum et signastis ostium et postea aper-

uistis et non invenistis. **D**ate igitur nobis ioseph quem inclusistis et nos dabimus vobis iesum quem custodimus. **R**esponderunt iudei. **N**os dabimus ioseph. **D**ate vos iesum. **I**oseph enim est in civitate sua arimathia. **T**unc dixerunt milites. **S**i ioseph est in arimathia. et iesus est in galilea sicut audimus de angelo dicente mulieribus. **N**ec audientes iudei timuerunt dicentes. **N**e quoniam audient iste sermones. alio oculo credent in iesum. **E**t consilium interierunt et dederunt eis magnam pecuniam dicentes. **D**icite. nobis dormientibus venerunt discipuli iesu nocte. et furati sunt corpus iesu. **E**t si hoc preceperit populus latius nos respondebimus pro vobis. **M**ilites vero accipientes pecuniam dixerunt sicut iudei eos informaverunt. et diffamatum est sermone eorum. **R**esponde ut habet in secundo sermone quasi in fine. **N**ic sufficit si placet. **P**ost hoc quidam sacerdos nomine simeon et abda preceptor et levita nomine aggeus. isti tres venerunt in galileam in hierusalem. et dixerunt principibus sacerdotum et omnibus in synagoga. **V**idimus iesum quem crucifixum sedentem in medio discipulorum suorum in monte oliveti et dicentem eis. **A**n testes in mundum universum predicare omnibus gentibus. et baptizare eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. **Q**ui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit etc. **E**t cum hoc dixisset vidimus eum ascendentem in celum. **N**ec audientes principes et seniores dixerunt isti tribus viris. **D**ate gloriam deo si sunt vera que audistis et vidistis. **R**esponderunt.

De resurrectione domini

Uenit dñs deº patrū nřoz. deus
abrahā. deº isaac. et deº iacob. audi/
uimº et vidimº que diximº. et si ta/
cemus peccatū habemº. Quo aut/
dīto statim dederūt eis magnam
pecuniā ut talia nulli vnqz dice/
rent. et miserūt euz eis tres viros
ut deducerēt de regionibz suis. et
nullo mō starēt ī bierlm. Postea
gregati sunt oēs et fecerūt lamē/
tationē int se dicētes. Qd est h si/
gnū ī isrl. Tūc annas et cayphas
solātes eos dixerūt. Nunqd mi/
lribz custodientibz iesum debemº
credere. qd dixerunt nobis quō an/
gelus reuoluit lapidē rē. forte h
discipuli eiº dixerūt eis. et ideo de/
derunt eis pecuniā ut hec dicerēt
et tollerēt corpº illud. Hoc scito te
qz nō est credendū alienigenis vl/
lum xbi. qz a nobis acceperūt pe/
cuniā. et sicut docuimº eos dicere
sic omnibz dixerūt. et sic nec nob
renuerūt fidem nec discipulº iesu.
Tūc exurgēs Nicodemº ait. Res/
cte loqmini fili j isrl. vos em̃ audi/
uistis oia que locuti sunt illi tres
viri iurātes ī lege dñi. qz audiui/
mus iesum loquentē cū discipulº
suis ī mōte oliuēti et vidimº euz
ascēdentē ī celuz. tercio tñ docet
nos sc̃ptura qd helyas ppha as/
sumptº est et interrogatº helyseus
a filijs pphetaz. Vbi est pater nř
helyas. dixit eis. Assumptº est. Et
dixerūt filij pphetaz ad euz. forte
spūs rapuit eū. et posuit illum ī
montibz isrl. Sz eligamº nobiscū
viros et circueamus montes isrl.
forte inueniemº eū. Et de peccati sūt

belyseum qd ambulauit cū illis tri/
bus diebz. et nō inuenerūt euz. Et
nūc audite filij isrl. Miramº vi/
ros querētes ī mōtibz isrl. ne for/
te spūs rapuit iesum. et forte inue/
nientº eū et agamº pniām. Et pla/
cuit omni pplo p̃siliuz Nicodemº
Et miserūt viros querētes et nō
inuenerūt iesum. Et reuersi sunt
dicētes. Nō inuenimº iesum sz in/
uenimº Ioseph ī ciuitate sua ari/
marthia. Nec audientes p̃ncipes sa/
cerdotū et oēs ppli gauisi sūt et glo/
rificauerūt deū isrl. qz inuenº est
Ioseph quē incluserunt ī cubit/
culo rē. **T**ercio pbat resurrex/
tionem xpi iudarij inuētiō. Vñ
legit psequē qd postqz audiuerūt
inuētiōnē Ioseph fecerūt magnā
cōgregationē dicētes. Quid ordie
possumº adducere ad nos ioseph
et loqui cū eo. Et collētes charaz
scripserūt ad ioseph. Pax tecuz et
oibz qd req̃i sūt. Scimº qz peccati/
mº ī deū et ī te. dignare g̃venire ad
p̃res tuos et ad filios tuos. qz admi/
rati sumº oēs de tua assumptione.
scimus qd malignū p̃siliū cogita/
uimº aduersuz te et dñs liberauit
te. Pax tibi dñe Ioseph bonora/
bilis ab oī plebe. Et sic elegerunt
septē viros amicos ioseph. et dixē/
runt ad eos. Dū pueneritis ad Ios/
eph salutate eū pacifice et date ei
eplam. Qui cū legisset dixit. Bñ
dictus dñs qd liberauit ut nō effu/
derent sanguinē meū. et osculaº
est viros Ioseph et suscepit eos ī
ī domū suā. Alia aut die ascēdit
asinū venit euz illis ī bierlm. Et

cum audissent oēs iudei occurre
runt ei obuiā clamātes et dicētes
Pax introitui tuo pater **Joseph**
Et respondēs **Joseph** dixit. **Pax**
dñi pplo. et osculati sunt eū omēs
Et **Nicodem⁹** suscepit eū in do/
mū suā faciēs magnā susceptiōz
Alia autē die **Annas** **Caipphas** et
Nicodem⁹ dixerūt ad **Joseph**. **Dā**
psellioz deo isrl et manifesta nob
oīa q̄ interrogatus fueris. qz cōtri/
stati sumus eo q̄ sepelisti corpus
iesu. et inclusimus te in chibiculo
et nō inueniemus te. et ammirati sē
nimis. et pavor nos inuasit vsqz
dū suscepim⁹ te p̄sentē. **Et** nūc co/
ram deo manifesta nob qd de te
factū sit. **Rēdens** **Joseph** dixit.
Qm̄ me ielusisti in die pascepe ad
vesperz dū staret in orōe in die sab/
bati media nocte suspens⁹ est do/
mus a q̄rtuor angel. et vidi **Ihm̄**
sicut fulgur luc⁹ et p̄rimore cecidi
in terrā et ipe tenēs manū meam
elevauit me et dixit. **Noli** timere
Joseph s̄ respice in me qz ego suz
Et resperi et dixi raboni. **Helya**.
Dixit mihi. nō sum helyas s̄ sum
Iesus cui⁹ corpus sepelisti. **Et** di/
xi ad eū. **Qnde** mihi monumētuz
vbi posui te. et tenēs manū meas
et dixit me in locū vbi posui eū et
oīdie mihi syndonē et fascile in q̄
corp⁹ eius inuolui. tūc cognoui
qz Iesus est. et adorauī eū et dixi.
Bndictus q̄ venit in noīe dñi. **Et**
tenēs manū meā dixit me in ari/
marthā in domū meā et dixit mi/
hi. **Pax** tibi nō eras domū tuaz
vsqz ad q̄dragesimā diez ego em̄

ābulabo ad discipulos meos. **Et**
qz hec oīa audissent p̄ncipes sa/
cerdotū et ceteri oēs stupefacti sē
et velut mortui ceciderūt in facies
suas. et exclamauerūt ad se dicen/
tes. **Qd** signū est h̄ qd factū est in
israel. **Tūc** **ānas** et **caipphas** dixe/
runt eis. **Lex** n̄ra continet q̄ in
ore duoz vel triū testiū stabit oē
vbum. scz qd dicim⁹. **Nam** enoch
placuit deo et trāslat⁹ est. et sepul/
tura moyli nō inuenit. nec mozs
belie p̄bete inuenit. **Ihs** autē tra/
ditus est pilato. flagellat⁹. p̄su/
tus. spinis coronat⁹. lācea p̄fora/
tus. crucifixus. mortu⁹ in ligno.
et sepult⁹. **Et** ecce custodes sepul/
chri dicūt eū resurrexisse. tres viri
p̄testari sē se vidisse eū i mōte oli/
ueti cū discipulis suis et ascendisse
in celū. **Et** iste venerabilis ioseph
dicit eū etiā vidisse necnō syndonē
et fascile in q̄ inuoluit eū s̄l r vi/
disse etc. **Et** sic p̄ p̄mū **R. Quar**
to p̄bat resurrectionē xpi mortuo
rum resurrectio ac eo q̄ xps apd
inferos egit narratio. **Un̄** legitur
p̄sequētē q̄ p̄ p̄dicta exurgēs io/
seph dixit ad **Annā** et **caipphā**. **Qm̄**
amirami vere. qz audistis qm̄ vi/
sus est ihs et in celū ascēdisse. vere
plus admirandū est qz nō solum
resurrexit a mortuis s̄ et mltos ali/
os d̄ monumēto fuscitauit viuos
et a multis visi sunt in hierlm̄. **Et**
nūc audite me. qz audistis beatū sy/
meonē sacerdotē magnū quē nos
oēs nouim⁹ q̄ suscepit iesuz i ma/
nib⁹ suis in tēplo. et ipe symeō ha/
buit duos filios frēs. et nos oēs

R.

De resurrectione domini

i sepultura eoz suim⁹. ābulare g⁹
z videte monumta eoz apca sunt
z resurrexerūt. z sē i ciuitate arima
thia viuetes. In ofonibz qdē sē z
cū nemie loquūt. s. sic sūt mortui
filētes. Venite g⁹ ābulēm⁹ ad eos
cū oī bonore z moderatiōe z pdu
cam⁹ ad nos z pūrem⁹ eos forte
loquūt nob de resurrectione eozū
mysterio. Nec audiētes oēs gaudi
si sē z cūtes ānas caphas nicode
m⁹. gamaliel z iosephz nō iuenerūt
eos i sepulchris eoz. s. ābulātes
i ciuitate arimathiaz iuenerūt eos
ibi in orōe flexis genibz. Et oscu
lātes eos cū oī veneratiōe z timo
re dei pduxerūt eos in hierlm ad
synagogā. z clausis ianuis tollen
tes legē dñi posuerūt in manibz
eoz. pūratēs eos p deū isrl q p le
gem z pphetas locut⁹ est pūbus
nostris si ipse est Iesus. q suscita
uit vos a mortuis dicite nobis.
Nūc pūratōez audiētes Rari
nus z Leuci⁹ pūrbati sunt z ge
muerūt corde. z respiciētes in ce
lum fecerūt crucē digiti suis i lin
guas suas. z statim locuti sunt di
centes. Dñe iesu xpe resurrectio z
vita mortuoz pmitte nos loq mi
steria facta p mortē cruc tue. qz
p te pūrat sum⁹. Tu em iussisti
nemini referre secreta tue diuini
tatē z maiestātē que apud inferos
fecisti. **U**n dixerūt ppter pū
ratiōez. Nos cū eēm⁹ cū oībz pa
tribz nris positi. in pfundo z cali
gine tenebrāz. subito fact⁹ est au
reus color solis regis. lux illu
strās sup nos. z statim p Adaz cū
oībz pūarchis z pūbeni exūratēs

dixerūt. **L**ux ista est auctoz sempe
terni luminis q pmissit nob trās
mittere coeternū lumē suū. Et ex
clamauit Iudas dicēs. **D**ic ē lux
pūis filius dei. quē pdixi ex in sti
ctu spūssancī cū ad huc essem in
terrē. **P**opulus q sedebat in tene
bris vidit lucē magnā. habitātibz
in regiōe vmbre mortē lux orta ē
eis. z nūc aduenit z illuxit nobis
Supuenit etiā genitor nū z em
tans dixit oībz. **G**lorificate dñm
nostz Iesus xpm filiū dei. qz ego
suscepi infantē natū in manibus
in tēplo. z pūpulus spūscō dixi ad
eū. **N**ūc dimittis seruū tuū z o. zc
Nec audiēs oīs mltitudo pl⁹ ex
ultauerūt. **E**t post b supuenit be
remicola. **Q**ui interrogat⁹ est ab
oībz. **Q**uis es tū. **Q**ui rēdit. **E**go
sum **I**obes vox et ppheta altissi
mi pziens an faciez aduenit⁹ et
pparare vias eius ad dandā sciē
tiam salutē plebi ei⁹ in remissiōz
pcōz. zc. **E**t vidit eū venientē ad
me z compulsus spūscō dixi. **A**cee
agnus dei ecce q tollit pcā mūdi
Et baptizauit eū in flumine iordā
nis. z vidit spūscm descēdentē su
per eū in specie colūbe. et audiuit
vocē de celo dicentē. **H**ic est filius
me⁹ dilect⁹ in q mibi pplacui. et
nūc pūi an faciez ei⁹ z descēdi nū
ciare vobis. qz in primo est vīta
re nos in tenebris z vmbra mortē.
Et cū bec audisset pū nū adā excla
mauit ad filiū suū sed di. **E**t narra
filiū **G**erth pūarchis z pphet⁹ oia q
ab archāgeto michaelē audisti qū
misi te ad portē b padisi vt de pca
reū deū qcin⁹ mibi transmitteret

oleū mie vngerē corp⁹. meū cū eēs infirm⁹. Tūc sēth dixit oīb⁹. Ego sēth cū essem orās dñm ad portas paradī. Ecce āgel⁹ michael appuic mibi dī. Ego missus sū a dño ad te. ⁊ pstitue sup corp⁹ hūanū dico em tibi sēth noli laborare lachry⁹. mis orādo pp oleū lignūz mie vt pūgas pēs tuū adam p dolore corp⁹ sui qz nllō mō poter⁹ ex eo recipe nllī i nouissimis dieb⁹ tpm qñ cōpleri sēt qñqz milia ānoz ⁊ i sēto millenario nūc veniet amā ritim⁹ dei fili⁹ iēsus xp⁹s q resur⁹ gēs a mortuis ⁊c. ⁊ tūc d oleo mie vnger oēs credētes i vitā etnā. nā ipse iroducet pēs tuū in paradīz ad arborē mie. Dec audietes oēs exultauē. **M** Et cū sic nimis exultauē. ecce sathan pnceps inferni dixit ad infernū. Prepara te suscipe iēsus q gliaf se esse filiū dei ⁊ multū aduersa mibi faciēs. Nā mltos cecos. claudos. leprosos ⁊ infirmos. hbo sanauit ⁊ qz mor⁹ tuos ad te pduri ipse a te viuos abstraxit. Rñdēs infern⁹ dixit ad sathan pncipē. Quis ē iste tā potens. oēs em potētes frē me petā ti subiecti sēt ⁊ tenent. ⁊ tu dicisq ipse mortuos a me traxit. forte ipse est iēsus q p hūi suū lazaz quē ego tenebā mortuū viuū reddidit. Rñdens sathan dixit. ipse est ille iēsus ⁊ ego tentauī eū ⁊ iudeos cō citauī vt eū crucifigerēt. Et in pxi mō ē vt pducā eū subiectuz tibi et mibi. Dec audietes infern⁹ dixit ad eū. Lōiuro te p vtutes tuas ⁊ meas ne pducas illū ad me. Ego em tēqñ audiui ipū hbi ei⁹ ⁊ tremui

⁊ oēs diaboli q mecū sūt. nec ipz lazazū potuim⁹ tenere. ego nūc scio qz ille hō ē de⁹ fort⁹ ⁊ potēs impio suo ⁊ saluator gener⁹ hūani. Et si illū pduxer⁹ ad me oēs q sūt in crudelitate carcer⁹ detēti soluer ⁊ ad gliaz sue diuicāt⁹ pducer. Et sic pz p mū glīosū factū qd xp⁹s hodie fecit q veraci⁹ resurrexit. **M** Scdo dico q fm glīosū factū qd xp⁹s hodie fecit q infernū potēt destruxit. qre merito dēm⁹ gaudere. vii ps. Lōtriuic por. ere. ⁊c. Est notādūz q sēt qtuor q pbāt ⁊ oñdūt inferni destructōz factā p xp̄m. **P**rimū ē tribil⁹ apiedī pullario. **S**cd⁹ ē xpī potēt⁹ ⁊ fort⁹ igressio. **T**ertū ē am mirabil⁹ supueniēt⁹ seu igrediēt⁹ p sūptio. **Q**uartū ē dura i crepatio sathane ab inferno. **P**rio oñdūt ⁊ p bat inferni destructōz tribil⁹ apiedī pullatio. vii le. pñt q cū infern⁹ ⁊ sathan pdicta iuicē loqrēt statz scā ē vox tribil⁹ vt conitruū dicēs. **T**ollite por. pñ. ve. ⁊c. Qd audietes infern⁹. i. oīs mltitudo demonū dixit ad sathā. Recede a me exia meis sedib⁹ foras. si potēs pliator es pliare cū rege glie. Et iecit infern⁹ sathā foras d sedib⁹ suis. Et dixit infern⁹ ad ipia officia sua. Laudite te crudeles portas ere. ⁊ vec. fer. supponite. fortis resistite ne capti uemur tenētes captiuitatē. Dec audietes oīs mltitudo scōz cū voce i crepatōis dixēt ad infernū. Api portas tuas vt intret rex glie. Et tūc incepit clamare David dicēs. Nōne cuz essem vig⁹ in terris p dixi ex instinctu spūsci. **L**ōfiteat

De resurrectione domini

dño misericordie ei⁹ et mirabilia
ei⁹ filijs hoim. Quia peritit por/
tas creas et rectes ferreos pfregit
Suscepit eos de via iniquitat⁹ eoz
Post h̄ dixit **I**saías ad oēs scrōs.
Nōne ego dixi vobis cū essem in
terr⁹ resurgēt mortui q̄ sunt i mo/
numēt⁹ et exultabūt. qm̄ ros qui
est a dño est sanitas illi⁹. **N**ec au/
dientes oēs sancti ab **I**saia dixe/
runt ad infernū. **A**peri portas tu/
as nunc victus es et infirm⁹ eris.
Tūc statim interim facta est vox
vt contritiū dicēs. **T**ollite portas
p̄ncipes v̄ras zc. **V**idens aut̄ in/
fernus qz iaz duab⁹ vici⁹ sic cla/
mauerat. qm̄ ignorans ait. **Q**uis
est iste rex glorie. **Q**ui r̄ndit dauid
dicēs ad infernū. **I**sta v̄ba clamo/
ris ego cognosco. qm̄ p̄ sp̄m ei⁹
vaticinaui. et nūc que sup̄ dixi di/
co. **D**ñs fort⁹ et potens zc. **E**t nūc
ipse dñs in terrā p̄spexit vt audi/
ret gemit⁹ cōpedito zc et solueret fi/
lios interempro zc. **E**t nūc feda/
tissime inferne aperi portas tuas
vt intret rex glorie. et sic p̄t̄ p̄m̄z
Secundo ostēdit et pbat infer/
ni destructionē xpi potens et fort⁹
ingressio. **U**n̄ legi⁹ p̄sequenter q
hec dicere **D**auid ad infernū sup/
uenit rex glorie in forma hois de⁹
maiestat⁹. et eternas tenebras illu/
strauit et visitauit nos sedētes in
tenebris et vmbra mort⁹. **Q**uo fa/
cto infernus et mors cū crudelib⁹
ministr⁹ expauerūt claritatē tanti
luminis dū xpm̄ viderūt. dicētes
victi sum⁹ a te. **Q**uis ē tā magn⁹
et parū⁹ humilis et excelsus. miles

et impator in forma serui admira/
bilis p̄liator. rex glorie mortu⁹ et
vixit. qz in cruce mortu⁹ fuisti. in
sepulchro iacuisti. et viuis iam ad
nos descēdisti et legiones n̄ras p̄/
turbas. **E**t sic pater secundum.
Tercio ostēdit et pbat inferni de/
structionē ammirabil⁹ ingrediet⁹
p̄sumptio. **U**n̄ legi⁹ p̄sequēter q
infern⁹ ammirat⁹ est d̄ p̄sumptio
ne xpi. ideo dixit. **Q**uis es tu q̄ in/
trepidus fines n̄ros ingressus es
et n̄ra supplicia nō verer⁹. imo oēs
d̄ vincul⁹ n̄ris eripe conar⁹. **Q**uis
es tu q̄ absoluis ab originali pec/
cato et in libertatē p̄stina reducis
Silr et omnes legiones demonū
simul p̄territe clamauerūt. **Q**uis
es tu tā p̄clar⁹ maiestate. hō sine
macula. nunq̄ mūdus nob̄ tales
hoim̄ trāsmisit. forte tu es ille lex
sus de quo n̄r p̄nceps sathan dis/
cebat q̄ p̄ tuā mortē cruc⁹ totius
mūdi p̄ratem a nob̄ accepturus
esses. **T**ūc rex glie dñs maiestate
sua app̄bendens sathan p̄ncipē
inferni tradidit p̄ratē inferni su/
per eū. et traxit adam ad suā clari/
tatem. **E**t sic p̄t̄ tertius. **Q**uarto
ostēdit et pbat inferni destructionē
dura increpatio sathane ab inferno
Un̄ legi⁹ p̄nter q̄ tūc infern⁹ su/
scipiens sathan cū nimia increpa/
tione dixit ad eū. **O** p̄nceps p̄di/
tionis eterne vt qd̄ facere voluisti
regē glorie crucifigi in cui⁹ exitu
mort⁹ nob̄ tanta spolia p̄curasti.
vere ignorasti vt insipiens. **Q**uid
fecisti. **A**cce tam iste iesus fulgore
sue d̄nitat⁹ fugauit oēs tenebras

mōtis z firmū carcerē pfregit et
soluit vincos. z regna nra vinctū
tur. de cetero nō igredit̃ ad nos
humanū gen^o. **O** princeps sathā
qd b facere voluisti. Nam illi q a
pncipio vsqz nūc fuerūt despera
ti salute ecce nūc liberati sūt. **O** pn
ceps sathan oēs q̃s p lignū pua
ricatiōis acq̃sieras nūc p lignū
crucis pdidisti. z perijt oīs leticia
tua omnino pgnosce q̃nta infini
ta supplicia passur^o eris in custo
dia mea sēpiterna. **E**t cū infern^o
hec loqr̃et̃ ad sathan pncipez tūc
dixit ei rex gl̃e. Sathan princeps
erit sub ptate tua in sēp̃it̃a secu
la loco Ade z filioz ei^o iustoꝝ eo
rū. Et sic p̃ez q̃rtū z p p̃ns fm glo
sum qd xps hodie fecit q̃ sic infer
nū potēter destruxit. **T**ercio
pncipalr dico q̃ scdm gl̃osum fa
ctū qd xps hodie fecit q̃ p̃es in
limbo dulci^o cōsolabat̃. **U**n legi^o
p̃ter q̃ post p̃dcā dñs extēdens
manū suā dixit. Venite ad me oīs
sci mei q̃ habet^o imaginē z siliu
dinē meā q̃ p lignū z dyabolūz in
mortē dāpnari fuisse. **N**ā p lignū
dyabolū dāpnauit z mortē supā
ui. z statim oēs sub manu dñi ad
vnari sūt z dñs tenēs manū Ade
dixit. Pax tibi cū oībo filijs tuis
elcis meis. **T**ūc adā puolue^o ge
nibus magna voce dixit. **E**xalta
bo te dñe q̃nam suscepisti me. zc
dñe abstraxisti ab infer^o ai z me
am saluasti me. zc. **P**sallice deo
oēs sci ei^o. z cōfitemini memorie
sanctitatis eius. **S**ilr oēs sci p
uolunt ad pedes dñi vna voce di

xerūt. **A**duenisti desiderabilis no
ster redēptor mūdi sicut p legez et
pphas dixisti adimpleuisti. redem
isti nos p crucē tuāz mortē z descē
disti ad nos vt nos eripes ab infe
ris. **D**ñe sicut posuisti titulū gl̃ie
tue in celo z erexisti signū resurre
ctionis in tris. pone etiā dñe i in
ferno signū victorie tue ne mors
dñet ampl^o. **E**t extēdēs dñs ma
nū suā fecit signū crucis sup adam
z oēs scōs. z tenēs dexterā ade al
cendit ab infer^o z oēs sci securi sūt
eū. **T**ūc sc̃us dauid fortiter cla
mauit dī. **A**ntate dño canticum
nouū qz mirabilia fecit zc. **E**t oēs
sancti r̃nderūt dicētes. **B**ndict^o q̃
venit in noīe dñi de^o dñs z illuxit
nob. **N**ic est de^o n̄r in eternū z in
seculū seculi ipse reget nos in se
cula. **E**t sic patz tertū gl̃oriosum.
Quarto pncipalr dico q̃ q̃r
rum gl̃iosum qd xps hodie fecit ē
q̃ oēs electos letant̃ in padisum
pduxit z eos angelo michaeli cō
misit. **U**n legi^o psequēter q̃ dñs
tenēs manū ade tradidit eū archā
gelo michaeli z oēs sancti seq̃bāt
michaelē q̃ introduxit eos oēs in
padisum et̃leatōis. **T**ūc occur
rerunt eis duo viri valde vetusti
diez. q̃s interrogauerūt sci. q̃ estis
vos q̃ inferis mortui nō fuisse no
biscū z in padisum corpe colloca
ti estis. **R**ndens vn^o ex eis dixit.
Ago sum Enoch q̃ vbo dei trāsla
tus sum huc. **I**te aut̃ q̃ meuz est
Helyas ē q̃ curru igneo assūpt^o ē
huc. **U**sqz nūc nō gustauim^o mor
tem. sed vlt̃ ad aduentū añt̃p̃i

De resurrectione domini

seruati sum⁹. diuis signis cu⁹ eo
pliatu⁹ z ab eo occidēdi i hierlm
et post triduū tēp viui in nubib⁹
assumēdi. Ecū loqrent⁹ Enoch z
Nelyas. ecce supuenit ali⁹ vir mi
serrim⁹ portās in būeris suis si
gnū cruc⁹. Vidētes autē eū oēs scī
dixerūt. Quis es tu. q⁹ visio tua la
tronis ē. z qd ē b signū qd portas
in būer⁹. Quib⁹ rñdit dī. Vere dixi
stis q⁹ latro sui z oīa mala faciēs
sup terrā. z iudei crucifixerūt me
cū Iesu. z vidi oīa q⁹ facta sūt sup
crucē ihu. z credidi eū eē creatore
oīm z deū oīpotēte. z pcar⁹ sum eū
dī. Memēto mei dñe dū vener⁹ i
regnū tuū. q⁹ statī suscipiēs depca
tione meā dixit mibi. Amē dico ti
bi. hodie mecū eris in paradiso. Et
dedit mibi illud signum cruc⁹ di
cēs. hoc portas ābula in paradisu z
si nō te pmiserit angel⁹ ingredi cu
stos paradisi. oñde illi b signū cruc⁹
z dic ad eū Ihs xps fili⁹ dei q⁹ nūc
crucifix⁹ est misit me huc. z cū b fe
cissim statim āgelus custos padi
si apiens inroduxit me z colloca
uit me ad dexterā paradisi dicēs. Ec
ce modicū sustine z ingredier⁹ tu.
z Adā p⁹ oīs būant generis cū oī
bus filijs suis scriis. Audiētes autē
patriarche z pphete z scī ad oīa v
ba hec larronis vna voce dixerunt
Bñdict⁹ deus oīpotēs pater eter
noz qui talē grām dedit pctōri
bus z i pascua paradisi reduxit. Amē
Nec sūt diuina z sacra misteria q⁹
vidim⁹ z audiui⁹ karin⁹ z leu⁹
frēs z fili⁹ symeonis.

De resurrectione dñi. Ser. xxxij.

Surrexit
dñs vere zc. Circa res
urrectōz dñi nostri Ihu xpi tria
sunt p⁹ siderāda. P⁹io q⁹ potenter
surrexit scđo veracit⁹ tertio felici
ter. P⁹imo surrexit potēt⁹. q⁹ p⁹
pria trute. Est notandū q⁹ in sa
cro eloq⁹ legim⁹ triplicē resurre
ctionē scz fictā z falsam. realē sed i
pfectā. potētēz pfectā. **TR**id
co p⁹mo q⁹ habem⁹ in sacra scri
ptura resurrectōz fictā z falsam. si
cut incātratores z incātratrices res
suscitāt mortuos. De ista resurre
ctōe legit. j. Reg. xviij. vbi dī q⁹
cum Samuel mortu⁹ est z plāte
eum oīs isrl⁹ z sepelierūt eū in ra
matha vrbē sua. Tunc dixit saul
seruis suis. Querite mibi mulie
rē hñtez pbitonē. i. expeaz in sciaz
incantatricū. Nā pbiton pbitonis
dicit incantator vel diuinatoz v
diuinatrix. Uñ dī q⁹ nite mibi mu
liere habentē pbitonē. i. p⁹itā in il
la scia. Nā vt quidā tradūt est que
dā ars suscitādi mortuos fice q⁹
pbici⁹ adinuenit. Serui autē saul
inuenerūt vnā mulierē p⁹itā in il
la arte. q⁹ cum venisset ad saul. dī
xit ei saul. Suscita mibi samuele
quo fice suscitato. appuit vt dicie
glo. iudeoz euer⁹. Nā caput fuit
v⁹ sus terrā z pedes sursum. Et dixit
samuel ad Saul. Quare inq⁹erasti
me vt suscitarer tū saul. Coartor
nimis. P⁹bilistū pugnāt aduer⁹
me. z dñs recessit a me z exaudire
me noluit neq⁹ i māu p⁹baz. neq⁹
p⁹ sōtia vocaui grē vt oñderes qd

faciam. Et ait samuel. Quid inter
rogas me cum dñs recessit a te z
trāsierit ad emuluz tuū. faciet em̃
tibi dñs sicut locut⁹ est in manu
mea. z scinder regnū tuū d manu
tua. z dabit illud prio tuo dauid
qz nō obedisti voci dñi zc. Dec at
suscitatio est ficta z nō realis. Isto
mō vtute diaboli resuscitāt īcan
tatores et incātrices mortuos
sicut fecit simon magus. vt habet
in legēda apłoz petri z pauli. Et
sic p̃similes resuscitāt. Secdo legi
mus in sacra sc̃ptura resuscitatio
nem mortuoz nō fictā sed realem
tñ imperfecta. qz itez in cineres re
digunt. Istā legim⁹ in veteri lege
iij. Re. iij. qz belyseus p̃misit giezi
cū baculo suo ad suscitandū pue
rum. Regre. Ita ī nouo testamē
to legim⁹ Io. ij. qz xp̃us suscitauit
lazaz. qdriduanū in monūmēto
dicēs. Lazare veni foras. z statim
p̃dixit q fuerat mortu⁹. Talis re
suscitatio nō fuit ficta s; real. Nā
postea ipse lazarus comedīt z bi
bit z sup̃uixit mult⁹ annis. z fac⁹
est ep̃us ciuitat⁹ marsilie. s; ista re
suscitatio fuit imperfecta. qz oportē
bat eū iterū mori. Isto mō vtute
dei z dñi n̄r̄i iesu xp̃i resuscitāt ele
cti mortuos. sicut petr⁹ q̃ suscita
uit mortuū. Req cathedra petri.
Tercio legim⁹ in sacra sc̃ptu
ra resuscitationē realē et p̃fectam
z nō tm̃ resuscitationē que fit au
xilio alteri⁹ s; resuscitacōz q̃ fit p
p̃ia vtute z diuina. q̃ tm̃ facta ē in
xp̃o. Et b̃ cōnēntē p̃p̃ietatib; di
uinis sc; potentie sapie z iusticie.

Sapiētia em̃ dei dicat q vbi nō
est culpa nō debz esse pena. sed in
christo nulla fuit culpa. teste pila
to p̃demnatore z iudice suo dicē
te. Oculist⁹ mibi hunc hoīem q̃si
auertentē populū. z ecce corā vo
bis interro. zc. ergo in eo non de
buit esse corruptio īcinerationis.
Un̄ ps. Nō dabis sc̃m̃ tuū. i. cor
p⁹ sc̃ificatū z deificatū. videre cor
ruptionē. Secdo iusticia dei b̃ ob
seruat vt vbi sit meritū ibi sit et p
miuz. teste augustino dicēre. Nul
lū bonū irremuneratū. sed in xp̃o
fuit meritū sūme hūilitat⁹. qz vsq;
ad mortē se humiliāuit. iō iustuz
fuit vt ei daret p̃mū resurrectionis
Un̄ phil. ij. Humiliauit semet
ip̃sum fac⁹ obediēs vsq; ad mortē.
p̃p̃ qz de⁹ exalta. zc. Tercio
potētia di b̃ clamar. Dedit enī
voci sue vocē vtut⁹. quā virtutes
filius sentiens statī resurrexit. Nu
ius exemplū habem⁹ in naturalib;
bus. dicūt em̃ leo q̃ nascitur cri
bus dieb; manet quasi mortuus
sed tertia die mittit sup̃ eum rugi
tum z statim apparet viu⁹ sic vtu
te diuine vocis z potentie surre
xit xp̃us tertia die. Lu. xli. Surre
xit dñs vere. Un̄ phus in p̃nci
pio de celo z mūdo loquens d ter
nario dicit. Per hūc autē numerū
adhibuim⁹ nosmetip̃sos magnū
ficare deū creatorē p̃p̃ietatib; eo
rum que sunt create. Unde d̃ ista
perfecta et potēti resurrectione
dicit apostolus Romanorū. vi.
Christ⁹ resurgēs ex mortuis tā nō
morit. mors illi vltra nō dñabit.

De resurrectione domini

Est notandū q p q̄tuor ostēdit xp̄m mortui resurrectio. P̄mo ostendit q potēte surrexit p p̄o/p̄ia virtutē. Ipse em̄ nō indiguit auxiliis aliter? sic alij oēs indigēt. s; virtute diuina surrexit. iō dē resurrectio. alioz autē dicit resurrectio. **Uñ dicit Jo. x.** Potestates habeo ponēdi aīam meā. z iterū sumēdi eas. **Uñ** sicut potēte aīam cū claz morte valido deposuit di. **Pat** in man⁹ tuas cōmēdo sp̄m meum z inclinato capite tradidit sp̄m. ita potēte eam virtute p̄ia real/sumpsit. **Uñ** dicit **Mat. xl.** Data est mihi oīs p̄as in celo z in t̄ra. **Uñ** in signū hui⁹ p̄as r̄ndit iu/ deis q petiuerūt signū sue p̄as dicētes **Jo. ij.** Qd signū ostendis nobis. r̄ndit. Soluere templū h̄ et in tribz diebz excitabo illud. h̄ dicebat de templo corpis sui. **Uñ** surrexit a mortuis recordari sē discipuli ei⁹. q h̄ dicebat z credi/derūt. **Figura** hui⁹ habet **Jone. ij.** vbi legit q ipse ionas fuit in ven/ tre ceti tribz diebz z tribz noctibz. postea ipse p̄ficio expuit eū ad ter/ram **Jonas** q p tres dies in p̄fice iacuit z post tres dies de p̄fice ex/uit significat xp̄s q post tres dies de sepulchro resurrecti. **Uñ** iterū in hui⁹ signū qñ iudei petiuerunt signū a xp̄o. Respondit vt habet **Mat. xij.** **Ag** volumus a te si/ gnū videre. **Quibz** ait. **Generatio** mala signum querit. z nō dabit ei nisi signū **Jone** p̄phete. **Sicut** em̄ fuit **Jonas** in ventre ceti tr. bz die/ bus z tot noctibz. sic erit fili⁹ ho/

minis i corde t̄re tribz diebz t̄tē p̄ia virtute postea resurgēt. **Uñ** hec potētia figurat nob i potētia samsonis. de q dē **Judith. xij.** q ipse ingressus ē ciuitatē gazam. et audiētes philistei circūderūt eū positi i porta ciuitatē custodibone euaderet. q i medio noctē surgēs apphēdēs ambas porte fores cū postibz suis z portauit ea humer/ suis ad t̄rice mōtē. **Uñ** canit eccia de ei⁹ potētia. **Samson** portauit valuas. i. (dor) zc. **Samson** fecit xp̄m q media nocte cū p̄ia potētia de sē resurrecti. **Uñ** dicit **Ambr.** Quō potuit q̄rere adiutorius sui corpis suscitādū alios suscitauit zc. **Uñ** **Esco** ostendit ex tumuli clausione z signaculorū illesione. **Iudei** ei timētes ne discipuli corp⁹ iesu de sepulchro asportarēt z dē/ cerēt plebi q a mortuis resurrecti iō magno lapide tumuli clausu/ rūt z signacula. im̄p̄serūt vt null⁹ posset lapidē ab extra tollere sine signaculorū fractiōe. z custodes po/ suēt vt custodirēt. **Jo** xp̄s euidēt ostēdit magnū ordinem sue potētie in l⁹ clauso tumulo z illesis sigill⁹ de sepulchro resurrecti. **Uñ** dicit **Mat. xl.** q maria magdalena et maria iacobi z salē me cme et aro/ mata vt veniētē vngerēt iesū. Et valde mane vna sal baroz xē mōtē ad monumētū orto iā sole. **Et** dice/ bāt ad inuicē. **Quis** reuoluet no/ bis lapidē ab ostiō monumēti. **Arat** q̄ppe magn⁹ valde. **In** h̄ t̄n ostēdit q ipse potētia diuina clauso/ se pulchro surrexit. z illesis sigill⁹

qz dñ angel⁹ reuoluebat lapidē
Un dñ Mar. vi. Angel⁹ dñi descē
 dit de celo ⁊ accedēs reuol. la. ⁊c.
 Et iō in signū potētie rufurgendi
 custodes q sepulchri custodierūt
 audietes tremotū qñ xps resurre
 xit timuerūt valde. **Un Mar. vi.**
 Pre timore at̄ extrin⁹ s̄ custodes
 ⁊ faci s̄ velut mortui. **Un b̄ pul.**
 dit. pphā in sp̄s cōcū dicit. **Nor⁹** i
 iudea de⁹ in isrl magnū nomē ei⁹
 Et fac⁹ ē in pace loc⁹ ei⁹. s. sepul
 thro. **Seqt̄.** Ibi p̄fregit potēcias
 s̄z terrēdo custodes sepulchri i re
 surrectiōe. **Seqt̄.** Tu terribilis ⁊
 qz resistit tibi. ex tūc ira tua. de ce
 lo auditū fecisti iudiciū. terra trez
 muit ⁊c. **Un dñ Mar. vi.** Ecce ter
 remone fac⁹ est magn⁹. **Un ps.**
 alibi. **Quis de⁹ magn⁹ sic de⁹ n̄**
 tues de⁹ q̄ faci mirabilia. **Notaz**
 fecisti in pplis tūc tuā. ⁊ rede
 misti i brachio tuo ⁊ in potētia po
 pulū tuū. Et sic p̄z tercio q̄ potēf
 surrexit cū sic illeis signaculis et̄
 clauso sepulchro ⁊ custodibz p̄ter
 ritis surrexit. **Un bñ dñ ps. xvij.**
 In deo meo trāsgrediar mur⁹. **X**
 tercio oñdit̄ p̄ celere sol ortum.
 Nā sicut sol in suo ortu potēf te
 nebras fugat. ⁊ sua tūc diē facit
 clarescere. ita xpo resurgēte nox ⁊
 tenebre fugerūt. ⁊ sol ad glāz ⁊ ad
 potētiā resurgēf celerit ort⁹ est
 nec mirū. **Notaz** vt dicit euāgeliste
 q̄ tpe possiōis xpi a sexta hora p̄
 p̄ter passiōē xpi tenebre facte sūt
 qz ad horā nonā. ⁊ sol obscurat⁹
 est nō naturalr s̄ miraculose ce p̄
 potētiā diuinā ita i resurrectione

xpi festinauit sol ⁊ gaudēdo dñō
 q̄ p̄ potētiā diuināz luxit p̄ tres
 horas p̄lqz fm cursuz lucet. **Un**
 ganfredus i expositione sup lucā
 q̄ dicit. Tenebre facte sūt in vni
 uersa terra ysqz i horā nonā. ⁊ sol
 obscurat⁹ ē. dicit. Sicut sol obscu
 rat ad exequas morient⁹. sic celerit⁹
 ort⁹ est ad glāz resurgēf. **Un in**
 signū hui⁹ dñ **Mar. xlii.** q̄ maria
 magdalena ⁊ maria iacobi ⁊ salō
 me val. ma. yna sab. ve. ad mo. oz
 to iam sole. Ecce q̄ dicit vald ma
 ne. i. tēpestiue ⁊ in orto sole. **Un dñ**
 dicit **Petr⁹** rauēnēf. q̄ nox dñi
 ce resurrectionis reddidit diei tres
 horas qz amaritudo passiōis ab
 stulerat. **Un in signū hui⁹ dñ. ij.**
Mar. i. Sol refulsit q̄ p⁹ erat in
 nūbilo. s. tpe passiōis refulsit celez
 ri⁹ i die resurrectionis. Et iō dixerūt
Karin⁹ ⁊ Leuci⁹. Nos cū essem⁹
 cū oibz patribz n̄ris positi in cali
 ginē ⁊c. **Req. sup̄ finone. xxxi. l.**
¶ Quarto oñdit̄ p̄ multoz mox
 tuoz resurrectionē Nā sicut feriis
 sexta fuerunt cū eo duo latrones
 crucifixi vn⁹ a dextr⁹ ⁊ vn⁹ a sinis
 stris p̄ falsaz potētiā iudeoz cū
 cōfusione sibi. ita ipsō resurgēte p̄
 tūc diuinā multū mortui surre
 xerūt sibi in glām. **Un dñ Mar.**
xxvij. Domumēta apta s̄ ⁊ mul
 ta corpa scōz q̄ dormierūt. surre
 xerūt. ⁊ exētes de monumēt⁹ p⁹ re
 surrectionē ei⁹ venerūt in scāz ci
 uitate. s. bierlm. ⁊ apparuef mul
 tis. **Quoz** resurrectio facta tūc
 diuina fuit realis ⁊ vera. **Un dñ**
Raban⁹. Nulla fides adhibēda ē

De resurrectione domini

temeritati eorum quod dixerunt sanctos incineratos quod cum christo surrexerunt. Et ratio est. Nam ipsi dixerunt esse testes quod christus potens surrexit. ideo non sunt reincidentes. Unde Augustinus dicit. non fuissent veri testes resurrectionis nisi cum christo fuissent veraciter vestiti stola immortalitatis. et cum christo celos ascenderet sibi ascenderent. Hic nota in euangelio Nicodemi quod potentia resurgendi christi probatur per resurrectionem mortuorum ut superius est. Et sic finit unus sermo. **¶** Secundo principaliter dico quod christus veraciter surrexit. Unde Mat. xxviij. dicit quod angelus dixit mulieribus. scilicet marie magdalene etc. Nolite timere. Scio enim quod iesum qui crucifixus est queritis. Non est hic surrexit sicut dixit. Circa quod notandum quod per quatuor ostenditur probatur quod christus veraciter resurrexit. Primo per inuentionem sudarii et lintheaminis quibus corpus iesu et caput fuit inuolutum. Nam dicit magister li. iij. dist. xliij. quod corpora glorificata resurgunt sine ulla deformitate. sine ulla corruptione. sine onere et difficultate. propter quod spiritualia dicta sunt. ideo non retinent panem quibus inuoluunt. Ita christus quod est sanctus sanctorum gloriosissime surrexit et dimisit sudarium etc. Unde in signum huius quod christus apparuit ioseph. tunc petiuit a christo ut ostenderet sibi sudarium ut sciret quod veraciter resurrexisset. **¶** Requiritur super in primo sermone. **¶** Unde etiam cum maria magdalena ut dicitur Jo. xx. non inuenit corpus iesu in monumento. Tunc venit ad symonem petrum ad alium discipulum quem amabat iesus et dicit eis. Aulese dñm

meum et nescio ubi posuerit eum. **¶** Et sic per petrum et ille alius discipulus et venerunt ad monumentum. Currebant autem duo sibi. et ille alius discipulus percurrit citius petro et venit prius ad monumentum. Et cum se inclinasset vidit per ostium illius edificij intra quod erat corpus christi sepultum. Nam sepulchrum erat factum ad modum cuiusdam domus muncule lapidee intra quod erat sepulchrum excisus in petra. et sic erat ibi quedam ostiolum per quod erat ingressus ad locum illum sic enim fiebat antequam sepulchrum iudeorum et marie magnarum personarum. Et sic iohannes vidit lintheamina posita et posita. non tamen introiit. Venit autem simon petrus sequens eum et introiit in monumentum. Nam ex ampliore sermone non est preteritum solum respicere sic iohannes habens solum vult oia diligenter perscrutari. et vidit lintheamina posita et sudarium quod fuerat super caput eius non cum lintheaminibus positum sed separatim inuolutum in uno loco. Tunc per petrum sic diligenter reexaminasset et tam evidenter signa resurrectionis vidisset. tunc introiit et ille alius discipulus qui venerat prior ad monumentum quod ambo viderunt et crediderunt. Unde istud totum factum est ad maiorem probationem resurrectionis christi. Nam si aliquis corpus abstulisset furtive. nullo modo lintheamina et sudarium deposuisset et eum sic nudum asportasset. Et ideo dicit Augustinus. quod magni argumentum evidens resurrectionis christi est inuentio predictorum. Nam si discipuli asportassent corpus christi furtive sicut iudei timebant tunc non ve-

Uel

missent ad videndū. nec etiā ppter
timorē militū sepulchrū custodiē
tū tantā morā traxissent q̄ linthea
mina p mirrbā z aloes z glutina/
ta corpi nō depōtassent. **¶** **Se**
cundo p manifestā apparitiones
z multiplicē. Ipse em̄ sepe appa/
ruit dilectis suis. Et pmo oīm dile
cte sue mīrī credidit apparuisse. licet
b null⁹ euāgelistaz ponat. Qd̄ for
te iō dimiserūt. qz corz officiū fuit
testes resurrectionis inducere mīez
aut ad testificandū p filio induce
re eos nō decuit. Nā si h̄ba extra/
neaz scīaz velut deliramentā vīsa
sunt. quō nō mag⁹ matrē d̄ lirare
crederet. iō euāgeliste scribere nō/
luerūt. Debuit em̄ xps matrē suā
testificare de resurrectione. quā am
pl⁹ ceter⁹ oibz cōstat voluisse. Et
dicit Amb. in li. de agnibz. **¶** **Ma**
ria vidit resurrectionis dñi. **¶** **Prima**
vidit z credidit vidit z maria ma/
gdalēa quīs adhuc nūreret. i. du
bitaret. hoc etiā romana ecclā ap
pbare videt. Nā statiz ipso die re/
surrectionis apd̄ sanctā mariā ce
lebrat stationē. Est etiā alia appa
ritio q̄ appuit iacobo iusto. q̄ nō
p̄tinet in euāgelio. tñ i legēda sua
inuenit. **¶** **Requē philippi z iacobi**
¶ Itē est alia apparitio q̄ apparuit
Ioseph ab arimathia. quē libera/
uit z duxit in domū suā. vt patuit
in pcedenti smone. Et quīs iste
apparitiōes nō sūt scripte in evā/
gelis. tñ alibi scripte sūt. **¶** **Un̄** dic̄
Jo. ca. xi. Multa qd̄ dēt alia signa
fecit iesus q̄ nō sūt sc̄pta i libro b
z euāgelioz. **¶** **Sz** est norandū de

apparitionibz de qbz euāgeliste
scribūt q̄ sūt decē. **¶** **1.** **¶** **2.** **¶** **3.** **¶** **4.** **¶** **5.** **¶** **6.** **¶** **7.** **¶** **8.** **¶** **9.** **¶** **10.** **¶** **11.** **¶** **12.** **¶** **13.** **¶** **14.** **¶** **15.** **¶** **16.** **¶** **17.** **¶** **18.** **¶** **19.** **¶** **20.** **¶** **21.** **¶** **22.** **¶** **23.** **¶** **24.** **¶** **25.** **¶** **26.** **¶** **27.** **¶** **28.** **¶** **29.** **¶** **30.** **¶** **31.** **¶** **32.** **¶** **33.** **¶** **34.** **¶** **35.** **¶** **36.** **¶** **37.** **¶** **38.** **¶** **39.** **¶** **40.** **¶** **41.** **¶** **42.** **¶** **43.** **¶** **44.** **¶** **45.** **¶** **46.** **¶** **47.** **¶** **48.** **¶** **49.** **¶** **50.** **¶** **51.** **¶** **52.** **¶** **53.** **¶** **54.** **¶** **55.** **¶** **56.** **¶** **57.** **¶** **58.** **¶** **59.** **¶** **60.** **¶** **61.** **¶** **62.** **¶** **63.** **¶** **64.** **¶** **65.** **¶** **66.** **¶** **67.** **¶** **68.** **¶** **69.** **¶** **70.** **¶** **71.** **¶** **72.** **¶** **73.** **¶** **74.** **¶** **75.** **¶** **76.** **¶** **77.** **¶** **78.** **¶** **79.** **¶** **80.** **¶** **81.** **¶** **82.** **¶** **83.** **¶** **84.** **¶** **85.** **¶** **86.** **¶** **87.** **¶** **88.** **¶** **89.** **¶** **90.** **¶** **91.** **¶** **92.** **¶** **93.** **¶** **94.** **¶** **95.** **¶** **96.** **¶** **97.** **¶** **98.** **¶** **99.** **¶** **100.** **¶** **101.** **¶** **102.** **¶** **103.** **¶** **104.** **¶** **105.** **¶** **106.** **¶** **107.** **¶** **108.** **¶** **109.** **¶** **110.** **¶** **111.** **¶** **112.** **¶** **113.** **¶** **114.** **¶** **115.** **¶** **116.** **¶** **117.** **¶** **118.** **¶** **119.** **¶** **120.** **¶** **121.** **¶** **122.** **¶** **123.** **¶** **124.** **¶** **125.** **¶** **126.** **¶** **127.** **¶** **128.** **¶** **129.** **¶** **130.** **¶** **131.** **¶** **132.** **¶** **133.** **¶** **134.** **¶** **135.** **¶** **136.** **¶** **137.** **¶** **138.** **¶** **139.** **¶** **140.** **¶** **141.** **¶** **142.** **¶** **143.** **¶** **144.** **¶** **145.** **¶** **146.** **¶** **147.** **¶** **148.** **¶** **149.** **¶** **150.** **¶** **151.** **¶** **152.** **¶** **153.** **¶** **154.** **¶** **155.** **¶** **156.** **¶** **157.** **¶** **158.** **¶** **159.** **¶** **160.** **¶** **161.** **¶** **162.** **¶** **163.** **¶** **164.** **¶** **165.** **¶** **166.** **¶** **167.** **¶** **168.** **¶** **169.** **¶** **170.** **¶** **171.** **¶** **172.** **¶** **173.** **¶** **174.** **¶** **175.** **¶** **176.** **¶** **177.** **¶** **178.** **¶** **179.** **¶** **180.** **¶** **181.** **¶** **182.** **¶** **183.** **¶** **184.** **¶** **185.** **¶** **186.** **¶** **187.** **¶** **188.** **¶** **189.** **¶** **190.** **¶** **191.** **¶** **192.** **¶** **193.** **¶** **194.** **¶** **195.** **¶** **196.** **¶** **197.** **¶** **198.** **¶** **199.** **¶** **200.** **¶** **201.** **¶** **202.** **¶** **203.** **¶** **204.** **¶** **205.** **¶** **206.** **¶** **207.** **¶** **208.** **¶** **209.** **¶** **210.** **¶** **211.** **¶** **212.** **¶** **213.** **¶** **214.** **¶** **215.** **¶** **216.** **¶** **217.** **¶** **218.** **¶** **219.** **¶** **220.** **¶** **221.** **¶** **222.** **¶** **223.** **¶** **224.** **¶** **225.** **¶** **226.** **¶** **227.** **¶** **228.** **¶** **229.** **¶** **230.** **¶** **231.** **¶** **232.** **¶** **233.** **¶** **234.** **¶** **235.** **¶** **236.** **¶** **237.** **¶** **238.** **¶** **239.** **¶** **240.** **¶** **241.** **¶** **242.** **¶** **243.** **¶** **244.** **¶** **245.** **¶** **246.** **¶** **247.** **¶** **248.** **¶** **249.** **¶** **250.** **¶** **251.** **¶** **252.** **¶** **253.** **¶** **254.** **¶** **255.** **¶** **256.** **¶** **257.** **¶** **258.** **¶** **259.** **¶** **260.** **¶** **261.** **¶** **262.** **¶** **263.** **¶** **264.** **¶** **265.** **¶** **266.** **¶** **267.** **¶** **268.** **¶** **269.** **¶** **270.** **¶** **271.** **¶** **272.** **¶** **273.** **¶** **274.** **¶** **275.** **¶** **276.** **¶** **277.** **¶** **278.** **¶** **279.** **¶** **280.** **¶** **281.** **¶** **282.** **¶** **283.** **¶** **284.** **¶** **285.** **¶** **286.** **¶** **287.** **¶** **288.** **¶** **289.** **¶** **290.** **¶** **291.** **¶** **292.** **¶** **293.** **¶** **294.** **¶** **295.** **¶** **296.** **¶** **297.** **¶** **298.** **¶** **299.** **¶** **300.** **¶** **301.** **¶** **302.** **¶** **303.** **¶** **304.** **¶** **305.** **¶** **306.** **¶** **307.** **¶** **308.** **¶** **309.** **¶** **310.** **¶** **311.** **¶** **312.** **¶** **313.** **¶** **314.** **¶** **315.** **¶** **316.** **¶** **317.** **¶** **318.** **¶** **319.** **¶** **320.** **¶** **321.** **¶** **322.** **¶** **323.** **¶** **324.** **¶** **325.** **¶** **326.** **¶** **327.** **¶** **328.** **¶** **329.** **¶** **330.** **¶** **331.** **¶** **332.** **¶** **333.** **¶** **334.** **¶** **335.** **¶** **336.** **¶** **337.** **¶** **338.** **¶** **339.** **¶** **340.** **¶** **341.** **¶** **342.** **¶** **343.** **¶** **344.** **¶** **345.** **¶** **346.** **¶** **347.** **¶** **348.** **¶** **349.** **¶** **350.** **¶** **351.** **¶** **352.** **¶** **353.** **¶** **354.** **¶** **355.** **¶** **356.** **¶** **357.** **¶** **358.** **¶** **359.** **¶** **360.** **¶** **361.** **¶** **362.** **¶** **363.** **¶** **364.** **¶** **365.** **¶** **366.** **¶** **367.** **¶** **368.** **¶** **369.** **¶** **370.** **¶** **371.** **¶** **372.** **¶** **373.** **¶** **374.** **¶** **375.** **¶** **376.** **¶** **377.** **¶** **378.** **¶** **379.** **¶** **380.** **¶** **381.** **¶** **382.** **¶** **383.** **¶** **384.** **¶** **385.** **¶** **386.** **¶** **387.** **¶** **388.** **¶** **389.** **¶** **390.** **¶** **391.** **¶** **392.** **¶** **393.** **¶** **394.** **¶** **395.** **¶** **396.** **¶** **397.** **¶** **398.** **¶** **399.** **¶** **400.** **¶** **401.** **¶** **402.** **¶** **403.** **¶** **404.** **¶** **405.** **¶** **406.** **¶** **407.** **¶** **408.** **¶** **409.** **¶** **410.** **¶** **411.** **¶** **412.** **¶** **413.** **¶** **414.** **¶** **415.** **¶** **416.** **¶** **417.** **¶** **418.** **¶** **419.** **¶** **420.** **¶** **421.** **¶** **422.** **¶** **423.** **¶** **424.** **¶** **425.** **¶** **426.** **¶** **427.** **¶** **428.** **¶** **429.** **¶** **430.** **¶** **431.** **¶** **432.** **¶** **433.** **¶** **434.** **¶** **435.** **¶** **436.** **¶** **437.** **¶** **438.** **¶** **439.** **¶** **440.** **¶** **441.** **¶** **442.** **¶** **443.** **¶** **444.** **¶** **445.** **¶** **446.** **¶** **447.** **¶** **448.** **¶** **449.** **¶** **450.** **¶** **451.** **¶** **452.** **¶** **453.** **¶** **454.** **¶** **455.** **¶** **456.** **¶** **457.** **¶** **458.** **¶** **459.** **¶** **460.** **¶** **461.** **¶** **462.** **¶** **463.** **¶** **464.** **¶** **465.** **¶** **466.** **¶** **467.** **¶** **468.** **¶** **469.** **¶** **470.** **¶** **471.** **¶** **472.** **¶** **473.** **¶** **474.** **¶** **475.** **¶** **476.** **¶** **477.** **¶** **478.** **¶** **479.** **¶** **480.** **¶** **481.** **¶** **482.** **¶** **483.** **¶** **484.** **¶** **485.** **¶** **486.** **¶** **487.** **¶** **488.** **¶** **489.** **¶** **490.** **¶** **491.** **¶** **492.** **¶** **493.** **¶** **494.** **¶** **495.** **¶** **496.** **¶** **497.** **¶** **498.** **¶** **499.** **¶** **500.** **¶** **501.** **¶** **502.** **¶** **503.** **¶** **504.** **¶** **505.** **¶** **506.** **¶** **507.** **¶** **508.** **¶** **509.** **¶** **510.** **¶** **511.** **¶** **512.** **¶** **513.** **¶** **514.** **¶** **515.** **¶** **516.** **¶** **517.** **¶** **518.** **¶** **519.** **¶** **520.** **¶** **521.** **¶** **522.** **¶** **523.** **¶** **524.** **¶** **525.** **¶** **526.** **¶** **527.** **¶** **528.** **¶** **529.** **¶** **530.** **¶** **531.** **¶** **532.** **¶** **533.** **¶** **534.** **¶** **535.** **¶** **536.** **¶** **537.** **¶** **538.** **¶** **539.** **¶** **540.** **¶** **541.** **¶** **542.** **¶** **543.** **¶** **544.** **¶** **545.** **¶** **546.** **¶** **547.** **¶** **548.** **¶** **549.** **¶** **550.** **¶** **551.** **¶** **552.** **¶** **553.** **¶** **554.** **¶** **555.** **¶** **556.** **¶** **557.** **¶** **558.** **¶** **559.** **¶** **560.** **¶** **561.** **¶** **562.** **¶** **563.** **¶** **564.** **¶** **565.** **¶** **566.** **¶** **567.** **¶** **568.** **¶** **569.** **¶** **570.** **¶** **571.** **¶** **572.** **¶** **573.** **¶** **574.** **¶** **575.** **¶** **576.** **¶** **577.** **¶** **578.** **¶** **579.** **¶** **580.** **¶** **581.** **¶** **582.** **¶** **583.** **¶** **584.** **¶** **585.** **¶** **586.** **¶** **587.** **¶** **588.** **¶** **589.** **¶** **590.** **¶** **591.** **¶** **592.** **¶** **593.** **¶** **594.** **¶** **595.** **¶** **596.** **¶** **597.** **¶** **598.** **¶** **599.** **¶** **600.** **¶** **601.** **¶** **602.** **¶** **603.** **¶** **604.** **¶** **605.** **¶** **606.** **¶** **607.** **¶** **608.** **¶** **609.** **¶** **610.** **¶** **611.** **¶** **612.** **¶** **613.** **¶** **614.** **¶** **615.** **¶** **616.** **¶** **617.** **¶** **618.** **¶** **619.** **¶** **620.** **¶** **621.** **¶** **622.** **¶** **623.** **¶** **624.** **¶** **625.** **¶** **626.** **¶** **627.** **¶** **628.** **¶** **629.** **¶** **630.** **¶** **631.** **¶** **632.** **¶** **633.** **¶** **634.** **¶** **635.** **¶** **636.** **¶** **637.** **¶** **638.** **¶** **639.** **¶** **640.** **¶** **641.** **¶** **642.** **¶** **643.** **¶** **644.** **¶** **645.** **¶** **646.** **¶** **647.** **¶** **648.** **¶** **649.** **¶** **650.** **¶** **651.** **¶** **652.** **¶** **653.** **¶** **654.** **¶** **655.** **¶** **656.** **¶** **657.** **¶** **658.** **¶** **659.** **¶** **660.** **¶** **661.** **¶** **662.** **¶** **663.** **¶** **664.** **¶** **665.** **¶** **666.** **¶** **667.** **¶** **668.** **¶** **669.** **¶** **670.** **¶** **671.** **¶** **672.** **¶** **673.** **¶** **674.** **¶** **675.** **¶** **676.** **¶** **677.** **¶** **678.** **¶** **679.** **¶** **680.** **¶** **681.** **¶** **682.** **¶** **683.** **¶** **684.** **¶** **685.** **¶** **686.** **¶** **687.** **¶** **688.** **¶** **689.** **¶** **690.** **¶** **691.** **¶** **692.** **¶** **693.** **¶** **694.** **¶** **695.** **¶** **696.** **¶** **697.** **¶** **698.** **¶** **699.** **¶** **700.** **¶** **701.** **¶** **702.** **¶** **703.** **¶** **704.** **¶** **705.** **¶** **706.** **¶** **707.** **¶** **708.** **¶** **709.** **¶** **710.** **¶** **711.** **¶** **712.** **¶** **713.** **¶** **714.** **¶** **715.** **¶** **716.** **¶** **717.** **¶** **718.** **¶** **719.** **¶** **720.** **¶** **721.** **¶** **722.** **¶** **723.** **¶** **724.** **¶** **725.** <

De resurrectione domini

veritas p̄dicte suā resurrectionē
ita facta resurrectionē nō debbat
ab aliq̄ p̄nūciari nisi a celesti nū-
cio q̄ mēiri nō pōt. Nā vt dīc ma-
gister li. ij. dis. vij. q̄ boni angeli p̄-
grām cōfirmati s̄ postq̄ steterāt
q̄ peccare n̄ p̄nt. s̄ nec mēiri. **Uñ**
d̄r **Mat. xlii.** q̄ angelus domini
descendit de celo. et ac. reuo. lap.
z sedebat sup̄ eū. **Erāt aspect⁹ ei⁹**
sicut fulgur. vestimēta ei⁹ sic nīr.
Et vt d̄r Mat. xlii. q̄ cū Maria
magdalena z maria iacobi z salo-
me venerūt vt vngerēt iesuz. dīce-
rūt ad inuicē. Quis reuoluet nob̄
lapidē ab ostio monumētī. **Et re-**
spicētes viderūt reuolutū. z itro-
euntes in monumētū zē. **Et cū in-**
gressi eēnt nō inuenerūt corp⁹. **Et**
factū est dñi mente p̄ternate eēnt
tūc duo viri. i. angeli vt dicit **Lu-**
cas apparuerūt z steterūt iuxta il-
las in vestib⁹ albis. **Et angeli mu-**
lierib⁹ assurgebāt. iō dicit **Lucas**
eos stātes. Quis aliq̄ euangeliste
dicūt eos sedere. **Uñ autē mulieres**
timēt z declinarēt vultū in t̄raz
tūc illi duo āgeli q̄s lucas viros
appellat. eoq̄ in forma hūana ap-
paruerūt dixerūt mulierib⁹. **Quē**
querit⁹ viuēte cū mortuis. **Nō ē**
h̄ sed surrexit. q. d. **Iesum** quē vos
querit⁹ q̄si mortuū h̄ ip̄e nō ē mor-
tu⁹ s̄z viuīt. iō nō est h̄ s̄z surrexit.
Et iō dicit Mat. vi. q̄ angelus q̄
reuo. lapidē dixit mulierib⁹. **Noli**
te timere. **Scio** em̄ q̄ iesuz q̄ cru-
cifix⁹ ē querit⁹ nō est h̄. surrexit
em̄ sicut dicit. **Venite z videte lo-**
cū vbi posit⁹ erat dñs. **Et cito**

eūtes dicite discipul⁹ ei⁹. qz surre-
xit. z ecce p̄cedet vos in galileam.
Ibi eū videbit⁹ sicut p̄dicit. **Et iō**
lucas dicit q̄ illi angeli dixerunt
etiāz. **Recordamini** quātr locut⁹
sit vob⁹ dñi adhuc in galilea esset.
dicēs. **Oportet** filiū hoīs tradi in
man⁹ hoīm peccator⁹ et crucifigi
z tertia die resurgere. q̄si diceret.
fm̄ **Chyff.** **Et si** mibi nō creditis
memento re h̄boz q̄b⁹ se dixit die
tertia resurrecturū **Lu.** **Et recor-**
date sunt h̄boz ei⁹ z egressē a mo-
numēto nūciauerūt hec oīa illis
vñdecim z ceter⁹ oīb⁹. **Erāt** autē
maria magdalena z maria iaco-
bi z maria salome z iohanna vxo-
pcuratoris herodis. **Uñ** canit ec-
clesia z querit. **Dic** nob̄ maria qd̄
vidisti p̄ q̄z illū amīcū tuū cerē z
mlt⁹ argumēt⁹ vidisti. signāf rñd⁹.
Angelicos testes sudariū z vestes
surrexit x̄ps spes mea p̄cedet su-
os in galileam. **Quarto** ostē-
dit p̄ marie magdalene sedulaz z
multiplicē inq̄sitiōē. **Ipsa** enim
noluit p̄tentari in angeloz celib⁹
monio nec in dicē cuiuscūq̄ nū-
inueniret dñm suū aut mortuū
aut viuū. **Uñ** postq̄ ipsa ex iussu
angeloz nūciauerat petro z alijs
discipul⁹ q̄ fuisset i monumēto et
nō inuenisset corp⁹ iesu z vidisset
āgelos. **Tūc** petr⁹ z iohēs iuerūt
silt vt viderēt qd̄ esset. **Illis** autē
recedentib⁹ maria iterū reuersa ē
ad monumētūz nō recedebat sed
ibi stabat vt dicit **Joh. xlii.** **Abie-**
runt ergo discipuli. s. petrus z ioh̄-
bānes ad scimetipos. i. i domū suā

Maria aut stabat foris plorans
de ablatione dilecti sui. et dum sic
staret tunc inclinavit se ite et p spe
xit in monumentu. **V**ic querit euz
ipa sciret. et ipm sublatu qre tuc sic
resperit. **R**ndet **G**rego. **A**manri
semel insperisse no sufficit. qz vis
amoris multiplicat inrecone in/
quiritiois. **S**ca em desideria dila/
tione crescit. **S**i aut dilatioe defi
ciut desideria scra no sunt. **U**n de
sideriu marie magdalene fuit ita
magnu q no curasset qcunqz iuis
set vt suu dilectu etia mortuu in/
venisset. **Q**uapropter ipa meruit
tria. **P**rimo a geloz iterata visio/
nem ac iocunda colatione. **U**n
dicat **Jo. xl.** que cu sic diligeter re/
spectit in monumentu. tuc vidit du
os angelos in albis sedetes. vnu
ad caput et vnu ad pedes vbi posi
tum fuerat corp^o iesu. q dicunt ei
volentes ea solari. **M**ier qd plo
ras. q. d. **N**o habes caz stertus sed
gaudij. qz ille que credis mortuu
resurrexit. **U**n dicat **O**rige. **M**a
ria magnaz solatione inuenisti.
naz tu qrebas vnu hoiem et duos
angelos inuenisti. qrebas iesum
mortuu et ipm viuū ab angel' in/
tellectisti. **M**aria qd iam ampli^o
turbat. qd ploras. ecce habes an
gelos sufficit eoz visio. **M**aria
no si curavit a gelos sz dic eis assi
gnado cam sui doloris. **A**ulerut
dñm meū et nescio vbi posuerunt
eu. q. d. **N**o imerito ploro. qz illuz
pdidi in que tota spem mea posui
igit angustie mihi sunt vndiqz ne
scio em quo vada. nescio vbi req/

raz. stabo igit h et plorabo vsqz du
mihi deficiet lachryme. **U**n dicat
Origenes. **M**aria qd spei quid
psily erat tibi vt sola stares ad mo
numentuz discipul' abeuntibz. tu
aut illos iuenistiz post illos rema
sisti. cur hoc fecisti. diligebas plus
qz illi. an sapiebas plus qz illi. qz n
metuebas vt illi. certe nihil sapie
bat marie nisi diligere. p dilecto
dolore. io secūdo meruit sui dile/
cti visionē. **U**n dicat **Jo. xl.** qz
dixisset angelis rndendo. **I**. **A**ule
runt dñm etc. et cu hoc dixisset co/
uersa est retrosum et vidit iesum
stantem. et nesciebat qz iesus est.
Mic querit. quare cu angelis
loquit' uersa ē retrosum. **R**ndet
p doctores q xps p^o ea apparuit
et angeli cognoscetes dñm signo
et motu reuerētie onderūt se aliqd
magnū videre. et h est q fecit tam
puerti retrosum. **I**deo dicat euā/
gelista. **C**ouersa est retrosum. **S**e
quit. **E**t nesciebat qz iesus est. **E**t
hui^o rō est vt dicat **A**brh. **C**hris^o
em apparuit angelis tanqz domi
nator. ideo cito cognouerūt eum.
Marie vero i forma ortulani. io
no cognouit eu. **S**equit. **D**icit ei
iesus. **M**ulier qd ploras. que que
ris. **M**ic dicat **O**rige. **M** dulc^o ma
gister ad qd puocas spūm et aīm
hui^o mulier. an putas q ipsa di/
cat tibi. te ploro. te quero. nisi tu
cordi ei^o pus inspiraueris et dixeris.
Ago suz. qd ploras. et que que
ris. an putas q ipsa cognoscat te
qdiu voluer^o celare te. **S**eq^o text^o
Illa est mās qz ortulan^o eēt ex eo

De resurrectione domini

q̄ ita mane euz sic in orto videret
Jō dicit ei volēs cape e^p denūo
lentiā. Dñe si tu sustulisti eū dici
to mihi vbi posuerit eū. z ego euz
tollaz. Ecce quāto desiderio fuit.
Uñ Origenes. O mirabilis muli
eris audacia que nullum excipit.
nec iudeos seculentes veret. sine
omni timore p̄stanti aio dicit ego
eū tollam. O bone iesu ioseph ti
mit z nō fuit ausus tollere cor
pus tuū de cruce nisi in nocte z d
licentiā pilati. Maria nec pilatū
nec noctē vereret dicens. Ego euz
tollam. Et si in atrio p̄ncipis la
ceratorū o maria tuisses qd fecit
se ego eū tollā. Et si ancilla ostia
ria te interrogasset qd rēdisse. ego
eū tollam. O mulier. nō mulier q̄
iesum anteponit. O bone iesu io
seph posuit corpus tuū in monu
mēto. Maria autē ex amore ita se
pelixat spūm suū cū corpe tuo. vt
facilius posset separi aīa sua a vi
uente corpe suo q̄ spūm suū te di
ligente a defuncto corpe tuo. Ideo
tertio mentit sui dilecti iesu chri
sti cognitionē. Nam cū dñs eā cō
muni vocabulo appellat dicens
mulier. xp̄us nō fuit ei cognitus.
sed statim qñ eā. p̄prio noīe noīa
uit dicens maria. tunc reuixit spūs
eius z cognouit eū. Uñ dicit Ori.
O mutatio dextere excelsi cōuer
sus est dolor magn⁹ in magnum
gaudiū mutare sūt lachryme do
loris in lachrymas amoris. Nam
vt audiuit se noīe suo vocari fen
sit in p̄prio nomine quandaz sin
gularem dulcedinē vocationis. z

sic p̄ eum cognouit ip̄m magist^r
a quo vocabat. Uñ xp̄o dicere ad
eam maria. iterum cōuerit se ad
xp̄m dicens. Raboni qd dicit mgi
sic p̄suevit eū appellare. z tūc vo
luit amplecti pedes ei⁹ p̄ze nimio
amore. qz iaz cognouit eū. Uñ di
cit Origenes. O amor imparies
nō sufficebat ei videre iesum z lo
qui cū iesu nisi etiā tangeret iesu
Sciebat em̄ q̄ x̄tus erat d̄ illo
z sanabat oēs. z q̄equot tangebāt
eum salui fiebant. S; xp̄s noluit
tangi ab ea. ideo dixit ei. Noli me
tangere. Hic queri pōt. cur nō p̄
miser se tangi ab ea sed dixit. Nō
duz em̄ ascēdi ad patrē meū. q. d.
fm Brezo. Nōdum ascēdi ad pa
trem meū. i. ad equalitatē patris
mei in corde tuo. Ipsa em̄ adhuc
carnalit̄ sapiebat de xp̄o quē sicut
puz boiem fleuit. ideo noluit tan
gi ab ea. sed dixit ei. Vade autē ad
fratres meos z dic eis. Ascēdo ad
patrem meū z patrē vestrū. deum
meū z deū vestrū. s. p̄ equalitatez.
qz ego z pater vnus sum⁹ vt p̄dici
vobis. Venit maria magdalena
annūcians discipulis. qz vidi do
minū. z hec dicit mihi. Uñ ipsa p̄
dicere illud. j. Cor. xj. Ego em̄ ac
cepi a dño quod z tradidi vobis.
¶ **¶** Quinto ostendit p̄ custodum
sepulchri narratōez. dicit em̄ san
ctus Mat. xxvj. q̄ altera die con
uenerūt p̄ncipes sacerdotū z pba
risei ad Pilatum dicētes. Dñe re
cordari sumus q̄ seductor ille ad
huc viues dicit. post tres dies re
surgat. Jube ḡ custodiri sepulchrū

vsq; in diez terciū. ne forte veniat
discipuli ei? et furent euz et dicant
plebi. **Surrexit a mortuis. Et erit**
nouissim? error peior piori. **Ait ill**
Philat? habet? custodiā ite custo/
die. **Ill** autē abeūres pduxerunt
custodes et munierūt sepulchrum
cū custodib? signātes lapidē. **Ill**
ho postq; dñs surrexit intraueit
ciuitatē et nūciauerūt pncipib? sa
cerdotū oīa que facta fuerūt. vt le
gīt in euāgelio **Nicodemi**. et scūs
Nat. xxxiiij. approbat? **Require**
in pmo s'mone de resurrectione in
pncipio. **Acce** apertū mendaciuz
Un dicit **Aug?** Si em dormierit
quō testes esse potuerūt. enīsta si/
bi p'itaria fuerūt. **Un** ps. Insur/
reuerūt in me testes iniqui et men
tita est iniquitas sibi. **Et** ideo canit
ecclia in sequētia de veraci annū
ciatiōe marie magdalene. **Crede**/
dum est mag? soli marie veraci qz
iudeoz turbe fallaci. **Nam** scim?
xpm surrexisse a mortuis vere tu
nob? victor rex miserere! **S. Ber**/
to ondit p vulnēz offensionē. **Nā**
vr dr **Luce.** vlti. qñ ipse apparuit
discipul? suis et stetit in medio. tūc
p'turbati et cōterriti et existimabāt
se spūm videre. ideo dixit eis. **Vi**/
dete man? meos et pedes meos.
qz ego ipse sum. **De hoc** **Regre** in
alio libro. **Tertio** pncipalit? dico
qz xps surrexit felicit. qz oēs ele
ctos letant in paradisu pduxit **Re**
quire sup. **Uel** sic. **Nā** deposita oī
misericordia in glia resurrexit. **Un** in si
gnū hui? dixit **Nat. xxvj.** Post/
q; aut surrexero precedam vos in

galileam. **Galilea** interpretat? tras/
migratio. et significat qz xps d cor
ruptiōe ad eternitatē de miseria ad
gliaz trāsiuit. **Un** **Ro. ij.** **Christ?**
resurgēs ex mortuis zc. **Sic** nos
resurgam? cū xpo in nouitate cor
poris glificati. id dicit. pcedā vos
Un ad **Ro. ij.** sic xpus resurrexit
a mortuis in gliaz patris. ita et nos
innouitate vite ambulem?. **Nam**
sicut xps resurrexit cū corpe glifi/
cato. ita p'tute resurrectionis xpi
oēs electi resurgēt euz glorificatio
corpe. **Un** magister in li. iij. di. xl.
iij. **Corpe** scōz resurgēt sine vlla
deformitate. sine vlla corruptiōe
sine onere et difficultate. ppter qd
spūalia dicta sunt et resurgent ful
gida sicut sol zc.

De ascensione dñi. Sermo. xxxiiij

Dominus

qdē iesus postq; locu/
tus est eis assump? ē
in celū et sedet a dextris dei **Nat.**
vi. **Notate** charissimi. dicē em pbs
iij. phi. qz qzto vnaqueq; res ē me
lior et pfectior tāto debet ei loc? al
tior et pfectior. **Sz** xps dñs nr ē p
fectior et nobilior oib? creatur? qz
re merito deat ascendere ad subli/
miorē locū. i. sup oēs celos. **Idco**
dicit dñs zc. **In** quib? qdē verbis
tria notant. **Prio** discipuloz fru
ctuosa instructio qd notat. cū dr.
Dñs qdem iesus postq; locutus.
Secūdo est xpi gliosa ascensio. qd
notat. cum addit. assump? est in
celū. **Tertio** xpi supma locatio qd
notat cū pcludit. et sedet a dex. dei

De ascensione domini

Primo dico q̄ notat discipu-
loꝝ fructuosa instructio. Est no-
tandū q̄ dñs hodierna die q̄ntu-
pliciter locut⁹ est discipul⁹. **P**ri-
mo ip̄s dñe increpādo de eoz infir-
mitate. vt dicit **Mat. vlt.** q̄ postq̄
xp̄s in die resurrectionis apparuit
marie magdalene. tūc ipsa p̄cur-
rens nūciauit discipul⁹ fm̄ q̄ an-
geli iusserant eā z etiam ip̄s dñs.
Et illi audientes q̄ uiueret z uisus
esset ab ea nō crediderūt. Post hec
aut̄ duob⁹ ambulanti⁹ i cyma-
us ostensus ē in alia effigie. s. in for-
ma pegrini. q̄ nūciauerūt ceteris.
nec illi p̄fecte crediderūt. Etia nec
ipsi dño p̄fecte crediderūt vsq̄ dū
eis ostendit man⁹ z pedes zc. **Uñ**
dicit q̄ nouissime recubentib⁹. q̄
discipulis in cenaculo vic⁹ in quo
xp̄s iussit sibi p̄parari pasca p̄ die
cene cū alijs mulierib⁹ z m̄re xp̄i.
et alijs discipulis. qui xp̄m seque-
bant̄ in uita q̄uis illi vñdecim so-
lum noīant̄ in textu. Illis simul
recubentib⁹ in tertiā z sextā ap-
paruit eis iesus intrās iuxta mo-
dum suū clausis ianuis. z come-
dit cum eis vt dicit **Act. i.** Per qua-
draginta dies apparēs eis et lo-
quēs de regno dei. Et cōuēscēs zc
Uñ Greg. in omel. hodierna. Co.
medit̄ z ascēdit vt effectus come-
stionis veritatē patefceret carnis
Et **Act. x.** Adducauim⁹ z bibim⁹
cum illo. Et sic post h̄ increpauit
eos fm̄ q̄ **Mat. 23.** dicit q̄ expro-
brauit incredulitatem eoz z duri-
tiam cordis. q̄ his q̄ uiderāt eum
resurrexisse nō crediderūt. Et hoc

fecit fm̄ **Greg. in omel.** q̄ eos cor-
poraliter relinq̄re voluit v̄erba
que recedēs diceret in corde audi-
entū arti⁹ imp̄ssa remaneret scz
illa que sequunt̄. **Nā** in oēs arti-
culos fidei articulus resurrectio-
nis fuit difficilior ad credendū.
ideo zc. **Uñ** Secūdo locut⁹ est
xp̄s hodierna die discipul⁹ officiū
p̄dicationis eis inuigēdo. **Uñ** dicit
Mat. vlt. q̄ dixit. **Aūtes** i m̄ uisū
vniuersus p̄dicare euāgeliū omni
creature. Ecce quō iussit euāge-
liū p̄dicare q̄ est p̄tra curiosos q̄
magis vtunt̄ p̄bo q̄ euāgeliū. z ma-
gis poet⁹ q̄ p̄phetis. **Cōtra** quos
dicit **ad Roma. i.** Non em̄ erubesco
euāgeliū. **Trus** em̄ dei est in salu-
tem omni credēti. Nam hō p̄ illū
saluabit̄. **Uñ** sequit̄. Qui credide-
rit et baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit. q̄
vero non crediderit p̄demnabit̄.
O charissimi notate magnū seriū
et dilectionē xp̄i q̄ in fine deside-
rauit nos scire verā viam z vitam
vt possem⁹ post eū ascendere. Nō
em̄ sufficiebat q̄ passus mortu⁹
sepulc⁹ est p̄ nobis s; desiderauit
nos scire modū p̄ quē possum⁹ sal-
uari cū dicit. Qui cre. et bapti. zc.
Uñ Jo. iij. Omnis q̄ credit i ip̄m
nō pere. sed habeat vitam eternam.
ideo dicit **Jo. xij.** Iesus cū dilex-
it eos. s. dando eis modū quō
possant saluari. **Nā** sine fide nul-
lus pōt saluari. **Uñ** Tercio lo-
cut⁹ est eis informādo eos formā
baptizādi. **Nā** sine baptismo nul-
lus pōt saluari. sic ip̄s dicit **Jo. iij.**

Nisi quis renatus .i. baptizatus fuerit
et aqua et spiritu sancto non poterit intrare in
regnum dei. et ideo multum et necessaria
fuit hec locutio. **Un** de **Mat. vi.**
et iesus locutus est discipulis dicens. **Data**
est mihi omnis potestas in celis et in terra
id est in glo. interli. ut quod auctor regna-
bat in celis cum angelis modo per fidem
regnet in terris. produciendo omnes fide-
les per fidem baptismum ad celestem pa-
triam. ut impleatur illud. **Fiat** volun-
tas tua etc. **Secundo**. **A**ntes quam doce-
re omnes gentes. scilicet. suare omnia que man-
davit propter que possunt saluari. baptiza-
res eos in nomine patris et filii et spiritus sancti
tunc remittuntur eis peccata sua tam ori-
ginale quam actuale. tam mortale quam ve-
niale que erant causa eorum damnationis
Un de dicit magister li. iiii. dist. ii. c. de ba-
ptismo. quod baptismus iohannis erat in
penitentia non in remissione. baptismus
vero christi in remissione. **Un** de **Act. i.** **Jo-**
hannes quidem baptizavit aqua. vos
autem baptizabimini spiritu sancto. non per
multos hos dies. quod dicitur. tunc. perfecte
eritis mundi ab omnibus peccatis. **I**deo
baptismus secundum magister li. iiii. dist. ii. de-
tinctio. et ablutio corporis. **Un** de i ba-
ptismo scribitur hunc nomen **Iesus** in
aeribus. **R**ecte sicut servi solent scri-
bi ad curiam vniuersi regis principales. ita
nos scribimur ad curiam summi regis
Nam sicut scriptor scribit tribus digi-
tis sic ad invocationem trinitatis
scribitur illud nomen in aeribus nostris
quoniam sacerdos dicit. **E**go baptizo te
in nomine patris. et filii. et spiritus sancti. **Un** de **Apo-**
cal. iiii. **U**idi super montem syon agnusz
stantem etc. **Un** de **ps.** **S**ignatus est super
nos lumen vultus tui domine etc. **R**

Quarto locus est eis gratia mira-
culorum et donatio. **Un** de **Jo. xiiij.** **Q**ui
credit in me opera que ego facio etc.
Un de dicit venerabilis **Beda** super
Mat. **O**portuit eos magna et no-
ua facere quod debebant magister noua
predicare. **A**t ideo ut noua doctrina scilicet.
euangelica ac fide catholica confirmarent
necesse erat ut mirabilia fa-
cere possent **I**deo dixit eis hodie
ut habet **Mat. xvi.** **S**igna autem
eos quod credi. in me hec sequuntur. id est. vos
quod creditis in me facietis talia signa
quibus probetis predicationem vestram. **Un** de
mo dixit in nomine meo. id est. in virtute
nominis mei. demonia eicient. sicut
Paulus fecit. ut habet **Act. xvi.** quod
quedam puella habuit spiritum phitonem.
cui spiritus dixit paulus. **P**recipio tibi
ubi in nomine iesu christi exire ab ea. et exiit
eadem hora. **P**atet etiam in multis
scriptis multipliciter. **R**egum legem de scorum
Secundo dixit. liguis loquentur no-
uis. sicut apostoli. ut habet **Act. ii.** **N**am
loquuntur va. lin. **T**ertio serpentes
tollent. id est. virtutes et peccata habent super
serpentes quod nihil possunt eis nocere si-
cut paulus fecit ut habet **Act. xvi.**
quod vipera inuasit manum eius. ipse vero
excitatus eam in ignem nihil mali pas-
sus est. propter quod barbari dicebant eum
esse deum etc. **Q**uarto dixit. et si quid
mortiferum biberit non eos nocebit
sicut accidit **Iohi** euangeliste. **R**egum
quod iohes euangeliste in sermone x. **Q**uinto
dixit eis. super egros manus
imponet et bene habebunt. sicut fece-
runt sancti multipliciter. **R**egum cathedra
petri et alius legem. imo non solum
ad manus impositionem verum etiam
R

De ascensione domini

ad vbi. vt per **Act. iij.** vbi ad vbi
sancti petri q dicit. Argentū z au
rum non est mihi zc. In noie iesu
xpi surge z ambula. Qui statū sur
rexit san. Ita z multa alia mira
cula opati sūt vtrū xpi. Un dicit
Mar. xl. Illi aut pfecti pdicaue
rūt vbiq duo coopante. z fimonē
pfirmate sequētib signis. Et etiā
nō tm apli hec fecerūt verū etiam
pfecti fideles ac vbi dei pdicātes
vt per in legēdis multipl. **Regre**
Ac sic impletū est illō ps. Dñs da
bit vbi euāgelizātib vtrū mul
ta. Un sup illud **Luce. ix.** Tōuoca
tis iesus. xij. discipulis suis dedit
illis virtutē et prātem sup oia de
monia. z vt languores curarēt. et
misit illos pdicare regnū dei. z sa
nare infirmos. dicit glo. Cōcessa
prāte signo z mittunt pdicare re
gnū dei vt magnitudo factorū
z virtus ostensa fides daret vbi. et
in noua facerēt q noua pdicarēt.
7 **9** **Quinro** locut⁹ ē eis hodie. an
nūciando eis regnū dei. Ipse em
descendit de sinu. i. de throno pa
tris vt gen⁹ hūanū ad regnū celo
rum perduceret. In die ascēsiōis
nouissime loqbat eis d regno dei
sicut sepi⁹ dixit. Naz d. **Mar. yj.**
Ipse exclusis oib⁹ tēnis sollici
tudinib⁹ dixit. Querite p mū. id ē
p mo z pncipalr z an oia regnū
dei z iusticiā ei⁹. qd. Na ad b crea
ti est. sicut mgi dicit li. ij. di. j. De
fecit hoīem vt summū bonum zc.
Un d. **Act. i.** q in die ascensionis
appa. z lo. de regno dei. Un dixit
p dies. xl. appa. e. zc. **Moyes** z p

phete pmittebat tpaia. xpus aut
regnū celoz. qd qdē etiaz cōmiste
eis nūciare alijs. Un dicit **Chrys.**
Nō cōmittit aliqd sensibile. i. ter
renū dicere sicut moyses z pphete
q terrā z bona tpaia pmittebant
hij tō regnū celoz z oia que con
tinent in eo. Un in signū hui⁹ qn
xps nouissime voluit eis loq an
q in celū ascēderet eduxit eos de
domūcula in q eis pdicauit z q
tuoz locutōes fecit in signū q nō
de tēnis s. de celestib⁹ intrēderet.
Un d. **Luce. xlv.** Eduxit aut eos so
ras in betaniā que sita ē in late
ra mont⁹ oliueti. de q monte ipse
ascendit. Un dicit hystoria q illa
que dicta sūt facta sūt in cenaculo
sed statim post eduxit eos i beta
niā z in montē oliueti. **Un**
aut nūc cū eis pūne ad locū ascē
siōis iuit sicut iuit cū duob⁹ disci
pulis eūib⁹ i emaus nescit. Cum
aut ipso extitit in monte oliueti
ac xpo loquente de regno dei aliq
q min⁹ spūales fuerunt de regno
treno intellere. iō in erro. eū bi
centes vt d. **Act. j.** Dñe si in tpe b
refti. regnū isrl. Quib⁹ rōdit. Nō
est vrm nosse tpa vel momenta q
p pōluit i sua prāte. q. d. dñs vos
adhuc terrena sapit. iō nō pote
stis intelligere celestia sicut parer
me. qz nōdū pfecte recepistis spi
ritū sanctū. Un sequit q dicit. ac
cipietis vtrū supuenient⁹ spūalli
in vos. q. d. qui faciet vos sapere
celestia zc. Et ideo vt d. **Act. j.** p
pit eis ab hierosolimis ne discede
rent. s. expectarēt pmissionē pū

quā audistis inquit p os meū. que p/
missio fuit spūscūs. sicut dicit **Job.**
xiiij. Paraclyt^r aut spūscūs quez
mittet p^r in noīe meo docebit vos
oīa. vñ dicit **Lu. vi.** q^d dixit eis **Vos**
aut sedere in ciuitate quīqz indua
mini & cruce eralto spūscō qui vos
pfortabit & illuminabit sicut pmi
si vobis añ. **11a dicit Jo. xvi.** q^d dixit
eis. **Expedi** vob v^o ego vadā. **Si**
em nō abiero palytus nō veniet
ad vos. **Si** aut abiero mittā eum
ad vos. **Et** cū venerit docebit vos
oēm veritatē. **Et** sic dedit eis suaz
bñdictionē & ascendit in celū. **Et** dicit
Dam. li. iij. ca. x. q^d & sa facie ad
orientē eleuat^r manib^{us} ascendit in
celū. **Un dicit Lu. vi.** Eleuat^r mani
bus suis bñdixit eis. **Et** factuz est
dñs benediceret ill^{is} ferebat in celū
Quat^r aut valedixerit. nō putauit
euāgeliste esse scribendū s^{ed} dī/
miserūt deuot^{is} hominib^{us} ad cōsi/
derandū. **Un dicit Jo. vi.** Sūt autē
et alia multa que fecit iesus que sī
scribant^r p singla nec ipm mūdūz
arbitroz cape posse. **Un** de verita
te ascensionis legīt in euāgelio **Mat.**
codem. **Req^{ue} in pmo ser. resurre**
ctiois. **Et** sic p^rz p^rmū. **11a** **Secdo**
pncipal^{iter} dico q^d norat xpl^{us} glōsa
ascēsiō. cū dicit. **Assumpt^{us}** est in celū
Airca qd notandū q^d dñs glōse q^d
dupl^{ix} ascendit. **P^rmo** veracit^{er} secū
do potent^{er}. **tertio** gloriā. **quarto**
letant^{er}. **Dico** pmo q^d dñs veracit^{er}
ascēdit q^d oñd^{it} tripl^{ix}. s. p spaciū
tpis. p determinatū diē & horam
cōgruam. **P^rmo** oñd^{it} p spaciū
tpis. **Nā** ipse nō statim vt resurre

xit ascendit s^{ed} p. xl. dies expectare
voluit. p^r maiorē certitudinē re/
surrectiois sue. **Difficili^{us}** em erat
pbare veritatē resurrectionis quaz
passionis. **Nā** passio sua fuit visa
q^d feria sexta mortu^{us} fuit in cruce
s^{ed} ad pbandū verā resurrectionē
plures dies req^{ue}rebant. iō distulit
suā ascensionē vsqz ad. xl. diem vt
sic sua resurrectio fieret certa et p
p^ris p spaciū tāti t^{em}pis fieret & cer/
tificaret ei^{us} ascensio q^d erat ita pos/
sibilis sicut resurrectio. **Un dicit**
Act. i. p^rbuit seipm viuū. s. discipu/
lis suis post passionē suā in mltis
argument^{is} p dies. xl. &c. **Un** dicit
glo. xl. horis mortu^{us} erat sic. xl. die
b^{us} se viuere cōfirmabat. **Qd** fecit i
solationē etiā discipuloz. **Nam**
sicut discipuli fuerūt turbati. xl. ho/
ris q^d i sepulchro mortu^{us} iacuit.
ita p. xl. dies resurgēs disci. appa/
ruit multipl^{ix} in cōsolationē et q^d
sicut dies p^ras ad horā ita annus
ad diē. s. est dicere. sic dies solati
onis comp^{ar}at ad horā tristatōis
sic ann^{us} solatōis ad diē turbatio
nis. vñ **Mat. iij.** Spūs dñi sup me
vt p^rdicarē annū placabilē dño ec
diem vltionis deo n^{ost}ro. **Acce** sicut
p die tribulatōis reddit annū cō/
solationis sic p hora tribulatōis
dedit diem solationis. **Un** dicit
Leo papa in finone de ascensio/
ne. **Quadragesim^{us}** numer^{us} ho/
die cōplet^{us} est ordinatōe diuina ad
vtilitatē n^{ost}re eruditionis. **Nā** duz
dubitatum est ad illis scilicet disci/
pulis ne dubitaret a nobis &c. **Et**
sic completo spacio t^{em}pis ascendit.

De ascensione domini

2

In secundo ostēdit p determinatum diē qz feria qnta ascendit celos. Nā xps iesus passus est. viij. kal. april. 7 in die dñico imediate sequenti surrexit. 7 xl. die ab ipso die resurrectionis que tūc fuit qnta die mēsis maijz fuit feria qnta eadē die xps ascēdit. **Un die Act. 1.** p dies. xl. apparēs eis 7 lo. de regno dei. **Segt.** Et cum b dixisset videntibz illis eleuat^r est. Sed est notandū qz dñs feria qnta ascendit. pp^t tria mysteria tali die facta quibz talis dies est psecrata. vt recitat mgt Francisc^o de maronis. pmo natali die pisces aues 7 volatilia fuerūt creata. vt d^r Ben. j. et iō vt esset pformitas creatoris ad creaturas 7 econuerso. tali die ascēdit. qz pisces 7 volatilia sunt agiles 7 mobiles valde 7 facilliter ascendūt. s. pisces flumē. aues aerem. sic xps rē. **Un Dierē. xlix.** Ecce qsi aquila ascēdet 7 volabit rē. **2** **Secūdo** nā tali die puer iesus in templo est pscntat^r. vt d^r Luc. ij. Nā xpus fuit dñica die nat^r. 7 xl. dies a natiuitate fuit qnta feria i qua puer debebat in tēplo pñcari iuxta pceptū dñi Leui. xij. Reque purificationis. Sic xps hodie fuit angel⁷ 7 nubibz pducētibz in templo celestⁱ patrie deo pñi pscntatus 7 ad dexterā ei⁹ collocat^r. **Un Act. 1.** Eleuat^r ē 7 nubes suscepit eū. **Un ps.** Qui ponis nubē ascēsum tuū. 7 ambu. sup pēnas ventoz. i. angelozū. **3** **Tercio** nam tali die cena dñi fuit celebrata. vt d^r Jo. xij. Et sacm eucharistie pmi

tus institutus. p qd figurat illud eternū cōiūniū. ideo xpus tali die ascendit ad celeste cōiūniū. **Iuxta illud ps.** Dñs regit me. i. ipsa diuinitas. et nihil mihi deerit. in loco pascue ibi me collocaui. **Per** **3** **ctio** oñdit p horā 7 grūā. qz hora nona eiusdē diei dñs ascendit circa meridiē. Nā pm^o bō ob demeritū sue trāsgressionis fuit tali hora d padiso terrestri expulsus. qz Luca hora sexta comedit d fructu. 7 hora nona fuerat expulsus. 7 p angelū adit^r padisi pclusus. Et talis reseratio nō poterat fieri nisi p xpm nec etiā adit^r celestis paradisi. **Jo** 7 grūū fuit vt xps eadē hora ascēderet 7 homo eadē hora padisum celestem recuperaret. 7 sic xpus sua ascēsiōe aditū ei⁹ nobis oibz reseraret. **Jo** nos debem⁹ exemplo xpi cū seruenti desiderio ascēdere ad celū in meridiē. i. i feruore dilectionis. **Iuxta illd Job. xxiij.** Ne stigia ei⁹ secur⁹ est pes me⁹. viam ei⁹ custodiui 7 nō declinaui ex ea. **Un Aug^o** in sermo. de ascensione Ascendam⁹ cū illo 7 sursum corda habeam⁹. Sic ascēdit qdā deuotus miles. Nā legit^r qz qdāz miles sic ascēdit corde qz i patribz bieroz solimis oīa loca in qbz saluator n^r fuerat sollicitus cū lachrymis visitauit 7 cū oīa sancta loca p totū p⁹ suisset. vltio venit in montē oliuerti. vñ dñs celus ascenderat. vbi post longā orōnem cū lachrymis dixit. Ecce dñe vbiqz quesiuisti te diligens. **Un dñi** venerim ad locum vbi celos ascēdisti. nescio ampli⁹

xxiii

q̄ cū helyas ⁊ helyseus pgerent fī
mul ecce curr⁹ igne⁹ ⁊ equi ignei
⁊ helyas prurbine⁹ ascēdit. **Terri⁹**
mod⁹ ē raptio. sic fuit rap⁹ sc̄tus
paul⁹. vt dr̄. ij. **Cor. xij.** Scio ho-
minē in xp̄o añ annos. xiiij. siue in
corpe siue extra corp⁹ n̄ scio. deus
scit. raptū b̄mōi hoīem vsq; in ter-
tium celū. **Quar⁹** mod⁹ est ascen-
sio ⁊ iste ē mod⁹ nobilissim⁹ ⁊ glo-
riosissim⁹. q̄ fit pp̄ia ⁊ tute. Sic
ascendit bodie dñs n̄r iesus xp̄s.
Iō dr̄ ascensio nō assūptio. q̄ assu-
mere nō est pp̄ia ⁊ tute s; auxilio
sicut p̄mi tres modi. s; ascēdere ē
pp̄ia ⁊ tute. **Uñ** hec ascensio pro-
pp̄ia ⁊ tute elegā⁹ figurata ē. **Die**
re. xlii. vbi ipse in sp̄ū p̄uidit ascē-
sionem xp̄i cum dicit. Accē q̄si leo
ascēdit ad pulchritudinē. **Leo** est
aīal fortissim⁹ iō p̄ cū fīḡ pp̄a ⁊ r̄
xp̄i ascēdendi ad pulchritudinē. i.
ad celum. **Uñ Aug⁹. in ser. de ascē-**
sione. **Sup** excelsa celi terrenum
corp⁹. i. h̄manitas ponit. **Uñ i euā-**
gelio Nicodemi. **Req̄. i ser. resur-**
rectionis. **Uñ ps.** Agnosces in
sp̄sco ascensionē xp̄i dicit. Confi-
tebor tibi in p̄p̄is dñe. ⁊ psalmus
dicā tibi in gentib; dñm magnifi-
cata est vsq; ad celos mīa tua ve-
ritas tua vsq; ad nubes. **Requit**
Arultare sup celos de⁹ ⁊ sup oēm
terrā gl̄ia tua. **¶ Tercio** dico q̄
dñs ascendit gloriānt. **¶ Naz celest;**
exercit⁹ cū magna gl̄ia ⁊ reueren-
tia obuiant sibi. **¶ Dō** bñ offēdit p̄
erēplū. **¶ Vñ** aliq; rex terren⁹ q̄ p̄-
gere p̄fect⁹ ēet in terrā longinquā
⁊ diu extra steteret. cū ille rep̄it

q̄ cū helyas ⁊ helyseus pgerent est
mul ecce curr⁹ igne⁹ et equi ignei
⁊ helyas prurbine ascēdit. **Tercio**
mod⁹ ē raptio. sic fuit rap⁹ sc̄tus
paul⁹. vt dr̄. ij. **Cor. xij.** Scio bo-
mine in xpo añ annos. xiiij. siue in
corpe siue extra corp⁹ nescio. deus
scit. raptū b̄mōi hoīem vsqz in ter-
rium celū. **Quarto** mod⁹ est ascen-
sio. iste ē mod⁹ nobilissim⁹ ⁊ glo-
riossim⁹. qz fit p̄pria virtute. Sic
ascendit hodie dñs n̄r iesus xps.
Itē dr̄ ascensio nō assūptio. qz assu-
mere nō est p̄pria virtute s̄ auxilio
sicut p̄mi tres modi. s̄ ascēdere ē
p̄pria virtute. **Uñ** hec ascensio pro-
pria virtute elegāt figurata ē. **Dies**
re. xliij. vbi ipse in spū p̄uidit ascē-
sionem xpi cum dicit. **Ecce q̄si leo**
ascēdit ad pulchritudinē. **Leo** est
aīal fortissim⁹ iō p̄ eū s̄ḡt p̄p̄a v̄r⁹
xpi ascēdendi ad pulchritudinē. i.
ad celum. **Uñ Aug⁹. in ser. de ascē-**
sione. **Sup̄** excelsa celi terrenum
corp⁹. i. hūanitas ponit. **Uñ i** euā-
gelio **Nicodemi.** **Req̄. i ser. resur-**
rectionis. **Uñ ps.** **Agnoſcēs in**
spūsc̄ ascensionē xpi dicit. **Confi-**
tebor tibi in p̄p̄lis dñe. ⁊ psalmus
dicā tibi in gentib⁹. **Qm̄ magnifi-**
cata est vsqz ad celos mia tua ve-
ritas tua vsqz ad nubes. **Sequit̄**
Aultare sup̄ celos de⁹ ⁊ sup̄ oēm
terrā gl̄ia tua. **¶ Quarto** dico qz
dñs ascendit gloriant̄. **Naz celest̄**
exercit⁹ cū magna gl̄ia ⁊ reueren-
tia obuiant̄ sibi. **Qd̄ bñ ostēdit̄ p̄**
exēplū. **Nā si aliq̄s rex terren⁹ q̄ p̄-**
gere p̄fect⁹ ēēt in terrā longinquā
⁊ diu extra steterisset. cū ille rep̄tia

R3

De ascensione domini

retur sine dubio tot^o ppl's obuia/
ret sibi reuerent. vt pz p expienciā
z recipet eum cū magno honore.
q̄to mag^{is} tūc dñs nř qui ē rex an
geloz q̄ fuit in terra longiqua cū
hodie reuerfus ē cū honore z gl'ia
recept^{us} est. **Uñ** dicit **Aug^o** in ser.
de ascensione. **Cū** audis eleuatus
agnosce milicie celest^{is} obsequium
Uñ dicit ps. in psona xpi ascenden
tis ad celestē exercitiū. **Cū** gl'ia su/
scipisti me. et nō imerito. **Nā** ipse
dñs cū corpe glorificato gloriose
ascēdit. qđ nullus angeloz antea
vnq̄ uidit. **Dicit** em̄ mgt li. iij. di.
xliiij. qđ corpora sanctorum rursus
gēt sine mortalitate cuz agilitate.
subilitate. z claritate. **Sic** domi
nus nř resurrexit cū dotibz corpis
pfectissime z clarissime. z sic ascen
dit in celū valde gl'iose et fulgide.
Uñ b cognoscit sapiēs in spūscō
cum dicit **Act. xliij.** In firmamē/
to celi respicēdens gloriose. **Spēs**
celi z gloria stellaz mūdū illumi/
nans in excelsis dñs. **Uñ** **Aug^o**
in ser. bodiarno. **Sanc^o** z solēnis
dies ascēcionis dñi nostri iesu xpi
hodie illucit exultem^{us} et letemur
in eo. xps ascendit. supna clarue/
rūt. **Et** iō ppter eā fulgidā z gl'io/
sam ascēcionē dñi aliq̄ angeli mi/
rabant^{ur} z fecerūt q̄stiones dicētes
illō **Isa. lxiij.** **Quis** est iste q̄ venit
de edom. tinctis vestibz de bosra.
Ite formosus i stola sua. gradit^{us}
in multitudine vtut^{is} sue. **Uñ** dic
gto. qđ dā angeli nō plene cogno
scētes mysteriū incarnatōis pas/
sionis z resurrectionis videntes

dñm ascendente ā mirātes dicēte
angel^{is} comitātibz dñm. **Quis** est
iste q̄ venit de edom zc. **Dicit** autē
Diony. in li. āgelice hierarchie. ca.
vij. qđ cū xps ascēdit facie sūt tres
qōnes ab angel^{is}. **Prima** fecerunt
maiores āgeli ad inuicē sibiipsis
di. qđ ē iste q̄ venit de edom zc. b ē
dicere. qđ ē iste q̄ venit ita gl'iose z
fulgide d edō. i. de tra edō. **Edom**
em̄ interpretat^{ur} terren^{us}. tinct^{us} vesti
bz de bosra. i. dotibz corpis gloriifi
cati. **Ite** formosus i stola sua. i. in
būanitate gradit^{us} i multitudine vt
ut^{is} sue. i. ascendēs i multitudine
claritat^{is}. **Tūc** rñdere potat xps
illud **Jo. viij.** **Ego** sum lux mūdū.
Et vere nō tñ mūdū s; tot^{us} celest^{is}
patrie. **Et** iō dicit **Jo. Apo. xij.** **Li**
uitas illa nō eget sole neq; lūa vt
luceāt in ea. **Nā** claritas dei illu/
nabit eā. **Ad** pgnoscēs ps. in spū
scō dicit. decorē induisti. amicus
lumie sicut vestimēto zc. **S; Be**
cūdo fecerūt questionē supna ang
geli ad xpm dicētes illō **Isa. lxiij.**
Quare g rubrū est indumentū tuū
z vestimēta tua sūt calcantiū i cor/
culari. **Dicit** autē dñm habuisse in
dumentū rubrū. i. corp^{is} suū cruen/
tatiū sanguie. ex eo qđ adhuc dum
ascēdit i corpe suo habuit cicatr^{is}/
ces. qđ voluit seruare qnq; d cau
sis fm qđ dicit **Bedā.** **Alcatrices**
em̄ dñi fuauit z in iudicio suatu/
rus ē vt fidē resurrectionis astruat.
z vt p oibz supplicādo eas pñ re/
pñter. vt boni videāt qđ miser^{is}/
cordiē sint redēpti z reprobi agno
scant qđ iuste sint dñari. z vt de/
rat pperue certū triumphū sue vi

trozie. **I**o cū angeli vidēte cū cati-
ces zc. nō imerito dixerūt. **Q**uare
zc. s3 huic qōni rñdit dñs sic **I**sa.
lxij. **T**orcular calcaui sol? z d gen-
tibus nō est vlr meuz. **E**t pōt crux
xpi vocari torcular in q̄ tanq̄ in
phio passus ē. ita vt sanguis effu-
deret. **U**n ego solus torcular cal-
caui. z sic hūanū gen? redemi. qd
null? d boibo poterat facere. **T**er-
tio fecerūt qōnez mīozes angeli z
ad maiores vidētes xpm ita glō-
se ascēdere. dicētes illd **ps**. **Q**uis
est iste rex glie. **Q**uibo illi rñderūt
dñs vtrū ipse ē rex glie. **S**3 fm
b facit **D**ionysii? qōnez di. **A**ū ipsi
supiores sint. p̄rio deo z imēdiate
a deo illuminē. z inferiores a su-
perioribz. q̄re ab inuicē querūt ac
ab inuicē discere cupientes. **A**d b
mīdet ipse. z etiā cōmēdator expo-
nit di. **I**n eo q̄ inērogāt signāt se
sciam appetere. **I**n eo autē q̄ p̄mo
int se p̄ferūt demōstrāt q̄ diuinaz
p̄cellionē nō audent puenire. **U**n
de hac q̄stione angeloz z zueniēti
mīone alioz dicit **Aug**. sic **Sci**.
ficat diuio comitatu vniuers? aer
z ois illa turba demonū volitās
paera xpo ascēdēte trāsfugit. **C**ui
occurrētes angeli q̄s eēt sciscitāt
dicētes. **Q**uis ē iste rex glie. **Q**uibo
rñdet. **D**ic ē ille candid? z roseus
Dic ē ille q̄ nō habuit spēm neq̄
decorē. **I**nfirmit? in ligno. fort? in
spolio fedus i morte. pulcher i re-
surrectōe. clar? in celis. **Q**uare
ro dicoq̄ dñs ascēdit letanē. qz cū
ois q̄ captiui fuerūt i lyombo ascē-
dit. **M**az p̄ q̄ p̄mi parētes expulsī
fuerūt d paradiso tūc ianua fuit clau-

sa quā nemo posat apire nisi xps
in hora ascēsiōis. **U**n dñs **I**sa. **xxxij**
Pstārem dabo i manu ei? et dabo
clauē dom? dauid sup hūez ei? z
aperiet z nō erit q̄ claudat. z clau-
det z nō erit q̄ aperiat. **E**t iō ante
ascēsiōnē dñi null? poterat intrare
regnū celoz. q̄stūcūq̄ scūs z iust?
vñ **Neb**. iij. dic spūscūs. **I**psi autē
coguerūt vias meas q̄b iuravi in
ira mea si introibūt in requiē meā.
Quibo ac iurauit nō intrare i regēz
ipsi? nisi ill? que peccauerūt zc. **U**n
Zach. viij. **I**n dies illos merces
boim nō erat. **U**n **Aug**. **I**n aduētū
xpi q̄stūcūq̄ scūs mercedē nō re-
cipiebat p bono ope suo. s3 ad iser-
nū descēdebāt vt dauid daniel sy-
meon zc. **J**obes bap. z alij p̄res. s3
in resurrectionē xpi sē liberari. **U**n
legit in euā. **N**ic. **R**eq̄ aū in fmōe
p̄mo resurrectionis. **E**t sic i ascēsiō-
ne a xpo in celū sē deducti. **U**n **ps**.
Ascēdisti i altrū. cepisti captiuitatē.
Acce q̄s p̄clare p̄dixit dauid. **U**n
etiā p̄dictū ē **Nich**. ij. **A**scēdit em-
iter pādēs aū col. **T**rāsbūt portā
z ingrediēt p eā. z trāsbūt rex eoz
corā eis. z dñs i capite eoz. **D** hō
p̄sidera q̄s glōse xps hodie cū scīs
q̄ p mltā mltā ānoz i tenebris et
z in ymbra mort? fuerūt ascēdit
z eos cū magno gaudio in celum
dixit. **U**n **ps**. **A**scēdit de? in iu-
bilatione. z dñs in voce tube. qd.
zc. **U**n **I**sa. **xxxv**. **Q**ui redēpti sunt
a dño reuertent in syon z venient
laudātes. z leticia sempiterna su-
per capita eozum. **Q**stūm gau-
dium est. hodie factum. **N**am ce-
lum apertum est. **A**ptiui sunt

De ascensione domini

liberati et ad celestem gloriam deducti
et angelorum gaudium est propter hoc augmen-
tum. **N**am quot die hodie in celum sunt
deducte tot speciales leuitas acce-
perunt. **U**n **Baruch. v.** Adducet ei
deus israel cum iocunditate in lumine ma-
iestatis sue cum misericordia et iusti-
cia que est ab ipso. **U**n **Aug.** in ser-
hodierno. Resurrectio domini spes
nostra est ascensio domini glorificatio nostra
est et cetera. **T**ertio principaliter dico
quod notat christi suprema locatio. cum
concludit. **E**t sedet a dextris dei. **D**e-
xtera est equalitas dei. **D**icit enim phus
ut supra in principio. quare meri-
to ascendit hodie ad dexteram. id est ad
equalitatem. **U**n ipse predicat hoc **Jo.**
rv. Et uiu a patre et ueni in mundum
iterum relinquo mundum et vado ad
patrem. **Q**ui concordat psalmus cum dicit in
spiritu sancto. **A**sumo celo egressio
ei? et cetera. **A**ultauit ut gygas ad cur-
rendum viam. **V**alde enim velociter ascen-
dit quam tantum spacium quasi in momen-
to pertranscurrit. **R**efert enim rabi
moyses maximus phus. quod quilibet
circulus. siue celum cuiuslibet pla-
nietate in spissitudine viam quingentorum
annorum. id est tantum spacium quantum
aliquis de via plana in quingentes annis
posset ire et distantia inter celum
et celum est sicut via quingentorum annorum
et ideo cum sint septem celi siue spere
erit finis eius a centro terre usque ad
peruuium celi saturni quod est septimum
celum. via septem milium annorum. id est tan-
tum spacium quantum de via plana ali-
quis irer in septem milibus septingenti-
cis annis si tam diu viuere posset
Ita tamen quod quilibet annus componat

ex tricenis et lxxv. diebus. et iter cuius-
libet miliaris sit xl. miliaria. et quod li-
bet miliaris sit duorum milium passuum
Nec Rabi moyses. **I**ste igitur fuit
magnus saltus quem fecit christus de ter-
ra in celum **U**n de hoc saltu dicit
Ambr. Quodam saltu uenit christus in
hunc mundum. **A**pud patrem erat. in
virgine uenit. de virgine in plepe-
trastituit. descendit in iordanem. ascen-
dit in crucem. descendit in tumulum.
surrexit de tumulo. et ascendit et se-
det a dextris patris. **S**ed est no-
tandum quod christus in ascensu suo lo-
cauit electos suos quos secum uenit
singulariter ad choros angelorum secundum
merita eorum. **I**ohannes dixit **Ioh. xiiij.** In
domo patris mei mansiones multe
sunt. **N**am sancti secundum merita sua des-
cendent remunerari. **E**t quod videtur ma-
gister li. iij. dis. v. quod de quolibet ordi-
ne aliqui ceciderunt. **E**t secundum **Breg.** non
possunt nisi per homines reparari. id est oportet
ut ad quolibet ordinem aliquos san-
ctos locari secundum merita eorum. **I**deo
dominus noster in quolibet ordine quam ascen-
dit aliquos locauit. **E**t creditur ab aliis
quibus quod christus omni die fecerat unam
mansionem et unam dietam a die ascensionis
usque ad penthecostem. et ad quam
libet mansionem duxit eos secundum me-
rita eorum. **E**t sic ascendit ad thronum
trinitatis. **U**n **Apoc. iij.** **Q**ui descendit
ipse est et qui ascendit super omnes cho-
ros angelorum ut adimpleret omnia. **U**n
prima die ascendit in ordinem angelorum
et ibi locauit eos. quod non propriis me-
ritis sed sola mercede passionis christi sunt
saluari. sicut puuli renati fore boni
primas. nam angelorum officium est bonum

Rabi
moyses

celi in celum

ministrare et minora nunciare et in-
struere homines ut iuste uiuant. **Un** di-
cit **Dyonisius** de celesti hierarchia. Ad
hunc enim chorum uidentur pertinere qui ex
se parum boni agere sciunt nisi ab alijs
inducantur. qui tamen seruatur precepta ec-
clesie in ieiuniorum alijs obseruationibus
sibi se modicum addunt. qui tamen de nouis
reparationibus sunt in quantum se a pec-
catis custodiunt. et sic in choro infimi
collocantur. **Un** **Gregorius** in omelia.
super illud. **Arat** appropinquant ad
ibidem publicum. et **Dugo de sancto victore**
lib. iij. de claustro aie. **xxiiij. c. disti-**
guat has mansiones secundum modum angelorum
et dicit. **Secundum** gradus spiritualium perfectum in nobis distin-
guuntur. et istis qui in choro angelorum lo-
cantur. **Sunt** nonnulli qui quia capiunt
illius itaque in nouis. i. in mansionibus an-
gelorum currunt. et sic de alijs patet.
Un secundum doctores tales sunt de quibus
christus in parabola dixit **Lu. xv.** Mul-
lier habens dragma decem. si perdidit
dragma unum accedit lucernam et re-
uerit domum et quare diligenter do-
net inueniat. et cum inuenerit prouocet
amicas et uicinas dicens. **Con-**
gaudete mecum quia inueni dragma
quam perdidisti. **Moraliter** mulier ha-
bens decem dragmas est essentia di-
uina. **Dragma** est denarius in quo scri-
pta est imago regis. et significat ani-
mam hominis ad imaginem dei creatam quam
dicitur erat et dominus inuenit. **Id** uult
et modo dicere. **Habeo** in celo nouum
dragmam. i. nouum ordinem angelorum
et decem. i. aiaz perditam propter peccatum.
ueni querere et ad hoc accedi lucernam.

quia humanam naturam uniuersam diuini-
tati. et euerit domum quia circumi perdi-
cado. miracula faciendo. deinde po-
suit hanc lucernam super candelabrum
crucis sic dragma. i. aiaz perditam in-
ueni. quam inuentam feci totam angelorum
et societatem mecum gaudere. quod hodie
impletum est. **Un** sequitur quod christus
dixit **Luce.** ubi super. ita dico uobis
gaudium erit angelis dei etc. **2**
Secunda die debuisse in ordine arch-
angelorum et ibi collocasse sanctos qui
meruerunt ad istum ordinem assumi.
Est autem officium archangelorum secundum **Dyonisium**
nisi. quod maiora nunciant de fide et
de natiuitate christi. et facit et prophetas
as reuelare. **Un** de **Lu. i.** **Misus**
est angelus **Gabriel** etc. inter **Ga-**
briel est archangelus. Sic homines qui
nunciant alijs et instruunt eos in fili-
is christi. ut se in bonis operibus exerce-
ant locantur cum archangelis. **Unde**
Gregorius et **Dugo.** ut super. **Unusquisque**
vestrum si primum exhortari ad bonum op-
erandum curat etiam a peccata reuocat
et eternum supplicium denunciat. **per-**
fecto est angelus. qui isti nisi inter arch-
angelorum numerum deportantur. et ta-
les christus secunda die in choro archan-
gelorum collocauit. **Tertia** die debuisse
in choro uirtutum. i. **(krestige**
engel) et ibi collocasse sanctos qui me-
rueant assumi ad istum ordinem. **Quo-**
rundum officium est **3** **Dyonisius.** mirabilia fa-
cere. et potissime reuelare diuina
in eis. propter quod per eos uirtus di-
uina facienda mirabilia procedit uirtus
perfectis qui fecerunt multa mirabilia
Id dixit christus **Jo. iij.** Qui credit in
me. opera que ego facio etc. **Sed** nota si

De ascensione domini

placet de^o fecit mirabilia p^{ro} pau-
citate. Ageli p^{ro} mutaciones materie.
demones p^{ro} virtutes naturales reb^{us}
infirmitas. magi p^{ro} occultos tractat^{ur}
cu^m demonio. boni xpiani p^{ro} iustici
am publicam. mali xpiani p^{ro} signu^m
publice iniusticie. An dicit Aug.
Miracula boiez scdm nō faciūt. s^{ed}
ofidit. neq^{ue} q^{ui}cuq^{ue} q^{ui} malicia fac
bz spm scdm. qm^{oniam} z malia asserūt se
fecisse miracula. S^{ed} mō q^{ui} facit
spūali^{ter} miracula. ita q^{ui} mortuus
pccō. xbo diuio p^{ro} filio z auxilio su
scitāt. p^{ro} pccōz curā. p^{ro} p^{ro} sessionez
leposos mūdāt. pigros excitant
ad satisfaccōz sicut porissime faci
unt sacerdotes q^{ui} pccōz ligatos
vincul pccōi unico xbo auctoritate
dei absoluit. z sic mortuos pccō
resuscitāt. Et oēs q^{ui} in semetipsis
spūali^{ter} mirabilia faciūt seipos su
scitādo a morte pccō. tales locant^{ur}
in choro v^{ir}tutū. An Grego. vt s.
Sūt aliq^{ui} q^{ui} mira faciūt signa. valē
ter opātes. q^{ui} ergo isti nisi ad mās
onē z numer^{um} v^{ir}tutū locant^{ur}. **¶** **¶**
Quarta die d^{ix} fuisse in choro p^{ro}ā
tū. i. (geweltigen) z ibi collocā
tur zc. Quoz officū est fm d^{ix}o
ni. coercere demones ne tm noceāt
hoib^{us} q^{ui}ti cupiūt. Ad pz i Apō.
xx. vbi d^{ix} q^{ui} angel^{us} habuit catbenā
z ligauit dyabolū z misit eū i aby
ssum. Ad illoz choz p^{ro}inet qui tē
pccatōib^{us} demonū z carnis z tribu
latōib^{us} mundi resistūt. z sic virilē
dyabolū vincūt. Unde Grego. zc.
Sūt nōnulli q^{ui} de obsessis corpi
bus spūs malignos fugāt z eos
v^{ir}tute oionis eciūt. iō ipi māsio.

ne inter priates habet. **¶** Quinta die dicit fuisse in choro pnciparum. i. (fuisse ~~err~~ engel) et ibi collocant. Quorū officium est fm Dyoni. docere hoies inferioris gñus maioribz debita reuerentiā exhibere. sicut regibz pncipibz et plaris obedire ppter amorē dei. ac maiores docere pplm subditū fm iusticijs dei et regere. Ad istū igit chorū pti nēt oēs q regunt pplm subditum fm iusticiā dei siue sint plati seculares siue religiosi siue reges. Tri feriores siue religiosi siue scđares q seipos iugo obediētie ppter deuō luntarie astrixerūt. **¶** Un Dē. Sūt nōnulli q acceptis fructibz merita electoz hoim transcurrūt. i. per obediētiā merita accipiūt. **¶** Beata die dē fuisse in choro dñanū i. (bersebe engel) q iō sic vocant q ceteri angel dñant. Quorū officium ē fm Dyoni. instruere in bello spūali quō hoies dñi dñari membris et sensibz suis ne errēt in bene faciēdo. Ad istū chorū pti nēt oēs q potent mēbris et sensibz dñant ne mala faciāt. **¶** Un Dēg. Sūt nōnulli q sic in seipis cunctis vicijs et deliderijs dñant vt ex iudicia vite inter hoies dñi vocant. q igit isti nisi inter dñaciones currunt. **¶** Septima die dē fuisse in choro thronoz. i. (rebersebe engel) q ideo dicunt throni eo q dē in eis sedat et sua iudicia discernat. Quorū officium est fm Dyoni. instruere hoies dei eqtate et iusticiā. iō bunt libra iudicij. **¶** Un ipi sunt isti angeli de qbz dē. **¶** Mar. xij. **¶** A

bunt angeli sepabunt malos & me-
dio iustoz. **Ad** hoz choz locant
q sequunt eoz doctrinā vt tanq
i libra spūalia carnalibz. eterna tē;
palibz pponunt. vt q in hac libra
deo ipendūt bonoz. primo dile-
ctionē. carni castigatōz. **Un die.**
Sūt nōnulli q sibi metipis sapiē-
ter z vigilanē dñant. discutiunt se
deo sp inherētes. recte alios iudi-
cāt. ac se iuxta primos iuste tenēt
In his velut in throno de⁹ sedet.
cūcta mirabilē examinat. Quid
isti sunt nisi throni sui p ditoris z
ad māsionē supnaz. sediu ascribū-
tur. **¶ Octava die** dñ fuisse in cho-
ro cherubi. i. (durechliebig engel)
q dñ dicunt. qz in plenitudine sci-
entiē p ceteris relucēt radio diu-
ni luminis. et eo q p me veritati in-
timus p iungunt. Quoz officiū
est fm dñont. plenitudine sapien-
tiē quā in fonte p me veritatē hau-
rūt alijs inferioribz cōmunicare
z diffundere. **Ad** hoz choz locan-
tur doctores q habēt plenitudinē
sciētiē sacre scripture. z ppter dile-
ctionē dei z primi corda fidelium
imbrizo sapie irrigarūt. **Un die.**
Sunt nōnulli q plenitudinē ac-
ceperūt q cherubin iure noiant.
qz in dilectōe dei z primi plenif.
¶ Si forte māsionis sue int cherubi
picipiūt **Nonā die** dñ fuisse in cho-
ro seraphin. i. (in der minn bryn-
nender engel) q dicunt in seipis
ardētes. z ibi collocant zē. Quoz
officiū est fm dñont. boiem in dei
amore accēdere. **Ad** hoz choz pri-
mē pte apli z martyres q em in

diuino amore arserūt q ppter ip-
s oia spalia reliquerūt z pro amore
xpi suppliciu mortis ptulerūt. et
ad eundē amorē alios incēdebāt
z similiē oēs q talia faciūt. **Unde**
Brezo. Sūt nōnulli q sūt accensī
facibz supne cōtemplatōis z solo
amore eternitatis pascunt. terrēa
abijciunt. amādo ardēt. loquēdo
alios accēdūt z in dei amore alios
ardere faciūt. qd istos nisi seraphi
dixerim. **¶** Inter seraphin fortem
sue māsionis acceperūt. **Decima die**
dicūt nō mansisse in loco in q ma-
ter dei nūc stat sup oēs choro an-
geloz exaltata. qz virgo **Maria**
adhuc fuit in terra quaz locasset.
ibi si eā secū adduxisset. **¶** Ibi nō
stetit sed ascēdit ad thronū trinita-
tis ad dexterā patris. **¶ Et vndeci**
ma die fuit pēbecoste. z tūc misit
spūscm sic ipē. pmisit aplis. vt hē
Jo. xvi. q dicit. **¶** Expedi vobis va-
dā zē. **¶** Et sic pz quō xps ascēdit su-
p oēs celos. z sedet ad dexterā pāt
Un ps. **¶** Tu sol⁹ altis. sup om. ter.
nimis exal. es sup oēs celos zē.

¶ De scā trinitate. Ser. xxiiii
Res sūt
qui testimoniū dant
in celo. pi. vbi spūa
et. z bī tres vñ sūt. **Jo. v. Nota**
re kmī dicit em **Arif. b. matha.** q
sciētis ē posse docere. **¶** Vinc ēi q
scrūs **Johes** q celestia secreta pe-
nerrauit dum super pectus dñi i
cena recubuit. z ibi fluentia diu-
ne sapiētiē copiose hausit. **¶** Iō oñdit
se scire dina secreta cū nos salubē

10

11

De sancta trinitate

docet dicens. Tres sunt q̄ zc. **Un**
Boeti de trinitate. Trinitas p/
sonaz in pluralitate consistit. vni/
tas vō in simplicitate sube q̄re bñ
dicit. Tres sunt q̄ testimonium
dāt zc. **B** Notādū k̄mī q̄ s̄a/
cta mat̄ ecclesia que vult oēs filios
i. xpianos saluari. q̄ tñ nō pñt sal
uari nisi p̄ fidē scē trinitatis. Jur
ta illud arthanasij ep̄i alexandrini
dicētis. Quicūq; vult sal. eē ante
oīa op̄ est vt teneat catholicā fidē
Quā nisi q̄sq; integrā inuolacā/
q; seruauerit absq; dubio in eter
nū p̄bit. Fides aut̄ catholica hec
est. vt vnū deū in trinitate. z trini
tatē in vnitatē veneremur. **H**o or/
dinauit ecclesia hodiernū festū. in q̄
scā trinitas venerat̄ vt oēs xpia
ni in v̄a fide trinitatē p̄sonaz et
vnitatē essentie venerent̄ z sic sal/
uarent̄. **A** aut̄ oēs xpiani faci
lius possint hīc fidē trinitatis. iō
trinitas p̄sonaz. z vnitas eēntie
multiplex nobis oñdit̄. **P**riō oñdi
tur ip̄a trinitas p̄sonaz in crean
do oēs creaturas. **Un** Moyses
ait **Gen. i.** In p̄ncipio creauit de/
celū z terrā. **Q**uod exponit maḡ inua
rū dī. p̄ deū signans p̄ter. p̄ p̄nci/
piū signans filiū. **S**equit̄ q̄ sp̄s
dñi ferebat̄ sup aquas. **Un** quod
apud nos dī de⁹. hebraica v̄itas
h̄y beloyim. **H**o dicit̄. In p̄ncipio
creauit beloyim. q̄d est pl̄ale ad il
lud singulare q̄d est el. **E**t significat
pl̄alitatē p̄sonaz. **N**ā beloyim int̄/
p̄rat̄ dñi in pl̄ali. el vō de⁹ in sin/
gulari. In cui⁹ figura dixit dyabo
lito p̄ serpentē **Gen. iij.** Arctis si/

cut dñi. p̄ quo dicit̄ in hebreo belo
ym. **E**t iō de⁹ fm trinitatē est cau/
sa oīs creature fm triplicē rōnem
causalitatis. **P**rimo ē causa effi
ciēs p̄ potentia. **P**ecdo est cā essen
tialis p̄ sapiam. **T**ertio est causa
finalis p̄ bonitatē. **V**inc est em̄ q̄
in oīi creatura oñdit̄ similitudī
nē hui⁹ causalitatis. **Un** nō tā ma
gna esset creatura nisi potēs esset
creator. nec cā pulcra nisi eēt sapi
piens. nō tā ordiata z vtilis nisi
esset bon⁹. **E**t **Amb. De⁹** qui na/
tura est inuisibilis vt posset scri
opus fecit qd̄ sua visibilitate op̄
ficē manifestaret. **E**t iō fm tria ac
tributa in diuis oīa sunt creata. s.
p̄ potentia patris. p̄ sapiam filij. z
p̄ bonitatē sp̄s sc̄i. **Un** ap̄us ad
Ro. ij. dicit̄. **Q**m̄ ex ip̄o z p̄ ip̄m z
in ip̄o sunt om̄ia. ip̄i bonoz z gl̄ia
in sc̄a sc̄loz amē. **Q**uod exponit **Iu**
gu. in li. de ciui. dī dī. **E**t ip̄o dicit̄
p̄pter p̄cem. p̄ ip̄m dicit̄ p̄pter filiū. i.
ip̄o dicit̄ p̄pter sp̄m sc̄m. **E**t cū dicit̄
ip̄i bonoz insinuat hāc trinitates
vnū deū eē. **P**riō igit̄ oñdit̄ p̄t̄o
potentia q̄ oīa ex nihilo creauit.
Nā vt dicit̄ maḡ li. ij. dī. j. q̄ crea/
re ē ex nihilo aliqd̄ facere qd̄ tñ p̄
uenit potētie p̄t̄o. **Un** **Sap. xj.**
Om̄ps man⁹ tua dñe creauit or/
bē terraz ex materia inuisa. **E**t dī
cit̄ **Aug.** In b̄ notat̄ oīopotētia sua
q̄ oīa dñi nihilo creauit. **P**ecdo ostē
dit̄ filiū sapiā q̄ ita sapient̄ ordina
uit. **Un** p̄s. **O**m̄ia in sapiā fecisti.
glo. i. i filio p̄ quē creauit celū z ter
rā z oīa q̄ i eis sūt. **E**t ita sapienter
oīa disposuit q̄ mīmo n̄ p̄ sapiā

Germio

3

xxiii

5

De sancta trinitate

rem essentie. tunc i ipso seruoze dei
i. in splēdore z calore solis bñ ap/
parēt nobis tria zc. **Un** Aug. sup
Job. Si sepa solis candore a so
le sepať x bñ a pte. q. di sed pñū ē
impossibile zc. **Pr**do oñdit i crea
turis medijs pura in aia. **Un** di/
cit Augu. q in aia est vna essentia
z tres potētie. z sic bz vnitatē in es
sentia z trinitatē in potētīs. nā
aia imago est trinitatis. sz bz me/
moria intellectū z voluntatē. q se
potētie aie z memoria nō est intel
lectus. nec intellect⁹ voluntas. nec
ecōuerso. z tñ hec tria sūt vna aia.
sic est in dñis zc. **Un** aia est crea/
ta fm potētias ad imaginē totius
trinitatis. **Is** dicit mgt li. ij. disti.
xvj. **Fac**⁹ est hō fm aiam ad ima/
ginē z similitudinē nō tñ patris
vel filij vel spūscī sed toti trini/
tatis. **Est** g notandū q aia pmo
creata est ad imaginē patris q̄tuz
ad memoriā vt deū semp in mēo/
ria habeat **Pr**do ad imaginē filij
q̄tū ad intelligentiā. vt intelligē/
tia deū sp̄ intueat. **Ter**tio ad ima/
ginē spūscī q̄tū ad voluntatē vt
eum in voluntate sp̄ diligat. **Un**
dicit **Ber.** i li. meditationū. **Tria**
in mente mea inuenio. s. memoriā
p quā deū reminiscoz. intelligenti
am p quā deū intueor. z volunta/
rē p quā deū āplector. **De** **Ter**
tio oñdit in creaturis inferiorib.
i. terrestrib. **U**idem⁹ em q vna ē
aqua in fonte riuoz stagno. sed ri
uus emanat a fōre. stagnum aīe
z surgit a fōre z riuo **Sic** fili⁹ a pte
z spūscī ab utroq **U**nde in

symbolo Athanasij. **P**ater a nullo
lo est. filius a pte. spūscī a pte
z filio. **Sic** fons a nullo ē. riu⁹ a
fonte solo z stagnū a fonte z riuo
Prcedit odor a balsamo. **Red**
re natiuitatis **X.** **Et** sic p̄z quō ex
emplis pōt demonstrari trinitas p
sonaz z vnitas eētie. **Q**uare me
rito debem⁹ hoc credere z firmē
tenere. **Un** exemplū hui⁹ habem⁹
in legēda scī Siluestri de impato
re **C**ōstantino cui scūs Siluester
p̄ exēplū demonstrauit. **A**egit em
q **C**ōstantin⁹ impator multū p̄se
quebat xpianos. q̄re cecidit in in/
curabile leprā. **T**andē ad p̄siliū
pōrificū idolorū addūcta sūt tria
milia pueroz. vt omīs occidī face
ret. z se in eoz sanguine recens z
cāldo balnearēt. **E**grediete autē
eo ad locū vbi balneū parari debe
bat. matres pueroz ei obuiabāt.
q̄ resolutis criminib⁹ miserabilr vlu
labāt. **T**unc dixit impator. **A**udi
te me comites z oēs ppli. **D**igni/
tas romani imp̄ de fonte pietat⁹
nascit⁹ **E**t hāc enī dedit legē q̄cū
qz in bello aliquē infancē occidit/
set capitali snie subderet. **Q**uāta
g crudelitas erit illos infātes occi
didi. mel⁹ est me mori salua vita i
nocentū qz vitā recuperare p̄coz i
teritū. **I**ussit ergo pueros matri
bus reddi. **A**ui seqnti nocte **P**etr⁹
z **P**aulus appuerūt dicētes. **Q**uā
p̄pter pietatē abhorruisti effusio/
nē sanguis innocentū. misit nos
dñs nř ihs xp̄s dare tibi p̄siliū re
cupande sanitatis. **Siluester** q p
p̄ter tuā credulitatē latitat apud

Sermo

xxiii

montē syracim. ibi em fugit. Si
bi piscinā ondet in q̄ iherus ter
tio ab oi morbo lep̄ curaber̄. Tu
ho hāc vicissitudinē xpo reddas.
vt idolorū tēpla destruas. z xpi ec
clesias restaures. z sc̄e trinitatis
deinceps cultor fias. Vigilās igi
tur cōstantin⁹ misit p siluestro. q̄
vidēs milites credidit se ab eis oc
cidi. z deo se cōmendāoz intrepī
dus cōstantino p̄trāt. Qui cōn
stantin⁹ assurgēs agit. Bñ te ve
nisse ḡculamur. z narrauit ei ordi
nē somnū sui. Et dixit q̄ sūt illi dii
q̄ mihi appuerūt. Siluester r̄ndit
eos eē nō deos s̄ cultores trinita
tis z ap̄los xpi. Et sic siluester ba
ptisauit eū in noīe pa. z fi. z fl. z sta
tim mūdāt⁹ est. Un̄ p̄ma die sui
baptismi hāc legē dedit q̄ xps ab
vibe romana tāq̄ ver⁹ de⁹ colere
tur. z ecclesias cōstruxit z ad fūdam̄
tū vni⁹ basilice cōstruēde p̄m⁹ ter
rā apuit z duodecim coppinos in
scapulis suis foras eiecit z multa
bona fecit p xpianitate. Audiens
aut̄ m̄ ei⁹ Helena p̄lras laudat
filiū q̄ abrenūciasset idolis. s̄ du
re increpat q̄ relicto deo iudeoz
crucifixū hoīez deū colat. Rescri
bit August⁹. matri ex̄m̄ i berbāta
q̄ secū m̄ḡos iudeoz ferat z veni
at. z ipe doctores xpianoz pferat
vesic z disputatōe mutua appeat
fides vā. Duxit ḡ secū Delēa. cxl
viros doctissimos iudeoz. inter
q̄s erāt duodecim q̄ sapia z eloqn̄
tia p̄ ceteris rucilabāt. Quib⁹ Sil
uester cū clericis suis z p̄dicti iudi
ad disputandū corā impatore cō

uenissent. Tunc vnus de duode
cim doctissim⁹ dixit. incipies dis
putare p̄tra trinitatē. Cū isti tres
deos dicāt. s̄ ipsi xpiani. s̄ patrē z
filiū z sp̄m̄ sc̄m̄. manifestū est eos
p̄tra legē agere q̄ dicit. Videte ego
sum solus. z nō sit ali⁹ deus p̄ter
me. ad hoc r̄ndit Siluester. Nos
vnū deū colim⁹. z ex vest r̄ libris
trinitatē p̄sonaz vobis demon
strare valeam⁹. Nā patrē dicim⁹
de quo p̄pheta ait. Ipe inuocauit
me. pater meus es tu. Et filiū di
cimus. de quo idē p̄pheta dicit. Fi
lius me⁹ es tu zc. Sp̄m̄ sc̄m̄ vō
de quo similis dicit Sp̄s oris ei⁹
om̄is virtus eozū. In hoc etiā q̄
dixit. faciam⁹ hominē ad imagi
nem z similitudinē nostram. zc.
evidenter pluralitatē p̄sonarū et
vnitatē deitatis demonstrat. Et
ceteri aut̄ tres sunt p̄sone. vnus ta
men deus est quod exemplo vñ
bili aliquatenus demonstrare va
lemus. Et accipiens purpurā im
patoris tres ibi plicas fecit dicēs
Acce videtis tres plicas. z expli
cans ait. ecce q̄ tres plice sūt. vn⁹
pannus. ita tres p̄sōe vnus de
us. Et sic superatus est primus.
Et consequenter om̄es superauit
in articulis fidei. Quare impator
z iudices z om̄s iudei z regina cō
uersi sunt ad fidē. **¶ Et tertio**
p̄ncipalr̄ ostendit trinitas p̄sonaz
vnitas essentie p̄ testimonia sacre
scripture veteris legis z noue. q̄
m̄ḡ sm̄az ostendit libro. j. distin
ū. vbi testimonia sacre sc̄pt̄e adduc̄
Et p̄mo adduc̄ auro ritates veteris

De sancta trinitate

legis de unitate diuine eēntie vbi do
min⁹ p moysen ait vt hī **Deut. vj**
Audi isrl dñs de⁹ tuus. de⁹ vn⁹ est
Itē Exo. iij. loquit dñs ad moy/
sen dicens. **Ego sum q sum. z si qñs**
erint nomē meū vade z dice eis. q
est misit me ad vos. Itē Exo. xx.
Ego sum dñs de⁹ tu⁹ q eduxi te de
terra egypti. Nō erūt tibi dy ali⁹ p
ter me z pñs dicit zc. Mg⁹ dicit.
2 **Dic ap⁹issime declarā vnitas di**
uine eēntie. Scđo adducit autori
tates noui testamēti vbi xp̄us ait
Joh. x. Ego z p⁹ vnū sum⁹. Mg⁹
dicit. Unū dicit ne fiat discretio. i
diuissio diuine nature. Unū pp⁹ hāc
vnitate diuine eēntie rñdit xp̄us.
Philippo q⁹ret⁹ z di. Dñe oñde no
bis p⁹z z sufficit nob. Dixit phi
lippe q videt me videt z p⁹z meū
3 **Tertio adducit auctoritates vete**
ris testamēti de trinitate psonarū
Unū d⁹ Gen. j. Faciam⁹ boiem ad
imaginē z similitudinē n⁹az. Vbi di
cit mg⁹ Dices em. faciam⁹ ad no
strā oñdit pñs alit⁹ psonaz dices
no ad imaginē. oñdit vnitate eēn
tie. Unū Aug. in li. de fide ad pet⁹.
dicit. Si in illa natura p⁹z z filij
z spūsscti eēt tm̄ vna natura non
diceret faciam⁹ boiez ad imaginē
z similitudinē n⁹am. Ali em̄ dīc ad
imaginē oñdit vnā naturā esse ad
cū⁹ imagines hō fieret. cū⁹ no dīc
n⁹am oñdit eūdē deū nō vnā sed
ples eē psonas. Sz tu iudee mo
do diceret forte ad āgelos dicit.
Faciam⁹ zc. qz fuerūt creati. Ecđo
tra mg⁹ li. ij. dis. j. dicit. Creare est
de nibilo aliqd facere. qđ nō p⁹z

nit āgel⁹ igī. Unū d⁹ mg⁹ li. ij. dñi.
xvj. q nō d⁹ ad āgelos sz ad filiū z
spūssctm̄. Itē oñdit tres eē psoas
in eēntia diuina allegādo illud ps
Verbo dñi celi firmati sūt. p vbi
intelligit fili⁹. qz vbi caro factū ē
p dñm intelligit p⁹. Sequit⁹ z spū
oris ei⁹ oēs virt⁹ eoz. Itē alt ps.
Bñdicat nos de⁹ deus n⁹ z bñdi
cat nos de⁹ zc. Ecce quō oñdit tri
nitatē psonaz. Unū in figurā bu⁹
d⁹. Esa. vj. q Asaias dicit se audi
uisse seraphin clamātia. scđs. scđs
scđs dñs de⁹ sabbaorh zc. Mg⁹
Per b q dicit ter scđs trinitatē si
gnificat. Per b autē q subdit dñs
de⁹ i singlari vnitate eēntie. Ter
tia autē p⁹essio dei trinitatē exp⁹ie
psonaz. vnitate⁹ no eēntie ap⁹ie cū
singlari ter subiūgit em̄. Itē tertio
adducit auctoritates noui testamē
ti q xp̄s dicit Mat. vl. Itē bapti
sate oēs gētes in noīe p⁹z filij z
spūsscti. Itē Apoc. iij. Scđs scđs
scđs dñs oipotēs. Itē ap⁹s ad
Ro. ij. oñdit trinitatē dī. Am̄ ex
ipō zc. v⁹s. Tertio oñdit disticte
psonas. Nā dō dicit. Dñs. i. p⁹ dī
xit ad me fili⁹ me⁹ es tu zc. Quis
eternitas oñdit Ecđi. xiiij. Ego
ex ore altissimi p⁹diui p⁹moze. ante
oēm creaturā Itē Mat. v. eterna
lē generationē vbi a p⁹z z epālē ex
Maria insinuat dī. Et tu verbe
em effrata puula es in milib⁹ iu
da. Et te em̄ egrediet⁹ q sit dñator
in isrl. z hoc qñt ad epālē genera
tionē. Sequit⁹. Et egresus ei⁹ ab
initio. i. eternitate. Itē oñdit pso
nā spūsscti Gen. j. Spūs dñi fere

Sermo

xxxv

bat sup aq̃s. et dō. Quo ibo a sp̃i
ritu tuo. Et Eſa. lxx. Sp̃s dñi su
per me zc. **¶** Quarto p̃ncipa
liter oñdit in miracul triplr. **¶** Pri
mo in forma baptisandi. Reque
re ascēsiōis. Quā qdā formā vt re
ceat. Eusebi⁹ quidā arrian⁹ dum
quendā baptizaret z formā trini
tatis puerteret mor in detestatio
nē puidie aq̃ dispurauit. Scdo oñ
dit. Legit em̃ de quodā ep̃o q̃ duz
missaz celebra ret tres clarissime
gure sup altare celte⁹ sūt emisse q̃
sibi appropinq̃ntes vnā clarissi
mā gēmā effecerūt. quā cū idē ep̃s
in qdā cruce reponeret in q̃ erant
plures alie gēme. Ille tāc excellē
tiā illi⁹ sacre gēme n̄ ferētes d̄ cru
ce prin⁹ ceciderūt. Per b̄ oñdit ex
cellētia scr̃issime trinitatis. Itē ex
emplū req̃re in fm̄e de sc̃o Au
gu. Tercio ostendit in quodā mi
raculo qd̄ accidit sc̃o Augu. Legi
tur q̃ eo tpe q̃ ip̃e libros de trini
tate cōposuit. qdā vice dñi cā spa
ciādī iuxta lit̃ maris abulauit.
socijs a longe sequentibz. z quedā
meditatio de sc̃a trinitate discū
reret. quendā puerū in lictore ma
ris inuenit q̃ cum cocleari argen
teo in quādā foueā quā fecerat a
quā de mari effundebat z dixit se
velle totū mare i illā foueā sic hau
rire. Qui Augu. in risum puocat⁹
ait. Fili mi quō hoc facere posses.
cū mare sit magnū. coclear modū
cū fouea pua. At ille. Facili⁹ ē mi
bi b̄ facere q̃ tibi qd̄ cogitas adi
plere. Cogitas em̃ in libro tuo mi
seriū trinitatis cōprehēdere. cū li

ber tu⁹ sic pua fouea ad recipiēdū
ingēū tuū parū coclear. ad inq̃
rendū z ip̃a trinitas imensūz pe
lag⁹ ad hauriēdū. Et sic puer sta
tim dispuit z Augu. deo gr̃atias
agēs q̃ vez sit qd̄ puer dixit cogi
tauit. Et sic p̃z multiplr trinitas
p̃sonaz z vnitas diuie essentie. vñ
Joh. xx. hec scripta sunt vt creda
tis. sc̃. trinitatē. q̃z Ihs est fili⁹ dei. z
vt credēs vitā habeatis in noīe
eius. Vñ in signū huius d̄z q̃ Jo
hānes baptista cognouit trinitatē.
Nā tota trinitas manifestauit
se sibi cū vidit celos aptos z vocē
patris audiuit. Require in sc̃o
sermōe Iohannis baptiste.

De natiuitate Iohis baptiste.

Sermo xxxv.

Rit enim

magn⁹ corā dño Lu. j
Notate k̃m̄i dicit em̃ B̃ref. xj. et b̄.
q̃ oīs cognitio fit p̄ silitudinē bic
est em̄ q̃ angelus Gabriel vn⁹ de
archāgel⁹ q̃z officiū est fm̄ Dyoni.
maiora nūciare de fide vt de nati
uitate xp̄i z p̃phetias reuelare p̃si
deras z cognoscēs q̃ p̃ceptior na
tiuitas sc̄i Iohis fili mō debebat
p̄ ip̄m nunciari sicut p̃ceptio z na
tiuitas xp̄i. Jo merito dixit de eo
Rit mag. zc. **¶** Est notādū q̃
magnitudine z dignitatē. sc̃. no
hānto. p̃siderare possum⁹. in. vij.
Pr̄io in p̃ceptu. nā ei⁹ p̃cept⁹ ado
miraculose fact⁹ ē ab āgelo gabri
el nūciat⁹. qualit̄ aut̄ hoc factū ē
nota. Legit em̄ in hystoria scola
stica z p̃cordat sc̃us Lucas. j. c. q̃

De natiuitate Johānis bapti

rex David volēs cultū dñi ampli
are. **Mā** vt dicit venerabil' Beda.
Dñs p' Iosfen constituit. vnū sū
mū sacerdotē. q' mortuo vnū aliū
p' ordinē succedere iussit. q' serua
tū est vsq' ad tpa David. **Qñ Dō**
volēs ampliare cultū dei instituit
triū. sūmos sacerdotes quoz tñ
vn' maior erat. q' pnceps sacerdo
tū vocabat'. **Gratu**it aut. xvi. vi
ros de eleazar z octo de isachar. z
fin sortēs dedit vnicuiq' hebdo
madā vicis sue. **Abras** aut habuit
octauā hebdomadā. de cui' gene
re fuit Zacharias. **Er**at aut ipe et
vxo ei' elizabēth senex z sterilis z
absq' liber'. **A**um aut zacharias
templū dñi ingressus fuisset. vt i
censum poneret. z multitudine po
puli deforis expectaret. **Ap**puit ei
angelus Gabriel stās a d' terris
tariis. **A**um aut zachari' in ei
visiōe timeret ait. **N**e timeas Za
charia. qm̄ eraudita est oīo tua. p
pitiū em̄ est bonoz angeloz vt di
cit. **Qui** ex sua visiōe territos. cū
se p̄bentes humāis obtutib' mē
te turbant. prin' benigna exhorta
tione cōsolari. **Ecō**tra aut mali ā
geli se in angelos lucis trāfigurā
tes si q's ex sui p̄sencia territos vi
derint eos ampliori honore p̄cuti
unt. **Iō** dicit. **N**e timeas Zacharia
Ecce elizabēth vxor tua pariet ti
bi filiū. cuius nomē Johānes erit
Vinū z sycerā non bibet. ante de
um in virtute z spiritu Delve p̄
cedet. Zacharias aut considerās
sui senectutē z vxoris sterilitatem
dubitare cepit. more iudeorum si

gnū ab angelo acquisiuit. Ange
lus aut eo q' verbis suis nō credi
dit. plaga taciurnitatis ipm̄ p̄cul
sit vsq' ad natiuitatē filij. qd' in si
gnū accepit. **A**um aut zacharias
foras ad pplm̄ exisset. z populus
eum mutū factū vidisset. cognō
uerūt q' ipe in tēplo visiōe vidu
set. **Cō**pleta septimana officiū sul
abijt in domū suā. z cōcepit eliza
bēth z qnq' mensib' occultauit se
dicens. **Q**uia sic fecit mihi dñs in
dieb' qbus respexit auferre oppro
briū meū inter homies. **Qñ** dicit
Am̄b. **T**rubescēbat etatē par' fui
ne in senectute videret vacasse li
bidini. z tñ gaudebat sterilitatis
opprobrio carere. qz opprobriū ē
mulierib' nō hīe p̄mū nuptiā
p̄pter qd' celebrant nupcie z carna
lū coit' excusat. **E**t sic p̄z q' fuit ma
gn' in p̄ceptu. cū sic de' ita mira
culose opat' est. z āgelus hec nūci
auit. **Qñ** **A**ugu. **M**agna gloria
fuit q' ab eodē āgelo nūciat' fuit
Joh. z xps. **L**egim' em̄ q' tuoz vi
ros solēnes p̄ cursū natē gēitos z
p̄ āglos nūciatos. **I**. ysaac. **Gen**. x.
viij. **Sā**lon. **Judic**. xij. qz āgloz
tñ p̄pria noia nō legim' xpm̄ **L**. u.
j. z **Joh**ez **L**. u. j. angeli ānūciant'
nomē legim'. **N**am fuit Gabriel.
M **E**cōdo fuit magn' i vō q' s̄ā
ccificat' ānq' nat'. vñ **L**. u. j. dicit
angelus Spūs scō replebit ad huc
in vtero m̄ris sue. **Iō** vificat' ē eo
illud **Nicē**. j. **P**riusq' te formari
i vō noui te. z ānq' eris d' vulua
scificauit te. z p̄paz i gētib' dedit te
Qñ norandū q' scificat' erat triū

plēsa p̄re z filio z sp̄scō s̄m tria
attributa in diuinis. **Re in fer. d.**
p̄ceptiōe z ḡnis. **D.** Primo fuit a
p̄re mūdā? p̄ suam potētā. qz fo
mes. i. p̄cupiscētia seu vulnēratio
peccati in eo q̄ntū ad p̄nitātē pec
candi moralit̄ fuit extinc? **Jō** di
cit deus p̄r. Priusqz te formare z
in vtero noui te. i. mūdauit te. scz a
p̄cō. **Jō** dicit **Gre. iij. moral.** qz de
um nūqz offendit. etiā i minimis
puto in x̄bo v̄l factō. **Jō** dicit an
gelus **Lu. j.** Er̄it magn? corā deo
Amb. nō t̄m corp̄is sed aīe scitate
Nota **Ariso.** Requē in seq̄nti ser.
2. **Secō** fuit a filio illuminat? p̄ suā
am sapiētā. eo qz i vtero ex̄is co
gnouit x̄pm qm̄ **Maria** venit ad
eliza. **Uñ** dicit **Lu. j.** qz cū gabriel
venit ad mariā z nūciauit ei qz de
beret fieri mat̄ dei. Et faciens sibi
mētē de z p̄cep. eliza. tūc p̄surgēs
abiit in mōrāna. qz zachariās in
mōrānis habuit z salutauit. **Alī.**
Quam salutatiōem puer ad huc
ex̄is in vtero matris prius sente
rat qz mater. **Jō** dicit. p̄phetāz in
gentibz dedite **Uñ** **Abylo.** volēs
ōndere qz fuit etiā plus qz p̄beta
dicit. **Prophete** ē p̄merito puer/
fatiōis z fidei p̄betā accipe non
pusqz fuerit bō. s. **Johes** fuit pri
us p̄beta qz homo natus. Et qz
p̄suetudo erat vt p̄phete vngerē/
tur. Idco qm̄ **maria** salutauit eli/
zabeth x̄ps **Johes** in p̄betā vn/
xit. Nā ipe statim p̄sentētiā x̄pi co
gnouit. ideo exultauit. **Uñ** dicit
Lu. j. Et factū est vt audiuit eli.
salutatiōez marie. exultauit infas

in vtero ei?. **Uñ** dicit **Amb.** Vocē
p̄or audiait **Elizabeth**. s. **Johes**
p̄or grātā sensit. **Uñ** audiuit iste
exultauit. **Uñ** **Maria**. iste x̄pm
Acce quantā illuminatiōem rece
pit a x̄po qz in vtero cognouit ei?
p̄sentā. **Uñ** dicit **Grego.** **Johes**
qz nō poterat x̄pm salutare salta
uit in vtero. Et dicit **Johes** **Aby.**
sup **Matth.** qz genua flexit i vte
ro saltando in reuerētiam aduen
tus sui saluatoris. **Uñ** admirā
do dicit **Greg.** Quis vnqz nouit
tale tripudiū. miles reclus? in vte
ro cognouit dñz ac regē. **3.** **Tercio**
fuit a sp̄scō sanctificatus p̄ suā
bonitatē **Uñ** dicit **Innocentius**
Sanctificatus fuit anteqz nar?
cum a x̄po et maria dignus fuit
in vtero visitari ideo dicit. **Uñ** qz
extres de vulua sacrificauit te qd
fuit magnū. Sed nō fuit t̄m san
ctificatus in vtero v̄p̄etiam spi
ritus sancto repletus. **Uñ** dicit.
Amb. sup illud **Lu. j.** Spiritus s̄
cto replebitur adhuc in vtero zē.
Qui spiritus sanctus infundit ma/
gnorum est z plenitudo virtutuz
Nā multo excellentius est sp̄ri/
tus sancto repleti qz sanctificari.
Et ratio est. nam sanctificari mū
datiōez significat. s. repleti redū
dantiā siue abundātiā dicit.
Uñ discipuli x̄pi vsqz ad diē p̄ethe
costes nūqz ad illū ḡdū potuerūt
attigere v̄de eis possz dici. Reple
ti sunt sp̄scō. qz t̄m fuerunt scifica
ti z mūdati s. de t̄m saluatori. v̄s
m̄di est. p̄f̄ s̄mone qz locus sum
vobis. qd t̄m **Joh.** hūit i vtero. ma

De natiuitate Johānis bapti

eris sue. **Un** dicit **Bern.** **Johes** nō
legit solū i vtero scificat⁹ s³ etiaz
spūscō replet⁹. **Et** si placet dic. vñ
in signū h⁹ excellēcie hūit p^r et etia
m^r grāz p^pberādi quā ipse ejs me
ruit. **Redde i sequenti ser.** **Ter**
tio fuit magn⁹ in p^ru. **Un** salua
tor. **Marb.** xj. **Int** na. mu. nō sur
ma. **Jo. bap.** **A**irca qd notāduz q
ipse in sua natiuitate fuit magn⁹
p^pter tria. **P**rio ex hoc qz m^r dñi
n^ri eū more gerule nutruuit. **S**i
nō fuisset magn⁹ regina celiz dñia
mūdi bñ māsillz i p^prijs. **Un** legi
tur **Lu. j.** q cū āgel⁹ voluit certi
ficare brāz virginē q intacto vte
ro ac v^gie pmanēte posset filium
portare. arguit sibi p locūa sili di
cēs. **Ecce** eli. cog. tu. z c⁹ v^gibi. **Dē**
v^gū. **Tūc** exurgēs maria abijt in
mōtana ad eli. cōgrā suā. z māsile
cū illa q⁹si tribz mētibz vsqz dū pu
er nascit. natūqz puez virgo ma
ria suis scis māibz de fra lenauit
z q⁹si ad morē gerule eū nutruuit.
Un eli. potuit dicere ad brāz v^gi
nē illud **Exo. ij.** **Accipe** puez z nu
tri eū. ego tibi dabo mercedē tuā
s. laudē z grāz p^pactiōes. **Secūdo** fuit
magn⁹ in p^ru. qz in sua natiuita
te p^ptes letificauit. **L**etificauit
ei p^rez suū zachariā. qz loq⁹la fuit
sibi restituta quā p^pdidit p^pter in
credulitatē cū nō credidit āglo. vñ
d^r **Lu. j.** q cū q⁹rebāt a p^re quem
vellet vocari eū. q postulās pugil
larē sc^plit di. **Johes** est nomē ei⁹
Ap^tū autē ē ilico d^r ei⁹ lingua e⁹
z loq⁹bāt bñdicēs deū. **Tūc** iplētū
fuit illō p^pmissuz āgeli dicēs. **Au.**

1. **V**ocab nomē ei⁹ **Johānē.** z erit
tibi gaudiū et exultatio. **Terrio**
fuit magn⁹ i p^ru qz nō tñ p^rez le
tificauit v^gerā oēs vīcinos. **Un**
Lu. j. **E**liza. iplētū ē t^ps p^pndit et
p^ppit filiū z audierūt vīcini z cō
gnati e⁹ qz magni. dñs mīas suaz
cū illa z p^pgrulabatur ei. **Jō** dixit
angel⁹ ad zachariā. **Lu. j.** **M**lti i
natiuitate ei⁹ gaudebūt. **E**t meri
to gaudebāt. **Nā** p^re ei⁹ fuit mira
culō⁹ z sic excludit defect⁹ iporē
tie. q⁹re merito gaudēdū ē. **Fuit** et
ei⁹ p^re scis. z sic excludit reat⁹ cul
pe. i. obligatio pene t^pal. q⁹re gau
dendū est. **Fuit** et ei⁹ p^re locū⁹ z
sic excludit lamētū miserie. **Nā**re
dicit **Aug.** de spū z g⁹is. q cū do
lore vitā istā it^rauim⁹. vñ i signū
illi⁹ dixit dñs. **Ben. iij.** **I**n dolore
p^pies si. tu. **E**t x^ps **Joh. xvj.** **M**lti
cū p^r tristitiā bz. sed i natiuitate io
hānis nō fuit dolor nec lamētūz
misie rōe scificatiōis in vtero. **Jō**
merito fuit gaudēdū. vñ p^p illō
gaudiū celebrat ecclia e⁹ ortū z na
tiuitatē. **Un** d^r **Aug.** i ser. **P**ost
illū sacrosēm dñice natā⁹ diē mul
tū hōis natiuitatē legim⁹ cele
bzari nisi solū **Johis** bap. **I**n alijs
scis z elcis dei nouim⁹ illū diē co
li q illos post p^psumatiōes laboz
z deuictū mōm in p^petuas etnā
tates bec p^pis vitā parturūt. **E**t
norādū q quīs brūis **Johes** euā
gelista hac die migravit ad dñm
tñ ecclia festū **Johis** euāgeliste in
tertiū diē post x^pi natiuitatē e⁹
lebrādū instituit. **E**t sic solēnitās
Johis baptiste in suo die remāsit

Non tñ dogmatifandū est q̄ euā
gelista **Iohi** baptiste cesserit tāq̄
minor maior. cū abo sint magni
scī. nec decet est disputare q̄s eo/
rū sit maior. **Qd** oñsum ē diuini/
tus bñ in q̄dā exēplo **Legit** em̄ q̄
erāt duo doctores theologie. q̄ruz
vñ baptista. alter euāgelista p̄fe/
rebat. Tandē sup̄ hac q̄stione solē
ni disputatiōe idicta q̄libet valde
solicite erat auctoritates et efficacel
rōnes inuenire q̄b̄ suū **Iohes** pos
set p̄ferre. Adueniente autē die dis/
putatiōis q̄libet sc̄ōz suo emula
tori appuit. ei q̄ dixit. **Sñ** p̄cordes
sum̄ in celis. iō de nob̄ nō dispu
tes in terrā. **Tūc** illi sibi adinuicē
et oī p̄plo visiōe publicauerūt. et
deū bñdixerūt. **¶ Quarto** fu
it magn⁹ in mūdo. q̄ ip̄e hūit p̄fe/
ctōz oīm sc̄ōz et postea dicit **Re**
gē. et potes recipe vñū mēbroz **¶**
¶ Quinto fuit magn⁹ in egressu
de mūdo. Nā ip̄e p̄t iusticiā fuit
decollat⁹. q̄re merito fuit magn⁹.
q̄ p̄t martiriū meruit possessio/
ne igni celest̄. restet x̄po. q̄ dicit **Mar**
v. Scī q̄ p̄secutōez patiunt̄. p̄t iu/
sticiā. q̄m ip̄oz est reg. ce. Qualit̄
autē p̄pter iusticiā sit decollat⁹. **Re**
gē in sermōe decollatiōis. Sexto
fuit magn⁹ in libo Nā ip̄e sc̄is in
limbo exñtibz et saluatoz expeccā
tibz x̄pi aduentū in breui futuruz
nūciauit. **Scī** em̄ p̄es exñtes in
limbo erāt in magna desolatione
positi. eo q̄ spes deliberatiōe eoꝝ
differebat. et nullus de terminare
potuit eis dicere qñ saluator ve/
giret. sed **Iohes** descendit ad eos et

lerificat eos asserēs q̄ cito essent
educēdi p̄ p̄missum saluatorē. vñ
legit i euā. **Nico.** q̄ qñ **Iohes** fuit
decollat⁹ et venit ad limbz fuit a
sc̄is patribz interrogat⁹. **Quis** es
tu **Rege** in sermōe p̄mo p̄fice. **¶**
¶ Un dicit **Aug.** in ser. Alij aduentuz
sup̄ni regis an̄ multa t̄pa p̄dica/
uerūt. **Iohes** autē futurū venisse in
mūdu mōstrauit. et sc̄is patribz i
limbo nūciauit ip̄m saluatorē eē
natū et in p̄rio futurū ip̄os liberā
do. **Un** veracit̄ est iplera in eo. p̄/
phētia **Isa. lx. di.** Sp̄s dñi sup̄
me. vt p̄dicarē captiuis idulgētiā
et clausis aptiōē. vt p̄solarer oēs
lugētes. et darē eis oleū gaudiū p̄ lu
cen. **Un** dicit **Gre. sup̄ Mar.** Quē p̄
curre mūdo nūciauerat. hūc mo
riēs ad inferos p̄currebat. **Sicut**
em̄ in mūdo mlti in ei⁹ natiuita/
te gaudebāt. sic etiā in limbo sc̄i
p̄es de ei⁹ aduentu gaudebāt. **¶**
¶ Primo ē magn⁹ regnās i celo
Nā p̄ alijs sc̄is est i celo sublima
tus ac dicit⁹. **Un** **Bern.** in fmōe
Aleuēnt oēs sc̄i meritoꝝ p̄rogas/
ciuis an̄ p̄sistoriū diuine maiesta/
tis. et nō erit q̄d p̄uilegiū iohis
baptiste audeat aspirare. **Un** scīē
dñ q̄ magnitudo dignitatis ip̄i⁹
i celo tripl̄r oñdit̄. **¶ Quid** q̄ ē collo
cat⁹ in celo in sup̄mo ordine ange
lorū. s. seraphico. Nā vt dicit sc̄is
Aug. q̄ de q̄libet ordine agloꝝ aliq̄
cecidit. et fm̄ **Breg.** Ordies aglo
rū nō p̄nt nisi p̄ hoies repari. iō oꝝ
ad quēlibet ordinē aliq̄s sc̄rōs as/
sumi. **Un** igit̄ ex sc̄it̄as sue certitu
diei hac vita bñ certitudo felicitas.

De natiuitate Johānis bapti

2
i alia vita. et iō sic xps posuit. s. iō.
i supmo statu scōz b^o vite. ita p^oir
posuit i supmo ordie āgloz vt col
ligit ex dicti scri Augu. Un i signū
hui^o cōpauit eum xps lucerne ar
dēt **Joh.** v. cū dīc. Ipe erat lucer
na ardēs et lucēs. ardēs idēi amo
re lucēs in oī scritate. Et fm dpo
ni. seraphin dicunt ardētes iō re
linquit scūs **Johes** in choro eo
rū. Un **Heg.** Regre aū in sermo
ne a scētōis in fine. **Secdo** oñdī.
qz est inronizac^o. et vt qdā docto
res dicūt in sede p^omi āgeli. s. luci
feri sedet. Nā ruina sedis luciferi
nō potuit nec debuit repari p xps
qz fm aplm ad **Heb.** 1. Seder ad
dexterā maiestatis in excelsis. tā
co melior āgelis effect^o quāto dif
ferent^o p illis nomē hereditauit.
Aut em angeloz de^o dixit aliqñ.
Fili^o me^o es tu ego hodie genui te
Et rursum. Ego ero illi in p^oem. et
ipe erit mibi in filiū. Nec debuit p
brām vginē. qz fm scām **Hiero.**
īpā excessit oēs āgelos sola et ascē
dit sup oēs angelos vt de īpā di
cat. Ascēdit sup cherubin. Un de
Anselm^o de pceptu v^ogiali. O dñā
oē qd de^o nō ē īfra te est. nec p aliuz
scām īpō minorē. qz sic excederet
talē in merito et nō in p^oma. qd est
p **Hiero.** Nec p aliū scām maiorē
eo potuit. tēte xpo **In** natos mu
lierū nō surrexit maior iohē bapti
sta. zc. gā sufficiētī diuisiōe posit^o
est in loco supradīco. **Tertio** ostē
dī. qz est donat^o felicitate quā lu
cifer habuisset si stetit q felicitat
includit in se oēs pfectōes aliorū

ordinū. vt inducit **Ps.** 8. sūmo bo
no sup illud **Ezech.** xxiij. Dis la
pis p^oiosus opimētū tuū. i. oēs p
fectōes aliorū ordinū. Ita dico q
scūs **Johes** q in loco luciferi po
situs ē p dīcta felicitate et pfectōibz
donat^o est. Un ipe excellenter ē de
numero illoz de quibz dī **Roz.**
xij. Quos iustificauit bos et ma
gnificauit. Iustificauit aū de^o sū
cū **Johem** in p^oenti multiplicē.
p excellentē grām ita magnifica
uit eū in regno p supabundantes
glām. Nec aū magnificētia bñ
figurat^o. **Mar.** x. q rex **Alexander**
magnificauit et bonorauit **Jonas**
thā. et scripsit eū inter p^omos ami
cos regis. Per regē **Alexandru** i.
telligit de^o rex regū Per **Jonathā**
scūs **Johes**. **Jonathas** interpretā
tur donū columbe. et significat sū
cū **Johem** q bene dicit donū co
lumbę cum sit donat^o donis co
lumbę. i. spūscī. Nunc scām scri
psit de^o inter p^omos et p^ocipuos sū
ctos ac īpōm sublimauit. Un dīc
Bern. Cōsidera māsīōes regni ce
lestis et vniuersū orbē hūmāe ge
neratōis circūuola. solū **Johes** vi
deb oibz alijs ppositū. qñ vt p^oz
erit magn^o corā dño zc quibz p^ope
cris aduertite dilectissimī qñ bu
ic reuerēcie qñtū deuotōis debeat
mus impēdere q vt honorabil^o sit
a spūscō ē p^obrat^o. p^omissus ab ā
gelo laudat^o a dño. et p^operua scē
mortis gloria cōsecratus. Quem
sanctū **Johem** rogem^o p impetrā
da deuotionis p^onia. mundariōe
pctōz. vt sanctificemur a spūsan

Bermo

xxvi

cto. et post hanc vitam pducamur
ad eandē glāz qua Iohes vritur
Quod nobis concedat. zc.

De eodem Bermo xxvi.

Iohānes

est nomē ei? Luce. j.

Et norandū qd scūs

Iohes septupl'r seu mlti ipl'r noia/
tur in sacra scptura. ppter sex sta/
tus pfectiōis oīm elcōz q's ipe in
se habuit. q're bñ sibi ista sex noia
sūt imposita. **P**rimo vero ppheta
rōe cognitiōis diuinorū secretorū
Bñ pphete est cognoscere diuina
secreta. istā pfectiōem hūit in se.
Secundo rōe pcursoz seu pco iudic/
rōe pñficiatiōis vbi dei. qd est p/
fectio ap'loz. **T**ertio amicus rōe
passiōis qd ē pco martiz. **Q**uar
to lucerna rōe scitatz qd ē pfectio
p'selloz. **Q**uinto belias rōe auste/
ritatz vite qd ē pfectio monachoz
z heremita z. **S**exto āgel' rōe pu
ritatz. qd ē pfectio vginū. **N**as p/
fectiōes hūit. s. **I**o. pferē i eo q'v
ipe meruit volare z peruenire ad
etnāz glāz **U**n figurat **Exo. xxviii**
vbi d'r qd dñs dixit ad moy'se. **S**u
mes lapides z sculpes in eis no/
mina filioz isrl'. sex noia in lapi/
de vno **B**est' pfectiōes filiozuz
isrl'. i. elcōz in scō **I**o. q'v volauit
ad etnāz p'iaz. **U**n seqtur qd dñs
dixit. portabitqz aaron noia corā
dñs **M** Pico pmo qd **I**o. hūit
in se pfectiōē. ppheta z q' p'stit
i cognitiōe diuinorū secretorū. **I**o
d'r ppheta q'li vidēs secreta. **N**az
ipe ad huc in vtero matris exiis

agnouit xpm. **R**egre in pñci ser.
Un ipe fuit etiā tātē pfectiōis et
vritus ac grē in diuinorū secreto
rum pgnitiōe q' vtriqz penci me/
ruit grām pphetizando. **M**eruit
p'mo m'ri grāz pphetandi dupli/
cis. s. m'fēz xpi bñdicēdo. z sibi no/
mē iponēdo. p'mo m'ri. **N**ā d'r **Lu. j.**
qd cū maria v'it in mōta. cū festia
tōe i ciuitatē iude itra. **d**o. **Z**acha
z salu. eliza. **F**ecm ē vt audi. saluta
tōz eli. exul. in gaudio isās in v're/
ro ei' z repleta ē eliza. **s. z** dixit. bñ
dicta tu int' mu. z bñdi. fru. v'e. cui
At vñ h' mibi vt veiat m' dñi mei
ad me. **A**cce quō tā tāqz pph'issa
loq'bat cū coguit xpm i vtero ma
rie pñtē ac marīa p'cipiētē qd hūit
a filio. **U**n seqt. **E**cce em vt facta
ē vox salutaris tue i auribz meis
exultauit i gaudio isās in vtero
mco. **U**n **Aug.** **D**oc h' bñ vt dice/
ret eliza. repleta ē spūscō. q' reuelā
te p'gnit qd ista exultatio isās si/
gnificaret. **U**n **Ab'rif.** **Q**uis ppha
rū cū eēt. ppha pphetā facē potuit
Helyas vñit helysēū i pphaz. sed
tñ nō donauit illi grāz. pphē **I**ste
āc ex v'fo m'f'is scīaz donauit m'ri.
vt cui' psonā nō vidit ei' dignitaz/
tē p'gscerz di. **U**n h' mibi vt veniat
marer dñi mei ad me **S**ecundo dedit
matri grātā sibi nomē imponen
do. **U**nde **Lu. i.** qd cū impletū eēt
t'ps piendi elizabēth pepit filiū. z
audierūt vicini z cognati qz ma/
gnificauit dñs misericōdām suāz cū
illa z cōgratulaban' ei. **A**t factus
est die octauo venerunt circūcide
re puerū. z voca. euz noie p'is sui

Bermo

xxxvi

Ego vox clamantis et cetera. Sequitur ego baptizo in aqua medi⁹ autem vim spiritus sancti que vos nescitis que baptizat spiritum sanctum. Ipse est qui post me venturus est et ante me facietur est. cur non sum dignus ut solua corrigiam calciam meum ei? **Uñ dicit Lu. j.** quod angelus dixit. multos filiorum israel perueret ad dominum deum ipsoz. **Et ipse pcedet ante illum in spiritu et virtute helye ut peruerat corda patrum in filios et in credulos ad prudentiam iustorum.** pare domini plebi pfecta **Uñ ipse est figuratus in helya de quo dicit in Malach. iij.** Ecce ego mitto vobis helyam pphetam antequam veniat dies domini magnus et horribilis ut peruerat corda patrum et cetera. **Jo dixit xps Mat. xj.** Si vultis scire ipse est helyas. **Si** cur ille aduentum domini ad iudicium iudeis predicabit. ita iste aduentum saluatoris ostendit. **Uñ dicit. Venit pro me vir qui ante me factus est et cetera.** Unde quis responderit iudeis querentibus. es tu helyas. non fuit tamen figuratus et significatus per helyam. **Uñ dicit Beda.** Quod de helya per Malachiam predictum est. hoc de Iohanne per angelum dicitur **Lu. j.** Ipse pcedet ante illum in spiritu et virtute helye parare domino plebem pfectam. **Uñ Aug.** Ipse est helyas in spiritu et non in persona. **P. Ier.** Tercio dico quod Iohannes habuit perfectionem martirij que consistit in instantia pntis tribulationis propter deum et iusticiam. **Jo dixit xps Jo. xv.** Maiores hac dilectione nemo habet. ut aiam. i. vitam et cetera. **Od fecerunt sancti martires.** Ecce hoc fecit etiam sanctus Iohannes. ideo dicit amicus sponsi. xpi

Uñ potest dicere illud **San. viij.** Fortis est ut mors dilectio. **Et bene fortis est ut mors dilectio sua.** cum ipse propter charitatem dei et iusticie decollatus est. Qualiter autem decollatus sit propter deum et iusticiam. **Requere sermone decollationis Quarto dico quod habuit pfectos confessionum qui consistit in scititate et ostensione boni exempli. Jurta illud saluator. Mat. h. y.** Vos estis lux mundi. qui ad scitatem. **Sequitur.** Sic gluceat lux vestra coram hominibus. s. per bonum exemplum ut videant opera vestra bona et glorificent patres vestros et cetera. **Ecce hanc perfectionem habuit sanctus Iohannes.** ideo vocatus lucerna. Nam sicut lucerna est clara propter presentiam luminis. sic Iohannes fuit clarus et mundus propter suam scitatem. **Uñ dicit Iherosol.** de eius scititate. **Lo** uersatio Iohannis vitam omnium fecit culpabilem apparere. quem admodum enim si videris albam vestem dicis sancta candida est vestis. si vero posueris eam iuxta nivem incipit sordida apparere. etiam si sordida non est. **Sic quod tamen ad vitam iohannis omnis homo videbatur imundus.** ideo reputabatur esse xps **Requere in sequenti sermone.** Uñ et scitatus fuit ita magna quod suo sermone et bono exemplo alios pluerit. **Uñ dicit de eo Jo. y.** Ille erat lucerna ardens et lucens. ardens. s. in dei dilectione et scititate lucens. s. illuminando omnes veritatem. **Uñ Aug. in sermone.** Ille erat lucerna ardens et lucens adeo quod spiritus sanctus igne succensa modo possessio nocte igne lucem saluam ostenderet. ideo affimilatus lucifero. i. stelle matutine. sic enim stella matutina differt in clari-

De natiuitate Johānis bapti

tate ab alijs stell. z fm astrologos
pcedet solē p vj. grad^o de mane qñ
pmo apperit in auroza. Sic Jobel
differt z pcellit alios scđos in scđi
tate z claritate. Un verificat^r eo
illud Eccl. l. Quasi stella matutina
na i medio nebule. z qñ luna ple
na in dieb^o suis lucet. z qñ sol rez
fulgēs sic ille affulsit i tēplo dei.
pcessit solē iusticie. s. xpm p ser mē
ses. Jo dixit āgelus Lu. i. ad vgi
nē. Ecce Elisabeth cognata tua z
ipē pcepit filiū in se. su. z h mēsis
ē sex^o zc. Un puenient d^r de Eli
zabeth illud Job. xxxviij. Produ
ces lucifery in tpe suo. Un etiā si
cur stella matutina est termin^o no
ctis z pncipiū diei Sic Jobes est
termin^o z finis antiq legis z pnci
piū noue legis. Jo dixit āgelus ad
Zach. Lu. i. Ipe pcedet añ dñm
pa. do. ple. pfectū. Un mgr wilhel
dic ipe tāq lucifer vēit zcññ gau
diū nobis pūs xpmus nūciāuit.
Un p^r honozē scđi Jo. hac die fe
runt facule ardētes. qz ipe fuit lu
cerna ardēs z lucēs. Et ignes fuit
Aut^r rō est vt dicit Jo. belech. ad
repñtādū q offa. s. Jo. in sebaſte
ciuitate ab infidelib^o cōbusta fue
rūt. Reque. Jo fuit sibi ad honozē
zc. ¶ Quinq^o hñit pfectionē
monachoz z heremitaz q pñstic
in aspitate vite seu austeritate. iux
ta illud Baruch. iij. Deliciā mei
ābū. vias aspas. s. castigādo cor
pus suū. Un Gal. v. Qui xpi sunt
carnē suā crucifixe rūt. Ecce hanc
pfectionē hñit. s. Jobes. iō vocat^r
belias rōne austeritatis vite. ¶

dicat de helya. iij. **Reg. xij. q. ipe** fu-
git a facie iezabel. z. venit ad vnu iu-
mpu vbi comedit subcinericiu pa-
ne z. bibit aqua. Et vt dz. an. c. vij.
latuit etia in torrete. z. bibit d. tor-
rete corui aut deferebat ei panes.
sic **Jo.** latuit vbi duxit aspā vitaz.
Nā cū esset puerul⁹ etatis q. etas
est inf. v. z. vij. annos fugit modū
petijt desertū ne leui saltē fame
vitā maculare posset. **Uñ** canit ec-
clesia. **Intra** deserti zc. **Rege in**
sequel ser. Serto habuit pfectōz
gignū q. sūstet in puritate mēis z
corpis. iuxta illud **Lañ. iij.** **Tota**
pulchra es amica zc. **Serte** hāc pfe-
ctōz hūit scūs **Jo.** iij. vocat ange-
lus. **Nū** vt dicit **Niero.** **Sp ē an/**
gelis cognata & ginitas. quā scūs
Jo. pfectissime i se hūit tā in mēte
q. in corpe. **Uñ** ad laude & ginitū
sci **Joh.** dicit **Chri. in ser.** **Jobes**
est speculū & ginitat. titul⁹. i. bo-
nor pudicie. exēplū castitat. **Uñ**
eius puritas bñ figurat nob **Jo.**
dic. xij. vbi dz de **Safone.** **Crī** ei
puer nazare⁹ dei ab infātia suae
vero mīs sue. **Nazare⁹** interpretā-
tur vnce⁹. mūd⁹. scūs. z. floridus.
z bñ significat. a. **Jo.** q. fuit a xpo
vnce⁹ in affluētia donoz spūs sci.
Mund⁹ ppter vite puritatē. **Sā**
ctus ppter exēploz. refulgentiā. **Flō**
ridus ppter vite honestatē. q. inf
gines null⁹ eo castior. nec & ginali
nitore splēdidiore. **Uñ** bñ dicit salu-
uatoz de eo **Mat. ij.** **Hic** est de q.
scripū ē. Ecce ego mitto agelū me-
um. **Uñ** dīc **Chri.** **Jo.** ē maior bo-
mie. par agel. s. ppter puritatē. **Uñ**

Sermo

xxvii

bñ dñ de eo illud **Can. x.** Dilectus me⁹ cadid⁹. s. ppter puritatē mēz. z rubicund⁹ ppter corpis scitatem elect⁹ ex milibz. vñ dicit **Abys.** et **Bern.** Circūspice totā sectā vñ ce/ tū nazareoz. nullū puriorē. nullū floridiorē iohē inuenies. Et sic pz quō ille hñit sextuplicē statū pfe/ ctois electoz. qre sibi sex noia sūt iposita. qbz pfectoibz meruit qua si cū sex alis celū volare **Iuxta illd** **Isa. vj.** Serale vni. s. **Iobi zc.**

De eodem. Sermo. xxxvij

Eus exaltauit illū

z donauit illi nomē **Philū.** No/ tate kmī dicit em mgi li. j. di. j. q omē bonū nō opz ipse de⁹ est. vel ab ipo est. Nunc ē em q san. **Jo.** q in ter pteat cui donatū est a deo rece/ pit nomē a deo. vt dñ **Lu. j.** q an/ gelus dixit ad **Zacharias.** Vocab nomē ei⁹ **Jo.** igit bñ dñ de⁹ exalta uit illū zc. In qbz vbi duo notā tur **Prīmū** est honor dignitas. cū dñ de⁹ exalta. illū. Scdm ē nois liberalitas siue ipositio cū cōclu/ dit. dedit illi nomē. **Prō** dico q i vbi pnotat⁹ notat honoris digni tas zc. Quatr de⁹ scēm **Iobez** ex/ altauerit z honoraueit pz mul/ tipli. in pdicis zc. **R.** Scdo dico q notat nois ipositio cū dñ z dedit illi nomē. Circa qd notādū q de⁹ dedit sibi qdruplex nomen. **Prō** noiat a pte āgelus rōe pdi/ catōis. **Scdo** a filio helyas rōe austeritatis. **Tertio** a spūscō p/ pbeta rōe secretoz reuelatōis **Gr**

to a tota trinitate **Iobez** qd inter pteat in q est gñ rōne scificatōis **Dico pmo** q noiat a deo pte ange lus rōne pdicatōis. **Un dñ** **Ma/ lach. iij.** Ecce inq mittā angelum meū qui pparabit viā tuam. s. pdi cando fidē catholicā. **Un dñ** **Gie.** sup **Mat.** Recte angelus vocat⁹ q nunciare supnū iudicē mitti f. vt dignitatē seruet in noie quā ex plet in opatōe. qd fecit scūs **Jo.** q vtiliter pdicauit. **Ad** oñdū tripli/ citer. **Primo** in pctōz repensio ne. **Scdo** in suauilocutōe. **Ter/ tio** in eterne vite pmissiōe. Et idō dicit **Isid.** q pfecta vox est clara. suauis z alta. **Alara** vt aures imple at. suauis vt anim⁹ audicētū blā/ diat. alta vt in sublimis sufficiat. **Aerte** talis fuit vox scēi **Jo.** fuit em pmo clara in pctōz repensio ne. qbus impleuit aures redargu tiōe **Un dicit** **Mat. iij.** q cum p/ dicauit in deserto iudee dixit pha riseis ad eū venientibz q ppē pctā sua longe fuerūt a deo. **Progeni/ es** viperaz quis demonstrauit vo bis fugere a ventura ira. sup. quā meruistis pctā vestris. q. d. nul/ lus. qz nō curatis veritatē z iusti ciā. ideo merito dānabimini. **Se/ quitur** q dixit eis exempluz. **Dis** arbor q non facit fructū bonū ex/ cides z in ignē mittet. **Jā** em secu/ ris ad radicē arboris posita ē. **Ec/ ce** quō redarguit peccatores. **Un** pōt dicere illud ps. **Qui** oderunt te domine oderā. z sup. inimicos tuos tabescebam. **Unde** ipse iusti ciā dilexit. z iniusticiā odiuit n⁹ ppē

Delicati mei ambu. vias asperas
 Regre in ser. precedenti. Secundo ondi
 tur in vestitu. Na ipe xpi r dura
 veste tegebat. Un dicit Nat. iij.
 Ipe aut Jo. habebat vestimentu d
 pilis cameloz r zonā pelliceaz. i.
 (repen) circa libos suos ppter h
 dixit xps. Nat. xj. Quid existis i
 deser. vi. bo. molli. ve. Ecce q mol/
 libus vestiunt in domibz regu sūt
 q. d. nō vidist? boiez in deserto vey
 ste vestitū delicata r pcosa sic vti
 tur viri delicati q diligūt como dū
 carnis bonoriz r diuitias mūdi.
 sed vidist? boiez corp^o castigatē. ve
 stimētū asperz hntez durissimū le/
 ctū. domū sine tecto. sine socio. si/
 ne hūano subsidio. ve sic sepat^o a
 mūdo totaliter se offerret deo. vñ
 Ipe. sup Nat. Cameloz pil^o pter
 tis Jobez fuisse vestitū describit.
 Tercio ondit i victu. Na durā ci/
 bū hūit. Un dicit Nat. iij. Esca aut
 ei^o erat locusta r mel siluestre. De
 potu dicit Lu. j. Vinū r licerā nō bi/
 bet. Et iō ppter aspiratē cibi r po/
 tus dixit xps eū nō māducaf nec
 bibere. vt hī Nat. xj. Veit em iō.
 neqz māducaf neqz bibēs. Ecce rē
 Un dicit Grego sup Nat. O hō
 sicibū qris locusta erat. r potū aq
 erat si domū destrū erat. Un bene
 pōt dicere ad delicatos hui^o mū/
 di illud ps. Ecce elongaui fugiēs
 r mās in solitudine. q. d. rē. Et sic
 piz qre merito dicit hēly Ter
 tio noiat a spūscū ppheta rōe se
 cretoz reuelatōis r agnitōis. Un
 dicit spūscū p os zacharie Lu.
1. Tu puer ppheta rē. Circa qd no

randū q tripl^r ondit eum nō tū
 fuisse ppheta sed etiā plus qz pph
 tā. Prio sic nullus pphetaz fuit
 ppheta añqz nat^o. s. Jobes exis i
 vtero mris pfūd^o cognouit ma
 ximū secretū. s. incarnationē xpi.
 qd nec boni nec mali angeli sciue
 rāt excepto Gabziele. Un dicit Lu. j.
 q cū Gabzriel venit rē. Regre in.
 j. ser. scti Jo. 2. Secundo sic nullus
 pphetaz fuit tāte vtutis r gfe in
 diuina secretoz reuelatōe q posset
 alteri dare grām ppheta dī. s. scū
 Jo. meruit veriqz penti grām p/
 ppheta dī. Regre in precedenti sermōe
 Tercio nullus pphetarū fuit tā/
 te cognitōis q determinato tēpe
 xpm venturū pphetauerit. sed. san
 ctus Jo. ondit eū ad oculū. vt hī
 Jo. j. Stabat Job. r ex dis. ei^o duo
 r respiciēs illū ābulantē dixit. Ec
 ce ag. dei ec. q tol. pec. mū. Nic ē d
 q dixi Post me veniet vir q añ me
 fact^o est r pōz me erat. Un ipe cer/
 tū testimoniū vltra oēs pphetas
 dedit. Un Job. j. Fuit hō mīl. rē.
 Regre in precedenti sermōe. Bz bic
 qrit Orige. An qnqz genera aiali
 um offerebant in tēplo p pctis. s.
 vitulus. ouis. cap. currur. r colū/
 ba. qre solū agnū memorauit dī.
 Ecce agn^o dei. Rñdet agnū cōme
 morat. qz in sacrificio agni pascat^o
 filij isrl^o trāsierūt de egypto. puerfa
 ti sunt in deserto. intrauerūt ter/
 rā pmissiōis. Sic i sacrificio veri
 agni pseq possum^o h spūalit. Si
 cur em agn^o mīstrat lac. lanā car
 nē. sic agn^o dei. i. xps mīstrat nob
 spūalit lac simplicis doctrine qua

De sanctis Petro et Paulo

nutrimur. **L**anā. lāndum ē tū vir
tutū q̄vestimur. et us c̄ne vite in q̄
p̄ficimur. Illa cōgnit. **J**o. in xpo
vltra oēs p̄betat. iō mēorauit eū
agnū rē. **Q**uarto noiāt a tota tri
nitate ioh. qd̄ in p̄p̄etāt in q̄ ē ḡra
rōe s̄cificatiōis. **U**n̄ **N**iere. in p̄
sona trinitatē d̄r. **P**rius q̄ te for
marē in vtero. rē. **R**eq. in p̄mo s̄.
Et dic tria mēbra v̄l vñū f̄m pla
citu. **¶** **D**escis **P**e. et **P**aulo.

Sermo xxxviij.

Accepimus

ḡraz et aplacū ad obediē
dum fideli oibz. **R**o. i. **N**otate ca
rissimi dīc ei **A**rist. i. li. de regimē
p̄ncipū. q̄ q̄cqd̄ dat indignis et in
grat. p̄dit. q̄ x̄p̄e ne isti glōsi celo
rū p̄ncipes videant̄ indigni et in
grati de donis eis a deo collatis
cristere. iō regitādo deo dāti dicūt
Accipim⁹ ḡraz. rē. **E**st notādū q̄
receperūt tripl̄r ḡraz dīnā. s̄. ḡraz
diuine electiōis ḡraz fr̄uolē et me
ritorie opatiōis et ḡram gaudiolē
exaltatiōis. **¶** **P**rius dico q̄ ip̄e
receperūt ḡraz diuine electiōis. vñ
d̄r **J**oh. xv. **E**go vos elegi de mū/
do. vt earz r̄fruct. af. rē. **U**bi notā/
dum q̄ dñs elegit eos ad tria v̄l
iij. **P**rius ad suū aplacū i q̄ fec̄ pe.
caput et pastore. **U**n̄ dixit pe. **J**o. i.
Tu es simon fili⁹ iohāna tu voca
beris cephas qd̄ in p̄p̄etāt petr⁹ et
caput. p̄ b̄ insinuās q̄ debebat eē
caput et p̄ncip̄ aliorz aploz. **J**o
in signū b̄ dixit sibi **J**o. vi. **P**asce
oues meas. **S**ixis req. cathe. pe.
Ad p̄positūz de scō paulo etiā d̄r.

Act. xij. **S**egregate mibi pau. in
op⁹. ad qd̄ assūpsit eū. b̄ ē ad opus
doctrine. **J**o dñs dixit ananie vt
b̄ **A**ct. ix. **G**urge et vade in vicū q̄
vocat rect⁹. **R**eq. quersis pau.
¶ **U**n̄ dicit scūs **D**yon. q̄ fuit d̄
scip̄l̄s scī pauli i placu suo d̄ mor
te scī pauli. vbi deplorat et p̄men
dat scm̄ pe. et pau. di. ecce. n. petr⁹
fundamētū eccl̄az. et glā scōz re/
cessit a nob et nos op̄hāos dere
liq̄. paulus q̄q̄ doctor doctorz
abyssus sapie nos reliq̄. **P**aulū
dico nobilissimū aplm̄. b̄ angel⁹
fr̄estris et b̄ celest. imago et fili⁹
tudo diuinitatis. **S**ec̄do elegit eos
singlarit ad reuelatiōez diuinor
secretor. **N**ā petr⁹ assūpsit ad suā
trāsfiguratiōez. q̄n̄ trāsfigurat⁹ ē
in mōte thabor. vbi facies ei⁹ res
splēdit sic sol. et vestimēta ei⁹ sa
cta s̄ alba sic nix. vbi vocē p̄r̄s au
diuit. di. **N**ic ē fili⁹ me. di. i q̄ mi.
et pla. ip̄m audite. vbi t̄m̄ gaudiz
recepit q̄ dixit ad x̄p̄s. **D**ñe bonū
est nos b̄ eē. vt b̄etur **M**att. xij.
Et iā i resuscitatiōe puelle assūpsit
petr⁹. et dñi ozaret in orzo ad p̄ez
assūpsit eū. et in oibz secretis suis
Jo p̄pter tam amicabilē secretor
reuelatiōez p̄ vibo hoibz scuit se/
cretissimū oim̄ dīnoz secretoruz
qd̄ bñ notat. **M**at. xvi. vbi d̄r q̄
cū ihs interrogauit dis. su. d. **Q**ue
dicūt hoies eē filiū hois. **Q**ui d̄r
x̄p̄s. **A**lii **J**ohes. bap. alij āē be/
lyam alij **J**o bieremiā. aut vñū ex
p̄betis. **T**ūc dixit ihs. **V**os autē
quē me eē dicis. **E**ter⁹ oibz tacet
tibi petr⁹ r̄ndit. **T**u es x̄p̄s filius

i pau. in
ad opus
nime vt
n vici q
dis pau.
q fuit d
o d mor
z pmen
n. per
scopz res
os dere
doctoz
Paulu
h angel
go z fili
legit eos
diuinoz
it ad sua
gurat e
es ei res
ta ei fas
e priu au
di. i q mi.
gaudiu
ne bonu
dact. xvij.
e affupit
o ad ptes
creet suu
secretoz
sciuit se
secretoz
vbi d q
u. d. Que
i. Qui di
alij at bes
ut vnu ex
Uos aut
oibz cace
xpo filius

dei vini. Ecce q magnu secretu sci
uit. q n dicit sibi xps. **Brus** es sy/
mo bariona. qz caro z sanguis no
revelauit tibi. sed p me q est i cel
de pa. d q de reuelauit sibi secre
ta celestia. sicut ipe dicit. **i. Jo. xij.**
Scio hoiem in xpo an anos. xij.
sive in corpe siue extra corp ne
scio. de scit. raptu ad tertiu celuz
z scio eundem hoies q raptus est in pa
disuz. z audiuit archana vba q n
lz boi loq. **Un etia dicit. j. Jo. xv.**
Notu vobis fa. euā. me. qd nō est
fm boiem. neqz ab hoie didici. sed
q reuelatōz ihu xpi. Ecce qnta di
uinoz secretoz giaz habuerūt vñ
dixit xps **Jo. xv.** Ja n dicit vob f.
s ami. qz seru nescit qd faciat do
min⁹ ei⁹. vos aut dixi amicos. qz
qcuqz au. a pa. m. no. fa. vo. **Un di**
cit Aug⁹. Paulu dico vez athle
ta xpi. doctū ab illo. crucifixu euz
illo. z gloriuz in illo. **Un de hac suf**
ficienti scia dñe reuelatōis sci. pau
li dicit Dyo. v. sup. Deu ff mi tbi.
q etia fuit discipuls pauli z ad que
scptis suas eplāshen ff mi tbi. dile
cte aie mee vbi ē mgtu⁹ ibi ē aaroz
m⁹. ingressus ē ad xpm dñm deū
suū. Ecce em orphan⁹ fact⁹ es. iō
neqz scribit tibi manu sua scripsi
ma di. tibi. Fili kñe. iā nō veniūt
ad te eplē ei⁹ in qbus scriptū ē sic
Paulus modic⁹ seru⁹ iesu xpi iā
nō scribit de te vltcri⁹ ciuitatibus
di. **Suscipite filiū meū dilectum.**
Deu neminē habem⁹ iter pte pa
bolaz z diuinoz eloquioz. **Da**
uid. ppheta plangit filiū suū dicē
ve mibi fili. p te. **Ago aut dico ve**

mibi mgt. iā nemo dicitur est ca
mus z videam⁹ doctores mudi. i
terrogem⁹ eos qualis opreat nos
regere oues nobis cōmissas. z in
terprabunt nobis eloqā pphetaz.
z xpi. **¶ Tertio** elegit eos ad
pfectōis. s. vinculu charitatis. vñ
dixit **Jo. xv.** Hoc est pceptū meū
vt dili. inui. sicut di. vos. q. d. tunc
eritis pfecti z deo vniti. **Un j. Jo.**
iiij. De⁹ charitas est. z q zc. Terte
hāc pfectionē habuerūt sci apli
tripliciter. s. ad deū. ad primū. z in
seipos. **Primo** ad deū que tener
rime dilexerūt. qd notat. **Nā dicit**
Breg. q. pbatio dile. exhibitio est
opis. z qnta est maior dilectio tā
to exhibitio opis. rēfior z maior
sed exhibitio fuit maxia. teste xpo
q dicit **Jo. xv.** **Maiores** hāc dicit.
qd fecerūt apli. **Nā petrus dicit ve**
bi Lu. xxij. Dñe para. suz. te. i car.
z in mor. ire. **Un in signū b⁹ mari**
me dilectōis dicit ihū petro tri
bus vicibz Jo. vi. **Gymō Jo. dili.**
me pl⁹ bis. **Dic ei** **Actia dñe tu scis**
qz amo te. dicit **pasce o. m.** **Dicit**
ei iterū Gymon Jo. dili. me. **At**
illi. etia dñe tu scis qz amo te. **Dic**
pasce agnos meos. **Dicit ei tertio**
Gymō Jo. amas me. **Coristat⁹**
est De. q dicit ei tertio amas me.
z dicit ei. **Dñe tu oia nosti. tu scis**
quia amo te. **Dicit ei. pasce oues**
meas. **At sic p dicit sibi dñs q a**
more illi⁹ debebat pati. **Un adiū**
xit. Amē dico tibi. **Cū esses iunior**
cigebas te z ābulabas vbiqz vo
lebas. cū āt senuer⁹ extē. ma. tu. et
ali⁹ te cinget z ducet te q tu nvis

manu z nō sicut
i. Jo. iiij. p. Jo.
manu

Jo. xv. qd dicit
no hpi. z t. an
ma suū qui
ponte qd dicit
T. Jo.

withgub

De sanctis Petro et Paulo

sunt dixit fecas q morte clarifica/
tus esset deus. Paulus et dixit re/
babet Act. xxi. Ego non solum alii sed
et mortuus sum pro nobis iesu christi.
Exemplum requiritur. Unum in signum boni
dilectionis dixit Ro. xiiij. quod nos
separat a christo. tri. an angust. an
ple. an fa. an nu. an peri. an glo. si
cur scriptum est. quod propter te mortifica/
mur tota die. estimati sufficit oues
occi. sed in his oibus superamus propter
eum qui dilexit nos. clauditur. Tertio
superius est quod neque mors neque vita neque
ali. cre. pot. n. se. a. ca. di. Quarta ac
propter christum se passus legitur quod imperator
nero tradidit eos in manus pauli
et viri clarissimi. etc. Requiritur. Unum in signum boni
Secundo huerunt caritate ad primum
Unum in signum boni in epistolis suis quibus
hortatur homines ad sanctam vitam et ad dile/
ctionem dei et primi scriptum est scribitur cha/
rissimi. Unum. j. pe. iij. charissimi an
omnia mutua in vobis metipsis ca. xxi. ha
quod christus operatur multis. pec. Hospitales
in uicem sine mur. vnde quod sicut ac
cepit gratiam in aliterum illas amini/
strantes sic boni disp. ml. gre. dei.
etc. paulus et dicit ad Eph. v. charissi
mi ambulare in dei. etc. quod boni docue/
runt. nam ipsi perfectam caritatem huerunt
ad primum quod boni ostendit. Nam sanctus
paulus affectabat propter homines ipsi
saluaretur. Requiritur. quod uersiois pauli
Tertio huerunt dilectionem inter se
ipsum. iuxta illud Io. xiiij. Mandatum
non do vobis dei. etc. quod fecerunt pe.
et paulus. quod boni ostendit. legitur ei Requiritur
carthe. pe. vi. Unum eorum dilectio boni
figurat nobis. j. Requiritur. vbi dicitur
quod ionathas diligebat deus quod amicum

suum. sic pe. et paulus. Unum canit ecclesia.
Glossa per. e. q in vi. su. dilex. ita est
in morte non sunt separati. Quarto
elegit eos ad statum et primum eterne
glorie. Unum Eph. j. Elegit nos in ipso
ante mundum. etc. ut eum scilicet et in. in co
spec. ei. Quam claritatem habebimus
dum ipsum vide. id est Io. xvij. p. qd
disti mi. Requiritur. carthe. pe. l. quanto do
nore et gloria ipsos sublimauerit in ce
lo. Requiritur. carthe. pe. vi. Secundo
principali dico quod huerunt gratiam fru/
ctuose et fructuose operationis. iuxta
illud. j. Co. xij. Gratia dei in me vacua
non fuit sed in me man. Et notandum
dum quod ipsi cum gratia diuina triplex fru/
ctuose ac fructuose et glorie operi se
f. fidei facti et tribus predicando et sic
populum convertendo. infirmos sanan
do et miracula faciendo passionem et
mortem sustinendo et sic ad celum que
niedo. Et secundum ps. Iustus de vir. i. h.
sed se ueritate et de predicationis et fructuose
miraculorum operationis ad penam pas/
sionis xvi. de deo. i. f. i. an vitam et
Dico primo quod isti glossa scilicet cum diuina
gratia fructuose operati sunt fidei facti et
verbi predicationis et sic populum converten
do. Nam christus precepit eis. Mar. vi
euntes in mundum. p. e. o. crea. Requiritur
Illi autem perfecti predicti. vbi do co. o. qd autem
fructuose predicauerunt ostendit. pe.
trus. n. vlt. docuit. Requiritur. carthe.
pe. vi. At quod dominus cepit fac. et do. ut dicitur
Act. j. sic ipsi exemplo christi sanctam vitam
duxerunt. Nam legitur de sancto pe. et scri
bit clemens papa. q. pe. p. negati
onem superuixit. xxxix. a. et ipse surrexit
ante primum cantu galli et plorato oia
uit usque ad horam primam. p. negati

Bermo

one sua fertur q̄s q̄ semp in sinu
 sudarii portauit q̄ crebro lachry-
 mas fluētes ab oculis tēsit. **Uñ** a
 deo hūit in p̄suetudie flere vt eius
 facies tota adusta lachrymis vide-
 bat. cū etiā eperat simplex vt tē-
 stat in lī. clemēt. vbi d̄r q̄ petr⁹ di-
 xit. **Idā** inq̄s sol⁹ mibi ē q̄ caro cū
 olerib⁹ vsus ē. **Andumētū** autē mibi
 ē tunica cū pallio. z b̄ hñs nihil a-
 liud req̄ro. **hec ille** **Qualr** paul⁹ do-
 cuit oñdī. nā ip̄e statī p⁹ p̄uersio-
 nē suā cepit xpm̄ p̄dicare. req̄re cō-
 uer. z de et⁹ scā vita. **Uñ** dixit pau-
 lus. **1. Cor. 1.** Nos p̄dicam⁹ xpm̄
 crucifixū. **Uñ** canit eccl. pe. ap̄ls et
 pau. doc. gē. ip̄. no. do. le. r. do. **Se**
 cūdo dico q̄ per z pau. cū gfa diui-
 na vtuose q̄ potēnt opari. sūt mi-
 rabilia faciēdo q̄b⁹ firmauerūt do-
 ctrinā suā. **Uñ** glo. sup illud **Lu.**
16. **Uñ** dicit eis vturē gfam. ff. z p̄tātē
 sup oīa. z misit illos p̄dicare re-
 gnū dei z sanare infirmos di. glo.
 p̄cessa p̄tātē signoz mittunt p̄di-
 care regnū dei. vt z noua noua fa-
 cerēt q̄ noua p̄dicarēt. **Jo d̄r Jo.**
xiij. **Qui** cre. in me o. q̄ zc. vñ **Be**
 da sup **Nat.** **Optuit** eos maḡ et
 noua facere q̄ debebāt maḡ p̄di-
 care. z sic itez iuerūt de vr. in v. s.
 de vrute p̄dicatōis in virtutē mi-
 raculoz oparōis. **Uñ** de miracul⁹
 s. petr⁹. req̄re ca. pe. **Legit** etiā q̄
 qdā vice pe. duos de dis. su. ad p̄-
 dicandū misisset q̄ cūz. xx. dicās
 iussent vn⁹ illoz moriebat. alter
 nō redijt z qd accideret nūciauit.
Uñ petr⁹ tradidit sibi baculū suū
 um p̄cipia vt ad sociū rediret z ba-

xxviii

culū sup eum poneret. qđ cū ille fe-
cisset p̄tin⁹ q̄ fuit p. xl. dies mortu-
us surrexit viu⁹. **M**el sic q̄,
uis i plurib⁹ loc⁹ p̄dicauerit ⁊ po-
pulū p̄uerterit ⁊ mirabilia fecerit.
tū p̄ hodierno festo ita recitantur.
Airca qđ notandū q̄ cū. s. pe. tpe.
Neronis impatoris fidē xp̄i bie-
rosolimis p̄dicauit erat eodē tpe
qđā mag⁹ in hierlīm noie Symō
q̄ dixit. ego sum p̄ma v̄itas. ego sū
sermo dei. ego sum pacie⁹. ego sū
om̄ipotēs. ego sum oīa dei. oīa sē
mibi possibilia ego adorabor ⁊ de
us ⁊ dñabor in diuinijs ⁊ bononib⁹
⁊ fecit p̄p̄tes creos mouere se ⁊ sta-
tuas ercas ⁊ lapides ridere ⁊ cāes
cātare ⁊ b̄mōi. **E**c ic̄ igit̄ volēs dis-
putare cū pe. ⁊ ondere q̄ esset de⁹
statuta die venit pe. ⁊ dixit. **P**a-
vobis fr̄s q̄ dili. v̄itatē **C**ui simō
Nos tua pace n̄ b̄m⁹ op⁹ si ci par-
sit ⁊ p̄cordia adinueniēda v̄itatē
nihil poterim⁹ p̄ficere. **D**ñe ei in-
ter se pacē latronis. p̄pter qđ noli
inuocare pacē sed pugnā. **D**uob⁹
em̄ d̄micanib⁹ tūc erit par cū al-
ter fuerit sup̄r⁹. **C**ui pe. cur time-
audire pacē. ex p̄cis em̄ bella na-
scunt⁹. vbi aut̄ p̄cim nō est. pax est.
in disputatōib⁹ v̄tas. in op̄atōib⁹
iusticia inuenit̄. **E**t symō. nihil di-
cis sed ego ondam tibi porētiā
dicat⁹ ⁊ rep̄te adores me **E**go p̄
fr̄. i. sūma ⁊ possū volare p̄ aera.
nouas arbores facē. lapides i pa-
ne murā ⁊ i igne sine lesione dura-
re. ⁊ oīa q̄ volo possū facere. **C**ōtra
hūc pe. disputauit. ⁊ oīa ei⁹ m̄lesi-
cia deregebat. tūc vidēs sy. q̄ non

Freigegeben

De sanctis Petro et Paulo

posset petro resistere. omnes liberos. sue magice arte in mare proiecit ne forte magister peter. et roma prexit ut ibi tunc deus habere. quod cum petrus precepit ipsum isegit in roma. symon vero multa mirabilia in patria nerolis fecit. et cum peter. peruenit. et dominus appuit petrum. Symon et nero cogitavit te mactare. sed ne timeas quia ego tecum sum ut cruciatus te dabo tibi sui mei pauli. solarii. quod cras roma ingreditur. Post hoc paulus. sic dominus predixit roma venit et cum petrus. christum predicavit et magnam populum ad fidem pertraxit et multa mirabilia fecerunt. symon autem magister in terra a nero ne amaretur quod vite eius et salutem. et totius civitatis. custos sine dubio putabatur. quod autem die sic dicitur Leo papa dum symon ante neronem staret subito eius effigies mutabatur et modo senior et modo adolescens videbatur. quod cum videret nero eum verum filium dei putabat dixitque symon neroli. impator ut scias optime me verum filium dei esse. iube me decollari et die terra resurgam. precepit igitur nero carnifici ut ipsum decollaret. quod cum putaret decollare symonem decollavit arietem. Nam symon arte magica illesus evasit et membra arietis colligens ea abscondit et se aliquot diebus occultavit. Sanguis autem arietis ibidem congelatus remansit. Die autem illi. ostendit se neroli. dicens. Fac sanguinem meum quod effusus est extergi. quia ecce ego quod decollatus fueram sic promisi. illi. die resurrexi. nero obstupuit et ipsum verum filium dei esse putabat habens leo. Denique quod roma eum in tanta veneratone habuerunt quod imaginem fecerit eidem et hunc titulum superposuit. symoni deo sancto.

Al. De. autem et paulus. ut de leo papa. introierunt ad neronem et omnia maleficia eius detegebatur et dixerunt. sic enim in christo quem nos predicamus sunt due sube. scilicet dei et hominis. sic in isto mago sunt due sube. scilicet hominis et dyaboli. dixitque symon ne diutius hunc patiar ego precipiam angelis meis ut me videntur de isto. Cui petrus. angelos tuos non timeo sed ipsi me timebunt. Tunc dixit nero. Non timeo simonem quod dinitatem suam reprobam. cui petrus. si dinitas est in eo dicat mihi quod nunc cogito. dixit vero. accede ad me huc et dic mihi quod cogitas. petrus autem secrete dixit ei. iube mihi panem ordeaceum afferri. et occulere dari quod cum allatus fuisset petrus. eum benedixit et sub manica abscondit dicens. Dicat nunc symon quod se deus fecit quod sit cogitatum. quod fecit quod dicitur. respondit symon. petrus. magnificat quod ego cogito. dixitque petrus. quod cogitavit symon me scire docebo deum quod cogitaverit fecero. tunc symon indignatus clamavit. procedat canes magistri et macri. et subito devoravit eum. subito canes magistri appuerunt et ipsi in petrum. fecerunt. petrus. vero panem benedictum obtulit et subito eos in fugam pertraxit. tunc dixit petrus. ad neronem. ecce ostende me nosse quod per me cogitaverat symon non verum sed scis. nam ipse promisit per me angelos vestros et exhibuit canes ut ostendat se habere non dinos angelos sed canes et dyaboli abolicos. Dixitque symon. Audite petrus et paulus. si habetis nihil possitis perficere. vestri ubi oportet me vos iudicare. ego autem vobis modo proco. habens leo. Tunc symon ut dicitur egessit. et linquens sua supbia et malicia dixit elare ut possis mortuos suscitare. et accidit quod iuvenis mortuus

Bermo

xxviii

Vocat[ur] g[er] pe. z pau. z sy. z hac sniaz
oēs firmat[ur]e vt ille occideret q[ui]
mortuū nō suscitarer. sy. ar dū sup
mortuū suas icāratōes facerz. vt/
sus ē a circūstātib[us] q[ui] dñfict[ur] caput
agitarz. Tūc oēs exclābāt z pe. la
pidaf volebāt. pe. ar vit iperrato si
lēno dixit. Si viuit defūct[us] surgat
z abulet z loq[ui]t. alioqn sciat[ur] fāraf/
ma eē q[ui] caput defūct[us] mouet. sepe
tur ar d[icitur] lecto vt plenē figmra dya
boli appeāt. qd cū scīm ē puer imo
bll scīs ē. pe. ar a lōge stāl z scā oōe
exclāuit dī. Adolefcēs i noie ibu
xpi surge. z statī sur. z ābū. Cū aūc
ppls veller simo. lapidaf dixit pe.
saz ē illi ad penā q[ui] p[ro]fclt se i arti
bus supatū. mgt ar n[on] docuit nos
vt p mal bōa reddā. **B** Jē alt
ud miractm accidit si placet potel
p[ro]dicat. Tūc sy. vt dī. marcell[us] iuit
ad domū ipi[us]. s. marcel. ei[us] dis. z li
gauit mor vniū canē ad ostiū do/
m[us] ei[us] dī. Nūc videbo si pe. q ad te
p[ro]fuenit veire igredi potit. z paulu
lū p[ro]pe. vēit z sig cruc[is] scō canē sol
uit. cāis ar oib[us] plādēs solū simo
nē p[ro]fclbat z apphēdēs eū ad frāz
sbe[us] se piecit z eū strāglaf voluit.
accurreō ar pe. cāi exclāuit ne ei
noceret. z cāis qdē cor[por] ei[us] n[on] lesit
hādo vestes lacerauit vt ille pēi/
tus remāeret nud[us] ppls ar z maxi
me pueri sll cū cāe p[ro] eū rādīu cur
reret dōec illū qī lupū d citate fu/
gauit. e[us] p[ro]p[ri]ū pudorē n[on] ferēs p
ānū ibi nul q[ui] p[ro]pauit. p[ro]dicat autē
marcel. vides hec mirabilia deīn/
ceps pe. adbesit. Jē no. miractm
pau. Legit ei q[ui] pau. venisset ro/
mā z nero nūc ipio cēt p[ro]firmat[ur] q[ui]
cēt audies q[ui] d lege iudoz z sūo xpi
an. inf pau. z iudōs q[ui]stio vteret n[on]
dū mltū in curauit. z sic pau. libe
iuit z libe p[ro]di. mltos d domo cesa
ris sibi ināiciciā coplauit z eos ad
fidē xpi p[ro]uertit qdā vō dīc[ur] cū pau
circa vespas i qdā solario p[ro]dicarz
qdā iuueis noie p[ro]and[us] p[ro]icernane
rōis z sibi mltū dilect[us]. q vt pau. p
p[ro] mltitudiez p[ro]modios[us] audirz se
nestrā ascēd. z paululū dormitā/
do d[icitur] dicit z expirauit qd audies ne
ro plmū d e[us] morte coluit. z statī i
e[us] of. aliū ordiauit. pau. vō. b i spū
z g[ra]fcēs dixit astātib[us] vt illuc irēt z
parrādū cesar[is] km ad se d[icitur] fctū af
ferēt quē allatū pau. suscitauit et
ad cesarē cū socijs milit. q cum d
morte e[us] lamtaref tē nūciat sibi q[ui]
patrā. p[ro] forib[us] viu[us] eēt. audies nero
pa. viuis quem paulo an nouerat
mortuū plmū qdē expauit z eū ad
se igredi r[ec]usauit. s[ed] rādē ad p[ro]ua
sioz aicoz irat[us] p[ro]misit cui nero ait
parrā. viuis. q[ui]s te fec[er]t viuef. cui ille
Dñs ie. xps rex oim se. J[er]ar[us] nero
dixit. gille regib[us] i secla. et r[es]oluet
oia reg[is] mōi. z ille. ēr cesar. **T** ē ner.
d[icitur] ei alapā dī. g[ra] militas illi regi
z ille **U** triq[ue] milito q[ui] me a mor. su
sci. Tūc. v. milites ipator[um] q[ui] ei iu/
giter assistebāt diref[er]t ei. **A**ur ipa/
tor p[ro]cū[us] iuuenē. nā z nos tali res/
gi militā. qd audies nero reclusit
eos i carcer vt torq[ue]rēt q[ui]s nimis an
dilexerat. Tūc oēs xpianos fec[er]t in
q[ui]rti z oēs p[ro] valida tormra puniri
Et sic p[ro]z gl[ori]e v[ost]re opati sē cū g[ra]
dina. vñ **M** ar. vl. Illi ar p[ro]f. p[ro]di.

De sanctis Petro et Paulo

vbi do. coop. z ser. fir. se fig. Jo di
xit pau. ad **P**bil. iij. Dia pol. i. ea
q me pfor. **D**ico tertio q isti
apli meritorie opati sūt cū grā di
uia. s. de pdict. vtrūq ad vtrūq
possessiois cūdo. vt sic viderēt de
um doz i syon. i. regēno vbi re
gbit eternit. **U**n dixit aplo. ij. ad
tbi. ij. iō oia sustico. nā si cōmōtui
sum⁹ z puiuem⁹. si sustinui⁹ z cō
regnabim⁹. **J**o dicit **L**u. vi. Nōne oz
xpm pati z ita itra. i. glo. su. **Q**ualr
aut passi sūt legi⁹ pñr in legēda. z
testat **L**eo. q postea symō redies
itez in nerōis amicitia recep⁹ est
z puocauit pplm z se gūit a gali
leis offēsus phibuit. z iō orbē se de
serere velle dixit. z diē statuit q ce
lū ascēdere vellz. qz dediḡbat apli
us in tra bitare. **G**ratuito igit die
excelsaz curri ascēdit z volare cepit
Dixit aut pau. ad pe. **N**on est ora
re z tuū ē pēcipe. **D**ixitqz **V**ero ve
rax ē hō iste. z vos seductores estis
Tūc pe. dixit ad pau. **P**aule erige
caput z vide. **T**ūc caput eleuassz
z vidissz symonē volātē dixit ad pe
trū. **P**e. qd cessas pñce qd cepisti.
iā. em vocat nos dñs. **T**ūc pe. ait
Adiuro vos āgeli sathāe z demōes
q eū feret p aera p do. no. ibm xpm
vt ipm apli⁹ nō ferat. s. corruet p
mittat⁹ z pñuo dimissus corruit.
z expirauit. **A**udiēs **S** Nero mltū
doluit q talē virū pdidit. **D**ixitqz
aplis. **S**uspecto aio me fecist⁹. p.
pñea malo exēplo vos pīmā. **D**ec
Leo. **E**c sic dedit eos i man⁹ pau/
lini viri kmī. z paulinus tradidit
eos i custodia mamertini sub cura

militū pcessi z martiniani. qd ml
lites petr⁹ ad fidē puerit. **U**nd ec
carcerē apuerit z eos liberos di/
miserūt. **Q**uia. pñ paulin⁹ p⁹ passi
onē aploz. pcessuz z martinianū
accessit. z cōpto q xpiani erāt iul/
su nerōis capite celi sūt. **R**oga/
bāt ḡ frēs plez vt inde discederet.
z cū descendere nollet tādē vict⁹ p/
cibus abcessit. **E**c cū venisset ad
portā vt leo z lin⁹ testant⁹ ad locū.
q nūc dicit ad san. mar. vidit sibi xpm
occurrētē z ait. **D**ñe q vadis. q re/
spōdit. **V**enio romā itez crucifi/
gi. **Q**d cū pe. dictū de sua passione
itelligeret rediē. **C**ū **S** frbro reculit
ser a mīstris nerōis capite z agrip/
pe pñecto pñtat. **P**au. vō itez re/
duc⁹ ē z aspectui nerōis est pñtat.
tus vt postea dicit. **T**ūc qñ alie
nigena sniat⁹ est crucifigi. **P**aul⁹
vō qz erat ciuis roman⁹ capite ē
trūcat⁹. **D**e hac aut snia in
eos data dixit dyo. in epla de mor
te pay. **S** fr thimo. si vidisses ago
nes pñmatōis eoz. defecisses qdē
p tristitia z dolore. **Q**uis nō flet
illa hora qñ pceptū snie in eos est
egressuz vt pe. crucifigeret. z pau.
decollaret. **V**idisses tūc tbas iu/
deoz z gētiliū pcurtētes eos z expu
entes in facies eoz. **A**ū aut separē
tur ab inuicē tūc dixit pau. pe. pax
tecū fundamentū ecclaz z pa stor
ouū xpi. pe. aut ad pau. **U**ade i pa
cepdicatoz vitat⁹ z dur saluē iu
stor. **A**ū aut elōgassent eos ab in
uicē secur⁹ sū mḡm meū pau. **N**ō
ei i codē vico occideret eos. h⁹ dyo.
Qualr at pe. crucifix⁹ ē. legitur sic

*hinc dicit
de pñm
dicit*

Bermo

xxxviii

Testant em̄ leo z marcell⁹. Cū at
petrus venisset ad crucē ait. quo-
niā dñs me⁹ q̄ de celo in terrā de-
scēdit recta cruce sublimat⁹ ē. me
autē quē de terra ad celū renocare
dignat⁹. crux mea caput meū i ter-
ra d̄z ondere z pedes meos ad ce-
lū dirigere. z ego q̄ nō sum dignus
in cruce eē sicut dñs me⁹. crucem
meā girare z capite diuerso cruci-
figure. Tūc illi crucē h̄erūt z pe-
des sursum fixerūt. Tūc ppl̄s furo-
re replet⁹ volebat neronē z p̄fectū
occidere z apl̄m liberare. tūc roga-
uit eos vt passionē ei⁹ nō impedirēt.
Dñs autē vt di. Egēlipp⁹ z lin⁹ ape-
ruit oculos eoz q̄ ibi flebāt z vidēte
āgelos stātes cū coronis de flori-
bus rosas. z lilioz. z petrū in cru-
ce pendētē z ad xpm̄ dicentē. Te
dñe imitari optaui. s̄z rect⁹ crucifi-
gi nō vsurpauī. Tu dñe mibi oīa
es. z totū qd̄ es tu mibi totū z ni-
hil aliud nisi tu solus. Et videns
pe. q̄ fideles glām suā vidissent di-
xit. grās tibi dñe ago toto spū q̄ vi-
uo. z se deo cōmēdās emisit spm̄.
Tūc marcell⁹ z apuleus fr̄es disci-
puli ei⁹ deposuerūt eū de cruce et
diuersis eū aromatib⁹ p̄diētes se-
pelierūt. Passus est autē vt dicit
Ihs. xxxix āno a passiōe dñi a Me-
rone zc. **¶** **¶** Paul⁹ autē sic decol-
lat⁹ ē. Nā post q̄ pau. neroni p̄nā
tus ē dixit. Tollite maleficiū z de-
collate. ad quē pau. ait. nero mo-
dico tpe pariat a te. s̄z viuā eterna-
liē cū dño ihu xpo. Tūc dixit nero
auferre ab eo caput vt me rege suo
fortiorē intelligat. z videam⁹ si sp̄

viuere valeat. Cui pau. Ut scias
me eternalit̄ viuere. cū mibi caput
fuerit abscisus viu⁹ tibi apparebo
z tunc p̄gnosceret poter⁹ q̄ xps est
dñs vite z mort⁹. In ip̄a autē die di-
cit dyo. in eplā ad thī. z pe. z paul⁹
sibi viuētes appuerūt. dicit em̄. ac-
tēde miraculū fr̄at mi t̄himothee. i
die victimatōis siue passiōis eoz
p̄sto fui z vidi eos separatim inuicē
Post mortē autē eoz vidi eos inui-
cē manu ad manū i trātes portas
vrbis z indutos veste luminosā orna-
tos coronis claritat⁹. hec ille. **¶**
q̄ dñs dicit pau. ad suppliciu
ducit. q̄ cū duceret dixerūt tres mi-
lites ei q̄ eū ducebāt. Dic nob̄ pau-
le q̄s est ille rex vī quē tū diligis
q̄ p̄ eo magis mori q̄ viuere ama-
tis z q̄lē mercedē inde habebitis.
Tūc pau. de regno dei z pena in-
ferni adeo eis p̄dicauit q̄ ip̄os ad
fidē p̄uertit. q̄ cum rogaret eū vt li-
bere ascēderz q̄ vellet ait. Absit fra-
tres vt fugiā. nō em̄ sum pfug⁹ s̄z
miles xpi legitim⁹. Scio em̄ q̄ p̄
hāc vitā trāsitoria ad vitā et̄nā trās-
ibo. mox autē vt fuero decollat⁹ vi-
ri fideles rapiēt corp⁹ meū. vos at-
norate locū z illuc cras m̄ae veite
inuēiet⁹ em̄ iuxta sepulcr⁹ meū du-
os viros. i. titū z lucā orātes q̄bus
cū dixerit⁹. q̄ de cā vos ad eos mi-
si ip̄i vos baptizabūt. z vos faciēt
heredes regni celest⁹. Ad cū loq̄re-
tur misit nero duos milites vt vi-
derēt si adhuc nō eēt occis⁹. Et cū
veller eos p̄uertit illi dixit. Cū
mortu⁹ fuer⁹ z i surrexer⁹ credem⁹
his q̄ dic⁹. nūc at cito vēiet qd̄ me⁹

capitulum. **M**ñ dñ doctor sapie. **T**errio 2

2 **H**ecdo qñ saltauit ī mōdo d̄ regiōe
ī regiōe. discurredo p̄ fructuosā
doctrinā. tūc apuit nob̄ fōte dīne

sapie. **Un** dō doctor sapie. **Tertio**
 qñ saluauit a fra ad celū tūc apuie
 nob fōrē efne glē. z sic iuit de vru
 te in vteurē zē. **Un**. ij. thi. iij. **Bo**
 nū cer. cer. cur. plu. zē. **Illi** xō mili
 tes mane ad sepulcꝝ pau. vnefē
 z duos viros. s. citū z lucā o zātes
 iuenefē. z paulū i medio eoz p̄stāre
 vidēfē. q̄s tēr? lucas vidētes vē
 bementē terfici fugere ceperunt. z
 pau. disgit. **Illi** autē p̄ eos clama
 bāt di. Nō vē putāf̄ vos p̄sequimur
 sed a vob baptisari vol. sic z pau.
 nobis dicit. quē mō vobiscū orāre
 vidim⁹. s̄ illi audītes reuerfi sūt
 z cū māg gaudio eos baptisauerē
Dyo. in eplā ad thi. dicit de morte
 pauli. **Si** mi in illa hora plēa tristi
 cie dīfē carnisce paulo. collū e/
 rige. tūc pau. suscepit i celū mun
 ens pecc̄ suū z frōrē sūg crucē z di
 xit. dñe mi ibū xpe in ma. cu. cō. s.
 me. **Et** tūc sine tristitia extēdit col
 lū. z suscepit coronā. z in ipō iterū
 pau. explicuit velū z collegit p̄p̄i
 um s̄guinē i velo z ligauit z ob/
 voluit z tradidit illi fēie q̄ sibi ve/
 lū traderat. z reuerfo militē car
 nifici dixit p̄cilla. vbi misisti ma/
 gistꝝ meū pau. r̄ndic miles cū so
 cio iacet ibi extra vrbē z velo tuo
 velata ē facies ei⁹. ipā autē r̄ndēs
 ait ecce nūc itrauef̄ p̄e. z pau. idu
 ti veste p̄clara. z corōas fulgētes
 bebāt i capitisb. suis. z pauli velū
 s̄guie cruciatū z mōstrauit eis p̄
 p̄er qd op⁹ mlti credidēf̄ z fecit
 xpiani. h̄ **Dyo**. Audīes nero q̄ p̄ti
 gerāt vebemē extitit z d̄ his oib⁹
 cū amīf loq̄ cepit. **Dñr** autē iuicē loq̄

Sermo

xxix

rent veit pau. ianuis clausis 2 an
cesare stas ait. Aesar ecce ego pau
lus reg. ceni iuice miles. nuc cre
de qz n su mortu. sz viu. sz tu mis
etna morte morier. eo q scos dei
iniuste iterficias Et his dice. dispa
ruit. Nero aut ex nimio timore velut
amcs effect. qd ageret igrauit. et
psilio aicor. parradiu barnaba cuz
alys soluit. z libe dimisit. nero at i
punit. n exerce. sz mau. ppa se pait
zc. **Actio** pncipalr dico q recepe
rut gra. gaudiose exultatois. qn
ro igit hore z gra eos exaltauerit f
dre cathe. petri. **B. Refert** Bre. i
dial. q qda psbic magne scitatis
dñi ad extria deduc. eet cu mag le
ricia catare cepit di. Bñuēt dñi
mei qd ad ratillu suu veire digri
est. veio gras ago. Au astates int
rogaret qbo h diceret. rñ. nuqd p
uenisse h scos aplos pe. z pau. vi.
der. Au igit itez vr p. repeterz sca
et aia a carne soluta est.

De visitatōe marie. Ser. xxix.

Eurgens
maria abiit i mōrana
cū festinatōe i citatez
tuda Lu. i. Morate km. de ei amb
in hodierna omel. Quo em iā do
plea nisi ad supiora cū festinariōe
pcederz. Nescit ei tarda molimia
i. (rege besebwerig. os vñstōe)
spūsci gra. Au igit maria fuit ple
na gra di io leuit ascēdit. qre dē ex
urgēs. Est notā q i pñci euā. ta
ondu. Prīm ē xgis desiderabilis
festinatio. qd notat cū dē Exurgēs
ma. p qd intelligit spūal pfect. h

gis. qz toto cordis dsiderio deside
rauit aim surfu hie z sic do place
sic drapls. j. Co. vij. Virgo cogitar
q dñi sūt vr i it sca corpe z spū. qd
fecit maria. **Req. i nati. xgis q cū**
eēt trū ānoz zc. Scdm ē isar in 2
terna exultatō. cū dī scm ē cū au.
salu. ma. eli. exul. infas in vte. ei. p
qd intelligit q puer in pñcia sal.
uatoz hñit cognitōz dinor. secre
roz. Et iō dī ppheta qsi secreta vi.
des. nā ipe adhuc i vtero mñs exi
stēs coguit xpm qñ maria veit ad
eliza. **Un dī Lu. j. q gabriel venit**
ad mariā z nūciauit ei q dēret fie
ri mñ dei z faciēs sibi mēsiōē de
pceptōe eli. rñc surgēs ma. abijt i
mōrana. qz zacharias in mōranis
bicauit z salu. eliza. quā salutarōz
puer adhuc extis in vtero mñs p
us senserat qz mñ Et iō dicit. Pro
pheta in gen. dedi te. vñ **hñc** vo
lēs ondere q fuit etiā plus qz pro
pheta. dicit pmo pphē est p meri
to puerfatiōis z fidei pphēaz acci
pe. **Req. i ser. io. bap. Tertiu ē eli** 3
zaberh digna cōmendatio ad vir
ginē cum dī bñdicta tu in multi. p
qd intelligit q xgo maria est bñ
dicta sup omīs mu. z sup omīs pu
ras creaturas. ex eo q est mñ dñi.
z iō addit elizaberb di. **Un hoc mñ**
bi. vr ve. mater dñi ad me. qd est
magna dignitas. vñ bñ vñficat d
ea illud puer. vl. Dulce filie con.
diul. cu sola supgres. es vñ. **Un d**
ipa est illud pfectum opus ipsius
dei parris de q dī **Acci. xxvij. Cor**
suum dabit in similitudinē pictu
re z pficit opus. **Cor suū dabit in**

De sancta Margaretha

De ſetã Margaretba. Ser. xl.

Inventa vna preciosa margarita
 ubi abijt & veditur oia
 q̄ hūit & emitt ea **Mat. xij.** Notate
 k̄m̄i iste negociator de q̄ saluator
 filitudinē loquit̄ ip̄e dei fili q̄ de
 celo v̄it q̄res bonas margaritas
 laias puras & cler̄as inuēta ē vna

margarita. i. s. **M**argarētha quā
dei fili? p̄cioso sanguine emit. Iux-
ta illud apli. j. **Jo. vj.** Empti ei es-
tis p̄cio magno. iō dī iūera ē vna
p̄ciōsa margarita. **E**st notādū q̄
sc̄tā margaretha noiat a q̄dā p̄cio
sa gēma q̄ margarita vocat̄ p̄pter
sex ei? p̄ditōes q̄s p̄fecte in se hūit
sc̄tā vgo margaretha. **P**ri? vir?
hūi? gēme est q̄ est cādida. sc̄da q̄
est p̄ua. tertiā q̄ ē vtruoſa. q̄rta q̄
valet ē effusione sanguis. q̄nta q̄
valet ē cordis passionē. sexta q̄ va-
let ad p̄fortatōz animi. **B**eaſtā
biles p̄ditōes morali? in se hūit.
s. margaretha. **A** **S** **D**ico q̄ p̄ma
p̄ditio hūi? gēme est q̄ est cādida.
Dic sc̄ā margaretha fuit cādida et
clara mente z corpe. qz vginatē
fuuit x̄pō. **U**n x̄pō bñ dicit illd
Sap̄. iij. **O** q̄ pulcra est casta ge-
neratio cū charitate. **I**o **Bern.** cō-
mēdat vginatē di. **V**irgitas est
gēma vtrū. soroz āgeloz. lux aīa
rū. **Q**ualit̄ aut̄ ip̄a fuauit vginita-
tē legi? in vita ei? quā sc̄p̄s rheo-
tin? vir euit. **L**egit̄ eī q̄ mar-
garētha de ciuitate āch p̄chm fuit
z filia theodosij p̄iarch. gētiliū
Dec nutrice tradit̄ z adultā erare
pueniēs baptisat̄. z p̄pter b̄ a pie-
croſa habeat̄. **Q**uadā aut̄ die cū
x̄v. ānū artigisset z cū alijs gētili-
bus custodiret oues nutrit̄ fuit tūc p̄-
fect? olubr? inde trāsīū faciēs. et
puellā tā speciosā vidēs p̄siderās
ei? pulchritudinē mox ei? amore
exarsit. z pueros ad eā p̄cē mīsit.
di. **I**te cōprehēdit̄ eā. vt si liberā ē
eā mibi i vxorē accipia. si cā illa mi

hi in cocubina hēaz. **U**n igit fuisse
ei? spectui pntata eā de gñe suo.
noie z religiōe req̄siuit. Illa autē
rñdit se gñe nobilē eē z noie mar/
garetha vocari ac religiōe xp̄iana
hui pfect? **D**uo pmo tibi recte z
ueniūt. qz nobil? vider? z margari
ta pulcerria eē cōprobar? s; certū
tibi nō pūit vt puella nobil? z tā
pulchra deū beat crucifixū. z sic pz
q̄lt fuit pulchra corpe z mēte. nā d
structore sue vgitas noluit hie s;
xp̄s p̄uatore pūitac? elegit. iō bñ
dr xps ad eā **A**n. iij. **Q**o. pul. es
vñ ps. **D**ilexisti iusticiā. **E**t qz sic
iuuēcule emūt margaritas vt ind
faciāt ctenodia. sic xps emit illam
nobilissimā gemā margaritā. **U**n
diē thēa. **I**nuē. vna p. mar. qre ip
sa ē de nūero illoz de q̄bo dr apo.
xiiij. **D**iēpti sūt. ex b; seq̄t. sine ma
cula sūt an tro. dei. **U**n pp̄ ei? pul
chritudinē figurat nob in bēster. ij
de q̄ dr qz erat formosa valde z mi
rabili pulcri. oib; oculis gr̄iosa z a/
mabil? videbat? z adamauit eā rex.
pl? qz oēs mulieres. **H**ester inter/
p̄at eleuata in pp̄lo. z sigt castita
tē scē mar. q̄ castitas siue vgitas i
ter oēs vtutes in efna glā eleuat.
z ocul? oīm electoz ī celo gr̄iosa est
idcirco a dō pl? oib; adamaū. **I**do
dr **A**poē. xiiij. qz sequunt? agnū q/
cūq; ierit. **U**n diē **A**ug. **A**gnū seq̄
ē xp̄s p vgitatē mēt? z corpis imi/
tari. qd pfecte fac mar. **U**n di. **A**u
gu. **S**pectiosa xp̄i pulchra inē mlti
eres. i. vtutes. **D**ealбата ascēdēs
z recubēs sup frēm tuū xp̄m. qm
ei? lūie illustrar? vt gaudēat. s. gau

dio indicibili. gaudiū em vginū ē
in xpo d xpo. cū xpo p xp̄m. z post
xp̄m. rō est qz xps ē bñ obiectuz
gaudiū ipaz. iō nō sē talia gaudia
q̄lia vginū nā alijs sūt alia z null?
talit. b. ille **S**cdo dico qz se
cūda p̄uertas h? gēme ē qz est pua
sic mar fuit pua p̄hilitatē q̄ facit
hoiez amabile deo z hoib; iuxta il
lud **E**ccī. iij. **Q**uāto mātēs bñ. re i
oi. z inue. g. co. de. z bo. **U**n ei? bñi
litate notā? i legēda. **N**ā cū oliba?
p̄fect? p̄m̄dauit eā qz eēt puella. z
nobil? z iō esset dig mag bōre. z nō
debere se facere ita vilē qz coleret
crucifixū. cui illa bñit? rñdit. **U**n
scis xp̄m crucifixū fuisse. **A**t ille ex
lib? xp̄ianoze tūc mar. asseruit eū
spōte z bñilit? pp̄ salurē z redēpti
onē nr̄az crucifixū. z nūc eū efnū
viuere i glā. pp̄ qd erat irat? p̄fe/
ctus eā tāq; vilē hoiez z abiectū p
pter xp̄m ī carcerē mitti iussit. iō
pp̄ ei? bñilitatē in p̄fecta fide xp̄i
meruit a xpo exaltari. nā dr **L**uce
rix. q se bu. exal. vñ hec exaltatio fi
gurat nob ī bēster. v. z. ij. q fuit bu
mit. iō ppter suā bñilitatē fuit bo/
nozata vt regret p supbia vasti. q
ad regē venire iussa p̄ēpsit. **S**ic
moralr. nā sic bēster pp̄ suā bñili/
tatē exaltata z bōrata est. ita mar.
a celesti rege ī celo est exaltata. vñ
dr **A**poē. iij. **D**edi corā te ostiū ap̄
tū. qz modicā vtutē bēs. i. bñilita/
tē. **U**n **I**a. iij. **D**e? supb resistit bu
milib; autē dat gr̄az. **T**ertio dico qz
tertia p̄ditio ē qz ē vtuosa. sic mar/
garetha fuit virtuosa. ppter vtus
tē z potētā z oparōz miracloz in

27

7

35

De sancta Margaretha

ide. vii. de xpi Jo. xiiij. Qui credit
in me opa q̄ ego facio ⁊ ipe faciet
Un de ei⁹ miraclosa ⁊ vtuosa opa
tiōe legit q̄ dñi esset reclusa in car
cere orauit ad dñm vt inimicus q̄
cū ea pugnaret sibi visibilit̄ mō/
straret. Et ecce draco imanissim⁹
sibi apparuit. et os sup caput ei⁹
ponēs ac fiveller eā deuorare. Cū
aut̄ eā abforbere veller signo cru
cis se munivit draco tunc signi
crucis crepuit medi⁹ ⁊ illesa exi
uit. Un merito ⁊ificat de ea illd
Acti. xxi. Fecit mirabilia in vita
sua. Un bec opatiua ⁊tus in ⁊a
fide figurat nob in fortitudine cre
dentiū. De qua dr. ij. Paral. p. xvi.
Ocli dñi p̄ceplant vniuersā terrā.
⁊ p̄bēt fortitudinē his q̄ p̄fēt cre
dūt in eū. Certe hāc p̄fēt fidē ha
buit scā marga. sciēs illd. j. Pe. v
Resiste fortes in fide. qd p̄fēt fec
vsqz ad mortē suā. q̄re meruit ho
norari. Un Apo. ij. Esto fidelis
vsqz ad mortē. ⁊ dabo tibi coronā
⁊c. Quarto dico q̄ q̄tra ⁊di
tio est q̄ valet ⁊ effusioez sangui
Bic marga. hūit tunc p̄stātiā
⁊tra effusioez sāguis sui cū in suo
martirio p̄stātiā fuit Iuxta illd
ps. Viri ag. ⁊ cōfortet cor vrm
oēs q̄ spe. in do. qd fec̄ marg. Un
de eius p̄stātiā legit q̄ seq̄nti die
p̄fēt fecit eam ad se duci de car
cere dicēs ei. Bona puella misere
re pulchritudini tue ⁊ deos n̄ros
adorare bñ sit tibi. Cui illa. Illū
adoro quē terra p̄remisit. mare
v̄ti. ⁊ oēs creature timēt. Cui p̄/
fēc̄. Nisi mihi p̄sentias corp⁹ tu

um faciā laniari. Cui marg. Xpo
tradidit semetipm in mortē pro
me ⁊ ideo p xpo mori nō dubito.
Tūc p̄fēt iussit eā in eculeo su/
spēdi ⁊ p̄mo virg cedi dein pecc
nibz ferreis laniari vsqz ad nuda
tiōez ossiū. ita q̄ sanguis eius de
corpe tāq̄ de fonte emanauit. Fle
bant aut̄ q̄ ibi aderāt dicētes. O
marga. ⁊e de te lachrimis dole
mus q̄ corp⁹ tuū ita crudelit̄ la
cerari p̄spiciū. O q̄le pulchritu
dinē amisti p̄pter incredulitatez.
Iā nūc saltē crede v̄vuias. Cui
bo illa. O mali p̄siliarij recedite a
me pcul. bec carnis cruciatio est
aie saluatio. Dixitqz ad p̄fēt. In
pudens canis ⁊ insatiabil leo. in
carnē meā potestare habes s; xpo
referuat sibi aiaz. Prefec̄ aut̄ fa
ciē suā clamide oper. ibat qz tātz
effusioez sanguis videre non po
tuit. Deinde eaz deponi iussit de
eculeo. et itez in carcerē recludi.
qd fortit̄ totū sustinuit. Un dice
re potuit. Agn. xij. Fortis est vt
mors dilectio. q̄si diceret. Nā ita
p̄stās volo eē in tribulatiōe q̄ po
tius volo mori q̄ a deo meo rece
dere p̄ p̄ctm ⁊ incōstanciā. Unde
bec p̄stātiā bene figuratur nobis
Dan. xij. in Susanna q̄ dixit an
gustie sunt mihi vendiqz. Si em̄ b
egero scz p̄sentio senibz. mors mi
bi est. Glosa. Nam quoties pec
camus morimur. Si aut̄ nō ege
ro nō effugiā manus vestras. sed
melius est mihi incidere manus
vestras q̄ peccare in p̄spectu dñi
Mora. Susanna interpretatur

gaudii gr̃e et significat sc̃taz mor/
garetha que habuit gaudiu diuie
gr̃e in sua tribulatioe. qz in suis an
gustijs poti⁹ volebat p̃stancer pa
tri q̃ a xpo declinare. **¶** **R.** Qui/
to dico q̃ q̃nta p̃prietat̃ est q̃ va/
let p̃tra cordis passionē sic marga
retha habuit virtutē p̃tra cordis
passionem. i. demonis temptatio
nē p̃ victoriā. qz supauit dyabolū
eo q̃ nō cōsensit sibi. **¶** **Uñ** dici Gre
go. **A**dversarius p̃fecte vincit qm̃
mēs nostra in malū qd̃ suggerit.
nec p̃ delectationē nec cōsensum
inclinat. **¶** Et rōem assignat. **Ber.** di
cēs. **D**emonis est mala suggere.
ñm ē nō p̃sentire. **¶** Nā quotiēs ei
resistim⁹. totiēs eum supam⁹. sic
certe sc̃tā margaretha nō t̃m mē/
te. verū etiā facto et ope dyabolū
supauit. **¶** Qualiter autē eū supauit
legit̃ p̃nter q̃ dyabolus itēz vt eā
posset decipe in sp̃m hoīs se mu/
tauit. quē vidēs mar. in oīonez se
dedit. et dū resurrexisset ab oīone
dyabolus ad eā accessit et manu eā
tenēs dixit. **S**ufficiat tibi qd̃ feci
stī. t̃ā nūc cessa de mee p̃sone p̃secu
tōe. **¶** Illa autē eū p̃ caput ap̃p̃hēdit
et sub se in terrā deiecit. et sup̃ cerui
cē ei⁹ dextrū pedē posuit di. **S**ter
nere sup̃be demō sub pedib⁹ femie
Demō autē clamauit. **¶** **O** sc̃a mar/
garetha p̃ce mihi supar⁹ sum. **S**i
iuuenis me vicisset nō curasset. s̃
ecce a tenera puella supar⁹ sum. et
inde plus doleo. qz p̃a cū et mat̃
tua amici mei fuerūt. **¶** Illa vō coe
git eū dicere cur venisset. **¶** Qui autē
se venisse vt sibi cōsuleret vt mōni

tis p̃sidijs obediret. **¶** **C**ogit quo
qz eum vt diceret cur xp̃ianos tā
multiplicit̃ tēperaret. **¶** **Q**ui r̃ndit q̃
odiu esset naturale sibi p̃tra hoīes
virtuosos et xp̃ianos. et quīs sepe
ab eis repellat. t̃m desiderio sedu/
cendi infestus extitit. et qz iūidet
hoī de felicitate quā ipse amisit et
quīs eā recuperare nō possit. ipam
t̃m ab alijs auferre conat̃ et cōten/
dit addidit etiā q̃ salomon infini
tam multitudinem demonū in q̃
dā vase vitreo p̃clusit. s̃ post mor
tē suam cū de illo vase demones
ignē mitterēt. et hoīes ibi magnū
thesaurū esse putabāt vas confre
gerūt et demōes exeūtes aerē im/
pleuerūt. **¶** His dictis ego pedem
subleuaui et demō statim euangit.
¶ Et sic p̃z qualiter dyabolū sup̃a/
uit. **¶** **Uñ p̃a.** **S**up̃ aspidē et basilis
sc̃tā ambulabis. **¶** **Uñ** ipa est d̃ nu
mero illoz de quib⁹. **¶** **J. Jo. ij.** **S**cri
bo vobis iuuenes qm̃ fortes estis
et verbū dei manet in vobis et vici/
stis malignū. **¶** **Uñ** hec victoria fi/
guratur nobis in rege hierusalcz
ij. **¶** **Paralip. xx.** **Q**ui tribulatus ab
adversarijs consolatus est pro/
phetam dicentem. **¶** **O** iuda et hieru
salem nolite timere nec paucatis
cras egredimini contra eos et do
minus erit vobiscum. **¶** **S**equitur
q̃ mirabiliter ab hostibus libera
tur. **¶** **S**ic Margaretha diuino au
xilio dyabolum superauit. **¶** **Uñ**
dicit dominus **E** ieremie p̃imo
bellabūt adversū te. et nō p̃uales
būt. qz ego tecū sū vt liberē te. **¶** **S**er
mo dico q̃ sexta cōditio est q̃

De sancta Maria magdalena

valet ad confortatōes spūs et animi
Sic margaretha hūit confortatōis
ai qz pseuerantē sustinuit et p suas
doctrinā multoz aios cōfortauit
et ad fidē cōuertit. Nāc dicit Sic
Virt^{us} boni opis est pseuerantia.
Nā frustra bonū agis siā finitū
vite deseras. iō forti aīo pseuera/
uit. Qual^{iter} autē pseuerauerit et ali/
ozū aios confortauerit legit q sequi/
ti die puenientibz pplis iudici p/
sentat et dū sacrificare cōtēneret
eruit et corp^{us} eius facibz ardētibz
i lumibz pburit ita vt oēs mirarē/
tur quō tā tenera puella tot cru/
ciat^{ur} posset tolerare. deinde i ma/
gno vase pleno aq ipm ligari et
poni fecit vt ex penaz pmutatōe
cresceret vis doloris. Ez subito
terra pcutit et cūcti vidētibz ac pa/
uētibz virgo illesa egredit^{ur}. Tūc
quqz milia viroz crediderūt exce/
ptis mulieribz et puul. q etiā ad fi/
dem pueri sēz ppter xpm intēse/
cti et p xpi noīe capitale sniaz acce/
perūt. cū viderūt vginis pstantiā
necnō et colūbam de celo venien/
tem q coronā aureā sup caput ei^{us}
posuit ina q. Prefecit igit timēs
ne aliq plures puerterent a vgie.
pctus scāz margaretha decolla/
ri iussit. Illa autē impetrato oran/
dis paco p se et p suis psecutoribz
et pro eius memoriaz hūitibz et eā
honorantibus vt in omnibus pe/
riculis exaudiant deuote orauit
addēs qz vt quecunqz in partu la/
borās et eā inuocaret illesa prolez
emitteret. Factaqz est vox de ce/
lo dicens qm suis petitionibz

esset exaudita Surgensqz ab ora/
tiōe dixit spicularoz. Frater tolle
gladiū tuū et pcutte me. Qui pcut/
tens caput ei^{us} vno ictu abstulit.
et sic martiriū coronā suscepit. spi/
culator autē vidit xpm stantē i u/
tra eam ppter quod veniam pe/
tijt et meruit. Passa est autē. xij.
kal. augu. Et sic patet qualis per/
seuerauit et eternam vitam me/
ruit. Nā dicit saluator. Matt. x.
Qui pseuerauerit vsqz in finē. zē.
Unde hec fortis pseuerantia san/
cte margarethe figurat nobis in
Judith. xv. de qua dicit Au glo/
ria hierusalem. tu leticia isrl. tu bo/
nificetia populi nostri quia fe/
cisti viriliter. et confortatū est cor/
tuū et isrlqz benedicta in eternū. Ju/
dith interpretat^{ur} pfitēs et signifi/
cat sanctaz margarethā q ppter
pseuioēs fidel mortē sustinuit et
sic magnū pplm puerit ppter su/
am pseuerantiā. Ideo merito de/
glā hierl'm et leticia isrl. et hoc po/
puli dei. Un dīc Bern. Perseue/
rantia est singlar filia summi regis
finit et cōsumatio vtrius. Et sic p/
qtr scā margaretha ppē pdictas
sex pditiones isrl. gēme margare/
thā noīat margaretha. Quare bñ
ē illa pciola margarita quā emit/
negociator xps. nō auro. zē. sz pre/
cioso sanguine sic de thema g. zē.
De scā maria mag. Ser. xij.

Omnipotens
meus mihi et ego il/
li. Conf. li. Morate ca/
ritati. Dicit Ibi. de summo. bo. li.

iii. c. xxiij. q. amicitia est amico/
rū societas. **V**inc est em̄ q. maria
magdalena q. aim z cor suū i pfe/
cta caritate xpo suo dilecto socia
uit. q. teste xpo **Lu. viij.** Multū di
lexit. xps q. eū diligūt diligit ac se
vnit in cōna charitate ecōtra di/
lexit mariā iuxta illud **Jo. xj.** Dili
gebat **Ihs** marthā z sororē mēm
e. mariā. **Jo** maria bñ dicit dile/
ctus mē. **zē.** Est notādū q. **Ma**
ria dilexit xpm fm triplicē statuz
trū genez. deū diligētū. s. incipie
tū. pficiētū z pfectoz. q. qdē sta/
tus oñdit xps cū dīc **Jo. xv.** Ego
vos elegi de mūdo. q. tū ad incipi
entes q. dñt mūdū relinqre z dō
in seruētū amore icipe seruire. **Se**
quit. vt caris z fructū affe. q. tū ad
pficiētes q. dñt in pgressū virtutū
z bonoz opez. pficer **Jo** fm **Ser.**
Seat. pficientū d. rōnalis. **Se**
quit. z fruct. vī maneat. q. tū ad p
fectos q. pseuerant dñt esse in di
uino amore. Sic maria fm istos
tres stat. dilexit xpm tripliciter. s.
seruenter. sapiēter. z pseueranter.
M Dico pmo q. maria dilexit
xpm seruenter fm statū incipien/
tū. quoz stat. est mūdū relinqre.
z xpo in amore seruire. **Jo** dīc. ego
vos elegi de mūdo. qd fecit maria
Nā sicut pūs dilexit mūdū z fui/
vit mōdo. sic postea ptēpsit mūdū
z fuit in amore xpo. **Uñ** legit i
legēda. **M**aria magdalena a ma
gdalo castro cognominata claris
simis natalibz exorta. Nam regīa
stirpe descendētibz. cui. pater syr
mī. xpo eucharīa nūcupata ē. **Dec**

cuz fratre suo **Lazaro** z sorore sua
Martha magdalū castrū qd est
scōo miliario a genezareth z **Be**
thaniā q. est iuxta **Ierlm.** et ma/
gnā ptem hierosolimoz posside/
bat. q. tñ oīa talit. in se diuidebāt
q. maria magdalena castrū a quo
maria magdalena est nūcupata.
Et **Lazar** pte vrbis hierl. z mar/
tha betaniā possideret. **Cū** autē ma
gdalena delicijs corpis se totalit
expōeret. z qnto diuitijsz pulchri
tudine splenduit tāto corp. suū
voluptati strauit. **Uñ** iam ppro
noie pūto peccatrix pseuerat ap
pellari. **Lazar** autē milicie pl. va/
caret. **Et** martha pte suaz frat. z
sororis strenue gubernauit ac mi
litibz z famulis suis atq. paup/
bus necessaria mīstrauit. **Dīa** tñ
post ascēsiōē dñi vendiderūt z ad
pedes aploz pūti posuerūt. **Cū**
igit maria diu in delicijs mūdi ha
bitaret. z cum xps ibi pdicaret. s.
in ciuitate galilee q. dicebat berba
ma trās iordanē. nō in betbania
marthe. z eo faciēte ibi signa z ml
ta alia mirabilia. **Quidā** pharise
diuesz sapiēs noie **Symō** vidēs
xpi scitātē z ei. vtur. accēdēs i su
am paupratē inuitauit eū ad suū
prādū z multos alios. **Adueniē**
te autē hora prādū hoibz in domo
pgregat. accidit q. maria q. tūc e/
rat in ciuitate audiuit q. xps debe
ret comedere i domo pharisei ta/
cta diuie vtur. radio cepit intra se
cogitare. **Dīc** ē ille q. venit i mun
dū pctōres saluos facere. z pctōres
dulcē fēcipit z facill. pctā dimittit

De sancta Maria magdalena

certe nō recedā ab eo s; ibo ad eū
z ponā me in mātib; mie sue z fe/
ram meū vngentū p̄ciosū. Scio
ei q; h; pedes iustos z imūdos
cū vadit discalcia; iō mundabo
eos z postea vngēto vngā vt ip̄o
viso affectiōis cordis mei amore
intrinsec; moueat ad pietatē z fa/
ciat mīaz mibi. **Burgēs** igit mlt
cū mag; desiderio hñs secū p̄xidē
et ad domū symeōis lepsi p̄pera/
uit vidēlq; oēs sedētes oblita ve/
recūdie femine z nō curā vt pec/
catric inter iustos apparere s; ex
xp̄i pñtia sūpta fiducia audacter
intrauit ponens se ad pedes xp̄i
retrō cogitās em̄ q; non esset dig;
stare an facie ei;. **Et** p̄sternens se
ad trā man; exēdit cū reuerētia
in pedes dñi q; in capite vni; mē/
se erat. **Et** statim ad tactū pedū
xp̄i tant; odor diuini amor; accē/
sus ē in corde ei; z tāta p̄ritio et
dolor p; p̄cis ē subsecut; q; lachry/
me oculis ceperūt fluere qñ d; qdā
fonte. z in tāta abūdācia q; ex eis
sufficiens lauit pedes ei; s; xp̄i.
Et cū nō haberet pannū q; pedes
dñi tergeret fecit de capillis suis
terforiū z tersit. Quib; desiccatis
cepit dulcē osculari eos. Deīn ap̄i
ens p̄xidē diligēt vngēto pun/
xit. **Et** sic p̄z q̄l; p̄cepto m̄do fui/
uit in amore xp̄i. **Un̄** dic. **Grego.**
Quot in se hūit delectamenta. i.
kurez wylig trost. cor de se fec; ho/
locausta. **Nā** illd ē p̄fē pñie. vrdz
Ro. yj. Sic exhibuit; mēbra ve/
stra f. zc. **Un̄** cāte ecclā. de ea. **Re**
gnū mōi z o. or. p̄r. zc. **Jo** xp̄s di

xī phariseo. Remittunt ei pctā
mlta qm̄ dilexit mltuz. **Et** sic p̄z
p̄mū. s. dilectūs me; mibi. **Ecōtra**
dilexit eā xp̄s. **Nā** sic ip̄a p̄p̄ fer/
uorē amoris nō verecūdabat qñ
xp̄o sic exhibuit p̄dcñ signū dile/
ctiōis. ita xp̄s in signū seruēt dile/
ctiōis mltā sig; dilectiōis ei; on̄ dic
Un̄ le. q; dñs vj. demonia ab ea
expulit. i. vj. vicia **Un̄** gre. i om̄l.
Illā maria ēē credim; de q; mar/
cus. vj. demonia electa fuisse te/
stat qd p; vj. demonia n̄l; vniuer/
sa vicia designāt. **Seprē** g; demo/
nia maria hūit q; vniuersis vicijs
plēa fuit. **Itē** **Laza;** fr̄ez ei; qdri/
duanū mortuū resuscitauit eius
amore vt hēt **Jo. xj.** **Itē** maribaz
sororē suā a fluxu sanguis quē vj.
ānis passa fuit liberauit **Itē** eius
merit; marcellā famulā soror; sue
marthe dignā fecē vt illd vep; z dū/
ce vbi diceret. **Bñs** v̄ter qui te
portauit. **Itē** excusauit eā tribu/
cijs. **P̄mo** ap̄ phariseū q; dixit eā
ēē imūda. vt hēt **Lu. xj.** **Secūdo**
ap̄ sororē suā q; dixit eā ēē ociosa
vt hēt **lu. x.** **Tertio** ap̄ iudā qui
dixit eā ēē pdigā vt hēt **Jo. xij.** **Itē**
on̄ dī; in diuina p̄solatiōe. **Ipa** ei
in resurrectiōe dñi p̄p̄ sedulā in
q̄sitiōe q; q̄sūt xp̄s meruit tria
q; xp̄s sibi fecē et on̄ dī; in vā dile/
ctiōe. **Re. in f. resur. ij. d.** **Jo** bene
dicit z ego illi. **N.** **Secūdo** dico q;
maria dilexit xp̄m sapiēt fm̄ sta/
tū. p̄ficiētiū qz stat; est qd on̄
in p̄gressu v̄tutū et bonoz opm̄
sapiēt p̄ficere. **Jo** status eoz fm̄
Bern. d; rōnal. **Un̄** dixit xp̄s vt

earis et fructu offera. Sic maria in
 pgressu et pfectu suo sapiens pfecta
 cum xpm dilexit. **M**a. pp. a more xpi
 prudent p'dicauit xpm vez dei fi-
 liu iuxta illud. **A**o. ij. loqmur di
 sapia; in misterio abscondita. qm
 nemo pncipiu hui? seli cognouit.
Qualr aut in xtuibz p'fecerit et
 xpm sapient dilexerit. et p'dicaue-
 rit notat. **L**egit em q p' ascensionē
 dñi ano. xiiij. a passioe cū iudei tā
 diu stephanū occidissent et ceteros
 discipulos a finibz iude eiecissent et
 apli in diuersas regiōes subeiret
 ibidē xbu dei seminātes. **E**rat tē
 tps cū apls. s. maximin? vn? de
 lxxij. dis. dñi. cui erat maria mag-
 dalena cōmendata a scro **P**etro.
In hac igit d'p'siōe scul' maximi-
 nus ma. mag. lazar? frater ei? mar-
 tha soror eius. **M**artilla pedisse/
 qua marthe et bñs cedon? q cec?
 a natiuitate sua extiterat. et a dño
 illuminat? fuerat oēs hi insiml? et
 plures alij xpiani ab infidelibus
 pelago sine oi gubernatōe sūt ex-
 positi. vt sic oēs submergerent. di-
 uino randē nutu marsilia vene-
 rūt sub quodā porticu qphano gē-
 tiailius terre perat morabantur
Aū aut ma. mag. uidit pplū ad
 phanū pfluere vt idolis imolarēt
 assurgēs vultu placito. facie serēa
 lingua difsa. eos ab idoloꝝ cultu
 ra reuocauit. et xpm p'stantē p'dica-
 uit. **E**t admirati sūt vniuersi p spe-
 cie p'faciū dīa et p dulcedine elo-
 qntie illi. p? b venit pnceps. pui-
 cie cū vxore sua. vt p hñda. ple ido-
 lis imolarēt. **A**ui mag. sacrificare

diffuasit. **I**nterea reuolutis aliq-
 bus dieb **M**a. mag. apparuit in
 visu matrone dicēs **Q**uare cū tot
 et tantis abūdet diuicijs scro di
 fame et frigore mori p'mittis. **A**d-
 dictz minal' nisi merito suo p'sua-
 deret vt scroꝝ inopiā subleuaret.
 ipa xō marito suo visionē indica-
 re timuit. **S**equēti igit nocte eidē
 similia dicēs apparuit. sed adhuc
 viro suo indicare neglexit. **T**ertia
 vero nocte in silēcio apparuit vtri-
 qz irata et vultu igneo ac si tota do-
 mus igne arderet. et ait. **D**ormis
 ne tyrāne mēbz patris tui saba-
 ne cum vīpa piuge tua q tibi indi-
 care noluit verba mea. iaces i pa-
 latio tuo pānis sericis inuolutus
 ventrē tuū diuersis ciboꝝ generi-
 bus nutrit et scro dei fame et siti
 p're p'mitt. ac desolatos et sine ho-
 spicio vides. nō sic euades nec ipu-
 ne feres. et sic abscessit. **A**ūqz euigi-
 lasset et vxori reculissz. vxor ecōtra
 sibi qd abo vidissent. dixit ad mu-
 lierē. **Q**uid faciem?. **A**ui mulier.
Util? ē ei obrepere qz icurrere idi-
 gnationē di sui. qpropter ipos ho-
 spicio suo receperūt. et eis necessa-
 ria misit. **M**a. mag. et maria eis sapiētē
 p'dicauit et fidē docuit. ppter amo-
 rē xpi. **E**t sic pz qlr xpm sapientē ot-
 lerit cū ita prudentē p'dicauit. **Q**u-
Un bñ dñs ea illud **I**udicb. xj. nō
 ē tal' ml'ier sup trā i aspectu et pul-
 chritudi et insensu xboꝝ. **C**ōtra
 dilexit ea xps. **M**a. dñs **P**rouer. xiiij.
Acept? ē regi ml'ier itelligēs. sic
 ma. pp. sapiāz q xpz sapiētē p'dica-
 uit bñ fuit xpo accepta et olcā qd

De sancta Maria magdalena

vita

audire ope. Na dicit Greg. q. pba
tio dilectionis sit exhibitio opis.
Sic xps pbavit ope q. ea dilexit.
Na eaz in suis personis exaudiuit
p. ea magnalia fecit. Un legir q. cu
maria qdaz die pdicaret z pdict
pnceps ei diceret an posset defen
dere z pbare fidem qua pdicaret.
Qui illa. Egdē defendere illaz psto
sum sic scis pe. q. roma p. sident z fi
dem pdicatione z miracul teneri
facit. Qui pnceps cu puge sua di
xit. Ecce dicitis tuis p oia obrepere
pati sum? sia deo que pdicas no
bis filii ipetraueris. Tūc maria
p. ipis dñm exorauit vt eis filium
cedere dignaret. Illi pces dñs
exaudiuit. z matrona illa pcepit.
Tūc vir ei cepit velle pficisci ad
scm petz vt pbaret si vez esset sic
maria de xpo pdicaret. Qui dixit
vxo ei. Dñe mi absit q. no venia
teci. Qui vir ait. Non fiat dñs. qz
cu sis guida z in mari sint infini
ta picula posses de facili pericli
tari. domi igitur quiescas z pos
sessionibz nris curaz impendas.
Ecōtra illa instabat cu lachrimis
z pedibz puoluta petebat. z sic ob
tinuit. Nauē igit oibz necessarijs
onerātes z tota q. habebāt in cu
stodia marie flinqntes pficisci ce
perūt. Mariamagda. vo signuz
cructs humer. eoz iposuit ne ari
etiqu? host. eos in itinere ipeditet.
Cū autē vni? diei z noct. cursu cō
summato cepit mare nimis incu
mescerevent? flare ita q. oēs ma
gnis angustijs vigerent? marime
matrona guida q. i. rñm cūmuit q.

in ea subito dolor p. irrui z pre
angustijs filii prurientes expirauit.
Natusq. est puer viuus z solaria
mris māmilla. q. res z nō in
uenit. Quid fecit pegrin? cū vro
rem mortuā vidit z puez appere
tem māmās mris lamētabat m
tum dices. Neū heu mī filii de
sideraui mō matrē cū filio pdidi
naute clamabāt dicentes. p. p. clat
b corp? mortuū in mare anq. sil
peam? z cū corp? appbendissent
vt in mare iactaret dicit pegrin?
Sinite modicū z sustinere si for
te mult in extasi posita ad huc va
leat respirare. Et ei p. cere nolue
ritis mīeamini saltē puuli. z ce
ce nō p. cul a nauī apparuit qdaz
collis. q. viso vtilius esse credidit.
corp? mris et puez illuc deferri.
q. marinis bestijs ad deuoranduz
dari. Et vix a nautia p. ce z precio
obtinuit vt illuc applicaret et sic
in secretiori loco collis corp? col
locauit. et puez māmīs ei? appo
suit z cū lachrymis ait. O maria
magda. cur ad cumulū pdicōis z
miserie mee marsilie p. b. appli
cūsti. cur infelix amonitōe tua b
iter arripui. peristi ne dñs vt vro
mea hac de cā p. cipet vt pareret.
Ecce em pcepit z pariedo montes
subijt. Cōcepit. n. natū vt pareat
cū nō sit q. enutriat. Ecce qd p. ce
tua obtinui. tibi cui oia mea com
mēdaui. deoq. tuo p. mendo. Si
potēs est memoz sit aie mris z p.
ce tua mīserat ne pereat natus
Tūc clamide sua corp? cū puero
circūq. opuit. z postmodū na

uē p̄scendit. **¶** Cū ad sc̄m petrū
venisset. a. p̄e. obuius ei fuit. Qui
viso crucis signo ei⁹ humer⁹ infi-
ro. Quis es? z vñ venisset sc̄isci/
tar⁹ est. q̄ oīa sibi p̄ ordinē enarra-
uit. Qui Petr⁹. Pax tibi fiat. bñ
venisti. z vñli consilio credidisti.
Neq̄ moleste feras si vxor tua dor-
mit. z si puul⁹ cū ea q̄scit. potēs
ē ei dñs cui vult donare. donada
ta auferre. ablata restituere z me-
rorē tuū in gaudiū p̄mutare. Pe-
trus autē ip̄s hierosolimā duxit. z
oīa loca in q̄b⁹ xp̄s p̄dicauit z mi-
rabilia fecit z locū in q̄ pass⁹ est. z
in q̄ celos ascēdit ei oñdit. Aūq̄
de fide a petro diligētē fuisse in-
struc⁹. biēnū iā spacio elapso na-
uē ascēdit. rep̄iare curauit. Aūq̄
nauigaret dñō disponente iuxta
collē in q̄ corpus vxor⁹ cū puero
posita fuerat p̄uenire. Qui p̄ce
z p̄cio applicandū ibi eos indu-
xit. puer at̄ ibidē a scā maria inco-
lumis obfuar⁹ ad litt⁹ mar⁹ p̄ce
debat. z ibidē (vt moris puerorū
est) cū lapill⁹ z glareis ludē cepit.
Et cū applicuisset z puez sic ludē
tē vidisset q̄dnā eēt immirari nō
desinēs. Quē puer vidēs expauit
z ad solita m̄ris īcurrēs vbera oc-
culte sub clamide latitabat. Pe-
regrin⁹ tō vt manifest⁹ videret
illuc accessit z puez pulcerrimū
m̄ris vbera sugētē inuenit et acci-
piēs puez ait. **¶** Scā magdalēa q̄
felix esset q̄ mibi cūcta p̄s̄pa eue-
nissent si m̄r respiraret et mecuz
rep̄iare valeret. Aq̄des̄cio et sū
dubio credo q̄ tu q̄ puez dedisti
z ille sū p̄uasti poter⁹ p̄ce tua ma-

trē restituere sanitarī. **¶** Ad hec b̄ba
m̄r r̄spirauit z q̄ a sōno euigilās
ait. **¶** Scā maria mag. magni meri-
ti es q̄ i p̄s̄uris mei p̄tus officiū
obsteric⁹ īpleuisti z mibi ancille
tue i oīb⁹ nēcarijs meis fuitiū tu-
um ip̄edisti. Quo audito pegrin⁹
ait. Viuis ne mult⁹ mea dilecta.
Qui illa. Viuo. Et eq̄dē nūc p̄mo
de pegrinatōe de q̄ tu vēisti venio
Et sic petr⁹ te hierosolimā duxit
ad oīa loca i q̄b⁹ dñs pass⁹ ē mor-
tuus z sepul⁹ z alia pla loca ostē-
dit sic z ego vna cū maria magd.
duceuobiscū fuit singlā loca p̄spe-
xi. incipiēs oīa loca z mirac̄la que
vir cū scō petro viderat adeo ples-
ne enarrare vt nō in vno articlō
deuicaret. **¶** Ac pegrin⁹ accepta cō-
iuge sua z puero lct⁹ nauēz p̄scen-
dit z paulo p⁹ marfilie portibus
applicuēt. Et īgressi iuuenēt ma-
riā mag. cū discipulis p̄dicātē z ei⁹
pedib⁹ cū lachrymis puoluti oīa
q̄ eis acciderāt narrauēt z baptis-
mū a brō maximio suscepēt. **¶** Et
in ciuitate marfilie ydola destru-
entes cū rēplis ip̄oz eccl̄as p̄stru-
xēt. z br̄m lazar⁹ in eadē ciuitate
ep̄m vna nūm̄ elegerūt. Et sic p̄z
q̄l⁹ xp̄s eā dilexit cū sic māifesta-
uit suā oīpotētiā p̄p̄ eā. **¶** Vñ Jo.
riiij. Qui p̄lligit medi. z pa. z ego
di. cū. zc. **¶** Tertio dico q̄ ma-
di. xp̄m p̄seuerat fm statū p̄fcoz
q̄z stat⁹ ē q̄ dñe in diuino amo-
re p̄seuerare. **¶** Jo stat⁹ eoz f3 ber.
d3 sp̄ual⁹ Jo dixit xp̄s. Et fructus
v̄r maneat. Sic ma. vsq̄ tū sines
vite in diuino amore p̄seuerauit
z p̄pter amorem xp̄i asp̄am vitaz

De sancta Maria magdalena

Legit²

assumpsit. ut sic p peccis satisfaceret
z sic saluaret. Sciens ei q xps su⁹
dilect⁹ mgf dixit. **B**ri q psecutor⁹
pa. p. iust. zc. **E**. q p⁹ p dca dno
nutu ad citate agniesz puenerit. et
pplm sibi ad fide xpi p mltā mira
cula adduxerit. vbi scis marinus
in epm ē ordinat⁹. **I**ntea scā ma.
mag. ppē amorē xpi artissimā pe
nitentiā i afflictōe ppriū corpis assū
psit z beremū petijt. in q beremo
in rupe durissima. xxx. ānis oibz
hoibz incognita māsit. **I**n q ddes
loco nec aqz. fluēta nec arboruz
nec herbaz erat solaria. nec cibo
corpali vlt fuit. z sic p castigatiōz
sui corpis in tli amara pnia fecit
xpo puiuiū vbi meli⁹ ffect⁹ ē qz in
puiuiū pharisei. q ipm corplū iui
tauit. **U**n dē **D**e. rauēnē. **M**lt
ista xpo puiuiū spūale fec. in men
sa pnie ponit ferslm pūctiōis z
panē doloris. **I**nfert potū lachry/
maz. crebris gemitibz cāgit sim/
phoniā. i. instrumētū dulcē corde
z dū pecc⁹ sepe peccit ex remorsu
pscie facit deo placita cimbolo p
sonare. **U**n b ē illd puiuiū d q dē
Apoē. iij. **E**go sto ad host. et pul.
si qs mibi. zc. **E**t sic patz qlr xpm
dilexit vsqz ad finē vite. **C**ontra
dilexit cā xps vsqz in finez. **I**uxta
illud Jo. xij. **C**ū dilexissz suos q
erāt in mdo in fi. di. eos. **Q**ualit
āt cā dilexerit oñdū i legēda. **E**.
ei q sicut ipa aspaz vitā in bere/
mo amore xpi duxit. z pfortiū ho
minū fugit. ita xps eaz cōsolabāz
z āgeloz pocietate misit. **N**ā ipaz
nō terrenis refectionibz sz tñ cele
stibz epul⁹ disposuit sariare. **Q**ua

Legit²

libet āt die in septē hor⁹ canoniz
ab āgel⁹ i aera eleuabāz. z celestū
agminū. i. eurbaz āgeloz p cētus
etiā corpaliū auriū audiuit. vñ
singul⁹ diebz his suauissimis da/
pibz satiata. z iñ p eodē angelos
ad locū ppiū reducta corpaliū
aliment⁹ nullaten⁹ idigebat. **S**
Sacerdos āt q dā solitaria vitaz
dsiderās agere ad rñ. stadia loca
eius vicinā sibi cellā locauit. **Q**ua
dā igit die dñs p dicitī sacerdotis
oclos apuit z corpeis oclos eui
dent asperit qlr āgl⁹ ad p dēm lo
cū i q scā ma. mag. morabāz desce
dētes eā i ethera subleuabāt. z p
vni⁹ hore spaciū ad eūdē locū euz
diuinis laudibz fducebāt. **V**olēs
āt p dicit⁹ sacerdos hui⁹ mirabil⁹ vi
siois veritatē āgēre creatori suo
p cō se p mēdās ad p dēm locum
mag⁹ duoriōe hūilit⁹ pperabat. **C**ū
āt ad vni⁹ lapidis iacū appropi/
qret. cepeit ei⁹ crura resolui. z tñ
more valido ipi⁹ p cordia medul
litus ābelare. **C**ūqz retro rediret
ābulādi vltū crura cū pedibz sil p
stabāt. sz si vfo tramire ad p dēm
locū accedere conaret. rot⁹ c or/
pis eū lāguor z ebetudo mēt⁹ oibz
modis p bibeāt. **I**ntellexit igit
vir dei sine dubio celeste eē sacra
mētuz ad qd accedere nō poterat
hūanū expimētuz nec debz. **I**n
uocato igit saluator⁹ noie exclā/
mauit. **I**diuro te p deūz ve si hō
es vlt aliq rōnal creatā q i illa spe
lūca habitas mibi rñdeas. z dñ/
cas vitatē. **C**ūqz hec tercio spen/
set ma. magd. rñdit ei di. **A**cce
pius z scire poter⁹ vitatē oim q

desideravit aīa tua. **A**ūq; ille tre-
mēs vsq; ad mediū spacij tēminuz
appropinq̄set. ait ad eū. **M**emisti
ex eua de ma. mag. peccatrice. q̄
pedes saluatoris dñi nři ihu xpi
lachrymis rigauit z capill' suis cer-
sit z suorū delictorū veniā meruit.
Aui sacerdos **M**emī. z p̄ q̄. xxx.
ānoꝝ euoluca sē currick. q̄ b. ed-
scm scā credit ecclīa z p̄fitef. q̄ m̄q̄
sū illa q̄ p. xxx. ānoꝝ spacij oibōho
mibz icognita p̄māsi. z sic vidisti.
sic singul' diebō āgelic' maibz i ethe-
ra sū s̄bleuata. celestiu agminum
dulcissimā tubilarōz septēnis vict-
bus p̄ singl'os corpēis auribz audi-
re p̄merui. qz igitā dño mibi reue-
latū ē q̄ ex b̄ sclo migtura sū. vñd
marinū nū adeas z b̄ ei dicas p̄-
rio die tpe resurrectōis q̄ ad ma-
tutias surgef. p̄sueuit oratoriu so-
lus ingrediat z me illic p̄ āgelorū
mysteriū subuectā inuenit p̄fitef
Sacerdos aūc vocē eius velut vo-
cē āgeli audiuit. neminē aūc vidit
Staci igit' maximinū adhē rei oīa
p̄ ordinē narrauit. Scūs āt mari-
min' nimio gaudio replet' salua-
tori dño nřo ihu xpo grās egit z il-
la die ac hora vt sibi cōmissuz fue-
rat oratoriu sol' igressus vidit s̄a-
cra ma. mag. i choro adhuc stātē i
medio āglorū q̄ eā adduxerāt. erat
aūc spacio duorū cubitoꝝ eleuata
a terra i medio āgelorū stās. z extē-
sis maibz deū laudās. cū āt. s. ma-
ximin' ad eā trepidaret p̄uersa di-
xit ad eū. **A**ccede buc p̄. p̄ ne fu-
gias filiā tuā **A**ppropinq̄nte aūc
ille sicut in libro ip̄i maximini le-

git' vultus marie ex cōtinua z diu-
turna vīdē angelorū irradiabat.
vt facili' solis radios q̄ ip̄i faciē
intueri q̄s posset. **A**duocato igit'
vniuerso clero z p̄dicto sacerdote
maria mag. corp' z sanguinē dñi
cū multa inundatōe lachrymarū
ab ep̄o suscepit. deinde p̄strata aīa
altare scrīssima e' aīa ad dñm mi-
grauit. z angeli ei' aīam hymnis z
cānticis in celū p̄dukerūt i cui' exi-
tu tant' suauissim' odor ibidē re-
māsit. vt p̄ septē dies ab ingredie-
tibz oratoriu sentiret. cū' scm cor-
pus maximin' diuersis aromati-
bus cōditū honorifice sepehū. et
post mortē suā iuxta eam se sepel-
ri p̄cepit. **A**c sic p̄z qualiter xps eā
dilexit vsq; in finē. z nūc in celo ef-
naliter. **Q**ñ bñ dē illud dñs **N**ie-
re. xxx. **I**n charitate p̄. dile. re. zc.
z e' i ea cōplectū ē illd **A**n. iij. **I**n
uēi. q. dili. a. m. te eū zc. **N**ā rōez al-
siq̄t thēa di. dilect' me' mi. zc. **S**
Miles qdā singul' ānis ad corp'
ma. mag. p̄sueuerat ire. q̄ i plio oc-
cisus ē. q̄ dñ i feretro a p̄cibz plo-
raret. ma. mag. p̄is q̄rel oppōebat
cur duorū suū mozt' s̄ne p̄fessioē z
pnia dimissiz. cē s̄bito q̄ dñc' fue-
rat cūct' stupēto surrexit. z sater-
dotē ad se vocari p̄cepit. cūq; duo-
te p̄fess' fuissz z viaticū p̄cepissz pri-
nus i pace requieuit. **Q**uidā pcā sua
i qdē cedula p̄scipsit z eā s̄b palla al-
tar'. s. ma. mag. posuit rogās eaz-
ve sibi idulgētiā ipecrariz q̄ p̄ mo-
dū cedulā accipiet pcā sua d̄ ip̄ace
duladlera oīno iueit. qdā celric' d̄
flādrā noīe stepbā i tācā pcōz i.

De sancto Iacobo maiore

manitatem cecidit quod omnia flagitia ex-
ercens. ea quae salutem erant non solum non
facere. sed nec audire volebat. In b.
magdalenam tamen deuorans magnam ha-
bens et vigiliam ieiunabat et festum ce-
lebrabat. Dum igitur et cumulum visi-
tasset ma. mag. nec ex toro dormi-
enti neque ex toro vigilanti tam mu-
lier formosa lugubres oculos se-
rens duorum angelorum dextera leuaque
prosidio sustentata appuit eorum dixit
cur quod stephane indigna facta meritis
meis repedis. cur labiorum meorum in-
stancia nulla compunctio moueris.
Et quod enim deuorans in me cepisti ha-
bere. pro te dominum instantem orantem. Sur-
ge igitur et penitet neque enim ego te de-
seram donec fueris domino reconciliatus. Il-
le igitur mortem tantam gratiam in se fudi se-
nit quod scilicet abrenuntiasset religionem in-
trauit. et perfectissime vite fuit. In-
cuius morte visa est mag. iuxta fere-
trium cum angelis assistisse et aiunt ei quod
colubam cadidisse cum laudibus in ce-
lum sustulisse.

De eadem. Sermo. xliij.

Desui
que diligite anima
mea. An. iij. No-
tate. kmi. de. Aug.
in li. de pfe. Dne fecisti nos ad te.
et in eternum est cor nostrum deo. reg. in te.
Aerte si scies ma. mag. io toro cor-
de quasiuit suum dilectum. s. xpm. que de
ecclesia. Est notandum quod maria quasiuit
suum dilectum. s. xpm. tripliter. s. sapien-
ter. dolens. et perseverans. pmo quasi-
uit eum sapienter. ut sibi peccata dimit-
teret. Reg. an. in f. Secundo dolens

post passionem quod ostendit per multipli-
cem inquisitionem. Reg. in f. resurrectionis
Tertio perseverans. quod usque ad finem
vite sue perseverauit ei amore. Re-
gre ante in sermone.

De s. Iacobo maiore. Ser. xliij.

Magnus es
tu et magni nominis tuum
in fortitudine. Niere. x.
Notate. kmi. di. em. Arel. xj. et b. quod
ois cognitio fit per similitudinem. Niere. x.
em. quod. s. Ja. quod fuit magnus et fortis
in opibus suis bene dicitur de eo. Magnus
es tu etc. Est notandum quod. s. Jac. fuit
magnus in quatuor secundum quadruplicem
denotations. Vocat enim boanerges
i. filius tonitruum. Secundo iacobus zebe-
dei. Tertio iacobus filius iohannis. Quar-
to ia. maior. **I**tem. Dico primo quod
fuit magnus propter denotations siue ipo-
strophas illius nominis boanerges quod fuit
sibi ipso situm a christo ut bene mar. iij. vbi
dicitur quod ihs ascendens in montem vocauit
ad se quos voluit et venerunt ad eum et
posuerunt nomina Iacobum fratrem iohannis. no-
minauit boanerges quod est filius toni-
trui. quod bene comprehendit beatus iacobus. ratione so-
nore predications. Nam sicut tonitruum
um terret et in remoto audit. ita. s.
Ja. i. predicatio sua terrebat malos
excitabat pigros. et in longinquo pre-
dicabat et audiebat. Alium dominus in
ascensione appuit dei. ut bene mar. vi.
di. eis. Euites in mundum vniuer. etc.
quod oes fecerunt. unde legit de. s. Jac.
quod post ascensionem domini dum per iudeam et
samaritam predicabat tandem iuic in hispa-
nia ut ibidem vbi dei seminare. sed
dum se nil ibi proficere videret et solus

五

De sancto Iacobo maiore

2

Mat. v. Qui fecerit & d. h. mag^o
zē. **Reg. ca. pe. xix.** **S**ecundo dico
q^o fuit magn^o fm interpretatōz ist^o
nois q^o vocat iacoby zebedei .i. fili
us zebedei. Interpretat^o em zebede^o
donas v^o donat^o. Sic. s. ia. bñ dē
fil^o donat^o v^o dōat^o q^o seipm dño
donauit p mortē martiriū. **Uñ** cū
dñs interrogauit eos v^o hī **Mat.**
xx. di. Potest bibere ca. quez ego
bi. s. i. potest sustinere mortē z pas
sionē p^o me. rñdēst ei di. possum^o
Tūc ait ill. calicē qdē meū biberē.
i. passionē sustinebit. **Certe** h^o fec. s.
ia. **Uñ** legit^o q^o postq^o bermo. ma
gū puerit z ibm crucifixū p^o dica
uit. p^o qd mulci crediderūt. Abia
thar v^o pōtifer āni ill^o seditōz in
pplo excitauit z missō fūe in collo
apli ipm ad herodē agrippā addu
ci fecit. **Qui** cū iussu ei^o ad decol
lādū duceret qdā palici^o i via ia
cōs ad eū clamauit vt sanitarē illi
p^o ferret. **Cui** ait ia. In noie ihu xpī
i cui^o noie ducor ad dēcollādū exur
ge san^o z bñdic creatorē tuū. z statī
exurrexit z dñm bñdixit. **Scriba**
autē q^o collū ei^o funē misit z trabe
bat noie iofias b^o vidēl^o piecit se ad
pedes aplī petēs veniā z se xpīa
nū fieri postulauit. qd vidēs abia
thar pōtifer fec eū teneri z dixit si
bi. Nisi nomē xpī maledixer^o tu cū
ia. decollaber^o **Qui** iofias. **Male**
dixit^o tu z maledicti dies tui. nomē
autē dñi mei ihu xpī sit bñdictū in
scēla. **Tūc** abiathar os ei^o pugnis
cedi iussit z missa legatōe de eo ad
herodē ipetravit vt cū ia. decolla
ret. **Tū** autē abo decollari dēret ia.

vita

a spiculatorē lagenā aq^o petijt z ibi
dē iofia peim baptisauit z statī ca
piē oberuicacōe vterq^o martiriū z
sūmauit. decollar^o ē ar. s. ia. v. kal.
apliān ānūciatōe dñi. z. viij. kal.
augusti cōpostellā trāslat^o ē **Iō** sta
tuit eccia vt festū ei^o. viij. kal. au
gusti dñet celebrari. **Et** sic p^o z q^o lūe
s. ia. fuit magn^o fm interpretatōz
ill^o nois zebedei .i. donat^o v^o dona
ti cū seipm dño donauit p mortē
passionē. **Uñ** pōt dī. p^o. **Propter**
te mortificamur tota die. In cui^o
figura dē **Act. xij.** **M**isit herodes
rex magn^o vt affligeret qdā d^o ec
clesia. occidit autē ia. frēm iohis. gla
dios **z** **Tercio** dico q^o fuit ma
gn^o fm interpretatōz ill^o q^o vocat^o
fr iohis. **Iohs** autē iterprat^o in q^o ē
g^ofa dei. **Et** bñ. s. ia. ē fr g^ore **Nā** dē
fec sibi magnā g^oraz fm q^o sibi z a
lijs aplīs p^omisit. vt bī **Iō. xij.** q^o
credit i me opa q^o ego fa. zē. qd ē li
gnū magne g^ore z potētie. **Iō** apls
ij. **Io. ix.** dixit. **Potēs** est dē^o om.
g. abundare facere i vob^o vt i oib^o sp
oem sufficiētā bñtes abundet^o i oē
op^o bonū. **Certe** bñt g^oraz sufficient
tie bñt. s. ia. bñt em mltiplicē g^o
tiā opatiuā. **P^oio** g^oraz relaxandi
p^octā quā recepit a xpō cū ceteris
aplis vt bī **Iō. xxx.** q^o cū sero eēt die
illa vna sabbatoz. s. in die pasce. z
fores eēt clausē vbi erāt discipuli
z gregari. p^o metū iudoz. vēit ibi
z stetit i me. dñs. z iussit iussit z dixit
eis. **Accipite.** s. q^oz. re. pec. re. eis.
Certe h^o fec. s. ia. p^oscē. q^o n^o tū i vi
ta veruē^o p^o mortē suā. **Uñ** le. q^o d
dā bō cū enorme p^octm plmū com

misisset et s. p. h. e. e. t. i. m. u. i. s. s. z. absol
uere. hoiez illū cū cedula i q p. c. m.
illud scriptū fuerat ad. s. ia. misit.
Aū g. i. festo eiusdē cedulā sup. alta
re posuiss. s. ia. vt illud p. c. m. dele
ret suis meritis exorass. cedulā po
stea apuit z p. c. m. penit. deletū in
uēit. dō z. s. ia. grās egit. z. s. oib.
publicauit. **vñ di. Aug.** q. dedit de
us aplis grās sup. aīas vt eas a pec
cat. solueret. **S**ecūdo hūit grās libe
rādi a malo. **Uñ Lu. ix.** Conuocā
t. i. s. x. j. dis. dedit ill. v. t. u. t. z. p. r. a. t. e. z.
sup. oīa demōia. q. d. sup. oīa mala
ZQualr. āt hūit grās oñdī. legit
ei vt calice. p. p. f. f. e. r. t. q. d. d. h. b. c. i. r.
ca. ānos dñi. m. c. ad. s. ia. veniēs
b. solū postulasse d. ne deiceps ab
aliq. b. hostib. capet. rediēs igit p. si
ciliā i mari a sarracēis capīt. z. p. li
es ab eis p. nūdiās vedit. s. t. n. a. ca
thēis q. v. l. i. g. a. t. fuerat soluebat cū
āt iā. x. i. j. vicib. vedit. f. u. i. s. s. z. d. u. p. l. i.
cib. cathēis astric. e. e. r. z. ille. s. ia.
iuocarēt. s. ia. appuit ei d. i. q. m. in
ecclia mea p. s. i. s. t. e. s. p. p. o. s. i. t. a. s. a. l. u. t. e.
aīe liberatōz corpis t. m. p. e. t. i. s. t. i. a. d. i.
h. e. e. p. i. e. l. a. i. c. i. d. i. s. t. i. s. z. q. z. d. e. m. i. s. e. r. i. c. o. r. s.
ē misit me vt te redimā. **S**eriatq.
rupet cathēis p. t. r. a. s. z. castella sa
raceno. z. veniēs z. q. d. a. p. r. e. cathene
i. t. e. s. t. i. m. o. n. i. u. h. m. i. r. a. c. l. i. f. e. r. e. s. a. d. t. e. r.
rā suā cūcē vidētib. z. s. t. u. p. e. t. i. b. est
fuer. z. d. u. e. n. i. a. l. i. q. s. c. a. p. e. v. o. l. u. i. t. v. i.
la cathēa. p. r. i. n. t. e. r. r. i. t. f. u. g. i. t. s. z. cū
lēos z. alie fere i eū p. d. e. s. e. r. t. a. g. d. i. e.
tē vellēt i. s. u. r. g. e. r. e. m. o. r. v. i. s. a. c. a. t. h. e. a.
t. e. r. r. i. t. f. u. g. i. e. r. t. **Uñ** bñ i. p. l. e. u. i. t. i. l. l. d.
p. s. i. i. j. **U**nu. d. i. s. q. s. i. c. u. t. a. c. c. e. p. i. t. g.
t. i. s. i. n. a. l. t. e. r. u. z. i. l. l. a. s. i. m. i. s. t. r. a. c. e. s. s. i. c.

bo. dis. mul. grē dei. **T**ercio hūit **3**
tā p. s. e. r. u. a. d. i. a. m. o. r. t. e. **J**uxta illud.
Maryl. **S**up. egros mari. i. p. o. n. e. t.
z. bñ ha. **D**anc grās hūit. s. ia. **N**ā
nō t. m. i. s. i. r. m. u. h. o. i. e. z. v. e. z. e. r. s. u. s. p. e. z.
s. u. z. a. d. p. a. r. i. b. u. l. u. p. s. u. a. u. i. t. a. m. o. r. t. e.
Uñ legit q. d. d. a. t. h. e. u. t. h. o. i. e. t. cū filio
suo circa ānū dñi. m. x. x. ad. s. ia. p.
gēs. z. i. v. i. b. e. t. o. l. o. s. a. g. r. a. h. o. s. p. i. t. a. n. d. i.
d. i. u. e. r. t. e. s. a. b. h. o. s. p. i. t. e. i. n. e. b. z. i. a. t. z. a. b.
e. o. c. i. p. h. a. r. g. e. t. e. a. b. s. c. o. d. i. t. i. m. a. l. b. a.
Dane igit. e. x. e. r. i. t. e. s. q. s. i. l. a. t. r. o. e. s. i. s. e.
q. u. e. s. r. e. u. o. c. a. u. i. t. z. q. c. i. p. h. u. a. r. g. e. t. e.
u. m. f. u. r. a. t. i. s. i. t. e. i. s. d. e. o. b. i. e. c. i. t. **L**ui cū
diceret q. eos pūiri faceret si apd
eos ciph. i. u. e. n. i. r. i. p. o. s. s. z. a. p. t. a. m. a. l.
h. a. cū i. n. u. e. r. f. u. i. s. s. e. t. c. i. p. h. p. r. i. n. u. s.
a. d. i. u. d. i. c. i. u. r. a. p. i. u. t. **D**ata g. i. n. i. a. oīa
q. h. a. b. e. b. ā. t. h. o. s. p. i. t. i. d. a. n. t. z. v. n. e. o. z.
a. d. s. u. s. p. e. d. i. u. i. u. d. i. c. a. t. s. e. d. cū p. z. p. f. i.
l. i. o. z. f. i. l. i. p. p. r. e. i. m. o. r. i. v. e. l. l. e. t. t. a. d. e. f. i.
l. i. u. s. u. s. p. e. d. e. r. u. t. z. p. z. a. d. s. c. m. i. a. m. e.
r. e. s. p. g. r. e. d. i. t. **I**git post. x. x. x. v. d. i. e. s.
r. e. d. i. e. s. z. a. d. c. o. r. p. s. f. i. l. i. j. d. i. u. e. r. t. e. s. z. l. a.
m. e. t. a. b. i. l. i. t. f. l. e. s. e. c. c. e. s. u. s. p. e. n. s. u. s. i. p. m.
p. s. o. l. a. r. i. c. e. p. i. t. d. i. c. e. s. **D**ilecte p. z. n. e.
f. l. e. u. e. r. z. q. z. nūq. m. i. b. i. i. t. a. bñ f. u. i. t. v. t.
nūc q. m. s. e. c. ū. s. i. a. b. u. c. u. s. q. z. m. e. s. u. s. t. e.
t. a. z. c. e. l. e. s. t. i. d. u. l. c. e. d. i. e. r. e. f. o. c. i. l. l. a. t. **O**d.
p. a. t. e. r. a. u. d. i. e. s. a. d. v. i. b. e. c. u. c. u. r. r. i. t. z. v. e.
n. i. e. t. e. s. p. p. l. i. f. i. l. i. u. p. e. g. r. i. n. i. i. n. c. o. l. u. m. e.
d. e. p. o. s. u. e. r. u. t. d. e. p. a. r. i. b. u. l. o. z. h. o. s. p. i. t. e.
s. u. s. p. e. n. d. e. r. u. t. **Uñ** bñ d. i. c. i. t. d. e. e. o. i. l.
l. u. d. p. s. **L**iberauit paup. a. p. o. r. e. t. e.
z. p. a. u. p. e. m. c. u. i. nō e. r. a. t. a. d. i. u. c. o. z. **I**es.
a. l. i. u. d. **T**riginea viri de **L**orhū.
g. i. a. c. i. r. c. a. ā. n. n. o. s. dñi. m. l. x. x. x. a. d. s. a.
c. r. u. m. **J**acobū p. p. e. r. a. t. e. s. o. e. s. v. n. o.
e. x. c. e. p. t. o. f. i. d. e. s. i. b. i. m. u. t. u. i. f. u. i. t. i. j. p. m. i.
s. e. f. t. v. n. ā. t. i. l. l. o. z. i. s. i. r. m. a. q. x. v. d. i. e. b. o.

43

De sancto Iacobo maiore

ficauit rex alexader ionathā. ⁊ scri
 psit eū inter p̄mos amicos regis
Per regē intelligit̃ xp̄s. p̄ Jona
 than intelligit̃. s. ia. Na Ionathas
 interpretat̃ donū colūbe. sic. s. ia. ha
 buit donū colūbe. i. grām sp̄s sancti
 p̄ quā meruit q̄ cū p̄mis amicis
 i. apl̄is xp̄i honoraret̃ i. eterna gl̄a
 Na ip̄e est de n̄stro illoz. de qui
 bus **Ro. viij. dē. Quos dē?** p̄desti
 nauit **hosz vo. ⁊ q̄s** vocauit **hosz**
 iustificauit. q̄s aut̃ iustificauit il. z
 magn. ⁊ sic p̄t̃ q̄lter bñ d̄r ia. ma
 ior. **Un̄ Eccl. xlvj.** Suit magn⁹ fr̄m
 nomē suū. ⁊ qualiter i celo sit sub
 limar⁹ req̄. cathe. **pe. 27.** Qua dā vi
 ce tres milites ad s̄a. ia. prexer̄. q̄p̄
 vnus a quadā muliercula amo
 re sc̄ti **Ja. rogar⁹** facculū ip̄ius su
 p̄ equū suū portabat. deinde quē
 dā infirmū in via deficientē inuē
 ens. m̄ia mor⁹ ip̄m sup̄ equū un
 posuit cū bado suo. **Qui cū v̄l̄s**
 galaciā fac⁹ est infirm⁹. **Quā** a lo
 cīs de salute aie rogaret̃ ille trib⁹
 dieb⁹ mor⁹ extitit. s. z. iij. die soci⁹
 ei⁹ mortē expectātiō. **Quē** sup̄
 rās ait. **S̄ias ago dō. z. a. i. q̄**
 meric⁹ sum liberat⁹. **Quē** cū qd̄ mo
 nebat̃ facere vellē demōes ad me
 veness̄ me tā ḡuit⁹ p̄stringētes vt
 nihil qd̄ ad salutē aie p̄ner̄ aliq̄
 ren⁹ loq̄ posses. **Vos** bñ audiebā.
 s. z. nihil r̄ndē poterā. nūc āt. s. ia.
 itrauit buc mibi i auxiliū. z ferēs i
 sinistra manu facculū mulieris ⁊
 dext̄a bacculū paup̄is ifirmi q̄s i
 via adiuuabā. **Facculū.** qd̄ m̄
 lier p̄scuro bñs ⁊ baculū paup̄is
 p̄ lācea. **At** demōes q̄s irat⁹ ag⁹

Sermo

grediens eleuato baculo terruit. et
eos in fugā peruenit.

Ad vincula petri. Sermo. xliiij.

Nunc scio

Nunc scio vere qz misit dñs āgelū suū z eripuit me de manu herodis. Act. xij. Notate kaīm. cū ad miaz p̄ineat desolatio solari. Dic est em̄ q p̄ mie z de totū p̄solariōis vidēs. s. pe/ trū miserabilr desolatū. p̄t est in viculū herodis misit āgelū suū. vt liberaret eū. qre dicit zc. **B**est notādū q hodiernū festū qd ad vīcula sci petri dī qdruplici de cā in stitutiū ē. **P**riō i mēoriā liberatōis sci petri. qz viculo herodis ab āgelō dñi liberat⁹ ē. Dicit em̄ xps dis. suis q p̄t eū deberēt pari. vt hz. **I**o. xij. vbi dīc memērote sermōis quē ego dixi vob. Nō ē sū maior dñio suo. si me p̄secuti sūt z vos p/ se. z iō sicut xps p̄secut⁹ ē sic z amī ei. **U**n legī Act. xij. q in diebō ill cū herodes agrippa eēt hierosoli/ mis misit manū vt affligeret qz/ dā de eccia. occidit aut iacobū frēz iōhis gladio añ dies azimoz. i. fe stū pasce. **M**idēs aut q placeret iudeis ap̄phēdit z perz. **Q**uē cū ap/ p̄bēdisset misit in carcerē. volēs p/ pasca pducere eū pp̄lo. **E**t pe. qdē fuabat in carcerē. **D**io at fiebat ab eccia sine infmissiōe ad deū p eo. **A**ū aut. pductur⁹ eū eēt herodes i ipa nocte erat pe. dormiēs inē duos milites vinc⁹ duabz carhēis. z custodes añ hostiū custodiebant carcerē. **E**cce āgelus dñi affuit et

xliiij

lumē refulsit in bitaculo carceris. **P**ercussioqz lateri pe. excirauit eū dī. **S**urge velocit⁹ z cecidit carbene de maib⁹ ei⁹. **D**ixit at āgel⁹ dñi ad eūz. p̄cingere z calcia te cā. r. z fecit sic. z dixit illi. **C**ircūda tibi vestimētū tuū z seqre me. **E**t exiēs seqbat eū z nesciebat qz vez est qd ffebat p angelū. **E**stibat em̄ se visū videre. **T**rasēntes aut p̄mā z secū dā custodiā venērūt ad portā ferreā q ducit ad citatē. q vltro apra ē eis. **E**t exēntes pcesserūt vicū vnū. z p̄tinuo discessit āgel⁹ ab eo. et pe. ad se reuersus ait. **N**unc scio qe qz misit dñs āgelū suū z eri. me de ma. be. z de o. ex. p. iū. **E**t vēit ad dñm marie m̄ris iōhis vbi erāt mlti cōgregati z orātes. **P**ulsante aut eo ad hostiū pcessit acilla ad vidēdūz. **E**t cognouit vocē pe. p gaudio nō apuit ianuā s̄z intro currēs nūciauit pe. stare aī ianuā. **A**t illi dixerūt ad eā. **I**nsanis. **I**lla aut affir/ mabat sic se h̄re. **I**lli aut dixerūt. angel⁹ ei⁹ ē. **P**etr⁹ aut pseuerauit pulsans. **A**ū aut apuissent hostiū viderūt eū z obstupuerūt. ānuēs at eis māu vt racerēt. narrauit quō dñs eduxissz eū d carcerē. z egress⁹ abijt i aliū locū. **S**cā at die erat maḡ tba tio inē milites qd nā d pe. sc̄m eēt. **H**erodes at cū req̄sissz eū z n̄ iue/ nissz scā iqsitōe de custodib⁹ iussit eos duci vt pfuga pe. eos pūiret. **S** tñ facit ipedit⁹ est ne solutio pe. a dō sc̄a alicui noceret. **N**ā p̄citul descēdit i celareāt ibi p̄sup̄a t̄mi bus expirauit. **I**ō i mēoriā tā mi/ re liberatōis p̄ncipis aploz a vī/

Ad vincula Petri

culis ecclia festū. s. pe. ad vincula
solēnizat. **U**n̄ z eplā canit in missa
in q̄ bec liberatio oñdīz z fm̄ b̄ fe/
stū bodiēnū vocat festū pe. a vin/
cul. **U**n̄ pe. bñ pōt dicere illd̄ **E**ccl̄
vl. **A** rege iniq̄ z a lingua iniusta li/
berasti me. **S**ec̄do dico q̄ fe/
stū. s. pe. ad vincula institutū ē i me/
moriā liberatōis alexādri pa. q̄. vj.
a. b. pe. rex̄ eccliaz romanā. vt le.
q̄ **A**lexāder papa. vj. post. s. pe. et
beremē. p̄fect̄ v̄bis rome q̄ p̄ ale/
xādri ad fidē p̄uersus ē. a q̄rio tri/
buno in custodia i diuersis loc̄ te/
neban̄ xpiani. **D**ixit aut̄ q̄rin⁹ tri/
bun⁹ ad beremē p̄fectū **M**iror te
virū prudētē hōiez p̄fecture dimi/
tere z viā aliā sōnār **A**ui beremes
dixit. **E**t ego añ hos ānos bec oia
deridebā z hāc vitā solaz eē puta/
baz. **R**n̄ q̄rin⁹ fac ḡ me. pbare q̄
aliā vitaz eē nouer̄ z ego credam.
Aui beremes dixit. **S**ectūs em̄ ale/
xāder quē tu tenes in vincul. ipse
hoc meli⁹ te docebit. **T**ē q̄rin⁹ ma/
ledicēs alexādri ait. **E**go tibi dixi
vt me. pbare faceres z tu mlt̄ me
ad alexādri. quē p̄ suis sceleribz te/
neo viculari. **V**erūt̄ sup̄ te z sup̄
alexand̄. custodiā duplicabo. z si
ip̄m tecū vel te cū illo inire pore/
ro. **V**e fidē tuaz et̄ sermōibz adhi/
bebo **T**ūc bere. b̄ alexā. intimaui.
Dixit aut̄ alex. angel⁹ ad eū veit̄
z ip̄m ad bere. in carcerē duxit. **I**n/
ueniēs igit̄ q̄rin⁹ eos insit̄ plinūz
admirat⁹ ē **E**t cū bere. q̄rino narra/
ret quō alexā. filiū suū mortuū su/
scitasset. **D**ixit q̄rin⁹ alex. **D**eo fili/
am gutturosaz noie balbinā. pro

mitto me tuā fidē recipe si eam sa/
nauer̄. **A**ui alexā. **Q**uade cito qz q̄
me buc adduxit cito me illuc redu/
cet. **P**ergēs igit̄ q̄rin⁹ filiā suā ad
carcerē alexādri duxit. z illd̄ ip̄s
iueniēs ad pedes eius se p̄trauit.
Tūc filia ei⁹ cepit victā alexā. de/
uore osculāri vt recipet sanitatē. cul/
alexā. noli filia meas carbēas oscula/
ri s̄z boias. s. pe. diligētē inq̄ras.
q̄s deuore osculas sanitatē recipi/
es. **Q**uirin⁹ igit̄ i carcerē vbi pe. d̄
tētus fuerat diligētē boias inq̄ri/
fecit. z cū inuenisset. filie sue ad o/
sculādas dedit. **I**lla mor vt oscu/
lata ē vincula sanata ē. **T**ūc q̄rin⁹
petēs veniā alexādri de carcere ex/
traxit z ip̄e cū filia z alijs q̄p̄libz
baptis̄mū suscepit. **T**ūc. s. alex. b̄
festū in kal. augusti celebrādū iñi/
tuit. z i hōiez. s. pe. apli eccliaz sub/
cauit. vbi victā reposuit z ad vici/
la noiauit. **T**ertio dico q̄ fe/
stū. s. pe. ad vincula institutū est in
mēoriā d̄structionis solēnizatōis ro/
manoz. quā solēnitatē hūerūt. p̄/
pter honorē victorie quā octauia/
nus hūit p̄ die augusti. **Q**uātr̄ at̄
d̄t. **S**eda q̄ octauian⁹ ip̄ator z an/
toni⁹ q̄ sib̄ inuicē p̄iucti fuerūt af/
fūrate. sic in se toni⁹ mūd̄i ip̄uz
diuiserūt. vt octauian⁹ occidēte ira/
liā galliā z byspaniā hūit **A**neoni/
us v̄o in oriēte asyā pontū z affri/
cā possideret. **A**nchōi⁹ aut̄ fuit la/
sciū⁹ z lubric⁹ z cū sororē octauia/
ni i vrozē hēret ip̄as repudiavit et
cleopatrá reginā egypti i vrozē re/
cepit. ob b̄ id̄ igit̄ octauian⁹ arma/
ta manu i asyā z ārboniū p̄cessit. z

ipm in oibz supant. Tūc anebōi
z cleopatra fugierūt. ac seipos p
nimio dolore occiderūt. **O**ctavia
nus igit regnū egypti destruxit z
romanā puinciā fecit. Inde alexā
drīa prexit. z tā oibz diuitijs spoli
ans romā ipso trāsuerit. **U**n intā
tū republicā auxit vt p vno dena
rio daret qd pūo p q̄rtuor v̄deba
tur. Et qz itēm republicā auxit iō
august⁹ pmo oīm ē vocat⁹. vñ ab
eo augusti dicti sunt. q̄ sibi in im
pio successerūt. sicut a iulio cesare
auunclo ei⁹ cesares appellant. vñ
z hūc mēsez augustū. q̄ pūo sextil
dicebat. qz a marcio sext⁹ erat po
pulus suo noie inticulauit vocās
eū augustū. In mēziā itaqz z ho
norē victorie illi⁹ qm octavianus
hūit pma die augusti. oēs romanī
hac die solēnisabāt vsqz ad tps the
odosij ipator⁹ q̄ cepit ano dñi. cccc
xxvj. **T**heodosia filia āc p̄dicti the
odosij impatoris vxor valētiū hie
rosolimā prexit ex voto. **U**bi qdā
iude⁹ p magno mūere duas cathe
nas ei obtulit qbz petr⁹ ap̄ls sub
berode vince⁹ fuit. **C**ū igit romāz
redisset in kal. augusti. z in hono
rē impatoris gentilis romāos vi
deret solēnisare. dolēs qz dānato
hoi tā⁹ honoz eriberet. **C**ogitās
qz nō de facili eos a tali p̄suetu
dine posset auertere cogitādo tra
ctauit vt obseruātia sic qdē staret
sed in honore sc̄i petrī sic fieret z il
lum diē vniuersus pp̄ls ad vīcu
la noīaret. **H**abita igit collatiōe
cū scō pelagio papa pplm blādis

exhortationibz induxerūt vt obli
uioni traderet memoria p̄ncipis
paganor⁹ z celibis fieret memo
ria p̄ncipis ap̄lor⁹. **Q**d cum cun
ctis placuisset illas catenas q̄s
a hierusalem attulerat ptulit po
pulo oñdie. **P**apa vero etiā illam
catenā qua sub nerone idē apo
stolus vincus fuerat illis duabz
sociauit. **H**ac ergo illis duabus
sociata ita miraclose vna catena
facta est ac si semp vna z eadē fuis
set. **U**n papa z regina p̄tinus stas
tuerūt. vt quod indiscreta religio
hoim dānato gentili faciēbat mu
tua in melius faceret petro p̄in
cipi apostolorū obseruare. **P**apa
igit cum regina vincula in ecclā
petri ad vincula posuit. z ipaz mu
neribus multis ditauit. z p̄uile
gijs magnis dotauit. z p̄dictā di
em vsqz in eū celebrē fore institu
it. **N**ec Beda dicit. **Q**ualis autē
tutis hec catena fuerit notatur.
Anno eīm dñi. cccc. lxiij. dyabo
lus quendam comitem otto nis
impatoris ante omniū oculos tā
crudeliter arripuit vt seipsum dē
tibus laceraret. **T**unc comes q̄
fuit xp̄inquus impatoris ad Jo
hannes papam ducitur vt cathe
na sancti petrī eius collum circū
daretur. **S**ed dum quedam alia
catena collo furentis fuisset im
posita nihil ex hac evenit salutis.
nimirum cum nihil ibi latebat. **R**
tutis. tandem vera catena san
cti petrī collo furēz iponit. qd dy
abolus ferre n̄ potuit sz mox corā

Ad vincula Petri

oibz exclamās abscēssit. **¶** Quar
to dico q̄ festū scī pe. institutū ē pp̄
absolutōz ipetrādā spiritualium
vinculoz. Dñs ei. s. pe. miracloſe
absoluit a vinculoz p̄atē ligādi z sol
uēdi sibi dedit. Nos at̄ vinculoz p̄cōz
obligādi tenemur z absolui idigē
iō ipm i hac solēnitare hōrem⁹ vt
sic ipe a vinculo absolui meruit. z a
dño p̄atē ligādi z soluēdi accepit
sic z ipe nos a vinculo p̄cōz absol
uat. Iō ecclia instituit i hodierno of
ficio eplaz i q̄ notat libatio scī pe.
a vinculo. Et enām in q̄ notat p̄as
absoluēdi nos a p̄ctis quā sibi de⁹
dedit. vt hī **Mat. xij.** q̄ i illo tpe
venit ihs i p̄es cesaree pbi. z inf
rogauit dis. suos di. Quē dicūt ho
mies eē filiū hois. At illi dixerūt.
Alij Iohēz bap. alij heliā. alij vero
hieremiā aut vnū ex p̄bis. Dīc ill
ihs. Vos at̄ quē me eē dicūt. rñd
Symō pe. Tu es xps fili⁹ dei vi
ui. Rñdit ihs di. ei. Brūs es symō
bariona qz caro z sāguis nō reue
lauit tibi. s. p̄ me⁹ q̄ ē in cel. z ego
dico tibi. qz tu es petr⁹ z sup hanc
petrā edifi. ec. meā. Et porte iſe. n̄
pua. aduer. eā. At tibi dabo clauē
reg. ce. z q̄d cūqz ligaueris zc. z q̄d
cūqz solueris zc. iō hāc absolutōz ab
ipō nob faciēdā hodierna oīo po
stulat q̄ dīc. De⁹ q̄ bñm pe. aplm a
vinculo absolutū illeſū abire fecisti.
q̄s absolue victa p̄cōz n̄ro zzoīa
mala a nob p̄piciat⁹ exclude. Un
ei⁹ p̄as absoluēdi notat in q̄dam
miraclo qd legit i li. miracloz. b.
x̄gīs. q̄ apud coloniā vrbē i mōa
sterio scī petri erat qdā mōach⁹ le

uis lasciu⁹ z lubric⁹. h̄ dum subtes
morre eēt p̄uenē. demōes ipm ac
culabāt z q̄libet p̄cōz gñā z ipm
clamabāt. Unū dixit. Ego sū cupi
ditas tua q̄ freqnt⁹ p̄ra dei p̄cepta
tā freqnt⁹ p̄cupisti. Aliud gen⁹ pec
catoz clamabat. Ego sum vana
glā q̄ re apud hoies iactant⁹ eral
tasti. Aliud ait. Ego sū mēdaciū q̄
mētēdo peccasti zc. Sitr ecōrra
bona opa q̄ fecerat ipm excusabāt
dicētia. Ego sū obediētia quā seni
oribz spūalibz exhibuisti. Ego sup
psalmoz cāt⁹ quē freqnt⁹ deo cecē
nisti zc. s. pe. aut cul⁹ erat mona
ch⁹ z monasteriū p eo de p̄caturis
dñm adijt. Cui rñdit dñs. Nūqd
nō p̄pbera me inspirāte dixit. Dñe
q̄s habitabit in tabernaculo tuo
aut q̄s req. Qui ingredit sine ma
cula zc. Quō hīc pōt saluo eē cū n̄
sine macula sit ingressus nec iusti
cia sit opat⁹. Rogāte igit p eo scō
petro cū maria x̄gīe. hanc sniam
dñs p̄tulit vt ad corp⁹ rediret. et
ibi p̄nias ageret. Tūc p̄festim pe
trus clauē qm i manu tenebat di
abolū terruit z in fugam p̄uertit.
Nāz vō ei⁹ in manu cuiusdā mō
nachi q̄ in p̄dicto mōasterio mōa
ch⁹ fuerat tradidit. z vt ad corp⁹
ipam reduceret p̄cepit. Qui ab eo
mercede i ductōis poposcit vt sin
gul diebz p eo p̄s. Difere mei de
us diceret. z sepulcz ei⁹ sepe scōb
mūdaret. Ip̄coz de morte radiens
q̄ sibi p̄tigerat oīo enarravit. Et
sic p̄z ei⁹ p̄as absoluēdi. **¶** Un
dīc Hiero. Si apli z mart̄ p̄res ad
huc in corpe positū p̄nt orare p̄ce

teris qñ de se adhuc deberet eē so/
liciti. qñto magis plus triūphos
coronasz victorias. **Un**⁹ hō moy/
ses se recētis milibz armatoz a dō
veniā ipetrauit. Et stephan⁹ veni/
am depcabat p se lapidātibz. Et
postqz cū xpō eē ceperūt min⁹ va/
lebit. qd. nō **Paul**⁹ apłs. **cc. lxxvj**
sibi dicit i nauī aīas ydonatas. et
postqz cepit ešz cū xpō eē oza clau/
sur⁹ ē zc. **Jo** merito dēm⁹ bodie fe/
stū liberatōis. s. pe. hōzare vt nob
a deo ipetret absolutoz pctōz nfo/
rū. **Un** diē **Bern**. In festiuitatibz
scōz gaudere dēm⁹ qz patronos
pmlim⁹ z hēm⁹ vt sic possim⁹ dice
re cū scō pe. **Nūc** scio vere qz mi/
sit dñs āgelū suū. i. s. pe. zc. **Est** no
tandū qz ad sensuz spūalē tba. s.
pe. bñ pñt eē tba hōis in pctō de/
tēti a dyabolo. qz p herodē intelli
tur qz hoīez p pctm̄ incarcerat. qd
deplorat ps. cū dicit. **Posuē** me
in lacu iferiori intenebro. z in ym
bra mortis. **Et** ligat cū cathenis q
sunt delectatō carnisz pua psue/
tudo qz hoīez stringūt z detinēt in
pctis iuxta illd **Prover. xxiij**. Ado
lescēs iuxta viā suā et cū senuerit
nō recedet ab ea. **Un** de his cathe
nis dē **Aug. viij. psal.** **Ligat**⁹ erā n̄
ferro aliō s. mea ferrea volūate
velle meū tenebat inimic⁹. z inde
mibi cathenā fecit z strixerat me.
Acēptū hēm⁹. **Req. in f. de. s. Ja**/
cobo pcedēti. **Ecce** quō dyabolus
impediuit hoīez zc. **Sed** p angelū
intelligit scūs petr⁹ cui cōmisit do
minus hoīez a pctō liberare. dum
hō penitet de pctō suo. ideo bñ di/
cit ad eū. **Surge** velocit⁹ zc. **Un**⁹
verificat de eo illud **Isa. lq.** **Dñs**
misit me vt pdicārē captiuīs in/
dulgentiā. z clausis ap̄tionē z his
q in tenebris sūt reuelationē vt po
nerē consolationē lugentibz z da
rē eis coronā p cinere gaudiū p lu
ctu. **Un** hō bñ dicit. **Nūc** scio vē.
qz misit dñs angelū suū zc.

De scō Laureti. Sermo. xlv.

Victoriāz
honorē acquirit qz dat
mūera. **Prover. xxiij.**
Notate charissimi dicit **Arist. iij.**
ethi. qz laus z gfaruactio debet dā
ri z recipienci. **Hinc** ē em qz scūs
Laurenti⁹ qz magnū thesaurū ecclie
ppter deū dedit paupibz. merito d
bet sibi laus. zc. quare dē. **Victori**
am z bon. zc. **In** qbo qdē tbiſteria
notant ppter qz tripliciter cōmen
dat. **Primo** vt viscerosus z miseri
cors in dono. in quo notat ei⁹ lar
gitas cum dicit. qz dat mūera. **Se**
cundo vt virtuosus z fortis in p/
lio. in quo notat ei⁹ strēuitas cū
addit. victoriā acq. **Tertio** vt glo
sus z magn⁹ in p̄mio. cū pcludit.
z honorē zc. **Un** **Dico** pmo qz
scūs laureti⁹ cōmendat vt miseri/
cors in dono. in q notat eius lar
gitas cū dē. qz dat mūera **Circa** qd
notandū qz triplr dedit thesaurū
p̄rio abundanter. **Nā** dicit apłs
ij. **Cor. ix.** Qui pce seminat pce et
metet. in abūdantē. **Un** dē in ei⁹ le
gēda qz cū scūs **Vix**⁹ papa ad d
collandū duceret accurreo scūs
laurenti⁹ z post eū exclamauit dī.

legenda

De sancto Laurentio

321

us artifices suos volēs reficere p̄
dictū panē sic multiplicauit q̄ in
alimentū decē dierū cunctis opa-
rijs sufficit. **Un** bñ dz de eo illud
p̄s Tibi derelict⁹ est paup orpha.
zē. **Ecdō** dedit gauden⁹ iuxta do-
ctrinā sapiētis. In oī dato hilar-
fac vultū tuū. qđ fecit sc̄tūs Lau-
rentius. Nā eol quesiuit vt eis da-
reret. Un legitur q̄ postq̄ sc̄tūs fir-
tus sibi dederit thesauros vt pau-
perib⁹ daret. laurēt⁹ xpianos die
ac nocte diligēter quesuiuit z vni-
cuq; p vt opus fuerat ministra-
ret. Venietq; ad domū cuiusdā vi-
due q̄ multos xpianos in domo
sua abscondit. quā long⁹ capitis do-
lor detinebat Laurēt⁹ vo p impo-
sitionē man⁹ eā dolore liberauit
z pedes paupm lauās oib⁹ elem-
linā dedit quare meruit dilectōez
dei. Un. ij. **Lop ar.** Hylarē em da-
torē diligit de⁹. **Tertio** dedit sapi-
enter. Nā thesaurū nō seminauit i
terra sed i celo. iuxta doctrinā xpi
Marc. vij. Nolite thesaurifcare vob
thesaurū in tra vbi erugo z tinea ē
molit⁹. z vbi fures effodiūt z furāt
Thebsaurizate q̄ vobis the. in celo
zē. Qđ fecit. s. lau. **Un legit** q̄ cuz
tyrān⁹ iq̄reret de thesauro ruc lau-
renti⁹ collegit paupes claudos z
cecos. z eos decio p̄ntauit di. Et ce
isti sūt thesauri eterni q̄ nunq;
minuunt sz crescūt. hoz em mā-
n⁹ thesauros in cella potauerunt
Un dicit Aug. Nulla turci⁹ custo-
dia thesauroz qđ dū recundit sub
custodia brōz. **Hij** Ut aut ple-
nius sciā yñ. s. lau. thesauz būc

rit z q̄liter distribuerit notat in le
gēda. **Legit em̄ q̄ sc̄us lau.** genere
hispan^a a beo sicut papa romā du
crus ē. Nā vt dicit ho. beletb duz
s. sicut hispaniā pfect^o esset duos
iuuenes ibidē repit. s. lau. z vincē/
tū ei? cognatū honestate mox cō
positos z in oi actōe p̄latos. i. pos
secū romā duxit. **Laurenti^o** autē
secū rome p̄mansit. **Vincētius** ho
eius cognat^o in hispaniā redijt z
ibi passus est. **Sc̄us** autē sicut lau
rentiū suū dyaconum ordinauit.
Modē autē tēpe **Philippus** impa
tor. z fili^o suus nomic philippus
fidē xp̄i receperūt. xp̄iani effecti ec
clesiā dei sublimare p̄limū inten
debant. **Iste philipp^o** prim^o im
pator fuit q̄ fidē xp̄i recepit. **Erat**
autē philippo impatori milēs qdā
Decius noie in armis z bellis in
dustri^o z famosus. **Cum** autē eisdē
cp̄ibz gallia puincia rebellasset ro
mano impio. **Impator** misit deci
um illuc vt ea romano impio sub
iugaret. **Missus** ē deci^o cuncta p
spe egit. z cū victoria romā redijt.
Audiēs impator ei^o aduentū euz
altr^o honorare voluit z eiā roma
vsqz veronā obui^o iuit. ppter quē
honorē decius in supbiā elat^o im
piū cepit abire. z de morte dñi sui
tractare. **Cū** igit impator in statu
suo sub papillione q̄sceret. decius
latens introiuit z dñm dormiētes
iugulauit. **Exercitū** autē q̄ cum im
patorē venerat p̄ce z p̄cio sibi at
traxit ad vrbē regiā p̄perauit. **Au**
diēs autē hec philippus fili^o impa
toris expauit z totū thesaurū p̄is

et sui beato sicut z lauretio cōmē
dauit vt sibi ip̄m a decio interfici
cōtingeret ip̄m thesaurū ecclie. et
paupibz erogaret. **P^o** hoc philip
pus fugit z se a facie decij occulta
uit. **Senat^o** obuiā decio p̄cessit et
ip̄m in impiū cōfirmavit. **Et** neve
ro p̄ditori. sed zelo idolatrie dñm
suū occidisse videret. xp̄ianos per
sequit p̄cipiēs sine vlla misericordi
dia eos trucidari. **In** qua p̄secuti
one multa milia martyrz corru
erunt. inter quos etiā philipp^o fuit
martyrio coronatus. **Post** hoc
autē decius inquisitionem fecit de
thesauro domini sui. z oblat^o ē
ei sanctus sicut tanqz chisticola
z tanqz imperatoris thesauros
habens. **Tunc** **Decius** iussit euz
in carcerem poni donec per illata
tormenta christum negaret z the
sauros proderet. **Sanctus** lau
rentius ipsum sequens post eum
clamauit. quo progredieris sine fi
lio parer. quo sancte sacerdos sis
ne ministerio properas. **Tu** nun
qz sine ministro sacrificium offer
re consueueras quid in me displi
cuit paternitati tue. nunqz dege
nerem me probasti. **Cui** sanctus
sicut dixit. **Ego** non te desero fili
sed maiora certamina tibi debent
tur pro fide xp̄i. **Nos** quasi senes
cursum leuioris pugne recipim^o.
te autem quasi iuuenem manet
gloriosior triumphus de tyranno.
Post triduū me sequeris. z dedic
sibi omnes thesauros p̄cipiēs vt
ecclis z pauperibz erogaret. **Sc̄us**
laurentius xp̄ianos die ac nocte

De sancto Laurentio

diligenter quoniam et unicuique prout opus
 erat dedit. venitque ad domum unius
 vidue videlicet. Ad eandem noctem in do-
 mum cuiusdam christianiani veniens quedam
 cecum ibi repens facto signum crucis eum
 illuminavit. **A**nt autem secutus fuit? De-
 cio non velle acquiescere nec idolum
 molare ipsum ad decollandum duci pre-
 cepit. Accurrens autem sanctus **L**auren-
 tius post eum exclamavit. **N**oli me
 derelinquere propter scelerem quod thesauros tu-
 os ista expediti quos tradidisti mihi. mi-
 lites audientes de thesauro fieri men-
 tionem. **L**aurentium tenuerunt. et eum de-
 cio percutaverunt. **C**ui decem ait. **U**bi
 sunt thesauri quos apud te cognovimus
 multa esse absconditos. **Q**ui cum sibi ni-
 hil ruderet tradidit eum **v**aleriano
 prefecto ut autem thesauros perderet et
 idolis immolaret. aut eum diversis
 tormētis percuteret. **V**alerianus autem tra-
 didit eum **I**polito prefecto qui eum cum mi-
 lis alijs in carcere reclusit. **E**rat autem
 in custodia quidam gentilium nomine **L**ucil-
 lus qui plorando lumen oculorum ami-
 serat. cui **l**aurentius lumen reddere pro-
 misit si in christum crederet et baptis-
 mus susceperet. **Q**ui instantem se bap-
 tismi postulavit. **L**aurentius accipiens
 aquam ipsum baptizavit. et statim rece-
 pit lumen. **Q**uapropter multi cecum ad
 eum venerunt et ab eo illigati redierunt
Noc videns **I**politus dicit ei. **O**nde
 mihi thesauros. **C**ui **L**aurentius. **O**
Ipolite si in christum credideris thesau-
 ros tibi ostendo et vitam eternam promitto.
Qui ipse. **S**i facta diceris promissum
 facias quod hortaris. **A**d eandem horam **I**poli-
 tus credidit et una cum familia ba-
 ptisma suscepit. **B**aptizatus autem ait

Uidi animas innocentium letas gaudere
 re. **S**ic per quoniam. **s**. **l**aurentius comen-
 dat ut viscerosus et misericors in
 dono etc. **U**n **b**n dicit sibi a christo illud
Mat. xxv. **E**uge serve bone et fide-
 lis. quia in pauca fuisti fidei super multa
 re. **s**tituas itera in gaudium domini tui.
Item **s**ecundo principalem dico quod **s**. **l**auren-
 tius commendat ut fortis in christo. i.
 quod notat ei. **s**trēmuitas cum addit. vi-
 ctoria acquirit. **A**irca quod notandum quod
 triplicem victoriam habuit quam verum mi-
 les christi bene dicitur. **s**. mundi carnisque dy-
 boli. **P**rimo enim pugnavit contra mundum
 viriliter. **I**uxta illud psalmi. **V**iriliter agi-
 te et per fortis. cor. re. **N**am miles qui vult
 victoriam acquirere debet esse audax et ag-
 grediendo. iuxta illud **A**mbrosii. **B**ellum
 viriliter aggressus parat victoriam. **S**
 fecit. **s**. **L**aurentius. **U**n legitur quod eum
Valerianus tyrannus iussit eum duci
 ad tribunal audacter posset nec
 habere nec verba nec mortem formidare
 uir. **S**icut apostoli **A**ct. v. **I**bat apostoli
 gaudentes etc. **U**n dixit ad **I**politem.
Ambulem ambo per quia mihi et ti-
 bi gloria preparat. **U**n **b**n dicit de eo.
Rom. iij. **C**onfortatus est in fide. **s**. qua
 mundi tormēta vicit et fortiter se re-
 nuit iō meruit benedictio. **U**n dicit
Aug. **S**anctus **l**aurentius mansit in christo
 usque ad acerrimam persecutionem. **S**e-
 cundo pugnavit contra carnem. **C**aro
 enim concupiscit aduersus spiritum ut di-
 cit apostolus. **I**ō miles christi debet pugna-
 re contra carnem. **I**ō dicit **h**al. vj. qui
 christi sunt carnem suam crucifixerunt. **S**
 fecit sanctus **L**aurentius. **N**am contra con-
 cupiscentiam carnis promisit corpus
 suum comburi ne deficeret in eo concupi-

scencia carnis. **Un** legiſt qđ decius
dixit. **A**fferat lectus ferreus. vt de/
ſcat in eo cōcumax **L**aurentius.
Miniſtri eū eruerūt z ſupra cratē
ferreā poſuerūt. **Un** conit ecclia i
pſona ſua. **A**dbefit ania mea poſt
te. qđ caro mea igne cre. zc. **I**o dic
Rich. de ſerō victore. **Q**ui carnes
ſuās debellauerit ipm eternaliter
tur² erit. **T**ertio pugnauit contra
dyabolū. **D**yabolus em̄ diligēter
qrit vt poſſit ſeducere hoiez vt pe
reat. **I**uxta illud. **I. Pe. v. A**duer/
ſari² veſter dyabolus tāqđ leo ru/
gēs zc. **S**equit cui reſi. ſoz. in fide
Nec fecit miles xpī **L**aurenti² **N**ā
nec dyabolus nec tyrā² eius ſer/
uus poterāt eū amouē a fide xpī
p minas tormētoz **Un** legiſt qđ de
cius dixit ad laurentiū **S**acrifica
nē z deos noſtros adora. **A**ui lau
rentius **Q**uis debet adorari. qui
face² eſt an qđ fecit. **I**rac² deci² iuſſit
eū ſcorpionibz cedi. z oē gen² tormē
toz an ipz fieri z dixit aut ſacrificab
auctoz iſta i te cū ſupplicij expēd
tur. **Q**đ laurenti² nō curabat. et
ſic nō cōſentiēdo vt idola orando
ipm dyabolū ſupauit. **N**ā dicir
Heg. **A**duerſari² noſter pfecte vi
ci qđ mens nra in malū qđ ſug/
gerit p cōſenſum nō inclināt. **I**o
dicir ſectūs **B**erni. **D**emonis ē ma
la ſuggere. noſtrū eſt nō pſentire.
Nā quotiēs reſiſtim² toriens euz
ſupamus. **R** **A**ut bec victo
ria clari² habeat. notat in eius le/
gēda. **L**egiſt em̄ qđ poſtq̄ predicta
mādauiſt valeriā² **I**polito vt ſcr̄m
laurentiū ad tribunal. pſentaret.

Tūc ait laurenti² **I**polito **A**mbu
lemus abo ſil. qđ mihi z tibi glia p
paraſt. **A**d tribunal gāmbō vene/
runt. z ſit itez inſitio d theſauri
laurenti² aut p tridū inducias pe
tiit. **Q**uas valerian² eidē ſub **I**po
lici poliſcitatoe cōceſſit. **I**n hoc tri
duo laurenti² paupes claudos ac
cecos collegit z eos corā decio p/
ſentauiſt dicēs. **E**cce iſti ſunt the/
ſauri eterni qđ nunqđ minuant. ſz
creſcūt. hoz em̄ manus theſau/
ros in celū deportauerūt. **T**ūc va
lerianus pſente decio dixit. **Q**uid
variariis p multa iā nunc ſacrifi/
ca z magicā artez depone. **A**ui lau
renti². **Q**uis debet adorari qui fa
ctus eſt an qđ fecit. **I**rac² deci² iuſ/
ſit eum ſcorpionibz cedi z oīe ge/
nus tormētoz ante ipm poni ſeu
afferri. **Q**ue cum ſacrificare iube/
ret vt hec tormēta euaderet. reſpō
dit. **I**nſelix has epulas ſp opraui
Aui deci². **S**i epule iſte ſunt. tibi
ſimiles pphanos pāde. vt tecū pa
riter epulent. **A**ui leurenti². **I**ā ce/
lis nota ſua dederūt z eoz aspectu
bus nō es dign². **T**ūc iubēte de/
cio iterū fuſtibz cedit. z ardētes la
mine ad ei² latera apponunt. **T**ūc
Laurenti² dixit. **D**ñe ihu xpe de²
de deo miſerere mihi ſeruo tuo. qđ
accuſat² nō negaui nomē ſcr̄m tu
um. **I**nſerrogatus te dñm cōfeſ/
ſus ſum. **D**ixit ei deci². **S**cio qđ p
artē magicā tormēta deludis. me
tū deludere nō valebis **T**estoz de
os deaſq. qđ niſi ſacrificaueris di
uerſis ſupplicijſ punieris. **T**ūc
iuſſit euz plumbatis diu cedi. lau

De sancto Laurentio

rentius aut orauit dicens. **D**ñe ie/ su xpe accipe spm meū. **T**ūc au/ diente decio vox de celo insonuit. **A**dhuc mltā certamīa tibi debē/ tur. **T**ūc deci⁹ furore repletus di/ xit. **U**iri romani audist⁹ demōes istū sacrilegū p̄solātes q̄ nec deos colit nec comēta meruit nec ira/ tos principes primescit. **I**ussit ḡ eū itez scorpīoib⁹ cedi. **L**aurēti⁹ aut subridēs ḡas deo egit et pro astātib⁹ exorauit. **E**adē hora miles qdā noīe **R**omanus credi/ dit et beato laurēcio dixit. **U**ideo āte te iuuenē pulcherrimū stantē z mēbra tua cū lintheo extergētē. rogo te p̄ dñm ne derelinq̄s me. festina me baptizare. **D**ixitqz de/ cius valeriano. **P**uto q̄ iam per artē magicā victi sum⁹. **I**ussit er/ go eū de catasta solui z itez in cu/ stodia recludi. **R**oman⁹ aut vī/ ceum cū aq̄ offerēs ad pedes lau/ rēti⁹ procidit z sacz baptisma ab eo suscepit. qd̄ euz decius cōperit romanum fustib⁹ cedi iussit. **Q**ui cū libere se xpianū p̄fiteret iussu deci⁹ decollat⁹ est. **E**adem nocte laurēti⁹ ad deciū ducit⁹. **C**ū āt ipo/ litus fieret z se xpianū p̄clamare veller. dixit ad eū laurēti⁹. **I**n in/ teriori hoīe abscode xpm. z dū cla/ mauero audi z veni. **D**ia igit ge/ nera tormentoz ad deciū afferū/ tur. **E**t decius dixit ad laurētiū. **A**ut dñs sacrificabis aut nox ista in te cū supplicijs expendet. **Q**ui laurēti⁹. **M**ea nox obscur⁹ nō bz s⁹ oīa in luce clarescūt. **D**ixitqz

decius. **A**fferat lect⁹ ferre⁹ verē/ q̄scat in eo prumar laurēti⁹. **M**inistri ḡ euz exuerūt z sup cra/ tem ferreā extēderūt. z prunis ar/ dentib⁹ supposit⁹ cū fure⁹ ferreis cōp̄sserūt. **D**ixitqz lau. valeriano. **D**isce miser qz carbonēs cui tibi refrigeriū p̄stāt tibi suppliciū eter/ nū. qz ip̄e dñs nouit q̄ accusat⁹ nō negauit eū. **I**ntrōgat⁹ ip̄m cō/ fessus suz. assat⁹ ḡas ago. **E**t di/ xit bilari vultu ad deciū. **E**cce mi/ ser assasti vnā p̄cē. gira z aliā assa/ et mādūca. **E**t dixit ḡas ago tibi dñe qz ianuas tuas. ingredi me/ rui. **E**t sic emisit spm. **U**nde dicit **A**mb. **S**tes nō em̄ btū⁹ laurēti⁹ breui z simplici passiōe p̄mit⁹. **N**ā q̄ gladio p̄cutit sel⁹ morit⁹. **D**icāt lōga z mltiplici pena cruciat⁹. le/ gīm⁹ btōs p̄ueros in flāmīs am/ bulasse penaz. laurēti⁹ nō mino/ re glā est p̄fēdus. **N**ā ip̄e in ipo/ igne suppliciū sui nō ābulauit s⁹ discubuit. **I**lli stātes in pena ele/ uat⁹ manib⁹ orabāt ad dñm. **I**ste p̄strat⁹ in sua pena toto corp̄e p̄cabat ad dñm. **D**eci⁹ aut p̄sul⁹ in palaciū tiberij cum valeriano iuit relicto corp̄e super craticula. **I**polit⁹ aut mane rapuit corp⁹ z cū iustino p̄f̄ bitero in agro vera/ no p̄ditū aromātibus sepeliuit. **A**bzistiāni āt ieiunātes p̄ tridūz vigiliās celebrauerūt cum lachri/ mis. **E**t sic patz q̄l̄r scūs lau. fuit fort⁹ in p̄lio qz victorias acq̄siuit. **Q**uī ip̄e est de nūero illor⁹ elctōz de q̄bus ad **Reb. q. d. 2.** Fortes scī sunt in bello. **I**polit⁹ aut postq̄

corp⁹ sci laurētij sepeliuit venten
res milites duxerūt eū ad cesare.
Quē vidēs deci⁹ subridens dixit.
Nūqd tu mag⁹ effec⁹ es q corp⁹
laurentij abstulisti. **Aui** Ipolitus
Hoc feci nō qm mag⁹ sed qm xpia
nus. Tūc deci⁹ furore replet⁹ ius
sit eū pectinib⁹ ferreis laniari. De
inde valerian⁹ Ipolitū cū tota fa
milia sua duci fecit extra portā ad
occidēdū. Quos ipolit⁹ oēs pfor
tauit di. Frēs nolite metucere. qā
ego et vos vnū deū habem⁹. Iussit
q valerian⁹ vt in cōspectu ipoliti
oib⁹ capita apurarent. Ipoliti vō
pedes ad colla indomitoz equo
rū fecit ligari. et tādū p carduos
et tribulos trahi donec spm exala
uit. circa ānos dñi. cc. lvi. **Eox** at
corpa Iustin⁹ p⁹biter rapuit iuxta
corpus sci laurētij sepeliuit. Post
hoc deci⁹ cū valeriano in currum
aureū ascēdit. et p⁹git ad āphicea
trū vt trucidet xpianos. Irrept⁹
igit⁹ deci⁹ a demonio clamauit. **O**
ipolite cathēis aspice me ducis vin
cū. Valerian⁹ similiter clamauit.
O laurēti cathenis igneis me liga
m⁹ trabis. Et eadē hora Valeria
nus expirauit. Deci⁹ autē domū re
uersus triduo a demōio veratus
clamauit. Adiuro te laurēti. mo
dieū cessa a rozmētis. et sic mortu
us est. **¶** **Tercio** pncipali
ter dico q lau. cōmendat⁹ vt glori
osus et magn⁹ in pmo. in q notat⁹
e⁹ felicitas cū cōcludit⁹ honorem.
Circa qd notandū q ipse est tripli
citer honorat⁹ inter ceteros mar
tires. **Primo** in vigilia. solus em

inter martyres h⁹ vigiliā s⁹ vigiliē
scrōz. ppter multas inordinatōes
in ieiunio cōmurate sunt. Refert
em Iohes belet⁹ q olim fuit mos
q in festiuitatib⁹ scrōz hoies cū
vxoib⁹ et filiis in ecclām veniret
et ibi cū lūinarib⁹ duoridēz oīoe p
uocarēt. Sed qz multa adulteria i
bis fiebat statutū fuit vt vigiliē in
ieiunia puerterent. Nōmē tñ an
tiquum retentū est. qz nō ieiunia
sed vigiliē adhuc appellant. Unde
ecclā ordinauit q hodie laurēti⁹
in vigilia natalis sui ieiunio ho
norat⁹. **Un** dicit **Am**. Scitūm est
a deo placitū vt natale sci laurē
tij. pncipua deuorōe veneremur cu
ius radiantib⁹ flāmis vici⁹ ec
clesia in. hūc qz diē choruscet. **Se** 2
cūdo in octaua. nā ipse solus cum
Stephanō habet octauā int⁹ mar
tires. qd fit ad maiore glām. **Un**
ps. In mēoria eterna erit iust⁹. Sic
certe honorat⁹ scūs lau. ab ecclā.
q p octauā celebrat⁹. **Un** dicit **Aug**.
Scm lau. tota deuorōe debe
mus suscipe qz p⁹ciosuz sanguinē
suū ppter deū tradidit. **Tercio** i et 3
na vita. nā ipse cū alijs martirib⁹ i
celo coronat⁹ est. **Un** ps. Posuisti
in capite eius coronā zc. Quā cor
ronam dat dñs illis q viriliter pu
gnauerūt in h⁹ mūdo Iuxta illud
Ja. i. Scūs vir. q sus. temp. qm cū
pbat⁹ fuerit accipiet coronā vice.
zc. Nāc coronā hūit. s. lau. in ce
lo. Iō d⁹ lau. quasi laureā tenens
Est em laurea corona victoriae. qz
de lauro facta. Nā de ramis lauri
oli victores coronabāt. Sic lau/

De sancto Laurentio

reñcius bñ dñ laureat⁹. Nā corō/
natus est corona victorie. **Un̄** dñ
Aug. Vere beatū corp⁹ qđ nō a
fide xpī tormentūz imutauit. sed
ad regem sancta religio corona/
uit. **Un̄** p̄r dicere illud. ij. ad **Ibi.**
iij. Bonū certamē certauit. cur/
sum p̄summa. .zē. **De eodez.**

Sermo. lxxv.

Quod spernit

dedic paupib⁹ iusti/
cia eius manet in se/
clm. p̄s. cx. Diuisor introductio
vt sup. **Thema.** Igne me exami/
nasti z nō est inuēta in me iniqui/
tas. p̄s. xv. **Notate** carissimi. dic
em̄ **Aug.** **Q**uod stibellū grano. id ē
purgat granū. lima ferro. forna/
auro. hoc facit tribulatio hōi iu/
sto. **Vinc** est em̄ qđ scūs lau. quez
de⁹ p ignē pbauit ac eū sic purga
uit ab oib⁹ vicijs. **Unde** bene dic
Igne me examinasti. .zē. **N**ēst
notandū qđ est triplex ignis i isto
mūdo qđ deus pbat electos. scz
ignis auaricie. ignis luxurie. ignis
supbie qđ maculat aīaz ita qđ pōr
videre deū z iusticiā. **Iuxta** illud
p̄s. **Sup** cecidit ignis z nō vide/
runt solē. **Un̄** dñ. j. **Job. ij.** **D**e qđ
est in mōdo aut est ꝑcupiscētia oeu
loz. aut cōcupiscētia carnis. aut
supbia vite. **Nā** ꝑtra auariciā fuit
misericos. ꝑ ꝑcupiscētia carnis
fuit foris pugil. qz viriliter pugna
uit cōtra eā. vt dixit. mea nox ob/
scupz nō hz sz oīa in luce clarescūt
cōtra supbiā qđ sperigit se fuit po
sit⁹ humilitē sup eratē. quare me/

ruit exaltari z honorari. **Nā** dicie
saluator. **lu. xviij.** **Qui** se bñi. exal/
tabit. **De** ist⁹ trib⁹ notat. .zē. **Ecce**
in libro de miracul⁹ beate marie v/
ginis. qđdam iudex nomine ste/
phanus erat rome qđ munera li/
benter accipēs mltroz iudicia p/
uerrebat. **Dic** tres domos scī lau/
rētij z vnū ortū sancte **Ignec⁹** vi/
olenter abstulit et ablata iniuste
possedet. **Accidit** autē vt moreret
et añ iudiciū dei duceret. **Quem**
scūs lau. cernēs ad eū nimia indi/
gnatōe accedēs trib⁹ vicijs brachi/
um ei⁹ durissime strinxit z nimio
dolore cruciauit. **Bea** tō agnes
cū alijs vginibus in eū respicere
noluit sed faciē ab eo auertit. **Ac**
iudex sup eū sententiā ferēs dixit
Qm̄ aliena subtraxit z mīera ac/
cipiēs veritatē vendidit in loco qđ
iude traditoris tradat. **Scūs** tō
proiectus quem idem **Grepba**/
nus i vita sua valde dilexit ad be/
atum **Laurentiū** z sanctam agne/
tem accedēs pro eo veniā ꝑcaba/
tur. **Illis** vero z beata vginē pro
eo intercedētib⁹ ꝑcessum est vt
eius anima ad corpus rediret et
ibidē triginta diebus penitentiā
ageret. **Accepit** insup a beata vir/
gine in mandatis vt psalmū. scz
Beati immaculati singul⁹ diebus
vite sue diceret. **Quqz** ad corpus
rediret brachiū eius qđ eū **Laurē**/
tius strinxit ita erat liuidū z adu/
stum ac si hoc in corpe passus eēt
qd signū in eo extitit quo ad vixit
Male igr ablata restituet ꝑpnīaz
agēs die. xxx. migravit ad dñm. .zē.

De assumptōe. b. ma. v. Ber. xlvij

Hodie ma

gnificata ē aīa mea pre
oibz diebz vite mee. **Tu**
dieb. xij. Notate kmī. diē em̄. **Hie**
ro. **Hec** ē dies i q̄ vsqz ad thronū cel
studies itēerata vgo z mī pcessit
atqz i regni solio sublimata p xp̄z
gloīa reledit. **Hic** em̄ ē qd vgo glo
sa maria bñ diē. **Hodie** magnifica
ta ē aīa mea zc. **Hic** est notādū
q ma. hodie assumpta ē qdrupl. p
veracit̄ iuxta illud **Maria** vgo as
sumpta ē ad ethereū thalamū i q̄ rex
z. **Qualr** āc assumpta ē legit. aplis
nāqz ob p̄dicatōis grāz ad diuer
sas regiōes mōi diuisis. tūc vgo
ma. dē remāsisse i domo. posita iu
ra mōrē s̄pō oīaqz loca. s. locū ba
p̄stini. ieiunij. passiōis. sepulchre. re
surrectōis. z ascēsiōis sedule deuo
te vilitavit. xij. ānis q̄b filio sup
vixit p̄ ascēsiōe. **Refert** em̄ ep̄s
phāi q̄ maria qm̄ xp̄z pcepit erat
ānoꝝ. xij. z i. xv. ipm̄ pepit z mā
sic cū eo. xxxij. ānis. z p̄ mortē xp̄i
xij. ānia supvixit z sic sexagenaria
est assumpta. **Die** igit̄ qdā dū cor v
gis i desiderij filij vehemēt estuās
i exteriorē abūdāciā lachrymarū ex
citāt. tūc angel⁹ cū mltō luīe ei a
sticit z reuerent̄ vt m̄ez dñi sui sa
lutauit. **Que** inq̄ bñ dicta. ecce ra
mū palme de paradiso ad te dñam
meā attuli. quē ān fererz portare
subeb cū diē tertia a corpe assuer
Nā fili⁹ ru⁹ te venerādū m̄em ex
pectat. cui maria r̄ndit. **Si** inveni
gam in oculis tuis obsecro no

mē tuū reuelare mibi dignerz z pe
to vt filij z fr̄es mei apli ad me cō
gregent̄ vt eos ānqz moriar copa
libo ocul̄ videā z ip̄is p̄ntibz spm̄
deo reddā. **Rogo** etiā vt aīa mea
de corpe exiēs nullū spm̄ teterri
mū videat. nullaqz p̄rās sathane
mibi occurrat. **Cui** angel⁹. **O** dñā
cur scire desideras nomē meū qd
magnū z admirabile ē. **Ecce** om̄s.
apli hodie ad te p̄gregabunt̄. q̄ ti
bi exhibebūt nobiles ereqas fune
ris. z in eoz p̄spectu spm̄ exalabis
Malignos aut̄ spūs cur videre
metuis cū capuer⁹ oīno p̄triuē
Fiat tñ volūtas tua vt ip̄os nō vi
deas. **Nis** dict⁹ angelus cū mltō
luīe celos ascēdit. palma aut̄ illa
nimia claritate splēdebat. **Nā** so
lia ei⁹ vt stella matutia fulgebant
factū est aut̄ dū **Jobes** in epheso
p̄dicaret repēte nubes cādida euz
suscepit z ān ianuā **Marię** collo
cauit q̄ introiuit. z reuerent̄ vgo v
ginē salutauit. **Quē** vgo maria a
spiciēs p̄ gaudio lachrymas effu
dit. **Et** dixit. **Fili** **Jobes** memor es
sto vboꝝ m̄gri tui q̄b me tibi in
m̄em. z te mibi in filiū cōmenda
uit. **Ecce** a dño sum vocata z debi
tū humane p̄ditōis exoluo. **Ideo**
corp⁹ meū tibi cura sollicita cōmē
do. **Audiui** em̄ iudeos inijisse p̄si
liū dicētes. **Expectam⁹** viri fr̄es q̄
usqz illa q̄ **Ihum** portauit subeat
mortē z corp⁹ e⁹ p̄tinuo recipiem⁹
z in igne cōburem⁹. **Et** cū corpus
meū ad sepulchz duxerit faciet bāc
palma deferri ān feretruz. **Dixitqz**
Jobes. vtinā h̄ eēnt oēs apli fr̄es

De assumptōe beate marie vir

mei vt dicētes exequas tibi facere
possum? Nec illo dicēte oēs apli
de locis in q̄b̄ p̄dicabāt nubibz ra-
piunt z añ hostiū marie collocāt
Quise vidētes ibi in sil mirabāt
dicētes. Que nā cā ē p̄t quā nos
dñs in sil cōgregauit. Iohes autē
ad eos exiit z maris de corpore
cessuram eis dixit. Et ait. Videte
fres cū obierit ne aliq̄s eā defleat
ne h̄ vidēs ppl̄s p̄turbet z dicat.
Acce q̄uo isti timēt mortē. q̄ tamē
alijs p̄dicāt resurrectionē dyoni.
discip̄s sci Pauli libro de diuisi-
nōibz idē affligit. scz apl̄s in mor-
te Marie puenisse z infuisse. ac
vnūquēqz in laudē xpi z v̄ginis
fmonē fecisse. **¶** **A**ū ḡ beata vir-
go Maria oēs apl̄os p̄gregatos
vidisset dñm bñdixit. z in medio
eorz p̄sedit. Circa horā tertiā z ho-
noctis venit Ihs cū ordinibz an-
gloz z choz oīz elcōz. z ichoauit
di. Veni electa mea v̄i spōsa mea
veni coronaberis. zc. Et illa dixit
illō p̄s. Paratū cor meū dñe. pa-
ratū cor meū. ecce venio. z sic aīa
Marie de corpore egredit̄ sū omī
mōz dñore. dixitqz dñs apl̄is.
Corp̄ m̄is mee deferre iū vallē
Iosaphat z in monumēto nouo
q̄d ibidē iueniet̄ illud recondite
z me ibidē eduo expectare donec
ad vos redeā. Et sic dūit xps ani-
mā Marie cuz magno exercitu
angeloz z scōz ad celū. Tūc apl̄i
clamarūt post eam dicētes O dñā
v̄go prudētissima q̄ p̄gredes esto
memor nr̄i. Tūc ad p̄centū ascē-

dentū cetus q̄ remāserāt admi-
rati statim obuiā p̄cellerūt et v-
dicētes regē suū aīam Marie in-
prijs vlnis batulārē. z illa sup̄
innixā obstupefacti clamare ce-
perūt. **¶** **Q**ue ē ista q̄ ascēdit d̄
ferro delictijs affluens innixa sup̄
dilectū suū. Quibus p̄comitātes
riderūt. Ista ē speciosa in f̄ filias
birlm̄ q̄a dext̄ dei in throno gl̄e
debet collocari. Apl̄i autē tulerūt
corp̄ eius z sup̄ feret̄ posuerūt.
Dixit qz Iohes petro. Petre hāc
palma añ feret̄ portabis qz dñs
te nobis p̄tulit. z p̄ncipē z pasto-
rem ouium suaz ordinauit. Cui
petr̄ ait. Dāc poti⁹ conuenire
portare. qz v̄go elect⁹ es a dño. z
dignū est vt palmā v̄ginis v̄go
ferat. Tu sup̄ petr̄ dñi recubere
meruisti. z exinde sapie ac gl̄e pl̄
ceter̄ fluctu porasti. Et iustū vi-
det̄ vt q̄ a filio recepisti plus nu-
mer̄ impēdas virgini pl̄ bono-
ris. tu ḡ portare debes hanc pal-
mā ego autē portabo feret̄. Et
paul̄ ait. Et ego q̄ suz minimus
oīm v̄m portabo tecū. Aleuātes
igit̄ petrus z paul̄ feret̄. Petr̄
incepit cantare. In exitu israel de
egipto dom⁹ iacob. zc. Ceteri autē
apl̄i dulciter p̄sequuntur. Dñs autē
feret̄ z aplos nube p̄terit ita q̄
ipsi nō videbant̄ s̄z t̄m voces corū
audiebant̄. Assuerūt z angeli cuz
apl̄is p̄cinctes z rotā terrā sonitu
mire suauit̄ replētes. Arcuari
oēs ad tam dulcē melodiaz de ci-
uitate velocius exierūt z q̄d nazcēt

figura
santis xpi

Venit
Ihs

dece veniet
to pl̄ 39

ca. Anna
v̄t corp̄
v̄s p̄nell
lūm̄ refu
sit

Anna
v̄t corp̄
v̄s p̄nell
lūm̄ refu
sit

diligenter fescitant. **T**uc dictus
fuit eis qd dñs ihu portaret maria
mortua. **T**uc oēs ad arma pcurse
z dixerūt. Venire discipulos oēs oc
cidam⁹ ac corp⁹ illud qd seducto/
re portauit cōburam⁹ z sic pnceps
sacerdotū misit man⁹ ad fferetruz
volēs euertere. tuc man⁹ ei⁹ ambe
subito aruerūt z feretro adhefē.
z nimis cruciabat. **R**eliqu⁹ at po
pulus ab āgel⁹ q erāt in nubib⁹ ce
citare pcussus est. **P**nceps autē sa
cerdotū clamauit dī. Ecce petre in
hac pena ne despicias me z sis me
mor q ego te excusavi. acilla hosti
aria te accusante. oza g p me dñm
Aui petr⁹. **S**i in dñm ihm xpm z
in hāc q ipm genuit credideris
nuo liberaberis. **A**ui rñdit. credo i
cū rñc fuit liberat⁹. **D**eide dedēte
sibi palmā vt tangeret pplm ab an
gelis cecitate pcussus. vt si qd cre
deret z penitere vellet q illi salua
rent. **N**o. pmāserūt i incredulita/
terā i cecitate cordis qz corpis sc
mortui. pueniētes gāpli ad locū
quē dixerat ill⁹ ibs ibidez inuene
rūt monumētū nouū z posuerūt
corp⁹ vginis i eo cū mag⁹ deuotio
ne. **E**t sic pz qñt vgo glosa hodie
veracitē assūpta. qre bñ dicit ma
gna ē zē. **Q**uō dico q ma
ria ē assūpta integritē. in corpe et
oia. sic pie credit eccia. **Q**d qdē ml
tiscōp nō solū credūt sed etiā h. p
bāt apri rōnib⁹. **B**er. em talē po
nirōem z pbatōz dī. **D**e corpa sā
croz gloriose sublimauit. vt puto
petri z alioz scōp. quoz corpa h
venerant z ad ipa qñt cor⁹ mund⁹

pperat. **S**i igit corp⁹ marie sup ter
rā esse dicat. cū nec deuota vñtra
tione frequent fidelū nec eidē loc⁹
deputet honoris videbit xps bo
norē materni corpis pcepisse cū
en sup terrā alioz scōp corpa sic
honorēt. **I**te pbant aliq in his q
cum xpo surrexerūt iam ppetuas
resurrectionē esse cōpletā. **R**eq. ca
the. pe. ergo videt q etiā in vGINE
sit cōpleta. **I**te credunt nōnulli io
hannē custodē virginis in glorifi
cata carne gaudere cū xpo. nec dī
maria ambigem⁹. **L**egit em de io
hāne euāgelista eius ministerio.
Req. in legē. **U**n legi in legenda q
xps dixit discipulis corp⁹ matris
mee in vallē Josaphat deferre z i
monumēto nouo qd ibi inuenie
tis recōdite z me ibide triduo ex
pectate donec ad vos redeā. q fe
ceit vñ die etiā circa horā etiā su
bito vñt dñs ibs cū militib⁹ die āge
loz salutaris aplis corpus ma
tris sue resuscitauit z resuscitātū
sicut decuit osculabat. **D**eide oscu
latus est aplos dicens. **P**acē me
am do vobis zc. **Q**uo facto puent
enrib⁹ angelis dñs ibs cum ma
tre in celū receptus est. **P**ostoli
vero inueniunt vnusqz i sor
te sue predicationis. **E**st inuenta
autē ipi⁹ ad psolatōz fidelū. dicūt
i tumulo remāsisse. **I**n reuelatōi
bus. s. elizabēth legi dū ipa eliza
bēth qdā vice i spū rapta ēē. vidit
in loco valde remoto qd dā sepul
crū magno luie circumfultū. z qñ
spēs mulier i eo z circūstabat mul
titudo angloz. z p⁹ pusillum de

legit

gea v enoch abulauit cū deo et nō apparuit q tūlis cū deo
vñ vñ in cū abulauit helias cū helioz choeg ignes et
equi ignes dimiserunt euf nō apud helias amplis
dñs ppetuas mortis ē mortis fuit dñm in tūa mēto
et sepeluit cū dñs et nō equant hā sepulcrū eoz
De 705 vñtūta

De assumptōe beate marie vir

sepulchro erecta est et in sublime
cū illa mltitudine altantiū eleua
ta. Et ecce in ei⁹ occurſu 3 vir qdā
de cel⁹ admirabil⁹ 2 glōſus adue
nit portās in dextera verillū cruc⁹
2 cū infinita mltitudine angeloz.
ſicqz eā alacrit⁹ ſuſcipiēs cuz ma
gno pectū eā in celos deduxerūt
p⁹ modicū epīſ Alizaberb āgelū
cuz q̄ ſepe loq̄bat de p̄dicta viſiōe
interrogauit. Qui ait. Oſenſus
em̄ eſt tibi in p̄dicta viſiōe q̄ tam
in carne q̄ etiā in ſpiritu dñā no
ſtra maria i celū eſt aſſūpta. **Ter**
tio dico q̄ maria aſſūpta eſt ho
norabil⁹ 2 letant⁹. q̄ ab oib⁹ an
gelis eſt ſuſcepta 2 in celū dedu
cta. **Req. in ſeq̄nti ſ. Quarto** di
co q̄ aſſūpta ē excellēt⁹. q̄ ſuper
oēs choros angeloz eſt exaltata
Req. in ſeq̄ntib⁹. De eadem

Sermo. xlvij.

Maria opti

mā partē elegit. **Lu. x**

Notate chariſſimi. di. ſcrūs Anl.
in li. de pceptu āgiali. O dñā nil
tibi egle nibil p̄abile. O ē em̄ qd
eſt aut ſup̄ te eſt aut infra te eſt. ſz
ſic eſſe ſup̄ oēs creaturas eſt opti
ma p̄s hoīm electoz. quaz hodie
elegit maria. q̄re bñ dī. Maria
optimā p̄tē elegit. zc. Aſt notādū
q̄ maria hgo tripl⁹ elegit optiaz
p̄tem int⁹ oēs elcōs. **Primo** quā
tū ad integritatē ſue p̄fectionez.
Secūdo q̄ntū ad modum. **Tertio**
q̄ntū ad dignitatē ſue locum
Dico p̄mo q̄ Maria optimā p̄
tem elegit inter oēs electos q̄ntū

ad p̄fectionez. q̄ eſt in corpe 2 aīa
glificata. **¶ R. Circa** q̄ notādū
q̄ tripl⁹ ē glā quā ē d⁹ dat ſacrīs
ſuis. **Prīo** ē q̄ glificat corpa ſcō
rū in terr⁹ vt venerent ab oib⁹ ſi
delib⁹. ſic glificauit corpa ſcōz. ſ.
petri 2 pau. 2 alioz in mōdo vt ve
nerant. **Mag⁹** ei venerant oſſa
ſci petri. vel alceri⁹ ſci q̄ oſſa Ale
xandri magni. Quis em̄ nō oſcu
lare⁹ pedes illoz q̄z pedes dñs
nī ihs xp̄s eſt oſcular⁹ qñ eos la
uit ſuis ſanc⁹ mātib⁹ in cena 2 cū
b⁹ dās nob⁹ exēplū q̄ nos etiā ve
neremur ſcōs cū dixit **Joh. xij.**
Exēplū em̄ dedi vobis vt quēad
modū. zc. Nōne eſt magn⁹ honor
q̄ eos ſic hōzauit. Et et⁹ q̄ oſſa eo
rū redolēt 2 ſc⁹ magne cruc⁹ adſa
ciēdū mirabiliat⁹ mltipl⁹. Et q̄
oſſa regū 2 p̄ncipū ſerent et ſunt
null⁹ virtut⁹. **Un⁹** ex iſtincru. ſ.
dicit **Sapiēs. Eccl. xlvij.** Corpa
eoz in pace ſepulta ſunt et noīa
eoz. i. aīe viuēt in ſecūm ſecū. zc.
Et ſi placet q̄re corpa ſcōz debe
ant honorari. **Req. oīm ſcōz. Et**
hec eſt p̄s bona. **Secūdo** p̄s ē q̄ glifi
ficat aīas eoz in celis. **Un⁹** dicit
Luc. x. Gaudent q̄ noīa v̄ſa. i. aīe
ſc̄pta ſunt in celis. **in li. vite. Un⁹**
Aug⁹. Oēs regnaturos de⁹ ſcri
bit. 2 hos p̄tinet liber vite. **Un⁹** di
cū eſt **Joh. xj** bētur **Apoc. ij.** Eli
cētī dabo māna abſcōditū 2 nom
nouū ſc̄ptū qd nemo ſcit niſi qui
accipit. 2 ſic glificat eos in celo cū
ſcribunt ad librū vite. **Hec** ē p̄s
melior. **Tertio** p̄s eſt q̄ glificat
electos q̄ntū ad vtrūqz. ſ. corpus

xlvi

et aiaz. qđ erit brā resurrectōe qñ
corp⁹ z aia simul glorificabunt. nā
vdicte m̃r li. iij. dis. xliij. **C**orpa
scōr⁹ refulgēt fulgida sicut sol. vñ
dixit xps **M**at. xij. **T**ūc fulgebūt
iusti zc. sic sol in reg⁹ piis cor⁹ **Ad**
bñ cognoscēs **Johānel** in spūscō
dicie **Apo. xj.** **D**ate sūt eis singule
stelle albe. **Glo. i.** dorel corpi⁹ aie
At hec est p̃ optima quā bodie e/
legit z recepit maria. **I**pa em̃ cum
corpe z aia est assumpta qđ pie cre
dit. **S. S. Q.** hoc vez sit oñdit z
pbat. **P**rio oñdit p̃ pceptū mora
let z diuinū. **S**cribit ei **Pro. xx.** **D**o
nora prēm z ma. tu. **A**ū igit xps ñ
venit soluere legē s̃z adimplere. vt
d̃r **M**at. v. g̃videt q̃ merito hono
rauit m̃rēz suā in corpe zaia. s̃z for
te dicis. **I**uāqđ satis honorat le/
tificādo ei⁹ aiam. **Rñ. q̃ nō.** **Au**
tō est. **Nā** sicut fm naturā quā ac/
cepit a p̃e honorat patrē sicut d̃r
Joh. viij. **E**go honozifico pa. me.
i. honore dilectōe z oī reuerētia q̃
maior esse nō pōt sic fm naturaz
quā accepit a m̃re ei⁹ d̃r non nega
bit honore. **S**cđo oñdit p̃ pceptū
iudiciale siue scriptū. **I**n iure enī
scriptū ē. **Ad** sel⁹ deo dedicatū ē ad
bñanos vsus reformari nō d̃z. **S**z
spūscūz sc̃ificauit brāz virginē
vt eēt p̃ oibus creatur⁹ rēplū z ha
bitatio fili⁹ dei. **I**uxta illud **L. i.**
Spūscūz supueniet in. iō corpus
ei⁹ nō debebat dari terre vl⁹ tmi/
bus. p̃z h̃ etiā p̃ exēplū. **V**idemus
em̃ q̃ fons codē tramice aquā dul
cē z amarā nō emittit. sic etiā non
decurt q̃ eadē carne nasceret fili⁹

dei fm bñā nitatē z vmiculus. cā
dē māmilla suggeret fili⁹ dei z ro
deret vermiculus. **Uñ** dicit **Chri.**
q ps cum deo z ps cñ vermē sic n̄
credo. **Uñ** pulcre loquit̄ **Aug.** i. f.
de assūptiōe. **A** maledictiōe eue ex
cipit **Maria.** cui dictū est. **In** do
lore paries filios tuos. **Ista** dñm
i leticia parturit. q̄ similē a ma
ledictione. eue debet excipi. cui d̄r
Puluis esz in puluerē reuerteris.
Argo maria incinerari nō debuit
Aaro xpi est caro m̄ris. **Uñ** sicut
caro xpi nō vidit corruptionē. sic
nec caro vginis. **Et** subdit **Aug.**
Ubi posuit rex fili⁹ tuus qd ex te
sumpsit ibi posuit te reginaz ex q̄
sūpsit. nec fas est te eē alibi qz vbi
est qd a te genitū est **Dec** ille.
terio ondit p legē impialē. **Dicit** em̄
ex impātorz q eodē pūilegio gau
det impātor z impātrix. cuz q̄ xps
impātor b pūilegiū habuit q eius
corp⁹ nō fuit incineratū. sequit̄. q
brā maria impātrix celestis curie
in suo vginali corpe nō sit incine
rata sz glorificata. **Pz** etiā ex b. **Le**
gim⁹ em̄ de **Iobe** euāgelista ei⁹ mi
nistro q ei⁹ sepulcz fuit inuentiua
cū corpe. **Et** p hāc rōnez pbat **Bu**
gu **Iobem** glorificatū in corpe et
aia. **Uñ** dicit de eo. **Dic** grā resur
recciōis ablat⁹ est. **Nā** cōstat sepul
crū nec inuenit sepulcrū. **Si** ergo
xps hoc fecit discipulo. qd tunc fa
cit de matre p quā facta ē repatio
Si hoc fecit **Iohanni** ratione cō
tinētiē. q vt dicit **Hiero.** tam a do
lore mortis extrane⁹ qz a corrupti
one carnis noscit̄ alienus. qd tūc

De Eadem

facit de matre exemplari totius vgi-
ginalis pudicie. Si b fecit Jo-
hāni rōne p̄cipue dilectōis. qd fa-
cit tūc de matre quā ita incime di-
lexit vt plus de ea doleret in crucis
passione quam de crucis suppli-
cio. Et sic vult Augustin⁹. qd sit in
corpe z aīa assūpta. **Un** dē **Thro**z
nū dei tabernaculū xpī dignū est
ibi eē vbi fili⁹. Dign⁹ est tam p̄ci-
osum thesaur⁹ in celo seruari q̄ i
terra. **Un** glificatio corpis z anie
marie bñ figurat nobis in illa mu-
liere de q̄ dicit **Jo. Apo. xij. Date**
sūt mulieri due ale aq̄le magne vt
volaret in locū suū Per alas illas
intelligit glificatio corpis z aīe.
q̄ data sūt marie vt sic ascēderet in
locū suū. Alijs em̄ factis dat vna
ala. i. glificatio aīe z copa eorūz
adhuc remanēt in terra. sed **Ma-**
ria cū duabz alis ad modū aquile
alte volātis volauit in celū. i. i cor-
pe z aīa. **Un** **Aug. in smōe. Letare**
Maria leticia in enarrabili. quia
glorificata in corpe z aīa in filio cū
fi. z p̄ fi. nec seq̄ debet corruptiōis
eterna quā nulla secuta ē pariēdo
filiū integritatis corruptio. vt sit
sp̄ inecorrupta quā tāta pfudit ḡfa
z sit integra viuēs q̄ p̄fecō z inre-
grā vitam oīm genuit. sit apud il-
lū de qua aliter sentire nō audeo.
aliud dicere nō p̄sumo. **Nec ille.**
Et sic p̄z primū quō maria op̄ri-
mā p̄relegit. **¶ Scdō p̄nci-**
palit̄ dico qd maria op̄rimā p̄rele-
git inter oēs sc̄tōs q̄tū ad modū
Ipa em̄ bodie cū magna leticia z
bonore assūpta z suscepra est i celū

Un nonrandū qd mod⁹ quo electi
assumunt est triplex. **Primo** ei ali
q̄ assumunt p̄ vnū angelū z dedu-
cunt in celū. **Un** dē **Exo. xxiij. Ec-**
ce ego mitto angelū meū qui p̄ce-
det te z custodiat in via z introdu-
cat in locū quem parauit. i. celum.
Un de isto loco dicit xp̄s discipul⁹
suis **Vado** parare vobis locū vbi
ego sum z vos sitis. Et hec est ps
bona. **Scdō** aliq̄ assumunt a mlti-
tis angelis. z hoc notat **Luc. xij.**
vbi dicit. Factū est aut vt moreret
mendicus z portaret ab angelis i
sinū **Abrae** Sic plures sc̄i assump-
ti sunt. vt p̄z in corpe legēdis. Et
hec est ps melior. **Tertio** assumū-
tur aliq̄ ab oībus angelis. **Ad** fa-
ctū est in maria. **Un** sanct⁹ **Bern-**
hardus ep̄s z martyr i suis ome-
lijs dicit. **Hodie** celi letant̄ dea-
tā **maria** virginē suscepit̄. ange-
li gaudent̄. archāgeli iubilando
throni exultando. dominationes
psallēdo. p̄ncipat⁹ armonizādo
p̄tēs cytarizādo zc. Et sic eaz ad
sup̄na diuine maiestatis deducē-
do. **Un** dicit **¶ Iero. in smōe de**
assumptiōe. Quis illud cogitare
sufficiat. q̄z gloriose bodie regina
mūdi p̄cesserit. q̄n deuotōis affe-
ctu tota multitudo celestij legio-
nū in eius occursum p̄cherit. q̄n-
tis canticis ad thronū sit deducta
q̄z placito vultu q̄z serena facie. q̄z
amicabilis diuinis amplexibz af-
lio sit suscepta. et super oēm crea-
turā exaltatā. **Hoc** pulcre figura
tū ē. **¶ Reg. vi. vbi** dicit qd rex da-
uid p̄gregauit oēs electos ex illa

quo ad mo-
do

bel. surrexitq; z abijt z vniversus
pplo vt adduceret archā dei sedē;
tis sup cherubi. **Autq;** tulissent eā
dixit **David.** Reducā archam cū
bñdictione in domū meā. **Et Da-**
uid z oīs dom⁹ israhel ducebant
archā dñi in iubilo z clangore. i. so
no buccine (berbora) z introduce
rūt archā dñi in ciuitatē **David.** z
posuerūt eam in loco suo in me
dio tabernaculi. **Mozaliter** per
archā intelligit **Maria** in q̄ fuit
māna panis angeloz filius dei.
Virga aaron. i. sine semine genuit
vna aurea. i. dilectio dei. **Per Da-**
uid qui interpretat visu delectabilis
z pulcher facie intelligit xps qui est
ita pulcher q̄ angeli desiderāt in eū
spicere. **Iste rex** gregauit oēs e/
lectos celestis patrie zc. **Un̄ dicit**
Miero. vt s. **Moderna** die creden
dū est militiā celoz festinanter di
genitrici obuiā venisse z eā ingēti
lumine circūfuisse z vsq; ad thro
nū cū laudib; z canticis spūalib;
pduxisse. **Aredit** quoq; q̄ ipe sal
uator p se festinus occurreret z cū
gaudio eā in throno secū colloca
uit. **Alis** quō impleisset quod ipe in
lege mādauit. **Donora pa.** cū. zc.
Hec ille. **Un̄** hoc bñ cognouit in
spūscō cū querit sapiēs. **Cas.** xij.
Que est ista que ascendit de deser
to delictis aff. annixa sup dilectum
suū. **Et** hec bñ est ps optima. **U**
Tertio pncipalit̄ dico q̄ **Maria**
optimā pte elegit inē oēs electos.
ptū ad exaltatōz. **Ipa** em̄ hodie ē
sup oēs choros angeloz exaltata
Al norandū q̄ electi tripl̄ exal

tant fm tres hierarchias. **Naz** vē
dicit **Mag.** i. q̄. dñi. r. allegat be
atū **Dyonisium** dicens q̄ tres hie
rarchie sunt. scz infima. media. et
suprema. ad quas omēs electi ex
altantur fm merita sua. **Dicitur**
autem hierarchia. vt dicit **Manus**
sacer principatus. **Unde** aliqui p
mo exaltantur ad infimam. q̄ hie
rarchia habet tres choros angelo
rum. **In primo** sunt angeli. **In se**
cundo archangeli. **In tertio** vir
tutes. **Ad illos** tres infime hierar
chie locantur aliqui electi fm me
rita sua. vt ostendit **Gregor⁹**. **Re**
quire in sermone ascensionis. **X.**
Et hec est pars bona. **Secundo**
dico q̄ aliqui exaltantur ad medi
am hierarchiam que similiter ha
bet tres choros. **In primo** sunt
potestates. in secundo principat⁹
in tertio dominationes. **Ad illos**
tres choros medie hierarchie lo
cant aliqui electi fm maiora me
rita. vt patet per **Gregorium.** vt
supra. **Et** hec pars melior. **Tertio**
dico q̄ aliqui exaltantur ad supre
mam hierarchiam que etiam ha
bet tres choros. **In primo** sunt
throni. **In secundo** sunt che
rubin. **In tertio** seraphin. **Ad il**
los choros locantur aliqui electi
fm maxima merita sua. vt dicit
Gregorius vbi supra. **Et** hec est
pars optima. **Sed** quid dicitur
de maria. **Terre** ipa. sup omēs cho
ros est exaltata. **Nam** ipsa omēs
choros transcendit zc. **Et** sic pla
cet qliter p singulos choros ascē
derit z āgel de suis pfectionibus

De eadem

comunicauerit. regre in sequenti f.
Un canit ecclesia. **E**xaltata es scā di
 genitrix sup choros angeloz zc.
Qua ppter ipā bñ spūaliter est be
 ster que p oibz electa est vt regna
 ret in regno regis assueri vt dī be
 ster. ij. q. erat formosa valde z in
 credibili pulcritudine oim oculis g
 riosa. **D**ucta est itaqz ad cubiculū
 regis assueri z adamauit eā rex pl
 qz oēs mulieres z posuit diadema
 regni in capite ei. z fecit eā regna
 re. **M**oraliter p **N**ester interpretat
Maria que **N**ester interpreta
 tur eleuata. qz **M**aria i regno ce
 lestis regis est eleuata z regnat. p
 regē assueri intelligit xps. **M**ā al
 fuerit interpretat beatitudo. **I**n q beatu
 die fecit xps mariā mīez suā regna
 re z iō dicit **A**nsef. in li. d. cōceptu v
 ginali **O** pccōr gaude z exalta. **N**ō
 est em vñ despēs. nō est vñ formi
 des. foroz em nostra regnat sup ce
 lū z terrā inscā scloz. **U**n iste ho
 nor exaltatōis mīis xpi eterni re
 gis bñ figurat nob. iij. **R**eg. ij. in
 berfabee mīe regis salomōis. de q
 dicit q cum ingressa fuit ad regē
 salomōē surrexit i occursum ei z
 sedir sup thronū suū i palatio suo
 z iussit poni mīi sue thronū iuxta
 suū. **M**oraliter p berfabee matrē
 regis salomōis intelligit maria
 mater dñi nostri **I**hu xpi eterni re
 gis. q bene intelligit p salomōē
 q interpretat pacificus. **I**lle ver nī
 rex salomō hodie ascēdere mīe sua
 mariā surrexit in ei occursum z re
 cepit eā letanter z posuit eā iuxta
 thronū suū. **Q**d bñ cognoscēs **D**a

Moahit

Moahit

uid in spūscō dicit. **A**scit regina
 a dex. tu. in ves. deu. circū. varietate
 te. **E**t que est illa regina cognita i
 spū z a spūscō oīsa nisi ego ma
 ria. **N**ullā em creaturā dignū fuit
 ita exaltari sicut mariā. **U**n dicit
Ansef. **O** maria tu em magna femi
 narū. regina angeloz. dñā mūdi.
Sol est maior terra octies. sic ma
 ria excedit oēm creaturā. qz super
 oēs choros angeloz exaltata **E**
 quif q oīsa est in vestitu deaurato
 circūdata varietate **S**ic maria
 vestita est oī virtute decore z glo
 ria oim electoz. **U**nde **A**celi. xliij
In firmamēto celi resplendēs glo
 riosa spēs celiz glā stella z. i. electo
 rū. **U**n ipā est illa mulier q osten
 sa est **I**ohi in spū de qua dicit apo
 ca. xij. **S**ignū magnū appuie i ce
 lo mulier amicta sole z luna sub
 pedibz eius. z in capite corona. xij
 stellarū. i. pfectōis oim electoz. z
Asi. vi. dicit. **Q**ue est ista que p
 gredit quasi auroza cōsurgēs zc.
Eerte nulla alia nisi maria **U**nde
Ansef. **O** tu bñdicta inter mulieres
 que angelos vincis puritate. z sā
 ctos supas scititate. qua ppter lau
 dat eternalit. p illud **I**udith. xv. a
 tota trinitate. **I**n glā hierusalem
 in celestis patrie. tu leticia israhel
 i. angeloz. tu hono rificētia popu
 li mei. i. oim electoz. **E**t hec est ps
 optima quā elegit maria. g. zc.

De eadem. Sermo. xlii.

Israbel
 hereditare z in electis
 meis mitte radices.

modo sapiēs in spūs sancto cognouit exaltatōz marie ⁊ cōmunicatōz onē pfectionū suarū partitā angelis ⁊c. **Uñ** pmo cum ascendit chorū angeloz tunc angeli receperūt magnū gaudiū. qz viderūt qd numerus eoz augmentabāt. Nā vt dicit xps. **Luce. x.** Gaudiū ē angelis dñi sup ⁊c. Et si hoc fit ppter pccōzem. qd tunc factum est ppter mariā que caruit omī pccō. ⁊ que fuit pulcerrīa creatura absq; dubio. tanto mai⁹ gaudiū quāto marīa fuit sanctior ⁊ pulcrior. **Uñ** pze gaudiū de ei⁹ pulcritudine amīratī sunt. ⁊ bñ dixerūt qd sapiēs spūs scō cognouit dīcēs. **Mat. xi.** in psona angeloz. Que est ista que p gredit sicut auroza cōsurgēs pulchra vt luna. electa vt sol. **Nāc** qd itionē fecerūt ppter pulchritudinē ⁊ pfectionē quā viderunt in ea. Nam ipa habuit pfectiōes ⁊ pprietates oīm angeloz in se. Est em pfectio pprietas ⁊ officiū angelozū. in infimo choro sp oīb⁹ ministrat. vt dicit dno. d celestī hierarchīa. **Acce** hoc pfecte habuit in se marīa. Ipsa em ministrat hoīb⁹ impetrandō ⁊ dando grām dei. **Uñ** dicit **Bern.** Intuemini quāto eam dñs honorare voluit qd plenitudinē totius boni posuit in mariāz. vt p eam qdquid in nobis est gratie ⁊ salutis ab ea nouerimus redundare. Et ideo dicit **Ausebius** in sermone. Nullo tempe aut momento sic vixisti vt aliquando expers. i. vntelbastrig. fueris gratie ⁊ auxilij maris xpi. **Cum** igitur

De eadem

angeli hoc viderunt et ita cognoverunt bene poterant dicere. **D**ñe propter pulcritudinem et officium in quibus nobis filius es. imo excellis digna es manere nobiscum quia perfecte in te habes proprium et officium nostrum et gaudium nostrum augmentatur de tua penitentia ideo ne deseras nos ut alius ascendas. **R**ndie maria. ut bene elicitur ex predictis. **N**o vos desero sed sicut cinamomum inter vos maneo sicut predictum est. **I**n pla. filii. cur cina. et ad dilectum filium alius ascendo. **E**t sic secundo ascendit ad choros angelorum. **Q**ui similiter receperunt magni gaudium. et cum vidissent eam pulchriorem et perfectiorem dixerunt. **Q**ue est ista quae progreditur. **Q**ue autem fuit pulchrior et dignior eis ostendit. **N**am angelorum officium et praestas est secundum Dionysium quod maiora nuntiant de fide. ut de nativitate christi. prophetias revelare. **V**irgo autem non solum sciuit. sed in ea omnia deus facta compleretur sunt. quia ipsa percipit et percipit illud. de quibus omnia prophetata verificata sunt. **U**n. **L**u. j. d. Elizabeth Beata quae credidisti et. s. que angelus dixit **L**u. j. **E**cce concipies et paries filium et. **U**n. dicit Bernardus. **I**nvenisti gratiam quam ante nemo invenire potuit. sed gratiam apud deum quae gratia est pax inter deum et hominem. et destructio mortis et reparatio vite. **C**um autem angelus benedixit bene poterat dicere. **D**ñe digna es nobiscum manere. quia videmus et cognoscimus in te dei secreta esse completa. ideo ne deseras nos ut altius ascendas. **N**am etiam gaudium nostrum de tua praesentia augmen-

tatur. **R**ndie maria. **N**on vos desero. sed sicut balsamum aromatisas vobiscum maneo et alius ad filium ascendo. **E**t sic tertio ascendit ad chorum virtutum quae similiter receperunt magni gaudium. quae cum vidissent eam pulchriorem et potentiorē ipsa dicit. **Q**ue est ista et. **Q**uod autem fuerit pulchrior et potentior per. **N**am eorum officium secundum Dionysium est miracula facere. **V**irgo autem non solum fecit miracula sed per eam inaudita et per naturam per divinam potentiam facta sunt. **N**am ipsa est illa virgo de qua **Isa. vii.** dicit. **E**cce virgo concipiet parvulum. quod fuit et est maius mirum quod videtur est. **U**n. **B**ern. in sermone de annuntiatione virginis. **D**ñe quae familia ris facta es deo quae intima quae propria. et quantam gratiam invenisti apud deum gratiam plenam et gratiam singularem. **N**am tuo amore inflammas ut de celesti sede descenderet in hanc valem misericordie ut te acciperet in matrem et totum christum quae hic sustinuit in corpore viderent dies illi pauci per amoris magnitudine. **Q**uod et tuos videntes et cognoscentes bene poterat dicere **D**omina digna es nobiscum manere. quia maiora per te facta sunt et perfectionem et officium nostrum in te perfectius habes. ideo ne deseras nos ut altius ascendas. **N**am gaudium nostrum per te augmentatur. **R**espondeo **M**aria. **N**o vos desero. sed viri ra electa inter vos maneo ut alius ascenda. **U**n. canit ecclesia. **E**lcut mirra electa odorem dedisti suavitatis sancta dei genitrix.

Et sic ascendit p pma z infima bie
rachia z puenit ad choros medie
hierarchie. in q sunt prates pnci
patus dñatōes. **¶** Veniēs igit
ad choz pñatū q receperūt ma
gnū gaudiū. z vidētes eā z cogscē
res p admiratōe dixerūt cū alijs
pme hierarchie. **Que** est ista q p
gre. z addētes illd. terribil. b ad
diderūt qz isti i media hierarchia
sūt potētiōres ill'cribō i infima bie
rarchia. **Un** officiū prātū est fm
Dyo. cōfortare certātes in spūali
certamine z coercere demōes ne
tū noceāt hoibz qñcū cupiūt. vir
go autē maria totalit' viciē inimicū
i. dyabolū. **Un** dī de ea **Gen. iij.**
Ipa pteret caput cū. **Un** **Gen. iij.**
sup missus est dō. **Cui** hec victoria
fuata est nisi marie. **Ipa** ei caput
venenatū pñit. **Ipa** ē illa mīr
quā salomō qrebat cū dicit. **Qu**
lier ē forē qd iuener. **Ad** prates i
ea cōgnoscētes bñ poterāt dicere
O dñā digēs nobiscū manere. qz
potētiōr nob es. et n tū demōes
refrenasti. verū etiā viciisti. z sic p
scē pfortasti certātes in bello spi
rituali cū inimicū sic viciisti. **Jo** n
deseras nos vt alci' ascēdas. **Nā**
gaudiū nrm p te augmentat. **Re**
spōdit maria. **Nō** vos desero sed
tanqz stozax. i. (hartz) gūmi arbo
ris vobiscū maneo. **Est** autē arbor
cup' xgule lacrimas fluūt ex qbo
piciōsus pigmētū pficit. qd est val
de pfortatū. **Sz** ego māeo vobi
scū pfortas vos vt forē possitis
resistere diabolo p oibz z eos cō
fortare z alci' ascēdā. **Et** sic ascē

dit ad choz pñcipatū. **Qui** cum
eā viderūt receperūt magnū gau
diū z p admiratiōe dixerūt. **Que**
est ista. zē. addētes. terribil. **Betiā**
dixerūt. **Nā** eoz officiū ē fm **Dyo**
regñis z puincijs pñdere. z ppter
dei amorē z honorē istruere iusti
ciā facere. sz maria nō tū pñatū
hūit p vñā puinciā. vl' p duas sed
p totū mōz. **Iuxta** illd **Eccl. xxiij**
In oī pplo z in oī gēte pñatū ha
bui. **Un** dīc **Ans. in li.** de cōceptu
virginali. **O** dñā nil tibi eqle. zē.
Beati. **Excellētū** z sublimū collo
calcaui. qsi d. ppe iusticiā. **Un** ca
nit de ea ecclia. **Lunctas** hereses
sola interemisti in vniuerso mō
Ad pñcipatus in ea pñcētes bñ
poterant dicere. **O** dñā digna es
nobiscū manere. qz tu excellis nos
in pñdēcia z instructiōe iusticie z
destruis iniusticiā. zē. **Rūdit** ma
ria **Ego** vos nō desero sed sic gal
banus herba cui' succ' spētes fu
gat circūqz et vulnera sanat. sic
maneo vobiscū vt meli' possitis
nō tū in vñā puincia vel in dua
bō sed p totū mūdū fgere z inimi
cos fugare z opatiōez iusticie ex
ercere. z hereses in oibz sanare.
Et sic ascēdit ad chozū dñatiōnū
Qui cū eā viderunt receperūt ma
gnū gaud. z p admiratiōe dixerūt
Que est ista. zē. addētes. terribilis
Nā eoz officiū ē fm **Dyo**. boies i
struere i bello spūali qñ pñatū offi
ciū pñatōs debeāt exercere vt cū d i
lcōe z tiore dī pplz sibi subditi re
gant. necnō quō boies dñe dñari
mēbz z sēlibz suis ne errēt in bñfā

De assūptōe beate marie vir

ciēdo. **Certe** b pfcē fecit maria vñ
dī **Eccl̃. xliij.** **Ego** mī pulchre dī
lectiōis z timor. **zē. Uñ Ambro.**
de ṽginitate. **Tal'** fuit maria vt
a^o oīm sit disciplina. **Ad** dñatio
nes in ea p̃gnoscentes bñ possunt
dicere. **Dñā** digna es nobiscū
manere qz tu plen^o q̃ nos boies
instruis. q̃ nobis non subtrahas
tuā p̃ficiā. **Rndic** maria. **Nō** vos
desero s̃ sic vngula vobiscū ma/
neo. **Vngula** em̃ carni inseparabi
ter est iūcta. **Sic** maria ipsa cū
sua scā disciplina vt sic p̃fect^o pos
sint boies instruere. **Trāsfact**
igit ordinibz inferioz z medie hie
rarchie puenit ad choros sup̃me
hierarchie. vbi sunt throni cheru
bin z seraphin. **Et** p̃mo ad choz
thronoz. q̃ eam videntes dixerūt
Que est ista. **zē. Beq̃tur.** terribil
vt castroz acies ordiata. **Hoc** di
xerūt qz ipi sunt p̃ceterz ordinari
pulcri. **Hoꝝ** em̃ officiū s̃z **Dyo.**
instruere boies dei iusticiā z deus
q̃escit z sedet in eis et iudicia sua
exercet. **Certe** b pfcē fuit in maria
Nā ip̃e deus requeuit in ea z assū/
psit hūanā naturā ex ea. **Uñ De/
bz. ij.** **Nusq̃** em̃ āgelos s̃z semen
abrae app̃bēdit. **Uñ dī Eccl̃. xliij**
Qui creauit me requeuit in taber/
naculo meo. **Uñ Berñ.** sup̃ mil/
sus est. **Virgo** regia gē. ṽtutū oz.
mēte. z corpe deo specie sua z pul/
critudine sua in celestibz cog. eter
ni reg̃ animū in sui p̃cupiscē. in/
clinauit z puocauit. **Dicūt** g̃ thro
ni. **Dñā** digna es nobiscū ma/
nere ṽl esse. qz deus nouē mētibz

in vtero tuo requeuit tāq̃ i throno
nō vt exerceret iudicia punient.
sed pot^o vt daret gr̃az iustificāz
z dura iudicia mollescent. **Re/
spōdit** maria. **Nō** vos desero sed
tāq̃ gutta stillās inē vos maneo
Nā sicut gutta stillās dura mol/
lia facit sic maria mollificauit de
um vt sua dura iudicia mollifica
ret. **Et** sic ascēdit ad choz cheru/
bin. q̃ videntes pulchritudinē ei^o
dixerūt. **Que** est ista. **zē. vt** castro.
aci. **zē. Hoc** p̃ mag̃ admiratione
dixerūt. qz nō em̃ viderūt ei^o pul
chritudinē veritatis scie plenitu/
dinē. **Nā** hoꝝ officiū est fm̃ **Dyo.**
plenitudinē scie quā in fōte p̃me
ritat^o hauriūt alijs infundere et
boies ad dei p̃gnitiōē p̃mouere.
Certe hāc plenitudinē scie p̃fecte
habuit maria. **Uñ dicit Eccl̃. xliij**
Ego mī agnitiōis. s. diuine sapie
z scie. **Uñ Orige.** **Qui** seipsuz tali
mī in filiū dedit nihil est oīno qd
ei p̃ oibz creatur^o non patefecerit
s̃z de occultissimo fonte trinitat^o
p̃fundius oibz creaturis haurit.
Uñ hāc diuinā sapiāz. i. filiū q̃ est
sapia p̃f̃s q̃ fuit incognoscibilis
z inuisibil^o p̃ntauit toti mūdo qñ
eū genuit in hūc mōm. **Uñ Berñ.**
O venter venerabil^o capatior cel/
lis diffusior terr^o q̃ illuz circūde/
dit quē tot^o mūd^o app̃bendere n̄
potuit. tu oñdisti mōdo dñm suū
quē nesciebat. tu exhibuisti mōdo
redemptorē suū quē añ nō vide/
bat. **Dicūt** g̃ cherubin. **Dñā** di/
gna es nobiscūz esse qz tu p̃fect^o
habes plenitudinē scie. z nō em̃ p

Bermo

l

movisti hoies ad dei cognitōz ve-
rū etiā eum visibilē z p̄sentasti eū
mūdo. Rūdit maria. Nō vos de-
sero s̄ sicut liban⁹ nō incisus vobi
scū maneo. Liban⁹ em̄ interpretat̄
cādidario. Nā sicut vos habetis ho-
minē ad cognitōz dī p̄movere. sic
ego sicut liban⁹ vobiscū maneo.
Nā brī mūdo corde zc. Et sic ascē-
dit ad chor⁹ seraphin. q̄ vidētes eā
repperūt magnū gaudiū z p̄ ad
miratōe dixerūt. Que est ista zc. et
hoc dixerūt nō t̄m p̄pter eius pul-
chritudinē. verū etiā p̄pter ei⁹ nimi-
am dilectōz. q̄ fuit in dei dilectōz
ne sup̄ oēs creatura s̄ accēsa. Un̄
eorū officiū est s̄m d̄yo. hoies ī dei
amore accēdere. Aerē h̄ p̄fecte fecit
maria. q̄ exēplo ardētissimi amo-
ris ad filiū accēdit nos z inducit
ad amorē dī. Nā fili⁹ dicit Jo. xiiij.
Si q̄s diligit me sermonē meū s̄-
uabit. s̄ ad h̄ inducit nos maria.
cū dicit Joh. ij. Quicq̄ dixerit fili-
us m̄e⁹ hoc facite. s̄ monē z p̄ce-
ptū ei⁹ facite tunc diligit eū z ipse
diligit vos. Nā ipse dicit. Qui dili-
git me diligit p̄re meo zc. Un̄ de
Berni. Tu es m̄e mie. tu es m̄e
iudicis. tu es m̄e exilis. tu es m̄e
deiz hoies cū sis m̄e vtriusq̄ discor-
diā inter eos sustinere nō potes.
Dicūt s̄ seraphin. O dñā nobiscū
debes manere. q̄ tu accēdis z in-
ducis hoiem ad dilectōz dei. Re-
spōdit maria. Nō vos desero s̄ tā-
q̄ balsamū non mixtū inter vos
maneo. Balsamū em̄ imp̄mētur
est boni odoris. sic dilectio imp̄mit-
ta creaturis est deo valde grata.

q̄ vn̄it aīam deo. Un̄. j. Job. iij.
De⁹ charitas est zc. Et sic p̄z quō
maria discurrēdo p̄ choros ange-
loz cōmunicavit eis de p̄fectōib⁹
suis. Un̄ angeli bñ dicunt de ea il-
lud. Can. iij. Amis. c. paradī. Qua-
re tota celestis curia eternalit̄ me-
rito laudat eā p̄ illud Judith. xij.
Benedicta es tu a dñō deo excel-
so p̄re om̄ib⁹. q̄ hodie nomē tuus
ita magnificavit vt n̄ recedat laus
tua de ore hoīm. Et sic ascēdit sup̄
oēs choros angelorū s̄m Hiero.
vt de ea dicat. Ascendit sup̄ cheru-
bin zc. Unde canit ecclesia. Exal-
tata es zc. Rēq̄. in prece. sermōe.
De serō Bartholomeo. Ser. l.

Invenērūt
me custodes civitatis p̄-
cusserūt me z vulnerave-
rūt me. tulerūt palliū meū. Can. v.
Notate charissimi. Dicit em̄ Aug.
Si exceptus es a passiōe flagello
rū exceptus es a nūero filioz. Cū
igit̄ xp̄s eligit ap̄los ad numer⁹ fi-
lioꝝ dei. etiā elegit eos ad passio-
nē p̄ quam saluant̄. Vincit ei⁹ q̄
br̄is Bartholome⁹ vt ostēdat se eē
de numero saluandoz ac filioꝝ
dei. ideo bene dicit se multiplici-
ter esse passum. cum dicit. Invene-
runt me zc. In quib⁹ quidē verbis
tria notant̄ per que modus passi-
onis sancti Bartholomei ostēdit̄
s̄m triplex genus martirij. q̄d su-
stinuit. Primū est inimicabilis cō-
prehensio. q̄d notat̄ cum dicit. In-
venērūt me custodes zc. Scdm̄ ē
intolerabilis pcussio cum addit.

De sancto Bartholomeo

[illegible]

Sermo

1

hones tue. **L**ui apl's. Obmutescere ab eo. et statim liberat⁹ est. Ad audies rex regiois illius noie pollem⁹ q⁹ habuit filia lunaticā. misit ad apl'm. rogās vt ad eū veniret. Ad quē cū apl's venisset. et eā cāthenis ligatā videret. nā accedētes ad eā moribz lacerabat. iussit eā solui. Cū autē ministri ad eā accedere nō auderēt ait. Ego demonē q⁹ in eo erat iā ligatū teneo et vos timetis. et statim liberata ē. Tūc rex camelos auro et argēto et p⁹ciolis lapidibz onerauit. apl'm inq⁹ri faciens. sed nullaten⁹ inueniri potuit. Vane autē sequēti apparēs apl's cum solo rege in cubiculo dicit ei. Ut qd me cū auro et argento tota die q̄suisisti. ista mūera nō sūt mihi necessaria. sed his q⁹ terrena requirūt. Ego autē nihil terrenū. nihil carnale desidero. Tunc sanct⁹ Bar. cepit eū multa docere d⁹ mō redēptōis n⁹re oñdēs inter cetera xpm vicisse dyabolū p⁹ q̄tuor. s. p⁹ mirabilem congruentiā. potentiā. iusticiā. sapiāz. Aō grū em fuit vt q⁹ filiū hginis. i. Adā factū de hgiea terra. dū ad huc eēt hgo vicerat. a filio hginis. i. a xpo vinceret. **S**econdū p⁹ potentiā. nā potenter ipm vicit. cuz eū puauit sua p⁹ate qm vsurpauit dyabolus p⁹ delectōe p⁹ mī hoīs. **T**ertio p⁹ iusticiā. nā iustū fuit vt q⁹ comedēte boie vincēs boī minē detinebat. a ieiunāte victus boīem ampli⁹ nō teneret. **Q**uarto p⁹ sapiāz. nā sapiē ar⁹ diaboli deludit ar⁹ xpi. Et cū sic ei fidē multiplic⁹ p⁹dicassz dixit regi q⁹ si bapti

sari vellet deū suū ligatū cathenis igneis sibi oñderet. **S**equēti igit die hora p⁹ma iuxta reg⁹ palatiū dum pōtiffices idolo sacrificarēt. cepit demō clamare et dicere. **A**essate miseri sacrificare mihi ne p⁹iora me patiamini. qz cathenis igneis ab angelis ibi xpi quē iudei crucifixerunt religat⁹ sum. **S**tatimqz oēs miserūt funes vt si mulacrū euerterēt sed nō potuerūt. **A**pl's autē demoni p⁹cepit vt inde erēs idolū cōminueret. **Q**ui statim erēs oīa idola templi p⁹ seipm cōfregit. **T**unc vniuersus populus clamauit dicēs. **Q**u⁹ est de⁹ bar. **T**unc apl's expāsis manibz orauit ad dñm dicēs. **D**ñe de⁹ meus sana istos vt cognoscāt nomē tuū statim oēs infirmi curati sunt. apl's autē templū deo dedicauit et demonē i desertū abire p⁹cepit. **T**ūc angelus dñi ibidē apparuit templū circumuolans in quattuor angulos signū crucis digito suo sculpsit dicens. **N**ec dicite dominus. **S**icut vos omnes a vestra infirmitate mundauī. ita et templum hoc ab omni forde mundabitur. et ab habitatore eius quem apostolus in desertū locum abire precepit. prius tamen eum vobis ostēdam quem videntes ne timeatis. **S**ed quale signum in his lapidibus sculpsi tale in vestris frontibus imprimatis. **T**unc ostendit eis ethiopem nigerrimū facie acuta barba proluxa crinibz p⁹asis vsqz ad pedes. ocul⁹ igneis vt ferz ignitū scintillas eminetibz flāmas

De sancto Bartholomeo

sulfuras ex ore et oculis spirantes
cathenis igneis vincitū retro ma-
nibus. Et dixit ei angelus. **Quo-**
niā iussione apli audisti et de tēplo
oīa idola pfregisti solū te vt va-
das ad talē locū vbi null' bō mo-
rat et ibidē sis vsq; i diē iudicij. Ille
asit solus cum magno strepitu et
vllulatu dispuir. Angelus āt dñi
cunctis videntib; in celū euolauit.
Tūc rex cū vxore et filijs oīq; po-
pulo baptisar' est. et relicto regno
discipulus apli est effect'. **Tunc**
oēs pontifices tēploz cōgregati
puenerūt ad astragē regē frēm ipi
us polemiij et de amissione deozuz
ipoz et de regis deceptōe p partem
magicā terra aplm sunt pquesti di-
cētes cū lachrymis. frat tu' fact' ē
discipulus ei' seductoris q' deos
nros et tēplū destruxerat. **Astra-**
ges igit rex indignat' mille viros
armatos ad capiēdū aplm desti-
auit. **Qui** apphenderūt eū et crude-
liter ligatū ad astragē regē dedu-
xerūt. Et sic pz inimitabilis cōpre-
hensio scī bartholomei a ministris
quare bñ dicit. Inuenerūt me cū.
zē. **Uñ** in hoc bñ figurat nobis in-
sedechia. de q' dicit. **Viēre.** vl. q' ex-
ercit' caldeoꝝ cōprehenderunt se-
dechia et duxerūt eū ad regē babilo-
nis. **Sedechias** interpretat dei ius-
ticia. et bñ significat scīm bartho-
lomeū q' ppter iusticiā dei vincitū
est et ducit' ad regē astragē zē. **Uñ**
īpe bñ pōt dicere illud ps. **Arcū-**
dederūt me canes multi. cōci. ma-
lig. obse. m. **Idē** ceperūt aīaz meā
truxerūt in me fortes. **Ad q' de-**

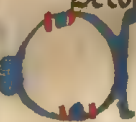
cūdo dico q' notat intollerabilis
pussio bartholomei cum dicitur
pussit me. **Est** notādū q' xpus
dixit discipul' suis. vt habet. **Mat**
x. **Auete** ab hoib; tra dēt em vos
in cōsilijs et synagogis suis fla. vol
et an reges et pfides du. zē. **Doc**
i. **pleū** est in scō bartholomeo. nā
tradit' et pussus est. **Uñ** legit' q'
cū a ministris ducit' fuisset ad astragē
regē. dixit ei rex. **Tu** es ne ille q'
eueristi frēm meū. **Qui** apl's. **Ego**
illū nō eueri. **Qui** rex. **Sicut** tu se-
cisti frēm meū deum suū relinqre
et deo tuo credere. sic ego te facias
deum tuum relinquere et meo sa-
crificare. **Qui** apostolus. **Ego** de-
um quē colebat frater tu' ligauit.
et ligatū oñdi. et vt simulacrū frā-
geres coegi. si sic facere poter' deo
meo et me ad simulacrū poteris p-
uocare. **Sin** aut ego deos tuos cō-
minuā et tu crede deo meo. **Nec** il-
lo dicēte nūciat regi q' de' su' ba-
dach corruisset et cōminut' ēēt. qd
audiēs rex purpurā quā induit' es
rat scidit et aplm acerrime sustiga-
ri fecit. et sic fuit impletū in eo illud
ps. **Sup** dorsū meū fa. pec. plon.
zē. **Uñ** pōt dicere. **Fui** flagellat'
tota die. quare d; in themate. per-
cussit me. **E q' tertio** dico q'
notat eius passiois amara psum-
matio cū pcludit. vulnerauit me
tu. pal. me. zē. **Est** notandū q' xps
dixit discipul' suis. vt bñ. **Jo.** xvi. vt
nūc hora vt oīs q' interficit vos ar-
bitret' obsequiū se p̄stare deo. **Uñ**
impletū est in scō bar. **Nā** tyrānus
astrages credebatur se deo p̄stare ob-

Germo

li

sequi qñ scñm **Bar.** ppter xp̃s fecit
occidi z viuū excoziari. Qualis ac-
sit passus le. q̃ pmo fuit circūfusus
vt dicit. b. dozorbe. **Bar.** Indis p-
dicauit q̃ z euāgelii fm **Mar.** eis
ipropria eoz lingua tradidit. **Dor.**
muit in albana citate crucifixus
hñs caput deorsū. **Un** pōt dicere
illud **Gal. ij.** xp̃s p̃fixus cruce. De
inde fuit excoziat. **Un** potuit di-
cere illud **Job ij.** **Nud** egressus sū
de utero m̃is zc. z ibidē. **Licta** q̃
bz hō dabit p̃ aīa sua. **Un** figurat i
hēlyā d̃ q̃. **Reg. ij.** d̃ q̃ qñ ascē-
dit i celū in curru igneo reliq̃t pal-
liū suū. **Sic Bar.** qñ debebat ire
ad eternā vitā reliq̃t palliū suū. i.
pellē suā qñ feruī regis eū excozia-
uerit. z sic p̃fectissime impleuit dictū
xp̃i **Mar. v.** Si q̃s vult tunicā tu-
am tollere. dimitte ei z palliū. q. d.
Qui vobis vult vitā tollere dimit-
te ei z corp. **Ultio** fuit decollat.
Un cōuenienter poterat di. illud
ps̃. Propter te mortificamur tō-
ta die. **Un** dicit. s. **Theodor.** **Un**
s. **Bar.** tanq̃ ver. agricola xp̃i eoz
da gentiliū vbi dei seminibz fecū
daret. z tanq̃ vā lucernā fidei te-
nebrosa ip̃oz corda illustraret. **Al-**
li furore excitati aplm crucifixerūt
z p̃ maiore acerbitate penaz viuū
decoziauerūt. eādē ex iussu regis
capite trūcat. **Est. Nec ille.** **Un** p̃
penas p̃dicatas q̃s patient. p̃ xp̃o
sustinuit. bñ de ip̃o verificat illud
Luce. x. **Nō** qdā descēdebat ab iherl-
m in hiericho z incidit in latrones. q̃
etiā spoliauerūt eū z plagis ip̃osi-
tis abierūt seminiuo relicto. **No**

raliter hō iste significat scñm **Bar-**
tho. q̃ ab iherl in hiericho descēdit
qñ eū xp̃s ab iherl post ascēsiōē
in lyboniā ad p̃dicandū misit fidē
trinitat. **Qui** tūc incidit in latroz
nes. i. impios tortozes q̃ eū etiam
expoliauerūt. pellē suāz excoziādo
a corpe. z plagis ei imposuerūt ip-
suz flagellādo crucifigēdo z vltio
decapitādo. eū seminiuo reliquerūt
Licet em̃ p̃ decollatiōē vere mōz-
tuus fuit. tñ ppter hoc d̃z semini-
uus relic. qz q̃uis mōzere i cor-
pore. in aīa tñ que est potior pars
corpis nō potuit occidi. **Sic xp̃s**
dicit **Mar. x.** **Molite** timere eol q̃
occidit corp. aīam aut non p̃nt
occidere. **Et sic** d̃z seminiuo relic.
Xp̃iani aut corp. eius tulerūt z ho-
norifice sepelierūt. **Et sic** p̃z passio-
nis e. amara p̃sumatio **Quare** be-
ne d̃z **Inuenerūt** me custodes ci. zc
De eodem. **Germo. ij.**

O'nsidi

sti saccū meū z circū-
dedit me leticia. ps̃.
erit. **Notate** kñi. **Dicit** em̃ **Greg.**
q̃ mala q̃ nos hic p̃mūt ad deū ire
cōpellūt. neq̃ electis de. p̃misit in
vita hac gaudia z delectatiōes. sed
amaritudies z tribulatiōes vt in fi-
ne p̃nt coronari. **Nunc** est em̃ q̃ s̃a-
ctus **Bartho.** q̃ hic sustinuit mul-
tas passiones ppter q̃s meruit i ce-
lo coronari gaudio bñ dicit p̃scidi
sti zc. **In** q̃bz qdē vbi duo notan-
tur in q̃bz scūs **Bar.** merito cōmē-
dat. **Primū** est passiois singulari-
tas. qd notat cuz d̃z. **A'nsidi** sti sac-
cū

De sancto Augustino

cū meū. Scdm est ipius remune-
ratōis dignitas. cū addit. z circū.
1 me leticia. **¶** Dico pmo q no-
tā passiois singularitas. Est no-
tandū q mod⁹ passiois scī Bar-
2 oñdit fm triplex gen⁹ martyriū qd
sustinuit. **¶** Requā Scdo notatur
remuneratōis iocūditas. Circa qd
notandū q remuneratio scōz p-
sit in tribz. **¶** Requā carbe. pe. **¶** An-
no aſſe dñi. ccc. xxx. saraceni filici/
am inuadētes liparitānā insulaz
vbi corp⁹ scī Bartho. q̄ſcebat va-
ſtauerūt. ac ei⁹ ſepulchz. pfringen-
tes ossa ipi⁹ diſperſerūt. Ad hanc ac-
inſulā corp⁹ ei⁹ ab india talit⁹ adue-
nit. Cū em pagani p- ſignoꝝ fre-
quētiā viderūt corp⁹ ei⁹ plurimū
venerari. idignari in loculo plu-
beo poſitū in mari p-ſcipiauerunt
qd diuino nūru ad p-dictā insulaz
puenit. Cū igit ſaraceni ossa eius
diſpoſſent. illis recedētibz appuit
apls cuidaz monacho vi. Surge
collige ossa mea q diſpoſa ſunt. cui
monach⁹. Quō inuenire poſſum
in ētor alioꝝ ossa. ait. Noctē ibis
ad colligēdū ea. z illa q videris vt
ignē ſplēdētia leuabis. Qui oīa vt
dixerat inuenit ossa apli. leuabat
z ſup qndā nauē p-ſcēdēs. bñuen-
tū q est metropolis apulie ea trāſ-
tulit. Cū impator frideric⁹ bñuen-
tum deſtrueret z oēs ecclias q ibi
erāt dirui mādaffet totā ciuitatez
ad aliū locum trāſſerre intēdēns.
Vir quidam quosdā viros alba-
ros z fulgētes inuenit q ad inuicē
loq inter ſe aliqua tractare vide-
bant. Qui cū vehemēt admirās
qui nam eſſent interrogaffet. Re-

ſpondit vnus eoz. **¶** Iſte Bartho-
lomeus apls cum ceteris ſcīs q
rū ecclie in hac vbe habebant q
inſimul p-uerūt vt inter ſe inq-
rāt z tractēt quali pena ille ſit ple-
ccendus q eos d habitaculis ſuis
eiecit. z iam int⁹ eos est inuolabili
ſnia firmatū. vt ille ſine moza ad
iudiciū dei accedat. De his oibz
in eius iudicio rñſur⁹. **¶** Poſt mo-
dicū vō tps dicit⁹ impator miſera-
bilis finiuit vitā ſuam. Nunc autē
dī q ossa ſcī Bartholo. ſine rome
licer bñuentani affirmēt ſe ad huc
illud corp⁹ habere zc. Rex autem
Altrages z tēploꝝ pontifices a dy-
abolo ſuffocati ſunt. Rex aſſe po-
lemi⁹ in ep̄m ordinat. z. xx. annis
officiū ep̄ar⁹ fideliter rexit z ple-
nus virtutibz in pace gēuit.

¶ De ſcō Augustino Ser. li.

Signa

¶ Cū ſiſtū ſiſtū ſiſtū dei. ple-
nus ſapia. pſect⁹ decor/
re **¶** zech. xxviii. Notare km̄i. dicit
em Ariſ. vi. copicoꝝ. q imago ē cu-
ius generatio eſt p imitatioz. Dic
eſt em q ſcūs augu. q imitatio de
um p generatioz z exercitiū virtutū
ſapie z decoris. **¶** An ppter eas ima-
go z ſiſtū dei dī. qre merito dī
de eo. **¶** Au ſignaculū ſiſtū zc. In qbo
qd dī vbi tria norant in qbo. s. au-
gu. cōmendat. **¶** Prīmū ē pformitas
diuinaſſilitatōis cū dī. **¶** Au ſig. ſiſt. **¶**
Scdm ē limpiditas diuine cogniti-
onis cū addit. plen⁹ ſapia. **¶** Ter-
tiū eſt fecūditas vtruſe opatiois cum
cōcludit pſect⁹ decorē. **¶** ¶ **¶** Dico
pmo q Augu. nobis cōmendat a

proformitate diuine assilatoris scilicet di-
cit. Tu. Circa qd notandū q. scilicet
augu. fuit proformis deo pueritudo
se ad eū p dilectōz z fidē. Nā dicit
mgr li. ij. dis. v. q. pueri ad deū est
ei charitate inherere. Qd fecit au-
gu. Un petiuit a dño di. Scribe
dñe vulnera tua in corde meo sã-
guine tuo vt in eis legā tuū amo-
rē z tuū dolorē vt p te cuncta aspa-
ribenter sustineā. z sic cōformauit
se xpo p verā charitatē. Un dicit
rich. de arra aie Scio inqt anima
mea q dilectō est vita tua z qcqd
diligē ipsa vi dilectōis i ei⁹ siliū
nē trāsformar. cui⁹ exēplū ponit
dño. Reg. alibi. Sic aug. quīs fu-
it genit z pbs añ persionē. tñ in
pueritōe cepit xpm z fidē intellige-
rē z deū sup oia diligere. z sic se dō
proformore qñt at sit puerus ostē-
dit in legē. Legit em q mī ei⁹ pro
eo plurimū fleuit z orauit. z ipm
ad fidē reducere satagebat. qdam
igit vice cū multū doluit q filius
su⁹ q fuit ita illuminat⁹ in oī scia in-
credulus eēt. qdā iuuenis pulcer-
rim⁹ ei astitit z cāz tate tristitie re-
qsiuit. q cum pditōz filiū sui augu.
deplorare se dixit. rñdit ille. esto se-
cura. qz vbi tu ibi ille. z ecce filius
suū iuxta se stare vidit. hec dñ Au-
gustino retulisset. ille ait. Falleris
mater falleris nec tibi sic dictum
est sed tibi dictum est vbi ego ibi
tu. Contra illa dicit. nō fili sic di-
ctum est. vbi ille ibi tu. sed vbi tu
ibi ille. f. in fide erit tecū nō tu cuz
illo in infidelitate. Rogauit igit
sedula mat z qdā vice qndā epm
adij vt augu. testat in lib. 2. f. vt

epa p filio suo intercedere digna-
ret q tāca qdāmō importunitatē
deuice⁹ pphetica voce rñdit. Nā
secura qz impossibile est vt fili⁹ tuus
tanta z lachrymaz vbertate peat
Cum aut apud cartaginē. i. puin-
ciā multis anis docuisset rethori-
cā occulte mīse nesciēte romā veit
z ibidē multos dis. pgregauit. Cū
aut mī eū vsqz ad portū secuta fu-
isset vt secū irer ipē eā decipiēs no-
cte latent recessit. qd illa mane cō-
siderās aures dei clamore adiple-
uit. qlibet aut die mane z vespē ad
ecciam ibat z p filio orauit. **M**
Accidit aut illis tpi⁹ qz mediola-
nenses a symacho pfecto romāo/
rū petierūt eis decorē in rethorica
destiari. fuit ei tē tpi⁹. s. amb. epa
i mediolāo. tē ad pces mediolanē
suū miserit aug. z mltū placuit alijs
mgr is vt aug. recederet. qz excelle-
bat eos oēs i oī scia z displicuit eis
mgr at e⁹ qdesce nō valēs. cuz mltā
difficltate ad eū veit z ipm tā nec
vez māichebū nec vez catholicū re-
pit. Apit ei aug. amb. adbre. z e⁹
pdicatōis freqnt audir. z qdā vi-
ce cepit z errorē z heresim māicho-
rū pdicare q xpm carnē fatasticaz
habuisse affirmāt z carnis resur-
negāt. quos hereses augusti. it. an-
nos dum adhuc adolescēs eēt te-
nuit. Contra illū errorē Amb. diui-
cius disputauit z ipm apēis rōni-
bz autoritatibz pfutauit ita vt er-
ror ille a corde aug. pāt. pelleret.
aug. pō icepit aliqñr fidi ibire z p-
derat scāz vitā sāctoz. z miracula
que sancti fecerunt audire. **N**ō
exēpl. vebemter exarsit ita qz sociū

De sancto Augustino

fuū aliptu noīe tam vultu q̄ mēte
inuasit turbat⁹ z forziter exclama/
uit. qd audim⁹ qd patimur. **S**ur/
gūt indocti z celū rapiūt z nos cū
doctrinis nris in infernū demer/
gimur. **E**t currēs in q̄ndā ortū p/
iecit se sub qdā vīcu z amarissime
flevit di. Quādū q̄dū cras z cra/
dūne q̄ excellus es in excellis. z
q̄ p̄ndē tū nūnq̄ recedis z nos
vīf fāi⁹ ad te **A**ge dñe z vuoca nos
accēde rape/ fragra z dulcesce. sero
te amavi pulchritudo tā antiq̄ in
tus eras ego foras. mecū eras te
cū nō erā **V**ocasti z clāasti z rapui
sti furdicatē meā. choruscasti z su/
gasti cecitatem meā. z dupixisti spm̄
meū. gustasti z efurio z litio te. **T**e
rīgisti me z exarsi in pacē tuā. **L**uz
aūt amarissime flieret audiuit vo/
cē dicentē sibi **T**olle lege tolle lege
apuit statim codicē aplicū z pieci⁹
oculis ad p̄mū caplm̄ legit. **I**n/
duimini dñm ibm̄ xp̄m. **E**t statiz
ab eo oēs tenebre dubitac⁹ ausu/
gerūt **I**nterim aūt tā magno do/
lore dicit⁹ corāq̄ cepit vt fere scire
sp̄e ait ducere z ad credēdā opim̄
onē corneli⁹ pbi. q̄ sūmū bonū aie
in sapia. sūmū x̄o bonū corpis in
nullū sentiēdo dolores posuerat.
Tā magn⁹ em̄ fuit dolor q̄ loq̄la
amiserat. **E**t in talib⁹ cereib⁹ scrip/
sit vt oēs p̄ eo oraret. vt dñs illuz
dolorē mitigaret. **T**e igit⁹ cū aliq̄
genua flexit z subito se sanatu⁹ sen/
sit. **I**nsinuauit q̄ p̄ lras scō **A**mb.
vt eū infor/maret qd si de libris s̄a
cr̄ legendū esset. q̄b⁹ aptior fieret
fidei xp̄iane. **E**t ille iussit eū **E**tsi

apbam legere eo quē uāgelij z roca
tiois genciū pñunciator aprior vi
deret. **A**dueniete ho tpe pascali au
gu. cū esset āno z. xxx. cū filio suo a
deodato puero valde igenioso quē
genuit in sua adolescēcia duz ad
buc genit' z pbs essz. necnō z cū al
pio amico suo merie' mris z pdi
catōe sci Amb. sacz baptisima sua
scēpit. **A**mb. Amb. iqr. **E**t deū lau
dam⁹ Augu. m̄dic. **E**t dñz p̄fite.
Et sic ipi duo bñc hymnū cōposu
erūt z vlyqz i finē decāauerūt **P**ro
cin⁹ aūt Augu. i fide p̄firmat⁹ oēm
spē quā habebat in speculo dereli
qit. z scolas q̄s regebat abrenūcia
uit. vt dulcedie diuini amoris ex
tunc frueret. vt dicit in li. p̄fel. **D**o
mine ru sagittaueras cor meū i ca
ritate tua. z gestabā vba tua trās
fixa in visceribz meis z exēpla suo
rū tuoz. **E**t sic p̄z qliter postqz cō
uersus est ad fidē p̄firmavit se dō
i charitate q̄ fac⁹ est filius xp̄o. q̄re
dō de eo illud **Dan. iij.** **S**illis filio
dei zē. **A** **E**cdo dico q' Augu.
nobis cōmendat⁹ a limpideitate vi
uine cognitiōis. cū addit plen⁹ p̄a
pia. **A**irca qd norandū q' ip̄e fuit
p̄fund⁹ in oī scia. **Uñ legi' Augu.**
doctor egregi⁹ in puincia africa
na de ciuitate ragaftēsi. als habet
karrbaginēsi. ex penitibz honestis
genit⁹ in arribz liberalibz sufficiē
ter edoct⁹ fuit adeo vt sūm⁹ p̄bz
rethor luculētissim⁹ habebat. **A**z
libroz aristotēl' z oēs libroz libe
raliū artū quoscūqz legere potuit
p se didicic z intellexit. sic ip̄e in li
bro p̄fessionū testat⁹ oi. **O**ēs libroz

artū. i. vij. artes libales p me met
ipm legi z intellexi Quicqd etiā ē
de arte loquēdi z differēdi. z qdqd
de dimēsiōibz figuraz z de musi
cis z de nūeris sine magna diffi
cultate nullo hoīm tradere intelle
xi. Ecce quāte scie fuit. Fuit etiam
postq̄ puerus ē multū imbue in
sciētis sacre sc̄pture quā nūc val
de āplectat. Nā legi q̄ cū ēēt. xxx.
ānoꝝ quēdā libꝝ vni pbi in quo
vanitas mōi p̄tēnenda z philoso
phia appetēda dicebat plegerz. ex
b qdē liber multū placuit sibi. sed
qz nomē ihu xpī qd a m̄re didicit
ibi nō erat. mltū dolere cepit. Ipe
em̄ fidē xpī multis eccl̄is frequē
ter p̄dicabat. z multos ab errore
puerbat. Ipe etiā spū diuino ta
ctus i scā eccl̄ia ad instructōz aīa
rū fecit libꝝ. tractat epl̄as. nūe
ro mille. xxx. exceptis q̄ nūerari nō
pnt. qz nō designat nūeꝝ eoꝝ sic
semp fuit occupat cū sacra sc̄ptu
ra exclusis alijs occupatōibz. Exē
plū bui legi. Quedā em̄ mulier
cū a qbusdā maliciōse iniuriā pa
ceret. illa ad sc̄m Augu. accessit vt
sup hoc eiꝝ cōsiliū iplozaret. Que
cū ipm studentē inuenisset z eū re
uerenter saluasset. Ille aut nec eā
resperit. nec qdqd sibi rōdit. Cogit
tās illa q̄ forte ob nimā sanctita
tē in faciē mulieris nollet intēdere
p̄pius accessit z negociū diligen
ter exposuit. sed ille nec se ad eā puer
cit nec rūsuz aliqd sibi dedit. Alie
ra aut die dñ Augustin⁹ missaz ce
lebraret dicta mulier post eleuacō
nē corpꝝ xpī rapta in spū vidit se

positā ante tribunal sc̄rissime tri
nitatis. vbi vidit Augustinū facie
inclinā de trinitatis glā attēctissimē
me disputantē. Et facta est vox ad
eā dī. Cū ad augustinū iuisti. tūc
ille sic de trinitatis glā attēctissime
disputabat. Et ideo q̄ sibi locuta
fuisti penit nō aduertit. sed ad eū
secure redeas qz eū clementē inue
nies z cōsiliū ab eo salubre recipi
es. Qd cum fecisset Augustinus.
eā benigne audiuit z cōsiliū salu
bre donauit. Quare bñ dicit de eo
Ala. lxi. Dedi te in lucē gentium
R Un scūs. p̄sp de eo dicit in. iij.
li. de vita cōtemplatiua Scūs au
gu. ep̄s acer ingenio. suauis in e
loq̄o. seculari l̄ature p̄t. in eccl̄i
asticis laboribz opiosus in q̄ridi
anis disputatōibz clar⁹. in q̄stōi
bus soluēdis acut⁹. in quincēdis
hereticis circūspectus. in oi acti
one sua cōposit⁹. Ideo bñ dicit Au
gusti. ppter excellētiā sue scie. Nā
sicut ipator Augustin⁹ p̄cellēbat
oēs reges. sic August. excellit oēs
doctores. Un d Remi. Alij docto
res cōparant stellis. Dñ. iij. Dic
autē compar solī. Nā ip̄e sicut sol re
fulsit i tēplo dei. vñ Piero. com
mēdas augu. dicit. Aic. Hier. sex
milia volumia origenis se legisse
fateat. iste tñ tanta scripsit vt non
solū q̄s diebz ac noctibz scribere li
bros ei⁹ n̄ possit. s̄z nec legere. ostē
dit etiā limpiditas diuine cognitio
nis ip̄i i miracul. Legit em̄ q̄ qd
dā monach⁹ i monasterio qd ele
mosyna d̄z in vigilia sc̄i Augu. ra
ptus in spū vidit nubē spēdicam

De sancto Augustino

telitus elapsam et sup nubes au-
gustinus edentem insignitū pōtifi-
calibz cur^o oclū q̄st duo radij solis
torā illā ecclesiā illuminabāt et
odor inde nimit^o exalabat. Scūs
q̄qz Bern. dū quadā vice in matu-
ritatis crīs aliq̄ntulū obdormiuit
set et de quodā tractatu augusti-
ni lectiōes legerent. vidit pulcer-
rimū iuuenē stantē. de cuius ore
cant^o inundantiū aq̄z impetus
exibat ita q̄ torā illā ecclesiā vide-
ret replere. Qui Augu. hunc esse
intellexit q̄ fonte doctrine totam
ecclesiā irrigaret. Itē ap̄ burgun-
diam in monasterio q̄d dicitur fonta-
netū erat quidā monach^o Hugo
noīe scō augus. valde deuotus q̄
in ei^o sc̄p̄is miro pascēbat deside-
rio. q̄ etiā crebra supplicatiōe ro-
gauerat ut eū ex hac luce migrare
nō sineret nisi in die sue sacratissi-
me solēnitatē. Ipe igit. xv. die aē-
festū eiusdē sic cepit dur^o febriliter
estare ut in vigilia ip̄ius sup bu-
mū tanq̄ montēs poneret. Et ec-
ce plures decori et fulgentes viri
amicti albis ecclāz dicti monaste-
rii p̄cessionalit^{er} intrauerūt q̄s se-
quebat quidā reuerēdus ponti-
fex pontificalibz insignitus. Qui
dam autē monach^o in ecclā cōsi-
stēs. h̄ vidēs obstupuit. et qui naz
eēt vlt^o q̄ pgerent inq̄siuit. Qui vn^o
eorū dixit q̄ scūs august. esset qui
ad deuotiū suū pgeret ut ei^o aīaz
ad regnū glorie deportaret. Post
hec illa reuerēda p̄cessio infirma-
riā ingredit^{ur}. Ubi cū aliq̄diu mā-
sisset sc̄rā illa aīa a carne soluta ē

quam dulcis amicus. Aug. et ab
hostiū insidijs securā reddit et in
celū eam introduxit. **T**ercio
dico q̄ Aug. p̄mendat a fecūdita-
te virtuose opatiōis cū cōcludit.
p̄fect^o decore. Circa q̄ notandūz
q̄ ipe duxit vitā omibz virtutibz
decoratam. Nā dicit **Pro.** q̄ san-
ctitas est mūdicia ab oibz inq̄na-
mētis libera. Quā puritatē et sc̄-
ctitatē Aug. habuit p̄pter quod vi-
cit. Nūc nihil mihi dulce ē nisi de
te loqui. de te au dire. de te cōfer-
re. de te meditari. et tū glāz sem-
per corde meo reuoluere. Qualit^{er}
autē h̄ ope p̄pleuerit et virtutibz flo-
ruerit ostenditur in eius legēda
Legit em̄ postq̄z p̄uersus fuit ad
fidem et sacruz baptisma recepit
morq̄z exintimis cordis deside-
rijs ad deū se cōuertit et oēm sp̄ez
quā habebat in sc̄lo dereliquit. Nā
nō vxorē nō filios nō diuitias nō
honores seculi querens q̄ regna-
uit in mūdo. sicut Iohānes testa-
tur p̄ma Jo. ij. Om̄e q̄d est in m.
et c. q̄d hō maculat august. dereli-
quit. sed deo cū suis seruire statu-
ens. Sc̄m̄ est autē ut ordinaret i
ecclā p̄ponēs. mor ibi monaste-
riū instituit et cū dei seruis viuere
cepit fm̄ modū et regulā sub sc̄is
ap̄lis p̄stituta. maxime ut nemo
p̄prium q̄cūqz in illa societate ha-
beret. s̄ eis essent oīa cōmunia et
distribueretur vnicuiqz sicut op^o
erat. Virit autē cū suis dei in oibz
virtutibus. s. humilitate. castita-
te. obediētia. ieiunijs. oratiōibus
et desiderijs sanctis die noctuz

Bermo

ita q̄ nullā p̄cti maculā habuit p̄
ter vnā puā. Nam legi q̄ q̄dā vi/
ce dū q̄dā legeret añ se trāsire con/
spicit demonē libz hūmer/baiulā
tē. q̄ ab eo p̄tin⁹ adiurat z q̄ ibi scri/
pta lateāt sibi p̄adat. Qui p̄ctā ho/
minū ibi sc̄pta eē dixit. **Do**x ei p̄/
cepit vt sibi aliqd p̄ctōz suoz si re/
tineret sibi legeret. Qui p̄tinuo si/
bi libz oñdit z in eo scrip̄tū repit
q̄ q̄dā vice cōpletōnū ex obliuioē.
dimisit. **P**recipiesq̄ dyabolo vt su/
um p̄stolare aduentū. **Tūc** aug.
eccliam ē ingressus z cōpletōnūz
dixit. z solitas oñones pegit. **Re**/
uersusq̄ dixit dyabolo vt p̄dictus
locū sibi oñderet iterū relegendus
Qui dū crebro reuolueret z dyā/
bolus locū repisset irat⁹ dixit tur/
piter me decepisti. penitet me q̄ li/
brū meū tibi oñdi q̄ p̄ctm tuum
oñonū tuaz virtute delesti. **Et** his
dictis p̄fusus euauit z aug. mū/
dus z sine p̄ctō extitit. **Iō** bñ dicit
Cañ. iij. Tota pul cra es. zc. **P**
aliqd c̄ps cōpulsus ē suscipe ep̄atū
sc̄i valerij ep̄i. q̄ ad huc vixit z cuz
ingēti gaudio sibi cessit. Itaq̄ fa/
ctū est vt x̄ps ordinat⁹ est. **Vixit** at/
in clericatu z in ep̄atu i sc̄ā vita ā/
nis fere xlv. z v̄bū dei vsq̄ ad finē
vite sue fidelit̄ p̄dicauit z fact⁹ cō/
pleuit. z multos ad fidē p̄uertit. i
dieb⁹ aut̄ eius āno dñi. cccc. xl. wā
doli totā puinciā affrice occupa/
uerūt vastantes oīa nulli parcen/
tes cuiuscūq̄ status vel sexus. p̄
hoc autē ad yponensem ciuitatez
venerūt z ipsam manu forti obse/
derūt z ecclias destruxerunt pro

liii

pter quod **Augu.** lugubrē vitā du/
xit z mori desiderauit. q̄ febrib⁹ de/
cubuit intelligēs aut̄ dissolutōez
sui corpis imminere septē psalmos
penitētiāles decumbēs legebat ac/
iugiter lachrymas fundebat. **Et**
vt deo liberi⁹ vacaret. z eius de/
uotio a nullo impediri posset añ
decē dies sui exitus nūllū ad se in/
gredi p̄cepit nisi cum sibi resectio
portaret. **Quidā** aut̄ infirmus ad
eū venit z ip̄m instānt rogauit vt
sibi manū imponeret z ab infirmi/
tate curaret. **Qui Augu. respōdit.**
Quid ē b̄ fili qd loqueris. putas
q̄ si tale qd facere possem tibi b̄
idem non conferrem. **Ille** autem
fortius instabat asserēs sibi in v̄s/
sione p̄ceptū eē vt ad eū accederet z
sanitatē reciperet. **Vidēs Augu.** fidē
eius p̄ eo orauit z sanitatē recepit
Quq̄ appropinquit dissolutioni
corpis hoc memoriale docuit q̄
nullus hō q̄ntumcūq̄ excellētis
meriti sit sine cōfessioē z euchar/
stia deberet trāsire. **Anno** aut̄ eta/
tis sue. lxxvij. ep̄atus vero sui. xlv
feliciter migravit ad dñm. z sic in
celo in magno decore choruscet.
Iuxta illud **Mat. xij.** Fulgebunt
iusti sicut sol in regno zc.

In die decollatōis **Job.** bapti.
Bermo. liij.

Eati qui
persecutionem pati
untur propter iustici
am quoniam ipsorum est regnūz
celoz. **Matth. v.** Charissimi dic
em̄ **Brego.** Deus elect⁹ nō p̄misit

Iohem. sciēs eum viz iustū z san-
ctū z custodiebat eū. Et audito eo
multa faciebat. Et cū dies oportu-
nus accidisset. Herodes natalis
suis fecit cenā pncipibz z tribunis
z pms galilee. Cūqz introisset fi-
lia ipi⁹ Herodiadis saltasset co-
rā oibz placuisset herodi simulqz
recubentibz. Hic rex puelle. Pece-
a me qd visz dabo tibi. Et iurauit
ill. qz qd petieris dabo tibi. licz
dimidiū regni mei. Que cū exisset
dixit matri sue. Quid petā. Et illa
dixit. caput Iohis baptiste. Cūqz
introisset itatim cū festinatione ad
regē petiuit di. Volo vt prin⁹ des
mibi in disco caput Iohis bapti-
ste. Et tristat⁹ est rex ppter iusiur-
randū. i. cristatū se simulauit. vñ
dicit Raban⁹. Aristiciā pferebat
in facie. sz letitiā habebat in corde.
Sequit. Voluit eā pstringere. sed
misso spiculatore pcepit afferri ca-
put Ioh. baptiste. in disco. Et de-
collauit eum in carcere. z attulit
caput ei⁹ in disco. z dedit puelle. z
puella dedit mri sue. Quo audito
discipuli ei⁹ venerūt z tulerūt corp⁹
Ioh. bap. z posuerūt illud in monu-
mento. Tūc illud implectuz est. ij.
Regl. ij. Magn⁹ cecidit hodie i-
srahel. Impunit⁹ aut herodes non
extitit. sed in exilio dānat⁹ fuit. Et
postea ipē herodes z herodias lu-
gdunū deportati fuerūt. z ibi vitā
miserabiliter finierūt. vt dicit in hy-
storia scolastica. Augu. narrat ta-
le exēplū. Quis iurationis occa-
sione in quodā sermone quē fecit
de decollatōe scti Ioh. bap. fuit q

dam hō innocens z fidelis a q au-
diui qd recito. Cum em qdaz sibi
negasset qd ei accommodauerat vl
qd sibi debebat. Comorus ille pro-
uocauit eū ad iusiurandū. Ille iu-
rauit z iste pdidit. Dicebat ergo se
i ipa nocte ad iudicē raptū fuisse
his vbis. Quare puocasti homi-
nem ad iurationē quem sciebas
falsum esse iuracū. Respondit il-
le. Negauit mibi rem meā. Et iu-
dex. Meli⁹ erat vt rem tuam per-
deres qz vt aīam eius falsa iurati-
one perimeres. Prostratus igit.
tam grauitur cedi iussus ē vt eni-
gilans in dorso vestigia plagarū
apparerent. Nec Aug. Ecce qz ma-
lum est falsum iuramentū. **¶** **¶**
Scdo dico ppter eius ossiū. con-
crematōem. Legit em in hystoria
scolastica. qz cum discipuli sancti
Iohis corpus ei⁹ apud Sebasten
vrbem palastine inter Heliseum
z abdiam sepelissent z ad ei⁹ tumu-
lū multa miracula fierēt. Iussit
Iulianus cesar apostata qz genti-
les eius ossa sparserūt. z cū mira-
cula non cessarēt postea sunt col-
lata z in igne cōcremata z in pul-
uerē redegerunt z p agros venti-
lauerūt. Dum aut ad concreman-
dū colligerent quidā monachi ab
hierosolimis venientes se latēte
miserūt colligentibz magnā par-
tem eorū detulerūt qz ad hieroso-
litanū epīm nomine Philippū
attulerūt. q ea postmodū Athana-
sio alexandrino epō misit. Post-
modū vero Theophilus eiusdez
vrbis epō ea in templo serapis a

De decollatōe Johānis bap

3

sordibz purgato reposuit. et in bo
noze sci io. basilicā psecrauit. hec
in historia scolastica. Nūc at apd
ianuā deuote colunt sic alexāder
terti^o et Innocēti^o q̄r^o. rei v̄itate
p̄gnita suis p̄uilegijs approbata
Actio ecclia p̄pter p̄crematōez offi
um tanq̄m ei^o martiriū b̄ festū
hodie celebra^t. **T**ertio p̄pter
ip̄s capis inuētiōez. Nam hac die
caput eius reperiū est. **L**egit̄ em̄ in
hystoria scolastica q̄ iohes fuit i
castello arabie vinct^o et capite erū
catus. Herodias at̄ fecit caput sci
Jo. in hierl̄m deferri et iuxta ba
bitacū in herodis caute sepeliri. ti
mēs ne p̄pheta r̄surgeret si caput
cū corpe sepulcrū fuisset. **A**pe
ho **M**arciani p̄ncipis q̄ cepit anno
dñi. ccccj. alias habet. cccij. Sc̄us
Jo. caput suū duobz monachis q̄
hierl̄m venerūt reuelauit q̄ ad pa
laciū qd̄ fuit herodis p̄perātes ca
put ip̄s inuenerūt sacis alicinis
involutū q̄bz vestibz in deserto fu
erat obuolut^o. Qui cū p̄dicto ca
pite ad p̄pria remcarūt. Quidam
ho figul̄ emissene ciuitat^{is} paup̄
tatē fugiēs comitē. i. sociū in viā
se eis dē exhibuit. **V**ic dñi perā sibi
creditā euz sacro capite pontaret
admonit^o in nocte a scō Jo. ip̄os
fugiēs emissenā vrbē cū scō capi
te est ingressus. ibiqz tā diu vixit
in qdā specu sc̄m caput venerās
p̄spiratē magnaz est assecutus
Mozēs illud sorori sue sub fide
reuelauit. et fm̄ eū dē modū sibi in
uicē successores. Post mltū vero
rgis spacio scō Marcello mona

cho in eodē specu degēti. i. paup̄
sc̄us Iohes caput suū b̄ mō reue
lauit. **V**idebat em̄ sibi dormienti
q̄ mltē turbe p̄sallētes incederēt
et dicerēt. **A**ce sc̄us Jo. bap. v̄it
Deinde vidit sc̄m Jo. quē vnus a
dextr^{is} ali^o a sinistr^{is} ducebāt. oēs qz
ad eum accedētes ab eo b̄ndice
bant. **A**d quē cū marcellus accē
sisset et eius pedibz se p̄strasset ele
uās eū et p̄ mentū eū apphēdēs
dedit ei osculū pacis. **T**ūc marcel
lus interrogauit eum dī. **D**ñe mi
vñ venisti ad nos. **R**e ille. **D**e se
baste v̄i. **C**ū ḡ excitat^o fuisset et de
hac visiōe plurimū miraret. qdā
alia nocte dñi dormiret qdā ad
eū veniens ip̄m excitauit. **A**cece
dñi excitat^o fuisset vidit qdā stel
lam fulgētē in hostio cellule resū
dere. **Q**uā cū surgēs palpare vel
let subito in aliā p̄rē se transtulit.
Ille at̄ cepit abire post eaz q̄sqz
stella stetit in loco vbi caput erat
Iohis bap. **V**bi fodiēs t̄perit v̄
nā seu ydriā zin ea sc̄m thesaur^o.
Quidā at̄ cū n̄ crederet manū ad
ydriā misit et statim man^o ydrie
adhesit et exaruit. **O**rātibz at̄ socij
manū abstraxit et iualida reman
sit. **A**pparuit aut̄ eidē Iohes di
cēs. **D**ū caput meū in ecclia depo
nit^o ydriā p̄tinges et sanitatē reci
pies. **Q**d̄ fecit et integrā sanitatē
recepit. **A**ū aut̄ marcell^o b̄ iulian^o
no eius dē vrbē ep̄o indicasset. ab
eis est eleuātū et ex tūc incepit in
eadē vrbē decollatio Iohis cele
brari. **Q**uarto p̄pter ip̄ius digni
trāslatiōez. **L**egit̄ em̄ in scolastica

historia q̄ digir⁹ suus q̄ dñm ostē
dit coburi nō potuit q̄ qdē digir⁹
a p̄dictis monachis est rept⁹. z a
sc̄a Tecla in normaniā deporta/
t⁹ z ibi ad honorē sci Jo. eccia⁹ cō
struxit. **Uñ** z a dño papa statutu⁹
fuit vt bec dies p̄ totū mūdū cele/
bri⁹ haberet⁹ zc. Et sic p̄z p̄mum.
P Sc̄o p̄ncipalit⁹ dico q̄ sc̄s
Jobes cōmēdat⁹ p̄pter causa⁹ vir/
tuosi exercitij cū dī p̄pter iusticiā.
Ip̄e em̄ fuit iust⁹ z iusticiā opatus
est. **Uñ** dicit **Mar. vi.** Herod es
metuebat⁹ Jobem sc̄iē eū virū iu/
stum z sc̄m dicit em̄ macrobi⁹ q̄
iusticiā ē reddere vnicuiq⁹ qd̄ suū
est. s. deo honorē p̄mo amorē. cor
pi disciplinā. **Certe** b̄ fecit sc̄s io.
Nā deo dedit honorē ip̄m laudan
do adhuc ext̄s in vtero **Requē** na
tiuitatē Jo. bap. in p̄mo sermone.
B. Alit⁹. vñ vbi dei p̄dicādo z xp̄o
testimoniū dādo. **Requē** ibidē in
sc̄o ser. iobis bap. **Sc̄o** dedit p̄
ximo amorē ip̄os redarguēdo. **Re**
quē in tertio ser. iobis bap. **Tertio**
dedit corpi disciplinā. austerā vi/
tā ducēdo. **Requē** in sc̄io ser. **Ter**
tio p̄ncipalit⁹ dico q̄. s. Jo. nobis
cōmēdat⁹ p̄pter abundantia⁹ eter
ni p̄mij cū cōcludit⁹. qm̄ ip̄oz ē re.
ce. **Dicit** em̄ **Ep̄an⁹**. Sc̄is marti
ribus pena mortis inferi s̄z imorta
litas sequit⁹. z paradisu⁹ p̄fert. vita tē
palis exstinguit. s̄z eterna repa⁹ vñ
dicit **Ja. i.** **Beñs** vir q̄ suffert tem
peratōz. **Certe** hāc mercedē celestis
regni recepit sc̄s Jo. Nā ip̄e p̄ oī
bus sc̄is in celo est sublimat⁹ **Re**
quire nativitatē iobis in p̄mo s̄

vbi dicit⁹ septimo. **¶** **Quedā** ma/
trona sc̄o Jo. bap. fuit valde deu
ta z deū instanti⁹ orauit vt sibi de
reliquijs Jo. aliqd̄ donaret. **Uñ** ac
nihil orando p̄ficere se videret re/
sumpta d̄ deo fiducia iuramento
se astrinxit q̄ batten⁹ nō comede/
rer donec qd̄ petebat recipet. **Luz**
autē aliq̄b⁹ dieb⁹ ieiunasset pollicē
sup̄ altare miri splēdoris vidit et
dei donū leta suscepit **Tres** ac ep̄i
illuc accurrētes cum q̄libet d̄ illo
pollice p̄tē velles accipe tres gut/
tas sanguis stillare i lintheo sup̄
posito viderūt z stupuerūt. z sin/
guli singulas se meruisse letati s̄
de nativitate marie. **Ser. liij.**

¶ **2na cōce**
pit⁹ pepit. **¶** **Reg. i.** **No**
tate km̄ vt p̄z p̄ **Ans.**
z doctores naturales tūc quicqd̄
agit agit p̄pter finē. **Vinc** est ei q̄
generatio cū sit finis cōceptōis. se
quit⁹ q̄ **Anna** q̄ p̄cepit ip̄a z pepit
quare dicit zc. vñ. **Aliter** km̄. vt
p̄z in p̄mo li. de celo z mūdo. q̄ v
rus actiua diffinit in vltimo aug
mēti sui. **Vinc** est em̄ q̄ **anna** q̄ cō
cepit in p̄mo. in fine genuit.
Ideo dī **Anna** cōcepit zc. **Est** no/
tandum q̄ generatio marie ē du/
plex. s. tp̄alis z sp̄ualis. **¶** **Q. 1°**
dico q̄ natitas marie tp̄alē q̄a p̄
trib⁹ suis nata ē q̄ finit. iuxta illud
Acti. iij. **Est** tp̄s nascēdi z tp̄s mo
riēdi **Job. xij.** hō na. d̄ mu. bre. vi.
tē. **Quāl⁹** ar̄ v. maria sit tp̄al⁹ na/
ta oñdī. **Legitur** em̄ q̄ nativitas
marie ex tribu iuda z regia stirpe

De natiuitate Marie

ipſius dauid duxit originem. Ad
ptz ex b. qm̄ vt ſepe ſcriptura teſta
tur xp̄s de ſemie dauid duxit ori
ginem. Iuxta illud p̄s. De fructu
ven. tu. po. zc. **A**ū igit̄ xp̄s de ſo
la & gine ſit nat⁹. māfeſtū eſt ip̄a
& go ſit ex dauid. Et b̄ eſt ex carbe
na z genealogia ip̄i⁹ Natban filij
Dauid. Dauid em̄ in ceteros ha
buit duos filios. ſ. nathā et ſalo
monē. Et carbena igit̄ nathā filij
dauid vt teſtat̄ **J**ohes. damas. le.
ui genuit melchi z panther. pan
ther genuit barpancher. barpan
cher genuit ioachim. ioachim ac
cepit vxorē noīe annā q̄ habuit ſo
rorē noīe hyſmeriā q̄ genuit eliza
beth matrē **J**ohis baptiſte. An
na aut̄ tres viros habuiſſedz. **J**o
achim. Cleophas. z Salome. De
p̄mo aut̄ viro. ſcz ioachim genuit
vnā filiā. ſ. mariā m̄rēz dñi. **M**or
tuo aut̄ ioachim accepit cleophā
z genuit ex eo aliā filiā. quā ſiſr
mariā vocauit. quā poſtmodum
alpheo in p̄iugē ſociauit. Nec at̄
mariā viro ſuo. iij. filios genuit.
iacobiū minoz. ioseph iuſtū qui z
barſabas. ſymonē z iudā. **M**or
tuo aut̄ ſcdo viro **A**nne. terciū ac
cepit noīe ſalome ex q̄ aliā filiā
genuit quā etiā mariā vocauit z
eā zebedeo tradidit in p̄iugē. **N**ec
aut̄ mariā ex zebedeo viro ſuo du
os filios genuit. ſ. **J**aco. maio. et
Johes euāge. **H**istoria aut̄ nati
uitat̄ marie bt̄is **V**ie. traſſepſit
d. **J**oachim ex galilea et ciuitate
nazareth duxit vxorē noīe **A**nnaz
ex berthee. **I**p̄i aut̄ abo crant iuſti

et in oib⁹ mādat⁹ dñi incedebane
oēzqz ſuā ſubſtantia z tripharie di
uidebāt. **U**nā p̄ez rēplo. z templi
fuitozib⁹. aliā pegrinis z paup⁹
bz erogabant. terrā ſibi z familie
ſue vſib⁹ reſeruabāt. **Q**ui ſtercerē
in p̄iugio. xx. ānis z plē ex p̄iugio
nō hñtes vouerūt dño q̄ ſi eis ſo
bolē pcederet eā in fuitio dñi mā
ciparēt. **C**ui⁹ rei grā cū ſingul⁹ an
nis in trib⁹ p̄cipuis feſt⁹ rēplū dñi
in hierlm̄ frequētarēt ſc̄m eſt vt in
feſto encenior. i. dedicatiōis ioa
chim cū cōtribulib⁹ ſuis hierlm̄
aſcēdit z cū ceter⁹ ad altare aſcē
dēs oblatiōez ſuā offerre voluit.
Quē vidēs ſacerdos cū nimia in
dignatōe repulit z cur ad altare
di accedere p̄ſumeret increpauit
aſſerēs nō eē pueniēs maledico
legi obnoxii oblatiōez dño offer
re. nec in ſecūdos inſectūdū q̄ po
pulū dñi n̄ auxit aſtare. **R**at⁹
Joachim ſic p̄ſuſus ſe vidēs p̄ pu
dore domū redire noluit ne ſiſtē
a p̄tribulib⁹ ſuis q̄ b̄ audierāt ſu
ſtineret. **S**ecedēs q̄ ad paſtores
ſuos cū ibi aliq̄ diu fuiſſ. q̄dā die
angel⁹ ei ſol cū maḡ claritate ap
paruit z de ei⁹ viſione ne timeret
āmonuit dicēs. **A**go ſum angel⁹
dñi miſſ⁹ ad te vt ānunciē tibi p̄
ces tuas eē exauditas z elemoſi
nas i p̄ſpectu dñi aſcēdiſſe. vidit
ei pudorē tuuz. z audiuit ſterilita
tis opprobriuz nec recte tibi ob
iectum. **N**am pcc̄i nō nature vlti
tor eſt dñs. **A**t iō cuz alie⁹ verum
claudit. iō ſac̄ vt mirabil⁹ denuo
apiat z q̄ cognoſcat qd̄ naſcū nō

4. 10.

esset libidinis sed diuini esse muneris
nonne saras usque ad noa gesimū anū
sterilitatē opprobriū pēculi. et tam
Isaac gēnauit. cui repromissa fuit
bēdictio oīm gētiū. **N**ōne etiā ra-
chel diu steril fuit et tādē ioseph ge-
nuit q̄ totū egypti dñius hñt. q̄s
fortior **S**ālōm et scior samuele
et m̄ hi abo m̄es steriles habuerūt.
crede igit̄ exēplis et rōni. **A**cceptū
diu dilator et steriles p̄ mirabili
ores esse solere. p̄inde vxor tua āna.
pariet filiam et vocab nomen eius
maria. **N**ec vt vouiss̄ erit ab infā-
tia dño p̄secrata. et adhuc ex vtero
m̄is sui sp̄sc̄o plena. nec forinse-
cus inf̄ p̄plares. s̄ in tēplo dñi sp̄
morabit̄ ne q̄s sinist̄ de ea aliqd
suspiceat. **E**t sicut ip̄a ex sterili m̄e
nascit̄. ita ex ea mirabil̄ filiū dei ge-
nerabit̄. cui nōmē erit **I**hs et p̄ eū
erit salus oīb̄ gētib̄. **E**t do tibi si-
gnū. cū puēr̄ ad aureā portā bie-
rosolim̄is Annā vxorē tuā obuiā
hēbis. q̄ de tua traditōe mō solici-
ta. tūc i p̄spectu tuo gaudebit. his
diceat̄ āgelus discessit ab eo. Anna
autē cū amare steret et q̄ nā vir suus
fuisse i ḡraret. idē āgelus appuit
ei et sibi eadē q̄ viro ānūciauerat pa-
tescit. addēs vt p̄ siḡ ad aureā por-
tā hñlm p̄geret et ibidē viro suo re-
deñci obuiaret. **I**git̄ abo iuxta p̄-
ceptū angeli sibi hñuicē obuiātes et
de mutua vīsiōe letati et de ple pro-
missa securi. a dorato dño domuz
redierūt diuinū p̄missū gaudent̄
expectātes. **S**i Anna igit̄ p̄ce-
pit et pepit filiā et nōmē ei vocauit
maria. **C**ōplero igit̄ tpe ablactatō

nis p̄triēnū. adduxerūt v̄ginē ad
tēplū dñi cū oblatōib̄. **E**rat̄ cū
ca tēplū. xv. ḡdus ascēsiōis. **N**ā tē-
plū in mōte erat p̄stīturū. **I**n hoz
autē nouissimo. i. infimo v̄go p̄stī-
tura oēs ḡdus sine alicui adiuto-
rio ita ascēdit ac si iā p̄fecte etatis
fuisset. **P**erfecta igit̄ oblatōe filiā
cū alijs v̄ginib̄ in tēplo dimitten-
tes ad p̄ria redierūt. **V**irgo autē q̄
tūdie in oī sc̄ritate p̄ficiēs et ab āge-
lo q̄tūdie vīsitabāt. et vīsiōe diuina
q̄tūdie fruebāt. **D**ic̄ em̄ **M**iero. in
q̄dā eplā ad cromaciū et helyodo-
rū. q̄ maria hāc reglāz sibi statuit
vt a mane vsq̄ ad certā oīonib̄ i-
sisteret. et a certā vsq̄ ad nonā ter-
tio op̄i vacaret. et a nonā ab oīoe
nō cessauit q̄usq̄ āgel⁹ veni et sibi
escā dedit. **U**n̄ etiā **M**iero. ex li. re-
uelationū elizabet dic̄ q̄ q̄dā vice
i vīgilia natiuitat̄ xp̄i. **R**eg. inf.
ānūcia. **Z.** **Q**uartodecimo āno etas
sue vt inq̄t **M**iero. pōtifer dñūcia-
uit publice vt v̄gies q̄ in tēplo in-
struebunt et tps etas̄ i pleuiss̄et do-
mū reuerterent̄ et vir⁹ legitime iū-
gerent̄. **Q**ui⁹ mādato cū ceteris acq̄
escebāt sola v̄go maria b̄ facere n̄
posse rñdit. q̄ p̄tes sui eā seruicio
dñi m̄cipassent et ip̄a v̄gitare dño
vouiss̄et. **T**ūc ārtat̄ pōtifer eo q̄
nō faceret p̄scripturā q̄ dicit. **U**o-
uete et reddite zc. **C**ōuocat̄ igit̄ se-
niorib̄ oīb̄ oīm fuit vna snia. vt
in re tā dubia cōsiliū dñi q̄reret. cū
q̄ oīoni insisteret et pontifex ad cō-
sulendū dñm accessisset. mox de lo-
co oratorū cunctis audientibus
vox insonuit dicens vt q̄cūq̄ d̄ do

De natiuitate Marie

mo David nuptui abiles eēne sin-
guli ad altare deferret & gas singu-
las. & cuiuscūq; & gula germinat/
set & i cacumie ei? fin vaticinium
ga. spūscūs in spē colūbe p̄sedis-
set ip̄e p̄culdubio eēt cui & go de/
sponsari deberet. Erat aut̄ in ce-
teros Joseph de domo dāuid. cui
cū incōgruū videret si vir tam p-
nece erat? tā tenerā & ginē in vro
rē duceret. Ceteris offerentib; vir-
gas suas solus ip̄e & gā suaz sub-
trahit. Un̄ cū nihil diuine voci p̄so-
nū apperet. p̄otiser iterato ad p̄su-
lendū dñm iur. Qui rīdit q̄ sol-
ille esset q̄ & gā suā non attulit cui
& go desponsari deberet. Cum ergo
Joseph & gā suaz attulisset illico &
ga florē germinauit. & in ei? cacu-
mine colūba de celo veniēs p̄sedit
clare oib; paruit & ginē desponsā/
dā esse Joseph. Desponsata igit̄ &
gie Joseph in ciuitate sua bethleē
resedit. domū suā disposuit? & nu-
ptijs necessaria p̄uisit. & go aut̄
Maria cū seprē & gibus coeuis &
collectaneis suis q̄s ad offīones
miracū a sacerdote acceptat addo-
mū parentū in nazareth ē reuerſa
De Hiero. In dicto illis āgelus
Gabriel & gini orātī appuit. s. i na-
zareth ei dī. Ave ḡra plena dñs te
cū zē. Sed qd virgo legerit refert
Hiero. i. l. reuelationū Elizabeth
q̄ legerit illud Esa. vii. Ecce vir-
go p̄cipiet & pa. zē. **Req. annū. ma-**
rie. p̄d facit fin doctorū iſer-
to millenario **Req. ibidē.** Dies at̄
natiuitas virgis marie aliquāto

q̄pe fideles lauit. **Origē** aut̄ sicut
Jobes Beletb refert vt qdā virſa
ceus sedule p̄p̄lationi insistenti
singul' ānis. vi. idus septēbris in
oīoe posu? iocūdissimā āglor solē
nitarē audiuit. Cūq; deuotissie si-
bi reuelare p̄fetur. cur q̄lib; āno tā
cū illo die & nō alio hec audiret. di-
uinū accepit r̄sum. q̄ virgo glo-
riosa Maria tali die fuerit mōdo
nata. Et iō hoc manifestaret filiū
scē m̄ris eccie vt p̄cor des fianē in
hac celebritate celesti curie. Cūq;
ār b̄ sūmo p̄otifici & alijs inuicem
set & illi orātib; & ieiunijs scriptu-
ris & antiquatū testimonijs verita-
ti cōpissent. hūc diē in honore na-
tiuitas virgis marie celebrandus
vniuersalr statuerūt. Un̄ cante ec-
clesia **Antiphona.** iocunditate natiuitas
marie cele. zē. **2^a Antiphona.** Secūdo dico
q̄ scda natiuitas marie est spūa/
lis qua est ab eterno a deo ordia-
ta. Iuxta illud **Prover. viij.** Ab eē-
no ordinata sum & ex antiquis ānq;
terra fieret. nec dū erant abyssi et
ego iā p̄cepta erā. Dicit em̄ Aug.
sup̄ Gen. q̄ oīa anteq̄ fieret in no-
ticia erāt faciēdis. deus em̄ fecit si-
cut carpentari? volēs edificare do-
mū. **3^a Antiphona.** In mēte disponit domū.
postea facit. Ita deus anteq̄ crea-
uit celū & terrā & oīa que in eis sūt
in mēte habuit. postea dixit & facta
sunt oīa. Sic brā virgo maria p̄-
usq; ep̄alit̄ nasce ref erat p̄cepta i
noticia dei eternalr. & sic p̄destina-
ta & p̄ordinata fuit a deo vt effice-
ret mater filiū dei. Igit̄ notandū ē

q̄ tota trinitas opata est in ordi-
 cōe marie fm tria attributa i diui-
 nis. **P**rimo de pater fecit eā pfe-
 ctā. z b rōne sue oīporētē q̄ attri-
 bui patri. vt habet in ser. pceptio-
 nis in pncipio. **U**n̄ deū ptem face-
 re pfectū est p potentia. **S**ecūdo de
 fili⁹ fecit eā virginē z matrē z hoc
 rōne sue sapie q̄ attribuit filio. nā
 facere virginē z matrē est p diuinā
 sapiam. qz est vltra naturā. **T**er-
 tio de spūscctū fecit eā scctām ac
 oīb⁹ virtutib⁹ plenā. z hoc rōe sue
 bonitatis. q̄ attribuit spūscctō. qā
 aliqd bonū facere sit p bonitatem
 spūsccti. **Q**uarto tota trinitas sil-
 fecit eā reginā z impatricē totius
 celestis curie. **I**o dicit **Aug.** q̄ opa
 trinitatis sūt indiuīsa. **D**ico pmo
 q̄ deus p̄ fecit eam pfectā. z hoc
 rōne sue oīporētē. **D**icit em̄ **Aris.**
 iij. etb. q̄ qualis vnusq̄sqz est ta-
 lia opat. **A**um igit de pater est pfe-
 ctissim⁹ fecit **M**ariā pfectā. **U**n̄
 pater bñ dicit **1a. ij.** **U**na est p-
 fecta mea. **I**pa em̄ supabundantē
 habuit om̄es pfectōes oīm pfecto-
 rū z electōz. **U**n̄ **Bern.** in sermōe
 missus est. **F**uit in ea fides patri-
 archaz. spes pphetaz. charitas
 apłoz. p̄stācia martyz. sobrietas
 p̄fessoz. p̄cīnēcia viduaz. castitas
 vginū. **Q** cognoscēs sapiēs i spi-
 rituscctō dicit **Prover. vi.** **M**ulte
 filie gregauerūt diuitias. tu so-
 la supgressa es vniuersas. **U**n̄ ipa
 est illud pfectū opus ipius dei pa-
 tris de q̄ **Eccl. xxxviij.** **A**oz spū da-
 bit in similitudinē picture z p̄ficie

opus. **A**oz suū dabit in cōsumatō-
 nē opm z ornabit impfectōz. q. d.
Aoz suū. i. potentia dabit in silicū-
 dinē picture. i. in pfectōz virginis
Marie. **U**n̄ ipa est in figura illa
 mulier de qua dicit **Gen. xxiij.** **I**psa
 est mlier quā ppauit dñs filio dñi
 mei. **U**n̄ ipa virgo benefigurat no-
 bis in illo pfecto templo cui nihil
 perfectionis defuit. quod **Joānes**
 vidit mensurare in spiritu. quod
 in longitudine et latitudine ita p-
 fectum fuit q̄ vltra debitam pro-
 portionem nihil habuit. **A**pocal.
 xj. **S**ic **M**aria fuit ita perfecta i
 longitudine latitudine. et altitu-
 dine q̄ nihil defuit. **N**am longitu-
 do eius vsqz ad nouissimum diez
 durat. vt subueniat omnibus eā
 inuocantibus. **L**atitudo eius a
 fine vsqz ad finem terre. **A**ltitudo
 vsqz ad celum. **U**nde pulchre al-
 loquitur eam beatus **Bernbar-**
 dus dicens. **O** **M**aria quis tue
 misericordie longitudinem. lati-
 tudinem sublimitatem z profun-
 ditatem inuestigare potest. **N**am
 longitudo vsqz ad nouissimum
 diem vniuersis eam inuocanti-
 bus subuenit. **L**atitudo replet or-
 bem terrarū misericordia. **S**ub-
 limitas superne ciuitati inuenit
 restaurationem. **P**rofunditas
 obtinuit redemptionem sedenti-
 bus in tenebris et vmbra mortis
Ecce quante perfectionis est ma-
 ria. **I**deo dicit **Anselmus** in li. d
 conceptione **M**arie virginis. **O**
 domina nil tibi equale zc.

*perfectio
 Mariae*

De natiuitate marie

2. **E**cce dico qd deus fili⁹ fecit eam
 & ginē z mēm p suam sapiāz q ac
 tribuit filio. **Un** p⁹ i spūscro dicit
 Dia in sapia fecisti. glo. i. in filio.
De fili⁹ fecit eā ita sapient⁹ q natu
 ra mirat⁹ cum fecit eā & ginē z ma
 trē. qd est vltra naturā. **Req** i na
 tuiuitate xpi. X. z. y. **Un** ipa est illa
 & go de q **Ma**. vii. dz. **Ecce** & go pci
 piet z pariet filiū. **Non**ne hoc est sa
 pient⁹ factū cū ita est z naturā. **vn**
Augu. in ser. Virgo qppe genuit.
 qz & go pcepit. vtrobiqz miraculū
 sine corruptōe guida z in p⁹ vir
 go puerpe. **Un** ppter illā & ginalē
 fecunditatē q ita sapient⁹ a deo filio
 facta ē. q mī facta ē. z & go pman
 sit figura nobis p portā quā vi
 dit **Ezechiel**. xliiij. vbi dīc vidi por
 tā in domo dñi clausā z sol⁹ dñs
 intrabit p eam z egrediet⁹. z dixit
 dñs ad me. **Porta** hec clausa erit
 z nō apiet z vir nō trāsiet p eā. qm̄
 dñs deus isrl ingressus est p eam
 eritqz clausa. **Sup** q vbo dīc **Augu**
 in sermōe. **Quid** est porta i do
 mo dñi clausa nisi q in maria sp
 erit intacta. z qd est hō nō trāsibit
 p eā nisi q **Ioseph** nō cognouit eā
 z qd est. solus de⁹ intrat p eā z e
 grediet⁹ nisi q spūscūs impgna
 uit eā. z de⁹ solus nascit⁹ p eam. et
 qd est. clausa erit in eternū. nisi q
 & go maria & go est añ partū z vir
 go post partū **Ecce** q sapiēter se
 cit eam de⁹ fili⁹ vt sic etiā oñderet
 suū mgm̄. **Un** **Bern**. in ser. **Nāc**
 fecisti dñe imaginē bonitatis tue.
 vt in ea velut artifex oñderes ma
 gist⁹ pletatis tue. **Quapropter** &

go maria bñ figurata est in illa ar
 cha sapient⁹ facta. de qua **Exo**. xxy
 q fuit facta ex auro z argēto z gē
 mis z lignis serbim. z dixit dñs. fa
 ciēsqz mibi sanctuariū z habitabo
 in medio. **Sic** & go maria facta ē
 a filio dei ex auro charitat⁹ z argē
 to puritat⁹ z gēmis & trutū z de li
 gnis serbim impuribilibz. i. sine
 corruptōe & ginitatis. z sic habita
 uit in medio qm̄ venit de sinu pñs
 in vterū & ginis maris in q nouez
 mēsis regeuit. **Un** bene dicit illd
Acti. xliiij. **Qui** creauit me req. in
 tā. meo. **Un** **Bern**. sup missus est.
Virgo regia gē. zc. **X** **Tertio**
 dico qd de⁹ spūscūs fecit eam san
 ctā z oibz virtutibz plenā. z bñatō
 ne sue clemētie z bonitat⁹. **Iuxta**
 illud p⁹. **Sacrificauit** dñs spūscū
 ctus tabernaculū suū altissimū
Un in signū hui⁹ dixit angelus ad
 eā **Luc**. j. **Spūscūs** supueniet i
 te z virt⁹ altissimi obumbrabit ti
 bi in cui⁹ similitudinē vocat eā spi
 ritus scūs colūbā **1a**. vi. **Una** est
 columba mea. **Dicit** **Brif**. in li. de
 aialibz q colūba caret felle z carē
 tia fellis est causa boni caloris. ca
 lor est natural⁹ regit totū corpus
Sic maria caret felle. i. oi pccō. et
 carentia pccī est cā boni caloris. i.
 charitat⁹. **Et** calor. i. charitat⁹ regit
 totū corp⁹ & gis. ita q vixit in oi p
 sectōe z puritate. **Un** bñ dicit spi
 ritus scūs **1a**. ii. **Burge** ppera
 amica mea. colūba mea. formosa
 mea. **Et** ideo dicit **Orige**. **Propt**
 dona spūscū sortita ē mī dei. id ē
 (gemūne) hoc vocabulū colūbo

Sermo

lv

que vtiq; tanto abundat⁹ p oibz
creaturis recepit quāto ei sp ime/
diatior fuit ex munere. q eā obum
brare debuit i cōceptōe filij dei to
tū se in donis effundere debuit. **Uñ**
ppter sanctificatōz suā quā habuit
a spūscō bñ figurat in archa noe
in qua tñ octo aie salue facte sūt.
Hic in maria spūscūs cū suis se
ptē donis pfecte in ea tenet⁹ est. vñ
Augu. in li. de natura z grā. Aete
ris quidē scīs p pres est data grā
Mariē autē se totā infudit plenit/
tudo grē. **Uñ** hoc cognouit in spū
scō **Clā. xj. cum** dicit. Egrediet⁹
go d radice yesse z flō de radice e⁹
ascēder. z req. sup eū spū dñi. spi/
rit⁹ sapie z intellect⁹. spūs confi/
lī z fortitudinis. spūs scie z pie/
tatis. z replebit eū spūs timoris
dñi. **Et** sic ptez qualiter virgo ma/
ria spiritualiter ab eterno a patre
z filio z spūsancto est ordinata. vñ
dicit **Berni. Ipā** est liber in q ap/
parent tres auree man⁹. patr⁹ oi/
potencia supior. filij sapia media.
spūscūcti bōitas inferior. **Quar**/
to dico q tota trinitas fecit eā re/
ginā z impatricē tot⁹ celestis cu/
rie. qzuis oēs scī sunt heredes et/
ni regnī sicut apls dic⁹ **Roz. viij.**
q spūscūs reddit testimoniū i pi/
ritui nfo q sum⁹ filij dei. **Si** autē
filij dei tūc heredes. tñ maria sup
excellēt alijs ē heres. **Uñ** dictū ē
ei **Ecā. xxiij. In** israhel beredica/
re z in electis zc. **Est** notādū q sā/
cta trinitas fecit eam ita dignam
q in tribus excedit oēs sanctos z
angelos. **Primo** i singulari digni/
tate z honore. **Ipse** em honorat sā
ctos triplici dignitate. **Primo** q
glorificat corpa scōz in terris. **Re**
qre in scōo sermōe assumptōis **R**
Secōdo in singulari decore. **Nā** ipā
est vestita oim vire z decore. **Uñ**
Ecā. xliij. In firmamento celi respē
dens glo. **Req. ibide. Tercio** i sin
gulari potestate. **Uñ** dicit **Orige.**
Et si celestis hierarchia tota crea/
tori suo pmpa volūtate obediat
z strenue militet. audeo tamē dice
re q nihil audeat facere sine nutu
regine misericordie **Ideo** in signū
huius potestatis exaltata est sup
omēs choros angelorum. **Uñ** ca/
nit ecclesia. Exaltata es sancta dei
genitrix sup cho. zc. **Reqre** assump
tionis marie.

De exaltatōe scē cruce. Ser. lv.

Go domi
nus exaltaui lignū bu/
mile **Ezech. xviij. Nota**
te charissimi. dicit em **Aug. q** qñ/
to qsqz humilior in scīpo tanto in
conspēctu dñi maior. **Hinc** est ei
q scē crux fuit humil⁹ z despecta
ab oibz infidelibz. ideo a deo fu/
it exaltata. **Quare** dicit ergo dñs
zc. **¶ Est** notandum q sancta
crux in tribz locis est exaltata **Pri**
mo in loco caluarie qñ xpūs in ea
fuit suspensus pro peccatīs nostris
Legit em in hystoria scolastica z i
euangelio **Nicodemi. q** cū **Adam**
infirmaret. **Require** inuentionis
crucis. z sic pmo feria sexta para/
sceue crux cum dño in loco calua
rie est exaltata. **Quod** figuratur ē

BB 3.

De exaltatione crucis

Isa. xlii. Ecce leuo ad gentes manum meam. et ad populos exaltabo signum meum. **Aui** recordat. **Ezech. xxi.** Nec dicit dominus in monte sublimi israel plantabo illud. signum sancte crucis et erumpet in germine et faciet fructum. Fructus iste est doctrina christi que erumpbat in germine. **(kyme)** Docuit autem christus in cruce tres lectiones que signant per titulum cruci suppositum. que erumpbant in germina crucis. **Primo** docuit per os res velle sperare per crucem saluari. et hoc quantum ad incipientes. ideo erumpbat illud nobile germe. **Isa. i.** saluator. Nam ihesus cruce liberauit nos ab eterna morte. **Un** **Chrys.** Crux est nobis causa totius beatitudinis. hec nos liberauit. **Un** canit ecclesia. **Adoramus** te christe et benedicimus tibi. quia per crucem tuam. remissam ab eterna morte. **Un** crux figurat nobis in baculo per quem puer mortuus resuscitatus est. sicut dicitur. **Regi. iiii.** quia **Heliseus** propheta promissit hiesi cum baculo suo ad suscitandum puerum. quem quidem baculum posuit super puerum. sed per hoc puer non est suscitatus. secus est heliseus et venit postmodum et puerum mortuum suscitauit. **Moraliter** **Heliseus** interpretatur dei mei salus. et significat ibidem christum qui est verus saluator et salus populi. **Per** baculum intelligitur sancta crux. **Per** hiesi quem heliseus promissit cum baculo significat lex moysaica in qua sub figuris et enigmatibus implicite continebatur passio christi et misterium sancte crucis. **Sed** sicut puer mortuus per hoc suscitatus non fuit donec **Heliseus** veniret qui incur

uauit se super puerum et suscitauit eum. **Sic** lex moysaica cum baculo. id est cum ligno non poterat suscitare genus humanum mortuum donec christus veniret qui incuruauit se in ligno sancte crucis super genus humanum. et suscitauit eum a morte. **Un** **Chrys.** Crux est salus peccatorum spes christianorum. resurrectio mortuorum. vita desperatorum. gaudium angelorum. **Secundo** docuit eos se virtutibus per crucem ornari. et hoc quantum ad perficientes. qui debent ire de virtute in virtutem. **Ideo** dicit nazarenus. id est florens. **Un** **Luc. ix.** Qui vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam etc. **Ubi** dominus trinitas ostendit que perficientes docuit facere. **Primo** seipsum perfecte negare. quod fit omnibus desideriis carnis et mundi perfecte reluctando et in bonis actibus se exercendo ut dicere possint cum christo illud **Iob. y.** Non veni facere voluntatem meam sed eius qui misit me etc. **Secundo** per patientes patienter sustinendo. **Ideo** dicit. et tollat crucem suam. **Tunc** enim secundum **Augustinum**. crucem nostram tollimus quando per patientes quaslibet pro christo voluntarie assumimus. **Tertio** exemplorum imitatione et virtutum. **Ideo** dicit. Et sequatur me. **Quia** secundum **Augustinum**. Quicquid gestum est in passione et morte christi mystice configuretur christo velta christiana. **Ideo** tunc proprie christus sequitur qui transformatur sue passioni et morti. **Idem** dicit apostolus **Gal. vi.** **Ubi** accipite gloriam etc. **Si** passiones christi per

fecerit imitator ac ad memoriā redu
co. tūc ppter xpm oēs penalitates
dulces mihi sunt. **Un** in signū h
dixit boos q̄ fuit diues ad Ruch
q̄ fuit mlt̄ paupcula z casta. **Un**
ge panē tuū in aceto. fecit sic z sa
pidus fact⁹ est panis. **Unde** dicit
Ruch. ii. q̄ Boos dixit ad Ruch
Audi filia qm̄ hora vespēdi fuerit
veni buc z pmede panē. z intrinse
buccellā tuā in aceto. **Que** fecit sic
z saturata est. **Moralit̄** hō iste bo
os diues est de⁹ cuius est terra z
plenitudo ei⁹. q̄ tñ in cruce aceto
potat⁹ est. **Mulier** est aīa penitēs
q̄ nō pōt pati. **Cui** dicit deus. **In**
tinge panē tuū in aceto zc. i. cogi
ta de aceto qd̄ mihi in cruce p re
oblatū est. et cogita q̄nta amara
p te passus sum in cruce. z sic co
gitādo oīs pena tua efficit dulcē
z. Un hō habet exemplū. **Qui**
dazē in seculari intrauit claustrū
vbi paupras z mltū aspavita fuit
z durissimus panis. et faba mala
olcata. **Ille** q̄ p̄suevit delicate viue
re nō potuit sustinere z cogitauit
intra se. **O dñe** deus libent̄ velles
deo seruire sed nō possuz cōmede
re tam mala olera. **Qui** surrexit z
accepit cappā suā vt rediret in do
mū suā. **Et** aut̄ redeūte occurrit
ei qdā pegrinus q̄ dixit ei. **St** quo
vadis. **Cui** ait. Ego sum hō qui
libent̄ velle deo seruire si possem
sed suz fragil' nō possuz pmedere
duz panem. **Et** tulit pegrin⁹ buc
cellā panis. z dedit ei. qui cū acce
pit dixit. **Pepor** ē panis iste q̄ pa
nis de monasterio. **Cui** dixit pere

grinus. **St** vis tu vt dem tibi bo
nū sapore q̄ facit te bñ pmedere fa
bam z duz panē. **Cui** monachus
Si h fecer' ego libentissime fuio
deo oibz diebz vite mee. **Tūc** mlti
deposuit pegrin⁹ vestimēta sua z
oñdit ei lat⁹. z illud erat pforatus
z dixit. **Nō** potes tu pmedere du
ruz panē. vis cōmedere. z ille. vo
lo. **Accipe** ḡ sapore de latere meo
z comede. **Et** ille statim cecidit ad
pedes eius tūc pegrin⁹ disparuit
Monach⁹ vero reuersus in clau
strū p̄seuerauit vsqz ad mortē. **Ac**
ce qm̄ passio xpi quā sustinuit in
cruce facit penalitates dulces. **Un**
cruz xpi figurat nob in ligno mis
so in aq̄s q̄s fecit dulces. vt hētur
Aro. xv. Un d̄ q̄ cū moyses edu
xisset filios isrl' de mari rubro etā
gressi sunt in desertū. ābulauerūt
tribz diebz p solitudinē. z venerūt
in Marath. nec poterant bibere
aq̄s de marath quia erāt amare.
Tūc murmurauit ppl's contra
moysen dicēs. **Quid** bibem⁹. **Nā**
aquaz p amaritudine gustare nō
poterāt. **Et** ille clamauit ad dñz
q̄ oñdit ei lignū qd̄ cuz misisset in
aq̄s in dulcedinē v̄se sunt. **Et** cū
opz hoiez pficere z florere vt pue
riat ad celū cogitet passiōez crucis
xpi tūc oēs pene erūt sibi dulces.
Un gre. **Si** passio xpi ad mēoriā
reducit nihil adeo durū est qd̄ nō
eq̄ aīo toleret. **Tertio** docuit pec
catores vt sperēt se p crucē in celo
corōari. **Jo** d̄ rex iudeoz. **Prop̄**
passiōez nāqz crucis meruit xps ho
norari. **vn̄ ly. vi. Nō**ne optuit xps

De exaltatione crucis

pati ⁊ ita intrare in gl'am suā. **Iō**
dic' Apłs ad **Phili. 2.** Dñi liauit
semetipm fac' obedies vsqz ad
mortē ⁊ sequentē. ⁊c. Sic nos vo
cati sum' p crucē supple pnie ad
eternā gl'z. Un' scā crux figura ē
⁊ ga aurea. **De q' Dñster. v. q' nul
lus; Redre inq' rōis scēe crucis**

2 **I**tem dicitur principaliter quod crux
christi est exaltata in limbo siue in
ferno in signum sue victoriae ac pa-
trii liberationis quoniam per signum crucis
potenter dyabolum superauit ac
sanctos liberauit. et signo crucis
eos benedixit. Unde in euan. **Mat.**
codem. quod postquam dominus in loco cal-
uarie cum sancta cruce fuerat exaltatus
et in cruce mortuus tunc descendit ad
limbum. et extendens manus suas dixit.
Venite ad me omnes sancti mei. **Re.** in
ser. resurrectionis quam in fine. **2^a Et**
fuit impletum dictum prophetici. Vir-
ga tua et baculus tuus ipsa me pso-
la sunt. Est autem notandum quod sancta
cruce est exaltata in inferno. propter
tria. **Primo** in signum quod dyabolus su-
perauit. **Secundo** enim dyabolus per lignum in
paradiso humanum genus superauit. ita
christus per lignum sancte crucis eius dyabolus
vicit. **Unde** greg. in psalmo. Qui sa-
luta uis humani generis lignum crucis posui-
cisti. ut uis mors oneretur. in ui-
ta resurgeret etc. **Unde** lignum sancte
crucis figuratur nobis in figura de qua
dicitur. **Num. xxiij.** Consurget figura de il-
rabel et perciet duces moab. **Per**
figuram intelligitur sancta crux. **Per** mo-
ab intelligitur dyabolus. **3^a Moab**
ineptus demon. Ille percussus est
figura sancta cruce cum christus in cruce su-

pauit dyabolū. **Un̄** **Arx.** Abicit
q3 demōes signū crucis vidēt tritū
fugit. timētes bacm̄ q̄ plagā ac
ceperūt. **Qualr** dyabol⁹ sup̄atur
p̄ signū crucis. **exemplū** hui⁹ req̄
re inuētiōis sanccre crucis. **¶** **Sec⁹**
cūdo in signū q̄ xps in infernū con
fregit p̄ lignū crucis. **Req̄.** iterū
inuētiōis. **¶** **Tertio** in signū q̄ xps
diabolū ligno crucis vulnerauit
sicut em̄ diabolus genus huma
num leuiter vulnerauit cū ei in
padiso suggerebat vt diuinū p̄ce
ptū trāsgredere. p̄pter qd̄ morte
moriebāt. sic xps cū cruce tanq̄
cum gladio ip̄m vulnerauit p̄ in
terfecit. **Un̄** scā crux figurat nob̄
in baculo ipsius dauid quo iecit
Philisteus **Req̄.** **Georgij. f.** **Un̄**
Origenes. Null⁹ demon p̄pe itaq̄
re poterit vbi signuz crucis f uel
rit timēs gladiuz in q̄ deicet⁹ est
Un̄ nr⁹ scē crucis bñ p̄z in qdā
inuenē notario quē qdā mag⁹ d̄
cepit ⁊ ad quēdā locū in q̄ dema
nes aduocauerat dixit p̄mitte
ei q̄ mltz diuitijs abundare. **¶**
ecce vidit quēdā ethyopē p̄ magnū
sup̄ excellentē thronū sedentē in
circu ei⁹ alios ethyopes circa
eū cūz lācis ⁊ fustibz stātes. **¶**
p̄nceps q̄ sedit sup̄ thronūz inter
rogauit nigromāticū quare con
uocati eēt. **¶** R̄ndit quuēntissimē
q̄ itez esset veller ei seruire vt cū
diuitē faceret. **¶** **Cui** demō. **¶** **Diuis**
me odorare et seru⁹ meus esset
deum xpm tuum negare faciam
te diuitem. et postea in dexteram
meā sedere. **¶** **Cui** ait. **¶** **Abiit** xpm

abnegem ppter diuitias. et mortis
ignum crucis edidit. et se christi fuisse
libere exclamauit. statimque
signum crucis fecit omnis illa mul-
tudo demonum euauit. Post hec
cum quadam vice predictus iuuenis
cum domino suo ecclesiam sancte sophie
intrasset et ante imaginem crucifixi
staret. vidit dominus suus quod imago su-
per notarium oculos fixos haberet
et inclinauit sibi. admirans dominus. iu-
uenem ex alia parte stare fecit. vidit
quod imago in illa parte iterum oculos
voluisset et super notarium fixos
haberet et ei inclinauit. Tunc adiu-
uatus a domino ut sibi diceret quod apud
demonium meruisset. propter quod eum
sic imago respiceret. Qui respondit quod
nihil boni nec reuerentie sibi fecisset
nisi quod christum tali die coram imagine et
demonibus negare noluisse. propter di-
uitias. Tunc dominus dominus suus dedit ei
diuitias multas et filiam in uxorem
B Tercio principalis crux christi
exaltata est in ecclesia et in christianita-
te quam Eraclius imperator restituit
in hierusalem. Legitur enim quod iudei cru-
cem christi sub terra absconderunt. quod
timebant quod lex sua per crucem destrue-
retur quam tamen manifestabant minante
belena qui veniens hierusalem per crucem
christi inuenienda. Qua inuenta et bele-
na certificata de cruce domini preter de-
ta recinens ad propria reuerfa. aliam
partem hierosolymis reliquit. ut exal-
taret et honoraret in christianitate.
Anno domini. dc. xv. promittente domino
flagellari populum suum per seueritatem pa-
ganorum. Cosdroas rex persarum omnia
regna terrarum suo impio subiuga-

uit. hierusalem autem ventens a sepulchro
domini. territus rediit. sed secum partes
sancte crucis quam sancta Helena ibidem
reliquerat asportauit et ubique omnes
ecclesias christi destruxit. Volens autem
ab omnibus colitur ut deus turrim ex
auro et argenteo interlucens gem-
mis fecit. et ibidem solis et lune et stel-
larum imagines collocauit. per subri-
les etiam et occultos aqueductus qua-
si deus desuper aquam per pluuiam infun-
debat. et in subfranca specu equum qui
drigas trahentes ibant in circuitu
ut quasi turris moueretur. et tonitruum
silaretur. Filio autem suo regno tradito
residens ipse in throno tanquam deus
patris et sanctam crucem sibi a dextris po-
suit loco filii et gallum a sinistris lo-
co spiritus sancti. Eraclio iussit deum pa-
trem nominari. Tunc eraclio imperator
exercitum copiosum collegit et con-
tra filium cosdroe iuxta danubium
fluvium dimicaturus aduenit. Tan-
dem utrisque principibus placuit ut
ipsi soli super pontem confingerent. et qui
victor existeret ipse sine damno utri-
usque exercitus imperium sibi usurpa-
ret. Decretum etiam exiit ut quicumque pre-
sumeret suum principem iuuare. ab
scissis cruribus et brachijs ab eo pectus
nuo in flumine mergeretur. Tunc era-
clius se totum deo obtulit et se sancte
cruci tota deuotione commendauit.
Ambobus ita in perfidum durantijs
dominus eraclio victoriam tribuit. et to-
tum exercitum suo impio subiuga-
uit adeo quod vniuersus populus cosdroe
se fidei christiane subdidit. et sacrum
baptisma recepit. Cosdroas autem
ignorabat exitum belli quod cum ab omnibus

I De exaltatione crucis

adiret sibi a nemine intima. Facto bello erachi⁹ ad cosdroam venit. et eū in throno aureo sedere reperit. Et dixit ei. Quia lignū sancte crucis in modū tuū honorasti si baptisū et fidem xpī suscepisti vitā et regnū obtinebis. Si aut hoc implere p̄tuleris gladio meo caput tuū abscida. Cū aut ille acquiescere noller p̄tin⁹ eū decollauit. filiū vero suū decē annorū quē cū eo repperit baptisū accipe p̄cepit et regnū patnū ei dimisit. Turrim⁹ deo destruēs aurū argentū et gēmas ad repandas eccias q̄s tyrann⁹ destruxerat reseruauit. Sanctas⁹ deo crucē fuscipiēs hierlm⁹ repositauit. Cū aut de monte oliueti descendēs p̄ portā quā dñs intrauerat passus⁹ in equo regio et ornamenti impialibz ingredi vellet rep̄te lapides porte descēderūt et inuicē quasi mur⁹ se clausērūt. Sup̄ q̄ cunctis stupētibz angelus dñi signū crucis in manibz tenens sup̄ portā apparuit dī. Cū rex celoz ad passionē suam p̄ hāc portā intraret nō cultu regio sed hūili asello ingrediēs hūiliter eximplū suis cultozibz dereliquit. Et his dictis angel⁹ abscessit. Tūc imparator lachrymis infusus seipsus discalciauit et vestimēta vsqz ad camisiā eruit. crucēqz dñi accipiens vsqz ad portā hūiliter bainlauit. Statimqz porta se erigēs et duricia lapidū libez ingressus intrantibz patefecit. Odor autē suauissimus q̄ eodez die eodēqz momēto quo de turri cosdre scā crux fuit

ablata hierosolimis tunc redijt oēs mirabili suauitate refecit. Rex aut deuore in has laudes scē crucis prupit. **C**rucis splēdidior cūctis astris. mundo celebris. doibz multū amabilis. sanctorū vniuersū q̄ sola fuisti digna portare talē tūz mūdi. dulce lignū salua p̄ntez ceterū in tuis laudibz hodie p̄gregatā verillo tuo signatā. Sicqz p̄ciosa crux i loco suo restituit et antiqua miracula renouant. Quidā mortuus vite restituit. Quatuor palitici curant. Decē leprosi mundant. Quidē cecī illuminant. Demones effugāt. et a varijs languoribz plimi liberant. Et sic impator ad ppria remeauit et diuersis locis multas eccias repauit. Et sic exaltata est scā crux honorifice. **U**n institutū est vt dies ille a xplanis veneret. **E**st notandūqz scā crux ē exaltata i ecclesia p̄p̄ria. **P**rio pp̄ memoriā passionis xpī. **U**n ps. Respice i sa. xpi. t. q. d. Cōsidera passionē xpī q̄ta p̄ te ē passus et ne obliuiscar. **U**n dñs nos **T**ren. iij. monet. Recordare paupratū mee et pot⁹ abstinebi et feli⁹ et **A**erte b̄ d̄z qlibet christian⁹ facere vt veracit̄ possz dicere illud q̄d se quis ibidē **M**emoriam memor ero et tabescet in me anima mea Sic fecerunt sc̄ti. Sic et nos dēn⁹ facere vt possū⁹ dicere cū ap̄lo ad **Gal. ij.** Xpus p̄fixus suz cruci. Et tō horat nos ap̄lo ad **He. iij.** Deponētes om̄e pond⁹ et circūstantes nos peccatū. curram⁹ ad p̄positū nob̄ certamē aspicientes iesum q̄

sustinuit crucē. **R**ecogitare euz q̄
talē sustinuit a pccōzibz p̄dictōez.
q. d. **O** chzistiane cū intras ecclāz
respice crucē p̄sidera z attēde xpm
crucifixū q̄s nud⁹ i cruce pependit
vide man⁹ pforatas. torū corpus
laceratū. lac⁹ lācea pforatū caput
benigne ad te inclinatū. **U**n̄ dicit
p̄p̄bas **Item. j.** **O** vos oēs q̄ trās/
sitis p viā zc. q̄re merito debem⁹
passionē xpi in mēoria h̄re vt pos/
sim⁹ dicere illd **Vic. iij.** **E**cce nos
venim⁹ ad te. tu em̄ es dñs de⁹ n̄r
Io merito debemus te adorare z
laudare. **U**n̄ canit ecclia. **A**doza/
mus te xpe z bñ. ti. qz p cru. tu. re.
mūdū. **U**n̄ de h̄ habem⁹ exemplū
Legit em̄ q̄ qdam hñs in p̄fueru
dine q̄ frequēter orauit añ imagi
nem crucifixi ac memoriā passio/
nis ei⁹ semp habuit. eadē ille mor/
tu⁹ est q̄ habuit amīcū dilectū z de
uotū. q̄ etiā ieiunijs z ofonibz ro/
gavit dñm vt ei dignaret̄ oñdere
vtrū saluaret̄ esset vel ne. **Q**ui vlti
mo apparēt ei deo pmittēte dixit
tuo desiderio exigēte qd̄ habes cō
cessum ē mibi tibi indicare me eē
saluatū. cui ille. rogo ḡ te vt mibi
dicas q̄ sic maior cā tue saluatōis
Rndit. qz in mēoria sp̄ habui pas/
sionem xpi. **U**n̄ omni die qñ veni
a deccliam dñi posui iui añ imagi
nem crucifixi. z dixi **D**ñe h̄ sto tan.
q̄ pccōz maxim⁹ añ terribilē iudi
ciz. obsecrās tuā miāz vt mibi vel
esse pius iudex in egressu aie mee
a corpe. **N**az p̄p̄ meā culpā tu es
miserabilē passus. q̄re merito de
beo te diligere. tibi gr̄arū actiōes

referre. te adorare z semp lauda/
re. p̄p̄ hoc suz saluat⁹. **U**n̄ sic fuit
impletū illud p̄s. **D**emor fui ius/
dicioz tuoz a se. dñe z cō. zc. **U**n̄
o simplex laice q̄ nescis libros le/
gere audi horas canonicas q̄ desi/
gnant septenā passionē xpi. **M**am
hora matutina cap⁹ zc. **U**n̄ p̄s.
Septies i die laudē dixi tibi. **V**ic
z tu facias. **A**cce passionē xpi ex/
pansam corā te in ecclia in cruce
in medio tēpli in alto vt oēs pos/
sint in eo legere. **A**d bñ p̄dictū ē.
Isa. ij. **I**n die illa radix yesse. id ē
xps i cruce stat. s. in ecclia i signuz
pploz. ipm gentes de p̄cabunt. z
erit sepulchz ei⁹ gloriōsuz. **U**nde
Bern. **A**stat imago dei orātī. aut
nascētē. aut resurgētē. aut mori
entē. qd̄ rñdebim⁹. qd̄ loquemur.
qd̄ cogitabim⁹ dñe nisi q̄ d corpe
tuo fecisti nob̄ spectaculū. **H**ec il
le. q. d. vt passionē tuāz in mēoria
habeam⁹. **S**cdo p̄p̄ excitatio
nem deuotōis. q̄s em̄ xpian⁹ dñz
in ecclia videt imaginē crucifixi z
exēplū passiōis xpi i nō veller deuo
tionē h̄re et intelligere q̄ dñs p̄p̄
cū sic eēt passus. z sic ei p̄p̄ certe
null⁹. **U**n̄. j. **P**e. iij. **X**po igit̄ pas/
so i carne. z vos eadē cogitatōe. i.
deuotōe armamini. **U**n̄ sic in me
morā passionēz xpi h̄re dēm⁹. ita
leq̄t q̄ tūc intelligere dēm⁹ ipsuz
p̄p̄ nos eē passus. z sic deuotionē
z passionē ad eū h̄re. **U**n̄ **A**ug⁹ i
ser. **Q**ui recte intelligit vtrūqz im
plet. s. mēoriā z passionē. z sic ser
uiet vniuersissimo dño. **vñ Vic.**
ij. **D**abis eis scurū. cordis laborē

De exaltatione crucis

tuz. Scutū fm Bern. est crux in qua xps laborauit p nobis. quaz crucē dat nobis xps tanq̃ scutuz cordis. i. excitatiōē deuotionis. Quapropter sc̃a crux figurat nob in virga cū qua moyses percussit si licem z egressē sunt aque largissimē vt habet **Nu. xx.** vbi legit q̃ cū ois multitudo filioꝝ isrl̃ venerūt in desertū syn z nō haberēt aquaz vt biberēt z defecerūt p̃ siti. tūc ex iussu dei tulit moyses virgā et percutiens petrā bis egressē sūt aque largissime. ita vt populus biberet **Moralit.** Sic qñ cor nō hz deuotionē. tūc debz intelligere quomō xps in cruce sustinuit amarā passionē. z sic cor durū cum x̃ga. i. cū cruce pcutere. tūc crux xpi excitat in corde duro deuotionē. **Unde Bern.** O dulcissime dñe iesu libere te audio regnantē in cel. libentius nascentē in terr̃ libentissime crucē z clauos z lanceā sustinentē **Istoz em̃ memoria incalescit cor meū z dat fontē lachrymaz.** **3** **Actio** ppter imitationē volūtatis ita vt hō tota volūtate subleuet se p desideriū ad celestia. Iuxta illud **Sol. iij.** que sursum sunt querite. vbi xpus est in dextera dei sedens **Uñ in signū hui⁹ dixit xps Jo. xij.** Cum exaltaꝝ fuero oīa trahā ad meipsum. q. d. Cū exaltatus fuero. i. in cruce quicunq; tunc se eleuat p desideriū volūtatis ad meā passionē. i. credēdo se firmit saluari p meā mortē. Et sic exemplo mee passionis volūtate pati oīa aduersa mūdi que fm Gregoriz

nos ad deū cōpellūt. illū traham p grām z misericordiaz. **Uñ dicit aplūs ad Gal. vi.** Quicūq; hanc regulā secuti fuerit pax sup illos z misericordia. **Uñ dicit dñs Osee ij.** In funiculis adā trahabz eos. i. in penalitatibz hui⁹ pñctis vite. **Hoc cōsiderans ps.** in spūs sancto dicit. Multiplicate infirmitates eaz postea accelerauerūt. scz cum tota volūtate pati. z sic cū xpo exaltari in et̃na gloria. **Uñ ppter hanc exaltationē xpi in cruce cū qua nos trahit in celuz sancta crux figurat nobis in schala quā vidit Jacob.** sicut habet **Gen. xxvij.** vbi dicit q̃ qñ iacob patriarcha surripuit bñ dictionē fratris sui **Esau** fugit eū z prexit i mesopotamiā ad **Laban** frēm matr̃ sue. **Lūq; venisset ad quēdā locū post solis occasum et veller in eo requiescere.** vidit in somnis scalaz stantē sup terrā z cacumen ei⁹ tangēs celuz. Angelos qz dei ascendētes z descendētes per eā z dñm innixū scale. Qui postq; euigilauit ait. Vere nō est aliud nisi dom⁹ dei z porta celi. **Moralit.** Per scalā intelligit sc̃a crux **Per dñm innixū scale** intelligit xpus affixus cruci. **Per angelos ascendētes z descendētes** subleuantē se tota voluntate ad deū. z exēplo xpi passi omnia aduersa libet patiētes. **Et iō dicit Bern.** Impossibile est vt caput p vnam viāz incedat ad patriā z mēbra p aliam. **Ideo certe sancti imitati sūt xpm tanta volūtate z exēplo xpi oīa aduersa mūdi libentē sunt passi vt**

sic exaltarent in gloria. **Uñ Greg.**
Vide electos nil pñt glie quere/
 re. libenter inopiā sustinere. mala
 mūdi equanimiter ppeti vt possint
 in fine coronari zc. **¶ Apud**
Syriam in ciuitate berith qdā chri/
 stian⁹ sub annua pensione hospi/
 tium hñs imaginē crucifixi cōtra
 faciē lecculi in pariete affixerat et
 ibi orōnes suas cōtinue faciebat.
 Post annū vero aliam domū cō/
 duxit z imaginē ex obliuione reli/
 quit. Quidā autē iudeus p̄dictam
 domū p̄duxit. et quodā die vnum
 de suis p̄tribulib⁹ ad cōuiuiū in/
 uitauit. **Iñ** epulas autē ille q̄ in/
 uicatus fuerat circūspexit z ima/
 ginē infixā parieti p̄tuet. z in illuz
 q̄ cum inuitauit. ira fremens cur
 imaginē xp̄i iesu nazareni tenere
 audeat cominā. Ille autē cum ad
 buc p̄dictā imaginē nō vidisset iu/
 rauit qd de imagine nihil sibi p̄sta/
 ret. **Tūc** ille placat⁹ se simulans
 valescit. et ad p̄ncipes sue gent⁹
 abiens iudeū illū de imagine ac/
 cusauit. **Iudei** igit congregati ad
 domū ei⁹ cōueniūt z visa imagine
 illum diris p̄tuelis afficiunt z
 extra synagogā semiuiuū p̄ciūt.
 imaginē nō pedib⁹ p̄culcantes z
 in ea cūcta opprobria dñice passi/
 onis renouauerūt. **Luz** nō latus
 lancea p̄forassent. p̄in⁹ sanguis
 z aqua effluxit z suppositum vas
 impleuit. **Seu** p̄facti iudei sangui/
 nem illū ad synagogas deculest.
 et oēs infirmi ex eo inūcti. prius
 curabant. **Tūc** iudei ep̄o t̄re oīa
 p̄ ordinē narrauerūt. z baptisma

et fidem xp̄i vnanimiter acceperūt.
Ep̄us ac sanguinē illū in ampullis
 cristallinis z vitreis p̄seruauit. **¶**
 ctum est autē h̄ anno dñi. d. ccl. tūc
 oēs iudei synagogas in ecclesias cō/
 secrauerūt. **Et** ext̄ic h̄ mos inole/
 uit vt ecclesie p̄secrarent. **Nā** añ tñ
 altaria p̄secrabant. **Uñ** p̄t istud
 miraculū ordinauit ecclesia. v. yd⁹
 nouēbris fieri memoriā passiōis
 xp̄i. **Nam** z rome p̄secrata ē ecclesia
 in honore saluatoris. vbi ampul/
 la cū illo sanguine reseruāt z solē
 ne festum tūc agit. **Apud** p̄stanti
 nopolim qdā iude⁹ ecclesias sancte
 Sophie ingressus quandā ima/
 ginē xp̄i ibidem p̄spexit. **Qui** se ibi
 solū p̄siderans gladiū arripuit et
 ipsaz in guttēre p̄cussit. statim inde
 sanguis exiuit z caput z faciē iu/
 dei aspersit. **Qui** territus imagi/
 nem accepit z ipsam in puteū p̄i/
 ciens statim aufugit. **Quidā** autē
 christianus eidē obuiauit dicens
Uñ venis iudee aliquē homines
 occidisti. **Et** ille. falsum ē. **Qui** rur/
 sus ille dixit. Vere homicidiū per/
 petrasti. z ideo sanguine aspersus ē
Tūc iudeus. Vere de⁹ christiano/
 rum magn⁹ deus est z fides eius
 firma p̄ omnia cōprobat. **Nequa**
 q̄ em̄ hominē p̄cussi. sed xp̄i ima/
 ginem z p̄tinuo sanguis de gut/
 ture eius emanauit. **Duxit** autē
 iudeus hominē illum ad puteū z
 inde sanctam imaginē extraxerūt
Plaga in gutture christi adhuc
 cernitur vt fers. **Iudeus** vero cō/
 tinuo factus est fidelis.

De sancto marcebo. Sermo. lvi.

De sancto Mattheo

¶ Igitur iesus

hoies sedentē in thelonio.
et ait illi. Sequere me. At surgēs
secut⁹ est eū. **Mat. ix.** Notate cha-
rissimē. dicit eū. **Hiero.** in origi. q.
maiestas diuinitatis occulta que
in humana facie relucebat ex pio
aspectu vidētē ad se trahere po-
terat. Nā si in magnete lapide hec
vir⁹ est vt vestucas sibi copulet.
q̄to mag⁹ dñs oīm creaturaz ad
se trahere poterat quos volebat.
Nunc eē q̄ xps qui vidit sc̄m
mattheū traxit eū vt sequerēt euz
Quare dicit Vidit iesus hoies se. zc.
In q̄b quidem v̄bis duo notant⁹
1 Prīmū est vocatio ḡfosa ipsi⁹ xpi
vidētē mattheū. qd̄ notat. euz dicit
2 Vidit iesus hoies sedentē. Sc̄m
est imitatio fructuosa ipsi⁹ mat.
cū addit. At surgēs secut⁹ est zc.
Dico p̄mo q̄ in v̄bis p̄missis no-
tant⁹ voca. ḡfosa. zc. **¶** **Mat.** notan-
dum q̄ xps vocauit sanctū mat-
theū ad tria quibz posset mereri
vitā eternam. **Pr̄o** ad fidē christi-
anam sine q̄ null⁹ pōt saluari sic
ap̄lus dicit **De b. x.** q̄ impossibi-
le ē sine fide deo placere. **Iō** dicit
Aug⁹. nemo pōt ad filioz nume-
rū p̄tingere nisi p̄ fidē. **Iō** ne sc̄us
matthe⁹ i infidelitate sua periret.
xpus eū vocauit sic z alios ap̄los
ad fidē. **Uñ. j.** **Pe. ij.** de tenebris
infidelitatis vos vocauit in admi-
rabile lumē suū scz fidei. **At** in si-
gnū hui⁹ ap̄li cū recedere volebāt
ab inuicē vt s̄m p̄ceptū xpi fidem
p̄ mūdū p̄dicarēt cōuenerūt z se

cerūt simbolū mat⁹. Dicit ei mat⁹
p̄p̄ dignitatē p̄sonaz. in q̄ simbo-
lo sūt. xij. articuli s̄m q̄ sunt duo-
decim ap̄li. **Istos** articulos fidei
fecerūt in signū q̄ sicut eos voca-
uit ad fidē xpianā. sic etiā volebāt
ōndere q̄ essent veri xpiani z q̄ p-
pter fidē vellēt mori. **At** sc̄us mat-
the⁹ fecit hūc articulū. **Inde** v̄tū-
rus est iudicare viuos z mortuos
q̄ est magn⁹ articulus fidei. **Ipsē**
etiā euāgeliū de hūanitate christi
scripsit. qd̄ incipit **Liber** genera-
tionis iesu xpi filij dauid zc. **Qd̄** q̄
dem euāgeliū vt legit⁹ in ei⁹ legē
da. p̄p̄is suis manibz scripsit. et
reperit⁹ est cū ossibz sc̄i **Barnabe**
anno dñi. d. **Barnabas** em̄vnu-
s fuit de septuaginta duobus disci-
pulis dñi qui multum extollitur
z laudat⁹ in actibz ap̄loz. **Vñ** ipse
multa fecit p̄ xpo. **Qui** p̄gens cy-
prū vt ibi v̄bū dei p̄dicaret euāge-
lium sc̄i matthei secū d̄tulit. z sup
infirmos illud ponēs. oēs dei vir-
tute ac cā fide sc̄i barnabe q̄ meri-
to matthei p̄tinuo sanauit. **At** sic
p̄t qd̄ fuit vocat⁹ a xpo ad fidez
qua meruit eternā gloriā **Uñ** pōt
dicere illud. **ij.** **Abi. iij.** **Bonū** cer-
tamen certauit. cursū p̄sumauit.
fidē seruauit. in re. repo. est mibi zc.
¶ **Secūdo** vocauit eū ad puer-
sionē siue p̄niam sine q̄ silr null⁹
pōt saluari. **Matz** dicit p̄s. **Nisi** cō-
uersi fueritis gladius suū vibrabit.
At iō dixit xps **Lu. xij.** **Nisi** p̄nias
habueritis omnes simul p̄bitis.
Ideo xpus vocauit sanctū mat-
theum ad penitentias ne periret.

Qualiter aut eum vocauit osten-
dit in euangelio. Et factū ē āno dñi
xxx. luna. x. feria secunda. q̄ iesus
in illo tpe vidit publicanū nomie
leui sedentē ad theolonū. Et ait
illi. Sequere me. Et relictis om-
nibz surgens secur⁹ est eū. Et añ/
q̄ secur⁹ est eum fecit cōuiuiū ma-
gnū. s. ipse leui siue matthe⁹ in
domo sua. Et erat turba mltā pu-
blicanorū z aliorū qui cum illis
erant discubentes. Et murmura-
bant pharisei z scribe eorū dicētes
ad discipulos ei⁹. Quare cū pecca-
toribz z publicanis manducat⁹ z
bibitis. Et rñdens iesus dixit ad
illos. Nō egent q̄ sani sunt medic⁹
sed q̄ male hñt. Nec est op⁹ va-
lenticū medic⁹ sed male hñtibus
Antes autē discite qd est. Volo
misericordiā. z nō sacrificiū; mon-
em veni vocare iustos sed pecca-
tores ad pñiam. Un̄ scr̄s mat-
theus pōt bñ dicere illud **Vere.**
xxxj. **A**duerte me z cōuertor. qz tu
dñs deus me⁹. Postq̄z em̄ cōuer-
tisti me egi pñiam z postq̄z osten-
disti mibi. s. iusticiā pculsi femur
meū. Confusus sum z erubui. qm̄
sustinui opprobrium adolescētie
mee. s. peccatū. Un̄ Amb. in perso-
na sci matthei. **O**di gen⁹ meū. su-
gio vitā meā. soluz te sequor dñe
iesu q̄ sanas vulnera mea. s. vocā-
do me ad pñiam. **T**ercio vo-
cauit ad statū sancte vite in q̄ pos-
set diuinā pacem mereri. Nam in
mūdo ppter peccatūz bō multas
miserias patit. Iuxta illud salua-

toris **Jo. xvj.** In mūdo pssurā ha-
bebitis. scz ppter peccata que in
mūdo regnant. Nā vt dicit. **Jo.**
ij. Omne qd est in mūdo zc. qbus
tribz inuoluti sunt hoies in mun-
do. Istis em̄ tribz peccatis pecca-
uerūt tres sancti homines quos si
deus nō vocasset ab illis peccat⁹
fuisent damnati eternāl. Quorū
p̄mus fuit dauid. q̄ peccauit pec-
cato luxurie. Nam adulteriū cō-
misit cū **Bersabee** mīr valde pule-
bria vxore. vrie **berthei** z ppter b̄
adulteriū vriam fidelissimū mili-
tem fecit occidi. vt habet. **ij. Re. xj.**
quē tñ dñs ad suam grām z mīse-
ricordiā vocauit q̄ cognouit pec-
catum suū z penituit dicēs. **Mi-**
serere mei deus zc. Ideo de⁹ fecit
eum pphetā z psalmistā. cui⁹ psal-
mi in ecclia frequētant. **Secūdo** **2**
fuit sc̄s paulus q̄ peccauit pec-
cato supbie. ita q̄ ppter nimīā su-
pbiam eccliam dei psecutus ē. **Jo**
vocabat p̄s saulus a saul sup-
bissimo rege dictus. **S**aulus em̄
interpretatur peritio mortis. quod
sibi bene cōperebat tempe sue p̄se-
cutionis. Nam sanctorū mortem
perebat intimo corde. vt habetur
Act. ix. **S**aulus adhuc spirās mi-
narum z cedīs in discipulos zc.
quem tñ deus etiam vocauit ad
penitentiā z ad statum sancte vi-
te. Unde dicit ad **Sall.** Cum autē
placuit ei qui me segregauit de
vtero matris mee. et vocauit per
gratiā suā. Sequit. cōtinu o
nō acquieuit carni z sanguini zc.

De sancto

Matthæo

Un facit vas electionis zc. **A**ui doctrine z eple p ceteris scripturis amplius in ecclia recitant. **T**ertio fuit scus mattheus q peccauit pec-
 caro auaricie. Na turpib lucris ad-
 herebat. Fuit em rebelonari. ideo
 vocat publican. vt habet **Lu. x.**
Vidit iesus publicanu noie **Leui**
 zc. huic vocauit xpus ad statum
 sce vite. cu dixit vt sup habet. **S**e-
 quere me. z securus est euz. z sic fecit
 aplm z euangelista. **C**ui euangelica
 doctrina p ceteris euangelistis magis
 in ecclia frequeratur. **U**n dic **Amb.**
 sup lucam. **S**equebat mattheuz
 iam letus z exultauit di. **I**am no
 publicanu gero. iam no porto le-
 ui. i. peccatoze. erui leui p q xpm
 indui. qre bene dz mattheus qd in-
 terptat domu festinationis. **F**ui em
 domu festinationis p festina con-
 uersione. **S**ecundo notat
 sancti mat. imitatio fructuosa. cu
 addit. surgens securus est eu. **C**ir-
 ca quod notandū q scus mat. se-
 curus est xpm in tribu. que sut val-
 de fructuosa z eterna vita meren-
 tia. **P**rimo in vera paupate. **N**a
 xpus dicit **Lu. xiiij.** **N**isi qs renū-
 ciauerit oib que possidet no pot
 esse me discip. **A**ui ro est. **N**a ipse
 vt dic **Bern.** fuit paup nat. paup
 vixit. paup obiit. **N**ec em pauper
 tas est euangelica pfectio. **U**n dixit
 xps **Lu. xxiij.** **S**i vis pfectus ee zc.
Sequit. et sequere me. **T**erte hec
 fecit scus mattheus. **N**am mox vt
 xps eu vocauit continuo rebelonauz
 reliquit z oia que habuit. **U**n dic
Lu. v. de eo. q reliquit omnib sur-

gens securus est eu. i. in vera paup-
 tate. **U**n **Amb.** int omel. **P**ropria
 reliquit q rapiebat aliena. **U**n p-
 dicere cu petro illd **Mat. xix.** **N**os
 reliquimus oia zc. **U**n dicit **Bern.**
O dulcis fatuitas q relinquit mun-
 dus z amplectat xps. quare meri-
 to meruit eterna glia. **N**a dicit
 saluator. **U**os q reliquistis oia z se-
 curi estis me centupli accipietis
 et vi. eret. possi. **S**ecundo securus est
 xpm i vera obediencia. **C**u em dñs
 voluit recedere ab eis z celu ascen-
 dere dedit pceptu. vt hēt **Marci**
vi. dicēs. **A**ntes in mundu vni. zc.
Qd fecit scus mat. cu alijs aplis.
Nam dz ibide. **I**lli aut pfecti pdis-
 cauerunt vbiq. zc. **U**n dicit **Bern.**
 obediētes mādātū no pcrastinar.
 sed parat man. opi. pedes itineri
 z totū se impedit vt mādātū ipe
 trans impleat. **T**erte fecit scus
 mattheus. **U**n legit q pus pdica-
 uit in iudea. postea i macedonia.
 z diuisis aplis pdicauit apd mur-
 gundia. **R**eqre quō post ascensio-
 nē dñi. andree in simone pmo fol.
Dcinde pdicauit in ethiopia in ci-
 uitate q dicebat **Nadauer.** vbi du-
 os magos reperit noie **zaroes** et
arfaxar. qui ita hoies arrib suis
 deludebat vt qscunq. vellent me-
 broz officioz sanitate puare vide-
 rent. q in tantā supbia eruperunt
 vt se quasi deos ab hoib facerent
 adorari. **M**attheus aut pdicā cū
 uitate ingressus z apud eumuchū
 candacis regine quē **Philippus**
 baptizauit. vt habet **Act. xvi.** bo-
 spirabat. z ita magoz seductiones

detegebat. ut quicquid illi faciebatur hominibus in perniciem. Ipse conuerteret in salutem. Eunuchus autem sciam mat. interrogante. quomodo tot linguas loqueretur et intelligeret exposuit ei martheus. quomodo spiritus sancto descendente omnium linguarum sciam apostoli receperunt. Et sicut illi qui per superbiam turrim usque ad celum edificare voluerunt et per confusione linguarum ab officio cessauerunt. quia sciam linguarum non habuerunt. sic apostoli sciam omnium linguarum habuerunt ut turrim non de lapidibus sed veritibus construerent. per quas omnes qui crediderint celum ascendant. Tunc venit vnus qui dixit illos magos cum duobus draconibus aduenisse. seque ignem sulfuris ex ore et naribus euomentes cunctos homines occidebant. Apostoli autem signo crucis se munientes securus ad eos exiuit. Quem mox ut dracones viderunt ante pedes eius primum corruerunt et dormierunt. dixit quoque magister. Ubi est ars vestra. excitare eos si potestis. Ego nisi dominum rogassim quod mihi cogitastis inferre in vos primum retrocessissent. Cum autem populus venisset precepit draconibus ut in nomine iesu abirent. et nullum ledentes primum abierunt. Cepitque populo de gloria fratrum paradisi magnum sermonem facere. asserens ipsius omnibus montibus eminere et primum celo esse. spinas et tribulos ibi non esse. rosas et lilia ibi non marcescere senectute ibi non euenire. sed hominem ibi semper iuvenem manere. angelorum organa spiritui resonare. De his autem terrestri paradiso dixit hominem esse electum. sed christum in celesti paradiso reuertere

dum. Et cum homo populo loqueretur. ecce subito tumultus factus est in quo filius regis peragebat. Quem cum magi suscitare non possent. dixerunt regi quod ad consortium deorum rapere esset. et ideo imaginem sibi et templum construere optavit. Tunc predicavit eunuchus magos custodire faciem apostolum aduocavit. Qui ostendit ne fusa eius primum suscitavit. Quas propter rex nomine eglippus homo visio per vniuersas regiones suam misit suos di. Venite et videte deum in effigie hominibus latentem. Venerunt ergo cum coronis aureis et diuersis sacrificiorum generibus volentes sibi offerre et sacrificare. Quos sanctus mat. compe-scuit di. Viri quid facitis. ego non sum deus. sed sum seruus domini nostri iesu christi. Illi autem de auro et argento quod sibi attulerant ipso iubente magnam ecclesiam fabricauerunt. quam in .xxx. diebus spacio preceperunt. Et apostolus plinius annis ibi sedet et totam egyptum ad fidem pervertit. Rex autem eglippus cum vxore sua et omni populo baptizatus est. Episcopi gentem autem filiam regis apostolus deo dedicatam plusquam .cc. virginibus precepit. Et sic perz qualiter obediens preceptum christi contempsit. predicando fidem et pervertendo populum. Vnde conuenienter per dicere illud Luc. xv. Ecce tot annis seruiui vobis et nunquam mandatum tuum preterui. Et dicit Ambrosius super Lucam in persona sancti mathei. Omne mandatum tuum sicut cauterium impressum tenebo. **3** **2.** Tercio secutus est christum in charitate. iuxta doctrinam christi. Io. xv. Sicut dilexit me pater et ego dilectus vos estis. scilicet perfecta charitate. Mane in dilectione mea. sine diligendo

De sancto

Mattheo

et moriendo ppter me sicut ego moriar p vobis. Sequitur. nā maiorem charitatē nemo hz vt aīaz zc. **A**erte istā pfectā charitatē habuit sanctus mattheus. Nam ppter amorē xpī sustinuit mortes. **U**n legīt postq rex eglippus moriebat succēssit ei hirtacus rex q virginē epigeniaz filiā defuncti regis pcupiscens pmissit aplo dimidiū regni sui si eā sibi in coniūgiū cōsentire faceret. qz pulchra erat. **C**ui apłus ait q iuxta morē pdecessoris sui die dñi/ ca ad ecclīam cōueniret z p sēte epigenia cū ceteris virginibz audiret q bona sine iusta cōnubia seu coniugia. **Q**uo rex cū gaudio festinauit putās q apłus veller suadere epigenie coniūgiū. **M**attheus autē virginibz z omni pplo pgregatis de bono matrimoniū diu locutus. iō a rege plurimū est laudatus. credēs q apłus iō faceret vt animū virginis ad psumum matrimonij puocaret. **D**einde silentio facto apłs symonē repetijt di. **A**n bonū sit matrimoniū si saluo federe teneat. tñ vos astantes bñ scitis q si aliqz seruoꝝ regis spon sam suā sibi vsurparet. nō solū regis offensaz sz etiā mortē mereret. **N**ō qz vxorē duxisset. sed qz spon sam pñi sui accepisset. **I**ta z tu rex sciens epigeniā eterni regis spōsaz effectā z sacro velamine psecratāz quō poteris spōsaz potioris te tollere z tuo matrimonio cōpulare. **Q**uo audito rex p ira furibūdu abscēssit. **A**plū autē increpidus z pstantis oīs ad patientiā z pstantiā

pfortauit. z epigeniā ex timore coram se pstratā cū ceteris virginibz bñdixit. **P**missaz at solēnia missit rex spiculatorē q iuxta altare **M**attheū stāre z expāsis manibz i celū deū orāre missio a tergo gladio infecit z martyre psecrauit. **Q**d ppls audies palatiū regis incēdere volebat. sz p sbrī et diacones mor puenit z martyriū matthei apli cū gaudio celebrauerūt. **R**ex vō cū nec p matronas nec p magos posset aim vgis imutare. cōtam domū ei copioso igne accendere voluit. z iplaz cū ceteris virginibz cremare. **A**pls at eiusdē apparēs totū ignē de domo ei excussit z ignis erūpēs palatiū regis intrauit. z solo rege cū vnico filio euadēte cūtra cōbussit. **S**catiqz filius ei arreptus a demonio z pīs crimina pītēs ad apli sepulchrū pperauit. **P**ī leprosus effectus ē. q cū curari nō posset gladio seipm occidit. **P**opulus at frēm epigenie ob aplo baptizatū i regē pstituit. **Q**ui p ānos. lxx. regnauit z xpianū cultum magnifice apliauit. z totā p uinciā ethiopie ecclesijs repleuit. **Z**aroes autē z arfaxat ab illa die q apłs filiū regis suscitauit. fugierūt p sūdē. **S**z symon z iudas eos ibidē vicerūt. **E**t sic pꝛ qłt scūs mattheus ē xpī in pfecta charitate. cū sic ppter eū mortuus ē. **U**n Amb. in psona scī mat. **L**igatus sum clauis fidei z cōpedibz charitatis. **Q**uis me sepabit a charitate dei q est in me tribulatio. agustia. an fames. zc. **U**n merito ē i nūero scōꝝ mat

tyrum. de qbo canit ec. Viri sancti
gloriosi sanguine fuderunt p dño.
amauerunt xpm i vita sua. imitati
señ in morte sua. iō coronas triū
phales meruerunt. Nā dñs scriptura
Iaco. j. **B**onus vir q suffert tenta-
tionē zc. Et illud apli. j. **U**bi. j. Si
delis fmo. Nā si cōm ortui sum⁹ z
cōiuiem⁹. Si sustinui⁹ z cōre-
gnabim⁹. **U**n bñ dz matthe⁹. Nā
matthe⁹ dz a magn⁹ z theos. i. de⁹
qñ magn⁹ dñi. Dicit etia leui. qd
interp̄ta apposit⁹ qz ē appositus
ip̄o cathalogo martyruz. z p pñs
sanctis in celo. g zc.

De sancto michele. Sermo. lvij

Ece miche

el vn⁹ de pñcipib⁹ pñmus
venit in adiutoriu meuz.

Dñs. x. **M**orate charissimi. dñs em̄
Nero. in qdā omel. nō em̄ posset
esse cura hūana infirmitas inē tot
z tantas hosti illi⁹ insidias nisi an-
geloz muniret auxilio. **N**ic ē em̄
q daniel spū cognouit q gen⁹ hu-
manū p̄t p̄cñm est expolitū in si-
dijs diaboli. z p iuuamē angeloz
liberat. iō dicit in p̄so oīm fideliū.
Ecce michelel zc. **N**ā est notā
dum q sūm⁹ pontifex pelagi⁹ hūc
diē in honorē sci mi. z oīm beatoz
spirituū p totū orbem vniuersalr
statuit celebrāduz. in q solēnitare
oīm angeloz agim⁹ mēoriā z oēs
generalr honoramus. **N**ā accidit
sic. legīt em̄ qd in appulia est qdā
mons q dz gargan⁹. iuxta ciuita-
tem que dz sypon⁹. **A**nno āc dñi
ccc. xc. in p̄dicta vrbe sypono erat
qdā vir noīe gargan⁹. a q mōs

ille nomen accepit. **I**lle vero hō
pollebat infinita multitudine ouiu
z boum. **A**uz autē pascērent circa
latera p̄dicti mont⁹ p̄rigit quēdā
thaurū alios relinquere z verticē
mont⁹ ascendere. **C**um g domus
alijs redeūtib⁹ nō redisset. colle-
cta dñs multitudine famuloz p
deuia queqz reqrens. candē ipsuz
in vertice mont⁹ iuxta ostiū cuius-
dam spelunce inuenit. **P**ermor⁹
igit cur soliuag⁹ incederet mor in
ip̄s sagittā toxicatā direxit. s. statī
velut a vento rectora in ipsuz q ie-
cerat repcussit. **T**urbati sunt sup
b ciues z admirati. ad ep̄m vadūt
z sup tā stupēda re ip̄m requirūt.
Qui eis triduanū ieiuniū indixit
et a deo b esse querendū amonuit
Quo peracto scūs michelel appa-
ruit ep̄o di. **S**ciat⁹ volūrate mca
hoīem illū esse p̄cussū suo telo.
Ego em̄ suz michelel archāgelus
qui illū locum incolumē siue san-
ctum vl⁹ dedicatū ornavi ac mibi
elegi. z scire debet⁹ me esse custodē
ipsius loci ac patronū. **S**tatimqz
ep̄us z ciues euz p̄cessionē locum
adeūt z spelunca ingredi nō p̄su-
mentes sed ofonib⁹ p̄ forib⁹ insi-
stebant. **T**andē em̄ accidit p⁹ ali⁹
qd temp⁹ ab inuento loco q nea-
bolite adhuc gentiles p̄tra sypon-
ranos z beneuētanos qui qnqua-
ginga milib⁹ a sypono distant or-
dinato exercitu bellare ceperunt.
Qui de p̄silio ep̄i triduo inducias
petierūt. vt triduo ieiunio va-
carent z patronū suū sanctū mi-
chaelem in sui auxilium implo-
rent. **T**ercia autēz nocte michelel

Richaele

Ap̃s autē sacerdotes ⁊ clericos ibi
dem delegauit q̃ iugit̃ diuinū offi
cium ibidē celebrarent. In eadez
autē spelunca aqua clara ⁊ dulcis
emanat. de q̃ post cōionē ppl̃s po
rat. ⁊ diuerse egritudines sanant̃.
His audiet̃ ⁊ aptis. tūc summu
pontifex pelagi⁹ hunc diē in hono
rem sci michaelis ⁊ oim beatorū
spiritū⁹ p̃ cōtū mundū statuit̃ ce
lebrandū. ¶ **¶** Est igit̃ morandū
q̃ nos merito debem⁹ āgelis lau
dem ⁊ honozē impēdere multipli
ci rōne siue p̃t̃ multiplex adiuro
rium qđ onduit nob̃. **¶** Primo enīz
debem⁹ eos honozare qz sunt n̄i
custodes. Dicis em̃ mgr̃ li. ij. di. xj.
q̃ queq̃ aia siue bō habet vnū an
gelum bonum ad sui custodiam
delegatum siue deputatū. Unde
custodiūt boiem tripl̃r. s. in p̃ncip̃
pio. in medio. ⁊ in fine. **¶** Primo cu
stodiūt boiem in p̃ncipio. h̃ est. in
vtero matr̃. ne p̃ maliciā diaboli
suffocet̃. ⁊ postq̃ nat⁹ est ne ipsuz
impediat a gr̃a baptis̃ mali. ⁊ i toy
ta vita ne ipsuz ad magna pecca
ta trahat. **¶** Un̄ dicit̃ ps̃. Angelis
suis de⁹ mādauit̃ de te vt custodi
ant te in oibz vijs tuis. **¶** Un̄ de hoc
habet̃ figura **¶** Dan. vi. xbi. qđ q̃ da
niel fuit missus i lacū leonū a re
ge dario vt eū laceraret̃ Qui r̃ndit̃
regi. **¶** De⁹ me⁹ misit̃ angelū suū et
p̃clusit̃ ora leonūz nō nocuer̃t mi
hi. **¶** Noz̃at̃ p̃ danielē intelligit̃
homo p̃ leones diaboli. p̃ lacum
mūdus iste zc̃. **¶** Un̄ dicit̃ Hiero. in
omel̃. Est circa oēs credētes i xpo
firma āgeloz custodia. **¶** In signū

Indigena
Indigena
Indigena

huius dicit **Apoc. ix.** q. iohes vidit angelum descendente de celo habente clauem abyssi et carbenam magnam. Et apprehendit draconem serpentem antiquum qui est diabolus et ligauit eum et misit in abyssum etc. **Secundo** custodiunt hominem in medio. Si morietur. quoniam anima debet separari a corpore. tunc homo precipue vexatur per diabolum ut de sua salute dei misericordia desperet. Nam dicit **Beggo.** Demones volitant circa nos sicut apes sed nos producent in desperationem. **Exemplum** de sancto martino. **Requere** martini. **Un ps.** Circūderunt me sicut apes et exarsit. propterea me sic ignis. Ideo valde necessarium est angelorum auxilium qui tunc iuuant nos. **Quod** bene figurat nobis. **iii. Re. vi.** de puero siue seruo helysei clamante. **Heu heu** domine mihi quid facies. **Uideris** exercitum in circuitu ciuitatis qui volebat capere helyseum et seruum. **Qui** respondit helyseus. **Non** timere. **Plures** nobiscum sunt quam cum illis. **Et** orauit helyseus ad dominum dicens. Domine aperi oculos pueri huius ut videat. **Et** aperuit dominus oculos pueri et vidit. **Et** ecce mors plebis equorum et currum in circuitu helysei. **Moraliter** etc. Sic angeli custodiunt hominem et solantur eum ne desperet. **vi. Lu. xxi.** Apparuit illi angelus de celo portans eum. **Qui** exepulzus habet. **Legit** enim quoddam iuuenis intrare religionem. et cum in ea aliquot annis honeste et deuote vixisset cepit in infirmitate ita grauiter laborare quod in lectulo decubans nihil omnino loquebatur.

sed putabatur subito moriturus. **Ante** quam fratres subito peruenissent ut recumederent animam eius. subito cepit loqui et protulit tria verba. **Primum** inquit fuit istud. **Utinam** non essem natus. **Secundum** fuit istud. **Ponderate** te equaliter. **Tertium** fuit. **Sufficit** mihi. **Ante** autem conualuisset de infirmitate interrogauerunt eum fratres quare illa tria dixerat. **Ille** autem respondens dixit. quod in illo mortis articulo astiterunt demones multi accusantes eum de multis grauibus peccatis. **Ita** quod per quod libet eram dignus morte eterna. **Tunc** desperans de salute dixi primum verbum scilicet **Utinam** non essem natus. **Tunc** astiterunt angeli dei habentes statera in manibus suis ut ponderarent mea bona et mala. **Et** videns dixi secundum tria verba. **Ponderate** equaliter. **Quia** autem mala mea aliquantulum preponderarent dixi eis ut apponerent. **Uec** sic. tunc ipsi apposuerunt unam stillam de sanguine christi. quam apposita bona preponderabant. **Quod** videntes demones confusi recesserunt. **Tunc** ego multum consolatus cum magna iocunditate et securitate dixi tertium tria verba. **Sufficit** mihi etc. **Unde** dicit **Bern.** Angelus domini in omni loco sedulus pedisequus. id est. (nachfolger) anime non cessat eam sollicitare et assiduus suggestionibus monere dicens. **Delectare** in domino et dabit tibi omnes petitiones tuas. **Tertio** custodiunt hominem in fine. id est. cum anima est separata a corpore tunc diabolus animam defuncti ad penas inferni cape intendit. **Iuxta** illud **Beati. iij.** Tu infidelis diabolus calcaneo et per calcaneum

De sancto

Michael

intelligit finis hoīs in q̄ diabol⁹
necit hoīem trahere ad infernum
Nā dicit Aug⁹. Dicitur est q̄ nos
aduersarius nŕ. Eqsime iudex iu
dica hūc esse meū ob culpaz q̄ tu⁹
noluit esse p̄ grām. **Judica** geum
esse meū eternalr dānandū. **Sz**
angeli inq̄tū possibile ē eis iuuat
hoīem z allegat bona homis. **Ad**
hū ostendit **Job. xxxij. T**abescet
caro ei⁹. s. hoīs insepatione. z que
tectra fuerant nudabunt. **Appro**
pinq̄bit corruptioni aīa ei⁹ z vita
illi⁹ mortifer⁹. s. diabolis. **Si** fue
rit p̄ eo angelus loquēs vnus de
millibz vt annūciat hoīs eq̄tatez.
miserebit ei⁹. s. deus. z dicit. **L**ibe
ra eū vt nō descēdat incorruptōz.
Sequit. Depcabilis erit ei⁹. s. ho
mini. z videbit facie ei⁹ in iubilozē
P̄ **Uñ** exemplū habem⁹ legitur
q̄ qdam fuit intente⁹ prauis actio
nibz. **Nic** enī virginē mariā dilige
bat z eam deuotissime salutabat.
Cū autē ille esset defunct⁹ cōuene
rūt demones aīam ei⁹ rape confi
dentes. astiterūt z angeli dicētes
q̄ ipse fecerit aliqua bona. **Demo**
nes ecōtra pferebāt innumerabi
lia peccata. cū autē exultātes puta
uerūt se habituros aīaz defuncti.
Tunc vn⁹ ex bonis angel⁹ intulit
q̄ cū deuotiōe solit⁹ fuisset salu
tare vginē mariā. **Doc** audientes
demones mox relicta aīa ipsi⁹ de
functi recesserunt pfusi. **Uñ** **Job.**
xxxij. Liberauit. s. angelus aīam
suā ne pgeret i interitū sz venies
lucē videret. s. ipm deū zc. **Ad**
2 **Scđo** p̄ncipalr dico q̄ debemus

Custodie diligenter

angelos honorare. qz sūt oŕonūz
nŕaz añ deuz representatores. in q̄
qdem pŕatione tria faciūt. **Pri**
mo nāqz deo oŕoes nŕas repŕe
sentant. **Uñ** dī **Abd. xij.** q̄ angel⁹ di
xit thobie. **Qñ** orabas cum lachry
mīs z sepeliebas mortuos. z dere
linq̄bas prandīū z abscodebas p̄
diē mortuos et nocte sepeliebas
eos ego obtuli oŕonē tuā dño. an
gelus iste fuit raphael. **Scđo** nob
grāz dei impetrāt. **Nā** oblata oŕo
ne nihil aliud restat nisi impetra
tio diuine grē. **Jo** angeli postq̄ re
pŕesentauerunt oŕonē rogāt deū p̄
grā. **Uñ** dī **Zach. j.** Angel⁹ dñi di
xit. **Dñe** exercitū vŕqz quo nō misē
reber⁹ hierlmz vrbīū iuda qm ira
tus es. **Sequit.** q̄ dñs dixit. **R**e
uertar ad hierlm i misericordijs.
Tertio sniam dei nob renūciant
Uñ dī **Dan. ix.** q̄ gabriel ad eū vo
lans dixit ab exordio p̄cū tuarūz
egressus ē fmo. glo. i. snia a deo.
Ego autē veni vt indicārē tibi qz
vir desiderio z es. **Uñ** **Zach. j.** An
gelus loq̄bat in mē vba bona. ver
ba p̄solatoria. **Uñ** de his tribz dīc
t Bern. sup **1. añ.** Discurret angel⁹
medi⁹ in f dilectumz dilectā vota
offerēs. dona referēs. excitat istaz
placat illū. **Tertio** p̄ncipalr dico
q̄ debem⁹ honorare angelos qz sūt
aīaz nŕaz in celo portatores. In
q̄ quidē portatōe tria faciūt. **Pri**
mo em pparāt viā. **Uñ** dicit dñs
Malach. iij. Ecce ego mitto an
gelū meū qui p̄parabit viā aīa sa
ciem tuā. **Scđo** viā pparat cas
i celo baiulāt. **Uñ** **Exo. xxiij.** Ecce

ego mitto angelū q̄ p̄cedet te ⁊ cu
stodiat i via ⁊ introduceat i locū quē
paravi. s. celū. qd̄ paratū ē sc̄is aia
bus ab origie mūdi. **Un̄** dicit sal/
uator in die nouissimo ad electos
Mat. xxv. Venite b̄ndicti pa. zc.
Tertio locat eas i celo fm̄ merita
sua. **Naz** aliq̄s ad infimā hierar/
chia. aliq̄s ad mediā zc. **Un̄** dicit
saluator **Lu. xvj.** Factū est vt mo
reret medic⁹ et portaret ab angel⁹
in sinū abrae. **Dic** em̄ gr̄e in dyalo
go. q̄ in p̄cto segregatōis aie a
corpe āgeli boni ⁊ mali adueniūt
q̄oia bona ⁊ mala hoīs merita et
demerita pōderāt. s. ē āgel⁹ bon⁹
allegās bona opa hoīs ⁊ recitans
mal⁹ āgel⁹ accusans ⁊ oia mala
ad m̄oria reuocās. **Et** si qd̄ ma/
la bonis p̄pōderet. vt pote si sepat
in p̄cto mortali statim aia tradet
torozib⁹. q̄ retrudūt hoīs vl̄ aiaz
in carcere inferni ad crucianduz
et̄nalr. **Si** t̄o decedit i charitate
sine p̄cto mortali. t̄n aliq̄ purgabi
li āgeli boni deducūt eū in purga
toriū. q̄ purgata dducūt i paradisu
Si t̄o decesserit i tāta charitate
vt oēm p̄sūp̄it rubiginē p̄ti ita
q̄ nihil purgabile secū heat statiz
recipiūt eū sci āgeli ⁊ portāt eū ad
regnuz celoz. **Un̄ canit ec.** Venit
michael archāgel⁹ cū mltitudine
āgeloz vt pducāt aias i paradisu
exultatōis. **Et** sic p̄z tertio gr̄e āge
los merito honorare dēm⁹. **Et** iō
dic̄ Hiero. i li. d̄ illustrib⁹ vir⁹. **Re**
uera necessariū ē vt q̄ n̄fāz salutes
in gr̄m̄ in c̄essione scōz honorē
eis faciam⁹. **Dic** p̄t finiri vn⁹ ser

mo. **¶** **R**ast notādū q̄ hodierna
sacra solēnitas archāgeli michael
q̄rtuor noia h̄z. s. **dedicatio victo**
ria. m̄oria. apparitio. **Pr̄o** d̄ de
dicatio ex eo q̄ hac die loc⁹ sci mi
chael in mōte gargano ab eo ē de
dicat⁹ sic ipse revelauit. **Nā** sicut
legit i apulia ē qd̄a mons zc. vt s.
ostēsuz ē. **Secdo** d̄ p̄ncipalr victo
ria. **Ipsi** em̄ āgeli s̄ n̄fī p̄pugnato
res. **Un̄** canit eccia. **Michael** ar
changel⁹ venit in adiutoriū p̄p̄o
dei stetit i auxiliū p̄ aiabo iust⁹ **Iō**
hodiernū festū d̄z festū victorie an
geloz. **Et** igit̄ sciēdū q̄ triplex an
geloz inuenit victoria. **Pr̄ia** fuit
in p̄ncipio mūdi. **Secūda** in medio
id ē q̄ridie in p̄nti vita. **Tercia** erat
in fine circa nouissimū diē. **Pr̄ia**
victoria āgeloz fuit i p̄ncipio mū
di q̄n michael archāgel⁹ cū āgel⁹
suis pugnauit ⁊ luciferū ⁊ oēs ei
adorātes ⁊ eū de celo expulit duz
dei eq̄litate appetijt ⁊ deo s̄llis eē
voluit. **Dic** **Ih̄s.** q̄ postq̄ creat⁹
est p̄p̄dēs eminētia nature ⁊ p̄fū
ditatē sc̄ie riue i suū creatorē sup̄
biuit int̄arū q̄ se deo eq̄re voluit.
Un̄ dic̄ mgr̄ li. ij. di. vj. **Sil̄is** qd̄
deo eē voluit nō p̄ imitatioz. s. vir
ruti⁹ s̄z p̄ eq̄litate potētie. **Un̄** dixit
vt h̄et **Ih̄s.** ruij. **Ascēda** in celū ⁊ ex
altabo solū meū sup̄ astra celi. et
ero s̄llis altissimo. **Nō** dixit d̄ celo
ēpireo q̄ ibi erat. s̄z d̄ celo trinita
tis. **Un̄** dic̄ mgr̄. **Et** vocat celū bi
cellitudinez cui par fieri voluit. iō
dixit. ascēda in celū. i. ad eq̄litatez
dei. **Et** cū lucifer sic eq̄litate d̄i ap
petijt archāgel⁹ mi. celest̄ exercit⁹.

1
2
3

2

1

2

3

1

2

3

2

3

De sancto

Michael

signifer adueniens ipm luciferum cum suis sequacibus expulit de celo empireo in istū caliginosum aerē cum omnibz socijs sue prauitatis. **Un** de isto plio et victoria dicit **Apoē. xij.** Factū est plū magnū in celo. **Michael** et angeli eius plia bant cū dracone. **Et** draco pugnat et ageli ei⁹. et nō valuerūt. neqz locus eoz inueniē ē ampli⁹ in celo. **Un** dicit **magr. li. ij. dis. vi.** qz eis nō est cessūz habitare in celo. qz locus est clar⁹ et amen⁹ nec in terra nobiscū ne hoies nimis infestarent. sed i aere celiginoso qd est eis qsi carcer vsqz ad tempus iudicij tūc aūc detrudent in baratrū inferni. **Secūda** victoria angelozū quā quotidie obtinēt cū demonibus ē qz ptra eos p nobis pugnat et nos ab eoz tentatione liberat et ptegūt ne nobis tm noceat qzruz ipsi desiderāt. **Naz. d. j. Pe. v.** Aduersari⁹ vester diabolus tanqz leorugies circū querēs quē deuoret. **Sed** angeli ptegūt nos. **Un** ps. Angelis suis de⁹ mādauit de te zc. **Un** figura hui⁹ habet **Apo. viij. vbi dicit.** Vidi alterz angelū ascendentem ab ortu solis hūtez signū dei viui. et clamauit voce magna qtuor angelis quibz datū est nocere terre et mari di. Nolite timere terre et mari neqz arboribz qusqz signem⁹ suos dei in frontibz suis. **Quid** est illud signū aliud nisi qz impmūt cordibz nostris memoriā dñice passionis vt sic semp gemamus et doleam⁹ de peccat⁹ que sē causa moris xpi. et sic sum⁹ signati

spūaliter signo thau in frontibus nris. tūc nullo mō pnt nobis nocere. **vn. Ezech. ix.** Signa thau super frontibz viroz gementium et dolentū. **Sequit.** **Sup** quē videlicet signū thau ne occidat. **Nam** signū sancte cruc⁹ est tāte virtut⁹ qd angeli impmūt nob qz demones p b marie impugnant. **Un** b cognoscēs in spū sancto ps. dicit. **A** dextris est mihi. **Requ. inuentionis cruc⁹.** **Un** **Ezech. iij.** Angelus suscitauit me qsi virū qui suscitatur a somno suo. scz impmēdo mihi mēoriā dñice passionis. **Ter** tia victoria erit in fine qn archangel⁹ michael pugnat et ptra anti xpm p nobis an nouissimā diem. et ipm occidet. **Un** **Dan. xij.** Tūc em pnceps magnus surget michael. et plect⁹ tanqz adiutor et p rector ptra antichristū firmē stabit. **Deinde** vt hinc glosa sup illd **Apoē. xij.** Vidi vnū de capitibus ei⁹ quasi occisus in morte. **Antichrist⁹** similitabit et finger se mortuū et p triduū latēs postea apparēbit dicēs se suscitātū. **Arceqz** magica ferentibz eū demonibz i aera ascēdet. et vniuersis mirātibz adorabūt eū. **Tandē** in monte oliueti ascēdēs vt dicūt doctores. **Et** glo. sup illud. **ij. Iessa. ij.** Et tunc reuelabit ille iniqu⁹ quē dñs Iesus interficiet spū oris sui. **Un** dicit. **Dñ** antichrist⁹ stabit in pilone. i. (gesse) et in solio suo in illo loco ptra quē dñs ascēdit ad celos michael adueniens interficiet ipm. **¶** **Tercio** pncipalē

dicat memoria sancti michael p/
pter ministeriū eoz. **Uñ** in hac so-
lennitate oīm angeloz memoria
habemus z oēs generalr honora-
mus ppter ministeriū eoz. Nam
ipsi sunt nostri ministratores. vñ
Heb. j. Omnes sunt administra-
toz spūs missi in ministeriū ppter
eos q capiunt hereditatē salutis.
Uñ notandū q angeli exercēt cri-
plex ministeriū circa nos. **Prō** in-
crepant hoīem q p peccatū recel-
sit a deo vt redeat. **Hoc** figuratur
nobis **Gen. xvj.** Ubi dicit q agar
fugienti a facie sare dñe sue occur-
rit ei angelus dñi z dicit ei. Unde
venis aut quo vadis. Que rñdit.
A facie saray dñe mee fugio. **Di-**
xitq ei angel⁹ dñi. Revertere ad
dñam tuā z humiliare sub manu
eius. **Mozalr** agar interpretat ad-
vena. z significat hoīem q est ad-
vena in hoc mūdo q nō est in ce-
lesti paradiso q est i patria sua. **Ca-**
ra autē interpretat pnceps. z signifi-
cat deū qui est rex regū et dñs do-
minantium. **Ab** illo dño fugit hō
qñ se elongat a deo p peccatū. **Iu-**
xta illud ps. **Longe** a peccatoribz
salus. **Uñ** dicit **Isa. liij.** Peccata
vra diuiserūt inter vos z deū ve-
strum. **Ideo** angelus occurrit dī.
Revertere ad dñm deū tuū a q re-
cessisti p peccatū. z humiliare sub
manu ei⁹. **Qui⁹** exemplū bene ha-
bet in sancto petro in carcere be-
rodis detento carthenis. **Uñ** dicit
Act. xij. q angelus dñi assistit dī.
Surge velocit. z ceciderūt carthe-
ne de manu ei⁹. **Per** petrū intelli-

git peccator. **Naz** ipse dicit **Lu. v.**
Homo peccōr sum dñe. Sic pecca-
tor p peccatū detent⁹ est in carce-
re herodis. i. in prāte diaboli vñ
culis firmissimis. **De** quibz dicit
Aug⁹. vij. psf. Ligatus eram nō
ferro sz mea ferrea volūtate. **Uel**
le meuz tenebat inimicus me⁹. et
inde mihi carthenā fecit z pstrinxe-
rat me. **Sz** cū hō sic p ipm pccm ē
ligat⁹ tūc angelus monet eū vt p-
pniā creat de peccato dī. **Sur-**
ge velociter. tūc liberabit⁹ et redit
ad deū. **Secūdo** āgeli exercēt mi-
nisteriū circa nos labia peccatorz
purgendo vt pfitent⁹ peccata sua.
Nam qñ hō peccata sua vult pfi-
teri tūc diabolus restringit eū ne
pfitent⁹. z sic maneat i feditate pec-
cati. **Iuxta** illud ps. **Obmutui** et
silui a bonis z dolor me⁹ reno. est.
Uñ **Isa. vi.** in psona peccatoris.
Ue mihi qz vir pollut⁹ labijs ego
sum. **Sz** angelus dñi est in misse-
riumz purgat homini labia vt cō-
fiteat⁹. z sic mūdet⁹ zc. **Hoc** figurat
nobis **Isa. vi.** vbi cum ppheta vñ
dissert dñm sendentē sup solū ex-
celsum. z angelos circūstātes cla-
mauit. **Ue** mihi qz vir pollut⁹ la-
bijs ego sum. **Sequit.** **Et** volauit
vnus ad me de seraphin. z in ma-
nu eius calculus ignit⁹. i. carbo
vl lapis ignit⁹ qui tergit os meū
z dicit mihi. **Accete** rigi labia tua.
et auferet iniquitas tua. z mūdabit
peccatū tuū. **Et** sic pēz quō angeli
mistrant peccatoribz inspirando
eis vt pfitent⁹ z sic mūdent. **Ter-**
tio angeli exercent ministeriū cōz

De sancto Luca euangelista

forzando hominem in bono ut perseueret in bonis operibus. Diabolus enim semper nititur hominem impedire ut desit in bono. quod scit quod nemo sine perseverantia potest attingere brauium eterne vite. Nam saluator dicit. Qui persevera. usque in finem remanet. Tunc angeli confortant hominem et custodiunt eum in perseverantia. Unde dicitur Danieli. x. quod daniel dixit. Non remansit in me fortitudo sed et spiritus meus immutatus est in me et emarcui. nec habui in me quicquam virium. tetigit me angelus et confortavit me et dixit. Noli timere vir de sideriorum. Pax tibi. confortare et esto robustus. Nunquid scis quare venerim ad te. Ecce confortando. Tunc igitur ego reuerbar ut plerumque aduersus principem psalorum. Et nemo est adiutor meus nisi michael archangelus. Sic certe angelus confortat hominem ut in bono perseueret et viriliter pugnet contra principem psalorum. id est diabolus.

¶ Quarto principaliter dicitur apparitio propter ostensione et presentiam sancti michaelis et aliorum archangelorum. Ipse enim valde feliciter apparuerunt hominibus quando se missi a deo. Unde Iudith. xiiij. quod erat quidam vir de stirpe Dan nomine manue. scilicet per famisonis huiusmodi uxores steriles cui. scilicet mulieri apparuit angelus domini et dixit ad eam. Sterilis es et absque liberis sed percipies et paries filium. ipse incipit liberare israel de manu philistinorum. Accipe quomodo feliciter apparent. Unde notandum quod angeli tripliciter apparuerunt ac apparent. scilicet feliciter. scilicet lucius. felicissime. Et primo feliciter nobis annuncians regalem iram

dei esse placatam. Unde legitur in epe Grego. pape. viij. et dicitur magis. angelus domini apparuit et gladium cruciatum tergens in vaginam reuocauit quod sic accidit. Nam ut legitur in legenda sancti Grego. Regre ibidem. Secundo apparuit feliciter nos preseruando a malo. Qui exemplum et figuram habemus. Danieli. iij. ubi angelus domini cum tribus pueris in fornace descendit et fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem. ne calor ignis eos comburet. quod a rege Nabuchodonosor fuerant missi in fornacem ignis ardentes. scilicet sydrach. mysac et abdenago. eo quod statuam auream et ydola non luerunt adorare. sed solum deum verum. Unde sequitur quod rex dicit. Non enim missimus tres viros in medio ignis comeditos. Qui responderunt iudices et duces et magistratus. vere rex. Tunc ait. Ecce ego video viros solutos quattuor ambulantes in medio ignis et nihil corruptoris in eis est et spiritus quartus filius filio dei. Tercio apparent felicissime animato sancti in choris eorum. ubi cum ipsis eternaliter gaudent et letantur. Unde saluator Luca. xv. Dico vobis gaudium erit in celo coram angelis dei super uno peccatore penitentem agente. Omnes enim electi assumunt ad ordines angelorum. Unde christus in ascensu suo electos suos Regre ascen-

¶ De sancto Luca euangelista.
Sermo. lviij.
Salutat vos
lucas medicus charissimus
cuius laus est in euangelio per omnes

clētiās. Col. iij. 2. ij. Ro. viij. pro
secūda pīcula. In quibz verbis
triā notant. In quibz scūs lucas
tripliciter cōmendat. **Prīmū ē me-**
dicina salubris. qđ notat cum dī
Saluat vos lucas medic⁹. **Se-**
cundū est actus siue dilectio cor/
dialis cū addit. charissim⁹. **Ter-**
tium est cōmendatio vniuersalis
cum pcludit. 2. qđ scribit. ij. Ro.
viij. **Aut⁹ laus est in euāgelio per**
oēs ecclīas. **U.** Dico pmo q
in vrbis pmissis notat medicina
salubris cū dī. saluat vos lu. me
dicus. Est notandū q scūs lucas
dat nobis spūaliter in suis euāge
lijs triplicē salutarē medicinā fm
q medicina est triplex. Est em me
dicina fm medicos naturales. p
seruatiua. curatiua. 2. meliorati
ua. **Hāc triplicē medicinā dat**
nobis scūs lucas. **Primo dat me**
dicinā pseruatiuā. q est sūme ne
cessaria. qz pseruat a casu mali et
peccati. **Uñ Dionys⁹ in li. de an**
gelica hierarchia ca. viij. pre. x. Op
timū gen⁹ purgatiōis est nō a for
de que insuit s; ne insit. **Certe hāc**
medicinā dedit nobis lucas i sua
sancta euangelica doctrina vt hō
pueniat ne etna morte moriā p
peccatū mortale. qz fm dictū sapi
entis **Eccl. ix.** Nescit hō finē suū.
ideo optima medicina ē. vt homo
pueniat ne inueniā dormiē. i. in
peccato mortali etnā est quasi hō
dormiēs. **Uñ docet 2. scribit i sua**
euāgelica doctrina **Lu. xij. salua**
tor dixit. Vinc lumbi vři pīncipi
2. luvā. in ma. ve. 2. vos fili. ho. ex
pec. do. suū qñ reuer. a nuptijs. vt

cū venerit 2. pulsaue. p. f. a. p. e. l.
Et si venerit in secūda vigilia. 2. si
in tertia vigilia venerit 2. ita inue
nerit bri s; fm illi. s. qđ inuenerit
vigilātes. i. sine pctō. **Vocaūt sci**
tore qm si sciret pīsa. q hora fur
ve. vigi. vtiq; et nō sineret pfodi
domū suā. **Et vos estote pati qz q**
hora nō putat fili⁹ ho. ve. **Unde**
Aug⁹. Temp⁹ hui⁹ vite nihil aliū
est nisi cursus ad mortē in quo ne
mo stare pmitit. sed oēs pari mō
vrgent. **Et dicit Greg.** si sciret hō
horam q de hac carne migrare de
beret posset qđ aliud tpus deli
cīs. aliud pnie deputare. s; q pe
nitentibz veniā. pmissit diē crasti
num nō sponondit. **Quare bñ lu**
cas dat nob optimā medicinā cū
sic docet nos vigilare 2c. **Secūdo**
dat medicinā curatiuā cū em hō
p peccatū infirmat. tūc mltū indi
get medicina curatiua ne moriā
in infirmitate peccati. s; vt deū in
uocet vt ei misereat. **Nā ipse dicit**
Lu. v. q xps dixit. **Nō veni voca**
re iustos s; sanos. s; pctōres. s. in
firmos pctō. **Et rōne oñdit ibidē**
di. **Nō egēt q sani s; medico s; qui**
male hñt. **Iō dat nob medicinā**
curatiuā. s. vt deū inuocem⁹ vno
bis misereat 2. sanet nos. **Uñ scri.**
Lu. xviij. q duo hoies ascēderūt in
tēplū vt orarēt. vn⁹ pharise⁹ 2. alē
publican⁹. **Pharise⁹ seqt.** **Descēdit**
h iustificat⁹ in domū suā. i. san⁹ et
liber ab omni morbo peccati. **Ec**
ce quō dat curatiuā medicinā.
Et iō dicit Aug⁹. i. li. de doc. chris.
Scim⁹ q nullus pōt saluari nisi
DD 2

De sancto Luca evangelista

3 fuerit iustificat⁹. iustificari nō pōt sine merit⁹. merita hīe non pōt sī ne grā. grām hīe non pōt q̄s nisi impetret vel petat in orōne. q̄re docet nos lucas zc. Tercio dat medicinā melioratiuā que sanitatē auget z in meli⁹ cōmutat. Ista āt medicina est diuitias z opalia relinquere. que hōiem nō tñ debilitant. sed etiā in laqueū z tentationem diaboli inducūt z insidere faciunt. iuxta illud. 1. Th. vj. Quid diuites fieri volūt incidūt in tentationē z in laqueū diaboli. z desideria multa z inuitilia z nociua. q̄ mergunt hoies in inericū et perditionē. Radix em̄ omniū maloz ē cupiditas. Arte p̄tra hāc infirmitatem dat nob bonā medicinam. Lu. xviij. cū dicit. Omne q̄d cūq; habes vende z da paupibz z habebis thesaurū in celo. Acce quō zc. Cū dicit Hiero. de eo. Cuius vba aīe languētī sunt medicina. 1. Th. xj. Secundo p̄ncipalr dico q̄ notat actio seu dilectio cordial⁹. cū additur. Charissim⁹. Est notanduz q̄ ipse habuit triplicē actū cordiales seu dilectionē. q̄re merito dī charissimus. s. ad deū ad primū et ad seipm. P̄rio habuit actū cordialē seu dilectionē ad deū. Cū dicit Lu. xlii. Nōne cor n̄m ardēs erat in vobis dū loqueret̄ nob in via zc. Dicit em̄ Bern. q̄ hō ordinaf ad deū z ad ei⁹ dilectionem triplr. s. affectione. cogitatōe. z intentione. quibz tribz sc̄us Lu fuit totalit⁹ ordinatus. Ad bñ ostēdit Lu. vi. vbi dicit q̄ ipse die dñice

resurrectōis quesuit toto cordis desiderio affectōe. cogitatōe. z intentione xpm̄. ideo de nlla alia re q̄ de christo loquebat̄. Cū dīc hystoria. Duo ex discipulis iesu ibāt in castelluz ab hierlm̄ cui nomen emaus. s. lucas z cleophas. Nam fm̄ Grego. lucas ex hūilitate nomen suū siluit z nomē socij sui. scz cleopbe exp̄ssit. Isti duo loq̄bant̄ ad inuicē de iesu de omnibz hīs que acciderāt sibi. Et factū est dū sic fabularent̄. s. ex vera dilectione de iesu. z ipse iesus appropinquās ibat cū illis. Et sic appropinquauerūt castello q̄ ibant. z ipse finxit se longi⁹ ire. z coegerūt illum di. Mane nobiscū dñe qm̄ ad uesperascit z inclinata est iaz dies. z intravit cū illis. Cū lucas bene pōt dicere illud 1. An. iij. Quesui que diligis aīa mea. s. xpm̄ z nō inueni. Sequit̄. Cū paululū perāsissem. scz d hierlm̄ ad castellū. tūc inueni scz i via quē diligit aīaz meā. tenui eū nec dimittā donec introducā illū in domū. Cū bñ dixit. Mane nobiscū dñe. Et sic p̄z quō fuit ordinatus ad deū affectōe. cogitatione. z intentione. Cū dī. Bern. Qui amat ardenti⁹ currit veloci⁹ et app̄bendit citi⁹. Et ideo dī Deutro. iij. Cū quesier⁹ deū cū inuenies eū. si toto corde quesier⁹ eum. Secūdo habuit actū cordialē ad primū. Aīa aut̄ sunt fm̄ Rich. de scō victore que primo debem⁹ scz n̄m posse nostrum velle z nostrum agere. in obsequijs. Istum triplicē actū cordialē habuit sc̄us

Lucas ad primū. Dedit em̄ pmo
primo suo posse suū in subsidij.
Ad pr̄ ex hoc q̄ scō paulo in oibz
suis tribulationibz semp adbesit.
ab eo nūqz discedens. **Un̄ dicit. ij.**
Abi. iij. Lucas est mecū sol⁹. **Et**
ij. Aop. viij. dicit de eo. **Nō** solum
autē. s. z ordinat⁹ est ab eccl̄ijs co/
mes pegrinatiōis nostre in hanc
grām q̄ ministrat a nobis ad glo/
riam dñi. **Secūdo** dedit suū velle
in desiderijs. **Ad pr̄** ex hoc q̄ eis
salutē eternaz desiderauit. **Unde**
Aoll. iij. Saluat vos lucas me
dicus. glo. i. eternā salutē exoptat
Tercio dedit suum agere in obse/
quijs. **Ad pr̄** ex hoc q̄ dñm quez
existimabat esse pegrinū ipm tan
q̄ primū hospicio recepit dicens
Dane nobiscū dñe zc. et ei om̄e
obsequiū charitat⁹ exhibuit. **Naz**
fm̄ Grego. Ipse fuit soci⁹ cleophe
dū iuit in emauas. **¶ Tercio** ha
buit actū cordialē ad seipsum vt
sancte z iuste viueret ac cōtinent.
Un̄ dicit Bern. q̄ p̄tinentia siue
h̄ginicas optime disponit hoīem
scz vt diligat se. z p̄ psequens dili/
gat a deo. **Un̄ Proverb. xxiij.** Qui
diligit cordis mundiciā. z b̄ q̄stuz
seipsuz habebit amīcū regē. s. deū.
Et dicit Beda super **Lucam.** Si
cut xp̄us in sūma pace nat⁹ fuit.
vt se pacē diligere oñderz. sic d̄ vir
gine nat⁹ est vt virginē dec⁹ sum
me diligere demonstraret. **Lerte** h̄
virginē dec⁹ q̄ sibi et deo fac⁹ ē
dilect⁹ hūit in se sēis lu. **Un̄** legi.
in eius legēda z testat⁹. **Nec.** q̄ a
puericia sua fuit castissim⁹. et nec

vxozen nec filios habuit. s. casti/
tatem toto tpe vite sue seruauit.
Ideo pp̄ ei⁹ puritatē fuit glorio/
se h̄gini marie ita familiaris q̄ ex
eius ore sanctissimo de orzu pcur
soriz z natiuitate ac infancā xp̄m
factū z veritatē audiuit. **Et cū** iaz
scripta essent euāgelia p̄ mattheū
z marcū. spūs sancto instigante lu/
cas volumē euāgelij condidit. qd
incepit a misterio templi p̄ sacer/
dotē **Zachariā** dicēs. Fuit in die/
bus herodis regis sacerdos **Zacha**
rias noīe de vice abia. z vxor illi d̄
filiabz aaron. z nomē ei⁹ elizabeth
zc. **Virgo** em̄ beata oīa obserua/
bat in corde suo. vt dicit **L. u. ij.** vt
postmoduz sc̄ptoribz referaret. vt
dicit glo. ibidē. **Omnia** q̄ a dño fa
cta vel dicta cognouit in mēoria
recōdebat vt cum t̄pus scribendi
vel p̄dicandi incarnatiōis adue/
nerit sufficiētē vnīuersa put. ge/
sta essent posset explicare q̄renti/
bus. **Un̄ etiā Bern.** assignās rō/
nem. **Quare** angel⁹ beate virginī
nūciauit p̄ceptum **Elizabeth** ait.
Ideo p̄cept⁹ elizabeth nūciat ma
rie. vt nūc saluatoris nūc p̄curso/
ris edoceret aduenē. rerū z ordi/
nem tenēs ipsa postmoduz meli⁹
scriptoribz z p̄dicatoribz veritatē
euāgelij referaret. q̄ plene de oibz
a p̄ncipio celit⁹ fuit istructa. **Un̄**
ipsa euāgelist⁹ multa dixit de veri
tate euāgelica. **Et specialr** sanc⁹
lucas recurrit ad eaz tanq̄ ad ar
cham testamēti. z ab ea d̄ multis
certificatus fuit. **Precipue** d̄ bis
que sibi soli p̄stabat sic de āgelica

De sancto Luca euangelista

anūciatiōe. et xpi natiuitate et hmoi
de quibz solus lucas agit. Actus
aploz etiā sicut ipse viderat p̄scri
psit. Et q̄ bñ p̄z q̄ fuit purus hō
cū dignus fuit a v̄gine oim virgi
nuz recipere euāgeliū. Nā vt Bern.
Diuina sapia est candor lucis et ne
et candida optet esse aīaz in q̄ sede
re elegerit. Quare s̄ eo dicit xpus
**Añ. v. Dilect⁹ me⁹ candid⁹ et ru/
bicūdus elect⁹ ex milibz.** Un̄ dicit
lucas qd̄ interpretat⁹ p̄surgens vel
elevās. Ipse fuit nāqz p̄surgēs ab
amore mūdi in q̄ aīa maculat⁹. et
vltis efficit⁹. ac sibi ipsi et deo odio.
sa. elevās se in amorē dei p̄ mūdi
ciam mētē et corpis. Un̄ etiā dicit
lucas a luce. Un̄ bñ figurat⁹ ē seu
figurat⁹ p̄ quartū aīal qd̄ Ezechiel
in spū vidit. cui⁹ facies erat silitu.
do bouis seu vituli. **Ezech. i.** Nāz
sicut vitulus in veteri lege imola
bat deo tāqz sacrificiū acceptabi
le. sicut paul⁹ dicit **Heb. ix.** q̄ ci
nis vitule aspersus inq̄natos san
ctificat ad emūdatiōē carnis. et
ps. dicit. **Luce** acceptabis sacrifici
ciū iusticie. i. mūdicie. oblatiōes et
holocausta tūc imponēt sup̄ alta
re tuū vitulos. Sic scūs lucas in
p̄fecta puritate offerebat se deo in
amore dignū sacrificiū. Iuxta do
ctrinā apli **Roz. xij.** Obsecro vos
p̄ misericordiā dei vt exhibeat⁹ cor
pora v̄ra hostiā sanctā deo placen
tem. Qd̄ fecit lucas. Un̄ specialit̄
instigāte spūscō circa templū et sa
crificiū imorat⁹ fuit. Vos siue vi
tulus est aīal morosum. p̄ qd̄ in
selligīt discretio imolantiū. Un̄

dicit **Nicro. d.** pulcratibz q̄tuor
euāgelistaz. **Martbe⁹** in boie fig
urat⁹. qz p̄ncipalr circa xpi bñā/
natiuitē immorat⁹. i. versat⁹. **Lucas** i
vitulo agens de xpi sacerdotio ac
sacrificio. **Marc⁹** in leone euidē
tius scribēs de resurrectione. **Ma
tuli** em̄ leonū vsqz in diē tertium
q̄si mortui tacēt. s̄ rugitu leonis
in diē tertio excitant⁹. **Johes** in aq̄
la figurat⁹. ceteri alit⁹ volans s̄ di
uinitate. Un̄ xps de q̄ scribūt oīa
ista i se p̄fecte habuit. Fuit em̄ hō
natus de v̄gine. **Vitulus** i passio
ne. **Leo** in resurrectione. **Aquila** in
ascēsiōe. Et sic scūs lucas p̄ faciē
bouis seu vituli oñdit⁹ recte fuit
ordinat⁹ q̄tuor ad sacrificiū et pu
ritatē. q̄re merito dicit charissimus
Tertio p̄ncipalr dico q̄ notat⁹
cōmēdatiō vniuersal. cum dicit.
Luius laus est in euāgelio p̄ oēs
ecclias. **Est** notandū q̄ ipse cōmē
dat⁹ p̄ oēs ecclias. i. militatē et triū
phantē p̄pter tria. quoz duo ha
buit in ecclia militatē. et tertius in
ecclia triūphantē bz p̄mū est di
gnitas officij. scdm̄ sanctital̄ exer
citij. **tertius** ē felicitas p̄mij. Dico
p̄mo q̄ ipse cōmēdat⁹ in ecclia mi
litante. p̄p̄ dignitatē officij. Fuit
em̄ euāgelista. **Est** autē euāgelista
fidelis seru⁹ et nūci⁹ dei q̄ vbi dei
fidelit̄ nūciat. et peccata increpat.
Jō dicit apls. **ij. Ibi. iij.** Tu v̄o
vigila in oībz labora. op⁹ fac euā/
geliste. misterij tuū imple. **Beq̄.**
p̄dica v̄bū. argue. osceca. increpa.
in omni patetia et doctria. Certe
h̄ fecit scūs **Lucas.** qz v̄bū dei se

minauit fidelit. **Un** dicit apl's. ij. **Aoz. viij.** **Disim** ac cu illo. s. ad pdicandū frēm nr̄m. s. lucā. quē p bauim⁹ in mltis sepe sollicitū cē. s. pdicādo z fidē xpī annūciādo z testimoniu de xpo dādo. **Un** dicit **Luc. vi.** qn Lucas z cleophas in die pasce coegerūt xpm di. **Dane** nobiscū dñe qm aduēspascit. tūc itrauit cū eis domū z interpretabāt eis scpturas. z fregit panē z dedit eis et apri sē oculi eoz z cōgnerūt eū. z sic ipse euauit ab oculis eozum. **Tūc** surgētes eadē hora egressi sē in hierlm. z inuenerūt pgregatos q. z eos q cū eis erāt di. q. sur. do. vere. **Et** ipsi narrabāt q gesta erāt in via. z quō cōgnerūt eū in fractiōne panis. **Jō** dicit in ei⁹ legēda. **Si** dem sci luce paul⁹ asseruit dū eū fidelē in dño dicit. **Un** bñ cōpetit sibi qd scribit Josue. iij. **Magni**ficauit dñs Josue corā omni isrl' vt eēt testis magn⁹ testis fidel' z ver⁹ Josue interpretat saluatio. z bñ significat lucā q vitaz salutē docuit z pscriptit. hūc magnificauit dñs sup oēm isrl'. i. oēs ecclias. **Jō** bñ verificat de eo illud **Isa. xliij.** **Ecce** seru⁹ me⁹ suscipiā eū. elect⁹ meus pplacuit sibi in illo aīa mea. dedit spūm meū sup illū. **Secūdo** dico q ipse cōmēdat in ecclia militāte ppter sanctitatē vite z exercitiū. **Ipe** duxit sancta vitā ad quā eū xpūs elegit z oēs suos disci. sic ipse di. **Jō. xij.** **Ego** vos elegi de mūdo vt eāt zc. s. ducēdo scāz vitā. **Qd** fecit scūs lucas. **Un** legit in ei⁹ legēda q ipse fuit sy⁹ natōe. arte medic⁹ z vn⁹ de lxxij. discipul' dñi. et fuit

tāte pfectiōis z optie vite q seruābat xpo sine crimine die noctuq. p lxxij. annos vite sue. z specialit⁹ castigauit corpus suū pre amore iesu xpī. **Un** canit ecclia de eo **In**terueniat. i. intercedat p nob qsumus dñe scūs lu. euāgelista q crucis mortificatiōem iugiter in suo corpe p tui nomis amore portauit. **Un** bene figurat nob **Ezech. xx.** in li. quē vidit **Ezechiel** cū dicit **Vidi** et ecce liber z expandit illuz coram me qui erat script⁹ intus z foris. **Et** scēptre erāt in eo lamen. rationes. carmē. z ve. **Moraliter** p libz istum scēptū intus et foris lamentatione. carmē. z ve. bñ figuratur scūs lu. qui intus in corde z foris in corpe hūit lamentū passionis iesu xpī. ppter quā ppartebatur sibi. z in corpe p mortificationē carnis qre bñ pōt dicere illud **Gal. vi.** **Mibi** autē absit gl'ia. rī zc. z illō de cetero nō mibi molest⁹ sit. ego em̄ stigmata. zc. **Nec** mīz qz ipe multū dilexit xpm. et spēalr scēpsit in euāgelij suis carmē passionis xpī. insignū h⁹ q hūit in corpe z in corde. **Nā** dicit d'p. **Qz** amor est vītus trāsfōrmatiua. amantē in amatū. **Jō** scūs lu. ppter feruorez amoris fuit trāsfōrmatu in passiōez xpī. **Un** bñ dicit de eo illō **Eccl. xliij.** **Nō** inuēp' filis illi in gl'a. scz militāt ecclie q pfluaret legē. zc. **3°** **Tertio** dico q ipse commendatur in ecclesia triūphāte ppter felicitatē premij. **Ipsē** enim ppter suā sanctam vitam est feliciter i celo honoratus **Nam** christus dicit **Iohannis. xij.**

¶ Undecim milium virginuz

Si q̄s mihi ministrat me sequat̄. Et ubi ego sum illic ⁊ mīster me⁹ erit. **An.** Si q̄s mihi mīstrat ho-
norificabit eū pat̄ me⁹ ⁊c. Qualis
aut̄ fance⁹ lūcas in celo sit bono-
ratus ⁊ ab hui⁹ mūdi miseria vo-
tatus ostendit. Nam legi⁹ q̄ de⁹
eū vocavit ad supernā vitā dicen-
do sibi. Veni dilecte mi ad me. Et
sic obiit. **Anno. lxxiii.** vite sue. ⁊ se-
pultus ē in bethania plen⁹ spūs an-
cto. Cui⁹ natalitium celebrat. xv.
kal. nouēbris. Nō bñ figurat̄ hōb
in Ionathā. j. Mach. x. de quo dicit̄
q̄ rex alexander magnificauit io-
natham ⁊ sc̄psit eum inter p̄mos
amicos reg⁹. Per ionathā q̄ inter
p̄rat donū colūbe significat̄ sc̄us
lūcas q̄ bene dicit̄ donū columbe
cū fuit plen⁹ spūs sancto. Per regē
intelligit̄ xp̄us q̄ magnificauit eū
in celo q̄ sedet inter p̄mos ami-
cos eterni reg⁹. Unde dixit xp̄us
Mach. v. Qui fecerit ⁊ docuerit
hic magn⁹ vo. in reg. ce. **An** hanc
gl̄iam in laudem amicor̄ dei quā
habuit in eccl̄ia triūphante sc̄z in
celo cognouit p̄s. in spūs sancto cū
dicis. Nimis honorati sunt ami-
ci tui deus ⁊c.

Undecim milium virginum.

Sermo.lix.

Agnus qui in medio throni ē reger
eos ⁊ deducet eos ad vite fontes
a quaz. **Apoc. xij.** Notare charissi
mi. dicit em Grego. q. cuncta fa
cta sunt ex nibilo. eoz essentia ad
nihil tenderet nisi ea auctor oīm

manu regimie pneret zc. **A**rist.
ix. ethi. dicit. quato quis diligen-
tius obsequit tanto maiore gra-
z obtrinebit. **N**unc est em q ille scit
vrgines xpo i vita sua in oibo fru-
tibus seruierit. necno ppe eu mar-
tyrium susceperit. **I**deo magna
gram in celo ab ipso obtrinerit
scz refectionez diuine dulcedinis.
qre dicit **A**gnus q in medio thro-
ni est zc. **I**n quibz quide vbis duo
norant. **I**n quibz laus z pconius
sanctoz vndecim miliu virginuz
ostendit. **P**rimu est familiarz seu
salutarz p xpm instructio. qd no-
tat cum dz. **A**gnus q in medio thro-
ni est zc. **S**ecundu est delectabil
earudem virginu p xpm relectio.
qd notat cum additur. z deduce
eos zc. **B** **D**ico pmo qd notat
familiaris instructio a xpo. cu dz.
Agnus qui i medio throni est zc.
Abissus em q est verus agnus dei
dicit in medio throni zc. qz est in
media psona i trinitate. **I**ste agnus
salubrie instruit istas sacras vir-
gines z eas p vias pfectiois z vir-
tutum rexit z deducit. **I**uxta illu
ps. **D**educit eos in via rectam vt
irent in ciuitate habitationis. scz
celestis patrie. **A**tqz qd notandz
q xps qui est sapia dei parris ac
veritas z via p influentia sue gfe
in mentibz sanctaru virginu tri-
plicem lram scripsit. p cu doceri
nam se ordinauerit ad statu san-
cte vite. **I**uxta illu **M**iere. xxxj. da
bo legem meam in eoz viscibus. Et
in corde eoz scribam ea. z ero eis
in deum. z ipsi erunt mihi in pplm

prima lra fuit descpta colore vi/
ridi. scda lra colore albo. tertia li/
tera colore celico. Per colore viri/
dem intelligit fecunda vtus fidei.
Per colore albu intelligit vgina/
lis puritas. Per colore celicu in/
telligit ferues desideriu celestis
gle. Que tria pfectissime fuerunt
in istis vginibz vtz in eaz legeda
Legit q passio vndecim milium
virginu h ordine facta est. Fuit ei
in britania quida rex noie Noth^o
vel maurus. qui generauit qnda
filiu noie visulam Nec mirabili
bonestate mox sapietia z puleri/
tudine pollebat. ita q eius fama
vndiqz volabat. Rex aut anglie
cu nimis pporcs essz z mltas na/
tiones suo iperio subiugaret. Au/
dica fama hui⁹ vginis beatise p/
omnia facebat si pdicta vgo suo
vnigenito copularetur Iuuenis
vero ad hoc plurimum estuabat.
Miserut igit sollenes nuncios ad
patre regis cu magnis pmissioi/
bus et bladitijs. addetes magnas
minas si ad dnm suu vacui reuer/
teretur. Rex vero cepit plurimu
anxiari. eo q filiaz fide christi in/
signita cultori ydoloꝝ tradere de/
beret. sciens etia filia forte nulla/
tenuis consentire. quare plurimu
regis ferocitatez formidauit. Fi/
lia vero diuinitus inspirata sua/
sir pri. vt predicto regi assensum
pberet. ea cu conditione pposita
q ipe rex cum patre virginis de/
cem vgenes electissimas sibi ad/
solatiu traderet. Ac ra sibi qz alijs
mille vgenes assignaret. necnon

inducias triennij sibi darer ad de/
dicacione sue vginicat. Et q ipse
iuuenis baptizaret. et in his tribz
annis in fide instrueret. Sapiet
qdem vsa p silio vt aut difficulca/
te pposite pdicionis seu peticiois
animu ei⁹ scz reg⁹ ab hoc diuerre/
ret. aut hac oportunitate seu spa/
cio tps pdictas vgenes se cu deo
dicaret. Iuuenis hac pdicione li/
benter accepta apud patre suum
institit q prius baptizat⁹ est ac/
cuncta que vgo petierat impauit.
Iterim ipsa virgo cu decem alijs
vginibz nobilissimis quaz quel/
bet sicut z ipsa mille vgenes secuz
haberet. cepit velle pgre pficisci.
vt sic eas ad fide zuerteret ac eas
secu deo dicaret. Et post trienniu
si deo placeret suo matrimonio se
offerret. Pater v^o puelle ordina/
uit vt filia sua qua valde dilexit in
comitatu haberet viros quoz so/
lacio tam ipsa qz eius exercit⁹ in/
digebar. Virgo at anqz pferret
in matrimoniu iuuenis dedit se
oioni cu lachrymis in qua pfaci/
gatione modicu obdormies de ro/
to ordine vite sue z glorio trium/
pho martyrij sui diuinit⁹ est edo/
cta. Undiqz igit diuina ordinatio/
ne z inspiratioe virgines pfluunt
multi etiaz epi ad eas pfluxerunt
vt hcu pgeret. Int quos fuit pan/
tulus basilienfis epus. q eas vsqz
roma pduxit. z inde reuersus cu
eis martyriu suscepit. Sancta qz
gerasina regina sicilie que virum
sui regē crudelissimu qsi de lupo
fecerat agnu. soroz matrisq epi et

Undecim milium virginuz

Darie matris sancte **U**rsule cum
patre sancte ursule eidē regine plu-
teras factū itimasset. Illa continuo
deo inspirate cū quattuor filiabus
suis. *s. Sibilla. Juliana. Victori-
na et Aurea.* et puulo suo adriano
qui amore soroz suaz relicto re-
gno vsq; in britaniam nauigauit.
Aut⁹ psilio vginēs de diuersis re-
gnis colligebant ac etiaz venerūt.
Iuxta p̄dictū igit sumpt⁹ vginibz
et p̄parat⁹ cōmilitonibz suis. id ē
bergeselle regina ursula secretuz
reuelauit sicut diuinit⁹ fuit edo-
cta. et in nouā militiā oēs cōiura-
uit. Et sic inceperūt p̄gere pficisci
Cōstuebātq; p̄ceres. *i. (lands her-
ren)* et p̄mares ad tam grāde spe-
ctaculū. et oēs admiratiōes et gau-
dio replebant. **E**t Andē cū
sancta ursula vginēs oēs ad fidē
cōuertisset sub spacio vnius diei
flante p̄spero vento ad portū gal-
lie. *i. puincia hñs plures diuisione*
nes. q. portus tiella dñ. Et inde co-
loniā deuenerūt. **U**bi angel⁹ dñi
sancte ursule apparuit. et predixit
eas oēs illuc integro numero re-
uersuras. et ibidē coronas marty-
rū p̄cepturas. **I**nde igit ad ammo-
nitiōē angeli tendētes romā ad
vrbem **B**asileā applicuerūt. et ibi
dem relictis nauibz pedestres ro-
mam venerūt. **A**d quaz aduētuz
papa **A**priacus q. ponciano suc-
cesserat valde gaudius ē cū ipse d.
britania eē oriūduus et mltas in-
eas p̄ sanguineas haberet. cū om-
ni clero ipsas in sūmo bonore su-
scepit. **I**n ipsa v̄o nocte pape di-

uinit⁹ reuelat⁹ ē cū cum ipsis vginibz
palma martyriū p̄cepturum.
Ad apud se celant⁹ mltas ex ipsis
que adhuc nō fuerit baptizate ba-
ptizauit. **A**ndē in p̄uentu oim p̄-
positū suū indicauit et corā oibus
dignitatem et officiū resignauit.
Et cū oēs reclamaret et maxime
cardinales q. cū delirare putabāt
eo q. relicta pontificat⁹ glia post
q̄sdā mulierculas fatuas ire vel-
let. **I**lle nullaten⁹ acquiescens quē-
dam sanctū virū qui Ametos di-
ctus est loco sui in pontificē ordi-
nauit. **E**t q. sedē aplicam inuito
clero reliquit. iō nomen ei⁹ idem
clerus de cathologo pontificū ab-
rasit. **D**uo autē iniq. p̄ncipes roma-
ne militie. *s. maxim⁹ et africanus*
vidētes magnā multitudinē vginū
num. et q. multi et multe ad easdē
p̄fluxerūt. timuerūt ne p̄ eas reli-
gio christiana cresceret. quapropter
iter eoz diligent⁹ explorātes mi-
serūt nūcios ad **I**uliu cognatum
suū p̄ncipez gentiū hūiōz. vt edu-
cto exercitu p̄tra eas ipsas cū ve-
nirent **C**oloniā trucidaret. **S**an-
ct⁹ autē **A**priac⁹ cū illa nobiliti mul-
titudine egressus ē de vrbe. **S**ecu-
tus est autē euz **V**incenci⁹ p̄sbyter
cardinal. et **J**acobi archiep̄us an-
tiocbie. **Q**ui cū papā tunc p̄p̄is vi-
sitasset. et d. aduētū virginū audis-
set. se sociū passionū earum fecit.
Pluresq; ep̄i qui eo tpe romā ad-
uenerāt p̄dictis vginibz adhefere
Achereus q. sponsus sancte ursule
manēs in britania p̄ visionē an-
gelicā a dño admonet. vt m̄s

suam hortaret fieri christianā. **P**r
aūc ei⁹ in eo anno q̄ christian⁹ fa-
ctus fuerat mortu⁹ est. ⁊ ehereul⁹
filius ei⁹ eiusdē in regno successit.
Aum aūc sacre virgines cuz p̄di-
ctis epis a roma redirēt. **E**there⁹
a dño admonet vt p̄tinus surgēs
sponse sue occurreret. vt cuz ea in
colonia palmā martyriū accipiat
Qui diuinis monit⁹ acquiescens
matrē suā baptizari fecit. **E**t sic cū
matre ⁊ sorore sua noīe. **F**lorentina
iam christiana. necnō ⁊ **A**lemente
epo ipsis v̄ginib⁹ obuians se eis dē
sociauit ad martyriū. **A**lij etiā ep̄i
q̄plures ac v̄gines regine p̄ visio-
nem admoniti se p̄dictis v̄ginib⁹
iunxerūt. **E**t sic oēs v̄rgines cum
illis coloniā redierūt. ⁊ ipsaz tam
ab hunis obsessam inuenerunt.
Quas barbari vidētes super eas
magno clamore irruerūt. ⁊ quasi
lupi feruētes ī oues totā illā mul-
titudinē occiderūt. **A**um aūc cete-
ris iugulatz ad sanctā vrsulam ve-
nissent. videns eam p̄nceps pul-
cherrimā obstupuit. ⁊ solans eā
sup̄ necem virginū. pmisit q̄ eam
sibi coniugem copularet. **S**z cū hoc
illa penit⁹ respuisset. ille p̄cept⁹
se videns directa sagitta eā trāsi-
xit. ⁊ sic illa martyriū cōsumauit.
Quedaz aūc virgo noīe **A**ordula
timore p̄territa in nauī nocte illa
se abscondit. sed in crastinū spon-
te morti se offerens coronā mar-
tyrii suscepit. **A**um aūc ei⁹ festum
nō fieret. eo q̄ cū alijs passa non
esset. ipsa post longū temp⁹ cuidā
recluse apparuit p̄cipiens vt se

quenti die post festū virginū eius
solēnitās recolat. **P**asse sunt aūc
āno dñi. **cc. xxxviij.** **E**t sic p̄z quō
xp̄us qui est verus agn⁹ ac sapiēs
cia patris ita salubriter instruxit
istas sanctas v̄gines ⁊ eas p̄ vialē
p̄fectionis ⁊ virtutū rexit ⁊ dedux-
xit. ac in mentib⁹ eaz sic voluntatē
suarū scripsit q̄ eam feliciter imple-
uerūt. ac palmā martyrii feruenti
desiderio. p̄pter xp̄m suscepērūt q̄
re modo merito cū ipso in celo in
gaudio regnāt. **E**t b̄ bene figurat
nobis **Apo. iij.** **R**eq̄re de inno-
centib⁹ in fine. **¶** **S**ecūdo
p̄ncipalr dico q̄ notat delectabilē
virginum p̄ christum refectio. cuz
dicit. ⁊ deducet eas ad vice fontes
aquarū. **E**t notandū q̄ circa istā
refectionem tria sunt p̄sideranda
Primū est quis sit iste fons aqua
rum vite. de cui⁹ aqua iste v̄ginē
tam bñ recreant. **S**ecundū ē que
sint ille aque. **T**ercium est qualis
iste dulces aque vite a trib⁹ p̄so-
nis diuinis p̄inent. **P**rimo sciē
dum q̄ ipse fons est ipsa diuina
essencia ex qua fluūt oīa bōa. **U**n
dicit p̄s. **A**pud te est fons vite. i.
fluxus tot⁹ bonitat⁹. **U**n de b̄ fō-
te bibit aīa deuota. cū dicit **Aa. i.**
Emissiones tue padisus. **E**t bene
padisus. **N**am si vna gutta d̄ isto
fonte flueret in p̄fundum inferni
statim amaritudo inferni in sum-
mam dulcedinē cōuerteret. **U**n
iste fons diuine dulcedinis ⁊ bo-
nitatis figurat nobis in fonte p̄-
cedente de petra. vt habet. **Nu. x.**
vbi d̄: q̄ cum filij isrl' nō haberēt

Tndecim milium virginuz

ad bibenduz. ingressus moyses et
aaron in tabernaculū federis cla
mauerūt ad dñm et dixerūt. **Dñe**
deus audi clamorē ppli huius. et
aperi eis thesaurū tuū fontē aque
viue. Et appuit gl'ia dñi sup eos.
Et loquit' ē dñs ad moysen dicens
Tolle virgā et cōgrega populum
tuū et **Aaron frater tuus** et loqmini
ad petrā corā eis et illa dabit aq's.
Et factū est cūq's eleuasset moy
ses manū pcutiens 7 ga bis silicē
egresse sūt aque largissime. **Mo**
raliter expone rē. **Un dicit Aug⁹**
Gitio dñe. fons vite es sana me.
De secūdo est sciendū q' aque iste
que fluūt de isto fonte sunt doctes
aie in quibz p'stitit sūma felicitas
oim electoz fm potētias aie. **Naz**
memoria sariat eternitate. **Ideo**
dixit xpus **Jo. xvj.** Gaudiū vestz
nemo tollet a vobis. **Un ps. De**
lectationes in dextera tua vsqz in
finē. **Intelligētia** replet diuina co
gnitiōe. **Un. j. Cor. xij.** Videm⁹
nūc p speculū in enigmate. **Un. j.**
Jo. iij. Tūc videbim⁹ cū sicut est.
Ibi em videbim⁹ fm Bern. patr'
potentiā. filij sapiām. et spūssancie
clementiā. **Volūtas** habituā seu
disponit in pfecta dilectiōe. ita q'
deū summe diligit. **Nam** vt dicit
Aug⁹ q' licet cetera mandata dei
adimpleri pnt in hac vita. tñ dili
gere deū ex toto corde rē. solū im
pletur in patria. **Un de istis aqs**
habet figura **Apo. xij.** vbi **Iobes**
dicit. **Ostendit mihi angelus flu**
men aque vite splēdidū tanq' cri
stallū pcedentē de sede dei et agni

et ex vtraqz pte flumīs lignū vite
p flumē aq vite intelligit mēoria. p
b q' dicit splēdidā tanq' cristallū pce
dentem de sede rē. intelligit intel
ligentia. **Per b q' dicit** et ex vtraqz
pte fluminis lignū vite. intelligit
volūtas amās que semp viuificat
De tertio sciendū est q' p'sone que
ppinant illas aquas sunt pater et
filius et spūssanc⁹. **Pater** ppinat
aquā diuine oīpotentie memorie
vt eam potēt et sine defectu ba
beat. **Un dicit p. Ia. xliij.** Effun
dam aquas sup siccitēz et fluenta.
scz diuine potētie et huius sup ari
da. id est sup memoria que bz ari
da dū deū nō tenet. **Hoc p'side**
rans ps. in spūssancro dicit. **Su**
per aquā refectiōis educavit me.
aiām meā rē. **Un** hortat nos oēs
ad hanc aquā sue potētie que sic
irrigat. cū dicit. **Gustate et videte**
qm suauis est dñs. **Filius** ppinat
aquā sue sapiētie intellectui. **Un**
Acti. xv. Aqua sapiētie salutaris
porabit illuz. **Spūssanc⁹** ppinat
aquā sue bonitatis et dulcedinis.
Un dñs Ia. xliij. Effundā spūm
meū sup semen tuū. i. voluntatez
tuam. **Un dicit spūssanc⁹** **Acti.**
xliij. Transire ad me oēs qui cō
cupiscitis me. et a generationibus
meis adimplemini. **Un in signuz**
hui⁹ dicit xpus **Iob. xij.** Qui cre
dit in me d' ventre ei⁹ fluent aque
viue. **Hoc aut dicit de spū** que ac
ceperunt erant. **Un ppinatio istarū**
aquaz figuratur nobis **Iob. iij.**
vbi dicit. **Sciens** q' ego dñs v's
ster habitās in syon in monte scō

Sermo

lx

meo. Et erit in die illa. stillabunt montes. i. pſone diuine. dulcedinē et colles fluent lacte. Et p oēs rī uos iuda ibūt aque. z ſons de do mo dñi egrediet et irrigabit torrē tem ſpinaz. ſ. electos Religioſus qdam cū has virgines in magna reuerēcia z deuotiōe haberet. qdā die dum grauiſ infirmaret vidit quādam virginē pulcherrimā ſibi apparentē. z ſi eā cognoceret inq rentē. Qui cū ad ei⁹ viſionē mira ret. z ſe eā nequaquā cognoscere fa tēret. Et illa. Ego ſum vna ḡginū erga quas tm̄ effectū dilectōis ha bes. Et vt inde mercedē accipias. ſcias ſi amore z bonore noſtri vn decies milies oſonem dñicam di xeris in hora mori in preccionē z ſolatiū nos habeb. Qua diſparē te ille ḡſcit⁹ potuit ſi impleuit. poſt vocato abbate iungi ſe fecit. Qui cū vngeret exclamauit vt fugerēt z ſacris ḡginibz venientibz locuz darent. Quē cū abbas qd hoc eēt interrogaret. Ille pmiſſionē vir ginis ſibi p ordinē narrauit. Un cūctis recedentibz. z paulo poſt re deuntibz ipſuz migrāſſe ad dñm inuenerūt. Abbas qdam ad abba tiſſa Colonie corp⁹ vni⁹ virginuz impetrauit. pmitterē q ipſaz in ca pſam argenteā in ſua ecclia collo carer. Sz cū p annū integrū ſup altare eā in capſa lignea tenuiſſet quada z nocte cū abbas ipſi⁹ mo naſterij cū ſuo cōuētu matutinas cantaret. virgo illa corpali ter de ſup altari deſcendit z añ altare in clinās videntibz cūctz monachis

et ſtupentibz p mediū choz. inde reſeſſit. Abbas ḡ ad capſam cur renſ. z ipſam vacuā inueniēs co ſloniā pperauit. z abbatiffe rei or dinem intimauit. Pergēteſq ad locū vnde corp⁹ ſumpſerūt. illud ibidē inuenerūt. Cum autē abbas veniā petens z illud vel aliud cor pus peteret. pmitterens certiffime capſam pſcioſam citi⁹ ſe facturuz diuina ordinatiōe nullaten⁹ im ppetrauit.

De ſanctis Symone z Iuda Sermo. lx.

Q Vos deus

vocauit hoſz iuſtificauit. quos aut iuſtificauit illos et ma gnificauit **Roz. viij.** Notate cha riſſimi. Dicit em **Trist. iij.** et bi. q qualis vnusqſqz eſt talia opatur. Cū igit de⁹ ſit iuſtiſſim⁹ z glorio ſiſſim⁹. ipſe iuſtificat et gloriſicat ac magnificat. Ideo dicit. Quos deus vocauit zc. Chariffimi dicit **Ariſto. ix. et bi.** q bonis bona crea ta ſunt. Cum igit iſti apli fuerunt ſancti z boni. iō merito debebant eis bona diuina. ſ. iuſtificatio. qre dicit. Quos de⁹ vocauit zc. In q bus qdem ḡbis tria norant. Pri mum ē diuinalis vocatio. qd no tat cum dicit. Quos deus vocauit. Secundū eſt ſalutar iuſtificatio. cum addit. hoſz iuſtificauit. Ter tium eſt finalis quietatio ſeu pre ſmiatio. cuz eludic. Quos aut iu ſtificauit illos z magnificauit. **De q** Dico pmo q norat diuinalis vo catio. cum dicit. Quos de⁹ vocauit.

Et 3

De sanctis Symone et Iuda

Airca qđ notandū qđ de^o vocauit illos sanctos aplos. s. Symones et Iudā ad euāgelicā pfectionem que p̄sistit i vera obediētia. Iuxta illud **Lu. ix.** Qui vult venire post me abneget semetipsum zc. id ē. sic obediēs. Nā obediētia est rā veler^{is} qz noui testamēti pfectio. **Uñ** obediētia fuit p̄mū qđ de^o cōmīsit hūano generi in p̄ncipio creatiōis. sicut ostendit **Gen. ij.** Tu lit dñs deus boiem. et posuit euz in paradysum voluptatū. z p̄cepit ei dicē. Et omni ligno paradisi comedas. d ligno autē scie boni z mali ne comedas. Ecce p̄ceptū obediētie. **Sequit.** In q̄cunqz autē die cederis ex eo. morte morieris. Sed p̄mi parētes nō fuerunt deo obediētes. s. p̄ceptū trāsgressi sunt ideo incurrebāt mortalitatē. z fuerunt p̄uati eterna vīta. qđ durauit a p̄ncipio mūdi vsqz ad mortē christi. q̄ ppter inobediētiā p̄mōz parentū fact^o est obediēs vsqz ad mortē. Sicut dīc Apl̄s ad **Rm. ij.** Qui hūiliauit semetipsum fact^o est obe. vsqz zc. vt sic sacrificaret pro p̄ccō in obediētie z transgressione mūdi. Ad hāc obediētiā vocauit dñs n̄r iesus xp̄s scōs Symones et Iudam vt eēnt sibi obediētes **Uñ** dixit **Jo. xv.** Ego vos elegi de mundo vt eas. s. obediēti ad p̄ficiendū mandatū meū. Qđ obediēter z humilit̄ fecerunt **Uñ** legīt qđ symon z iudas fuerūt fr̄es Jacobi minoris z filij marie cleopbe **Uñ** post ascensionē dñi in diuersū mūdi p̄tito ad p̄ceptū dñi sanctū

euangelii p̄dicauerūt. Iudas vero ad abagar regē edisse a sancto **Thoma** aplo post ascensionē dñi missus fuit. **Legit** em̄ in hystoria ecclīastica qđ p̄dict^o rex abagarus dñō iesu xp̄o in hūc modū eplām destinauit **Abagar^o** eucharie filius iesu saluatori beato qđ apparuit in locis hierosolimoz salutē **Auditū** mibi est de te z de sanita tibi quas facis qđ sine medicamētis z herbis fīat ista p̄te. et qđ h̄bo facis cecos videre. claudos ambulare. leprosos mūdare. z mortuos reuiuiscere. Quibz omnibz audis detestari in aīo meo vñū e duobz esse. aut qz tu sis de^o et descenderis de celo z hec facias. aut qđ tu fili^o dei sis vt hec facias. **Propterea** ego scribēs rogauerim te vt digneris fatigari vsqz ad me. z egritudinē meā qua diu laboraui curare. Nā z illud cōperi qđ iudei murmurāt aduersum te z volūt insidiari tibi **Veni** ḡad me qz est mibi pua ciuitas. sed honesta que verisqz sufficit. **Dñs** atqz iesus i bec vba r̄ndit. **Scis** es qđ credidisti i me cū nō videris me. **Scptū** ē em̄ de me qz hi qđ me nō vidēt credēt. z hi qđ vidēt nō credent. **De eo** autē qđ sc̄psisti mibi vt venirem ad te. me oportet bec oīa adimplere. p̄p̄ que missus sū. **Cum** autē assumpt^o fuero aliquē de discipulis meis mittā ad te vt curet te. z viuificet te. **Nec** in hystoria ecclīastica. **Sc̄pm** autē qđ in quadā antiqua hystoria inueniūt sicut **Iobes** damasc. in li. iij. testat **Abagarus** rex vidēs qđ xpm̄ p̄sent

S 7

ph. 7

Legi

facile videre non posset. misit quen-
dam pictorem ad iesum. ut depingeret
ei⁹ imaginem. ut sic saltem ipsum per
imaginem aspiceret quem in facie vi-
dere non poterat. Sed cum pictor ad
eum venisset. propter nimium fulgorem qui ab
ei⁹ facie predebat in ei⁹ faciem cla-
re non potuit intrare nec sic aspiciere.
Ad cernens dominus vestimentum lineum
ipsi⁹ pictoris accipiens et sue faciem
super imponens super ipsi⁹ imaginem ei-
dem impressit ac desideranti regi abaga-
ro destinavit. **Figure** autem huius
superbendite facie fuit sic. bene oculi
latus. bene superciliat. bene colorat.
longum vultum habuit. et magne ma-
turitate fuit. Illa autem epistola domini nostri
iesu christi tante fructus fuit ut de
quod in illa civitate nomine Adiffa nul-
lus hereticus vel paganus vivere va-
leat nec aliquis tyrannus eidem noce-
re potuit. Nam si aliquis gens arma-
ta manu contra illam civitatem insur-
rexerit infans aliquis super portam
stans epistolam illam legit et ea die ho-
mines aut territi fugiunt. aut pacem
cum eis faciunt. Post passionem autem
domini misit thomas apostolum Judam
thadeum ad abagarum regem Armenie
missionem domini. Qui cum ad eum venisset
et se discipulum domini nostri iesu christi
sibi promissum dixisset. Vidit abaga-
rus in vultu thadei quendam mi-
rum et divinum splendorem. Quo vi-
so stupefactus dixit. Vere discipulus
es iesu filii dei qui mihi dixit mittam
aliquem ad te et discipulis meis qui
te curret. Cui thadeus. Si in filium
dei credideris omnia tui cordis deside-
ria obtinebis. Cui abagarus Cre-
do et de iudeis qui ipsum crucifixerunt li-

beret cruci darem si mihi possibili-
tas adesset et nequaquam auctas roma-
nos impediret. **Cum** autem abagarus le-
gisset ecc. Thadeus epistolam salvatoris
accepit. et de ea ei⁹ faciem perfricavit
statim plenam sanitatem accepit. **Legenda**
Legenda etiam quod iudas thadeus primo in me-
sopotamia et ponto predicavit. Symon
vero in egipto. Deinde ambo
in perside venerunt et ibi duos magos
zoroastri arfaxat. quos sanctus mattheus
de ethiopia fugaverat invenientes
Ubi ad preceptum christi obediens christum
predicaverunt. **Ubi** dicere possunt illud
Cor. 1. Nos predicavimus christum et hunc
crucifixum. **Ubi** Mar. xl. Illi autem pre-
dicti predica. ubique etc. **Ubi** Bern. Ve-
rus obediens dat suum velle et suum
nolle ut possit dicere. Parati cor
meum deus patris. cor meum. Ad precepta se-
cerunt isti apostoli. Nam obediens iuravit
et christum professi sunt. id est bene vocati symon
et iudas. Symon enim interpretatur
obediens et iudas perfrictus. **2**
Be- cundo principaliter dico quod notat salva-
toris iustificatio. cum dicit. Quos deus
voca. hos et iustificavit. **Ubi** magis
li. 1. dil. xix. In sanguine christi iustifi-
cati sumus. Quis enim sancti apostoli fuerunt
christo ad statum sancte vite vocati. tunc ad
hunc indiguerunt iustificationem. et sanctifi-
cationem. **Ubi** Apo. xl. Iustus iusticiam
faciat adhuc et sanctus sanctificet adhuc
Ubi ista est perfecta iustificatio et sanctifi-
catio quod homo iustificatus et sanctificatus quod non
peccat mortaliter sed venialiter. **Iuxta**
illud **Prover. xxiii.** Septies enim
in die cadet iustus et resurget. Sa-
venialiter secundum doctores. Impius autem
corruet in malum. id est peccatum mortale.

De sanctis Symone et Iuda

Sed isti sancti apostoli fuerunt sanctificati iustificati in die penthecostes quoniam deus eis misit spiritum sanctum quod decetero non peccauerunt mortaliter quouis modo. sed iusti et sancti fuerunt in omnibus facti eorum. Ideo dicitur. Repleti sunt omnes spiritu sancto. et ceperunt loqui variis linguis prout spiritus sanctus et cetera. Dicit enim Ambrosius super Lucam. Qui spiritus sanctus infunditur magnorum est plenitudo virtutum. Nam multo excellentior est spiritus sancto repleti quam sanctificari. Quam quidem repletionem spiritus sancti habuerunt sancti apostoli. quare in verbis suis et factis fuerunt sancti et iusti. et oderunt iniusticiam et dilexerunt iusticiam. Ad bene ostendit in legenda eorum. quod postquam Iudas in mesopotamiam et pontum predicavit. et Symon in egypto. deinde ambo in præsidentiam venerunt. et ibi duos magos Zoroen et Arfaxat quos sanctus Natche de ethiopia fugaverat inveniunt. Baradach dux regis babilonie contra indos ad praelium profectus nullum a deus suis bene potuit resultum. an bene vel male deberet sibi succedere. Pergrates igitur ad phanum praeceperunt ibidem habuerunt resultum quod propter apostolos qui advenierunt deum ridere non possent. Tunc dux fecit eos inquiri. et invenirentur quod non essent vel qua de re venissent inquisivit. Qui responderunt. Si genus queres. hebrei sumus. Si conditionem. servos iesu christi nos esse fatemur. Si causam. propter salutem vestram venimus. Quibus ait. Num scilicet reuerfus fuero audistis vos. Qui apostoli. Nodum magis congruum est te

cognoscere illum cuius ope possis vincere vel certe rebelles pacatissimos invenire. Quibus dux respondit. Video vos potenteriores deus nostris. rogo vos predicite nobis finem belli. Qui apostoli. Ut deos tuos mendaces esse cognoscas et te seducant iubemus ut ad quesita respondeas ut dum dixerint que ignoras probemus eos per omnia mendaces et meritos. Tunc dixerunt grande bellum futurum et multum populum in praesentia hincinde ruiturum. Tunc apostoli ridere ceperunt. Dixitque eis dux. Metimor invasit. et vos ridetis. Qui apostoli. Noli timere quia per hoc nobis visum intrauit. et cras hora diei tertia legati indorum venient. et se tue poterant in pace subiacere. Tunc pontifices apostolos irridentes duci dixerunt. Ad hoc isti securum te reddere volunt ut dum incautus fueris ab adversariis tuis occuperis. Qui apostoli. Non diximus tibi expecta unum mensem. sed unum diem. quia cras in pace victor existeris. Tunc dux apostolos et pontifices custodiri fecit. ut ex reeritu veraces honorarent. et mendaces per crimine punirent. In crastinum autem sicut apostoli dixerunt totum evenit. Tunc dux voluit pontifices comburere. sed apostoli prohibuerunt ne hoc fieret. cum ipsi non essent missi viventes occidere. sed mortuos vivificare. Tunc dux valde miratus quod eos occidi non permitterent. sed pro inimicis rogarer. et duxit eos ad regem dicens. Rex isti sunt dei latrones in effigie hominum. Cumque sibi omnia praesentibus magis narraisset.

magi zelo inuidie cōmoti dixerūt illos malignos esse. et eos p̄tra regnum subtiliter cogitare. **Tūc** dixit eis dur. **Si** auderis p̄stigare cū eis **Qui** magi. **Si** vis videre q̄ nobis p̄sentibz loqui nō poterūt veniant: huc viri eloquētissimi. et si coraz nobis loq̄ ausi fuerint. nos p̄ omnia imperitos cōprobabis. **Cū** autē plurimi aduocati adducti fuissent p̄tinuo corā magis ita muti facti sūt. vt nec nutibz q̄ loqui nō poterāt indicārēt. **Dixerūt** q̄ magi ad regem. **Vt** scias nos esse deos p̄mittere eos loqui. sed ambulare nō posse. **Iterūq̄** reddemus eis gressuz. sed faciem⁹ eos ap̄tis oculis nībil videre. **Qui** cū hec omnia fecissent. dur aduocatos illos turpiter p̄fisos ad apostolos durit. **Qui** dixit eis. **Pro** mittere vos ab ydoloruz cultura discedere. et solū deū inuisibīlez et verū adorare. et nos signū sancte crucis in frontibz vestris faciem⁹ et magos p̄furare poterit. **Qd̄** cū fecissent. et in frontibz consignati essent. ad regē coraz magi ingressi sunt iterū. **At** cum a magis sup̄ari nō possent. imo ipsis coraz omnibz insultārēt. **Iraci** magi multitudine serpentū aduenire fecerūt. vt ap̄los lacerārēt. **Statq̄** ad iussū regis veniētes apostoli palia sua de serpentibz impleuerūt. et in magos piecerunt dicētes **In** noīe domini nostri iesu christi nō moriemini. sed a serpētibz lacera ti mugitus dolorū vestrorum dabitur. **Cum** autem serpentes car-

nes eorum comederēt. et ipsi tāq̄ lupi ulularent. **Rex** et ceteri roga uerūt apostolos. vt eos a serpentibz occidi p̄mitterēt. **Quibz** apostoli rīderunt. **Nos** missi sumus reducere de morte ad vitam. nō a vita p̄cipitare in mortem. **At** facta orōne iusserūt serpētes q̄ venenum qd̄ infuderāt reuocarent. et postmodū ad loca sua redirēt. **Magi** vero maiores cruciatus senserūt cū ipsi serpētes venenū retraherent q̄ an̄ cum carnes comederant. **Tūc** apostoli dixerūt ad magos. tribz diebz dolores sentietis. **tertia** autē die sanī erit. vt sic a vestra malicia recedat. **Cū** autē magi tribz diebus sine cibo et potu fuissent ac somno nimis doloribz cruciati māsissent ap̄li dixerunt eis. **Nō** dignat⁹ deus habere coacta seruicia. **Ideoq̄** surgite sani et abite habētes liberam facultatē faciēdi qd̄ vultis. **Illi** autē in malicia p̄durantes ab eis fugētes vidētes se ab ap̄lis separatos. **Et** post hec filia ducis ex fornicatione p̄cepit et filium parturiēs quēdam sanctū diaconū infamauit q̄ eam violauerit et ex ipso p̄cepit. **Cum** autē parētes puelle dyaconū occidere vellēt iniuste. apostoli adueniētes iniuriā illā nō potuerūt sustinere. et qn̄ puer natus sit requirūt. **Qui** rīderūt. **bo** die hora diei p̄ma. **Dixerūtq̄** apostoli. **Infantē** adducite huc. et dyaconum quē accusat⁹ etiā huc p̄ducite. **Qd̄** cum factum esset ap̄li in sancti dixerūt. **Dic** puer ī nomine

De sanctis Bimone et Juda

dñi nostri iesu christi. si iste dyaco-
nus h̄ p̄sumpserit. R̄ndit infans
dicens. Iste dyacon⁹ cast⁹ et sc̄is
est. nec vnq̄ carnē suāz coīnq̄na/
uit. Auz aut̄ parētes instarent q̄s
esset actor hui⁹ sceler⁹ q̄ hoc apli
inquirerēt. R̄nderūt apli. Nos in
nocētes absoluerē decet. nocētes
p̄dere nō decet. Volētib⁹ ac aplis
stolis inde rogari p̄ annū z p̄ tres
menses ibidē remanserūt. z viam
iusticie p̄dicauerūt. ac se populo
iustos z sanctos r̄bis z fact⁹ ostē/
derūt. In q̄ spacio plusq̄ sexagin-
ta milia hominū except̄ paruulis
ad fidē p̄uerterūt. z regem cū oib⁹
p̄ncipib⁹ suis baptizauerūt. Ac sic
p̄z quō fuerūt sancti z iusti i ver-
bis z factis suis. z quō oderūt in-
iusticiā siue iniquitatē. z dilexe-
runt iusticiā. Un̄ dicūt de ipsis
illud ad Heb. 11. Operati sunt iu-
sticiā. Et de quolibet singularit̄
in ps. Dilexisti iusticiā z odisti ini-
quitatē. p̄pterea vnxit te deus de-
tu⁹ oleo leticie p̄ p̄sorbibus tuis.

3 **¶** **Tertio** p̄ncipalit̄ dico q̄ no-
ta finalis quieratio siue p̄miatio
cum p̄cludit. illosz magnificauit
sc̄z in gloria. Unde dicit Mat. 11.
Venite ad me oēs q̄ laborat⁹ z onē-
rati estis z ego reficiam vos. Se-
quit. Tollite iugum meū sup̄ vos.
id est sustinere mortēz xp̄alem sic
et ego sustinui. Discite a me q̄z mi-
tis sum z hūilis corde. z inueniet⁹
requiē animab⁹ vestr⁹. z sic venia-
tis ad me. z ego reficiam vos. i. in
gloria. Hoc cognoscens dauid in
psal. dicit. Preciosa in conspectu

domini mors sanctoz eius. Quo-
p̄ra p̄ psalmistā dicit. Mors pec-
catoz pessima. Qualiter autē isti
sancti apostoli sint passi tempalit̄
vt sic honorarent z viverent et̄na-
liter notat in legenda. Legit̄ enī
q̄ p̄dicti magi ab apostolis sup̄a-
ti fugerūt ad quandā ciuitatē no-
mine sannir. vbi erat. lxx. pontifi-
ces ydoloꝝ. quos oēs ac totā ba-
biloniā cōtra apostolos cōmoue-
rūt. vt euz illuc venirēt q̄ tūc aue-
eos sacrificare cōpellerēt. aut pe-
nitens necarēt. q̄ ipsi colerēt chri-
stuz. in cui⁹ nomine ydola destru-
xerunt. Perlustrata ḡ quasi vni-
uersa puincia cū apostoli ad p̄di-
ctam ciuitatē venissent. ecce p̄di-
cti pontifices cū vniuerso populo
eos capiūt. z ad templū solis pdu-
cunt. Tūc demones p̄ energumi-
nos. i. habitationes demonū cla-
mare ceperūt. Apostoli dei viui
quid nobis z vob. Ecce i ingressu
vestro flāmis exurimur. Tūc an-
gel⁹ dñi apparens eis dixit. Unū
e duob⁹ eligite. aut horū repetitū
interitū. aut vestz martiriū. Qui
apostoli. Adoranda est dei miseri-
cordia. vt z istos cōuertat. et nos
ad palmā martiri⁹ p̄ducatur. facto
aut̄ silentio apostoli dixerunt. Ne-
sciatis q̄ ydola sint plena demo-
nib⁹. Ecce eis imperamus vt exe-
ant z singula simulacra p̄fringāt
Statimq̄ duo ethiopes nudi et
nigri cunct⁹ stupentib⁹ exierūt de
simulacris et p̄fractis ydolis euz
magnis vocib⁹ abscesserūt. Qd̄ vi-
dentes pōtiffices in ap̄los irruerūt

Sermo

lri

et eos prin⁹ crucidarunt. In ipsa
hora cū nimia eēt serenitas tanta
fulgura de celo venerūt q̄ repluz
tripharie scinderet z illi duo ma/
gi in icru fulguri in carbones ver/
terent. Rex autē corpa aploz ad
vibes suā detulit. z in honore eoz
eccliam mire magnitudinis fabri/
cauit. Et sic ptz qualr isti sē passi
cpaliter. vt cū xpo viuerēt cēnalit
Ideo obitus scōz nō mors. s; nā/
tale vocat. Redre de scō stepha/
no. J. Un in fig.ū hui⁹ legit d san/
cto Thoma cantuariēsi z marty/
re q̄ ppter xpm mortu⁹ est. Nā gla/
dijs impiozū sacra capis corona
p̄cidit. z cerebrum p pavimentū
ecclie i qua pcutit dispergit. Pro/
quo dū fieret exequie. z clerici pro/
eo missaz defūctoꝝ agerēt. z redez
eternā incipent. Subito chori an/
geloꝝ inceperūt missam marty/
rē tāq̄ defuncti. sed tanq̄ in xpo
viuent. z intruperūt voces. z can/
tauerūt. Letabit iust⁹ i dño z spe/
rabit in eo. z laudabunt oēs recti
corde zc. qd fuit mutatio dextere
excelsi dum cantus meroris ver/
tigit in canticum laudis.

De oibz sanctis. Sermo. lxi.

Gloria hec

est omnibz sanctis eius
Scribitur in ps. cclix.

Notate charissimi. dicit em Aris.
Ierbi. q̄ bonuz q̄ro cōmuni⁹ tāto
diuini⁹. Vinc em q̄ de⁹ eternaz
gliaz parauit oibz electis vt eēt di/
uini⁹ z iusti⁹. Ideo hodierna festi/
uitas instituta est in bonore oim

sanctoꝝ. q̄re bñ dicit ps. Gloria
hec est oibz sanctis ei⁹. Et sic. Aha/
rissimi. Dicit em Aris. q̄ q̄ro pl⁹
qd obsequit tāto merito maioꝝ
grām obtinebit. Tū igit sci vita in
suā cpalē ac ppiū corp⁹ in fuitio
dei psumpserūt. merito a deo re/
ceperūt mercedē z remuneratōez
Ad cōgscens psal. in spūscō dicit
de h festo. Gloria hec ē oibz sanctis
ei⁹. Est notandū q̄ scā mat ecclia
hodie solēizat ac instituit hodi/
ernū in honore oim scōz q̄drupli/
ci de causa. Primo p̄ cuiusdam
templi dedicationē. Secūdo p̄
honoris z reuerēcie obmisse sup/
plerionē. Tercio ppter sanctoꝝ ex/
cellentia seu dignitatē. Quarto p
pter facilitōē orōnū nrāz. ipetra/
tionē. Primo institutū est p̄
cuiusdā templi dedicationē. Ro/
mani em cū dñarēt vniuerso orbi
q̄ddā tēplū maxim⁹ pstruxerūt. In
c⁹ medio suū ydolu collocātes si/
mulachra p circuitū oim puīciaz
statuerūt respiciētia rectis vultibz
ydolū romanoꝝ. Si qñ aut aliq̄
puīcia rebellaret p̄tinuo arte dia/
bolica illi⁹ puīcie simulachz ydo/
lo romanoꝝ terga vteret. tāq̄ in/
nuēs q̄ ab ei⁹ dñatōe seu dñio re/
cessissent. Conciiti igit romani ad
illā puīcia copiosū exercitū mie/
tebāt. z ipsaz suo impio subiuga/
bāt. Et tñ h romanis non suffecit
q̄ simulachra oim puīciaz in vr/
be sua haberēt qñ etiā singul⁹ dñs
singula tēpla pstruxerūt tāq̄ eos
omniū puīciaz dños fecissent.
S; qz omnia ydola tēplū ibi bñ

De omnibus sanctis

nō poterāt ad maiorē ostensione
sue vesantie vnū templū ceteris ve/
nerabili⁹ et sublimius in honores
omniū deorū erexerūt et vocauerūt
panebeon. qđ sonat cori dñj. a pan
qđ est cori. et theos qđ ē de⁹. Tem
pore hō focē impatoris cum diu
roma fidem xpī accepisset **Boni**
faci⁹ papa quart⁹ p̄dictū templū
a focē impatore ipetravit. et spur/
cicia. i. (varenykay) oim ydolorū
expulsa. q̄rto ydus mens̄ maij in
honore beate marie et oim marty/
rum p̄secravit. **Modū** p̄fessorū
solēnia ab ecclīa agebant. S; qz
ad hoc festū mltitudo magna cō/
fluebat. et p̄pter defectū victualū
celebrationi vacare nō poterāt. iō
qđam papa **Gregori⁹** quart⁹ h̄ se
stus in kal. nouēbris qñ maior co
pia victualū esset instauravit. ac per
vniuersū mūdū hūc diē in bono/
re oim sanctorū celebrari solenniē
ordinauit. Et sic templū qđ fabri/
catum fuit omnib; ydolis. nūc de
dicatum est omnib; sanctis. et vbi
colebatur multitudo ydolorum
ibi deuote laudat mltitudo scōp.
Quare bñ verificat dictū psalmi/
ste. Nec mutatio dextere excelsi.

R. Sedo p̄ncipalr institutū ē p̄/
pter honore et reuerēcie obmisse
suppletionē. Nā cor sunt sancti qz
nō sufficiunt oib; festa specialia p̄/
agere. Nā vt dicit Hiero. in qđaz
eplā ad Thodoz et Cromacium
Null⁹ dies ē q nō intra qñq; mi/
lium martyrū numerū repiri pos
sit ascriptus excepto p̄ma die ka
lendarū Januarij. Romani enī

p̄ceperāt ne aliqđ illo die interfi/
ceret. qz p̄ma dies āni erat. **Jo zc.**
Un̄ hāc multitudinē sanctorū bñ
vidit Job. in **Apoc. vii.** cū dicit in
eplā hodierna. Ecce ego iohānes
vidi alterū angelū ascendentē ab
ortu solis hñtem signū dei viuere
clamabat voce magna q̄rtuor an
gelis qbz datus est nocere terre et
mari dicēs. Nolite nocere terre et
mari neq; arborib; quoadusq; sū/
gnem⁹ seruos dei nostri in fronti
bus eorū. Et audiuit numez signa/
torū centū q̄draginta q̄rtuor mi/
lia signati ex omni tribu filiorum
isrl. Et tribu Iuda duodecim mi/
lia signati. Et tribu Ruben duo/
decim milia signati zc. Post hoc
vidi turbā magnā quā dinumera
re nemo poterat ex oib; gentib; et
tribub; et populis et linguis stan/
tem añ thronum in p̄spectu agni
amicti stolis albis. et palme i ma/
nib; eorū et clamabant voce mag
z. Cum igit̄ cor sunt qz eos i sin/
gulari honorare nō possum⁹. iō
ordinauit ecclīa vt i hac generali
festiuitate oēs honorem⁹. Nec rō
tāgit i smōe qđ hac die p̄ccias re/
citāt et tāgit eā **Raban⁹**. i. qđ sic dē
Decretū ē vt i die mēoria oim scō
rū habeat. vt qđqđ hūana fragili/
tas p̄ ignorāciā vel negligēciā. seu
p̄ occupatiōz rei seculari in solēni
tatē scōp min⁹ pegisser in hac scā
obseruatōe soluat. Quare aut̄ insti/
tutus sit vt festiuitas sanctorū in
terra agam⁹ ostendit mgt̄ wilbel/
mus in summa de officio. et ponit
tres rōnes. **Prā** ē p̄p̄ honore dei

Cum em̄ sancti honore impenduntur. deū in ipsis honoram⁹ qui eos sanctificauit. **Un̄** dicit xp̄us discipulis **Lu. i.** Qui vos audit. me audit. et q̄vos spernit me spernit. q̄ aut̄ me spernit. spernit eū zc̄. **Un̄** in signū hui⁹ dicet in nouissimō die illud **Mat. xxv.** Qd̄ vni ex minimis fecistis. mihi fecistis. **Secūdo** rō est ppter mutue vicissitudinis debitū. sancti em̄ de nobis i celo faciunt festū. qz gaudiū est angel̄ dei z omnib⁹ sancti sup vno peccatore p̄niam agente. **Luc. xv.** Ut igit̄ eis vicissitudinē impendam⁹ iustū est vt qz ipsi de nobis festū agūt in celis. z nos de ipsis festū agam⁹ in terris. **Tercia** est ppter nostri honoris p̄curationē. cū em̄ sanctos honoram⁹ tūc nostrū bonorē p̄curam⁹. Nā eoz festiuitas ē n̄ra dignitas. qz s̄ fr̄es n̄ri z vnū patrē habem⁹ in celis. **Iuxta** illud **Mat. xxiij.** Patrē nolite vocare vobis sup terrā. Unus est em̄ pater vester qui in celis est zc̄. **¶** **Tercio** p̄ncipaliter institutū est ppter sanctorū excellentiā ac dignitatem. Ipsi em̄ honorant in celo a deo ppter eoz dignitatem. **Unde** **Apoc. iij.** Ambulabūt meū in albis. qz digni sunt. **Aīca** qd̄ notā. dum q̄ **Iobes** damascen⁹ lib. iij. titulo. vij. multiplici ostēdit eoz dignitatē. ppter qd̄ merito sunt honorandi. **Primo** qz ipsi amici dei erā adducit illā auctoritatē. **Jo. xv.** Jam nō dicaz vos seruos. s̄z amicos. **Secūdo** qz filij dei sunt. **Un̄** adducit illud **Iob. j.** Dedit eis po-

testatem filios dei fieri. **Tercio** qz sunt beredes celest̄ patrie. **Unde** adducit illud **Roz. viij.** Si autē filij z beredes. **Quarto** qz corpora eoz fuerunt templū dei. z spirit⁹ sanct⁹ habitauit in eis. **Un̄** adducit illud. **j. Aoz. iij.** Nescitis q̄ templū dei estis. z spūs sanct⁹ habitat in vobis. **De hoc** dicit **Abyz.** Nō mo in edificatōe parietū delectat̄ deus aut̄ in p̄uersatōne sanctorū. **Un̄** **Dñe** dilexi decorē dom⁹ tue quē decorē. quē diuersitas marmorū facit splendentū. nō sed de corē viuentiū quem p̄stat varietas gr̄az. **Nam** ille decor carnem delectat̄ iste aīam viuificat. **Et** sic ppter eoz dignitatem z excellentiam. ppter quā merito sunt honorandi. **Un̄** **Aug.** in li. de ci. dei. Non sūt p̄ternēda sed plurimū reuerēda sanctorū corpora. quib⁹ dum adhuc viuerēt spūs sanct⁹ q̄si quibusdā organis ad omne bonū op⁹ vsus est. **Un̄** s̄ sancto **Stephano** dicit q̄ nō poterāt resistere sapie et spūi q̄ loquebat̄ zc̄. **¶** **Quarto** p̄ncipaliter institutū est ppter facilitatē orōnū nostraz. impetrationem. **Nā** sicut oēs scōs hac die honoramus vniuersalit̄. sic z ipsi oēs pro nobis int̄cedāt insimul. vt sic misericordiā dei facili⁹ impetremus. **Nā** s̄m **Amb.** Impossibile est multoz orōnes nō exaudiri. **Et** rōnē assignat **Niero. di.** Si apli z martyres adhuc in corpore positi potuerūt orare p̄ ceter⁹ q̄n de se adhuc deberēt eē solliciti. q̄ro mag⁹ post coronas victorias z triumphos.

De omnibus sanctis

Un⁹ homo moyses sexcenti mili/
bus armatorū impetrauit venia;
a deo. Et stephan⁹ paulo et multis
alijs venia obtinuit. et postq̃ cu;
xpo eē cepit min⁹ valebūt. q. d.
Impossibile est qz ipsi nō obtine/
ant. qz stephan⁹ meruit venia; p
se lapidantib; vt pēz in scō paulo
Nā vt dicit Aug. Si stephanus
nō orasset. ecclesia paulū zc. Paul⁹
ap̃lus dicit etiā sibi. cc. lxxv. aīas
in nauī p̃donatas. et postq̃ cepit
esse cū xpo pōt min⁹. q. d. nō. **Qd**
autē in hac die oēs scī ad intercedē
dum p nobis cōueniant vntuer/
salit ostēdit in quadā visione que
sequēti anno ab institutione hui⁹
solēnitat; p̃gisse narrat. **Cuz** em̃
in hac die custos eccleie sancti pe/
rri ex deuotione oīa altaria circu/
isset. z oīm sanctorū suffragia im/
plorasset. z demū ad altare sancti
petri redisset. ibi paululū conqui/
escēs extra se rapit. Ecce vidit re/
gem regū in sublimi solio p̃sisten/
tem. z oēs angelos in circuitu ei⁹
cōmorantes. **Tūc** vgo virginum
ī dyademate fulgēti aduenit. quā
innumerabilis multitudo vginū;
sequebat. **Quic** p̃tin⁹ rex assurre
xit z posito solio iuxta se sedere se/
cit. **Post** h venit qdam vestit⁹ de
pilis cameloz. quē sequebat mul/
tudo venerabilū senū. Deinde
venit ali⁹ pontificabili habitu ve/
stit⁹ ac decorat⁹. quē cohors aliq̃
rum in habitu sili sequebat. **Po/
stea** vō p̃cessit innumcrabil mulci/
tudo militū post q̃s venit infini/
ta turba diuersaz gentiū. **Oēs** ac

an solū reg; adueniūt z ipm flexis
genub; adorauerūt. **Is** autē q̃ ī pon/
tificali bitu aduenerat maturias
inchoauit. ceter; psequētib;. **Inui/
tatorū** forte qd̃ icēpit fuit qd̃ can/
tat in maturinis. s. Regē regum
dñm venite adorem⁹. qz ipse ē co/
rona scōz oīm. **Figura** oīm ostēsa
est Jobi ī spūscō **Ap̃o. xij. et** ē quā
hodierna epla narrat. cuius p̃nci/
piū habes imediare añ. p̃ns autē b
zc. **Dicit** em̃. **Vidi** turbā magnaz
quaz diūnumerare nēo poterat zc.
Deq̃. Et clamabāt voce mag. dñ.
Salus deo nro q̃ seder sup thro/
nū z agno. Et oēs angeli stabant
in circuitu throni z senioz q̃tuo;
aīaliū z ceciderūt ī p̃spectu throni
in facies suas. z adorauerūt deū di/
cētes amē. **B̃ndictio** z claritas sa/
piētia z g̃frazcrio. honor. ṽtus z
fortitudo zc. **Angelus** autē q̃
p̃dictū custodē ducebat eidē visio/
nem exposuit. **Asserēs** vginē in p̃/
dicta p̃ma acie eē m̃fēz dei q̃ adue/
nit in dyademate fulgēti. **Et** b̃ est
qd̃ p̃s. dicit **Altit** regina a dextr/
tuis ī vestitu deaurato circūdata
varietate. s. decore diuersaz vgi/
nū. **Et** vestitū de pilis cameloz;
Jobem bap. esse cū p̃f̃archis z p̃/
phet;. **Vestitū** vō in p̃f̃icali ha/
bitu perrū cū ceter; aplis. **Milti/
tes** martyres. **Turbā** reliquā. cō/
fessores. **Qui** tō oēs ad regē vene/
rūt. vt p̃ honore ac die a mortali/
bus exhibitō g̃ras agerēt z p̃ vni/
uerso orbe orarēt. **Un** b̃ p̃uidit ēē
p̃s. in spūscō. cū dicit. **Orabit** ad
te oīs scūs. **Qd** p̃ tūc bñ fuit ipse/

rum. **Uñ** dicit **Bern.** in ser. de se/
stuitatibz scqz. **Gaudere** debem⁹
qz patronos. i. (verspreeber) pmi
simus et habem⁹. **Deinde** ad aliuz
locū eū duxit. vbi vtriusqz sex⁹ bo
mines. **Alios** in straz seu lectz au
reis. **alios** in mensis gauderes di
uersis delicijs. **alios** nudos et in/
opes auxiliū medicātes oñdit. **Vi**
xit at hūc locū purgatorij eē. abū
dantes i delicijs eē aīas illas qbz
ab amicis p multa suffragia copio
se suffragabaz. seu subueniebatur
Agentes vto esse aīas quarū cura
nulla habebat. **Iussit** aut vt sumo
pontifici oīa intimaret. vt post se/
stum oīm sanctorz diē aīaz statue
ret. vt saltez generalia suffragia p
illis illa die fierēt q specialia bñe
neqrent. **Uñ** horat nos apl's ad
Heb. xl. dicēs. **Nemē** tore vincto
rum. i. aīaz in purgatorio existen
tū. que soluz indigent suffragijs.
Nam dicit **Grego.** Suffragia ec/
clesie nō p sunt electi. qz statim euo/
lane ad gl'iam. nec etiā damnatis
qz post mortē pgiūt ad penā etnāz
sz aīabz solū in purgatorio deten/
tis. **Illoz** victoz memores eē de
bem⁹. **Nā** sicut vincula durissimi
carcerz auferūt ab hoībz oēs liber/
tatem ambulādi. opandi. seipsos
liberādi. sic carcer purgatorij au/
fert ab aīabz oīm libertatē seipsas
iuuandi. **Uñ** b cognoscens ps. in
spūscō dicit **Sedētes** in tenebris
et in vmbra mortis vinctos i mēdi/
citare. i. paup'tate et ferro. **Ecce** q/
modo ps. expmūt eoz paup'tatē et
penā. **Tenebre** em impedūt opa/
tionē et iherūt tr. sticiā. vt p; **Tho.**
v. q dicit. **Quale** mihi gaudiū. zc.
Vincula ipediūt euasione. **Men**
dicitas ipedit solutionē. ferrū in/
ducit penā et afflictione. **Iō** aīe in
purgatorio q seipsas iuare nōn
pnt clamauit ad nos p illud **Job**
xix. **Miseremini** mei miseremini
me zc. **Quis** ē mō ita dur⁹ q nō ve
lit misereri. **Habem⁹** forte ibi pa/
trem matrē frēs sorores. qre me/
rito debem⁹ eis subuenire i elemo
synis. in orōnibz. et in missis. et in
alijs bonis opibz. **Uñ** **Aug⁹** i ser.
Qstēda hoībz quō aīas defūctoz
suoz. iuare pnt. **Orent** qtidie p
caris suis. interpellent dñm voce
flebili. pascāt esuriētes. vestiāt nu
dos. **Uñ** si qd defūctoz negligē/
tia min⁹ factū est fide et ope viuen
tū suppleat. **Adhibeat** qz vnusqz
qz pces scōz. p charz suis. offerat
sacrificia et eos sacerdotali deuo/
tione dño cōmēdet. **Nec** nō ē nra
doctrina sed ecclie. et vtiqz ipsius
dei qz mgt ecclie de⁹ est. **Nec** sunt
q charos nros iuare pnt. **Nec**
sūt refrigeria qscētū. **Nec** reme/
dia defūctoz. **Nec** ille. **Et nota**
fm **Diero.** **Cū** p centū aīabz psal/
mus vel missa dz nihil min⁹ qz si
p vna qualibet diceret accipit. qz
bonū qro cōi⁹ tāto diuin⁹. g. zc.
De eodem Sermo. lxi.

Et qui ha
bitant in domo tua dñe in
secula seculorū laudabunt te. ps.
lxxxiij. **Notate** charissimi: **Dicit**
em **Aug.** in libro de ciui. dei. **Iple**

De omnibus sanctis

deus ē finis desideriorū nōrū. qui
sine fine videbit. sine fastidio ama
bit. sine fatigatiōe laudabit. **Terce**
B david in spū cognouit. idē dicit
Bti qui habitāt in domo tua. In
q̄b qdē v̄bis tria notant. **Prīmū**
ē habitatio beatifica. cū dicit **D**ñe
beati q̄ habitāt. **Secūm** est habita
tio gloriosa. cū addit ī domo tua.
3 **Tertiū** est inēminabil' gr̄a p̄actio
cū claudit in secula seculorū lau
dabūt te. **Ad** dicit igit'. **B**ti qui
habitāt zc. dicit em̄ **Cassiodor⁹**
q̄ laus est vocal' excellētia. i. (en/
aufsp̄ehende vberheug) alic⁹
boni. **N**unc est em̄ q̄ sancti deū q̄
est summū bonū laudāt eternāl'r.
et ipse laudat eos ecōuerso. qz sūt
etiā sancti z boni. **L**audat em̄ pri
mo matrē suā dilectā p̄pter suam
p̄fectionē z bonitatē dicens illud.
Eccl̄. xliij. In firmamēto celi resp̄le
dens gloriōse spēs celi z gl̄ia stel
laz mundū illuminās in excelsis
q. d. **Tu** es spēs celi p̄pter tuā virgi
nitatē. **N**ā sicut celū est clari⁹ om
nibz. sic tua v̄ginitas ē speciosior
oibz. **I**ō ammirādo dicit ageli q̄rū
cognata est ipsa v̄ginitas. **U**nde
Hierō. Cañ. xi. Que est ista que p
gredit q̄si aurozazc. **I**te tu es glo
ria stellaz. i. sanctorū p̄pter tuam
sanctā fecunditatē. qz genuisti me
deū z boiem. **T**unc oēs sancti di
cunt illō **Ans.** **O** tu b̄ndicta inter
mulieres q̄ angelos vinc' p̄p̄rita
te. z sc̄os supas sc̄itate. **N**el illud
Berni. **O** b̄ndicta interuēnit gr̄e
gentrix vite. z m̄ saluē. **T**ūc ip̄a
ec̄c̄ra laudat deū dicens illō **L. y.**

Magnificat anima mea dñm zc
Secūdo laudat angelos q̄ p̄stite
runt. **N**āz vt dicit m̄gr li. ij. dif. y.
q̄ angeli mox vt creati fuerūt qui
dam deo p̄ charitatē adheferunt
qdā a deo p̄ supbie prauitatem
recesserūt. **T**ū dñs laudat illos q̄
ei p̄ charitatē adheferūt dicens illō
qd dicit iesus disci. **L. xxiij.** **V**os
estis qui p̄māstis mecum. i. alijs ca
dentiō p̄ supbie prauitates. **V**os
vero in charitate p̄māstis. **Q**d ē
eis magna gloria. **T**ūc ipsi econ
uerso laudāt eum **Q**d bñ cognos
scens **Job.** in spū dicit **Apoc. viij.**
Omnes angeli stabāt in circuitu
thrōni z adorauerūt deum. **T**ūc
figura habet **Isa. vi.** vbi dicit. **V**idi
dñm sedentem sup solium excel
sum et eleuatū **S**eraphin stabāt
sup illud. **E**t clamabant alter ad
alterum z dicebāt. **S**anctus san
ctus sc̄us dñs de⁹ exercitū. ple
na est ois terra gl̄ia ei⁹. **T**ū canit
eccl̄a. **L**audem⁹ dñm quē laudāt
angeli quem cherubin z seraphin
sc̄us sc̄us sc̄us p̄clamāt. **P̄ter**
tio laudat patriarchas et p̄bas
dicens. **V**os dixistis. **N**os aliū ne
scim⁹ deū p̄ dñm. **E**t alibi. **Q**uis
sicut dñs de⁹ n̄r qui ī ale' habitat
q. d. nullus. qd est eis mag⁹ gloria
q̄ eos sic in p̄ntia oīm angelorū z
electorū cōmēdat z laudat. **T**ū in
signū hui⁹ dicit x̄ps **Mat. x.** **V**is
q̄ p̄stebit me corā boibz. **P**stebor
et ego eū corā patre meo q̄ in celo
est. **T**ūc ipsi ecōuerso laudāt eū
dicētes **Apoc. v.** **D**ign⁹ es dñe ac
cipe libz ap̄ire z soluere. **vij.** signa

lxii

cēs illud **J. Ps. ij.** Vos estis gens
 electū. regale sacerdotiū. gens scā
 zc. Et illud **Nat. v.** Vos estis lux
 mūdi. s. illuminādo hoīes splēdo/
 re honestat. **Tūc** ipse ecōtra lau/
 dat eū dicētes illō ad **Ap. j.** Tu
 es q̄ elegit nos añ mūdi cōstitutio
 nem vt essem⁹ scilicet i zmaculati in
 spectu dei. Et illud **Ap. v.** Et fe
 cisti nos deo nro regnū z sacerdo
 tes. **Septio** cōmēdat monachos
 z anachoritas dicēs illō Baruth.
 iij. Delicati mei ambulauerūt vi
 as asperas. s. ducēdo b austeram
 vitā. q̄re merito estis reficiēdi sicut
 pmisi. **Nat. ij.** cum dixi. Venite
 ad me oēs qui laborat⁹ et onerati
 estis zc. Qd cognouit etiā ppheta
 in spūs cō cū dicit **Baruth. v.** Ad/
 ducet em̄ eos de⁹ isrl cū iocūdica
 te in lumine maiestatis sue. **Tunc**
 ipsi ecōtra laudant ipsuz dicētes
 illud ps. **Eduxisti nos i refrigeriū**
 zc. scz eterne felicitatis. Et sic iple/
 tum ē illud **Lu. xxiij.** Ego dispono
 vob sicut disponit mibi p̄r meus
 regnū vt edat⁹ z bibat⁹ sup mēas
 meas in regno meo. **Un b** cōgicēs
 ps. dicit **Satiabor cū apparuerit**
 glia tua. **Octauo** cōmēdat v̄gies
 dicēs illō **Sap. iij.** Q̄ pulchra
 est casta generatio cū claritate. qd
 est eis magn⁹ bonor. Et idō dicit
Bern. Trinā semel dicas aīe mee
 dñe iesu. Ecce pulchra es. q. d. zc.
Tūc ipse ēz laudat eū dicētes illō
Añ. j. Oleū effusus nomē tuū. iō
 adolescē cū dilexerit te. Et rō affi/
 gnat **Sap. vij.** Candor em̄ ē luc⁹
 etne z speculū sine macula. **Un b**

De sancto

Martino

cognoscēs **Jobes** **Apo. xij.** dicit. **Auitas** hec nō eger sole neq; lūa
vt luceat in ea. nā claritas dei illu
minabit eā. z lucerna ei⁹ est agn⁹.

R. **Monō** cōmēdat z laudat oēs
scōs simul. dicēs illud **Mar. xrv.**
Vos est; bñdicti patr; mei. q̄acci
pite regnū qđ vob; patrū est zc. s. vt
eterna; gaudeat. **Tūc** laudat eū
eccl̄a tota celest; curia dicēs illd
1. Th. j. Regi seculor; immortal; in
uisibili soli deo honor z gl̄a in se
cula seculor;. **Un̄** b; cognoscēs ps.
in spūscō dicit **Iuuenes** z **gines**
senes cū iuniorib; laudēt nomen
dñi zc. **Qui** figura z exēplū habet
Aū em̄ hac die cultos eccl̄e sancti
petri. **Req. in ser. pcedenti.** **U** sic
b; onsum est **Jobi** in **Apo. vij.** vbi
dicit. **Vidi** turbā magnā zc. **Req.**
in ser. pcedenti. **Sequit** bñdictio
z claritas et sapia z ḡarumactio
honor v⁹ et fortitudo deo nro in
seclā seclor;. **Nā** tibi xpe bñdictio
in incarnatōe. claritas i natiuita
te. sapia in p̄dicatōe. ḡa z actio in
redēptione passione. z morte. ho
norē in resurrectōe. v⁹ in ascēsiō
ne. fortitudo i iudici; p̄sumatione
Un̄ exēplūz b; diuie laudis refert
Aesari dicēs q; i saronia in q̄daz
monasterio puella q̄dā dū in ma
gna solennitate pmissa fuisset ire
ad matutinas. m̄ḡa ipsi⁹ timēs
debilitatē ei⁹ iussit eā an̄. **Te** deū.
recedere ad dormitoriū. **Illa** inui
ta recedēs voluit extra chor; resi
dūi pauidire. **Quq;** inchoat; fuisset
ser; hymn⁹ **Te** deū laudam⁹. vidit
celos apiri et chor; soror; in celus
subleuari. **Aū** at ventū fuisset ad

locū illū. **Ibi** oēs angeli zc. vidit
vniuersos ordies āgelor; z singu
los āgelos dimissis caprib; flexis
q; genub; mālto extēsis deū ado
rare silq; cū ḡimib; cātātib; can
tare. **Scūs** scūs scūs zc. **Bile** fece
rūt sci apli ibi. **Te** gl̄iosus aplor;
chor; z p̄pheti ibi. **Te** p̄phetaz. **Et**
martyres ibi. **Te** martyriū. **Post;**
modū p̄fessores z ḡines etiā file
fecerūt. **Aū** at extrem⁹ v̄sus. s. i te
dñe spe. diceret. chor; soror; ad
terram descendit z celū se clausit.

De scō martino. Sermo. lxiij.

Ece sacer
dos magn⁹ q; in dieb;
suis placuit deo **Acti**
liij. **Die** **Arist. ix.** etbi. q; amicitia
marie est bonor; z iustor;. **Aū** igit
brūs marri. fuit in oib; fact; suis
iust⁹ bon⁹ z scūs. merito fuit a dō
honorat; ac ei dilect⁹. q̄re bñ dī d
eo. **Accesa.** **ma. zc.** **Et** seq̄t. z inuē
tus ē iustus. **Et** nota q; tota vita
hois p̄sistit i septē dieb;. qđ reuo
lut; iterū incipiūt. s. **Die** sol. **Die**
lūe. **Die** mar. **Die** mercurij. **Die**
iouis. **Die** veneris. **Die** saturni.
Isti autē septē dies signāt septē vir
tutes q̄s habuit i se scūs mar. in
qđ placuit deo **S.** **Pria** igit dies
fecit p̄mā vtutē. s. fidē. **Nā** sic sol
illuminat ceteros planetas. ita fi
des facit vtutes meritorias. **Nā**
fm **Aug⁹.** fides est mās omniū
vtutū z fundamentū oīm bonor;
Ideo diem apls. **j. Lor. iij.** fun
damentū aliud nemo pōt ponere
p̄ter illud qđ positū ē. i. fides. **Qđ**
facit scūs mar. **Un̄** legit q; brūs

martin^o fabarie bānonioꝝ opido
ouūid^o fuit. ſz itra ytalīa papie eſt
alie^o. **P**ſe^o miles p̄mū. poſt tri/
bunus. i. dñs qui trigita ſub ſe te/
net milites fuit ſub Coſtantino 2
Juliano militauit ſcūs. vero mar/
tinus cū eſſet annoꝝ decem inui/
tis parentibz ad ecclīam cōfugit
2 carbecuminū ſe fieri poſtulauit
Eſt aut carbecumin^o (der den ge/
lauben bozet vñ noch nit getauft
iſt) ſed cū ceſar decreuiſſet vt filij
veteranorum. i. (alter ritter) p pa/
tribz militarent. **M**artin^o cū eēt
annoꝝ qñdecim ad militandum
vrget vno tantū ſeruo cōtencus.
Ec cū eſſet annoꝝū decē 2 octo ba/
ptizare ſe fecit 2 ſe abrenūciaturū
ſeculo pmittebat. Per bienniuꝝ
militauit. Interea intragallias. i.
populos xpianos irrudentibz bar/
baris. i. (beyden) Julian^o contra/
eos pugnatu^o pecuniā militibz
erogauit. **M**artin^o vero nolens
deinceps militare. iō dona reci/
pere noluit. ſz ceſari dixit. Ego ſuꝝ
miles xpī pugnare mihi nō licet.
Indignat^o iulian^o dixit q nō grā
religionis ſz metu belli iminent
milicie renūciaret. **C**ui martin^o in/
trepidus rādit. **S**i b ignauie nō
fidei aſcribit. craſtina die añ aciez
nervis aſtabo 2 in nomie xpī ſi/
gno crucis nō clipeo ptectus aut
galea hoſtiū cuneos. i. collectionē
ſecurus penetrabo. **U**n cūſtodiri
iubeſ vt inermis vt dixit barbarz
obijceret. **S**ed die ſequēti hoſtes
legationē miſerunt 2 ſe ac oīa ſua
dantes. **U**n nō eſt dubiū talem vi

ctoriam ſine ſanguine merie^o 2 ſi/
de ſancti viri datā eſſe. **E**xinde re/
ſcripta militia ad ſanctū bylariū pi/
ctauieſem ep̄m prexit. 2 ab eo aco/
litus ordinat^o multū p̄fecit in ſi/
de. **E**t ſic p̄z qualis ſcūs martin^o
habuit p̄mā virtutē que ſignat p
diem ſolis in q placuit deo. **U**n
canit ecclīa. **S**ancte trinitat^o fide
martin^o p̄feſſus ad baptiſmū gra/
tiam puenit. **S**ecūda dies
ſcz lune ſignificat ſecundā virtutē
ſcz hūilitatez. **N**ā ſm aſtronomos
luna ē omnibz planetz 2 ſtellis in/
ferior. **S**ic humilis vult oībus eē
ſubiect^o 2 vilior reputari. **U**n di/
cit **B**ern. **V**erus hūilis vilis vult
reputari. **U**n dixit xp̄us q eſt ſpe/
culum hūilitatis. **M**at. xj. **D**iſci/
te a me. qz mitis ſum 2 humil^o cor/
de. **I**n cui^o ſignū lauit pedes diſci/
puloꝝ. ſ. dans nobis exemplū di/
cens **J**oh. xij. **E**xemplū em dedi/
vobis zc. **A**erte hanc virtutē. ſ. hu/
militatē p̄fecte habuit ſcūs marti/
nus. **N**ā ipſe in omnibz voluit eē
humilis. **U**n de ei^o hūilitate legiſ
in ſua legēda q qñ p patre mili/
tauit 2 tantū vnū ſeruū habuit.
ipſe tñ ſepi^o ſeruiēs ſuo ſuo calcia/
mēta ei detrahebat atqz tergebat
exēplo xpī quāſp hūit. p vō exēpla/
ri hūilitatē. **U**n legiſ etiaꝝ q qua/
dam vice diabolus in forma regi
purpura 2 dyademateꝝ aureis ca/
ligis ornatus ſereno ore letaꝝ fa/
cie ſibi apparuit. **A**ūqz ambo diu/
tacuiſſent. **D**ixit diabol^o agnoſce
martine quē colis. **E**go ſum xp̄s
me tibi manifeſtare volui. **A**d hoc

De sancto

Bartino

cū adhuc martin⁹ admirans ta-
ceret. Rursus ait. Martine cur
dubitas credere cū me videas. ego
sum xps. Tūc ipse a spūsco doct⁹
ait. Dñs me⁹ iesus xps nō purpu-
ra nec dyademate renitēte se ven-
turū esse p̄dixit. Nō nisi in eo habi-
tu z forma q̄ passus est ac stigma-
ta p̄ferens appareat nō credā. Ad
hāc vocē ipse disparuit. z totā cel-
laz fetore repleuit. Ipse etiā oñdit
suā hūilitatē i leprosis. Legit em̄
q̄ q̄daz vice habuit leprosum sibi
obiitū. cunctis horribilē. quē ex hā
hūilitate oscular⁹ est. atq; bñdixit
q̄ statim & cruce sue hūilitatē mūda-
tus ē. Sic breuē p̄z sua hūilitas
p̄p̄t quaz merito placuit deo. Tūc
dicit Hiero. Nihil est qd nos deo
z hominibz ita gratos efficiat q̄z q̄
merito vite sim⁹ magni z hūilita-
te infirm⁹. Tercia dies. i. mar-
tis. i. (diastag) significat fortitudi-
nem q̄ est tertia virt⁹. Mars em̄
dī q̄ si mors. Tūc fm astronomos
mars cū iungit cū saturno in si-
gno geminoz excitat pestilentiaz
z infirmitates. Iō gētilēs dixerūt
martē deū belli. Sic & eius forti-
tudinis occidit et pugnat p̄ vitia
mūdi carnis z diaboli. z est mltuz
necessaria hoī. Nam dicit Aug⁹.
Ecce baptizari sē oēs. iustificati sē
oēs a pctō. restat tñ luctatio cum
carne mūdo z diabolo. Et iō dicit
ps. Viriliter agite z p̄fortes cor ve-
strū. Tercē hāc virtutē fortitudi-
nis habuit beūs martin⁹. Ipse em̄
p̄tra mūdū carnē z diabolu fortit⁹
bellauit. Primo p̄tra mūdū ipm

cū suis p̄tēdo. Tūc legit q̄ post
q̄ esset annoz duodecim heremū
p̄cupiuit z p̄pleuisset si infirmitas
etaz impedimētū fuisset. Anim⁹
tñ su⁹ circa monasteria et ecclias
sp̄ meditabat adhuc in etate pue-
riti. qd̄ postea tñ deuot⁹ impleuit
Tūc p̄ trienniu fere añ baptismuz
fuit mūd⁹ z integer ab oibz vitis
q̄bz hūanū gen⁹ soler iplicari. Tūc
bñ rex se fm p̄siliū z dicitū. i. Jo-
h̄. Nolite diligere mūdū neq; ea q̄
in mūdo sūt. Secdo p̄ carnē p̄au-
steritate vite. Ipse em̄ duxit aspaz
vitā. Tūc refert Beuerus in epla
ad Eusebiū q̄ cū martin⁹ in q̄ndā
ciuitatē sue diocesis venisset z cle-
rici sibi lectū plimo stramine p̄pa-
rassent. ipse ibidē requiescēs. mol-
licie tñ phorrescebat. qz i cilicio su-
per terrā dormire p̄sueuerat. Tūc
de lecto nocte p̄surgēs oē strame-
tum piecit. z se nudū sup humū p̄-
strauit. mlti etiā alijs asperitatibz
se castigauit. q̄re merito placuit
do. nā f̄ aplm ad Gal. vj. Qui xpi
sūt carnē suā crucifixerūt. Tercia
p̄tra diabolu sibi nō p̄sentiendo.
Nā dicit Grego. aduersari p̄fecte
vincit qñ mens n̄ra in maluz qd̄
suggerit. nec p̄ delectationē. nec p̄
p̄sensum inclinā. Ad p̄fecte fecit
icūs martin⁹. Tūc legit q̄ demo-
nes q̄ apparebāt sibi ita p̄spicabi-
les reddebant vt ap̄re ab ipso sub
q̄cūq; imagine viderent. Nā inē-
dū demon in p̄sonā Iouis se trās-
figurabat. aliqñ in p̄sonā Mer-
curij. aliqñ Vener⁹. et cor vulci-
bus scō martino se offerebat. Ad

ille oēs suis nominibz increpabat
Mercuriū marie patiebat ifestū
 id est seruū. i. (græmme) Iouem
 burtū atq; bebetem. i. (dūme) esse
 dicebat. et sic expellebat eos. **Q**ua
 dam etiā die i būana specie sibi ob
 uiauit. z q; tenderet inq̄siuit. **R**e/
 spondit. **Q**uocūq; eū dñs voca/
 ret ibi tenderet. **C**ui diabol⁹ tibi
 aduersabit. **C**ui martinus rñdit.
Dñs mihi adiutor ē. nō timeo qđ
 faciat mihi bō. **T**ūc diabol⁹ eua/
 nuit. **E**t sic p̄z qualr zc. **U**n dñs
Viere. **B**ellabūt aduersum te z
 nō p̄ualebūt. qz ego tecū sum vt li
 berem te. **Q**uarta dies. i. mer
 curij. i. (*mitwoeben*) significat pa
 cem que optima fr̄ est. **D**icit em̄
 mercuri⁹ q̄si medi⁹ currēt. iō p̄cor
 dat ydeoma (*mitwoeben*). i. me/
 dia dies inē p̄cedentes z sequētes
 z significat pacificationē. qz p̄iun
 git discordes. **I**ō gentiles dixerūt
 mercuriū esse nunciū q; pacifica/
 ret inē discordātes. **N**ec autē fr̄us
 est ita bona q; nō tñ deo facit bo/
 minē placabilē. verū etiāz facit eū
 filiū dei. teste xpo **M**at. v. **B**eati
 pacifici qm̄ filij dei vocabūt. **E**t/
 te hanc fr̄utē p̄fecte habuit in se
 beñs martin⁹. **U**n legit q; multū
 dilexit pacē. **C**ū em̄ esset sūm⁹ sa/
 cerdos in sua diocesi sepe a clericis
 ledebat nec p̄pter h̄ repellebat eos
 a sua charitate. **N**emo illuz vnq;
 vidit iratū. nec merentē. nec ridē/
 tem. **N**ūq; in ore illi⁹ nisi xps. nō
 maledictio. **N**ūq; in corde eius
 nisi pietas. **N**ūq; nisi pax. nisi mi/
 sericordia inerat. **C**ū em̄ quadam

vice canes p viā lepusculū sequē/
 tes vidisset ipauit canibz vt desis/
 sterēt. et lepusculū cū pace dimis/
 serēt. mox illi q̄si vincti in suis ve/
 stigijs fixi māserūt. **I**tē cū qđā caz/
 nis in quēdā ex discipul⁹ sci mar.
 latraret. **I**lle ad eū cōuersus ait.
In noie sci mar. iubeo te obmutē/
 scere. **C**anis p̄tinue obmutuit ac
 si linguā habuisset abscisam. **I**tez
 legit q; sci⁹ mar. quada; vice sup
 aselluz. i. (*clayne eselen*) p̄cederet.
 eqs de p̄ veniētibz expauefact⁹ mi
 lites in terrā saltu p̄cipiti se dede/
 rūt. z martinū arripiētēz grauitēz
 tberaueit. **I**lle autē q̄si mut⁹ cedē/
 ribz terga p̄bebat. **S**z illi mag⁹ fu
 riēbāt. eo q; ille q̄si nō sentiens tbe
 ra illata p̄tinere viderēt. **P**rotin⁹
 aialia humo fixa ita p̄māserūt vt
 q̄tumcūq; flagellata velut saxea
 moueri nō possent q̄usq; ad mar
 tinū redeūtes z p̄ctm suū qđ in eū
 cōmiserāt p̄fitētes ille eis licentiā
 dedit z veloci cursu aialia proces/
 serūt. **I**tē legit in dyalogo **S**euē/
 ri z galli discipuloz sci martini.
 q; qđā vacca a demōne agitata cū
 vbiq; seuiret z multos p̄foderet z
 aduersus martinū z socios in tci/
 nere furibūda p̄curreret. iste māu
 alleuata ipsam sistere iussit. **Q**ua
 immobili p̄manēte vidit demonem
 dorso illi⁹ insidētē. **Q**uē increpās
 dixit discede funeste de pecude et
 innoxii aial agitare desiste. **Q**uo
 p̄tin⁹ discedēte vacca ad pedes il/
 lius p̄sternit. z ad ei⁹ impiū cū oī
 māfuetudine ad gregē suū reuer/
 tit. **E**t sic p̄z qualr fuit pacificus

De sancto

Martino

quātū ad oīa. **Uñ** bñ dī de eo **Pro**
uerb. iij. **Vie** ei⁹ vie pulchre. et oēs
vie ei⁹ pacifice. quare merito pla/
cuit deo. **Nā** dī per ps. **In** pace fa/
ctus ē loc⁹ ei⁹ zē. **Uñ** dicit **Aug⁹**.
Qui pacem amplectit^r in hospitio
mēi⁹ sue pparat xpo mātionē y
7 **Quinta** dies dī dies **Iouis**. **Nec**
stella valde pmouet fruct⁹ z ē val
de vtilis omnib⁹ terrenascētib⁹
dī lupit^r qñ iuuās p^r et significat
qñtā v^rutē. s. misericordiā q mul
tū placet deo. vñ **Prover. iij.** **Di**
sericordia z veritas nō te deferāt
z inuenies glām corā deo. **Nō** hāc
virtutē docuit xps **Lu. vi.** **Estote**
misericordes sicut z p^r v^rī miseri/
coris est. **Aerte** hanc v^rutē habuit
bñs martin⁹. **Uñ** legit^r q quodā
tpe hyemis dū pgeret cū militib⁹
obuiāuit ei vn⁹ paupcul⁹ elemo/
sinā a trāseūtib⁹ poscens. quē oēs
p^rteribāt z a nullo elemosinā acce
pit. **Martin⁹** tō arripuit gladiū
z clamidē qua indut^r erat diuisit
et p^rem paup⁹ tribuit. **Cui** dñs se
quēti nocte cū multitudīne ange/
loz apparuit. z se vestitū p^re cla/
midis sue dixit. **Uñ** audiuit xpm
ad angelos loquentē **Martinus**
adhuc carbecumin⁹ hac veste me
p^rterit. **Et** rō est. **Nam** xpus dixit.
Mat. xv. **Qd** vni ex minimis meis
fecist^r mibi fecist^r. **Ideo** mltū pla/
cuit deo. **Itē** legit^r in **2^aal.** **Seueri**
z galli discipuloz martini q cum
quadā vice marti. in quadā festi/
uitate ad eccliam irer. qdaz paup
nudus secut^r est eū. **Tūc** martin⁹
archidiacono suo pcepit vt pau/

perem illū vestiret. **Et** cū h⁹ facere
distulisset. **Martin⁹** ingressus est
secretariū suū z tunicā suā paupi
dedit. z eū statim abire iussit. **Cū**
g⁹uz archidiacon⁹ moneret q ad
solēnia pagenda pcederet. **Ipsē** d
se loquēs rñdit se ire nō posse do/
nec paup. i. ipsemet vestez acciper
Archidiacon⁹ tō nō intelligens.
Nāz cū martin⁹ extrinsec⁹ cappa
esset reclus. ipm mūdus interius
ñ videbat. nec aliū paupes adesse
causat. **Tūc** martin⁹ dixit. **Defer**
rat mibi vest⁹ z paupnō deerit ve
stiensus. **Cōpulsus** archidiacon⁹
ad forū iuit et p qñq argēteis tu/
nicam vilem emit. quā añ pedes
sancti mar. irat⁹ piccit. quā scēus
martin⁹ secreta induit. **Cui⁹** ma/
nice vsqz ad cubitū. z lōgitudo vs/
qz ad genua p^rendebat. **Quicūcūq**
miractō addit mgt^r **Iobes** bel. q
qñ scūs martin⁹ in missa manus
ad deū leuaret vt moris ē manū
retro labentib⁹ cū nec brachia ei⁹
essent grossa nec multū carnosa.
nec p^rfata tunica p^rederet nisi vsqz
ad cubitū. z sic remāserūt brachia
nuda. tūc miraculose torques au
ree z gēmate an angel⁹ deferunt et
brachia decent opunt. **Et** sic p^rez
ei⁹ mia. **Uñ** bñ dī de eo i ps. **Tibi**
derelict⁹ ē paup. s. vt ei bñfacias. z
sic mercedē a deo recipias. **Nā** dī
Prover. xij. **Qui** seq^r mīaz z iusti
ciaz inueniet vitā z gloriā. **Uñ** in
signū bñ⁹ dixit **Mat. v.** **Bñ** mi/
sericordes. qñ ipsi mise. cō. zē. **Uñ**
maximin⁹ eps in f^rmone **Miseri**
cordia ē ornamētū fidei. iustos p/

bat scōs roborat. die cultores ostē
dit cui⁹ exercitiū reddit dñm letū
exhibet placabilē xp̄m. **Sexta**
dies est dies vener⁹. **Hic** planeta
post solē z lunā est splēdidior alijs
et fcat sextā virtutē. s. castitatem z
puritatē q̄ est splēdidior alijs. **Un**
de **Sap. iij.** **Q** pulchra ē casta
generatio cū claritate. **Tancū** em̄
placet bec virtus deo z scis q̄ sp se
quit xp̄m. **Iuxta** illud **Apoc. xij.**
Virgines em̄ sē z sequunt agnuz
q̄cūqz zc. **Et** scī desiderāt se ei asso
ciari. **Arte** hāc virtutem puritatis
habuit. s. mar. **Nā** cast⁹ fuit. iō pu
ri z casti eū visitabāt. **Un** legīt de
eo q̄ ipse q̄dam tpe in cella sol⁹ se
debat. **Sauer⁹** z gall⁹ discipuli ei⁹
eū foris expectabāt. q̄ subito mira
bili horrore pcussi. plures in cella
audierūt in sil colloquētes. de q̄
sanctū martinū postmodū infro
gauerūt. **Qui** ait. **Dicā** vob. s. pe
te vt nulli dicat⁹ **Maria** agnes.
Tecla ad me venerūt. nō tñ illo
die. s. z septi⁹ se ab eis visitatū p̄fess⁹
est etiā perrū z paulū. ap̄los ad se
sepius visitare et videre p̄hibuit.
Atiā spūscūs eū sicut ap̄los illu
strauit. duz em̄ sacm offerret glo
bus igne⁹ apparuit sup caput ei⁹
q̄ a mlt⁹ visus ē p̄t grām spūscī
que p̄t ei⁹ puritatē in eū i specie
ignis ad robur descēdit sic fuit in
ap̄lis. **Un** apli sp eū tanq̄ cōparē
visitabāt. **Et** sic p̄t ei⁹ puritas. iō
merito deo placuit. **Un** dicit xp̄s
de eo illd **Aa. v.** **Dilect⁹** me⁹ can
didus z rubicūdus. elect⁹ ex militib⁹

Sep̄tia dies dicitur dies Saturni
q̄ omnib⁹ planet⁹ est altior. frigidior
z pigrior. **Nā** celum qd sol in
anno pagit. ipse vit in. xxx. annis
pcurrit vt dicunt astronomi. z si
gnificat septimā virtutē. s. pseue
rantia sine qua nihil valet. **Iuxta**
illud **Serū.** **Tolle** pseuerantiam
nec obsequiū mercedē bz. nec for
tudo laudē. **Iō** dicit xp̄s **Mat.**
x. **Qui** pseuerauerit vsqz in finem
h salu⁹ erit. **Nā** certe virtutem ha
buit beat⁹ martin⁹. **Nā** ipse pse
ueravit in ist⁹ virtutib⁹ et in sancta
vita vsqz in finē. **Un** legīt q̄ ipse
circa finē vite sue reuelauit fratri
bus suis obitū suū quez longe an
p̄sciuit. **Un** in diocesi p̄dacenti ce
pit virib⁹ corpis destitui. **Tūc** dis
cipuli oēs scētes dixerūt. **Aur** nos
pat⁹ deser⁹. aut cui nos desolatos
relinquis. **Inuadent** em̄ gregem
tuū lupi rapaces. **Et** ille eoz mo
tus p̄cib⁹ steribusqz. scēs quoqz sic
orauit. **Dñe** si adhuc pp̄lo tuo suz
necessari⁹ n̄ recuso laborē. fiat vo
luntas tua. **Nā** eos nō libenter
volēbat deserere nec a xp̄o diuici⁹
separi. z ideo nec mori timuit nec
vivere recusauit. **Auz** sic aliq̄dū
in molestia febriū teneret. z a disci
pulis suis rogaret vt in lecto suo
vbi in cilicio et cinere decūbebat
stramentū aliquod poneret dixit.
Filij non decet christianuz nisi in
cilicio z cinere mori. **Ago** si aliud
exemplū vobis relinquo ipse pec
caui. **Oculis** ac manibus in ces
lum semp̄ intente⁹ spūm ab orōne

De sancto

Martino

nō relaxabat. Et cū supin⁹. s. (nōd
semp iaceret ⁊ a p̄byter⁹ rogaret
vt corp⁹ sculū mutacōe later⁹ rele
uaret dixit **S**inite me frēs mei ce
lum poti⁹ respicere q̄ terram. vt
spūs ad dñm dirigat. Et hec dicē
vidit diabolū p̄p̄e assistere. ⁊ dixit
Quid h̄ astas cruēta bestia. **N**ihil
in me funestū inuenies **A**brae sin⁹
me suscipiet. **H**is dicē spūm deo
reddidit Anno dñi. cccc. xlvij. vi.
te g⁹. lxxx. dñica die. **U**ult⁹ ac ei⁹
tāq̄ iam glorificat⁹ respēdūit. ⁊
chorus angeloz p̄tinēs a multis
audir⁹ fuit. Et sic p̄z qualr felicitē
p̄seuerauerit. Ideo merito placuit
deo ī dieb⁹ suis. ⁊ inueni⁹ est iust⁹
is coronat⁹ est in celo. **U**n̄. **S**erū.
Perfeuerātia est singular⁹ filia sū
mi regis. que sola triūphātib⁹ im
ponit sertum eterne retribucōis.
Beatus **S**euerin⁹ colonien⁹. ep̄s
cū die dñica loca sc̄a more solito
post matutinas circuiret. illa ho
ra qua sc̄s martin⁹ obiit āgelos
cantātes in sublimi audiuit. **C**lo
ansq̄ archidiaconū interrogat si
aliqd̄ audiret. **Q**ui dixit. q̄ nihil
audiret. **T**ūc ep̄s p̄strat⁹ paritq̄
archidiacon⁹ deprecabānt vt hec di
uina pietas audire p̄mitteret. Et
cū ep̄s p̄ eo orasset erect⁹ auribus
sursum archidiaconū ep̄us intrō
gauit. **Q**uid audist⁹. **Q**ui ait. **N**o
ces q̄sdā. in celo p̄fallentiū audio
sed qd sit penit⁹ ignoro. **L**ui ep̄s.
Dñs meus ep̄us thuronoꝝ mar
tin⁹ migrauit ex b̄ mūdo ⁊ nūc an
geli canendo eū in celū deferunt.
Hic nota quō diabolus cū socie

tate sua in aere affuit. **A**rchidiacon⁹
nus autē diem ⁊ horā notauit. **T**hu
ronū misit velocitē q̄ hec diligēter
inqueret. **Q**ui inuenit martinum
eadē die ⁊ hora p̄tūc migrasse. **S**e
uerus etiā monach⁹ qui vitā ei⁹
scripsit euz post matutinas leuē
obdormiūisset. sicut ipse in q̄daz
epla testat⁹ sc̄s mar. albis indur⁹
vultu igneo. scintillantib⁹ oculis
crine purpureo. tenēs libz in ma
nu dextera. quē de vita eius idem
Seuer⁹ sc̄psit eidē apparuit. **C**ū
q̄ post b̄ndictionē in celū p̄scēde
re ipsuz videret. ⁊ cū eo ascendere
cupet euigilauit. **P**ost hec autem
nūcijs venientib⁹ eadē nocte sc̄m
martinū migrasse audiuit. **E**odez
autē die sc̄s **A**mb. mediolanen⁹
ep̄us missam celebrās. sup̄ altare
inē p̄phetiā ⁊ eplāz obdormiuit. et
cum nullus eū excitare p̄sumeret
et subdiacon⁹ nisi eo innuēte epl/
stolam nō audiret legere. trāsc̄s
duarū horaz spacijs excitauerūt
eum dicētes. **J**am hora p̄terit et
p̄p̄s lassus expectat. iubeat dñs
n̄ vt lector eplāz legat. **A**d quos
ille. **N**olite turbare. multū em̄ va
let sic obdormiuisse cui dñs tale
miraculū oñdit. **N**ā nouerit⁹ frēs
n̄m martinuz ad dñm migrasse.
⁊ ego eius funeri p̄bui obsequiuz
sed vltimā ofonē vobis excitātib⁹
exple nō valui. **T**ūc illi stupefa
cti diem ⁊ horā notātes inueniēte
sanctū martinū tunc migrasse ad
celum. **P**ost mortē ei⁹ Anno
lxiij. euz b̄s **P**erper⁹ eccliam
ei⁹ magnifice ampliāfecit ⁊ in eam

Bermo

corpus ei⁹ transſerre volebat. ſe/
pulchri⁹ ei⁹ nullaten⁹ mouere po/
tuerūt. **C**unq; vellēt dimittere. q/
dam ſenex pulcherrim⁹ apparuit
eis dicēs. **U**ſq; quo tardat⁹. **N**on
videt⁹ ſanctū martinū paratū vol/
iuiare ſi man⁹ apponiet⁹. **T**ūc ille
cū eis man⁹ appoſuit. et cū ſūma
velocitate ſepulchriū leuauerūt. et
in eo loco vbi nūc colit⁹ poſuerūt.
ſenex autē ille poſt h̄ nūq; compa/
ruit. **H**ec trāſlatio in mēſe **I**ulio
celebrat⁹. **R**efert **O**do abbas clu/
niacenſ⁹ q; tūc oēs campane i om/
nibus ecclīis nullo tangente pul/
ſabant. et oēs lampades diuini⁹
accēdebant. **F**ert⁹ q; q; duo tūc ſo/
cī erant quoz vñ cecus. alī con/
tractus fuit. **A**ecius autē ptractus
ſerebat. et ptract⁹ ceco viā mōſtra/
bat. ſicq; talit⁹ mēdicantes mltaz
pecuniā acq̄rebant. **A**udiētes vñ
q; ad corp⁹ ſci mar. mlti ſanabāt
infirmi cū in trāſlatione corp⁹ ex/
tra ecclīaz. pceſſionalit⁹ duceret⁹. ipſi
timere ceperūt ne p̄dictū corpus
iuxta domū in q; manebāt dedu/
ceret⁹. et ſic ipſi forſitan curarent⁹.
Nolebāt ei⁹ ſanitatē p̄ſeq; ne depe/
ririt materia q̄ſtus fui. i. (**gemin**)
q̄propter de illa ſtrata fugiētes ſe
ad aliā trāſſerebāt p; quā corp⁹ ne
quaq; duci putabāt. **D**um q̄fuge/
rant corp⁹ ei⁹ ex ip̄ſo uiſo p̄tin⁹ ob/
uiarunt. **A**c q; de⁹ multa bona p̄/
ſtat inuit⁹. ambo extra corp⁹ volun/
tatē p̄tinuo ſunt ſanati. licet p̄p̄
hoc plurimū trīſtarent⁹.

De ſancta **E**lizabet.
Sermo. lxxij.

lxxij

Quius eſt
imago hec et ſuſcriptio
Mat. xxij. **N**otare cha/
riſſimi. **D**icit em̄ m̄gi li. ij. diſ. xvj.
q; homo ſm̄ aīam ſact⁹ eſt ad ima/
ginem et ſimilitudinē tot⁹ trinitat⁹.
Aū igit⁹ querit⁹ de aīa deuota. cui⁹
ē imago hec et ſuſcriptio. **R**ūdet⁹
q; eſt imago dei et tot⁹ trinitatis.
Notandū q; hec queſtio p̄t/
queri a trib⁹ vel q̄ttuor. **P**ri⁹ em̄
q̄rit caro de natura admirāſ ſpe/
culū puritat⁹ di. **Q**ue ē hec natu/
ra q̄ eſt obediens ſp̄ui et p̄trariat⁹
ſenſui. **Q**d bñ ē admiratōe dignū
Nā vt dicit **H**iero. **I**n carne p̄ter
carnes viuere nō eſt vita hūana ſz
angelica. **A**ū igit⁹ ſm̄ naturā caro
inclinat⁹ ad trena et ad peccata. et
homo nō uiuit ſm̄ carnē ſz ſm̄ ſp̄i/
ritū p̄p̄ q; hō et natura purificat⁹.
merito caro querit⁹ p̄dictā queſti/
onē. **A**d quā bene rūdet⁹ in p̄ſona
ſcē **E**lizabet q; nō ſm̄ carnē ſz ſm̄
ſp̄m̄ uiuit. q; hec natura eſt ima/
go que ſm̄ deū creata eſt. **U**n̄ hāc
imaginē notat ap̄l⁹ cū dicit **S**i/
cut portauim⁹ imaginē trena ho/
minis. ita portem⁹ imaginē cele/
ſtis. **C**erte h̄ p̄fecte fecit ſcā **E**liza/
beth. **N**ā ipſa nō ſm̄ carnē nec ſm̄
deſideria carnis q; militat⁹ aduer/
ſus ſp̄m̄ uiuit. ſed ſm̄ ſp̄m̄. et ſan/
ctam vitā duxit. **Q**d bñ oſtēdit⁹ in
ei⁹ legēda. **L**egit⁹ em̄ q; ipſa ſcā eli/
zabeth fuit illuſtr⁹ regi⁹ vngarie fi/
lia. generi nobiliſ. fide et religione
vñ nobiliſ. **Q**uaz auctoz nature
ſup naturā q̄dāmodo extulit. duz

De sancta

Elizabeth

puella que regalibus delicijs nutri-
ta fuit oia spreuit. et in omni sci-
tate vivere studuit. Nam cum adhu-
c esset quinq; annorum cepit bonis stu-
dijs assuescere. vanitates et laudes
mundi fugere. et in virtutibus se exerce-
re. Unde in ecclesia gratia orandi tam sedula
mansit ut ea ancille sue auellere vir-
valerent. Unde in ecclesia genua fle-
crebat aut paupum totam inuen-
tebat. Et licet istarum pericia non ha-
beret. tamen coram oculis suis sepe psal-
terium explebat ut se legere finge-
re ne velut occupata aliquis impe-
diret. Puellas etiam inducens ut se-
pe oraret ac beatam virginem cum
maria salutareretur. **E**t cres-
cit etiam etiam crescebat ampli-
us effectum deuotionis. Nam beatam vir-
ginem in suam patronam elegit. et san-
ctum Iohannem euangelistam in sue casti-
tatis custodem elegit. Cum enim singu-
le cedula singulorum apostolorum insep-
tem notis altari supponerent. et quelibet
alia puellarum casu sibi cedulam
contingente acciperet. Ista oratione fu-
sa tribus vicibus cedulam ubi nomen sancti
Iohannis erat scriptum ut desiderabat
acceperat. ad quem ferebat tanto deu-
otionis affectu ut nihil petentibus in
eius nomine denegaret. In nocte ad
orationem sepe surgebat. Ordinauit
cum quidam puella sibi inter ceteras ma-
gis familiari. ut si forte somno de-
pressa non surgeret. eam pede tangens ex-
citaret. Et ut orationum suarum deo pin-
gue sacrificium redderet seipsam irri-
gabatur abundantia lacrymarum. quod
dem lacrymas fudebat iocunde
Et ut eius animus totus in deum transi-
ret et tanta eius deuotione nullum impe-

dimentum haberet rogauit dominum ut pre-
sentem omnium temporalium ei infunderet. Fusa
vero oratione audiuit dominum dicentem sibi
Et audita est oratio tua. que dixit acil-
lus Dominus exaudiuit vocem meam. quod omnia
temporalia ut stercorea reputo. nihilque
tam aliud diligere videoz nisi deum. Se-
pe etiam oratio eius tanti feruoris iuuenie-
bat ut etiam alios inflammarer. Unde
quidam vice quedam iuuenem seclarem in-
ductum ad se vocat ait. Videris nimis
dissolute vivere cum deberes creato-
ri tuo fruire. Velles ne ipse te dominum
exorare. ille ait. Volo domina. et id ve-
hementer exposco. Cum igitur orationis se
dedisset et iuuenem sibi pro se orationi in-
cubere monuisset. iuuenis alta vo-
ce clamauit di. Aessate iam domina ab
oratione cessate. Sed cum illa iam accitum
oraret. iuuenis aliter clamans dixit
Aessate domina. quod totus defectio et con-
buroz. Ipse enim tanto calore fuerat
succensus ut totus sudas et fumans
corpus et brachia velut amens iacta-
ret. adeo ut plerique accurrentes ve-
stes eius pro nimio sudore madidas
iueniret. et esset eius manibus ferre non
possent. Cum autem elizabeth oratione con-
pleuit. iuuenis estuare cessauit.
Qui rediens ad seipsum et diuina gratia
illustrat ordinem fratrum minorum in-
gressus est etiam. **M**et ut posset habere
cor mundum et aiaz purum propter casti-
gauit corpus suum multipliciter non tamen
orationibus. vix etiam vigilijs. ieiunijs
et diuinis castigationibus. Scitis quod
ad Gal. ii. apostolus dicit. Qui christi sunt carne
sua crucifixi sunt. Unde le. quod tamen ri-
goris et abstinencie fecit submissi ut in
mensa mariti inter diuersa gratia fere-
loz interdu pane simplici frueretur

Quandā etiā vice cū lōgi itinerē fu/
isset labore dep̄ssa. z marito z sibi
fuissent diuersi cibi oblati q̄ n̄ cre/
bant d̄ iustis laboribz acq̄siti oīno
abtinuit. z iugit̄ panē duz i aq̄ ca/
lida madefactū cū suis acill̄ paciē
ter comedit. Sepe em̄ cibos curiē
respuir. z aliq̄z viroz bonoz ciba/
ria req̄siuit. Una etiā grossa tuni/
ca z corda p̄tera p̄ mortē mariti z
sic nudis pedibz dño famulabat̄.
Itē ne mōi successus sibi nimis
blādiret q̄ aīa macularet q̄tidie in
rebo p̄sper sibi aliqd̄ detrabebat.
Aū ei i aliq̄ ludo sibi p̄sperē succe/
deret fliq̄uū infēmitēs dixit nolo
p̄cedere s̄z x̄p̄ deū reliquū infēmit̄
ro. Ad coras q̄z ceteri puell̄ i sua
iuvēute aduocata. cū vnū circui/
tū pegiss̄ dixit. Sufficiat nob̄ vn̄
circuit⁹. nā p̄f̄ deū alios dimitta/
m⁹. z p̄ talē modū puellas a vāita/
tibz reuocabat. Vestimētoz lascī/
uosus sp̄ abhorruit. Un̄ adhuc
puella dies solēnes tāta deuotōe
colebat vt etiā manicas sibi cōsūt
nulla rōne pateret̄ anq̄z missaruz
solēnia p̄pleret. Pyroteca z etiā v̄l̄
in dicto dñic̄ sibi an̄ meridiē inf̄/
dixit. Officiū eccl̄asticū cū tāta re/
uerētia z deuotōe audiebat vt cū
sacra euāgelica legeret. manicas
si forte p̄sute erāt solueret. moni/
lia deponeret. z cetera capit̄ orna/
mēta. z sic vbi gradū h̄ ginalē p̄u/
denē rexir z innocent̄ p̄currit p̄u/
galē gđū irare cōpellit̄. v̄pote q̄
adh̄ p̄nō ip̄to virgebat. Consensit
iq̄ licet inuira in copulā p̄iugalē
nō vt libidini deseruieret. s̄z ne pa/
tris p̄ceptum p̄tēneret. z vt filios

educādos ad dei seruitiū p̄crearet
Un̄ in purificatōe post partū bu/
milit̄ sine ornāmēt̄ z vestibz deau/
rat̄ sic ceterē mulieres exēplo in/
temerate puerp̄e filiū in p̄p̄is vl/
nis gestās ip̄m ad altare cū agno/
z cādela offerebat. Quāuis em̄ eēt
legi t̄bori p̄iugal̄ āstricta. nulli tñ
culpāde delectatōi fuit subiecta.
Ad manisse cōstāt qm̄ in manibz
ingri Coradi ordinis miorz votū
emissit q̄ si v̄o suo eā sup̄uiere cō/
tingeret p̄tēneret p̄petuā obserua/
ret. Fuit iq̄q̄ lantgrauio thurigie
sociata p̄iugio. Et licet q̄mutauē/
rie statū nō tñ mutauit mēt̄ affe/
ctū. Et sic p̄z quōd vixit fm̄ sp̄m̄ z h̄
f̄z carnē z sic imaginē celest̄ hoīs
portauit. Un̄ bñ dic̄ illd̄ Phil. iij.
V̄ia ar. sum vt stercora zc. Un̄ dz
bñ elizabeth qd̄ interpretat̄ de me
cognouit. Naz de⁹ eam bñ cognouit
p̄pter suam sanctā vitā. Un̄ dī
cit Job. x. Ego cognosco meas. et
cognoscūt me mee zc. Quare ipsa
est de numero de quibz dicit dñs
Baruch. iij. Delirati mei ambus/
lauerūt vias asperas. **S**cd̄o
p̄ncipalr̄ q̄rit mūd⁹. Que ē ista fi/
gura q̄ nō fm̄ naturā hūanā viuic̄
q̄ ē iuxta illud. i. Jo. ij. Aut p̄cupis/
centia carnis aut p̄cupiscentia ocu/
loz aut sup̄bia vitē. s̄z fm̄ celest̄z
figurā. i. fm̄ virtutes. Ad h̄ r̄ndet̄ p̄
illd̄ Ia. j. q̄ ē religio mda z imacu/
lata ap̄d deū z patrē. Acerte hanc
virtutē p̄f̄ce portauit scā eli. qm̄ assū/
psit certis regl̄az i q̄ vixit f̄z figurā
dī z n̄ mōi vñ le. q̄ p̄ obitū mariti
sui ne fru. cen. p̄derz qd̄ fuit f̄ctio
d̄ d̄ 2

De sancta Elizabeth

pfectione euāgelicaz. q̄ de sinistra
misericordia ad dextrā gl̄ie trāsserunt.
religiosus habitū induit. et tertiaz
regulā assumpsit. cōtinentiā post
mortē viri sui ppetuā seruās. pfe-
ctam obediētiā custodiēs volū-
tariā paupertatē amplectēs. q̄ tria
pfecte fuauit. **N**ā obediētiā nō
tū post mortē viri vērūtiā viro
viuēte pmissit. **U**n̄ cuidā custodi
ordis minorū noīe m̄ḡo **C**orado
saluo iure m̄rimoniū et p̄sentiente
marito obediētiē se adeo subiecit
vt q̄cqd̄ ille p̄cipet. ipsa cū reuerē-
tia et m̄lto gaudio adimpleret. vt
ex b̄ meritū obediētiē p̄cipet. et ex
emplū dñi n̄rī q̄ p nob factus est
obediēs vsq̄ ad mortē imitaret.
Un̄ q̄cqd̄ sibi p̄cepit obediēt im-
pleuit. Ipse em̄ inf̄dixerat sibi ne
de cibis mariti q̄s sana p̄scia non
haberet comederet. **Q**uā ipsa cum
tāta obediētiā obfauit vt alijs
diuersi delicatib̄ abundantijs ipsa cū
ancillis suis cibis grossiorib̄ vte-
ret. **Q**uā vir su⁹ cū paciētiā suppo-
tabat. asserēs q̄ ipse b̄ libent̄ fa-
ceret s̄ turbationē familie sue nō
timeret. Quā etiā vice ad quā-
dam p̄dicatiōz ab ipso vocata sup-
ueniēte marchionissa missenensi.
et sic impedita q̄ nō venit. Quā
in obediētiā ille egregerēs p̄cepit
p̄ emenda vt se fortit̄ t̄beraret. q̄
obediēt fecit. Sepe em̄ p̄ man⁹
ancillaz fecit se i cubiculo fortiter
t̄berari vt saluatori flagellato hu-
militer et obediēt vicē repēderet
et carnē ab omni lasciuia coerce-
ret. **A**ḡr conradus sepe sibi mo-

lestia et p̄traria iponebat. et q̄d am-
plius diligere videbat ab ei⁹ p̄sor-
tio sepabat. et specialit̄ duas ancil-
las fideles et p̄dilectas q̄ a iuven-
tute sua secū fuerāt enutrire ab ea
remouit. mult⁹ effusus lachrymis
Hoc autē faciebat vir sc̄us vt eius
volūtatē frangeret. et vt ipsa to-
talit̄ ad deū suū affectus dirigere
In his omnib̄ inueniebat velox
ad obediētiā. et p̄stans ad paciē-
tiam. Dixit q̄s. **S**i p̄r deū tantū
timeo hoīem mortale. q̄rū timere
debeo iudicē celestē. **N**ō m̄ḡo cō-
rado paup̄ et nō diuini ep̄o obediē-
tiā facere volui vt oēm occasionē
tp̄alis p̄solatiōis a me penit⁹ ab-
dicarē. **Q**uāda vice em̄ cum
claustrū q̄runda sanc̄imonialiū
ab eis obnixē rogata intrasset nō
hita licētia a suo m̄ḡo sc̄it se ḡuit
t̄berari. **C**ōtinentiā etiā fuauit n̄
tū post mortē viri veruntū vt p̄-
dictū ē viro viuēte. **N**ā sepe a tho-
ro viri sui abstinentes noctes duce-
bat i somnes vt orōnib̄ posset in-
sistere. et in abscondito p̄rez celestē
orare. **A**up̄iēs et o sc̄a elizabeth vt
vir su⁹ i defensiōe fidei arma potē-
tie sue cōuerteret. ipsuz sa lubri ex-
hortatiōe induxit vt ad terrā sc̄az
visitandā pgeret. **U**bi dūz eēt ille
lanegrāu⁹ p̄nceps fidelis et deu-
tus fide itēgra et deuotiōe sincera
sp̄m deo reddidit. recipiēs gl̄io-
sum fructū operū suoz. **A**t sic ipa
vidualē statū in p̄tinetiā cū deu-
tione amplectit̄ vt fructū sexagēsi-
muz recipet. **P**ost h̄ autē abbatissa
ei⁹ matertera ipi⁹ paup̄rati nimis

cōpatiēs. Nā diuulgata morte vi-
ri sui turpit a qbusdaz vasall' viri
sui electa ē. vt postea dicet. **U**n ma-
tertera sua ad ep'm **S**abēbergii.
ip'i auunculm eā duxit. Qui eā ho-
neſte ſuſcipiēs caute retinuit. ⁊ in-
tendēs ipaz ſcōis nuptiis copula-
re. **Q**u cū acille q̄ ſecū p̄nētia vo-
uerāt didiciſſent. ⁊ ex h̄ ſe lachry-
mis mltis affligerēt. s. elizabēth cū
mlto gemitu reulerūt. **Q**ue eas
pfortās ait. **C**ōſido in dño p̄ cui⁹
amore p̄nētia p̄peruā voui q̄ me-
um. p̄poſitū firmū custodiet. ⁊ oēs
violētia p̄teret. ⁊ humanū p̄ſilium
diſſoluet. ⁊ ſi forte auuncul⁹ meus
voluerit me alicui copulare. anio
diſſentiā ⁊ v̄bis p̄ſ dīcā. et ſi nul-
lū aliud remediū euadēdi ſupeſſ
naſū meū p̄p̄ū detrūcarē. vt me
ſic deformē q̄libet adhorreret. **C**ū
igit de mādaro ep'i ad q̄ddā caſt̄p-
inuita fuiſſet deducta moratura
ibidē dōec alicui i p̄iugū traderet
⁊ ipā ſuā caſticitatē dño cū lachry-
mis cōmendāſſet. ecce dño diſpo-
nēte oſſa viri ſui de vltra marinis
p̄tib⁹ deferunt. **I**uſſa ē igit ab ep'o
reduci. vt oſſib⁹ viri ſui deuota oc-
curreret. **O**ſſa h̄o viri ab ep'o cuz
honorabili p̄ceſſione. ⁊ ab ipā cuz
mag' deuorēt lachrymaz effuſio
ne ſuſcepta ſūt. **Q**ue p̄uerſa ad do-
minū dicit. **G**ras tibi ago dñe q̄ i
ſuſceptōe oſſiū viri mei dilecti me
miſerā p̄ſolari dignat⁹ es. **T**u ſciſ
dñe. qz lz ipm te amātē mltū ama-
uerim. cū ob amorē cui et p̄ſcia li-
benē carui in ſubſidiū ſctē terre
tue deſtinavi. **E**t q̄uis delectabi-

le mihi eēt adhuc cū eo viuere tali
p̄ditōe vt cū ip'o paupe p̄ totū mū-
dū paupcula mēdicarē. cū te teſte
p̄tra tuā voluntatē vno criē nō re-
dimerē. nec ad vitā mortālē iterū
reuocarē. **I**p'm aut ⁊ me tue grē re-
cōmēdo. **I**n Paup̄tatē etiā a-
p̄lectebat. Nā p̄ſtituta i ſūma glo-
ria ſtatū paup̄tat' ſūmope affecta-
bat. vt ⁊ ip'o paup'i vicē repēderet
⁊ mūdus i ea p̄p̄ū nil haberet. qz
p̄pter interdū cū eēt ſola cū acillif
veſtimēt' vilib⁹ ſe induēs ⁊ deſpe-
cto velo caput ſuū op̄iēs dicebat.
Taliē incedā cū ad ſtatū paup̄ta-
tis puenero. **C**ōſtituta h̄o i vidui-
tate pūit ad magnā paup̄tatē. qz
magnā pecuniā veſtes ⁊ alia pau-
pib⁹ dedit. **U**n cū mores viri p̄to-
tā thuringiā diuulgata fuiſſet. ipā
tanqz diſſipatrix p̄diga a qbusdā
vaſall' viri ſui turpit eſt electa. vt
ex h̄ ei⁹ patia clareſceret ⁊ paup̄-
tat' diu p̄ceptū deſideriū obtinerz
Aduenire igit nocte in domo cu-
iuſdā tabnarij i loco vbi porci ia-
cuerūt ſe recepit. ⁊ deo grās mltū
egit. **D**ora h̄o matutinali ad do-
mū frat'z mioz p̄gēs roga uit vt
p̄ ſua tribulatōe deo grās agerēt.
⁊ **T**e deū laudam⁹ cācarēt. **S**eqn-
ti die domū cuiuſdā emuli ſui cuz
ſuis puul' iuſſa ē ingredi arto loco
ſibi ibidē assignato. **Q**ue dum ab
hospite ⁊ hōſpita plimū gūaret pie-
tib⁹ valefecit di. **A**ibent hōib⁹ vale-
facere ſi bñficos inuenirē. **C**ōpul-
ſa q̄ ad locū p̄orē redijt ⁊ puulos
ſuos ad loca diuerſa alēdos trāſ-
miſit. **D**ū ḡ p̄ q̄ndā viā ſtrictā luto

De sancta elizabeth

profundo plenā sup̄ q̄sdam lapides
ibide positos pgeret. et verulā qdā
cui tā multa bñficia ptulerat sup̄
eosdē lapides trāsies eidē recede/
re reculeret. ip̄a in lucū pfundū ce/
cidit. et surgēs vestimēta sua gau/
dēs et ridēs absterxit. Vestes q̄s de
cetero griseas hñiles et abiectas sp̄
induebat. ac mēdicādo hostiari ire
voluit. sed m̄gr̄ Coradus nō pmi/
sit. Fuit etiā ei⁹ habit⁹ tā despectus
vt defferret palliū griseū pāno al/
teri⁹ coloris plongatū. **M**anicas
etiā tunice ruptas alteri⁹ coloris
pāno hñit emēdatas et. **P**̄i autē su⁹
rex vngarie audiēs filiā suā ad tā/
tā inopiā deuenisse misit qndā co/
mitē ad eā vt ip̄am ad paternā li/
mīna reducere pcuraret. **Q**ui vi/
dēs eā tali habitu indutā. cernēs/
q̄s sedentē hñilitē et filantē p̄ pfusio/
ne et admiratōe exclamās dicit. nū/
q̄s filia regis tā vili habitu appuit
nec lanā filare visa ē. **C**ū autē p̄ sua
reductōe vehemēter instiss̄ nū/
laten⁹ accevit. malēs cum paupi/
bus in pauprate degere q̄s cū di/
uitib⁹ multis diuitijs abundare.
Et sic p̄z quō sc̄a elizabeth figu/
rā celestē. i. virtutes hñit cū sic sc̄a/
ctam et religiosā vitā nō munda/
nā in pdictis trib⁹ punct⁹ seruauit.
Quare bene verificat de ea illud
Acci. xxy. In trib⁹ bñplacitū ē spi/
ritui meo q̄ sunt p̄bata corā deo et
boib⁹. **Q**ue tria bñ sūt religio mū/
da et imaculata apud deū. **R.**
Tertio pncipalitē q̄rit dyabolus
dicēs. **Q**ue est ista sculptura. i. (er/
grabungbe) p̄siderās iea sculptu

ram humilitatis. q̄ est forma hu/
milis dei. sicut ip̄e dicit. **Mat. xi.**
Discite a me q̄z mi⁹ sum et hñilis
corde. **S**epulta tō dyaboli et for/
ma ē supbia. **N**ā vt dicit **Job. xli.** ip̄e
est rex sup̄ oēs filios supbie. **I**ō cū
dyabol⁹ q̄rit pdictā q̄stionē. rñdet
sibi p̄ illud **Mat. iij.** q̄ est filius filio
hñit dei. **N**ā vt dicit ad **Phil. ij.** hñi/
liauit semetip̄m formā serui acci/
piēs. **C**erte hāc sculpturā hñilita/
tis et pietatis hñit in se sc̄a. **E**liza/
berh **N**ā fuit q̄rit ad semetip̄z hu/
milis. et q̄rit ad primū pia et miris
Quō bñ oñdit in ei⁹ legēda. **N**ā de
ei⁹ humilitate legit q̄ tāta hñilita/
te se subiecit vt. p̄p̄ hñilit dei amo/
rē nullaten⁹ pateret q̄ acille eam
dñam appellaret s̄z singlari nūē/
ro tñ ad eā loq̄rent. di. **Tu. Scu/
tella** et iā et suppellectilia aliaq̄
coq̄ne vñsilia lauabat et ne ab acill⁹
phiberet eas ad alia loca trāsmittere
bat. et si vitā aliā mag⁹ despectā in
uenisset ip̄az legisset. **U**n̄ etiā p̄ ni/
mā hñilitate vilia dilexit et glōsa
spreuit. **I**ō in rogatōib⁹ sp̄ p̄cessio/
nē nudis pedib⁹. induta lincis se/
q̄bat. et in statōib⁹ pdicationū inē/
paupes tanq̄ paup et hñilis resi/
debat. et multa alia p̄silia fecit. ip̄a
etiā q̄rit ad primū in tā hñilitate
fuit pia et miris. **U**n̄ legit q̄ quīs
sibi frenū abstiēre iposuit. tñ tāta
librare se ad paupes effūdebat vt
nullū p̄mi pateret aliq̄ inedia. s̄z
oib⁹ largissime et misericordiē sub/
ueniebat. ita vt oēs eā matrē pau/
per acclamarent. **S**ex em̄ opib⁹
mie tota vigilātia s̄udabat. vt p̄z

Sermo

Lxiiii

ternā bñdictōz cūz bñdict⁹ ad dex-
terā possideret. **Iuxta illud Mat**
xxv. qđ xps in nouissimo die dic⁹
Venite bñdicti p̄ris mei. p̄cipite
regnū zc. **Esuriui esm̄ z dedist⁹ mi**
hi māducare zc. Et cludit domi-
nus. **Amē dico vob⁹ qđ diu fecistis**
vni de his fr̄ib⁹ meis m̄imis mihi
fecist⁹. **Jō brā Elizabeth sedule pie**
tatis opib⁹ deseruiuit taz marito
viuēte qđ mortuo. **Un̄ legit⁹ qđ cūz**
p̄dote sua duo milia marcaz re-
cepisset. p̄tē in paupes distribuī.
z cū reliq⁹ magnū hospitale i mar-
burck pstruxit. xbi seruit⁹s pau-
pez se tanqđ acillā hūilē mācipa-
uit. vñ esuriētes pascebat. vt opa-
mie in eis ipleret. **Nā qđā vice fa-**
mes z caristia valida iminebat. eo
min⁹ eis nccaria m̄strare nō desi-
stebat. **M̄ltā etiā sibi z acillis cō-**
sueuit subtrahere z paupib⁹ refer-
uare. Sepe autē cū pecūia sibi defi-
ceret ornamēta viuēte viro vende-
bat vt paupib⁹ subueniret. **Dia qđ**
potuit subtrahere coqnario dese-
rebat paupib⁹. ita vt p̄i ei⁹ q̄rimo-
niā facerēt. **Un̄ in iuuēture sua cū**
qđā tpe hyemali i sinu suo aliquid
portaret paupib⁹ obuiās ei p̄i q̄si-
uit qđ portaret. **Que dixit se rosas**
portare. **P̄i nō credēs apuit sinū**
z oñdit p̄i. tūc ip̄e p̄i vidit ibi ro-
sas. **Acce mutatio dextre excelsi.** ex
b̄ p̄i ei liberalē licētiā dedit. z no-
luit eā de cetero a q̄cūqz phibere.
Ipa etiā sitiētes potabat. **Un̄ legi-**
tur qđ qđā vice cernisiā paupib⁹
distribues z cū vnicuiqz sufficiēte
dedisset inuētū ē vas nullā dimi-

nutōz hie. sed eandē mēsurā qua
pus hūic seruauit. **Un̄ legit⁹ qđ ip̄a p**
egrios z paupes hospicio suscepit
Un̄ legit⁹ qđ ip̄a merito viuēte ma-
gnādomū sub altissimo castro suo
pstruxerat. i qđ magnā m̄ltitudinē
ifirmoz refouebat. qđ singul⁹ die-
bus nō obstatē difficultate ascen-
sus vñ descēsus visitās eis oīa ne-
cessaria ipēdebat. ac eos xbis ex-
hortatorijs ad patriā iducebat. in
eadē domo puerulos paupm fei-
naz cū sūma diligētia fecit nutrire.
quib⁹ se tā dulcē z hūilē exhibebat
vt eā oēs tanqđ m̄fēz seqbant⁹. **Ipa**
etiā olliculas zānulos vitreos et
qđāz aliā vitria emi fecerat vt pue-
ri ludos exercerēt. **Que dū i pallio**
pprio deferret. eq̄tās in castz d al-
tissimo rupe ceciderūt sup lapides
sz nulla i eis lesio est iuēta. **Ipa et**
ifirmos visitabat. **Un̄ legit⁹ qđ tā**
tā cōpassionē hūit erga ifirmos qđ
hospicia eoz diligent inq̄rēs. eis
subueniebat in nccarijs z aliis ex-
hibebat solatijs. **Et qđā ifir-**
mū deforme vultu. capitis feroze
horribilē i sinu pprio recliauit. et
horridū crinē tundēs z caput ā-
cillis ridētib⁹ lauit. z velo pprio ca-
pit⁹ tēxit. **Quandā etiā mulierem**
horribiliter leprosam sepe ablūēs
in lecto locauit. vlcera tergēs z li-
gans. medicamēta adhibens. vñ
guēsqz p̄scidens. **Qui etiā pro-**
strata pedibus eius corrigias cal-
ciamentozum soluebat. z multa
huiusmodi fecit. ip̄os etiāz ifir-
mos ad cōfessionē z cōmunionē i-
ducens. **Cum vero iam plusquaz**

domo

infirm

De sancta Elizabeth

ingentias marcas p sua dote recepras totalit p paupibz distribuisset. tuc qñ ab officio iſtirmoz vacabat filabat lana. z pñci qđ inde accipiebat paupibz diuidebat. qre bñ dz de ea in pñ. **Tibi** derelict? ē paup. oz phāo tu eris adiutor? **Tpe** etiā nudos vestiebat. **Un legi** cur q ipa scā. **Elizabebz** marito viuetē dñ ab ecclia in qđā solēnitare domū rediret vestimēta sua cū qbus ad eccliam pcesserat vni paupī mulieri dedit. Accidit etz vt cui dā paupcule qđdā vestimētū valde pñciosuz tribueret. **Illa** āt vidēs domū tā magnificā tū ingēti gau dio est pfusa vt ad terram cadens mortua crederet. qđ scā elizabebz vidēs. doluit se tāta dedisse sibi tī mēs ne fieret sibi cā mortis. sz ipa p ea orauit. q statim sana surrexit. **M** Ipā etiā incarceratos pſolabat ac eos liberauit. **Un legi** q cur dā hō noie **Hermān** de dio celi Colonienſi in carcere teneret. se ad deū totalit pculit z scām **Elizabebz** z mām **Coradū** in sui adiutorū cū magna deuotōe iuocabat. **Seqñti** g nocte ambo in sil cū multo luie sibi appuerūt. eum multiplz solātes. **Tādē** snia i eū data suspēdit. **Iudez** āt pcessit paupentibz. vt ipm deponeret z in tumulo sepelirēt. **Parata** g fouea cū eē depōsit? pentes cepēt p moztu scē elizabebz patrociniā inuocare. **E** ecce vniuersis vidētibz ac stupentibz q mortu? fuerat viu? et san? surrexit. **Multa** filia fecit. vt pz in legēda. **Ipa** etiā sepulcras

paup̄z mortuoz visitabat. **U**n legi q̄ deuote curriebat ad funera paup̄z. z vestes q̄s pp̄ijs manibz fecerat eoz corpibz coaptabat ad eo vt sel velū suū in pres p̄scinderet z corp⁹ cuiusdā paup̄is inuolueret. **C**oz etiā funera pp̄ijs manibz tractabat. z in ip̄oz exequijs deuota manebat. **E**t sic p̄ ei⁹ sculptura hūilitatis z pietatis q̄re habuit formā ip̄i hūilis z mis̄ dei. cū igit̄ q̄rit. **Q**ue ē ista sculptura hūilitatis z forma puenient̄ r̄ndet q̄ si mis̄ ē filio dei zc. **U**n bñ d̄r **A**lizabeth qd̄ inter p̄at̄ dī mei septia qz septē opa mie exercui. **¶** **Q**uarto p̄ncipalr̄ q̄rit̄ āgeli. q̄ est ista āgelica creatura q̄ sic p̄tineat diuinali v̄sioēs cōreplari. **I**stā q̄stionē faciūt. **¶** **A** pp̄iū angeloz ē sp̄ videz re deū ac ip̄m p̄replari. teste xpo. **¶** **M**at. xviij. Angeli eoz in cel̄ sp̄i det̄ faciē p̄is mei q̄ in celis ē. **I**n q̄ faciē oīa vidēt z sciūt. vñ **G**reg⁹. **Q**uid nō videt q̄ vidēt oīa videt. **A**ū igit̄ zgnoscunt q̄ scā elizabeth pp̄ sua scām vitā hūit b̄ dīnas v̄sioēs. merito q̄rit̄ p̄dictā q̄stionē. **R**ndet eis q̄ sit scā z pura vitā scē elizabeth. **¶** **A** saluator dicit **¶** **M**at. v. **B**ei mūdo corde qm̄ ip̄i deū v̄l debūt. **Q**uō aut̄ scā elizabeth hūit in vitā dīnas v̄sioēs z nūc in celo of̄ndit in ei⁹ legēda. **U**n legi. **U**t ip̄a cū maria magdalena optimā p̄tē possideret sedule p̄replātōi vacabat ac oīonibz insustebat. q̄b̄ me ruit celestes v̄sioēs. h̄ie. **U**n q̄daz die q̄dragimali t̄pe in ecclia ep̄is sic ad altare oculis defixis iūcta

Bermö

manebat ac si ibidei dei pñtia m/ raret z videret. vbi p magnū spa/ ciū est p̄solata ac diuina reuelatō ne reflecta. Deinde domū reuerla ē. Et dñi se p debilitate in gremiuz ācille appodiasset z p fenestrā ocu los ad celū defixos attolleret tāt hilaritate vult⁹ ei⁹ p̄fundit vt etiā risus mirabilis seq̄ret. Que cum diu tā iocūda visioe lericifata fuis set. subito in lachrymas est puer/ sa. Rursus oculos ap̄ies p̄stina iocū ditate p̄fruit. oculosq; claudēs p̄stinis lachrymis irrigat. Et sic v q; ad cōpletōriū est talibz diuinis p̄ solaratōibz imozata. Aū vō diu ta/ cēns nullū vbi penit⁹ emisisset cā dē prumpēs locū ita est di. Ita dñe tu vis esse meū z ego tecū z nun/ q; volo a te seipari. Postmodū cuz ab ācillis rogaret. vt ad dei hōno rē z ip̄az edificatōz qd viderit in/ dicaret. Illa ait. Vidi celū ap̄tū. z ism a d me benigne iclinantē vul tūq; suū serenissimū mibi oñden/ tē. Ego vō de sua visione ineffabi li iocunditate p̄sua. de suo recessu remanebā magno meroze dieicta tūc mei miser⁹ itez me sui vultus oñsione lericificās ait. Si tu vis eē meū ego ero tecū. Aui ego rñdi. put me loq̄ntē audist⁹. Aūq; roga ret vt etiā visionē quā iuxta altare vidit exponeret. dixit. Que ego ibi vidi nō expedit enarrare. Scire tñ debet q; in magno gaudio fuit. et de mirādā sp̄peri. ¶ Qualit̄ aut̄ puenit ad dei clarā visionē qm tā bz cum āgelis z electis in celo oñdit. Legit em̄ q; appropinq̄nte

ixiii

te quo dñs eaz de mūdi ergasce
lo vocare disposuit ⁊ vq̃ ꝑꝑle
rat regnū mortalīū ꝑꝑiet regnū
angeloz. xps sibi appuit di. **Veni**
dilecta mea in tabernacula tibi ꝑ
parata. tunc subit o correpta ē fe
bre. Dū ergo decūberet ⁊ ad parie
tē facie verlam teneret. audita est a
circūstantibz ipāz ꝑmre dulcissī
mā melodīā. **Que** cū ab vna ancil
larum ꝑcūctata fuisset qđnā b̄ ēē
Illa rñdit. **Quedā** auicula int̄ me
⁊ parietē se ponēs tam suauit̄ ces
cinit q̄ me ad canendū similiter ꝑ
uocauit. **In** sua aut̄ egritudine le
bylar̄ exiit ⁊ nunq̄ ab oratione
cessauit. **Ultima** hō die ante eius
transitū alta voce quasi dyaboluz
licētians exclamauit tñbz vñbz.
Fuge. **Deinde** dixit ecce appropin
quat media nox in q̄ xps nasci vo
luit. ⁊ in ꝑsepio requieuit. ⁊ sic ap
propinquāte hora sui trāsīt̄ ait.
Iā tps instat in quo omnipotēs
deus eos q̄ amici sui sunt ad cele
stes nuptias euocauit. ⁊ sic ad ex
tremā horā veniēs dormiuit i do
mino. Anno dñi. **M. cc. xxy.** ⁊ sic
iam clarā dei facie specular̄. **Unde**
pōt dicere illud **Job. xl.** Nūc ocul
lus meus videbit te. **Un̄. ij. Lo. iij.**
Nos vero oēs reuelata facie glori
am dei cōtemplātes in eandē ima
ginē trāsformamur a claritate in
claritatē zc. **Licet** aut̄ eius vene
rabilē corpuz quattuor diebus in
humatū iacuerit nullus tñ fetor
de eo ꝑdibat. sed qđā odor aroma
ticus cūctos reficiēs exalabat. rñc
eriā vñe sunt multe auicule super

De sancta cecilia

caecum eccie pgregate. q̄s nūq̄ a/
liq̄s p̄us vidit. q̄ taz suauī modū/
latōe cātābāt. z tāta varietate mo/
dos cātādī formabāt vt cūctos ī
admiratōz adducerēt. eo q̄ ei⁹ ere/
q̄as q̄dāmō agere viderent. Tūc
et⁹ audita est suauissima melodia
ac si r̄nsorū Regnū mūdi. q̄d in
laudib⁹ ḡginū canit⁹ audiret. Mō/
tus et⁹ fuit ibi clamor paup̄ez ma/
gna deuotio pp̄loz. ita q̄ ali⁹ ca/
pillos capiti⁹ dectricaret ali⁹ p̄ticu/
las pannoz descinderēt. z bec p/
magnis reliquijs refuarēt. 1⁹ at/
corp⁹ ī monumēto est positū. z p⁹
modū redūdare oleo est reptū. Et/
p̄t̄z q̄rta q̄stio zc. ¶ Quidāz
monach⁹ ordīs cisterciē. ī p̄ib⁹
sarōie tāta infirmitate fuit dep̄s⁹
vt oēs ad cōpassionē iduceret z cla/
morib⁹ inq̄teraret. Quadā igit⁹ no/
cte appuit sibi quedā venerabilis
feia. vestib⁹ albis amicta. q̄ eū am/
mōuit vt si sāitātē recipe cupet. s.
elizabeth se deuouerz. Seq̄nti no/
cte filia psuadēs appuit. Ille autē
cū abbas z p̄oz deessent de sup̄oriz
psillio votū emisit. Tertia nocte e/
dē appuit signū crucis sup̄ eū ed/
dit z p̄tinuo sanitatē recepit. Quz
autē abbas z p̄oz redeūtes bec au/
dissent. mirari q̄dē de sanitate ce/
perit. sed de voti adimpletōe pluri/
mū dubitarūt. cū nulli monacho
liceat aliq̄ vota emittere. nec se ad/
talia obligari. Adiecit q̄z p̄oz mo/
nachos sepe ad h̄mōi illicita sub/
sp̄e boni app̄itōe demonū deludi.
Et iō esset illi monacho cōsulē/
dū z mentē suā instabile cōfessioe

firmaret. Seq̄nti igit⁹ nocte eadē
appuit q̄ pus dicēs infirm⁹ sp̄ er̄.
donec ipteas q̄d vouisti. Sciat⁹ ḡ
eadē ḡfirmitas ip̄m arripuit z eis/
dē dolorib⁹ torq̄ri cepit. Qd cum
abbas audisset ip̄z statī licētiauit
z cerā p̄ imagi ne faciēda sibi dari
p̄cepit. Qui mor sanitate recepta
voti suū impleuit. z postmodū illi⁹
ḡfirmitatē nihil passus fuit. Quidā
vir noīe frideric⁹ dyocesis magū
tineñ. in arte natādī valde p̄ic⁹ dū
se in q̄dā aq̄ balnearēt. z quedā
paup̄em p. b. Elizabeth illūinatuz
deridēs in ei⁹ faciē aquā cōtempti/
bilis spargeret. Ille puocat⁹ dixit
Dñā illa scā q̄ mibi ḡtāz p̄stiter me
de te vindicē. ita vt h̄nc nō ereas
nisi mortu⁹ z submersus. Ille autē
impcarōz paup̄is parup̄edēoz in
aquā se lasciuie imitres virib⁹ pe/
nitus destituit⁹ se iuuare non po/
tuit. sed in pfundū q̄si lapis descē/
dit. Post multū t̄o t̄pis req̄situs
de aq̄ mortu⁹ ē olat⁹. cūq̄ magn⁹
placē⁹ eet sup̄ eūq̄dā p̄pinq̄ e⁹ cepe/
rūt p̄ eo ad scāz elizabeth votū fa/
cere z ei⁹ suffragiū deuote implora/
re. Sciatim igit⁹ sp̄s in euz rediit
z viuus z sanus surrexit zc.

¶ De scā Cecilia. Sermo. lv.

Sicut liliū
inter spinas sic amica
mea inter filias zc. Can/
ticorum. ij. Morate charissimi. di/
cit Aristo. vi. erbi. q̄ omīs cogni/
tio fit p̄ similitudinē. Cum igit⁹ scā
ce. purā vitā z scāz duxit merico p̄
scit⁹ p̄ similitudiez liliū. q̄re bñ dē sicut

Bermo

lv

lilium in spinas sic **Cecilia** in pu-
ras filias. In q̄bo q̄daz v̄bis duo
norant. **Primu** est candor mudi-
cie q̄d norat cū d̄r. **Secūdu** lilium inter
spinas. **Secūdu** est p̄patio amici-
cie. cū addit sic amica mea in fi-
lias. **Q̄rtu** est norandū q̄ sc̄a **Ce-**
cilia p̄patur lilium p̄ tres p̄ditio-
nes ip̄i. lilij q̄s sc̄a cecilia in se p̄-
fecte habuit. **Prima** ē candor al-
bedinis. nā lilium est albū. **Secūda** ē
suauitas boni odoris. nam bonū
odorē emittit. **Tertia** ē q̄ superi-
or est apta. **Istas** tres p̄ditioes sp̄ia
licet habuit in se p̄fecte sc̄a **Ceci-**
lia. **Ipa** em̄ p̄mo habuit cādorē al-
bedinis p̄ nitorē puritatē et castita-
tis. **Secūdo** habuit suauitatē boni
odoris p̄ informatioēz v̄itaz. **Ter-**
tio hūit sup̄i ap̄ticioēz diuine cha-
ritatis. Nā deū sup̄ oia dilexit. **Di-**
co p̄mo q̄ p̄ma cōditio lilij est q̄
h̄z candorē albedinis. quē cando-
rē hūit sc̄a cecilia p̄ nitorē castitatē
et puritatē. **Iuxta** illud. **1a n̄. iij.**
Tota pulchra es ami. me. zc. **Q̄n-**
legit in ē legēda sic. **Cecilia** v̄go
clarissima ex nobili genere roma-
no et exorta et ab ip̄is cunabul̄ in
fide xp̄iana nutrita. euāgeliz xp̄i
sp̄ absconditū in pectore suo gere-
bat. et nō dieb̄ neq̄ noctib̄ a col-
loq̄is diuinis et orōe cessabat. su-
amq̄ v̄ginitatē conseruariā d̄no
exorabat. **Cū** āt cuidā iuueni no-
mine **Valeriano** despōsata fuisset
et dies nuptiaz instituta fuisset.
illa sub̄ ad carnē cilicio erat in-
ducta. et desup̄ de auraz vestib̄ tes-
gebat. et cātantib̄ organis illa in

corde suo soli d̄no decantabat di-
cens. **Fiat** d̄ne cor meū et corpus
meū immaculatū vt nō p̄fudar. **Et**
biduanis ac triduanis ieiunijs
orās p̄mēdabat se d̄no. **Cū** autē ve-
nit nor in qua susceptivna cū sp̄o
sa suo cubilis secreta silēria tunc
ipa cū ita alloq̄tur. **O** dulcissime
atq̄ amārissime iuuenis. ē misere-
riū q̄d tibi cōfiteor si modo tu in-
ratus asseras te illud rota obser-
uancia custodire. **Iurat** **Valeria-**
nus se illō nulla necessitate dere-
gere. nulla ratione p̄dere. **Tūc**
la ait. **Angelū** dei habeo amaro-
rē q̄ nimio zelo custodit corp̄ meuz
hic si leuē se nserit q̄ tu me pollu-
to amore p̄tingas statim feriet te
et amittes florē tue gūissime iuue-
nitatis. **Si** autē cognouerit q̄ me
sincero amore diligas. diliger te
sic et me. et ostēdit tibi gl̄az suā **Tūc**
Valerian⁹ nutu dei corrept⁹ ait.
Si vis vt credā tibi. ip̄m angelū
mibi ostende. et si vere p̄bauero q̄
angel⁹ sit faciā q̄d bozzar. **Si** ac
virū aliū diligis te et illū gladiū se-
riā. **Qui** **Cecilia** dixit. **Si** in deuz
verū credideris et baptisari te p̄mi-
seris ip̄m videre poteris. **Vade** igit̄
in via que ap̄ia nuncupat. et dicet
paup̄ib̄ quos illic inuenies. **Ce-**
cilia me misit ad vos vt ostēdat
mibi sc̄m senē v̄banū ep̄m. q̄m
ad ip̄m habeo secreta mādara q̄ p̄-
ferā. hunc dum tu videris indica
ei oīa v̄ba mea. **Et** p̄ q̄ ab eo pu-
rificat⁹ fueris et redieris ip̄m an-
gelū videbis. **¶ R. ¶ Tūc** **Wale-**
rian⁹ prexit et ip̄m signa q̄ accepit

De sancta Cecilia

scm vbanu epm intra sepulchra
martiz latitaret inuenit. **Quoq** ei
oia vba cecilie dixisset. ille manu
ad celu expades. cu lachrymis ait
Dne iesu xpe seminator casti con
silij suscipe seminij fructus quos
in cecilia seminasti **Cecilia** famula
tua qsi apis argumitosa. i. fructu
osa tibi deseruit. **Na** sposuz quez
qsi leone ferocē accepit. ad te qsi
agnu mansuetissimu destituit. **Et**
ecce subito apparuit qda senex ni
ueis vestibz indur. tenēs librum
aureis lris scriptu. **Quē** vidēs **Ua**
lerian? p nimio timore qsi mor/
tu? cecidit? a sene leuar? sic legit
Un? de? vna fides. vnuz baptis/
ma. **Un?** de? p oim q est super
oēs? p oia? z in oibz nob. **Quoq** h
legisset dixit ei senior. **A**redis ira
eē an adhuc dubitas. **Tūc** ille ex
clamauit dicēs. **Nō** ē aliud q ve/
rius credi posset sub celo. **Grati**
qz illo disparēte. **Valerian?** a scō
Urbano baptisma suscepit i fide
instruē. **Et** rediēs ceciliā cū an/
gelo loquētē inuenit in cubiculo
Angel? at duas coronas ex rosas
z lilij in mān habebat. z vnā ce/
cilie z aliā valeriano tradidit dī.
Istas coronas inmaclato corde et
mūdo corpe custodite. qz de para
diso dei ad vos eas attuli. nec vn
qz marcescēt. nec odorē amittent
nec ab alijs qbz castitas placuerit
videri poterūt. **Tu** autē valeriane
qz vili cōsilio credidisti pere qcu
qz voluer? z psequis. **Cui** **Valeri**
anus. **N**ihil mihi in hac vita exi
rit dulci? qz vni? ffris mei affect?

Pero igit vt z ipe mecum vitate
agnoscat. **Cui** angel? **Plac?** dño
petitio tua. z abo cū palma marti
rij ad dñm venies. **P?** bec igress?
Tiburn? ff **Valeriani** cū nimius
rosaz sensisset odorē dixit. **Mi**
roz h tpe rose? h odor? z lilioz vñ
respiret. **Na** si ipas rosas vel lilia
in māibz meis tenere nec si porez
rāt odoramēta rāt suauitatē? m/
bi infundere. **Cō**fiteor vob ira suz
refect? vt putē me totū subito im
mutatū. **Cui** valerian? **A**zonas
bēm? qz oculi tui nō pualēt vide
re. floreo colore. z nimio candore
vñates. **Et** sic me incompellāt odoz
rē sensisti sic et si credider? videre
valeb. **Cui** **Tiburn?** **I**n sōnis h
audio an in vitate ista tu loqris
valeriane. **Cui** valerian? **I**n som
nia vsqz mō fui? sed iaz nūc in
vitate manem? **Ad** quē **Tibur**
cius. **Un?** h nosti. **Et** valerianus.
Angelus dei me docuit. quē tu vi
dere poter? si purificat? fueris et
oibz ydolis abrenūciauer?. **Et** sic
bñ pater qñō scā **Cecilia** habuit
cādorē albedinis. pp nitorē casti
tatis z puritatis. **Quare** merito
ppatur lilio. **Un?** dñ cecilia quasi
celi lilia. **Un?** suā puritatē āmirat
sapiēs cū dic in spūscō. **Sap. iij.**
Qz pulcra ē casta generatio. vñ
pp et? pulcritudinē figurat nob
in **West.** **Reg. in ser.** margare/
thē **S.** **S**cō pncipalr dico q
scōa pñtio lilij est q bz suauitatē
boni odoris. **I**stam suauitatem
boni odoris in se habuit scā **Ceci**
lia p exēplū vñuz? z p isoimatiōez

veritatē. Ipsa em̄ veritatē dei cec̄
z ignoratibz oñdit. **Uñ** pōt dicere
euz aplo. ij. **Lxx. ij.** **O**dor noticie
xp̄i manifestat p̄ nos in oī loco. qz
xp̄i bon⁹ odor z suauissim⁹ sum⁹. s.
eū alijs p̄dicādo z māifestādo. qđ
p̄fecte fecit cecilia. **Uñ** legit̄ p̄ter
q̄ post p̄dicta sc̄a cecilia euidentē
oñdit. **Tyburcio** oīa ydola esse in
sensibilia z mura. ita vt **Tyburci⁹**
r̄ndit di. **Qui** ista nō credit pec⁹ ē
Tūc cecilia osculās pec⁹ ei⁹ dixit
Hodie te fateor ēē cognatū meū.
Sic em̄ amor dei fr̄m tuuz mibi
piugē fecit. ita p̄temp⁹ ydoloꝝ te
mibi faciet esse cognatū. **Vade** igit̄
cū fratre tuo vt purificationē reci
pias z angelicos vult⁹ videre va
leas. **Dixit** qz **tyburci⁹** ffr̄i suo. **Ob**
secro te frat̄ vt mibi dicas ad quē
mē ducit⁹ es. **Qui** **valerian⁹** **Ad**
vrbanū ep̄m. **Qui** **tyburci⁹**. **Dixit**
de illo **vrbanū** q̄ toriens dānat⁹ ē
et adhuc in latebris commorat̄.
Dic si inuent⁹ fuerit cremabit̄. et
nos in illi⁹ flāmis pariter inuol/
uemur. **Qui** **cecilia**. si hec vita ēēt
sola iuste hanc p̄dere tīmeremus
sed qz est alia vita z melior q̄ nun
q̄ amittit̄. quā nob̄ fili⁹ dei enar/
rauit. **Dia** em̄ que facta sunt fili⁹
a patre genit⁹ z didit. **Et** vniuer/
sa q̄ z̄dita sunt sp̄s p̄cedēs a pa/
tre z filio aīauit. **Dic** igit̄ fili⁹ dei
in mūdū veniens v̄bis z miracu
lis aliā vitam esse mōstrauit. **Qui**
tyburci⁹. **Aerte** vñū deū esse asse/
ris. z quomō nūc tres esse testar̄.
R̄ndit **cecilia**. **Sicut** ī vna hoīs
sunt tria. s. ingeniū. memo/
ria. z intellectus sic z in vna diuī/
nitatē essentia tres p̄sone esse p̄nt̄
Tūc incepit ei de aduentu z pas/
sione filij dei p̄dicare. z multas cō
gruitates. i. p̄uenticias ipsi⁹ pas/
sionis oñdere. **Nā** ideo inq̄t filius
dei est tene⁹ vt gen⁹ būanū peccā/
to detentū dimittat. **B̄ndict⁹** ma
ledicit̄ vt hō maledict⁹ b̄ndictio/
nem p̄sequatur. **Illud** se patit̄ vt
homo ab illusiōe demonū liberet̄
Spīnē coronā accepit in capite.
vt a nobis capitalē sn̄ia z auferat.
Fel amaz suscepit vt sanaret dul/
cem gustū boīs. **Ep̄oliā** vt nudi
tatem parentū n̄foꝝ opiat. **In** lū
gno suspendit̄ vt p̄uaricationem
ligni tollat. **Quibz** audiet̄ **tybur/
ci⁹** dixit fratri suo. **Miserere** mei
et p̄duc me ad hoīem dei vt puri/
ficationē accipis. **Duc** igit̄ et pu
rificat⁹ angelos dei sepe videbat.
et oīa q̄ postulabat. p̄tin⁹ obtrine/
bat. **Uñ** **Valerian⁹** igit̄ z **tybur/
cius** elemosynis insistebant. z cor
pora scōꝝ quos **Almachi⁹** p̄fect⁹
occidebat sepulture trahebāt qđ
Almachi⁹ ad se vocās. cur dāna/
tes p̄ suis sceleribz sepeliāt quesī/
uit. **Qui** **tyburci⁹** ait. **Utinā** serui
illoꝝ essem⁹ qđ ty dānatos appel
las. q̄ p̄tempserūt qđ videt̄ esse et
nō est. z inuenerūt illud qđ nō vi/
det̄ esse z est. **Qui** p̄fect⁹. **Quid** nā
est illud. **Et** **tyburci⁹** r̄ndit. **Qđ** vi/
detur esse z nō est. est oīe qđ in b̄
mūdo est qđ hoīez ad nō esse pdu/
cit. **Qđ** v̄o videt̄ nō esse z ē. est vita
iustoꝝ z pena maloꝝ. **Qui** p̄fect⁹
Nō puto q̄ mente tua loquaris.

De sancta

Cecilia

Et iubet astare valerianū dicens ei. *Quā frater tuus nō est sani capis tū salte poteris dare sapientie sponsum.* *Cōstat vos plurimū errare q̄ gaudia respicitis et oīa inimica gaudiorū affectat.* *Tūc valerianus ait se vidisse glaciali sine hyemali tpe ociosos iocantes et oparios agricolos deridentes.* *Sed estis uo tpe dum aquenissent gloriosi fructus laborū. tūc gaudentibz illis q̄ putabant vani. certe flere ceperunt q̄ videbant vrbani. i. (hōlich)* *Sic et nos q̄dem nūc sustinemus ignominia et laborē. in futuro autē recipiemus gloriā et eternā mercedem.* *Vos autē nūc transitorioz habetis gaudiū. in futuro autē inuenietis eternū luctū.* *Aui p̄fectus.* *Et ego nos iustissimi p̄ncipes habebim⁹ eternū luctū. et vos vilissime p̄sone possidebitis p̄peruū gaudiū.* *Aui valerianus.* *Vos estis interfectores hoīm nō p̄ncipes. et deo rōnem plus omnibz reddituri.* *dixit autē p̄fectus.* *Quid vobz circuitu amozamur.* *Offerte dijs libamina et illesi abscedite.* *Sancti rīderūt.* *Vos deo vobis quotidie sacrificiū exhibem⁹.* *Quibz p̄fectus.* *Qd est nomen ei⁹.* *Aui valerianus.* *Nomē ei⁹ inuenire nō poteris etiā si pēnis volaueris.* *P̄fectus dixit.* *Ergo Iupiter nomē dei nō est.* *Aui valerianus.* *Nomē est homicide et stupratoris.* *Ad quē Almachus.* *Ergo totus mūdus errat. et tu cum fratre tuo vepz nosti deū.* *valerianus rīdit.* *Nos soli nō sum⁹. sed innumera bilis multitudo hāc scitātē recepit.* *Tūc traditi sunt in custodia ma-*

rimi. *Quibz ille ait.* *O purpureus flos iuuentutis o german⁹ effect⁹ fraternitatis quō ad mortez quasi ad epulas festinas.* *Aui valerianus ait.* *q̄ si se crediturū p̄mitteret gloriā aīaz corz post mortem videret.* *Et Maxim⁹.* *Fulminibz igneis p̄sumar si nō illū solū deū p̄fitear quē adoratis si contingat qd dicitis.* *Ipsē igit maxim⁹ et oīs ei⁹ familia ac vniuersi carnifices crediderūt.* *Et a sancto vrbano q̄ illic occulte venit baptisma suscepit.* *Igit dñs auroza nocti fines daret.* *Cecilia exclamauit di.* *Eya milites xp̄i abijcite opa tenebrarū et induamini arma lucis.* *Sancti igit ducunt ad statū Jouis et dñs sacrificare nollēt p̄ter decollant.* *Tūc maxim⁹ cū iuramento asseruit se in hora passionis eoz angelos vidisse fulgētes rāia eoz q̄si vites gines de thalamo exeūtes. q̄s in gremio suo in celū detulerūt.* *Almachus vobis audietis maximū chūstianū effectū euz plumbas rādiu cedi fecit quā q̄ spūm excussit.* *Luius corz⁹ sancta cecilia iuxta valerianū et tyburtiū sepeliuit.* *Et sic p̄z quō sancta Cecilia habuit suauitatē boni odoris p̄ informatiōz veritatē cū sic cecos et ignorantes veritatē informauit ac illuminauit.* *Quare bñ dicit Cecilia. quod dicit q̄si cecis via. cū sic fuit via cecis p̄ veritatē informatiōē.* *Un dicit Greg. flos lilij. i. virginis redoler. candidam famā spirans.* *Un ipsa pōt dicere illd. Acti. xxiij. Ego q̄si vitis fructificauit suauitatē odoris.* *Sequit.* *Trāsite ad me oēs q̄ p̄cu-*

pisces me. et a generationibus meis
adimplemini. q. d. zc. **Un** valeri
et ceteri pnt dicere **Agg.** In odo
re yngentoz tuoz currim⁹ zc. Et
rō ostendit **Lañ. iij.** Nā odor vn
gentoz tuoz sup oia aromata zc.

Tertio pncipalr dico q rer
tia cōditio lili est q sup⁹ est apta
et lata s⁹ fus celū. quā apertione et
latitudine sup⁹ habuit scā cecilia
Nā cor suū fuit sup⁹ latū et aptuz
ad solū diligendū deū. Nā vt dicit
Isidor⁹ q cōplexio cordis ē q in
ferius est acutū et super⁹ latum. et
significat q hō q deus pfecte vult
diligere debet hīe cor infer⁹ acu
tuz. i. parū dilectionē ad ista infe
rius et sup⁹ hīe cor latū et aptuz
vt deū multū diligat. **Terre** hanc
dilectionez habuit sancta cecilia.
Nam dū sup omnia dilexit. iō pro
pter christū mortē sustinuit. **Nam**
teste xpo **Job. xy.** Maiorē hac di
lecciónē nemo habet zc. Qualiter
autē ppter xpm passa sit ostendit in
legēda. **Legit** em⁹ psequē q post
q sancta **Cecilia** sanctū maximū
iuxta **Pyburciū** et **Valerianū** sepe
liuit. tūc **Almach⁹** amboz facul
tates. s. ceciliē et valerianū cepit in
quirere. et ceciliam tanq⁹ iugē va
leriani corā se fecit astare. et iussit
eā ydolis imolare aut sniam mor
tis acciper. **Tūc** plures fleuerunt
eoq puella tā decora et nobilis de
beret mori. **Quibz** dixit cecilia. O
boni iuuenes nō est iuuentutē p
dere mori. pp⁹ xpm s⁹ mutare. da
re lucū accipe aux. dare vile babi
taciū et accipe pciōsum. dare bee
vem angulū et accipe for⁹ plucidū

De⁹ autē qd accepit simplr reddet
centupliū. **Creditis** his q dico. Et
illi. **Credim⁹** xpm verū deū esse q
talē famulā possidet. **Vocato** igit
vrbano epō plusq⁹. cccc. baptizari
sunt. **Tūc** almachi⁹ iterū sanctaz
ceciliā ad se vocans ait. **Cui⁹** di
rionis es. Et illa. **Ingenua** sum et
nobil⁹. **Cui** ait. **Immola** dīs aut
morte morier⁹. **Cecilia** rōdit. **Me**
lius est felicit⁹ mori q infelicit⁹ vi
uere. **Nos** em⁹ scim⁹ sanctū dei no
men. et oīno negare nō possumus
Cui almachi⁹. **Ut** qd tibi tāta sup
bia loquer⁹. Et illa de pscia bona
et fide nō ficta. iō nō ē supbia s⁹ cō
stantia. **Almachius** dixit. **Infelice**
ignoras qz potestas viuificādi et
morrificādi mihi tradita ē. Et illa
Cōtra vitatē publicā pbo te nūc
esse mentitū. **Vitā** em⁹ viuētibz
collere potes. mortuis autē dare
nō potes. **Es** igit mīster mort⁹ nō
vite. **Cui** almachi⁹. **Iā** spone am
icitiam et sacrificā dīs. **Cui** cecilia
Nescio vbi oculos amiser⁹. nā q
tu deos dic⁹ oēs nos saxā eē vide
m⁹. **Mitte** g⁹ manū et tāgēdo disce
qd oculis nō vales videre. **Tūc**
irac⁹ almachi⁹ iussit eā ad domū
suaz reduci ibiq⁹ rota nocte et die
iussit eā in bulliēte aquā pcrema
ri. **Que** qsi in loco frigidō māsset.
Ad cū audisset almachi⁹ iussit eā
in ipso balneo decollari. **Quam**
spiculator tribus ictibus in col
lo percussit. sed tamen caput ei⁹
amputare nō potuit. Et quia de
cretum erat ne quartam percus
sionem decollandus acciperet.
Iō eaz carnis ex seminecē derelictē

De sancta Katherina

Per triduum autē supponentes oīa que habebat paupibz tradidit. et omnes quos ad fidē cōuertit epō Urbano cōmendauit dī. Triduanas inducias mibi a dño postulaui vt hos tue beatitudinī cōmēdarem. ⁊ hanc domū meā in ecclesiam psecraret. Sanct⁹ autē vrbānus corpus ei⁹ inter epōs sepeliuit ⁊ domū suā in ecclesiam vt rogauerat psecrauit. Passa est autē circa annos dñi. cc. xxiij. tpe Alexandri impatoris. Et sic pēz quō sancta Cecilia cor sup⁹ apertum ⁊ latum versus celū habuit deus diligendo ac ppter eū mortē sustinendo. Quare bene dicit Cecilia. quasi celū a celo ⁊ lilio. Nā vt dīc Isidorus. Philosophi dixerūt celum esse rotundū ardens. Sic ⁊ sancta cecilia fuit rotūda per pferantia ⁊ ardens p charitatem. Quā bene pōt dicere illd. An. viij. Fortis ē vt mors dilectio ⁊c. Quare bene dicit xp⁹s de ea vbi tēmatīs. Sicut liliū inter spinas q̄ pungūt. Sic sancta cecilia int⁹ xpī dilectas est in aqua calida belneata ⁊ a speculatore percussa tribus vicibus ⁊c.

De sancta katherina
Sermo. lxxv.

Adamauit
eam rex plusq̄ oēs mulieres. Vester. ij. Notate charissimi. Dicte em̄ Arist. ix. ethi. q̄ q̄ro q̄s plus obsequit. tāto maiorē grām obtinebit. Nunc ē em̄ q̄ sancta katherina que deo mul-

tum seruiuit merito magnā grā ⁊ amorē obtinuit. quare bñ dicit Adamauit eā rex plus ⁊c. In quibus q̄dem vbis tria notant. Primum est dilectio viscerosa. q̄d notat cum dī. Adamauit eā. Scdm est dignitas generosa. cū additur rex. Tertiū est numeratio copiosa. cum pcludit. plusq̄ oēs mulieres. **I**tem dico pmo q̄ notat dilectio viscerosa. cum dī. Adamauit eam. Circa q̄d notandū q̄ fm Isidor⁹ sex sunt ppter que q̄s debet diligere que scā katherina spūaliter ⁊ pfecte in se habuit. Primus est formositas quaz deus spūaliter multū diligit. Nam vt dī. Sap. i. In aīas sanctas. i. puras se transferunt. Quā in signū hui⁹ vocat aīas puras amica dīcēs. An. i. Ecce tu pulchra es amica mea. Certe hāc formositate habuit sancta katherina spūaliter postq̄ fuit baptizata et ad xpī cōuersa. Nam tūc nō fuit solū pulchra facie corpālī sed pulchra fide spūaliter. Quā autē fuit baptizata ⁊ ad xpī cōuersa ac fide pulchra ostēdit. Notetur em̄ q̄ in cypro est q̄daz insula in q̄ sita est quedā ciuitas vbi erat sedes regalī. In q̄ ciuitate erat q̄dam rex. Aost⁹ noīe bñs de vxore sua vnicā formosaz filiā nomine Katherina. Nūc q̄dem regē imperator Maxenti⁹ qui tunc eēz potior rexit i grecia. ⁊ tenuit pncipatū tot⁹ grecie. vocauit ad se oēs dños sub impio suo putilitate rei publicē. ⁊ ne tardaret venire serio se pcepit. Aostus igit rex acceptis

litteris et lectis curbar⁹ est eo q^d no-
bilem reginā et unicā ei⁹ filiā post
tergū relinquere debebat. Tō cuz
suis deliberabat secū ducere vxo-
rem et filiā. Un bñ disposit⁹ nego-
tijs regni sui cū comitatu decenti
et vxoze et filiā assumptis iter arri-
puit et alexandriā puenit vbi ma-
genciū impatorē inuenit. Qui ga-
uisus gratant⁹ eos recepit. Post⁹
aut⁹ rex morā in alexandria apd ma-
genciū trahēbat sepe alternis col-
loquijs et solatijs fruunt⁹ et cā ma-
curijs p⁹silijs disponit. Arabente
aut⁹ p⁹re morā tradidit filiā suā ad
imbuendā disciplinā oim artium
liberaliū p⁹fectissime p⁹fecit. Adē
costus rex ibidez morit⁹. p⁹cessu vō
ep⁹s katherina cū esset. xiiij. ānoz
et excelleret vniuersas h⁹gines in
pulchritudine. sapia. et scia. a plu-
ribz regū et nobiliū filijs in coniu-
gium petebat. Et beatū se q^dq^s re-
putabat q^d katherinā posset habē-
re in coniūgē. Parenti⁹ vō impa-
tor reginā viduaz p⁹cibz pulsā vt
filiā suā katherinā vnico filio suo
in vxoze tradat. Pater vō gratu-
lat⁹ filiam suā tati impatoris filiū
recipe. Filia rñdit matri dī. Cum
me asserat⁹ oēs h⁹gines pulchritu-
dine excellētie. ac cunct⁹ sapia pre-
pollere. ac genere nobile et diuitijs
locupletē. p⁹posui mihi amore scie
h⁹ginalē castitatez obfuarē. Si tñ
me nubere necesse est alicui viro.
nunq⁹ p⁹sensus meū adhibebo nisi
hec euident⁹ in eo iueniant⁹. s. vt sic
nobilis. prudēs. formosus. ac di-
ues vt ego. Nec aut⁹ in filio impa-

toris nō inuenio. Nā et si nobilita-
te gener⁹ et diuitijs p⁹cellit. tñ in
scia et pulchritudine lōge deficit.
¶ De hac rñsione m⁹ vehement⁹
curbat timēs indignationē impa-
toris incurrere. p⁹petitionē re-
pulsam. Vir aut⁹ q^ddam venerabil⁹
iuxta domū suā habitās agnosces
merore matris latent⁹ cām tristitie
ab ea secret⁹ inq⁹rit. Nec honesta-
tem illi⁹ p⁹siderās rem gestā p⁹or-
dinē sibi narrauit. Et ille h⁹gini cō-
pariēs dedit ei bonū p⁹siliū. Vade
inq⁹ cū filiā tuā katherinā ad lo-
cum nō longe ab hinc distancē. in
quo morat⁹ quidā heremita vir scē-
vitez p⁹fessionis xpiane. p⁹siliū sup
p⁹missis instant⁹ et deuote inquire.
Spero firmit⁹ q^d ab eo bonū p⁹siliū
debeas reportare. Pater moraz
nō fecit s⁹ assumpta filiā heremi-
tam q^dsiuit et inuenit. Quo inuēto
cām sui aduent⁹ exposuit et ei⁹ con-
siliū salubre poposcit. Et ille p⁹ spi-
ritum diuinū p⁹sciū futuroz ka-
therinā dulci⁹ alloquit⁹. volūtat⁹
sue secretum subtilit⁹ sup p⁹missis
scrutat⁹. Katherina vō sicut p⁹rie-
matri p⁹us rñdit. sic iterato rñdit
viro dei. Ad quā heremita. Pu-
ella formosa si in xpm crediteris
habebis sp⁹sūm q^d nobilitatē. scia
pulchritudine et diuitijs incōpa-
biliter tēp⁹cellit. Nobilitate q^ddem
Nā et nī reg⁹ fili⁹ est. Sapia. q⁹ ce-
lum et terrā sua sapia edificauit et
fundauit. Pulchritudine. q⁹ spe-
ciosus forma p⁹ filijs hōim. et d⁹ ei⁹
pulchritudine sol et luna mirant⁹.
Diuitijs. q⁹ que in celo et celi ābitu.

De sancta

Katherina

continent sūt ei⁹ passionēs. Que cū
audissz hec vba mirari cepit vltra
modū z statim cogit qd hō nō po-
terat esse pur⁹ hō qd has pditiones
in se habuit. z dixit ad heremitaz.
Obscuro te dic mibi si posses vide
re hūc iuuenē de q mibi tāta dicit.
Qui rñdit. Posses si meis pñs
acq̄scere velis. **K**atherina rñdit
Parata suz q̄cqd pñs adiple-
re vt hūc iuuenē tā magnificū do-
minū videre possim. **T**ūc vir scūs
replet⁹ gaudio dedit ei tabulaz in
q̄ depicta erat imago brē vginis
marie filiū suū tenēs in brachijs.
et ait. **E**cce filia hec ē imago regi-
ne matr⁹ z filiū de q cor z tāta dixi
Noc sero ipsam deuote supplica-
q̄ten⁹ tibi dilectissimū filiū suū
oñdere dignet⁹. **E**go me inf iplaz
te mediatorē pñtū. ac loquar ei
p te z spero q ipsa te audiet. **F**
Facto igit vale katherina cū mīe
domū reuertit⁹ secū clam dicit de-
ferens imaginē. **E**t facto noct⁹ si-
lencio cū iam oēs de familia et de
domo sua sopori se dedissent. ka-
therina i cubiculo suo sola accen-
sis luminaribz corā imagine vgi-
nis quā reuerent⁹ in loco honorifi-
co collocauerat hūit se pñtēs
cū lachrymis ipsaz vginē dep̄ca-
bat q̄ten⁹ ex sua benignitate suū
filiū ei oñdere dignaret⁹. **D**ulcis
iā gemitibz z p̄cibz fuis an̄ imagi-
nez vgis dozmicare cepit. **E**t ecce
regina celi apparuit sibi sedens in
throno speciosissimo hñs filiū suū
in brachijs suis. **A**q̄ ex pictura
oñdicta hāc esse vginē cū filio co-
gnouissz de q a viro dei plura au-

diuerat. z in eis tantā pulchritudi-
nē miraret⁹ cepit diligēt⁹ incuerit
Et cū katherina veller puez asp-
cere ipse faciē auertit. z dū kathe-
rina ad aliaz prem pgeret. itez se
auertit. **T**ūc audiuit matrem lo-
quentē ad filiū. **F**ili nō vides ka-
q̄ pulchra sit z desiderās te aspice
re. **R**ñdit puer. **M**ī charissima.
katherina turpis z sordida ē intm
vt i eā aspiciere neq̄. qz adhuc nō ē
lora. **E**t mī ait. **E**cce qz sapiens qz
nobil⁹. qz diues ē. **R**ñdit fili⁹. **C**ha-
rissima mī. ipsa ē fatua. ignobilis
paup. ac nuda. **Q**uā q̄diu fuerit i
eali statu faciē meā videre nō pote-
rit. **E**t mī. **O** dilecte fili possit ne
ipsa aliqd facere vñ tibi placeret
z efficeret⁹ diḡ videre faciē tuā z ti-
bi copulari. **N**ā ipa vt video feruē-
ti desiderio estuat effici spōsa tua.
Dep̄cor q te dilecte fili vt iñtruas
eaz qd facere possit vt diḡ efficiat
visiōe tua p̄clara z assumi i spō-
sam. **Q**ui fili⁹. **V**adat inq̄ ad illū
suū meū z tuum q besterna die d
me z te locut⁹ ē cū ea. z imagines
tui z mei oñdit. z fm pñtū suū fa-
ciat. z sic veniēs videre me poterit
Nis dicit⁹ visiō disparuit. z kathe-
rina i se reuerſa mirabat⁹ de his q
viderat z audierat mēte tractās.
Et cuz sūmo desiderio expectabat
die vt pñceret ea q audierat i visi-
ōe illa. **M**ane at facto assūptis
secū aliqbz d familia ad beremiro-
riū viri di festināt prerit. **E**t p̄tra-
ta ad pedes ei⁹ cū lachrymis hūit
ei seriē visiōis oñse sibi celit⁹ enar-
rapit. **E**t petēs ab eo pñtū vt effi-
ceret⁹ diḡ videre faciē ill⁹ pueri et

ei i spōsaz copulari. Ille vir scētus
solatōe replet? icipit ei p̄dicare
mysteria xpiane fidei. ipsamq; bñ
instructā ac i noīe scē trinitat; ba/
ptizatā ad p̄pā r̄misit. exhortās eā
vt i oīonib; vigilā p̄seueraret. qz
absq; dubio mereret op̄atū p̄mī
sū videre z diḡ effici spōsa fili; x̄gi
nis. **Katheria** igit̄ veste idolatrie z
error; spōsita. z pallio inocētie et
puritat; amicta. gaudēt reuersa ē
domū. Et nocte se. cū se dediss; in
cubiclo. oīone facta i extasi vidit
x̄ginē mariā ad se venire cuz filio
suo pulcherrimo q̄ faciē suā gl̄io/
sam ad eā amicabilr̄ p̄uertit. ad e
intuitū liq̄facta ē aīa ei. Et audi/
uit matrē alloq̄ntē filiūz dicentē.
Ecce charissime fili famīla tua ka
therina n̄ distulit adimplere iussio/
nem tuā. intuerē gēā z vide nunc
ei pulchritudinē. Et fili? **Charissi**
ma mī. **Katherina** ē x̄go decora et
sapiēs. pulcra faciē. sz pulchrior fi
de. mibi mō mltū placet. **Uazka**.
facta ē cādida. z ex cornice facta ē
velut colūba alba. ex fatua facta ē
sapiēs. ex ignobili facta ē generosa
ex paup̄ fca ē locuples. **Tūc** regi
na celi i bec x̄ba **katherine** alloq̄t
x̄go prudētissima ac filia mea dile
cta audi z vide z iclīna au. tuā. Et
ad filiū ait. **Fili dilectissime** ex q̄ tā
ka. pulchra fca ē ac gr̄osa i oculis
tuis p̄cor te q̄ten? amore dei ipsaz
assumas i spōsaz. tūc fili? ad mīez
mī scis q̄ sup oīa diligo purita
tem. **Tū** p̄ q̄z vidi eā locā gr̄a ba/
ptismat; amauit eā z q̄siuit eā mibi
assumere i spōsam z amatōr fac?
sū for. illi? **Dec** cū ka. audiss; ceci

dit i faciē suā z ait. **Utinā** merear
ego ācilla tua fieri dñe lauare pe/
des tuoz tuoz z ancillaz tuarū.
Tūc x̄go ma. extēdit manū suā et
app̄hēdit dextrā manū ka. et filio
suo porrexit di. **Charissime** fili tā
annulo fidei tue subarra. i. (beke/
tich) eā z i p̄petuā spōsaz eā tibi as
sume. q̄ dicto fili? subarrauit eaz
ānulo aureo di. **Ecce** ego accipiā
te i p̄pē. spon. **Nis** pacē visio statī
disparuit. z **katheria** ad se ē reuer
sa z ānulū digito q̄ x̄ps eā despōsa
uit repit annul? iste i monasterio
mōē synai custodit cū alijs sacris
reliquijs. **Sic** ka. ad fidē cōuersa
baptizato ac ānulo x̄pi subarrata
ip̄i spōso fidelr̄ adherēs. ydola re/
spuēs. regnū mōi z oēm ornatū se
culi gl̄az z diuitias ob amorē spōsi
sui p̄tēpsit z soli sibi ip̄uritate def
uituit. vñ bñ dicit x̄ps d̄ ea illd **Lan**
iii. **Tota** pulchra zc. **Uñ** mē
ei pulchritudinē. bñ figurat nob
in **Judith** q̄ fuit ita pulchra q̄ oēs
fui p̄ncipis holofernis mirabāt
d̄ ei pulchritudie. **Uñ** dixit alter
ad alterz vt hēt **Judith**. **q̄**. **Mō** ē tal
mlr sup trā i aspectu z pulchritu/
dine z i sensu x̄boz. **Dozal** tu/
dib iterp̄rat p̄fiteōs. z bñ fecit scāz
ka. q̄ p̄fessā ē ip̄fecta vide x̄ps. **Ista**
x̄go ē ita pulchra q̄ serui et̄ni re/
gis mirant̄ de ei pulchritudine.
Quare bñ dicit̄ illd **Lan**. **vj**. **Que**
est ista q̄ ascendit zc. vel illud **Lan**.
vij. **Quaz** pulchra es z decora cha
rissima i delictijs. **Uel** sic si placet.
Aerte hāc pulchritudinez habuit
scā **katherina**. **Uñ** legit̄ d̄ sua pul/
Th z

De sancta Katherina

chritudine infra Regre. Item ibi
 Regre. Et sic bene dicitur de ea in ps
 Speciosus forma pater filijs hominum
 Un de eius pulchritudine habet ex
 emplum. Legitur quod dicitur sancta katherine
 valde deuotus fuit et eam crebro .i.
 sepe in suum adiutorium inuocauit. p
 pcessum vero spiritus ipse deuotionem
 mentis perdidit. et in ipsius deuotione
 cessauit. Qui in oratione posuit et g
 num multitudinem vidit ante se ve
 nientium inter quas erat una que ce
 teris splendidior videbatur. Que cum
 sibi propropiuisset faciem suam ope
 ruit. et sic ante ipsum velata facie trans
 iuit. Qui splendor cum ille nimis
 miraretur. et quod esset interrogaret. Una
 ex eis sibi respondit. Nec est katheri
 na quam olim cognoscere solebas. nunc
 autem quia deuotior circa eam perdidisti iam
 coram te sic velata facie tanquam inco
 gnita a te pertransiuit. Et sic per eius
 speciositatem. quare merito diligitur. unde
 Sap. viii. Amator factus sum for
 me illius. **B** Sed secundum est nobilitas
 Sed est notandum quod triplex est nobili
 tas. scilicet generis. moris. et gratie. Quam
 triplicem nobilitatem habuit in se ka
 therina. quare merito diligebatur. **P**ri
 mo habuit nobilitatem generis. quia fuit
 filia unius regis. **S**ecundo habuit nobili
 tatem moris. Nam crucis nobilitate
 ruit eam in quo se exercuit. Unde dicit
 plato. Mobilis est ille quem nobili
 tat sua tenet. **T**ertio habuit nobili
 tatem diuine gratie. scilicet fidei que tamen nobi
 lizat hominem quod facit eum summi regis
 filium. Unde Io. j. Dedit eis potestatem fi
 lios dei fieri his qui credunt in nomine
 eius. Unde dicit apostolus ad Gal. iij. Omnes

vos filij dei per fidem. Et ideo dicit Chrysostomus.
 Fides est fundamentum sanctissime
 religionis siue christianitatis quod multos
 filios recipit et parit deo. quod ante istam
 triplicem nobilitatem sancta katherina
 habuit ostendit in legenda. Legitur enim
 quod sancta katherina fuit filia casti re
 gis. ac omnibus studiis liberalium artium
 erudita. Cum autem esset maritum impator
 omnes tam diuites quam pauperes ad alex
 andriam conuocasset per omnes puercas
 suas. et omnes cum aiab venire iussit
 ut dijs immolaret. et christianos solum co
 egit dijs sacrificare sub pena mor
 tis. In hac gentilitate erat sancta ka
 therina. et erat decem et octo annorum.
 Que cum in palacio suo esset audi
 ens mugitus diuersorum animalium et po
 pulorum cantantium tumultum. et di
 uersa instrumenta organorum ipsa cum fami
 liaribus suis iuit ad templum et signo
 crucis se munies illuc accessit. Ibi
 quod multos christianos vidit meru
 more sacrificantes. Tunc ergo deo
 dilecta deus multum dolebat. et de
 posito timore ad impatorem auda
 cter accessit et ait. Salutationem
 o rex tibi proferre si hec qui demonibus
 offers deo offerres et a dijs animam
 reuocares. Nam deus dicit propheta
 Deus habet et non loquentur. oculos habet
 et non videbunt. Et in nullo cultu
 res suos iuuare possunt. Dominus autem me
 ius christus potest iuuare suos cultu
 res. Miratur enim deus templum manu
 artificum operatum. Miratur ornamenta
 preciosa quod velut puluis ante faciem
 venti erit. Mirare potest ornamenta
 celorum. scilicet solis lunam et stellas. Mi
 rare etiam famulatum eorum quod a nobis

initio vsq; ad finē nocte ac die cur
runt ad occidentē z redeūt ad ori
entē nec vnq; fatigant. Et cu; hoc
aīaduerrēt; infroga z discē qd eo
rum sit potētiōr. **Q**uā autē ipm eo
donāte intellexer; nec silem illi in
uenire valueris ipm adora. ipsuz
glifica. Ipse em̄ ē de^o deoz z dñs
dñantū. **A**ūq; de incarnatōe filij
dei plima dispurasset. stupefact^o
cesar nō valuit ad b̄ rñdere. **I**adē
ad se reuersus dixit ad eā. **P** mu
lier sine nos finire sacrificiū. et p^o
b̄ tibi rñsum reddem^o. **P**recepit ḡ
eam ad palaciū duci. z cū omni di
ligētia custodiri. admirās nimīū
ei^o prudētiā z corpis pulchritu
dinē. **A**rat em̄ speciosa valde z in
credibili pulchritudine oīm ocul^o
admirabilis videbat. **F**inito vero
sacrificio veniēs cesar ad palaciū
dixit karherine. **A**udiuim^o tuā
eloquentiā z mirati sum^o tuā pru
dētiā. sed in deoz sacrificijs oc
cupati oīa plene intelligere nequi
mus. **N**ūc autē ab initio pgeniem
tuā req̄rim^o. **T**ūc karheri. rñdit.
Scriptū est. **N**ō te collaudes nec
te culpauer; ipse. **H**oc faciūt stul
ti qd glia verat inanis. **C**onfiteor
tñ meā pgeniā nō timore iactan
tie s; humilitat; amore. **E**go ei sū
karherina costi reg; filia. q̄ q̄uis
in purpura nata. z liberalib; disci
plinis z sciētijs istructa. tñ hec oīa
p̄tempsi z ad dñm iesuz xpm pfu
gi. **D**ij ac qd colis nec te nec alios
iuuare pñt. **N**ā in necessitate non
assunt. ī tribulatōe nō succurrūt.
et in piculis nō defendunt. **E**t sic

pez quō scā karherina fuit nobil^{is}
cū hāc triplicē nobilitatē pfecte in
se habuit. q̄re bñ d; ē ea illō **T**ho
bie. v. **E**t magno genere es tu zc.
Iō dicta est karherina q̄si karbe
nula. **I**psa em̄ sibi p illā triplicēz
ac vtuosam nobilitatē carbenā se
cit p quā vsq; ad celū ascendit. nā
de nobilitate gener; ad nobilitatē
fidei ascendit vsq; ad celuz. **I**urta
illud ps. **I**būt de vtrute in vtrutē.
Un̄ hec vtuosa nobilitas figurat
nobis **T**ho. x. **I**n genealogia ipsi^o
angeli q̄ duxit z reduxit thobiā iu
niores i ciuitatē rages ad cognatū
suū gabelū. **C**ui dixit thobias
Rogo te indica mibi d; q̄ tribu es
tu. **C**ui raphael angel^o dixit. **E**go
sum azarias ananie magni fili^o. i.
dei zc. **U**n̄ d; **A**ct. xxiij. **I**n ipso em̄
viuim^o. s. deo. **S**equit. **N**am ipsi^o
gen^o sum^o zc. **L**ij **T**ertium est
sapia. **U**n̄ **P**rouer. xiiij. **A**ccipe
est regi mīster īrelligēs. **A**erte hāc
sapiām habuit scā karherina. q̄re
bñ fuit eñi regi accepta z dilecta.
vt ipsa sapientiores mūdi excelle
bat in omni sapia. **U**n̄ legit p̄nter
q̄ impator vidēs q̄ ita p̄udēt
loq̄bat. z q̄ xpm verū dei filiuz di
xit. z ydola demonia asseruit. z ei^o
sapie obuiare nō potuit. manda
uit occulre p lras vt oēs grāmari
ci z rethores ad p̄roziū alexandrie
festinarēt imēsa munera receptu
ri si p̄cionatricē vginē suis asser
tionib; suparent. **A**dducti sē igit
de diuers; puīcijs qnāq; iura ora
tores. q̄ oēs hoīes i mūdo ī omni
sapia z sciētia excellebāt. **Q**uib; **D**ñs

De sancta

Katherina

interrogatibz cur tā a remotis pri-
bus vocari eēnt. Cesar rōdit. **A**st
apud nos puella sensu z pruden-
tia incōpabil. q̄ oēs sapiētes p̄su-
tat. z deos n̄rōs demōes affirmat
q̄ si supauerit cū magna honore
ad p̄ria redibit. **A**ūc vn̄ idigna-
tus rōdit. **O** magnū impator cō-
siliū qd ad vn̄ puelle p̄fictū tot sa-
piētes mūdi d̄ remotis p̄tibz aduo-
cauit cū vn̄ ex n̄ris clientul̄ eā po-
terat leuissime p̄futare. **E**t dixerūt
Adducat corāz nob puella vt sua
remeritate p̄ficta nūq̄ se sapiētes
vidisse agnoscat. **S**z cū h̄go certa-
men q̄ sibi iminebat didicisset to-
tam se dño p̄mēdabat. **E**t ecce an-
gelus dñi astitit ei z vt p̄stant sta-
ret amonuit asserēs q̄ nō solū ab
illis vinci nō posset sz insup illos
p̄uerfos ad palmā martyr̄i desti-
naret. **A**ū ḡ corā oratoribz addu-
cta fuissz dixit impatori. **Q**uale iu-
diciū p̄ vnā puellā qn̄q̄ginta ora-
tores opponis q̄o p̄victoria remu-
nerādos p̄mittz z me sine spe mer-
cedis pugre cōpellis. **E**rit mibi tñ
dñs mē iesus xp̄us adiutor et re-
munerator q̄ ē spes z corona. p̄ se-
certantiū. **C**ū ḡ oratores deū fieri
hoīem aut pati ipossibile dicerēt.
tūc h̄go b̄ etiā a gētilibz eē p̄dictū
oñdit. Nam sibilla dixit. Felix ille
dē ligno q̄ pender ab alto. **I**tem
dixit xp̄m passum z resurrexisse a
mortuis. **N**az ex hūilitate hūiane
nature mori potuit z ex diuinita-
te resurgere. z sic fecit oēs obmu-
tescere et muti penit̄ effecti sunt.
Aūc impator nimio furore reple-

tus icrepare eos cepit cur ab vna
puella tā turpit̄ se vinci p̄mitterēt
Tunc vn̄ m̄ḡorū maior int̄ oēs
sic ait. **V**ouerit impator q̄ null̄
vn̄q̄ p̄tra nos stare poruit qn̄ p̄ri-
mo vinceret. **D**ec at puella in q̄
spūs dei loq̄ sic nos i admiratiōz
p̄uertit q̄ p̄ eam oīno n̄b̄l dicere
possum. **U**n̄ impator p̄stant fa-
temur q̄ nisi p̄babiliorē sn̄am de
dijz tuis q̄s vsq̄ huc coluim̄ p̄tu-
leris. ecce oēs ad xp̄m p̄uerimur
Audies b̄ tyrannus nimio furore
succēsus q̄s ī medio ciuitat̄ cō-
buri iussit q̄s h̄go p̄fortās in fide
diligēt instruxit. **E**t cū doleret q̄
sine baptismo discederent h̄go re-
spondit. **N**e timeat qz effusio v̄ri
sanguis vob baptism̄ reputabit̄
z corona. **I**git̄ signo cruc̄ muniti
z flāmis inieci. ita atas deo red-
diderūt vt nec capilli nec vestimē-
ta ab igne ī aliq̄ lederent. **E**t sic fu-
erūt a xp̄ianis sepulci. **E**t sic p̄z ei
sapia p̄p̄ quā merito fuit dō dile-
cta. **U**n̄ bñ d̄ de ea qd canit ecc̄ia
In p̄spectu p̄ncipis loq̄bat̄ sapiaz
z dñs oīm dilexit eā. **R**eq̄ lucie **N**
De **Q**uarrtū ē fortitudo. **U**n̄ d̄. j.
Mat. j. **C**ōfortamini filij z virilr
agite qz cū fecerit q̄ p̄cepit de⁹ in
ipso gl̄iosi erit. **N**ā hō q̄ fortit̄ resi-
st̄ patient̄ sustinet aduersa p̄pter
xp̄m. iō merito diligit̄ ab eo. **A**er-
te b̄ fecit scā k̄the. **N**ā ipsa fuit cō-
stans z fort̄ in oibz penit̄ illatis
Un̄ le. **U**n̄ q̄ postq̄. l. m̄ḡr̄ essent
cremati. dixit impator virgini. **O**
h̄go gl̄iosa p̄sule iuuentuti tue et
esto p̄sentis z post reginā ī pala-

tio me
ne tr
cūc
go. **D**
etiā ec
tradi
me⁹. i
re. nec
me re
tus iu
cedi. z
di. **P**
ari. **I**
instā
sit. **I**
re suc
Por
rem
na in
clarit
h̄gis
rina n
z eā a
ronā
noctē
porp
p̄cidit
cepit.
iussit
es mi
cibo
ml̄it
rine a
torē
qz ego
tor eā
eā spl
maba
in can
tus c

tio me secūda vocaberis. **Et** imagi-
ne tua i medio ciuitatis fabricata a
cūctis velut dea adoraberis. **Cui** vir-
go. **Desine** talia dicere q̄ scelus est
etiā cogitare. **Ego** me spōsaz xpo
tradidi. Ille glia mea. ille amaro-
re. ille dulcedo mea ab ei⁹ amo-
re. nec blādmīta nec tormēta pnt
me reuocare. **Tūc** ille furore rple-
tus iussit eā spoliari ⁊ scorpionib⁹
cedi. ⁊ celaz i obscurū carcerē tra-
di. **Ibiqz. xij. dieb⁹** fame ⁊ siti cruci-
ari. **Imparator** autē p q̄busdā causis
instātib⁹ extra p̄finia regiōis pces-
sit. Interea regina ei⁹ nimio amo-
re succensa cū p̄ncipe militū noie
Porphirio media nocte ad carce-
rem h̄gis p̄perauit. **Quo** cū regi-
na incroiss⁹ vidit carcerē ineffabili
claritate fulgēre ⁊ āgelos plagas
h̄gis pūgētes. Incipiensqz kache-
rina regine et̄na gaudia p̄dicauit
⁊ eā ad fidē p̄uertit. ac martyri⁹ co-
ronā eidē p̄dixit sicqz ad mediam
noctē fmonē p̄raxerit. **Que** cū oīa
porphiri⁹ audisset ad pedes h̄gis
p̄cidit ⁊ cū dūctis militib⁹ fidē ac-
cepit. **Quia** h̄o tyrann⁹ p. xij. dies
iussit eā ēē sine cibo. xps p̄ hos di-
es missa de celo cādida colūba eaz
cibo reuouebat. **Deinde** dñs cum
m̄ltitudine āgeloz ⁊ h̄ginū kache-
rine appuit di. **Agnosce** filia crea-
torē tuū p q̄ ita pater⁹ p̄stans esto
qz ego tecū suz. **Rediēs** autē impa-
tor eā sibi p̄ncari iussit. **Et** videns
eā splēdidiorē q̄ tātō ieiunio esti-
mabat afflicta. putauit q̄ aliq̄s eā
in carcerē sustētass⁹ ⁊ furore reple-
tus custodes corq̄ri p̄cepit. **Illa**

h̄o ait. **Ego** cibū ab hoīe nō recept⁹
s⁹ xps p̄ angelū suū me nutriuit.
Cui imparatōr. **Recōde** oro q̄ mo-
neo i corde tuo ⁊ noli dubi⁹s fmo-
nib⁹ rñdere. **Nō** em̄ te q̄si famulaz
cupim⁹ possidere. s⁹ regina poia
potēs ⁊ electa decoze i regno mco
triūphabis. **Cui** h̄go. **Attēde** ⁊ tu
obsecro ⁊ discerne quē magis de-
beo eligere an potētē eternū glo-
riosuz ⁊ decoz vel infirmū morta-
lez ignobilē ⁊ deformē. **Tūc** impa-
tor idignat⁹ ait. **Quob⁹** tibi vnū
elige aut sacrificare vt viuas aut
exq̄sita tormēta subire vt pereas.
Et illa ait. **Quecūqz** tormēta pote-
ris excogitare ne differas qz car-
nem ⁊ sanguinē meuz xpo offerre
desidero sic ipse p̄ me seipm obtu-
lit. **Ipsē** em̄ ē de⁹ me⁹ amor meus
⁊ spōsus me⁹ vnice. **Acce** q̄ fortis
fuit. **Un̄** bñ dī de ea. **Roz. iij.** **Cō**
fortat⁹ est i fide. s. q̄ fortis te tenuit.
Un̄ meruit bñdictiones. i. diuinū
amorē. **Quapropt̄** ipsa bñ est illa
fortis mulier quā salomon i spū q̄
siuit di. **Prouer. vi.** **Mulierē** for-
tem q̄s iueniet ⁊c. **Un̄** bñ figurat⁹
p̄ **Judith** de q̄ **Judith. xv. ca.** dicit⁹
Tu gloria hierl̄m. tu leticia israel
tu honorificentia populi mei que
fecisti viriliter. ⁊ p̄fortatus est cor-
tuū eo q̄ castitatem amaueris.
eris benedicta in eternum ⁊c.

Et **Quintus** est p̄seuerantia. que
maxime causat dilectionē. **Unde**
Bern. dicit. **Perseuerantia** est sin-
gularis filia sumi regis. que sola
triumphantibus imponit sertuz

7

De sancta Katherina

eternae retributionis. **T**erre h̄ fecit
brā katherina. Nā ipsa vsq; ī finē
pseuerauit. **U**n̄ legi p̄terq; post
q̄ cesar vidit q̄ eam a pposito mo
uere nō posset iussit infra tridnu;
q̄ttuor rotas ferris ferris. i. sege
z clauis acutissimis circūsepe; pa
rari. vt tā horribile tormentū h̄gi
nem dissecaret. z ceteros christia/
nos tā dire mori; exēplū terreret.
Ordinatūq; ē sic vt due rote vno
ordine voluerent. due autē p̄trario
impetu agerent. vt ille deorsuz la
cerando p̄traberet. ille repugnan
tes sursum deuorādo impingeret.
Tunc h̄go ad deū exorauit vt ad
laudē sui nois z cōuersionē ppli
circūstant; ipsaz machinā dissipa
ret. vt sic videret potentia dei. **E**t
ecce angel⁹ dei de celo descēdens
molā illaz cū tāto impetu pcussit
vt rupcis rot; p̄tes auulse q̄ttuor
milia hoīm gentilium inereimerit.
Mulci autē vidētes mirabilia cō/
uersi sūt. **R**egina at̄ que hec vide/
bat z vsq; tūc se celauerat. statim
descēdēs impatorē de tāta seruicia
inrepaui. **R**ex autē irat⁹ p̄cipiēs
q̄ regina xp̄iana effecta est. iussit
eam p̄us extract; māmilib; decol
lari. **Q**ue cū ad martyriū duceret
rogauit sanctā katherinā vt p̄ ea
dñm deprecaret. **Q**ue r̄ndit. **N**e ti/
meas dilecta a deo regina. q̄ tibi
hodie p̄trāsitorio regno cōmura/
bit eternū. et p̄ mortali sponso im
mortale acquirēs. **T**ūc illa p̄tās
effecta corrores hortabatur ne qd
iussi fuerāt facere morarent. **M**i
nistri igit̄ eam extra ciuitatē ducē

tes. ferris hastilib; māmillas ei⁹
euellūt. postmodū caput eius p̄ci
dunt. **C**ui⁹ corp⁹ **P**orphiri⁹ sepe
liuit. **S**equēti die cū de corpore
gine mētio fieret et mltos ex h̄ ad
suppliciu p̄trabi tyrann⁹ iuberet
Porphiri⁹ p̄rūpens in mediū cla
mauit. **E**go suz q̄ famulā xp̄i sepe/
liui z fidē xp̄i recepi. **T**unc **M**a/
xenti⁹ amens effect⁹ clamauit la/
mētabilr dicēs. **E**go miser. **E**cce
porphiri⁹ q̄ erat vnic⁹ aie mee cu
stos z solaciū decept⁹ est. **Q**d cuz
suis militib; referret. **I**lli p̄tinus
r̄nderūt. **E**t nos xp̄iani sum⁹ z pa
rati sum⁹ mori. **T**ūc maxenti⁹ fu
rore replet⁹ oēs cū porphirio fecit
decollari z corpa eoz canib; tra/
di. **D**einde katherinaz aduocans
ait. **Q**uāuis arte magica reginaz
z porphariū aliozq; mibi multos
abstuler; z mori fecer;. si tñ ad huc
obedier; p̄ma in palatio eris. **Q**d
katherina oīno p̄tempst. **T**unc
maxenti⁹ iratus ait. **A**ut sacrificā
dñs ap̄t caput. amittes. **C**ui illa
dixit. **F**ac q̄cunq; aio p̄cepisti pa/
ratā me videbis ad oīa sustinēda.
Data igit̄ sup eā sn̄ia decollari ius
bet. **Q**ue cū ad locū martyrii ad/
ducta fuisset erect; in celū oculis z
manib; p̄cussorib; spaciū orādi
petijt z orauit dicēs. **D**ñe iesu xp̄e
spes z sal⁹ credentiū. dec⁹ z gloria
h̄ginū gr̄as tibi agoq; in cōlegiū
ancillaz tuaz me dignat⁹ es nu/
merare. **O**bscero ḡte vt q̄cūq; me
moria mee passiōis egerit. siue in
exitu aie sue siue in q̄cūq; āgustia
z nēcitate me iuocauerit obtineat

celerē effectū p̄ciationis. **At** ecce
vox sacra est ad eam de celo dicens
Veni dilecta sp̄sa mea ecce tibi
ianua celi ap̄ta est. in occurſu tuū
chorus v̄ginū erulcat. Et ne solici
teris de donis q̄ postulas. Nā q̄
cūq; passionē tuā deuote celebra
uerit in oib; periculis ei⁹ opem p
mitto. Facta autē hac voce ait spi
culatoz. Ecce ego vocor a domio
meo iesu xp̄o. fac qd̄ debes. Mor
ille decollauit eā. Deinde dum de
collata fuisset de torpe ei⁹ lac pro
sanguine emanauit. Angeli autē
corpus ei⁹ accipientes ab illo loco
ad montē synai trinere. x. dieruz
deduxerūt. z ibidē honorifice sepe
lierūt. Ex cui⁹ ossib; indefinenter
oleum emanat. qd̄ cunctoz debi
liū membra sanat. Passa est autē
circa annos dñi. ccc. x. Quasi autē
Maxenti⁹ p̄ scelerib; suis puni
tus sit habet in hystoria de inuen
tione scē crucē. Et sic p̄z qualiter
p̄suerat. ¶ S̄ Sextū est opu
lencia. An̄ dicit Gris. viij. ethicorū
Illud est diligendū qd̄ est vtile. b
est opulencia. quaz habuit sancta
katherina. iuxta illud ps. Gloria
z diuitie in domo eius. An̄ legi
in legēda q̄ cuz esset annoz. xvij.
z in palatio pleno diuitijs z pue
ris iuuenib; z iuueniculis sola re
manſit. B; istas diuitias tpales
pauperib; erogauit z distribuit. z
sp̄iales acq̄suit vt deo placeret.
An̄ in sp̄ualib; diuitijs que sunt
p̄fectiones sanctorū p̄cipauit cū
omnib; electis. z cōparat eis. Pri
mo em̄ cōparat patriarchis in p̄

fectōib; .s. abrae z moysi. **Nā sicut**
abraam obtulit filiū ad nutuz dei
p̄pter qd̄ appellat p̄r fidei. ita Ra
therina nō solū obtulit alias pso
nas sicut reginā. porphirū cū fuisset
militib; verū obtulit seipsaz. An̄
dixit maxentio cū ei plura p̄misit
Regre in q̄rto mēbro. Itēz cōparat
moysi. Nā sicut moyses in monte
synai q̄draginta dieb; morabat z
q̄draginta noctib; nō māducādo
nec bibēdo. z ibidē decem p̄cepta
recepit vt habet Exodi. xxxij. Ita
scā katherina ab illo loco in q̄ p
amore xp̄i decollata fuit ab ange
lis deducta est ad montē synai. et
ibi honorifice sepulta. Secūdo cō
parat duob; regib; poriorib; .s. da
uid z salomoni. Nam sicut dauid
multa iniuria a saule suscep̄ta in
quib; se firmit̄ tenuit z patienter
oīa bono aīo suscepit. pepcit z nō
offendit saul dum potuit. Ita scā
katherina oīa tormēta illata a ma
xentio patient̄ sustinuit. Itē com
parat salomoni. Nā sicut salo mō
p̄ sapiam oēm isrl̄ sibi subiugauit.
vt habet. iij. Reg. iij. vbi d̄r. q̄ oīs
isrl̄ audiuit iudiciū qd̄ iudicasset
rex. z timuerūt regem. Ita scā ka
therina habuit tantā sapiam q̄ sa
pietiores mūdi sup̄auit. z ad fidez
xp̄i cōuertit. vt p̄z in tertio mem
bro. Itē comparat duob; p̄phetis po
riorib; .scz. Helye z Johi baptiste.
Nā helyas orauit dñm q̄ duo qn
quagenarij p̄ ofonein suā ighe de
celo consumpti sunt. vt habet. iij.
Re. j. vbi d̄r q̄ Ochozias rex misit
p̄ncipē qn̄q̄genarij et qn̄q̄ginta

De sancta

Katherina

Qui erat sub eo vt **M**elyam ad re/
gem traherent ad ydolatriā et in
trumeliam dei. **U**n dixit. Homo
dei rex pcepit vt descēdas. **R**ūdit
Melyas qnq̄genario. **S**i hō dei
sum. descendat ignis de celo ⁊ de/
uoret te ⁊ qnquaginta tuos. **R**ur/
sumq; misit ad eū alii qnquage/
nariū. quib; sūtr factū est. **I**ta san/
cta katherina p suā oŕonem ipe/
trauit vt plus q̄ q̄rtuor milia ho/
minū p fracturā rotarū ab angelo
factā interēpti sūnt vt p̄z in q̄nto
membro. **S**ed **A**parat etiā **J**o/
hāni baptiste. **N**ā sicut **J**ohes opi/
nionē quorūdā estimabat q̄ esset
xp̄us. sic sancta **K**atherina nō so/
lum a christianis honorat. s; etiā
a paganis quasi dea venerat. **U**n
dixit **M**axenti⁹ vt in q̄rto mem/
bro habet. **Q**uarto compaſ duo/
bus aplis potiorib; sc; **P**etro et
Paulo. **N**ā petro date sūt clauēs
regni celoz vt celū hoib; aperiret
Ita scā katherina a deo ipeſtrauit
hoib; eā i suis nēcitatib; iuocatib;
celerē effectū p̄piciationis. **R**egre/
aū. **C**ompaſ etiā sancto paulo. nā
paulo decollato lac in signū puri/
ritat. ⁊ sanguis in signū martyrii
emanauit. **I**ta decollata sancta
katherina lac p sanguine emana/
uit. **Q**uinto compaſ martyrib; p
pter ei⁹ multiplicē passionē. **N**am
legit q̄ cū maxenti⁹ vidit q̄ blan/
dimenē eā amouere nō posset. ius/
sit eaz p̄mo scorpionib; cedi. sc̄do
i carcere obscurissimo claudi. ter/
tio fame p duodecim dies crucia/
ri. quarto sup rotā extendi. q̄nto

gladio decollari. **U**n sicut christ⁹
specialr p̄solat p eo tribulatos si/
cur p̄misit per p̄phetā. **C**um ipso
sum in tribulatiōe ⁊c. **I**ta consola/
batur sanctā katherinā. **U**n sicut
p̄mo fuit horribiliter scorpionib;
flagellata. ita fuit ab angelis cele/
sti vnctione puncta. **U**n d; q̄ cū
regina eam visitando intrasset vi/
dit angelos plagas v̄ginis pun/
gentes. **S**ecundo sicut fuit in car/
cere obscuro clausa. ita fuit celesti
lumine p̄fusa. **U**n dicit q̄ eadem
regina vidit carcerē inestimabili
claritate fulgentem. **T**ertio sicut
fuit fame cruciata. ita fuit a colū/
ba cibum deferente de celo nutri/
ta. **U**n dicit q̄ videns imperator eā
splendidiorē ⁊ em. vt supra. **Q**uar/
to sicut debebat pati penā rotarū
ita fuit ab angelo saluata. ⁊ rote
totalr dissipate. **Q**uinto sic fuit de/
collata ⁊ in mūdo mortificata. sic
fuit a christo ⁊ ab angelis in vitaz
eternaz deducea. **S**exto compaſ
duob; pontificib; ⁊ cōfessorib;. sc; **M**
Martino ⁊ **N**icolao. **N**am sicut
in obitu sancti martini ab ep̄o co/
loniensi audit⁹ fuit cant⁹ angeli/
cus. **I**ta i obitu sancte katherine
quidā angeli corp⁹ ei⁹ sepelierūt ⁊
q̄dam angeli cū xp̄o eius aiam in
celestē paradisuz deferentes dulci⁹
p̄sonabant. **C**ompaſ etiam beato
Nicolao. **N**am sicut corp⁹ sancti
Nicolai sepultū in tūba marmo/
rea oleū inde emanat valens i fa/
lutem multoz. **I**ta de tumba scē
katherine oleum indefinēt ema/
nat. **S**eptimo compaſ ⁊ p̄cipat

Sermo

Lxxii

cum virginibus. Nam sicut virgines
custodiunt puritatem mentis et corporis
sicut apostolus dicit. 1. Cor. vii. q. ego
cogitavi q. dñi sunt ut sit sancta cor
pore et spū. Ita sancta katherina
custodiuit et seruauit castitatem men
tis et corporis. **S**unt autem
tria in que castitas solet piclita
ri. Primum est rerū temporalium abun
dancia quam habuit katherina. et
tñ ppter hoc castitatem non amisit.
Un legi q. cū esset annoz. xviij.
defuncto patre ex suba de multis
paternis bonis modicū retinuit
p sustentationē ppria. et alia paupi
bus tribuit. nec iocos puellares
videre nec audire voluit. sed semp
insistens diuinis scripturis et dño
seruiens in castitate. **S**ecundū li
bertas ac oportunitas inducens.
quā etiam habuit. ut habet in legē
da ubi dicit q. in palacio pleno diui
tijs et pueri iuuenulis remansit.
et tñ castitatem seruauit. **P**aret etiā
ex hoc q. impator pmissit sibi q. p
mortem regine vxoris sue deberet
esse pma in palatio. **T**riā ex hoc q.
plures filij regū ipsam libentē rece
pissent in vxore. qd tñ nequaquā fa
cere voluit. Un bñ dicit xp̄us de
ea **Añ. ij.** Sicut liliū in spinas
zē. Nam sicut liliū in spinas nō
pdit odorē suū. sic sancta katheri
na in iuuenes nō pdidit castita
tem. **T**ertiu est pulchritudo que
multū solet piclitari castitatem quā
sancta katherina pfectissime ha
buit. Nā dicit in legenda q. erat val
de speciosa et oīm oculis admira
bilis et amabilis. et tñ castitatem nō

pdidit. Un bene dicit katherina q. si
vniuersalis ruina. Nam katheri
na dicit a katha. i. vniuersus. et rui
na. quasi vniuersalis ruina. q. ab
eo cecidit vniuersa luxuria. Unō
bene dicit de ea illud **Añ. iij.** Tota
pulchra es amica mea zē. et sic p
quō ipsa habuit diuitias spiritua
les. i. pfectiones omnium electorum
in se. Un cōuenienter dicit ch. ist
ad eam illud **Prover. vi.** Dul
te filie congregauerūt diuitias tu
sola supergressa es vniuersas zē.
Quare bene verificat de ea illud
Añ. vi. Una est columba mea. p
fecta mea zē. **R**ogemus zē.

De eadem.

Desiui eā
sponsam mibi assume
re. et amator factus sum
forme illi. **U**el illud qd sequitur
Generositate illi gloriatur cōtu
bernium. i. (gesellschaft) habens dei
sed. et omnium dñs dilexit eā **Cap.**
viij. **N**otate charissimi. **D**icit em
Aristoteles ut supra.

De dedicatione templi
Sermo. lxxij.

Sapientia
edificauit sibi domus.
excidit colūnas septem.
Prover. ix. **H**ic est filius dei qui
domum. i. ecclesiam sibi edificauit.
in qua nos ad cōuiuuiū future glo
rie inuitauit. qui excidit colūnas
septem. i. septē sacris sustentauit.

De dedicatione templi

Dec sunt septē columnę supra q̄s.
dñs domū suā fundauit. **D**ec sunt
septē candelabra aurea lucētia in
ecclia. **E**t septē infusoria quibz in/
fundit remissio oim peccatorū et
grām spūs sancti. **H**as nitunt be/
retici destruere. **S**z q̄ hoc n̄ credit
nō p̄nt saluari. **E**t de his septē co/
lumnis. i. sacramētis dicere p̄pono
1 **3** **1** **Pr**imū est baptis̄m. q̄ est ia/
nua oim sacramentoz. q̄ cū p̄cipi/
tur vt debet delet oīa peccata siue
thultra siue pauca. siue magna. si/
ue parua. excipit tñ vnū gen⁹ ho/
minū q̄ iniustas h̄nt res. q̄ ē mor/
bus crudelissim⁹. **A**perit baptiza/
to ianua celestis regni. in cuius si/
gnum x̄po baptizato ap̄t fuit celi.
sine illo sacramēto nemo saluari
p̄t. **U**n̄ **Jo. iij.** Nisi q̄s renat⁹ fue/
rit ex aqua et spūs sancto nō p̄t vi/
dere regnū dei. **E**t **Jo** dicit marc⁹.
Qui crediderit et baptizat⁹ fuerit
saluus erit. **N**ic nota q̄ debeant
baptizari. qz tñ hoīes. nō angeli.
qz sancti sunt. nō demones quia
sanctificari nō p̄nt. **E**t ideo tantū
hoīes de quibz sentit fides carbo/
lica. **A**d baptizandū requirunt q̄e/
tuor. s. p̄sona baptizans. intentio
baptizandi. elementū aque. debi/
ta forma x̄boz. **E**t hec valent ba/
ptizato in remissionē oim peccatorū
2 **S**ecūdū est sac̄m cōfirmationis
p̄ qd̄ grā que dat̄ in baptis̄mo cō/
firmat. et dat̄ p̄ficiētibz et pugna/
tibz ad robur p̄tra vitia. carnes
mundū et diabolu. in fronte a so/
lo ep̄o. et nō ab aliquo alio. et fron/
tem chrismate liniūt. p̄ qd̄ signifi/
cat grā spūs sancti q̄ in ea tribuit.

Un̄ luctatores olim yn gebant in
exercitio palestre. **U**n̄ **Aug.** Ideo
nos vn̄xit qz luctatores nos p̄tra
vitia fecit vel facit. qui h̄ac p̄tem/
n̄t recipe damnat. **U**n̄ **Hugo** de
sacramētis. **A**imendū est his q̄ p̄
negligentia nō suscipiūt man⁹ im/
positionē ab ep̄o ne forte dānt. qz
festinare debuerūt dum potue/
runt. **E**t q̄ sunt p̄fecte etatē debēt
p̄riti accedere et ieiuni. et q̄ p̄sen/
tat eum patrin⁹ suus ē. **Q**uicūqz
h̄ sac̄m negligit. negligit magis
gaudiū in celo q̄ oīe gaudiū qd̄
in mundo est vel fuit. **U**n̄ talibz q̄
negligūt p̄eros suos ānos h̄ntes
gratis p̄ntia iniungit. **T**erciū sa/
cramētū est eucharistia. que si p̄/
cipit vt debet quedā delet pecca/
ta. et maxime in amore dei p̄fortat.
Un̄ istud sac̄m medicina amoris
dicit. **A**d e⁹ esse req̄runt hec. s. for/
ma x̄boz. intentio p̄ficiētis. ordo
sacerdotalis. materia. s. panis tri/
ticeus et vinū. qz his se x̄ps cōpa/
rauit. p̄ se similitudinis rōnem. **U**n̄
in euā. **Jo. h.** Ego sum vitis et iterū.
Ego sum panis et c. **I**tē dicit. **N**isi
granū frumētī cadens in terrā et
Sub hac autē forma tradidit. p̄
causas in his x̄sibz notatis. **S**u/
mit occulte x̄pus ne sit tibi stulte.
Nozor vel risus sitqz lucrosa fi/
des. **D**eca autē medicina ad plenū
laudari nō p̄t. imo nec ipsi ange/
li cū gaudiū ipsorū in h̄ p̄sistit. **D**e/
trus. **I**n quē desiderant angeli. p̄/
spicere. **S**i q̄s digne māducane/
rit viuet in eternū. **Q**uot sunt q̄

indigne sumūt q̄ non diiudicant
corpus dñi. **P**robet seipsuz vnus
quisq; quid mali cōmiserit quid
boni amiserit quid gracie negle-
xerit. q̄ deuotus accedat. 2 sic de
pane xp̄i edat ne forte cū iuda ip-
sum accipias. 2 iterū cum iudeis
crucifigas. ad **Deb.** **R**ursum cru-
cifigentes filiū dei. qz in peccat̄ ac-
cipiūt 2 virgineū corpus polluūt
Uñ br̄is **Bern.** Quis audit? su-
stineret aurū. q̄s intuit? oculoꝝ
vbi mūdi p̄cium mitteret in sterq̄
linium. **Nō** min⁹ est in os pollū-
tum q̄ in lutū mittere dei filium
Ducusq; Bern. S; tu exagitas
locū vener. 2 sic sumis filiū virgi-
nis. **N**ement erga te in iudicio de-
mones et iustificabūt se respectu
tūi. **I**stud sacm̄ heretici grauiter
2 multipliciter impugnāt quō sub-
tam parua forma xps̄ tant⁹. quō
possit trāsubstantiari. **L**icet his
multipliciter posset rñderi. suffici-
at tibi simplr credere. qz fides nō
habet merituz vbi hūana rō p̄bet
expimentū. **Nō** multū cures scru-
tari occulta qz qui scrutator ē ma-
iestatis opprimeſ a gl̄ia. **Q**uartū
est p̄nā que est vt dicit **Diego.** sē-
cūda tabula post naufragiū ad
quā homo post naufragiū p̄ mor-
tale peccatū recurrat vt saluetur.
Dec est optima medicina que sa-
nat ab omni mortali culpa. **R**e-
ceptio huius medicine consistit i
tribus. scilicet p̄tritione. p̄fessione.
2 satisfactiōe. **D**e his tribus aliq̄ rē.
D felix p̄nā que nō damnari per-
mittis eū qui ad rē. **A**bsitendum

aut̄ est solis sacerdotibz. **Uñ** dñs
in euāgelio. **I**te oñdite vos sacer-
dotibz. et etiā. xij. apl̄is dixit vt sol-
uerēt lazaz nō sororibz suis. **N**ec
p̄pter hereticos q̄ p̄fiter̄ laicis et
nō sacerdotibz. qd ē hereticuz nisi
in articulo mortis. **M**orandū
q̄ diuersis integre p̄fiteri vtile est
p̄t̄ q̄nq; **P**rimo p̄t̄ erubescētiā
maiorē qm̄ verecūdia magna pe-
na est. **Uñ** **Hug.** Qui erubescit p̄
xpo dign⁹ ē venia. **Uñ** p̄t̄ q̄ q̄to
pluribz p̄fiteſ in spe venie turpi-
tudinē criminis. tāto facili⁹ p̄sed-
tur grām remissionis. **E**t qz cla-
ues semp in p̄fidente aliqd opant̄
ideo toties posset p̄fiteri q̄ tolle-
ret oēm penā. **S**ecdo p̄t̄ incessor-
um multiplicationē. qz efficit fi-
lius eoz sp̄ualis. **T**ercio p̄t̄ hu-
militatē. **I**s em̄ peccatū suū quis
celat ne talis repuret qualē se di-
uino p̄spectui iaz p̄ntauit. **Q**uar-
to p̄pter gr̄e augmentationē. **Uñ**
Amb. **Nō** meret̄ iustificari q̄ in vi-
ta sua noluerit p̄fiteri. **Uñ** **Abzē**
Peccata p̄fiteri s̄m specie vt co-
gnosceas vicioꝝ accepisse veniam
Grauiſ ḡ peccant p̄fessores q̄ sibi
p̄fidentibz inbibēt ne alijs genera-
liter p̄fiteant. **Q**uiro facili⁹ grām
p̄sequit̄ que ducit ad vitā eternā
Quintū sacm̄ ē vnctio extrema.
que fit oleo p̄ ep̄m p̄secrato. dupli-
ci de cā. **Uñ** **Hugo.** Duplici ex cā
sacm̄ b̄ institutū est ad peccatoꝝ
remissionē. 2 ad infirmitatē corpa-
lis alleviationē. **Uñ** **Iac.** **I**nfir-
mat̄ q̄s in vobis rē. et nō dat pue-
ris 2 sanis. **A**dultū ḡ reprehendēdi

De dedicatione templi

sunt q̄ b̄ abhorrent cū p̄ferat saniz-
tate. et si b̄ sacm̄ vt d̄r in senten-
tijs ex p̄temp̄u p̄termittit dāna-
bile ē. si ex negligētia piculosum.
Itē hoc sacm̄ pōt pluries iterari
tū p̄ eodē morbo i anno nō nisi se-
mel dari. vt q̄b̄ usdā placet. **Ser-**
tum est m̄rimoniū. 7 est viri 7 mu-
lieris p̄iactio maritalis indiuidue
vice p̄uerudinē retinens. Circa b̄
sacm̄ multa sūt dicēda. vide i dis-
cipulo dñica post epiphanie. **De-**
primū est ordo. q̄d est signaculuz
q̄ddā quo p̄as tradit̄ ordiato ab
soluēdi 7 corp⁹ xpi p̄ficiēdi. Nūc
heretici hāc fidē destruere dicētes
q̄ n̄ri sacerdotes sint p̄cōres. scz
auari. luxuriosi. inuidi. adulteri zc.
et cū imundi sint nō p̄nt nos mū-
dare. Iuxta illud Eccl̄i. Ab imūdo
qd̄ mūdabit̄. **Man⁹** em̄ imunda
dū te mūdare n̄t̄ nō te mundat
sz plus te imūdat. Ad b̄ notandū
q̄ i sacerdotibz duo sūt. s. vita 7 of-
ficiū. **Vita** eoz ē p̄ se. **Officiū** eis
dat̄ p̄p̄t alios filios dei. **Un̄** si bo-
nus ē p̄dest sibi. **Si mal⁹** ē nocet
sibi 7 nō mihi. **Quid** noceret si rex
p̄ nunciū deformē mitteret mihi
munera p̄ciōsa. **Ipsa** munera p̄p̄
talem deformē nō p̄dunt p̄ciōsita-
tem. sic nec sacra. **Quid** mihi no-
cet q̄ me lauat an sit albo vl̄ niger
et q̄d mihi nocet si medic⁹ me cu-
rans sit pallidus vl̄ pulcher. **Nō**
ē sacerdos me imūdat si est imū-
dus. nō ei vita sz officio me lauat.
Rogem⁹ ḡ dñm vt sic mundari a
peccat⁹ oibz mereamur amē.

De dedicatione templi.

Sermo lxxviii.

Hodie i do-

mo tua optet me mane-
re **Luc. xix. Aug⁹. in ser.**

Quotiescūqz fr̄es charissimi altari-
ris vel tēpli festiuitatē colim⁹ si fi-
deliter 7 diligēte attendim⁹ 7 scē-
ac iuste viuimus q̄cqd̄ in templis
manufact⁹ agit totū in nobis spi-
ritali edificatiōe cōplet. Et iō q̄ntū
possum⁹ cū ipsi⁹ adiutorio labore
mus ne de⁹ n̄r in nob̄ inueniat q̄
oculos sue maiestatis offendar. sed
habitaclum cordis n̄ri euacuet
vitijz 7 virtutibz repleat. claudat
diabolo 7 apiat xpo. vt nob̄ omni-
bus velit dicere vba themas. **Ho-**
die in domo tua zc. **Idem⁹**
em̄ dilectissimiqz due cādela ardē-
tes i vna domo sūt talis nature q̄
lumē vni⁹ penetrat lumē alteri⁹ 7
manet in lumē alteri⁹ q̄d iu ma-
net p̄ns zñ recedit ab eo. **Sic** de⁹
q̄ est lux v̄a quēlibet illuminatū p̄
verā p̄titionē illuminare vult per
suā ḡfaz 7 nō recedere ab eo dicēs
Hodie in domo zc. **Ista dom⁹** est
cor boīs in q̄ op̄t boiem manere
Doc intellige sic **Si** opa tua dñe
esse accepta deo necesse ē q̄ de⁹ ilz
luminet 7 accēdat cor tuū ad dile-
ctionē veram. **Idē** ait. **Oportet** me
manere i domo tua. q. d. t̄ata ē de/
uotio tuar̄ desiderij cordis tui q̄
qdāmō cogor tecū manere. **Que-**
rit ḡ vtz hō p̄t cogere deū. **Rūde**
tur q̄ sic. **Si** es p̄cōr potes eum
qdāmō cogere p̄ verā p̄titionem
sic legit̄ d̄ zacbeo q̄ xps vidēs suā

seruida dilectione et contritione pro
peccatis suis dicebat. Hodie i do. et.
Sic coegit cum latro in cruce quando di-
xit. Memoro mei domine dum ve. i re.
tuum. Nec enim verba coegerunt christum
interim ut statim ei diceret. Amene dico
tibi. hodie mecum eris in paradiso. Sicut
et tu peccator fac. confitere et contemere de-
peccatis tuis si potes. sin autem ut latro
habeas contritionem saltem et propositum
satisfaciedi. Qui secundum Augustinum totum quod
habuit christo obtulit. scilicet corde credi-
dit et ore confiteatur. Item domus dei est
triplex. scilicet externa. scilicet materialis ecclesie
infima. id est fidelis et spiritualis. scilicet eterna
et suprema eternalis leticie. **Prima** ergo do-
mus exterior est ecclesia materialis in
qua deus colitur et honoratur. ps. Adora-
bo templum sanctum tuum. De qua **Jo. ij.** Vo-
lite facere domum patris mei domum
negociationis quia domus orationis voca-
bitur. Nec domus consecrata est ad que-
tuor officia. **Primo** in apotheca di-
uinorum vnguentorum. scilicet sanctorum qui sunt
medicine pro omnia peccata que sunt fuerunt
et erunt. Nam baptismus valet pro peccatis
originalibus facit primum peccatis actua-
le. Et ideo cum summa reuerentia intran-
da est hec domus a quilibet christiano. et cum
cordis deuotione ut possit dicere
illud **Gen. xxiij.** Vere non est habitatio
nisi domus dei et porta celi. **Secundo**
hec domus consecrata est ut sit scrinium
sanctae trinitatis vel ut sit scrinium thesau-
ri celestis. id est indulgentie et gratie quas homo
persequi potest in hac domo. **Unde** ps.
Glorie et diuicie in domo eius. **Indul-**
gentie enim dantur de thesauro passi-
onis christi sanctorum angelorum et sanctorum. **Item**
cum summa humilitate intranda est hec domus

in qua ut veniam mereamur accipe de-
lectorum. Ex quo patet quod multi iustitiam cur-
runt ad locum indulgentiarum et gratiarum.
quia nec contriti nec confessi de peccatis
suis. **Unde** quia zachaeus de mala vita
penituit. iusta restituit. **Item** indul-
gentias veras obtinuit. **Tercio** do-
mus hec consecrata est ut sit schola
moralis doctrine et diuicie **Unde** Luc.
xix. Erat quidam docens in templo. ut
patet de predicationibus confessionibus et
absolutionibus. Et quia nunc ibi dominus te-
net curiam misericordie. scilicet pro morte curiam te-
nebit iusticie. **Igitur** cum intentione est
eundem ad hanc scholam ut misericordiam possi-
mus inuenire in presentia et ut non iudici-
cemur in futuro eternaliter. **Quarto**
hec domus consecrata est ad perficiendum
corpus dominicum et eius sanguinem et ad
cibandum spiritum sanctum omnium christi fideles **Unde**
ij. Paral. ij. ait dominus salomoni Ele-
gi domum hanc in domum sacrificij. scilicet
altissimi sacri. Et erunt oculi mei
aperti. et aures mee intente circa eas.
Et quia oculi domini sunt aperti ad videndum
ea que ibi fiunt et aures intente ad au-
diendum ea que ibi dicuntur siue bona
in deuotionis orationibus siue mala in collo-
quutionibus. **Item** nullus debet intrare hanc
domum sine debita deuotione. Debet
intrare ibi esse sicut angelus domini qui sta-
bat iuxta altare hominis turribulum au-
reum in manu sua. **Item** quia in ecclesia ieiunij
et inanibus fabulis occupatur quasi vene-
niis et gladiis alijs hominibus prebere co-
gnoscit dominus verbum dei nec ipse audit
nec alius audire permittit. **Unde** Aug.
in oratorio non aliquid agat nisi ad
quod institutum est. **Secundo** principaliter
dicendum de domo dei infima. scilicet de fidelis

De dedicatione templi

anima siue scia in q̄ habitat de⁹
spūalr p grām. j. **102. iij.** **T**empluz
dei sanctū est qd est vos. Si vis
g̃struere templū xpo p fūdamē/
to ponat fides. qz vt ait ap̃ls **De/
bre. xi.** Sine fide ipossibile est pla/
cere deo. **Un̄ m̄gr̃ sniaz di. xxiij. li.**
bro. iij. fides em̄ est fr̄ qua cre/
dunt que nō vident. **Arige etiā pa/
rietes.** **Paries** a dextra sit spes ⁊
desperationē. **Spes** em̄ est fr̄ q̄
spūalia ⁊ etna bona credunt ⁊ cū
fiducia expectant. **Est ⁊ spes certa**
expectatio future p̄tudinis pue
niens ex dei grā ⁊ ex meritis p̄cedē
tibz. vt **ptz di. xxvj. li. iij. sniaz.** **Si**
nistra sit timor ⁊ p̄sumptioez. **Te**
ctum illi⁹ dom⁹ sit charitas q̄ est
vinculū p̄fectionis. **Istud tēpluz**
est q̄drangulare. **Prim⁹** angulus
sit prudētia in p̄cauēdis insidijs
⁊ cognoscēdis cōsilijs opandis p
nos respectu dei. **Secūds** angul⁹
est iusticia i subueniēdis miseris.
Terti⁹ angul⁹ ē c̄pantia coercēs
delectatōes respectu sui. ⁊ tenens
mediū circa delectabilia. **Quart⁹**
angulus ē fortitudo in p̄ferendis
molestijs. i. stando firmi⁹ in actio
nibz ⁊ passiōibz tristabilibz. **Sup**
pone cāpanile recte intencōis. vñ
Grego. Omne bonū qd agit p in/
tentionē ad celestia eleuet. **Am**/
pana sonoroza ē ofo deuota quā
de⁹ petit audire. **Can. viij.** fac me
audire vocē tuā. **Et illud Can. ij.**
Sonet vox tua i au. meis. **Pictu**
ra hui⁹ dom⁹ est exercitiū fructuz
scz hūilitat. pietat. paciēcie. et ca/
stitat. **Alausura** erit castigatio re

spectu qnqz sensuū. **Un̄ euangeli**/
sta. **Alauso** ostio ora patrē tuum.
Un̄ legit q̄ quedā mulier cū mul/
tas apes nurreret nec p̄ficeret. cō/
sultū est ei q̄ corp⁹ xpi inf cas lo/
caret. **Qd ⁊ fecit** sumpto corpe de
altari integralit̄ et in ore referua/
to. **Apes** aut̄ cōgścētes dñm suū
fecerūt sibi cāpanā cū cāpanili et
altare sup quod hostia posuerūt.
Apes aut̄ p̄fecerūt ⁊ dñs b̄ndixit
opibz eoz. **Cūqz** mulier vas ape/
ruisset vt tolleret mel vidit illd mi/
rabile. ⁊ nūciās sacerdoti suo oīa
que fecerat. venit p̄b̄r assumptis
secū fidelibz. q̄ admirātes d̄ capel/
lula parietibz ostio fenestris altari
tecto ⁊ cāpanili corp⁹ dñi cū laus/
de ⁊ glia detulerūt. **Si** q̄ creature
irrōnales creatori suo fecerūt tem/
plum. multo plus decet b̄ facere
hoiem. **¶ Tertia** est dom⁹ sup
na eternal. vñ ps. **Melior ē dies**
vna i atrijs tuis sup milia. **Quia**
mille anni añ oculos tuos tanqz
dies heferna que p̄terit. **In hac**
domo est optimuz habitare qz ibi
sūt multe distincte māssiones. **Iu**
xta illud Io. xiiij. **In** domo patris
mei man. mul. s̄. **Prima** māssio ē
nouitas sc̄e vite. ⁊ illa erit cū aia
eruta carne deducet ab āgelis in
cōspectu dñi. **In** q̄ māssione videt
⁊ scit oīa que in celo s̄ in fr̄at sub
terra. qz q̄ videt deū nihil ignorat
Et sic aia vellem̄ri charitate accē
sa deducet ad secundaz. **Secūda**
māssio vel visio ē societas angelo/
rum. vbi p̄mo audiet dñm dicēte
qz in c̄baritate pmāssisti bāc habes

bi s gnam. qz isti te diligēt sicut se/
ip̄os. z tūc oñder ei xp̄s cicatoris
vulnez suor̄ q̄s referuauit. ppter
multas cās sic vult. Chryf. z vide
hic quō būana natura ē vnita dei
tati. Tūc vīso sic xp̄o deducet ad
aliā mansionē vbi audiet xp̄m di/
centē. Ecce ego z pueri mei q̄s de
dic mibi p̄r z mor aīa replebit tā/
ta dulcedine spūsc̄i. q̄ si vn̄ hō
mortal̄ eēt ita magn̄ sic cor̄ mū
dus si modicā scincillā ab illa pct̄
peret totalr̄ rumpet ad modū va/
sis vitrei si infunderes es bulliēs
vel ferrū ardēs penit̄ rumpet. sic
etiam de b̄ hoīe mortali. Nā sic re
pleta deducit ad aliā mansionem
ad eñitaretz vite. qz oīa nīl eēnt
si deberent ea derelinq̄re. qz mille
ānos aī oculos ei tanq̄ dies. zc.
vñ si q̄s accipet calamū p̄ singl̄os
ānos z vñā guttā hauriret d̄ mari
donec tota aq̄ mar̄ eēt exhausta.
z tūc opteret aīam illaz dimictere
illud gaudiū. Totū t̄pus illd̄ eēt
sibi vna dies z si posset eē aīa tan/
ro t̄pe libent̄ veller esse in penis
et postea in gl̄ia. Nā sic lenificata
deducet ad aliā mansionē. s. ad fa
miliaritatē z cognitionē cor̄ tri/
nitat̄. et ibi videbit quō filī p̄ce/
dit a p̄re. z spūsc̄i a p̄re z filio sūt
tanq̄ a purissimo fonte. de q̄ scri/
ptū est p̄ apl̄m. q̄ ibi ē fons miseri
cordie quē ocul̄ nō vidit. nec aur̄
gudiuit. nec in cor̄ hoīs ascendit.
His vīsis deducet aīa ad vltimā
mansionē in q̄ videbit q̄ de⁹ erit
corona oīm scōp̄. Sed quō herit
nunq̄. exp̄ieris nisi in patria. i. in

domo celest̄ patri. Un̄ sicut olim
xp̄s dixit zacheo. tua deuotio. est
tāta ad me q̄ hodie i domo tua zc
Sic z d̄libet n̄m p̄r nūc ad xp̄m
dicere. Sic ego debeo b̄ exp̄iri q̄/
modo i patria es corona oīm san
ctor̄. Tunc oportet me in domo
tua celesti manere. Quam nob̄ zc

De sacramento. Sermo. lxxx.

S quis mā
ducauerit ex b̄ pane viuet
in eternū Jo. vi. Sic vīde
mus et exp̄imur q̄ cor̄p̄ infirmū
z infirmitatib̄ subiectū eget medi
cina corpali. sic aīa n̄ra plena in
firmitatib̄ peccator̄ eget medici
na spūali. Sacramenta sūt medi
cine spūales s̄m **Dugonē**. Un̄ sic
in statu innocentie hō nō indigū
isset medicina corpali. sic nec spi
rituali. s. mō sunt necessarie. Un̄
dicit Amb. de sacramēt̄. Qui vul
nus h̄z medicinā querit. vulnera
ti sum⁹. qz sub pctō sum⁹. Medi
cina at̄ ē celeste z venerabile sacra
mentū. vt dīc **Dugo**. Medicine
corpales s̄ in triplici differentia.
Quedā sūt de cōib̄. z ille s̄ aliq̄
amare z aliquādo dulces. z pur
gant et expellūt malos humores
corpales. z significāt duo sacra. s.
sac̄m baptis̄m̄ p̄nie q̄ est amara
Applica. Quedā s̄ de herb̄ specia
lib̄ z margarit̄. que p̄forant z si/
gnificāt sac̄m p̄firmatiōis. qz ad
militiā spūalem p̄parat. Un̄ p̄fir
mandi sūt hoīes tanq̄ pugiles q̄
inungunt ne ex facili ab inimicis
teneant. At qz oēs xp̄iani dicunt

De sacramento

esse i bello xpi Jo oēs dñt b sacm
 recipe vt facili⁹ possint ⁊ mundū
 carnē ⁊ dyabolū pugre. Et dñt in
 ungi in frōre. ad designādū auda
 ciā ⁊ sessionis xpi. Quedā sunt de
 auro. ⁊ ille sē incōpabili⁹ meliores
 q̄ pseruat. sicut ē de sacro eucharis
 tie respectu alioz. q̄ b sacm va/
 let ad pseruariōez futuri mali ad
 euasiōē pñtis. ad diminutionez
 pteriti mali. vt prestant ⁊ ba the/
 mas vbi dixi. Si qs man. ⁊c. **¶**
 Circa qd est aduertendū q̄ mala
 futura sē pñtates maloꝝ deside/
 rioꝝ q̄ subuertūt spūale edificiuꝝ
 in hoīe. ad malū ⁊ euadēdū valet
 sūptio sacri altaris. **¶** Secūdo ad euasi
 onē mali pñtis valet corp⁹ dñicūz.
 q̄ omni die peccam⁹. iō omni die
 remediū est necessariū. Sap. xvj.
 Angeloz esca nutriuiti populūz
 eūū. ⁊ panem de celo pstitisti eis.
¶ Tercio ad remissionē mali pteri/
 ti. ⁊ b malū est cōmissa culpa. ma/
 xime pctm veniale. **¶** Quarto dico q̄
 sūptio corpis xpi vel b⁹ sacri valz
 ad euadēdū malū futūz. q̄ pfor/
 rat ad actōz. subleuat ad ptempla
 tionē. disponit ad diuinōz reuela
 tionē. inflāmat ad desideriu cele/
 stiu gaudioꝝ. **¶** Quinto dico q̄ pfor/
 rat ad actionē. q̄ sic helyas dū p/
 sequerent eū nūcū Jezabel vt ipm
 sic ceteros pphas occiderēt. ⁊ ipse
 helyas dormiret sub vmbra iuni/
 peri excitat⁹ ē ab angelo. ⁊ cū mag⁹
 restaret sibi via. ab eodē angelo re/
 sectus ē sub cinericio pane ⁊ aq̄. ⁊
 ambulauit i fortitudine cibi illi⁹. xl
 dieb⁹ ⁊ xl noctib⁹. ⁊ venit ad mōrē

dei oreb i q̄ vidit dñm. iij. **¶** Rer.
 helyas interpretatur dei dñatio.
 ⁊ fcat iustū q̄ psequit a nūcū Jez/
 zabel. q̄ incipit fluēs sanguie. ⁊ sū/
 gnificat mūdū in q̄ sē tria que pse/
 quūt iustū. viz supbia. auaritia. ⁊
 luxuria. vt dic⁹ Jo. i canonica sua
 Dñe qd ē in mōdo aut ē ⁊ cupiscē/
 tia ⁊c. **¶** Et isti tres nitunt⁹ inficere
 iustū dū vidēt eū pstratū sub acu/
 leis pñs vite. i. i infirmitate hūa/
 na q̄ bñ p vmbra iuniperi notat.
 s̄ excitat⁹ ab āgelo. s. monit⁹ diui/
 nis surrexit. ⁊ ecce sub cinericio pa/
 nis ⁊ vas aq̄ p qd intelligit corp⁹
 xpi ⁊ sanguis acciderit⁹ velatū. q̄
 vez corp⁹ xpi ē sub acciderit⁹ pa/
 nis ⁊ vini vlt sub spēb⁹ panis ⁊ vi/
 ni. vt p̄z de p̄le. c. ij. Quis corpus
 vbi dīz Cūlibiles creature i xpi cor/
 pus ⁊ sanguis iuisibilr pueritū.
 et. ca. seqnt. Ante bñdictionē alia
 spēs noiat p⁹ bñdictionē corpus
 scificat. Et q̄ māducauerit b corp⁹
 fiet ei remissio pctōz. **¶** Qd añ bñdi/
 ctionē est panis ⁊ vinū. post hō cō/
 secracionē corp⁹ ⁊ sanguis xpi. Ul/
 teri⁹ queri p̄t vtz corp⁹ xpi p p̄f
 māducet. Ad qd rñdet decretū de
 p̄le. di. ij. Inuitat. vbi sic dīz. Xps p
 p̄tes māducat s̄ manet iteger to/
 rus. Et alibi dic⁹ decretū eadē dis.
 Ubi ps corpis xpi ibi totus. Et iō
 cantat i officio misse. A sumēte n̄
 p̄cisus nō p̄fract⁹ nec diuisus in/
 teger accipit. Iste panis ab āgelo
 est oblat⁹. et fcat q̄ cū p̄ficat b sa/
 cramentū ibi maxim⁹ adest exerci/
 tius angeloz. **¶** Vñ Greg. in dyalo/
 go. Qui fideliiū dubiū est ipsa imo

lati
 celo
 resti
 libo
 lyas
 qm
 ven
 rñ v
 Ad
 cer
 dñm
 em
 sola
 rib.
 Jo
 tio
 rion
 in b
 Bo
 ⁊ si
 tuo
 tim
 qd
 p p
 qu
 vi
 de
 vi
 b o
 ser
 qd
 ser
 re
 tic
 do
 in
 au
 bi
 ca
 tri

lacionis hora ad vocē sacerdotis celos apiri. ima sumis sociari. terra restria. celestibus iungi. vñ ex visibilibus et invisibilibus fieri. **S**3 pñ q3 helyas venit ad h^o panis refecione q̄ttuor legi fecisse. s. reliq̄ puerū. venit in desertū. sedit sup iuniperū vñā. et habuit suscitatore āgelū. Ad designandū q̄ q̄ttuor dñt facere q̄ digne voluit accedere. **P**ñ dñt fugere mundi p̄solationē. **E**st em̄ in h^o sacro plenitudo spūalē cōsolationis. et illa nō dat admittentibus alienis. sicut dicit br̄s **Bern.** **I**ō q̄ vult attingere spūalē p̄solationē d3 dimittere carnalē delectationē. **E**t h^o est qd h^o d3. **C**ū venisset in bersabee reliq̄t ibi puer suum. **B**ersabee interpretat fons satietatē et significat xp̄m in q̄ est ois plenitudo gr̄az. **N**āc plenitudinē q̄ attingit oēm p̄solationē mūdi reliq̄t. **E**t h^o helyas reliq̄t puerū. **Q**uid p̄ puerū nisi carnalē delectatio sc̄at que reuera ē pueril. **I**lle aut reliquit puerū q̄ reliq̄t puerilē modū viuendi. **S**c̄dō q̄ digne vult accedere ad h^o sacm d3 se pponere ad vitē honeste religionē. **E**t ē qd d3 h^o q̄ helyas prexit in desertū. **D**esertū significat statū religiosum. qz desertū d3 a deserēdo. qz ibi deserunt oīa t̄palia. s. diuitie. honores. dignitates hūane p̄ abnegationē xp̄le volūtatē. **E**t qd ē in mūdo nisi ista tria. **I**ō. ij. **O**m̄e qd ē in mūdo aut ē p̄cupiscētia carnis aut p̄cupiscētia oculorū aut supbia vite. **E**t p̄ bec tria diabol^o niaz captiuat peccatrice. **E**t etiā p̄ bec tria oēs ipugnat religioso. **T**er-

tio d3 h^ore p̄lati subiectionē. et h^o est qd dicit. **H**elyas sedit subter vñā iuniperū. **I**uniper^o sicut dicit **Isti-** dorus est arbor cui^o cineres cōferunt ignē p̄ totū annū. **Q**uid h^o significare possum^o p̄ iuniperū nisi bonum p̄latū. **C**inis iuniperi est humiditas p̄lati q̄ solet suare ignē in cordibus subditoz. **I**gnē sc̄z fraterne dilectōis et calorē feruēde deuotionis. **Q**uarto d3 h^ore respectu dei deuotionē. **E**t h^o est qd d3 h^o q̄ angelus suscitauit eū. **Q**uid p̄ angelū nisi diuine gr̄e donū. **A**ngel^o em̄ nūci^o interpretat. **T**ūc dñs ad nos angelū mittit qñ gr̄az nobis imittit. **E**t iste angel^o semel et iter nos excitat. qz diuine gr̄e donum ad p̄ficiendū nos semp instigat. **E**t q̄ttuor sē q̄ solent hauriri in h^o sacro ab his q̄ digne accedūt. qz h^o sacm p̄fortat ad actiōes subleuat ad p̄tēplationē. disponit ad diuinitū reuelatōes. accedit ad bonorū eternorū p̄sideratōes. **D**e istis vide plura in q̄dragesimali **I**acobi deuota. i tractatu de sacro q̄ incipit. **C**ōfiteā^r dño mie ei^o. **R**ogem^o et. **D**e animab^o. **Sermo lxx.**

Sancta et salubris ē cogitatio p̄ defūctis exorare vt a p̄ctis soluant. ij. **Mach. xij.** **C**ōmendatoz auerros sup de imp̄ssione aeris. **C**ūqz nebula ascenderit ea die inundatio pluuiā iminebit. **C**ui^o rō est. qz talē exaltatio nebulosa cōuertit i imp̄ssiones pluuiāles. tūc aut talis pluuiā p̄dest bis aiab^o q̄ degūt i aq̄s vt p̄scib^o. et nocet aut

De animabus

bis ut dicunt naturales. **P**ostice p nebulā pōt itelligi de uota oſo que ſit in ſcā mſe ecclia. Nec igit ſi deuote ad deū aſcēderit infructuoſa non redibit. Quia dicit Aulebi⁹ in ſer. Impoſſibile ē pſtante fruiſtrari oſonez hois qn ad aſpectum ptingat ſaluatoris. Ani ſonāt Bern⁹ in ſer. Que ſi delit⁹ z humilis oſo fuerit ſine dubio celū penetrabit vñ vacua redire nō poterit ſed vtiqz pluuiā miſerationū reducit. Et hec pluuiā miſerationis dei pdeſt illis q ſunt i aqz tribulationū purgatorij in quibz ſiunt. dolent. egrotāt. ſiunt inqz qz pniām pteritā z iniunctā negligēt obmiferūt. ſiēt qz amici eoz eos obliuioni tradiderunt. Et qlibet pōt dicere cū pō. Obluioni dāt⁹ ſum tāqz mortu⁹ a corde. ſiēt igit qz a penis acerbis diutius ibi fuerūt. Dolēt qdem ppter dilatoz glie quā expectāt. qz ipſes que diſſert affligit aiām. ſ. in purgatorio exiſtente. **Prouerb. xij.** Agrotāt autē qz ſeipſas iuuare nō ſunt potētes. nec mederi. qz medicis ſc obliu. Jō nos q poſſumus vti his medicinis. ſ. oſonibz debemus eis ipartiri. qz pſolant ſcietes curāt dolētes. z ſanāt egrotātes. teſte Aug⁹ q ait. Oſo eſt pſolatio ſtentiū. cura dolētū. ſanitas egrotantiū. Sz hec eadē oſo nocet deſmonibz q dicūt volucres celi. **Lij. vij. qz ſm Aug** oſo ē diabolo ſupplacium. qz p eā mltē aſe liberant z ab ei⁹ pſate ſoluunt. Jō dicit ecclia in pmiſſis tbiis. Sācta z ſa

lubris zc. Pro qbo notandū. Plt nius i hystoria naturali dic q foris odor rure roſas ſolz apenire ſi rura inſ eas plantat z inſcū moſueat. Sic oſo apit pſſimā mentem nobiliſſime roſe xpi ſi ſit pro aiabo in purgatorio degēto. Talis oſo ſm ſapientē. **Acti. xxy. cē.** los et nubes penetrat. Et donec appropinquet nō pſolabit aia. ſ. in purgatorioz nō diſcedet donec aſpiciat altiffim⁹. z dñs nō elōga bit. ſ. auxiliū ſuū Jō ſtatuit ſanctam ecclia ut ait Guilhelm⁹ i rōnali diuioz li. vij. qz habet mēmorā oim fidelū deſictoz ut iuuet oſonibz z bñficijs generalibz que nō ſpecialia bſe pnt. qz tales oſones generales aias adiuvāt. **Reſfert Vincē. in ſpe. hiſto. li. xxy. c. v.** Quidā religioſus veniens ſeu reuertēs a hierlm dū mare trāſiret ventoz horroz ipm cū multis alijs xpulit i qndā inſulā vel rupē vbi ſcūs qdam manebat ibiqz trāqlli tatē marſ expectabat. Ille autē religioſus cū ſcō viro colloquū habebat. q in cetera reqrebat ab eodez religioſo vtrum abbates noſceret. Adilonem. At ille ſe noſcere ait. et pſ. Quare p eo inqritis. Et ille. Sūt vicina nob loca in qbo quiffi ma inueniūt ſtāmaz incēdia. in q bñtā aie diuerſe luit p meritoz q̄litate tormēta. Nūc ſi innumera biles demones deputati. q intolērabiles penas q̄ridie renouant. z ego frequēt audiri eos queruloſe clamare qz oſonibz z elemoſynis q̄rūdā frequēt eripiāt d mātbo

eorum. et precipue decluniacensi ordi-
ne et cetum abbatem quoniam monachos
faciunt quod sepe per eos sui iurisdictionem
la perducunt. Et ait ille vir sanctus. Quam-
vis eorum per dei nomen te obtestor ut
sanctos fratribus illis que tibi dixi si
deliter referas ut omnibus elemo-
synis magis ac magis insistant. ut de
manibus demonum eas deducant. Ille
igitur reuersus in patriam hoc abba-
ti. Odiloni reulit ut permisit. Ad-
audiens abbas per omnia monaste-
ria generale edictum constituit ut sic-
ut primo nouembris omnium sanctorum
festiuitas ageretur. ita sequenti die in
psalmis et elemosynis omnium in
christo fidelium quiescentium memoria
celebraretur. Idcirco hec prebendens ec-
clesia idem obseruat et hodie per fi-
delibus defunctis generaliter cele-
brat quod sunt in purgatorio. Et dici-
tur norant per fidelibus defunctis. quod
damnat et infidelibus talia suffra-
gia ab ecclesia facta non possunt. Iohannes
dicit dominus. *Mathe. vii.* Tu noli ora-
re pro populo isto. scilicet damnatorum. et ne
assumas per eis laudem et orationes. quod
non exaudiam te. Super quo dicit
beatus Hieronymus Frustra dici-
mus orare pro aliquo quod hoc non me-
ruit dum vixit recipere. Ipsi enim in-
fideles et damnati non meruerunt cum
hessent super terram ut eis suffragia
ecclesie prederent. Unde dictum est quod orationes
nec facit ecclesia pro illis qui sunt in pur-
gatorio. quod non sunt necesse illis qui
sunt in celi refrigerio. Ideo solus
possunt illis qui purgantur. Et illi sunt
in triplici differentia. Primum qui sa-
tisfactionem sibi iniunctam inde dece-

ducentes non dum complenerunt. et hi in-
penis purgatorii grauissime pu-
niunt. nisi forte eorum satisfactio ab
alijs assumetur. *Ad hoc tamen quod*
predicta commutatio valeat requirunt
quatuor. Primum est ex parte commu-
tationis. scilicet auctoritas. quod de sa-
cerdotis auctoritate fieri debet. *De*
cundum est ex parte illius pro quo fit com-
mutatio. scilicet necessitas. quod in tali
statu debet esse quod per se satisfacere non
potest sed adiuuari indiget. *Tercium*
est ex parte illius in quem fit com-
mutatio. scilicet charitas. quod necesse est
eum esse in charitate quod debet facere
ipsam satisfactionem meritoriam et
satisfactoriam. Ideo legitur. *Cum* quod
miles cum uxore sua in lecto esset
et cuiusdam militis defuncto quod sibi fuit
familiaris detraberet subito ille qui
mortuus fuerat thalamum intravit.
et dixit illi. Amice noli aliquid ma-
lum suspicari de aliquo. et pro dona
mibi si in te aliquo peccavi. Quod
cum super statu suo interrogaret dixit
Varia penis affligor. precipue quod
tale cimiterium violavi et ibi quedam
vulnera sua cappa spoliaui. que
mibi superponitur et omni more me
magis premit. Rogauitque ut per se orationes
fieri faceret. Aui ille. Vis in-
quit a tali vel tali sacerdote ut orationes
fiant. Ille vero ad hoc nihil
ridens caput more reuoluentis com-
cussit. Deinde dixit. Si vellet quod ta-
lis heremita per se oraret. Aui ille.
Utinam per me oraret. Ad cum se
facturum promitteret. Ille ait. Et
ego dico tibi. quod ab hac die usque ad
annos duos tu etiam morieris.

De animabus

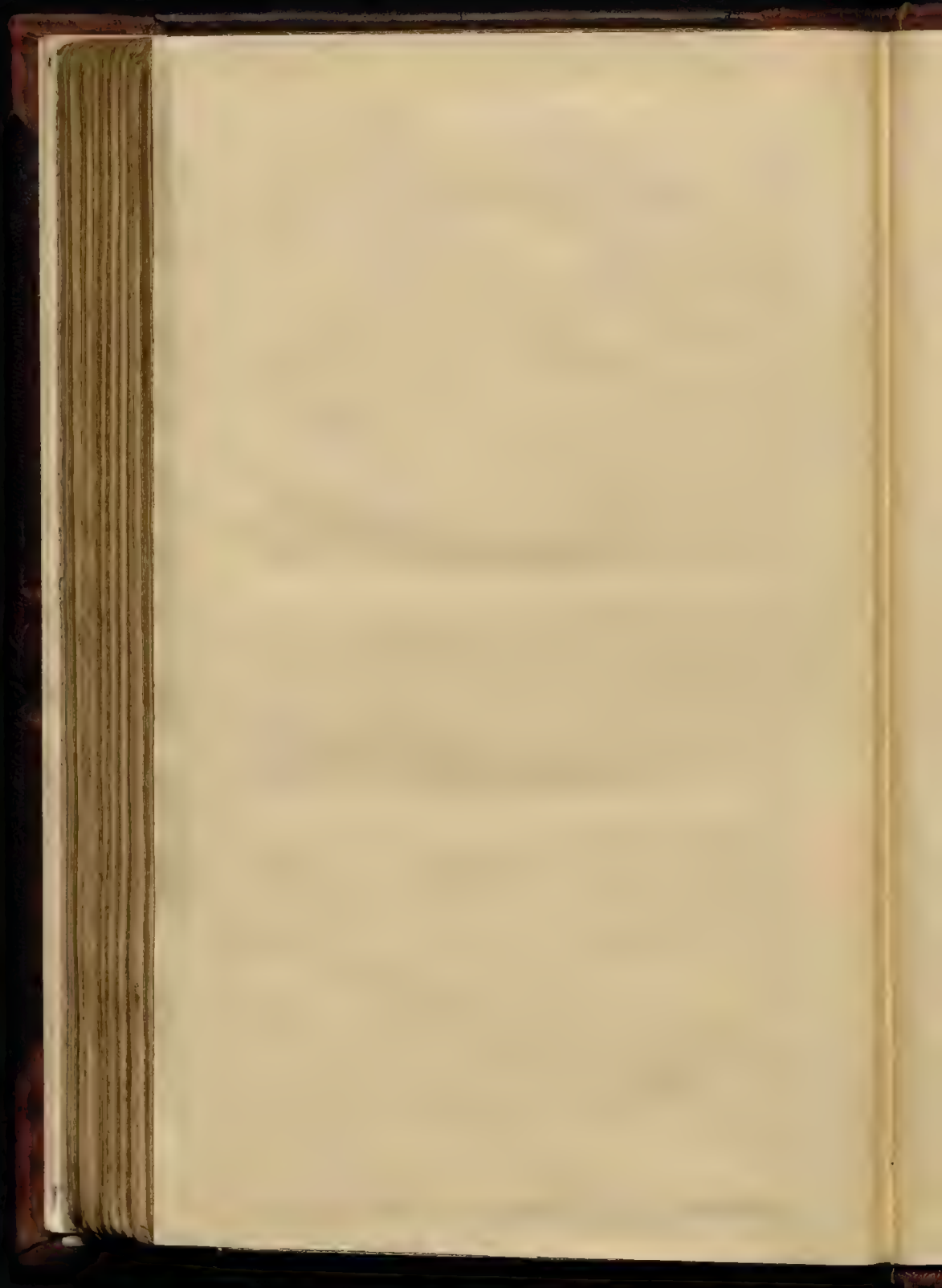
sicq; disparat. et miles vita sua
 mutata in melius vt ille dixerat
 in dño obdormiuit. **Quarrū** ē ex
 parte pene. s. debita pportionabi/
 litas. vt videlicet minor pena cō/
 muret in maiore. quia plus valet
 ppria q̄s aliena pena. Ac ē triplex
 pena ppria volūtaria que maxime
 satisfaciūt. Alia est ppria z nō volū/
 taria que est in purgatorio. **Tercia**
 voluntaria sic q̄ assumit p ali
 quo. z hoc q̄dem minus satisfaciūt
 q̄ prima ex eo q̄ nō est ppria z ma
 gis q̄ secunda que nō est volūta/
 ria. **Teruntū** si iste p quo satisfaci
 tio est assumpta discedit. nibilo/
 minus tñ in purgatorio cruciat.
Sed tñ ppter istam penam quas
 iste sustinet z quā alij p eo soluit
 citius liberat. qm̄ domin⁹ penaz
 suam z penam illoz in fortis cō/
 putat. Ideo si debet penaz in pur/
 gatorio sustinere talis sic poterit
 iuari q̄ liberabit infra mensem
 Nunq̄ tñ inde eripit quous q̄ sit
 solutum. Quo finito illud qd sol/
 uitur deinde est illi q̄ facit z in si/
 nū ei⁹ cōuertet. z si ipse nō indiget
 pueret i sinū ecclie. v̄ valet alijs
 q̄ in purgatorio existūt. **Secundi**
 qui in purgatorioz descēdit sunt
 qui satisfactionem sibi iniunctaz
 compleuerunt. sed tñ illa pena ex
 ignorātia vel negligētia sacerdotē
 sufficiēs n̄ fuit. Nū ei nisi magni/
 tudo cōtricionis suppleat totum
 in purgatorio cōplebunt. qd mi/
 nus in hac vita fecerunt. De⁹ em̄
 qui modum z mensuraz peccatoz

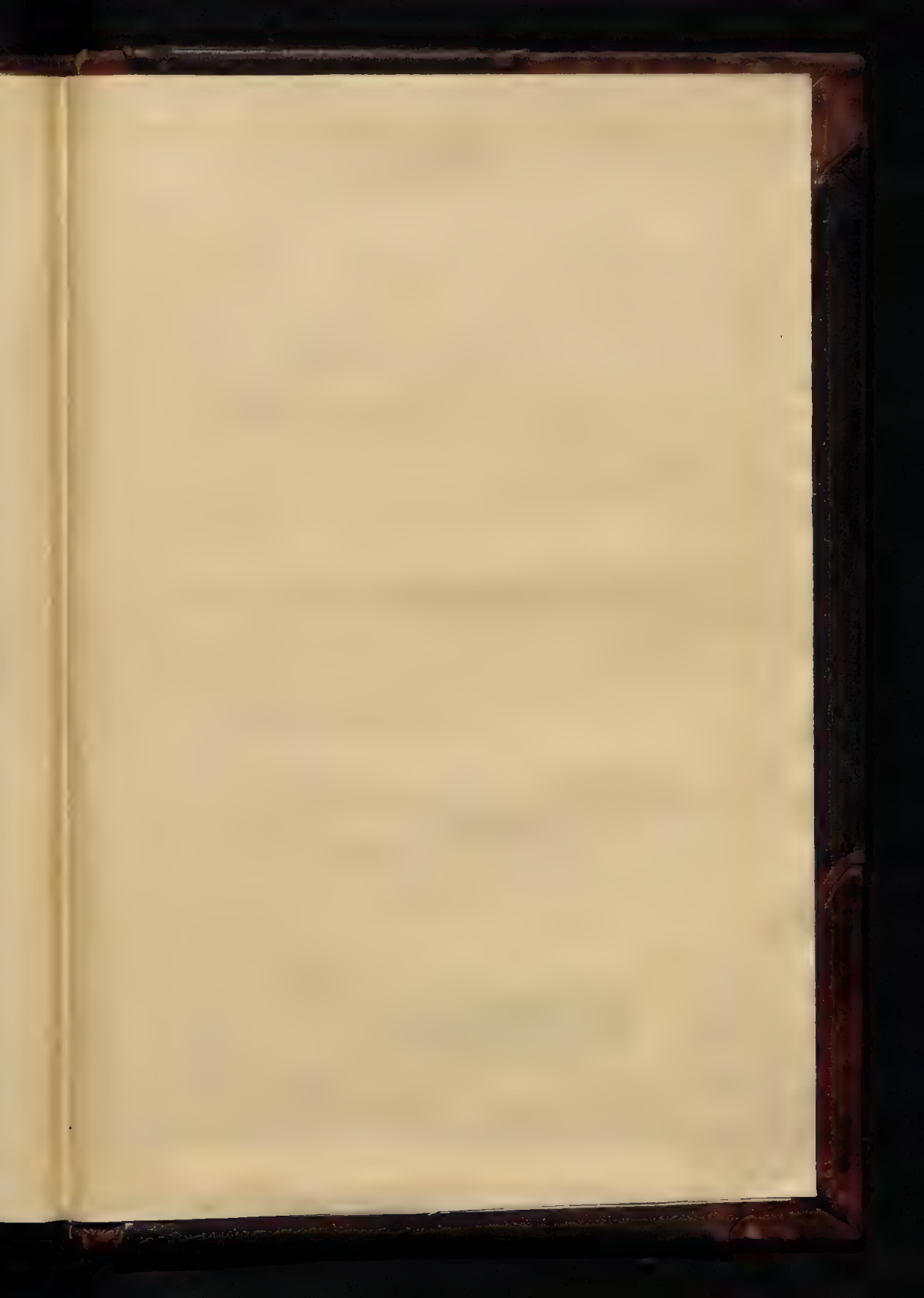
rum z penarū nouit addit penā
 satisfaciētē ne peccatoz maneat
 impunitus. Unde pnia iniuncta
 aut est maior aut minor aut equa
 lis. Si maior tñ illud qd plus
 facit cedit ei ad augmentū glorie
 Si equalis sufficit ei ad tot⁹ cul/
 pe dimissionē. Si minor tñ illud
 quod restat supplet virtute diui/
 ne iusticie. **Tercij** sunt q̄ in purga/
 torioz descendunt q̄ lignū. senu.
 stipulaz secum ferūt. De quibus
 dicit **Gregori⁹** sup p̄mam eplam
 ad **Corinth. iij.** Pensandū est sol/
 licite q̄ p ignem future purgatio
 nis asserit ap̄ls saluos fieri posse
 nō eos qui sup hoc fundamentuz
 ferrum aut es aut plumbum. id
 est peccata duriora z maiora. sed
 eos qui edificant lignum fenum
 z stipulam. i. peccata leuissima et
 minora que ignis facili ter consu
 mit. Istis igit subuenire debem⁹
 nostris deuotis orationibz z ele/
 mosynis. iuxta verbus t̄matis.
 scz Sancta et salubris est cogita/
 tio pro defunctis exorare zc. Ro/
 gemus zc.

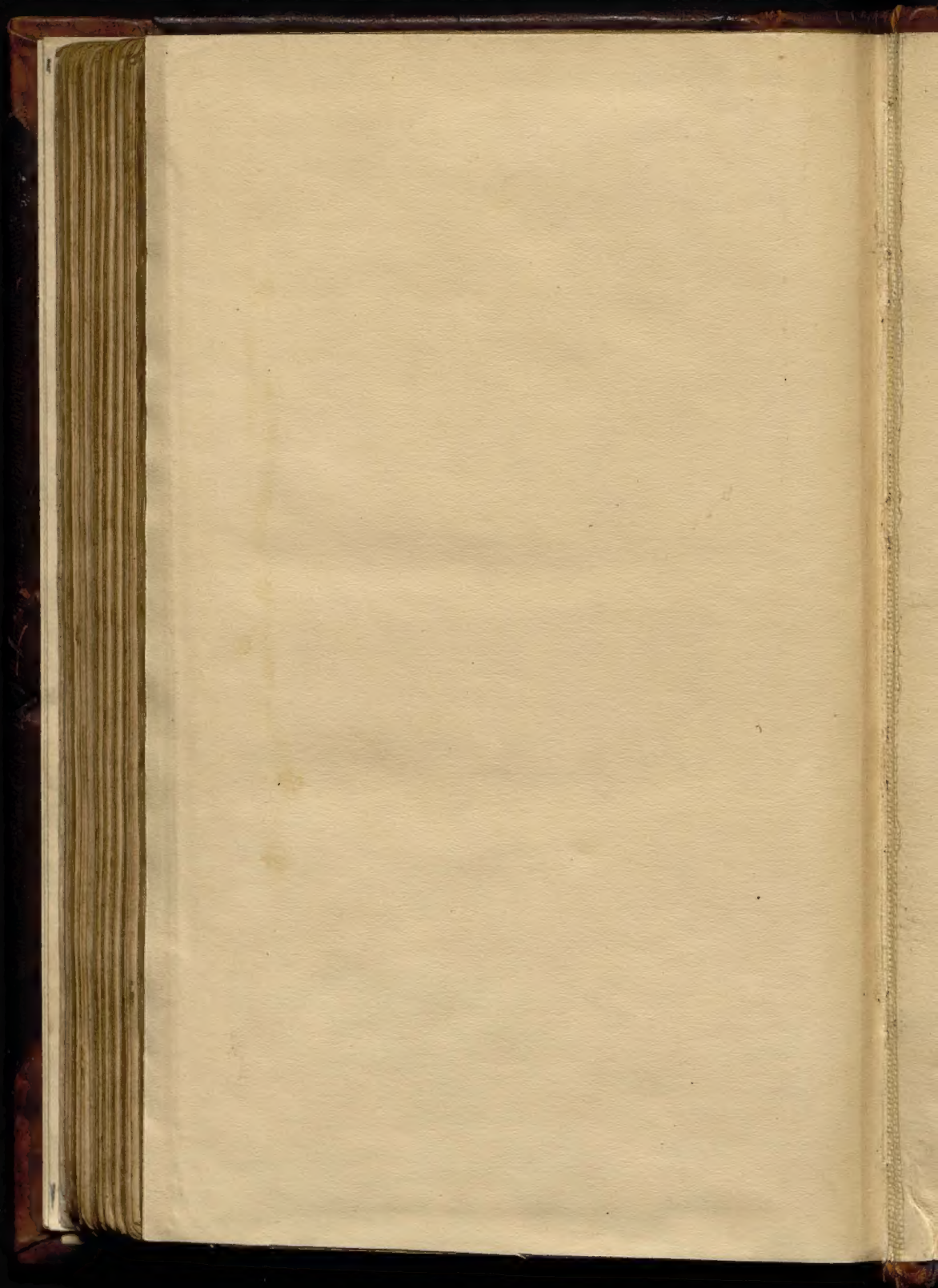
Aspiciunt sermones Doz.
 miscure de sanctis. Anno
 dñi. M. cccc. xcij. Sexto ka
 len. Ianuarias.

q̃
ar
ta
na
as
ie
il/
ad
i/
ga
ū.
as
mi
l/
io
se
uz
d
d
n
et
ir
p
s.
p/
p/
p/

3

Biblioteka Jagiellońska

stdr0014790

